

Szolgáltatási Út Térkép

Baranya Vármegyei Önkormányzat

TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BA2-2024-00001

2024. november

Tartalom

I. Vezetői összefoglaló.....	4
II. Helyzetkép	11
1. Általános vármegyei helyzetkép	11
1.1. Humán erőforrás.....	11
1.2. Gazdasági helyzet	15
1.3. Infrastruktúra	17
2. Járásokról/járások településeiről általánosságban.....	20
III. Elérhető szolgáltatások a vármegyében	24
1. Egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások	24
1.1. Alapellátás	24
1.2. Szakellátás	104
1.3. Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások	116
2. Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások	119
2.1. Szociális alapszolgáltatások.....	119
2.2. Szakosított ellátások	144
2.3. Gyermekjóléti alapellátások.....	157
2.4. Gyermekvédelmi szakellátások	200
3. Oktatás és oktatási intézmények.....	204
3.1 Köznevelési alapeladatok.....	204
3.2 Egyéb oktatási-képzési feladatok.....	280
4. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra	293
4.1. Lakásállomány, lakáskörülmények	293
4.2. Közszolgáltatások	326
4.3 Infrastruktúra.....	350
4.4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok.....	367
5. Közösségi programok.....	406
5.1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások	406
5.2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások	435
5.3. Ifjúságot célzó tevékenységek	452
5.4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok	469
5.5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések.....	485
5.6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok	497

5.7. Digitális kompetenciafejlesztés	512
5.8 Idősek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások	525
5.9 Fogyatékkal élők számára nyújtott szolgáltatások, ellátások	539
5.10 Gyermekeknek (0-14 év) nyújtott közösségi programok, szolgáltatások.....	556
5.11. Nők számára nyújtott szolgáltatások, ellátások	573
5.12. Civil társadalom.....	590
5.13. A közösségi programok vármegyei szintű összegzése	601

I. Vezetői összefoglaló

A Baranya Vármegye Területfejlesztési Konceptiója célként fogalmazza meg az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását az alapszükségletek és szolgáltatások területén, melynek keretében el kell érni:

- a hátrányos helyzetű gyermekek oktatáshoz, neveléshez való hozzáféréseinek javítását,
- a közszolgáltatásokhoz (különösen egészségügyi, szociális, gyerekjóléti) való hozzáférés esélyeinek javítását, valamint az egészségtudatos életmódra való áttérés elősegítését,
- a lakhatási körülmények közötti területi különbségek csökkentését, a szociális bérlakásban élők lakásminőségének felzárkóztatását,
- továbbá a társadalmi tőke erősítését, a társadalmi együttélés segítését a helyi közösségek bevonásával,
- az integrált szemléletű prevenció elterjedése érdekében, az egészségmegőrző, egészségtudatosságra nevelő programok kapcsán az egész életen át tartó, fizikailag aktív életvezetés támogatása és ösztönzése.

A társadalmi felzárkózáshoz, a perifériális térségekben élők életkörülményeinek javulásához a kiindulási pontot az jelenti, ha megismerjük a közösségi szolgáltatások helyi hozzáférhetőségét. A Szolgáltatási Út Térkép (SZÚT) vármegyei léptékű helyzetfeltáró dokumentum, ami települési adatokból kiindulva járási szinten összesítve elemzi az elérhető szolgáltatásokat az alábbi öt területen:

- egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások,
- szociális alapellátások és szakosított ellátások, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások,
- oktatás-képzés teljes szolgáltatási köre,
- lakhatás, közszolgáltatások és infrastruktúra,
- közösségi programok.

A tanulmány a TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú, Helyi humán fejlesztések című felhívás keretében készül, de az abban található támogatható tevékenységeknél szélesebb kitekintésű. A dokumentum elsősorban statisztikai adatokon és a települési szinten elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Programokon alapul. A statisztikai elemzések egy-egy szolgáltatás helyi szintű elérhetőségét mutatják, de azok minőségét, szubjektív lakossági megítélését nem képesek visszaadni.

Baranya vármegye egyik sajátossága az aprófalvas településszerkezet, így rengeteg település zsákfaluként kapcsolódik csak a vármegye vérkeringésébe. Ennek legjelentősebb negatív hatása közvetlenül a közösségi közlekedésben, közvetve a szolgáltatások elérhetőségének mutatkozik meg. Ennek egyenes következménye az élet különböző területeiről – oktatás, kultúra, foglalkoztatás és egészségügy – történő kirekesztettség, az életkörülmények romlása a hátrányos helyzetű térségek, perifériális települések szegregációja. Ugyanakkor a szolgáltatások elérhetőségét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a lakhely mellett, meghatározó lehet a személyek életkora, neme, egészségügyi állapota, jövedelmi helyzete, etnikai hovatartozása. Emiatt, ahol az

adatok lehetővé teszik külön-külön vizsgáltuk a gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák helyzetét.

A SZÚT megállapításai hivatkozási alapul szolgálhatnak a települési, járási és vármegyei szintű társadalmi felzárkózás és a közösségi együttműködés fejlesztési irányainak kijelöléséhez.

A SZÚT-ban feltárt vármegyei (köz)szolgáltatási helyzetképpel és szolgáltatáshiányosságokkal kapcsolatos főbb megállapítások szolgáltatási áganként a következők:

A vármegyén belül jelentős különbségeket látunk az **egészségügyi szolgáltatásokhoz** való hozzáférésben. A hátrányos helyzetű térségekben, a vármegye periferiáján beazonosítható az egészségügyi szolgáltatásokhoz való nehezebb hozzáférhetőség, a szolgáltatásokból való kirekesztettség. Ezzel szemben a Pécssett elérhető szolgáltatások országos viszonylatban is központi egészségügyi ellátást nyújtanak. A Helyi Esélyegyenlőségi Programok áttekintve megállapítható volt, hogy szűrővizsgálattal összefüggő intézkedésre az átlagnál több településen van szükség a siklói, a mohácsi, a sellyei és a hegyháti járásban. Szűréshez kapcsolódó intézkedéssel legtöbb esetben az idősek érintettek. Baranya teljes területe lefedett házi és gyerek, illetve „vegyes” orvosi körzetekkel. A vármegyében 277 orvosi körzet működik, ezek közül 2024. februárban a betöltetlen 32 db. A betöltetlen orvosi körzetek aránya a sellyei, a hegyháti, a mohácsi és a szigetvári járásban a legmagasabb, mind a négy járásban meghaladja a 20%-ot. Érdeemes külön kiemelni, hogy a sellyei járásban 38-ból 19 település érintett betöltetlen körzettel.

A fogorvosi szolgálatok tekintetében a járások ellátottsága igen széles spektrumban mozog: a hegyháti, sellyei és szentlőrinci járásban csupán vegyes fogászati szakrendelés található, míg a komlói, mohácsi, pécsváradi és siklói járás ennél több típust tud felmutatni. Iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltatás főként a járásközponti településeken érhető el.

Baranya mind a háromszázegy településén biztosított az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás.

Baranya vármegye védőnői és iskola-egészségügyi ellátása nem teljeskörű, szakemberhiány miatt több betöltetlen védőnői szolgáltatás van, a betöltött védőnői állások tekintetében egyenlőtlen területi eloszlás figyelhető meg.

A járóbeteg szakellátások tekintetében a legjelentősebb központ Pécs (egyetemi klinikai ellátások miatt), de szerepet kap az ellátásban Komló, Mohács és Szigetvár és Siklós is. Némely esetben ezek lakóhelytől való megközelítése tömegközlekedéssel meghaladja a 2 órát, akár el is érheti a 3 órát.

A vármegyében a tízezer főre jutó dolgozó orvosok száma meghaladja az országos átlagot, mely az egyetemi képzésnek, és a helyben található klinikai ellátásoknak is köszönhető.

A **szociális alap- és szakellátások** kapcsán megállapítható volt, hogy az ellátások számosságát tekintve általában megfelelőnek tekinthető, azzal, hogy bizonyos járásokban fejleszhető, fejlesztendő a hozzáférésük. Jellemzően az ellátások jelentéle a városokhoz kötődik.

A települési alapszolgáltatások közel azonosan érhetőek el a vármegyei összes járásában. A falugondnoki- és tanyagondnoki szolgáltatások működtetése nem kötelező önkormányzati feladat indításának szabályairól jogszabály rendelkezik. Megállapítható, hogy a tanyagondnoki szolgáltatás igen alul reprezentált Baranya vármegyében, 188 település lakosság száma esik 70 és 400 fő közé, ebből mindössze 4 településen érhető el ez az alapszolgáltatás. A szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás elérhetősége

nem mutat nagy differenciát a járások között. Az utcai szociális munka csak a vármegyeszékhelyen érhető el.

Baranya vármegye összes települése ellátott családsegítő szolgálatok által, minden járás 1 településén található 1 család- és gyermekvédelmi központ, amelyek az adott járásban szolgáltatnak. A családsegítő szolgálattal kapcsolatban álló összes igénybe vevők száma 2017 évtől folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

Vizsgálva a nappali ellátásokat igénybe vevők számát, megállapítható, hogy a vármegyében működő intézmények kihasználtsága teljes. Az ellátó helyek általában vármegyei szinten szolgáltatnak.

A **szociális szakellátások** közül a **tartós bentlakásos** intézmények 29 településen vannak jelen a különböző célcsoportok (idősek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékos személyek, hajléktalanok) számára. Ezek az intézmények is általában az egész vármegyére vagy járásra kiterjedően szolgáltatnak. A fizikai elérhetőséget már befolyásolja, hogy mely járás, mely településén van az adott intézmény.

Az **átmeneti elhelyezés** szolgáltatás Baranya vármegyében 4 járásban (Pécsi, Mohácsi, Komlói és Szigetvári járás) található meg. A vizsgált ellátások közül a pszichiátriai betegek átmeneti otthona, valamint szenvedélybetegek átmeneti otthona a vármegye területén nem elérhető. A szociális szakellátások közül a **lakóotthoni** ellátás csak a Bólyi és Pécsi járásban van vármegye szintű ellátási területtel. A **rehabilitációs intézmények** számossága és férőhelyeinek alakulása alacsony szinten van. Ez a típusú intézmény 5 járás 6 intézményében érhető el. A pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye, valamint a hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye szolgáltatások helyben nem elérhetőek. E szolgáltatást nyújtó intézmények az ország más részein megtalálhatóak országos ellátási területtel. A **támogatott lakhatás** ellátás típus szintén egy javarészt a vármegyeszékhelyen elérhető szolgáltatás. Pécssett mind a 3 vizsgált célcsoport (szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) részére van elérhető intézmény. Ezenkívül még Kovácsszénáján (Pécsi járás) és Mohács városában működik támogatott lakhatásos intézmény.

A vármegyében működő **gyermekvédelmi szolgáltatások** (Család- és gyermekjóléti központok, Család- és gyermekjóléti Szolgálatok) a törvényi előírásoknak megfelelően működnek, lefedve a járások területét. Ezen intézmények nagyban hozzájárulnak a gyermekek védelméhez, ellátásukhoz és fejlődésükhöz. Mint a legtöbb állami (önkormányzati) fenntartású intézmény, Baranya vármegyében is szükséges lenne a folyamatos infrastrukturális és humán fejlesztés, mely sajnos sok esetben elmarad. A legtöbb gyermeket ellátó intézményhálózat – nem meglepő módon – Pécs közigazgatási területén működik, de számos járásszékhely településen is szép számmal található különböző szolgáltatás (Mohács, Szigetvár, Sásd, Sellye).

A nem törvényi előírások mentén üzemeltetett gyermekjóléti ellátások közül kiemelendők a Biztos Kezdet gyermekházak, melyek elhelyezkedése tükrözi a szociálisan rászoruló lakosság területi elhelyezkedését. E gyermekházak célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és az óvodába még nem járó gyermek számára együttesen nyújtott társadalmi felzárkózást segítő prevenciók szolgáltatás biztosítása. A gyermekházi komplex szolgáltatások nagyban hozzá tudnak járulni az egyes településeken élő, rászoruló gyermekek fejlődéséhez, ami további új gyermekházak, illetve szolgáltatást nyújtó helyek létesítését indokolja a vármegyében. A vármegyében élő, és tanuló gyermekek fejlődését segíti a tanoda is, melynek célja a hátrányos helyzetű gyerekek segítése a tanulásban, felzárkózásban, az

iskolai tanórák után szakképzett pedagógusok, szociális munkások részvételével. Ilyen jellegű ellátás a vármegye 7 településén működik 11 tanoda segítségével. A 11 tanodából 7 található városban (Pécs – 4 db, Komló – 2 db, Szentlőrinc – 1 db), míg 4 működik községekben (Alsószentmárton, Gilvánfa, Abaliget, Mindszentgodisa).

A vármegye területén összesen 46 településen működik valamilyen bölcsődei ellátás (2 településen napközbeni gyermekfelügyelet, 3 helyszínen alternatív napközbeni ellátás). Összesen 1211 db bölcsődei, 271 családi bölcsődei és 177 mini bölcsődei férőhely található a vármegyében. Az aktuális adatok alapján ezen bölcsődei férőhelyek 94%-os kihasználtsággal üzemelnek, mely azt támasztja alá, hogy igen nagy kereslet és igény mutatkozik ezen ellátási formára. Az elmúlt években a bölcsődei férőhelyek száma erőteljesen emelkedett az EU-s pályázatoknak köszönhetően, mely segítségével számos település tudott kialakítani új bölcsődét, vagy csoportszobát. Azonban elmondható, hogy több járásban szinte 100%-os kihasználtság miatt további bővítés lenne indokolt a megemelkedett igények kielégítésére.

Az **oktatási-képzési szolgáltatások** kapcsán megállapítható volt, hogy az óvodai ellátás számosságát tekintve megfelelőnek tekinthető a vármegye összes járásában. Az óvodai ellátás során a hátrányos helyzetű gyermekek, a gyógypedagógiai oktatásban részesülő, illetve sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek tekintetében lehet szükség az intézményrendszer fejlesztésére.

Az általános iskolai oktatási intézmények száma, elérhetősége a járások demográfiai mutatói függvényében változó képet mutat. Az általános iskolai tanulók száma meghaladja a 25.000 főt, a gyermekek kb. 50%-a (12.481 fő) a vármegyeszékhely intézményeiben tanul. A járásközpontok közül jelentős általános iskolai kapacitással bír Komló, Mohács, Szigetvár és Siklós. A tanulók több, mint egynegyede (28,2%-a) nem a saját településén folytatja általános iskolai tanulmányait. Az általános iskolai tanulók közül hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermeke száma a hegyháti, sellyei és a szigetvári járásokban a vármegyei átlagnál jelentősen magasabb arányt képvisel. Az általános iskolai ellátás tekintetében – különösen a magas arányú roma népességgel jellemezhető vidékies, aprófalvas térségekben – a gyermekek társadalmi integrációjával összefüggő szocializációs feladatok kielégítése hatalmas kihívás, hiányosnak tekinthető az oktatáshoz kapcsolódó, a hátrányos helyzetű célcsoportok számára kialakított kiegészítő képzési- és támogató programok és szolgáltatások megléte.

A középfokú oktatás intézmények száma és kapacitása járásonként változó képet mutat. A nagyobb településekre (Pécs, Komló, Mohács) bejáró hallgatók létszáma azt mutatja, hogy jelentős azon diákok száma, akik nem a lakhelyükön vesznek igénybe középfokú oktatást. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma egyes járásokban magasabb értékű (Sellyei, Siklósi), de minden intézmény esetében számolni kell hátrányos helyzetű tanulókkal, és gondoskodni szükséges az intézményrendszer ilyen irányú fejlesztéséről. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulói létszám emelkedő tendenciát mutat, mely korunk oktatási rendszerének egyik kihívásaként értelmezhető, ezen a területen mindenképp fejlesztés szükséges.

A további köznevelési feladatokhoz kapcsolódó intézmények és szolgáltatások jelentős része csak a járásszékhelyeken és a nagyobb településen érhető el a vármegyében.

A felnőttoktatás a köznevelési rendszerben igénybe vehető képzéseket jelenti. A vármegyében nagyon kevés helyszínen érhető el, a sellyei, hegyháti, mohácsi, pécsváradi és szentlőrinci járásokban egyáltalán nem található meg a felnőttoktatási szolgáltatás intézménye, és a többi járásban is alacsony számú a résztvevő hallgatók létszáma.

Az egyéb oktatási-képzési feladatok ellátását a Pedagógia szakszolgálat végzi, melynek vármegyei szervezete járás szintű egységekkel rendelkezik, így a korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, pszichológiai szolgálat, tehetséggondozás, és pályaválasztási tanácsadás, a szakszolgálat által biztosított. A szolgáltatás csak ott elérhető, ahol a szakszolgálat kijelölt szolgáltatási helyszínnel rendelkezik. Az egyéb oktatási, képzési szolgáltatások elérhetősége a vármegye településein heterogén képet mutat. A járásszékhely települések intézményeiben a korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, pszichológiai szolgálat, tehetséggondozás, és pályaválasztási tanácsadás, a szakszolgálat által jellemzően biztosított, azonban a kisebb települések intézményeiben helyben sok esetben nem érhető el.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében különösen problémát okoznak a – családi – egészséges lelki fejlődéséhez szükséges nevelés hiányosságai, a szocializációs hátrányok erősödése és az információhiány. A hozzáférés és a minőségi szolgáltatások hiányosságai felszámolása érdekében célzott fejlesztési programok szervezése és az elérhetőség javítása szükséges.

Lakhatási szegénység főként a mélyszegénységben élők és romák, valamint az idősek tekintetében azonosítható. Kevés a beköltözésre alkalmas bérlakás, aminek következtében sem a rászorulókat átmeneti elhelyezése, sem a fiatalok letelepedése nem megoldható sok településen. A mélyszegénységben élők és romák lakhatási viszonyait tekintve a magántulajdonú ingatlanok leromlott állapota, az egészségtelen életkörülmények, az alacsony komfort fokozat jellemző. Megállapítható, hogy hiányoznak a lakhatási beavatkozási tervek, bérlakás programok a települések többségénél. Folytatni szükséges a szegregálódott területek rehabilitációját, felszámolásokat, kritikus az infrastrukturális fejlesztések hiánya.

A vármegyében 152 683 lakás található, ebből 18 290 lakatlan, azaz 100-ból kb. 12 lakás nem lakott. A komfort nélküli lakások száma 2958 (kb. 2%). Komfort nélküli lakások aránya a sellyei járásban a legnagyobb, 8 %.

Elmondható, hogy Baranya vármegye településein az elérhető **közszolgáltatások** mennyiségében és típusaiban markánsan tetten érhető a vármegyeszékhelynek és a vármegye három nagyvárosának dominanciája. A kisebb lélekszámú települések körében sem kiegyenlített a kép. Kedvezőbb helyzetben vannak a vármegye fejlettebb gazdasági térségeiben és frekvenciált turisztikai célterületein élők. A legrosszabb helyzetben a sellyei és a szigetvári járások városoktól távoli aprófalvai vannak.

A vármegyeszékhelytől távolabbi területek lakossága a távolság miatt nehezebben, valamint az utazás miatt költségesebben tudja igénybe venni a csak Pécsen elérhető kulturális szolgáltatásokat.

Közművelődési intézmény szinte valamennyi településen megtalálható. A művelődési szervezetek általában kultúrházakban, illetve a kisebb településeken faluházakban, község-házakban működnek. A közművelődési intézmények jelentősége kiemelkedő a helyi közösségszervezésben. Ugyanakkor az intézmények épületállománya, felszereltsége felújításra szorul. Különösen igaz ez a megállapítás az aprófalvakra és vármegye gyengébb gazdasági erővel rendelkező területeire.

A vármegyében buszokra szervezett helyi közösségi közlekedést üzemeltet a négy legnépesebb város, Pécs, Komló, Mohács és Szigetvár. A további városokban szervezett helyi közlekedés nincs, de a nagyobb városokban a helyközi buszjáratok településen belüli megállóit között a helyi utazásra a járatok igénybe vehetők.

A postai szolgáltatások minden településen biztosítottak, illetve biztosíthatók, azonban nincs minden településen postahivatal. Ahol a Magyar Posta Zrt. nem tart fenn hivatalt, ott mobil postai szolgáltatással, valamint 2023. év óta működő Postapartner Program keretében üzemel a szolgáltatás. A kézpénzforgalom visszaszorulásával a bankautomaták területi lefedettségét az automatákat üzemeltető bankok csökkentették. A felmérés időszakában a vármegye 301 településéből csak 28 olyan település volt, ahol volt telepítve bankautomata.

Az élelmiszert forgalmazó boltok, valamint a vendéglátó egységek ellátottságában eltérések vannak a települések között a településméret és a vármegyén belüli területi elhelyezkedés tekintetében. A városok, nagyközségek és a nagyobb lélekszámú falvak esetében jellemzően mindenhol megtalálható működő élelmiszerbolt és vendéglátó hely. A kisebb falvak, különösen a gyengébb gazdasági adottságú térségekben lévők esetében a szolgáltatáshiány a jellemző. E tekintetben a legrosszabb mutatókkal a Sellyei járás rendelkezik. Ugyanakkor mozgóbolt szolgáltatást több gazdasági szereplő is működtet, ami segítséget jelent a rosszul ellátott települések lakóinak.

A vármegyei települések és járások **infrastrukturális** ellátottságánál vizsgáltuk a vármegyében kiépített kerékpárutakat, melyek területi elhelyezkedése és a hálózatok sűrűsége területi szinten nézve nem egyenletes. A vármegyeszékhelyen és térségében a legjobb a kerékpáros infrastruktúra kiépítettsége. A Pécsi járásban 40,7 km épített kerékpárút található. A második legtöbb kerékpárúthossz a Mohácsi járásban van, amit a Siklósi és a Bólyi járás követ. Az adatokból az látszik, hogy a kerékpárutak az idegenforgalom szempontjából frekvenciált járásokban épültek, ami kedvező hatással van a kerékpáros turizmus fejlődésére. A legkevesebb kerékpárút a Sellyei járásban épült. A vármegyében a kerékpárutak törzshálózati szakaszai nem egybefüggőek. E téren jelentős előrelépést jelent a Szigetvár – Kaposvár közötti kerékpáros kapcsolat létesítése, ami jelenleg tervezési szakaszban van. Fontos fejlesztési irány a vármegyeszékhely és a Siklósi turisztikai desztináció, valamint a Mohácsi térség közötti kapcsolat kialakítása. A vármegyét érintő országos jelentőségű kerékpárút fejlesztés a Siófok – Eszék kerékpárút, ami észak-déli irányba keresztülzeli a vármegyét, érintve Pécset.

A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek a település otthonossága, élhetősége szempontjából fontos létesítmények. A járási adatok alapján megállapítható, hogy nincs minden településen játszótér, tornapálya vagy pihenőhely. A legjobb lefedettséggel a Mohácsi járás rendelkezik. Ott a települések közel 80%-ában van a szabadidő eltöltésére ilyen létesítmény. A legkevésbé ellátott járások ebben a tekintetben közel azonos lefedettségi értékkel a Sellyei és a Pécsváradi járások, ezekben a járásokban nem éri el a 30%-ot ez az arány.

A rendőrség, a civil szervezetek és az intézmények nagyon sok programot valósítanak meg a **bűnmegelőzés és a közbiztonság javítása** érdekében. Azonban a programok egy része projekt finanszírozáshoz kötött, nagyon sok program a városokban, a járás székhelyeken valósul meg, azaz térbeli elérhetőségük nagy differenciáltságot mutat járások és térségek között. Település specifikus, komplex programok nincsenek. Azonos problémával szembesülő települések esetében hiányoznak a térségi (komplex) programok. A programok megfogalmazása döntően az országos, vármegyei kapitányságok elvárásai alapján történik, nem alulról jövő kezdeményezések. Kevés a helyi együttműködés a bűnmegelőzés területén, gyakran a nagyobb településekhez és csak a helyi intézményekhez kapcsolódik. A célzott programok száma alacsony a fogyatékkal élők csoportja esetében. Kevés az áldozatok megsegítését fő célként kitűző programok száma. A helyi bűnmegelőzési stratégiák kidolgozása és megvalósítása számos településen, térségben hiányzik. Az iskolaőr programban magas a fluktuáció. A KEVE programokba csatlakozó iskolák, óvodák és középiskolák száma alacsony. A DADA programban

résztevő intézmények száma, illetve a programok száma alacsony, térségenként változó az arányuk. Az Ovi-zsaru programban alacsony a vármegyei óvodák száma. Viszont a Police Cafe programok sokat segíthetnek a területi problémák kezelésében és ezeket folytatni szükségesek.

A **közösségi programok** esetében az elmúlt 5 évben meghatározó tényező volt a COVID egészségügyi járványhelyzet, amely egyszer jogi úton is ellehetetlenítette a rendezvények megvalósítását, továbbá számos esetben vezetett a közösségfejlesztési projektek idő előtti lezárásához vagy teljes átütemezéséhez, a későbbiekben pedig egy-két rendezvény elmaradásához járult hozzá. A közösségi programok esetében a 2021-es év az újra szervezés időszaka volt, majd 2022-ben a programok számának növekedése volt megfigyelhető. 2023-ban a kedvezően gazdasági helyzet következtében a helyi programok száma csökkent. Szintén jellemző, hogy sok településen a projektek hatására növekedett a közösségi tevékenységek, programok száma, a projekt lezárultával finanszírozási forrás nélkül az új közösségi kezdeményezések egy része pár év alatt elsorvadt. Az viszont elmondható, hogy sok településen évről évre van legalább egy-egy olyan program, amelyben részt vesz a lakosság többsége. Ezek általában a községekben a vallási, illetve hitéleti programok, búcsúk és az eredendően ahhoz kapcsolódó falunapok, illetve az adventi-karácsonyi programok, míg a városokban a jellegét tekintve „Városnap” rendezvények. A városokban és egyes községekben továbbá megvalósulnak olyan programok is, amelyek turisztikai szerepkört is betöltenek. Ilyenek például Mohácson a busójárás, Szigetváron a Zrínyi napok, Nagynyáradon a Képfestő Fesztivál, Geresdlakon a Gőzgombócfőző Fesztivál, Gödrén a Töpörtyű és Forraltbör Ünnep, Mozsgón a Kakasfesztivál, Kémesen és a környező településeken a Bóköz Fesztivál, illetve az Ördögkatlan Fesztivál a Villányi-hegység környezetében. Ugyanakkor vannak olyan programok, amelyekben a helyiek kevésbé tudnak részt venni és inkább turisztikai célokat szolgálnak, mint például Orfűn a Fishing On Orfű vagy a Palkonyai Pünkösdi Nyitott Pincék. Ez viszont nem jelenti azt, hogy ezeken a településeken nem valósulnak meg közösségi programok.

A helyi esélyegyenlőségi programok szerint a digitális kompetenciahiányok általában az idősek és a mélyszegénységben élők, romák körében jelentkeznek. Az egyik életkori sajátosságból adódik, a másik az anyagi helyzetből. A mélyszegénységben élők, roma emberek elhelyezkedését, így a roma nőket is jelentősen befolyásolhatja az alapfokú digitális kompetenciák hiánya.

Ugyanakkor nagyon kevés a vármegyében az együttműködés a különböző önkormányzatok, szervezetek között a projekteket nem számítva, pedig egy nagyobb térség lakosságának identitástudatát, kohézióját csak partnerségek létrehozásával lehet erősíteni.

A civil szervezetek tekintetében Pécs és a városok szerepe meghatározó. Baranya vármegyében a civil szervezetek többsége a tágran értelmezett kulturális területen működik, azaz minden járást figyelembe véve a legjellemzőbb tevékenységi kör a tágran értelmezett kultúra. Ez jól mutatja a helyi társadalom és közösségek igényét és érzékenységét településük kulturális hagyományaira, örökségére.

II. Helyzetkép

1. Általános vármegyei helyzetkép

Baranya vármegye a Dél-Dunántúli régióban található, Magyarország legdélebben elhelyezkedő vármegyéje. Területe 4429,6 km², az ország területének nem egészen 5%-át teszi ki. Lakónépessége a 2023-as KSH adatok szerint 355 315 fő, amely a 2022-ig tartó folyamatos népességszám csökkenés után egy kisebb növekedést jelent. Így is a népességfogyás 9%-os 2011-hez képest. A vármegye népsűrűsége jelenleg 80 fő/km², 2001 óta a vármegye népsűrűsége 12fő/km²-rel csökkent.

1.1. Humán erőforrás

Demográfiai helyzetkép

A férfiak és nők száma 2011-től folyamatosan csökkent 2022-ig. A férfiak száma 2023-ra emelkedett kismértékben, a nők száma továbbra is csökkenést mutat.

Nemek	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Férfiak száma (fő)	173 211	172 317	170 880	170 158	169 196	168 061	169 562
Nők száma (fő)	192 515	191 404	189 824	188 951	187 623	186 280	185 753

A férfiak aránya vármegye társadalmán belül 47,72%, a nők száma 52,28%. Összességében az elmúlt évtizedben 0,3 százalékpontos változást jelentett a nemek arányában.

A korcsoportonkénti megoszlás azt mutatja, hogy a 0-14 éves korosztály számának folyamatos csökkenése volt jellemző a vármegyében. Ha 2011-hez képest vizsgáljuk az adatokat, akkor e korosztályba tartozók száma összességében 13,5%-kal csökkent, ugyanakkor az elmúlt 7 évben a csökkenés üteme mérséklődött. 2017-hez képest a csökkenés 6,3%-os volt. A 15-64 évesek száma 2022-ig folyamatosan csökkent, majd 2023-ban enyhe emelkedés volt tapasztalható, ugyanakkor a 2017. évi adatoknak 93,9%-án áll e korosztályba tartozók száma. Ugyanakkor a 65 éven felüliek száma közel 11%-kal emelkedett az elmúlt 7 évben.

Korcsoportok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0-14 évesek száma (fő)	50 471	50 191	49 745	49 315	48 940	48 177	47 277
15-64 évesek száma (fő)	243 791	241 350	237 477	234 247	230 495	228 078	228 911
65-X évesek száma (fő)	71 464	72 180	73 482	75 547	77 384	78 086	79 127

A korosztályi megoszlásból is már kikövetkeztethető, hogy Baranya vármegye előregedő lakosságú. 2023-ban az öregedési index 167,4, azaz 100 gyermekre és fiatakorúra 167 időskorú jut. Ez nagyon magas érték. 2023-ban az idős népesség eltartottsági rátája 34,6%, ami 10 év alatt 9%-kal növekedett. Ugyanakkor a gyermeknépesség eltartottsági rátája 20,7%, amely viszont csak kismértékű növekedést mutat a vármegyében. Összességében az eltartott népesség rátája napjainkra 55,2%-ra emelkedett, tehát egyre növekvő terhet jelentenek a munkavállalási korú népességnek az eltartottak.

Mutatószámok		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Halálozási ráta	Halálozási szám 1000 lakosra (fő)	14,3	13,9	14,1	15,1	17,3	15,1	14,4
Csecsemő-halandóság	Csecsemőhalandóság ezer élveszülöttre (fő)	1,6	2,4	3,1	1,6	2,3	1,4	1,8
Élve születések száma	Élveszületés ezer lakosra (fő)	8,5	8,2	8,1	8,6	8,5	8,0	7,9

A népmozgalmi mutatók közül a halálozási ráta alakulásán jól látszik a COVID járvány hatása, 2021-től folyamatosan csökken az értéke. Az is kiemelendő, hogy a csecsemőhalandóság mutatója emelkedett 2023-ra, de nem a legmagasabb az elmúlt 7 évben. Az élve születések száma a pedig az elmúlt évek legalacsonyabb értéke. A természetes fogyás értéke -6,5, amely ugyan magasabb, mint a 2019-es (-6,0), de jóval alacsonyabb, mint a 2021-es (-8,8).

A családi állapot mutatói a legalacsonyabb értékeket mutatják a vizsgált időszakban.

Családi állapot mutatói	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Házasságkötés ezer lakosra (db)	5,3	5,4	6,6	6,8	7,2	6,5	4,8
Válás ezer lakosra (db)	2,1	1,8	2,1	1,8	2,0	2,0	1,7

A vármegye lakossága a belföldi elvándorlás miatt is csökken. A tényleges fogyás értéke 2018-ban érte el a legmagasabb értéket, 2023-ban az elmúlt 12 év legalacsonyabb értékét mutatják a statisztikák, de így is 6 ezrelékes a tényleges fogyás a vármegyében.

Mutatók	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Belföldi bevándorlás (fő)	10 437	10 870	11 941	10 862	12 260	11 022	8 500
Belföldi kivándorlás (fő)	10 826	11 437	12 408	11 205	12 672	11 589	8 800
Belföldi vándorlási egyenleg	-1,3	-2,3	-1,9	-0,7	-1	-2	-0,6
Tényleges fogyás	-5,5	-8,3	-4,4	-6,4	-7	-5	-6,1

A vármegye sokszínűsége az etnikai összetételben is megmutatkozik. A cigány (roma) és a német nemzetiséghez tartozók száma és aránya meghatározó a vármegyében a magyar népességen kívül. Az adatokból azonban látszik, hogy a romák és a német nemzetiséghez tartozók száma és aránya jelentősen csökkent.

Nemzetiség	2011	2022	2022 arány
Magyar nemzetiséghez tartozó (fő)	328 370	306 022	86,44%
Cigány (roma) nemzetiséghez tartozó (fő)	17 585	12 987	3,67%

Horvát nemzetiséghez tartozó (fő)	7 185	5 438	1,54%
Német nemzetiséghez tartozó (fő)	25 777	19 208	5,42%
A többi nemzetiséghez tartozó összesen (fő)	7 524	10 367	2,93%
Nemzetiséghez tartozás az összes kérdés alapján (fő)	386 441	354 022	100,00%

Iskolázottsági helyzetkép

2022-es népszámlálási adatok alapján 300 602 fő rendelkezik minimum általános iskolai végzettséggel, ebből 23,6% nyolcosztályos, 24,6% szakmai középfokú, 31,8% érettségivel és 20% felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A csak általános iskolai végzettséggel és a középfokú szakmai oklevéllel rendelkezők száma jelentős mértékben 6,5 százalékponttal csökkent 2011. évi census adataihoz képest. Kismértékben növekedett az érettségizettek száma és 4,4 százalékponttal a felsőfokú végzettségűek száma, ez több mint 10 ezer fős növekedést jelent. Mindemellett csökkent a legfeljebb 8. évfolyammal rendelkezők száma is.

Iskolázottsági adatok	2022	2011	2001
Általános iskola 8. évfolyamnál alacsonyabb	31 908	43 158	74 545
Általános iskola 8. évfolyam	71 047	96 795	123 486
Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	73 938	77 243	68 462
Érettségi	95 636	94 670	81 363
Egyetem, főiskola stb. oklevéllel	59 981	49 560	32 362
7 évesnél fiatalabb személy	21 512	25 015	27 230
Összesen	354 022	386 441	407 448

Az általános iskola első évfolyamát el nem végző 10-X éves népesség a megfelelő korú népesség arányában 2011-ben 1,07% volt. A legalább érettségizett 18-X éves népesség a megfelelő korú népesség arányában 23,11% volt. A TEIR adatokban későbbi adat nem áll rendelkezésre. A vetítési alapok eltérése miatt számított adatot nem lehet képezni.

A 15 éves és idősebb népesség befejezett iskolai végzettsége Baranya vármegyében (fő):

Iskolai végzettség	Összesen	15–19 éves	20–24 éves	25–29 éves	30–64 éves	65 éves és idősebb
Népszámlálás éve: 2022						
Összesen	306 595	17 747	20 076	20 480	169 001	79 291
Általános iskola 8. évfolyamnál alacsonyabb	7 523	880	230	172	2 713	3 528
Általános iskola 8. évfolyam	69 517	12 796	3 268	3 245	23 626	26 582
Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	73 938	939	2 530	3 279	51 308	15 882
Érettségi, általános oklevéllel	40 440	2 539	7 706	4 330	18 477	7 388
Érettségi, szakmai oklevéllel	35 951	482	1 840	1 013	18 905	13 711
Érettségire épülő középfokú szakképesítés	16 904	111	2 267	3 000	11 526	0

Felsőoktatási (felsőfokú) szakképesítés	2 341		302	317	1 722	0
Főiskola, felsőfokú alapképzés (BA/BSc) oklevéllel	29 738		1 454	2 662	19 676	5 946
Egyetem, felsőfokú mesterképzés (MA/MSc) oklevéllel	29 009		479	2 449	19 968	6 113
Doktori (PhD- vagy DLA-) fokozat	1 234			13	1 080	141
Népszámlálás éve: 2011						
Összesen	332 622	24 012	26 865	22 353	193 127	66 265
Általános iskola 8. évfolyamnál alacsonyabb	15 868	846	285	296	4 349	10 092
Általános iskola 8. évfolyam	95 281	17 974	3 879	3 017	36 878	33 533
Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	77 243	635	3 850	4 710	64 560	3 488
Érettségi, általános oklevéllel	45 638	4 350	12 111	4 017	20 281	4 879
Érettségi, szakmai oklevéllel	34 998			1 076	26 632	7 290
Érettségire épülő középfokú szakképesítés	11 976	207	3 489	2 884	5 396	0
Felsőoktatási (felsőfokú) szakképesítés	2 058		961	579	518	0
Főiskola, felsőfokú alapképzés (BA/BSc) oklevéllel	28 349		1 881	2 970	19 902	3 596
Egyetem, felsőfokú mesterképzés (MA/MSc) oklevéllel	20 499		409	2 778	13 941	3 371
Doktori (PhD- vagy DLA-) fokozat	712			26	670	16

A táblázat alapján a 20-X éves korúak, akik legalább érettségivel rendelkeznek aránya 2011-ben 45,25% volt, 2022-ben már 52,8%. Az egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel rendelkező 25-X népesség a megfelelő korú népesség arányában 2011-ben még 17,16%, 2022-ben már 22,36% volt a számított adatok alapján a vármegyében. Az adatok vármegyei szinten javulást mutatnak, viszont ez nagymértékben betudható Pécs, mint oktatási központ és egyetemi város meghatározó szerepének is.

Foglalkoztatási helyzetkép

Az iskolázottsági és végzettségi adatok javuló tendenciája mellett a vármegyében nőtt a lakosság gazdasági aktivitása, habár az éves adatokban jól látszik a COVID járvány hatása a foglalkoztatottságra.

Év	Foglalkoztatott	Munkanélküli
2022	165 388	9 558
2011	141 930	25 550
Változás (%)	116,53	37,41

Ennek ellenére a foglalkoztatottak száma és így aránya is jelentősen növekedett a 2011. évi népszámlálási adatokhoz képest. A 16,5%-os foglalkoztatottsági növekedés mellett, a munkanélküliek száma a 2011. évi 25 550 főről 9558 főre csökkent.

A nyilvántartott álláskeresők száma csökkent, viszont a tartós munkanélküliek aránya növekedett a 2017 évi adathoz képest, még mindig COVID időszakot idéz. A legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott álláskeresők aránya 43,8%, és összevetve a tartós munkanélküliek arányával, valószínűsíthetően a két csoport között nagy az átfedés. A nyilvántartott pályakezdeők száma folyamatosan csökken, ami a fiatalok magasabb elhelyezkedési esélyeiről tanúskodik.

Foglalkoztatási mutatók		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nyilvántartott álláskeresők összesen	(fő)	13	13	13	15	13	11
		342	368	589	513	186	325
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya	(%)	48,4	52,6	50,1	56,9	62,5	57,1
Legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott álláskeresők aránya	(%)	44,3	44,0	44,0	41,0	43,6	43,8
Aktivitási ráta	(%)	71,4	73,3	72,6	69,6	71,4	73,3
Foglalkoztatottsági ráta	(%)	66,1	68,2	67,8	64,5	67,4	70,1
Munkanélküliségi ráta	(%)	7,4	6,9	6,5	7,4	5,6	4,4
Nyilvántartott pályakezdeő álláskeresők száma	(fő)	1 376	1 300	1 141	1 305	987	671
Álláskeresési járadékban részesülők száma	(fő)	1 699	1 569	1 703	1 522	1 227	1 369
Szociális ellátásban részesülők száma	(fő)	4 173	4 278	4 151	4 281	3 972	2 644
Üres álláshelyek száma	(db)	1 422	1 410	1 279	1 041	957	1 382
Üres álláshelyek aránya	(%)	1,6	1,7	1,4	1,3	1,1	1,6
Közfoglalkoztatottak száma	(fő)	12 315	8 613	6 727	5 748	5 480	4 479

2017-ről 2022-re az inaktivitási ráta, a munkanélküliségi ráta és a közfoglalkoztatottak száma is csökkent. Ez utóbbi közel harmadára. A megelőző évekhez képest kedvező munkaerő-piaci helyzetben az álláskeresési járadékban és a szociális ellátásban részesülők száma is javuló tendenciát mutat 2017-hez képest. Ugyanakkor az álláskeresési járadékban részesülők száma 2022-ről 2023-ra 11,2%-kal növekedett. Az üres álláshelyek száma és arány viszont emelkedett 2022-höz képest, amely strukturális problémákra is utalhat a baranyai munkaerőpiacon.

Az aktivitási ráta és a foglalkoztatottsági ráta a COVID járványhelyzet után elérte a 2018-as szintet, utóbbi esetében meg is haladta azt. A vármegyei munkaerőpiac tehát összességében kedvező trendeket mutat a foglalkoztatottság tekintetében.

1.2. Gazdasági helyzet

A vizsgált időszakban (2017-2022) a bruttó hazai termék (GDP) és egy főre jutó bruttó hazai termék (GDP) összege is minden évben emelkedett Baranya vármegyében. 2020-ban a COVID időszakában megtört a növekedés üteme, de 2021-ben és 2022-ben 20% körüli növekedés volt

megfigyelhető. Ugyanakkor egy főre jutó bruttó hazai termék értéke továbbra is jelentősen elmarad az országos átlagtól. 2022-ben az országos átlag 6,823 millió Ft/fő, míg Baranyában ez az érték 4,794 millió Ft/fő. Ezzel a vármegyék összehasonlításában Baranya a 14. helyet foglalja el, két helyet javítva 2020-hoz és egy helyet javítva 2021-hez képest.

GDP		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bruttó hazai termék (GDP)	(millió Ft)	964 689	1 086 865	1 182 787	1 183 699	1 410 523	1 694 605
Egy főre jutó bruttó hazai termék	(ezer Ft)	2 645	3 001	3 286	3 307	3 967	4 794
Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában	(%)	65,9	67,6	67,4	66,6	69,8	70,3
Sorrend az egy főre jutó GDP alapján		15	15	15	16	15	14

A regisztrált gazdasági szervezetek száma 2017-től folyamatosan növekszik, 2023-ban meghaladta a 69 ezret. A működő vállalkozások száma és aránya (működő/regisztrált) is növekvő trendet mutat. 2022-ben 36 191 működő vállalkozások volt, ami kb. 52%-a a regisztrált vállalkozásoknak.

Gazdasági szervezetek		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Regisztrált gazdasági szervezet összesen	(db)	65 381	66 423	67 423	67 779	68 895	68 868	69 258
Önálló vállalkozó	(db)	43 062	44 388	45 664	45 966	46 794	46 638	47 524
Működő vállalkozások száma	(db)	25 465	27 021	29 698	30 794	34 906	36 191	n.a.
Nonprofit és egyéb nem nyereségérdekelt szervezet	(db)	5 642	5 641	5 605	5 699	5 772	5 871	5 928
Valódi új vállalkozások száma	(db)	3 141	3 157	4 413	3 430	5 141	3 464	n.a.
Valódi megszűnt vállalkozások száma	(db)	1 738	1 845	2 085	1 715	2 517	n.a.	n.a.

1.3. Infrastruktúra

Baranya vármegye Magyarország legdélebben elhelyezkedő, határmenti vármegyéje. Szomszédos Somogy, Tolna és Bács-Kiskun vármegyékkel. A közlekedési kapcsolatai Somogy és Tolna vármegye irányába meghatározók, kelet felé a Duna, délre a Dráva képez természetes határt, nehezítve a közlekedési kapcsolatok megfelelő kiépülését. A Duna két partját a baranyai szakaszon egyelőre nem köti össze híd, míg Horvátországgal egy folyami híd Drávaszabolcson és két közvetlen szárazföldi, nemzetközi határátkelő (Udvar, Beremend) biztosít kapcsolatot. A földrajzi adottsághoz igazodó úthálózat részben kizárja a vármegyei vérkeringésből Mágocsot és környékét, valamint Újmohács környezetét, előbbi ugyanis Dombóvárhoz, utóbbi pedig Bajához szervesebben kapcsolódik.

Baranya vármegye a fővárostól relatíve távol, légvonalban 169 km, a 6-os számú főúton keresztül 198 km, az M6-M60 autópályán keresztül közel 238 km távolságra található.

A vármegye domborzati adottságaiból kifolyólag a területen belüli fő összeköttetéseket a közúthálózat biztosítja.

Az M6-M60 autópálya mentén fekvő járások a következők:

- Mohácsi járás
- Bólyi járás
- Pécsi járás

A vármegye úthálózatában a 6-os számú főút, valamint a két- és három számjegyű főutak (56, 57, 58, 66, 67, 578.) kiemelt jelentőséggel bírnak. Azon településekről, járásközpontokról, melyek ezek mentén helyezkednek, könnyen elérhető a vármegyeszékhely. Ellenpéldaként ki kell emelni a komplex programmal fejlesztendő sellyei járást, melynek központja viszont főúthálózaton keresztül közvetlenül nem elérhető.

A vármegye egyik sajátossága az aprófalvas településszerkezet, így rengeteg (107 db) település zsákfaluként kapcsolódik csak a megye vérkeringésébe. Ennek legjelentősebb negatív hatása a közösségi közlekedésben mutatkozik meg. A főúthálózaton közlekedő helyközi és elővárosi járatok, vagy a településen kívül eső külterületen kialakított buszmegállókkal – melyek akár több kilométer távolságban is lehetnek a falvaktól, – vagy a távolsági közlekedési igényeknek nem megfelelő módon betérésekkel biztosítják a kapcsolatot a településekkel. Utóbbi esetben a közlekedési útvonal hossza és ezzel az utazási idők növekedésével kell számolni. A mellékút hálózat minősége szerepével és forgalmával arányosan romlik, nehezítve ezzel az amúgy is hátrányos helyzetű települések és térségek felzárkózását. A hálózati kapcsolatokban megmutatkozó hiányosságok jelentősen rontják egyes települések és a megyeszékhely, saját járásszékhelyük, vagy a közelebbi szomszédos járások elérhetőségét.

A vasúti közlekedés a Budapest-Pincehely-Pécs fővonalon, valamint a Pécs-Magyarbóly, Szentlőrinc-Barcs, Szentlőrinc-Sellye, illetve a Villány-Mohács vasútvonalak működik. A Sellye-Drávafok-Barcs vasútvonalon 2006 óta, a Villány-Harkány-Sellye vasútvonalon 2007 óta, míg a Pécs-Pécsvárad vasútvonalon 2009 óta nem üzemel a vonatközlekedés.

A következőkben a módszertani útmutatóban előírt adatokat szerepeltetjük. Ezek közül érdemes kiemelni a saját vármegyeszékhely és a saját járásszékhely közötti elérési idejét.

Baranya vármegyében a vármegye székhelyt átlagosan 36,7 perc alatt lehet autóval elérni. Ez kedvezőbb adat az országos átlagnál, ami 44 perc. Az országos rangsort tekintve a baranyai adat a 6. legjobb. A vármegye településiről átlagosan 17 perc alatt lehet eljutni a saját járásszékhelyre, ez körülbelül az országos átlagnak felel meg.

A vármegyei közlekedés földrajzi helyzete		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Budapest elérési ideje	(perc)	163,5	163,5	162,9	-	-	162,9
Legközelebbi gyorsforgalmi út csomópont elérési ideje	(perc)	31	31	31,2	-	-	31,1
Legközelebbi legalább 100 ezer fős város elérési ideje	(perc)	34,6	34,6	34,7	-	-	-
Legközelebbi legalább 20 ezer fős város elérési ideje	(perc)	31,3	31,3	31,4	-	-	-
Legközelebbi vasútállomás elérési ideje	(perc)	10,5	10,5	10,5	-	-	10,6
Saját járásszékhely elérési ideje	(perc)	17,3	17,3	17,4	-	-	17,3
Saját régióközpont elérési ideje	(perc)	37,8	37,8	37,9	-	-	37,9
Saját vármegyeszékhely elérési ideje	(perc)	36,6	36,6	36,8	-	-	36,7
Az országos közutak hossza	(km)	1 724	1 724	1 723	1 723	1 723	1 722
Országos építésű normál nyomtávú vasútak építési hossza	(km)	345	345	345	345	345	345
Ebből működtetett vonalhossz	(km)	345	345	345	345	345	345
Önkormányzati út - belterületi kiépítetlen	(km)	893,3	897,5	891,6	852	908,6	-
Önkormányzati út - belterületi kiépített	(km)	1647,6	1620	1622,8	1604,6	2002,3	-
Önkormányzati út - külterületi kiépítetlen	(km)	7248,7	7183,4	7215,1	7265,5	8456,1	-
Önkormányzati út - külterületi kiépített	(km)	346,3	330,6	336,5	338,7	392,4	-
Önkormányzati kerékpárút	(km)	87,2	87,1	92,8	92,5	115	-
Kerékpársáv és kerékpáros nyom összesen	(km)	-	-	2	7,8	6,5	-
Helyi személyszállításban szállított utasok száma	(fő)	2 153 610,4	2 130 570,7	2 116 713,1	1 422 556,9	1 384 629,1	1 795 004,0
Helyi személyszállításban utaskilométer	(utkm)	8 165 571,7	8 147 918,4	8 061 969,5	5 417 379,8	5 267 920,3	6 837 139,5

Balesetek száma összesen	(esetek száma)	539	555	609	476	494	481
Balesetek - halálos kimenetelű	(esetek száma)	24	15	21	16	13	21
Az ittas állapotban előidézett személysérüléssel közúti közlekedési balesetek száma	(esetek száma)	62	49	59	49	39	37
Balesetet szenvedett személyek száma összesen	(fő)	722	726	816	637	660	635
Balesetet szenvedett személyek – meghalt	(fő)	26	15	22	16	16	25

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. honlapján elérhető adatok szerint a vármegyében futó országos közutak 56%-a rossz, vagy nem megfelelő állapotú, 35%-a jó vagy megfelelő állapotú.

Országos közutak burkolatállapot		Jó	Megfelelő	Tűrhető	Nem megfelelő	Rossz	Nem mért, nincs adat
burkolatállapot	(km)	451,7	114,1	145,1	210,9	702,9	1,4
burkolatállapot	(%)	27,8	7	8,9	13	43,2	0,1

A vármegye kerékpárforgalmi létesítményei jellemzően településen belüli vagy településközi hálózatként épültek ki, nem alkotnak térségi szinten összefüggő hálózatot. Az egységes hálózat kialakításának egyik jelentős akadályozó tényezője a vármegye domborzati adottságaiból ered, amely miatt bizonyos helyszíneken (különösen a Mecsek települései között) műszaki szempontból komplikáltan, vagy csak jelentős többletköltséggel valósíthatók meg a hiányzó elemek.

A kerékpárforgalmi hálózat legfontosabb fejlesztési irányait Baranya Vármegye Területrendezési Tervének szerkezeti tervlapja tartalmazza, ilyenek pl. a Szigetvár - Kaposvár, Pécs - Siófok, Pécs - Bonyhád, Pécs - Siklós, Pécs - Szigetvár országos jelentőségű kerékpárútvonalak, valamint a vármegye egyes településeit, területrészeit összekötő térségi jelentőségű kerékpárútvonalak (pl.: Szigetvár - Sellye, Pécs - Vajszló, Bóly - Mohács, Bóly - Pécsvárad, Pécs - Komló települések között).

Közművekkel való ellátottság		2017	2018	2019	2020	2021	2022
A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	(%)	97	96	96	96	96	95
A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	(%)	75,8	75,8	75,9	74,5	74,7	73,9

Távfűtésbe bekapcsolt lakás	(db)	40 773	40 687	40 727	40 729	40 811	40 928
Melegvíz szolgáltatásba bekapcsolt lakás	(db)	37 984	37 935	37 963	37 898	38 032	38 027

2. Járásokról/járások településeiről általánosságban

Baranya vármegye 10 járásában, 1 megyei jogú város, 13 város jogállású település, 3 nagyközség és 284 község található.

Települések száma településtípusok szerint	Megyei jogú város	Város	Nagyközség	Község	Összesen
	1	13	3	284	301

A vármegyében élő 355 ezer fő körülbelül 40%-a él a vármegyeszékhelyen, 26%-a városban, a fennmaradó 34% pedig nagyközségben vagy községben.

Települések népessége településtípusok szerint	Megyei jogú város	Város	Nagyközség	Község	Összesen
fő	141 031	91 663	5 943	116 678	355 315
arány	39,7%	25,8%	1,7%	32,8%	100,0%

A 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján Baranya vármegye járásai az alábbi kategóriákba tartoznak:

A járások területi fejlettsége	Komplex programmal fejlesztendő járások a vármegyében	Fejlesztendő járás	Kedvezményezett járás	Nem kedvezményezett
	Sellyei	Szigetvári	Siklósi	Komlói
	Hegyháti		Szentlőrinci	Pécsi
			Bólyi	
			Pécsváradi	
			Mohácsi	

A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint Baranyában 160 társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település található:

Település	Járás
Kisbudmér	Bólyi
Liptód	Bólyi
Monyoród	Bólyi
Nagybudmér	Bólyi
Versend	Bólyi
Ág	Hegyháti
Bakóca	Hegyháti
Baranyajenő	Hegyháti
Baranyaszentgyörgy	Hegyháti
Felsőegerszeg	Hegyháti
Gerényes	Hegyháti
Gödre	Hegyháti
Kisbeszterce	Hegyháti
Kishajmás	Hegyháti
Kisvaszar	Hegyháti
Mekényes	Hegyháti
Meződ	Hegyháti
Mindszentgodisa	Hegyháti
Nagyhajmás	Hegyháti
Palé	Hegyháti
Szágy	Hegyháti
Tarrós	Hegyháti
Tékes	Hegyháti
Tormás	Hegyháti
Varga	Hegyháti
Vásárosdombó	Hegyháti
Váznok	Hegyháti
Köblény	Komlói
Oroszló	Komlói
Szárász	Komlói
Tófü	Komlói
Homorúd	Mohácsi
Kisnyárad	Mohácsi
Kölked	Mohácsi
Maráza	Mohácsi
Sárok	Mohácsi
Szebény	Mohácsi
Áta	Pécsi
Bosta	Pécsi
Husztót	Pécsi
Kovácsszénája	Pécsi
Pereked	Pécsi
Regenye	Pécsi
Szilágy	Pécsi

Település	Járás
Szőke	Pécsi
Apátvarasd	Pécsváradi
Erdősmecke	Pécsváradi
Fazekasboda	Pécsváradi
Kékesd	Pécsváradi
Szellő	Pécsváradi
Adorjás	Sellyei
Baranyahídvég	Sellyei
Besence	Sellyei
Bogádmindszent	Sellyei
Bogdása	Sellyei
Csányoszró	Sellyei
Drávafok	Sellyei
Drávaiványi	Sellyei
Drávakeresztúr	Sellyei
Drávasztára	Sellyei
Felsőszentmárton	Sellyei
Gilvánfa	Sellyei
Hegyszentmárton	Sellyei
Hirics	Sellyei
Kákics	Sellyei
Kemse	Sellyei
Kisasszonyfa	Sellyei
Kisszentmárton	Sellyei
Kórós	Sellyei
Lúzsok	Sellyei
Magyartelek	Sellyei
Marócsa	Sellyei
Nagycsány	Sellyei
Okorág	Sellyei
Ózdfalu	Sellyei
Páprád	Sellyei
Piskó	Sellyei
Sámod	Sellyei
Sósvertike	Sellyei
Tengeri	Sellyei
Téseny	Sellyei
Vejeti	Sellyei
Zaláta	Sellyei
Alsószentmárton	Siklói
Babarcszölős	Siklói
Cún	Siklói
Diósviszló	Siklói
Drávacsehi	Siklói

Település	Járás
Drávacsepely	Siklósi
Dráwapalkonya	Siklósi
Dráwapiski	Siklósi
Drávaszerdahely	Siklósi
Egyházasharaszti	Siklósi
Garé	Siklósi
Gordisa	Siklósi
Illocska	Siklósi
Ipacsfa	Siklósi
Kásád	Siklósi
Kisdér	Siklósi
Kisjakabfalva	Siklósi
Kislippó	Siklósi
Kovácskida	Siklósi
Lapáncsa	Siklósi
Matty	Siklósi
Nagyharsány	Siklósi
Nagyótfalu	Siklósi
Old	Siklósi
Pécsdevecser	Siklósi
Peterd	Siklósi
Rádfalva	Siklósi
Siklósbodony	Siklósi
Siklósnagyfalva	Siklósi
Szaporca	Siklósi
Szava	Siklósi
Tésenfalva	Siklósi
Cserdi	Szentlőrinci
Dinnyeberki	Szentlőrinci
Gerde	Szentlőrinci
Gyöngyfa	Szentlőrinci
Helesfa	Szentlőrinci
Okorvölgy	Szentlőrinci
Pécsbagota	Szentlőrinci
Sumony	Szentlőrinci
Szentdés	Szentlőrinci
Szentkatalin	Szentlőrinci
Velény	Szentlőrinci
Almamellék	Szigetvári
Almáskeresztúr	Szigetvári
Bánfa	Szigetvári
Basal	Szigetvári
Boldogasszonyfa	Szigetvári
Botykapeterd	Szigetvári

Település	Járás
Bűrös	Szigetvári
Csebény	Szigetvári
Dencsháza	Szigetvári
Endróc	Szigetvári
Gyöngyösmellék	Szigetvári
Horváthertelend	Szigetvári
Ibafa	Szigetvári
Katádfa	Szigetvári
Kistamási	Szigetvári
Magyarlukafa	Szigetvári
Merenye	Szigetvári
Molvány	Szigetvári
Nemeske	Szigetvári
Nyugotszenterzsébet	Szigetvári
Patapoklosi	Szigetvári
Pettend	Szigetvári
Rózsafa	Szigetvári
Somogyapáti	Szigetvári
Somogyhárságy	Szigetvári
Somogyhatvan	Szigetvári
Somogyviszló	Szigetvári
Szörény	Szigetvári
Szulimán	Szigetvári
Teklafalu	Szigetvári
Tótszentgyörgy	Szigetvári
Várad	Szigetvári
Vásárosbéc	Szigetvári
Zádor	Szigetvári

A vármegyében az következő településeken található szegregátumok, vagy adott esetben a teljes település szegregálódott: Alsószentmárton, Gilvánfa, Kisvaszar, Komló, Mágocs, Mohács, Old, Pettend, Pécs, Siklós, Siklósnagyfalu, Szalánta, Szentlőrinc, Szigetvár, Versend.

III. Elérhető szolgáltatások a vármegyében

1. Egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások

1.1. Alapellátás

1.1.1. Megelőző ellátások

A megelőző ellátásokat a települések hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Programjaiban elérhető információkra támaszkodva elemezzük. Ehhez megvizsgáltuk, hogy melyek azok a települések, ahol az esélyegyenlőségi programban egészségügyi szűréssel összefüggő intézkedéseket írtak elő.

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősek esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Babarc	Bólyi járás						
Belvárdgyula	Bólyi járás						
Bóly	Bólyi járás						
Borjád	Bólyi járás		X			X	
Hásságy	Bólyi járás						
Kisbudmér	Bólyi járás		X			X	
Liptód	Bólyi járás				X		
Máriakéménd	Bólyi járás						
Monyoród	Bólyi járás						
Nagybudmér	Bólyi járás					X	
Olasz	Bólyi járás						
Pócsa	Bólyi járás						
Szajk	Bólyi járás	X					
Szederkény	Bólyi járás						
Töttös	Bólyi járás	X					
Versend	Bólyi járás						
Ág	Hegyháti járás						
Alsómocsolád	Hegyháti járás		X				
Bakóca	Hegyháti járás						

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősök esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Baranyajenő	Hegyháti járás					X	
Baranyaszentgyörgy	Hegyháti járás						
Felsőegerszeg	Hegyháti járás		X				
Gerényes	Hegyháti járás						X
Gödre	Hegyháti járás		X	X		X	
Kisbeszterce	Hegyháti járás						
Kishajmás	Hegyháti járás						
Kisvaszar	Hegyháti járás						
Mágocs	Hegyháti járás						X
Mekényes	Hegyháti járás		X				
Meződ	Hegyháti járás						
Mindszentgodisa	Hegyháti járás					X	
Nagyhajmás	Hegyháti járás						
Palé	Hegyháti járás		X		X	X	
Sásd	Hegyháti járás				X	X	
Szágy	Hegyháti járás						
Tarrós	Hegyháti járás						
Tékes	Hegyháti járás				X		
Tormás	Hegyháti járás		X				
Varga	Hegyháti járás		X				
Vásárosdombó	Hegyháti járás				X		
Vásznok	Hegyháti járás				X	X	
Bikal	Komlói járás						
Bodolyabér	Komlói járás		X		X		
Egyházaskozár	Komlói járás						
Hegyhátmaróc	Komlói járás						
Kárász	Komlói járás						
Komló	Komlói járás		X			X	X
Köblény	Komlói járás						
Liget	Komlói járás						
Magyaregregy	Komlói járás						
Magyarhertelend	Komlói járás						
Magyarszék	Komlói járás						
Mánfa	Komlói járás		X			X	X
Máza	Komlói járás						

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősök esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Mecsekpölöske	Komlói járás		X				
Oroszló	Komlói járás					X	
Szalatnak	Komlói járás						
Szárász	Komlói járás						
Szászvár	Komlói járás	X					
Tófű	Komlói járás						
Vékény	Komlói járás					X	
Bár	Mohácsi járás						
Bezedek	Mohácsi járás					X	
Dunaszekcső	Mohácsi járás						
Erdősmárok	Mohácsi járás						
Feked	Mohácsi járás				X		
Görcsönydoboka	Mohácsi járás						
Himesháza	Mohácsi járás					X	
Homorúd	Mohácsi járás	X				X	
Ivándárda	Mohácsi járás						
Kisnyárad	Mohácsi járás		X				
Kölked	Mohácsi járás		X				
Lánycsók	Mohácsi járás			X	X		
Lippó	Mohácsi járás			X			
Majs	Mohácsi járás						
Maráza	Mohácsi járás					X	
Mohács	Mohácsi járás						
Nagynyárad	Mohácsi járás						
Palotabozsok	Mohácsi járás				X		
Sárok	Mohácsi járás					X	
Sátorhely	Mohácsi járás				X		
Somberek	Mohácsi járás						
Szebény	Mohácsi járás				X		
Székelyszabar	Mohácsi járás					X	
Szúr	Mohácsi járás					X	
Udvar	Mohácsi járás				X		
Véménd	Mohácsi járás				X		
Abaliget	Pécsi járás	X				X	
Aranyosgadány	Pécsi járás					X	

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősök esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Áta	Pécsi járás					X	
Bakonya	Pécsi járás						
Berkesd	Pécsi járás						
Birján	Pécsi járás						
Bogád	Pécsi járás						
Bosta	Pécsi járás		X				
Cserkút	Pécsi járás						
Egerág	Pécsi járás						
Ellend	Pécsi járás						
Görcsöny	Pécsi járás					X	
Gyód	Pécsi járás						
Hosszúhetény	Pécsi járás		X			X	
Husztót	Pécsi járás					X	
Keszű	Pécsi járás						
Kisherend	Pécsi járás						
Kovácsszénája	Pécsi járás					X	
Kozármisleny	Pécsi járás						
Kökény	Pécsi járás						
Kővágószőlős	Pécsi járás				X		
Kővágótöttös	Pécsi járás					X	
Lothárd	Pécsi járás						
Magyarsarlós	Pécsi járás						
Nagykozár	Pécsi járás						
Ócsárd	Pécsi járás					X	
Orfű	Pécsi járás					X	
Pécs	Pécsi járás					X	
Pécsudvard	Pécsi járás		X				
Pellérd	Pécsi járás						
Pereked	Pécsi járás						
Pogány	Pécsi járás						
Regenye	Pécsi járás					X	
Romonya	Pécsi járás						
Szalánta	Pécsi járás						X
Szemely	Pécsi járás		X				
Szilágy	Pécsi járás						

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősök esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Szilvás	Pécsi járás					X	
Szőke	Pécsi járás					X	
Szőkéd	Pécsi járás						
Apátvarasd	Pécsváradi járás						
Erdősmecke	Pécsváradi járás					X	
Erzsébet	Pécsváradi járás						
Fazekasboda	Pécsváradi járás					X	
Geresdlak	Pécsváradi járás		X			X	
Hidas	Pécsváradi járás		X	X	X		X
Kátoly	Pécsváradi járás						
Kékesd	Pécsváradi járás						
Lovászhetény	Pécsváradi járás						
Martonfa	Pécsváradi járás						
Mecseknádasd	Pécsváradi járás						
Nagypall	Pécsváradi járás					X	
Óbánya	Pécsváradi járás		X			X	
Ófalu	Pécsváradi járás		X			X	
Pécsvarad	Pécsváradi járás						
Szellő	Pécsváradi járás						
Zengővárkony	Pécsváradi járás						
Adorjás	Sellyei járás				X		
Baksa	Sellyei járás	X			X	X	

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősek esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Baranyahídvég	Sellyei járás	X			X	X	
Besence	Sellyei járás		X				
Bogádmindszent	Sellyei járás	X	X	X	X		
Bogdása	Sellyei járás						
Csányoszró	Sellyei járás						
Drávafok	Sellyei járás						
Drávaiványi	Sellyei járás						
Drávakeresztúr	Sellyei járás						
Drávasztára	Sellyei járás						
Felsőszentmárton	Sellyei járás	X					
Gilvánfa	Sellyei járás	X	X		X	X	
Hegyszentmárton	Sellyei járás	X	X	X	X		
Hirics	Sellyei járás						
Kákics	Sellyei járás						
Kemse	Sellyei járás				X		
Kisasszonyfa	Sellyei járás		X				
Kisszentmárton	Sellyei járás	X			X		
Kórós	Sellyei járás	X					
Lúzsok	Sellyei járás						X
Magyarmecske	Sellyei járás						
Magyartelek	Sellyei járás				X		
Markóc	Sellyei járás						
Marócsa	Sellyei járás						
Nagycsány	Sellyei járás				X		
Okorág	Sellyei járás						
Ózdfalu	Sellyei járás	X	X	X	X		
Páprád	Sellyei járás	X					
Piskó	Sellyei járás						X
Sámod	Sellyei járás				X		
Sellye	Sellyei járás						
Sósvertike	Sellyei járás						
Tengeri	Sellyei járás	X			X	X	
Tésény	Sellyei járás	X			X	X	
Vajszló	Sellyei járás						X
Vejtí	Sellyei járás	X	X				

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősök esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Zaláta	Sellyei járás						
Alsószentmárton	Siklói járás		X			X	
Babarcszőlős	Siklói járás			X		X	
Beremend	Siklói járás						
Bisse	Siklói járás						
Cún	Siklói járás				X		
Csarnóta	Siklói járás						
Diósviszló	Siklói járás				X	X	
Drávacsehi	Siklói járás						
Drávacsepely	Siklói járás		X			X	
Dráwapalkonya	Siklói járás				X	X	
Dráwapiski	Siklói járás						
Drávaszabolcs	Siklói járás						
Drávaszerdahely	Siklói járás					X	
Egyházasharaszti	Siklói járás				X		
Garé	Siklói járás						
Gordisa	Siklói járás				X	X	
Harkány	Siklói járás					X	
Illocska	Siklói járás					X	X
Ipacsfa	Siklói járás					X	
Ivánbattyán	Siklói járás						
Kásád	Siklói járás						
Kémes	Siklói járás	X				X	
Kisdér	Siklói járás						
Kisharsány	Siklói járás						
Kisjakabfalva	Siklói járás		X			X	
Kiskassa	Siklói járás						
Kislippó	Siklói járás					X	X
Kistapolca	Siklói járás					X	
Kistótfalu	Siklói járás		X				
Kovácsghida	Siklói járás					X	
Lapáncsa	Siklói járás					X	X
Magyarbóly	Siklói járás					X	X
Márfa	Siklói járás					X	
Márok	Siklói járás						

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősök esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Matty	Siklói járás		X				
Nagyharsány	Siklói járás				X		
Nagytótfalu	Siklói járás						
Old	Siklói járás						
Palkonya	Siklói járás						
Pécsdevecser	Siklói járás				X		
Peterd	Siklói járás				X		
Rádfalva	Siklói járás	X					
Siklós	Siklói járás		X				
Siklósbodony	Siklói járás						
Siklósnagyfalu	Siklói járás		X			X	
Szaporca	Siklói járás				X		
Szava	Siklói járás				X		
Tésenfa	Siklói járás	X					
Túrony	Siklói járás						
Újpetre	Siklói járás		X		X		
Villány	Siklói járás					X	
Villánykövesd	Siklói járás					X	
Vokány	Siklói járás		X				
Bicsérd	Szentlőrinci járás					X	
Boda	Szentlőrinci járás						
Bükkösd	Szentlőrinci járás						
Cserdi	Szentlőrinci járás				X		
Csonkamindszent	Szentlőrinci járás			X		X	
Dinnyeberki	Szentlőrinci járás						
Gerde	Szentlőrinci járás				X		
Gyöngyfa	Szentlőrinci járás						
Helesfa	Szentlőrinci járás						

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősek esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Hetvehely	Szentlőrinci járás						
Kacsóta	Szentlőrinci járás						X
Királyegyháza	Szentlőrinci járás						
Okorvölgy	Szentlőrinci járás						
Pécsbagota	Szentlőrinci járás						
Sumony	Szentlőrinci járás						
Szabadszentkirály	Szentlőrinci járás				X		
Szentdénes	Szentlőrinci járás						
Szentkatalin	Szentlőrinci járás						
Szentlőrinc	Szentlőrinci járás					X	
Velény	Szentlőrinci járás				X		
Zók	Szentlőrinci járás						
Almamellék	Szigetvári járás						
Almáskeresztúr	Szigetvári járás						
Bánfa	Szigetvári járás				X		
Basal	Szigetvári járás						
Boldogasszonyfa	Szigetvári járás						
Botykapeterd	Szigetvári járás				X	X	
Bürös	Szigetvári járás					X	
Csebény	Szigetvári járás						
Csertő	Szigetvári járás				X	X	
Dencsháza	Szigetvári járás				X	X	
Endrőc	Szigetvári járás						X
Gyöngyösmellék	Szigetvári járás						X
Hobol	Szigetvári járás				X		
Horváthertelend	Szigetvári járás						

Település	Járás	0. Település szintű probléma	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	II. A gyermekek esélyegyenlősége	III. A nők esélyegyenlősége	IV. Az idősök esélyegyenlősége	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Ibafa	Szigetvári járás						
Katádfa	Szigetvári járás				X		
Kétújfalu	Szigetvári járás					X	
Kisdobsza	Szigetvári járás						
Kistamási	Szigetvári járás						
Magyarlukafa	Szigetvári járás						
Merenye	Szigetvári járás						
Molvány	Szigetvári járás		X				
Mozsgó	Szigetvári járás						
Nagydobsza	Szigetvári járás						
Nagypeterd	Szigetvári járás				X	X	
Nagyváty	Szigetvári járás				X	X	
Nemeske	Szigetvári járás						
Nyugotszent- erzsébet	Szigetvári járás				X	X	
Patapoklosi	Szigetvári járás						
Pettend	Szigetvári járás						
Rózsafa	Szigetvári járás				X	X	
Somogyapáti	Szigetvári járás					X	
Somogyhárságy	Szigetvári járás						
Somogyhatvan	Szigetvári járás		X		X	X	X
Somogyviszló	Szigetvári járás				X	X	X
Szentegát	Szigetvári járás				X	X	
Szentlászló	Szigetvári járás				X		
Szigetvár	Szigetvári járás						
Szörény	Szigetvári járás						X
Szulimán	Szigetvári járás						
Teklafalu	Szigetvári járás						X
Tótszentgyörgy	Szigetvári járás						
Várad	Szigetvári járás						X
Vásárosbéc	Szigetvári járás						
Zádor	Szigetvári járás						X

A vármegyében található 301 település közül 161 olyan található, ahol a szűrővizsgálattal összefüggő intézkedésre van szükség. Vagyis nagyjából minden második település érintett a témakörben. Járási szintre lebontva az átlagnál több település érintett a siklói, a mohácsi, a sellyei és a hegyháti járásban.

Azt vizsgálva, hogy egy-egy célcsoport hány településen érintett szűréshez kapcsolódó intézkedéssel, megállapítható, hogy legtöbb esetben az idősek érintettek, majd a nők és azt követően a mélyszegénységben élők. Legkevésbé a gyermeknél szükséges szűrővizsgálat szervezése.

A járás-célcsoport mátrixot képezve és az érintett települések arányát vizsgálva leginkább az alábbi járások, alábbi célcsoportjai esetében szükséges szűrési programok szervezése (legalább a települések 25%-a érintett):

- Hegyháti járás – mélyszegénységben élők,
- Mohácsi járás – nők és idősek,
- Pécsi járás – idősek,
- Pécsváradi járás – idősek,
- Sellyei járás – nők,
- Siklói járás – idősek,
- Szigetvári járás – nők és idősek.

1.1.2 Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátások

Baranya vármegyében 277 orvosi körzet működik az alábbi megoszlás szerint:

- felnőtt házi orvosi körzet: 137 db
- gyermek házi orvosi körzet: 64 db
- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 76 db

A vármegye teljes területe lefedett orvosi körzetekkel a felnőtt és gyermek ellátás területén is, vagy felnőtt/gyermek vagy „vegyes” házi orvosi körzet által.

2024. februárban a betöltetlen körzetek száma:

- felnőtt házi orvosi körzet: 9 db (6,5%)
- gyermek házi orvosi körzet: 5 db (7,8%)
- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 18 db (23,7%)

A betöltetlen pozíciók területi eloszlása egyenetlen, melyet a járási adatok elemzése során az alábbiakban mutatunk be.

Bólyi járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Babarc	0	0	0	0	1	0	1
Belvárdgyula	0	0	0	0	1	0	0
Bóly	2	1	1	0	0	1	0
Borjád	0	0	0	0	1	0	0
Hásságy	0	0	0	0	1	0	0
Kisbudmér	0	0	0	0	1	0	0
Liptód	0	0	0	0	1	0	0
Máriakéménd	1	0	1	0	0	0	0
Monyoród	1	0	1	0	0	0	0
Nagybudmér	0	0	0	0	1	0	0
Olasz	0	0	0	0	1	0	0
Pócsa	0	0	0	0	1	0	0
Szajk	0	0	0	0	1	0	1
Szederkény	1	0	1	0	0	0	1
Töttös	1	0	1	0	0	0	0
Versend	0	0	0	0	1	0	0

A KSH nyilvántartása szerint 2022-ben a Bólyi járás 16 településén összesen 11 132 fő lakott. A 15 évesnél fiatalabbak aránya 15%, ami a harmadik legmagasabb arány a vármegyében. A 65 év felettiek aránya 21,3%, ez kicsit alacsonyabb a vármegyei átlagnál.

A járásban 9 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 3 db
- gyermek házi orvosi körzet: 2 db
- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 4 db

Gyermekorvosi körzet bólyi és szederkényi székhellyel működik, melyek együtt további három települést látnak el. A fennmaradó 11 település „vegyes”, azaz felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzetben biztosított a gyermekek orvosi ellátása.

A járásban egy körzetre átlagosan 1237 lakos jut, ami a vármegyén belül átlagos értéknek tekinthető.

A kilenc orvosi körzetből mindössze egy felnőtt orvosi körzet betöltetlen, ez a körzet Bólyban található.

A járásban egy gyógyszertár és három fiókgyógyszertár működik. Tízezer főre vetítve 3,6 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut.

Hegyháti járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Ág	0	0	0	0	1	0	0
Alsómocsolád	1	0	1	0	0	0	0
Bakóca	0	0	0	0	1	0	0
Baranyajenő	0	0	0	0	1	0	0
Baranyaszentgyörgy	0	0	0	0	1	0	0
Felsőegerszeg	1	0	1	0	0	0	0
Gerényes	0	0	0	0	1	0	0
Gödre	0	0	0	0	1	0	0
Kisbeszterce	0	0	0	0	1	0	0
Kishajmás	1	0	1	0	0	0	0
Kisvaszar	0	0	0	0	1	0	0
Mágocs	2	0	1	0	0	1	0
Mekényes	1	0	1	0	0	0	0
Meződ	1	0	1	0	0	0	0
Mindszentgodisa	0	0	0	0	1	0	0
Nagyhajmás	1	0	1	0	0	0	0
Palé	1	0	1	0	0	0	0
Sásd	3	0	1	0	0	1	0
Szágy	0	0	0	0	1	0	0
Tarrós	0	0	0	0	1	0	0
Tékes	0	0	0	0	1	0	0
Tormás	0	0	0	0	1	0	0
Varga	1	0	1	0	0	0	0
Vásárosdombó	0	0	0	0	1	0	1
Váznok	1	0	1	0	0	0	0

A Hegyháti járás 25 településén 11 092 lakos él. Ez alapján egy-egy településen átlagosan mindössze 444 fő él, ami a második legkisebb mutató a sellyei járást követően. A 25-ből 20 település lakossága nem éri el az 500 főt, 11 település 200 főnél is kevesebben élnek.

A 14 év alattiak aránya magasabb, a 65 év felettek aránya alacsonyabb a vármegye átlagánál.

A járásban 12 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 5 db
- gyermek házi orvosi körzet: 2 db
- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 5 db

A járásban egy körzetre átlagosan 924 lakos jut, ami a legalacsonyabb érték a vármegyében.

A járásban tizenkettőből négy, azaz minden harmadik körzet betöltetlen, ezek mindegyike felnőtteket és gyermekeket is ellátó vegyes körzet.

A járásban két gyógyszertár és egy fiókgyógyszertár működik. Tízezer főre vetítve 2,7 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut, ami a második legalacsonyabb érték a vármegyében.

Komlói járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró házi orvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Bikal	0	0	0	0	1	0	0
Bodolyabér	0	0	0	0	1	0	0
Egyházaskozár	1	1	1	0	0	0	0
Hegyhátmaróc	1	1	1	0	0	0	0
Kárász	1	1	1	0	0	0	0
Komló	11	0	5	0	0	7	1
Köblény	1	1	1	0	0	0	0
Liget	0	0	0	0	1	0	0
Magyaregregy	1	1	1	0	0	0	0
Magyarhertelend	0	0	0	0	1	0	0
Magyarszék	0	0	0	0	1	0	1
Mánfa	1	0	1	0	0	0	0

Máza	1	0	1	0	0	0	0
Mecsekpölöske	0	0	0	0	1	0	0
Oroszló	1	0	1	0	0	0	0
Szalatnak	1	1	1	0	0	0	0
Szárász	1	1	1	0	0	0	0
Szászvár	2	1	1	0	0	1	0
Tófű	1	1	1	0	0	0	0
Vékény	1	1	1	0	0	0	0

A Komlói járás a negyedik legnépesebb a vármegyében a Pécsi, a Siklói és a Mohácsi járás után. 31 851 fős lakosság száma nagyságrendileg megegyezik a Siklói és a Mohácsi járással. Húsz települése közül kiemelkedik a vármegye második legnagyobb városa Komló közel 22 ezer fős lakosságával. A járásban mindössze további két olyan települést találunk, melynek népessége meghaladja az 1000 főt: Máza és Szászvár. Öt település lakossága a 200 főt sem éri el. Komlót nem számítva a járás egy-egy településén átlagosan 526 fő lakik.

A lakosság 24,8% 65 éves, vagy annál idősebb. A vármegyében ez a második legnagyobb arány nem sokkal elmaradva a Pécsváradtól. A 14 év alattiak aránya nem éri el a 12%-ot, ami a legrosszabb arány a vármegyében.

A járásban 24 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 15 db
- gyermek házi orvosi körzet: 6 db
- felnőttet és gyermekeket is ellátó körzet: 3 db

A körzetek megoszlásába is nyomon követhető Komló város súlya. A 15 felnőtt házi orvosi körzetből 11 Komlón, illetve Komlón és Mánfán működik, a 6 gyermek orvosi körzetből 5 Komlón, illetve Komlón és Mánfán működik.

A járásban egy orvosi körzetre átlagosan 1327 lakos jut, ami átlagosnak nevezhető.

A járás 24 orvosi körzetéből 3 betöltetlen, mindhárom felnőtt házi orvosi körzet.

A járásban nyolc gyógyszerár és két fiókgyógyszerár működik, ezek közül összesen nyolc Komlón, emellett egy-egy Magyarszéken és Szászváron. Tízezer főre vetítve 3,1 gyógyszerár, fiókgyógyszerár jut.

Mohácsi járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Bár	0	0	0	0	1	0	0
Bezedek	0	0	0	0	1	0	0
Dunaszekcső	0	0	0	0	2	1	0
Erdősmárok	0	0	0	0	1	0	0
Feked	0	0	0	0	1	0	0
Görcsönydoboka	0	0	0	0	1	0	0
Himesháza	0	0	0	0	1	1	0
Homorúd	0	0	0	0	1	0	0
Ivándárda	0	0	0	0	1	0	0
Kisnyárád	1	1	1	0	0	0	0
Kölked	0	0	0	0	1	0	0
Lánycsók	1	1	1	0	0	1	0
Lippó	0	0	0	0	1	0	0
Majs	0	0	0	0	1	0	1
Maráza	0	0	0	0	1	0	0
Mohács	6	1	4	0	2	6	0
Nagynyárád	0	0	0	0	1	0	1
Palotabozsok	0	0	0	0	1	0	1
Sárok	0	0	0	0	1	0	0
Sátorhely	0	0	0	0	1	0	0
Somberek	0	0	0	0	1	0	1
Szebény	0	0	0	0	1	0	0
Székelyszabar	0	0	0	0	1	0	0
Szúr	0	0	0	0	1	0	0
Udvar	0	0	0	0	1	0	0
Véménd	0	0	0	0	1	1	0

A Mohácsi járásban 26 településen 32 622 fő lakik, ezzel a vármegye harmadik legnépesebb járása. A járásszékhelyen, Mohácson lakik a népesség több, mint fele, szám szerint 17 315 fő. A járásban Mohácson kívül további négy település lakossága száma is meghaladja az ezer főt

(Lánycsók, Dunaszekcső, Somberek és Véménd), ugyanakkor nyolc olyan falu van, ahol kevesebben, mint kétszázan élnek.

A járásban 24 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 7 db
- gyermek házi orvosi körzet: 5 db
- felnőttket és gyermekeket is ellátó körzet: 12 db

A felnőtt köretek közül 7-ből 6, a gyerek köretek közül 5-ből 4 Mohácson működik. 1-1 felnőtt és gyermekorvosi körzet van Lánycsokon, ami Kisnyáradot is ellátja. A további községek orvosi alapellátását vegyes körzeteken keresztül biztosítják.

A járásban egy orvosi körzetre átlagosan 1359 lakos jut, ami átlagosnak nevezhető.

A járás 24 orvosi körzetéből 6 betöltetlen, két felnőtt házi orvosi körzet és négy vegyes körzet. A betöltetlen körzetek aránya (25%) magasnak számít a vármegyén belül.

A járásban tíz gyógyszertár és négy fiókgyógyszertár működik. Kilenc településen található gyógyszertár, vagy fiók gyógyszertár, ami más járásokkal összevetve településszám arányosan magasnak mondható. Tízezer főre vetítve 4,3 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut, ami szintén magas értéknek számít.

Pécsi járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró házi orvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Abaliget	0	0	0	0	1	0	0
Aranyosgadány	0	0	0	0	1	0	0
Áta	0	0	0	0	1	0	0
Bakonya	0	0	0	0	1	0	0
Berkesd	0	0	0	0	1	0	0
Birján	1	0	1	0	0	0	0
Bogád	0	0	0	0	1	0	1
Bosta	0	0	0	0	1	0	0
Cserkút	0	0	0	0	1	0	0
Egerág	0	0	0	0	1	0	0
Ellend	0	0	0	0	1	0	0

Görcsöny	0	0	0	0	2	1	0
Gyód	1	0	1	0	0	0	0
Hosszúhetény	2	0	1	0	0	0	1
Husztót	0	0	0	0	1	0	0
Keszü	1	0	1	0	0	0	0
Kisherend	0	0	0	0	1	0	0
Kovácsszénája	0	0	0	0	1	0	0
Kozármisleny	2	0	2	1	0	2	0
Kökény	1	0	1	0	0	0	0
Kővágószőlős	0	0	0	0	1	0	1
Kővágótöttös	0	0	0	0	1	0	0
Lothárd	1	0	1	0	0	0	0
Magyarsarlós	1	0	1	0	0	0	0
Nagykozár	0	0	0	0	1	1	0
Ócsárd	0	0	0	0	1	0	0
Orfú	0	0	0	0	1	0	1
Pécs	82	1	36	3	0	46	3
Pécsudvard	1	0	1	1	0	0	0
Pellérd	0	0	0	0	1	0	1
Pereked	0	0	0	0	1	0	0
Pogány	1	0	1	0	0	0	1
Regenye	0	0	0	0	1	0	0
Romonya	0	0	0	0	1	0	0
Szalánta	0	0	0	0	1	0	1
Szemely	2	0	2	1	0	0	0
Szilágy	0	0	0	0	1	0	0
Szilvás	0	0	0	0	1	0	0
Szőke	0	0	0	0	1	0	0
Szókéd	0	0	0	0	1	0	0

A vármegye lakosságának kb. fele, közel 175 ezer ember él a pécsi járásban, ebből 141 ezer fő Pécsett. A járásban további 11 település lakosságszáma haladja meg az 1000 főt. Ezek jellemzően Pécs agglomerációjában fekvő települések. Ha Pécs városát figyelmen kívül hagyjuk, akkor a többi település átlagos lakosságszáma 862 fő, ami Baranya vármegyében magas értéknek számít.

A járásban a 14 éves és annál fiatalabbak aránya 12,8% ez a Komlói járás után a második legrosszabb érték. A 65 éves és annál idősebb lakosok aránya 22%, ami átlagosnak mondható.

A járásban 134 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 86 db
- gyermek házi orvosi körzet: 39 db
- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 9 db

Ebből pécsi körzet:

- felnőtt házi orvosi körzet: 82 db
- gyermek házi orvosi körzet: 36 db

Pécsen kívüli körzetek:

- felnőtt házi orvosi körzet: 4 db
- gyermek házi orvosi körzet: 3 db
- felnőttet és gyermekeket is ellátó körzet: 9 db

Hat betöltetlen körzet van a járásban, ez mindössze 4,5%, ami a Siklói járással együtt a legjobb mutató. A betöltetlen körzetek közül egy felnőtt házi orvosi, négy gyermek orvosi és egy vegyes körzet.

A járásban 50 gyógyszertár és 10 fiókgyógyszertár működik. Ebből 46 gyógyszertár és 3 fiókgyógyszertár Pécssett. Tízezer főre vetítve 3,4 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut, ami átlagosnak mondható.

Pécsváradi járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró házi orvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Apátvarasd	1	0	1	0	0	0	0
Erdősmecske	1	1	1	0	0	0	0
Erzsébet	0	0	0	0	1	0	0
Fazekasboda	0	0	0	0	1	0	0
Geresdlak	0	0	0	0	1	0	1
Hidas	1	0	1	0	0	0	1
Kátoly	0	0	0	0	1	0	0
Kékesd	0	0	0	0	1	0	0
Lovászhetény	1	1	1	0	0	0	0
Martonfa	1	0	1	0	0	0	0
Mecseknádasd	1	0	1	0	0	1	0
Nagypall	1	0	1	0	0	0	0
Óbánya	1	0	1	0	0	0	0
Ófalu	1	0	1	0	0	0	0
Pécsvárad	3	1	1	0	0	2	0
Szellő	0	0	0	0	1	0	0
Zengővárkony	1	0	1	0	0	0	0

A Pécsváradi járás a vármegye legkisebb lélekszámú járása, 17 településen 10 982 fő lakik. A járásszékhelyen 3822 fő él, ezen kívül Mecseknádasdon és Hidason laknak 1000 főnél többen. A többi 14 település közül csak Geresdlak lakosságszáma haladja meg az 500 főt.

A 65 éves és annál idősebb lakosság aránya 24,9%, ami a legmagasabb érték a vármegyében. A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 13,7%, ami átlagosnak számít. Érdekesség, hogy a 15-64 év közötti lakosok aránya ebben a járásban a legalacsonyabb a vármegyében.

A járásban 9 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 5 db
- gyermek házi orvosi körzet: 2 db
- felnőttket és gyermekeket is ellátó körzet: 2 db

A járásban mindössze egy betöltetlen körzet van, ez egy Pécsváradot, Erdősmeckét és Lovászhetyényt érintő felnőtt körzet.

A járásban 3 gyógyszertár és 2 fiókgyógyszertár működik. Tízezer főre vetítve 4,5 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut, ami a vármegyében magas értéknek számít.

Sellyei járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Adorjás	0	0	0	0	1	0	0
Baksa	0	0	0	0	1	0	0
Baranyahídvég	0	0	0	0	1	0	0
Besence	0	0	0	0	1	0	0
Bogádmindszent	0	0	0	0	1	0	1
Bogdása	0	0	0	0	1	0	0
Csányoszró	0	0	0	0	1	0	0
Drávafok	0	0	0	0	1	1	0
Drávaiványi	0	0	0	0	1	0	0
Drávakeresztúr	0	0	0	0	1	0	0
Drávasztára	0	0	0	0	1	0	0
Felsőszentmárton	0	0	0	0	1	0	1
Gilvánfa	0	0	0	0	1	0	0
Hegyszentmárton	0	0	0	0	1	0	0

Hirics	0	0	0	0	1	0	0
Kákics	1	0	1	1	0	0	0
Kemse	0	0	0	0	1	0	0
Kisasszonyfa	0	0	0	0	1	0	0
Kisszentmárton	0	0	0	0	1	0	0
Kórós	0	0	0	0	1	0	0
Lúzsok	0	0	0	0	1	0	0
Magyarmecske	0	0	0	0	1	0	0
Magyartelek	0	0	0	0	1	0	0
Markóc	0	0	0	0	1	0	0
Marócsa	1	0	1	1	0	0	0
Nagycsány	0	0	0	0	1	0	0
Okorág	1	0	1	1	0	0	0
Ózdfalu	0	0	0	0	1	0	0
Páprád	0	0	0	0	1	0	0
Piskó	0	0	0	0	1	0	0
Sámod	0	0	0	0	1	0	0
Sellye	2	0	1	1	0	1	0
Sósvertike	0	0	0	0	1	0	0
Tengeri	0	0	0	0	1	0	0
Téseny	0	0	0	0	1	0	0
Vajszló	0	0	0	0	2	1	0
Vejtí	0	0	0	0	1	0	0
Zaláta	0	0	0	0	1	0	0

A Sellyei járás 38 településén 12 611 fő lakik, vagyis átlagos települési lakosságszám mindössze 332 fő/település. Csak két település, Sellye és Vajszló lakossága haladja meg az 1000 főt. 21 olyan település van a járásban, ahol a 200 főt sem éri el a népesség.

A 14 éves és annál fiatalabb lakosság aránya 15,07%, ez a második legmagasabb arány a vármegyében. A 65 éves és annál idősebb lakosság aránya 19,35%, ez a második legkisebb arány a vármegyében.

A járásban 13 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 2 db
- gyermek házi orvosi körzet: 1 db
- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 10 db

Sellyei központtal, néhány környező települést is ellátva működik 2 házi orvosi és egy gyermekorvosi körzet. A járás többi területén vegyes, azaz felnőtteket és gyermekeket ellátó körzetek találhatóak.

A betöltetlen körzetek aránya 38,5% (13 körzetből jelenleg 5 betöltetlen), ez a vármegyében a legrosszabb mutató. A 38-ból 19 település érintett betöltetlen körzettel.

A járásban 3 gyógyszertár és 2 fiókgyógyszertár működik. Tízezer főre vetítve 4 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut, ami a vármegyén belül magas értéknek tekinthető.

Siklósi járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Alsószentmárton	0	0	0	0	1	0	0
Babarcszőlős	0	0	0	0	1	0	0
Beremend	0	0	0	0	2	1	0
Bisse	0	0	0	0	1	0	0
Cún	0	0	0	0	1	0	0
Csarnóta	0	0	0	0	1	0	0
Dióviszló	0	0	0	0	1	0	0
Drávacsehi	0	0	0	0	1	0	0
Drávacsepely	1	0	1	0	0	0	0
Dráwapalkonya	0	0	0	0	1	0	0
Dráwapiski	0	0	0	0	1	0	0
Drávaszabolcs	0	0	0	0	1	0	0
Drávaszerdahely	1	0	1	0	0	0	0
Egyházasharaszti	0	0	0	0	1	0	0
Garé	0	0	0	0	1	0	0
Gordisa	0	0	0	0	1	0	0
Harkány	2	0	1	0	0	1	0
Illocska	0	0	0	0	1	0	0
Ipacsfa	1	0	1	0	0	0	0
Ivánbattyán	0	0	0	0	1	0	0
Kásád	0	0	0	0	1	0	0
Kémes	0	0	0	0	1	0	1
Kisdér	0	0	0	0	1	0	0
Kisharsány	0	0	0	0	1	0	0
Kisjakabfalva	0	0	0	0	1	0	0
Kiskassa	0	0	0	0	1	0	0
Kislippó	0	0	0	0	1	0	0
Kistapolca	0	0	0	0	1	0	0
Kistótfalu	0	0	0	0	1	0	0
Kovácsbuda	1	0	1	0	0	0	0
Lapáncsa	0	0	0	0	1	0	0
Magyarbóly	0	0	0	0	1	0	0

Márfa	0	0	0	0	1	0	0
Márok	0	0	0	0	2	0	0
Matty	0	0	0	0	1	0	0
Nagyharsány	0	0	0	0	1	0	1
Nagytótfalu	0	0	0	0	1	0	0
Old	0	0	0	0	1	0	0
Palkonya	0	0	0	0	2	0	0
Pécsdevecser	0	0	0	0	1	0	0
Peterd	0	0	0	0	1	0	0
Rádfalva	0	0	0	0	1	0	0
Siklós	4	0	2	0	0	3	0
Siklósbodony	0	0	0	0	1	0	0
Siklónagyfalu	0	0	0	0	1	0	0
Szaporca	0	0	0	0	1	0	0
Szava	0	0	0	0	1	0	0
Tésenfa	0	0	0	0	1	0	0
Túrony	0	0	0	0	1	0	0
Újpetre	0	0	0	0	1	1	0
Villány	0	0	0	0	2	0	0
Villánykövesd	0	0	0	0	1	0	0
Vokány	0	0	0	0	1	0	0

Baranya vármegyében a Siklósi járásban található a legtöbb település, szám szerint 53. A járásban 33 600 fő lakik. A lakosságszám hat településen is meghaladja az 1000 főt: Alsószentmárton, Beremend, Harkány, Nagyharsány, Siklós, Villány. Ugyanakkor van 18 község, ahol a 200 főt sem éri a lélekszám.

A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 14,32%, a 65 éves és annál idősebbek aránya 22,26%. Mindkét érték átlagosnak mondható a vármegyén belül.

A járásban 23 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 6 db
- gyermek házi orvosi körzet: 3 db
- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 14 db

Hasonlóan más járásokhoz a felnőtt és a gyermek körzetek városokban (Siklós, Harkány) működnek, a kisebb településeken vegyes körzettel megoldott az egészségügyi alapellátás.

A 23 körzetből mindössze 1 betöltetlen. Ez az arány a Pécsi járást is megelőzve a legjobb mutató a vármegyében.

A járásban 6 gyógyszertár és 2 fiókgyógyszertár működik. Tízezer főre vetítve 2,38 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut, ami legalacsonyabb érték az egész vármegyében.

Szentlőrinci járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró házi orvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Bicsérd	0	0	0	0	1	0	0
Boda	0	0	0	0	1	0	0
Bükkösd	0	0	0	0	1	1	0
Cserdi	0	0	0	0	1	0	0
Csonkamindszent	1	0	1	0	0	0	0
Dinnyeberki	0	0	0	0	1	0	0
Gerde	0	0	0	0	1	0	0
Gyöngyfa	0	0	0	0	1	0	0
Helesfa	0	0	0	0	1	0	0
Hetvehely	0	0	0	0	1	0	0
Kacsóta	1	0	1	0	0	0	0
Királyegyháza	0	0	0	0	1	0	1
Okorvölgy	0	0	0	0	1	0	0
Pécsbagota	0	0	0	0	1	0	0
Sumony	0	0	0	0	1	0	0
Szabadszentkirály	0	0	0	0	1	1	0
Szentdénes	0	0	0	0	1	0	0
Szentkatalin	0	0	0	0	1	0	0
Szentlőrinc	3	0	2	0	0	1	0
Velény	0	0	0	0	1	0	0
Zók	0	0	0	0	1	0	0

A Szentlőrinci járás 21 településén 13 825-en élnek. A járásközpontban, Szentlőrincen körülbelül hatezren laknak. Szentlőrinc mellett Bicsérd és Bükkösd népessége haladja meg az 1000 főt. Hét község lakosság száma nem éri el a 200 főt. Az átlagos települési lakosság szám 658 fő.

A 14 éves és annál fiatalabb lakossága aránya 15,3%, ez a legmagasabb érték a vármegyében. A 65 éves és annál idősebb lakosság aránya 19,25%, ez pedig a legalacsonyabb érték.

A járásban 10 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 3 db
- gyermek házi orvosi körzet: 2 db

- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 5 db

A felnőtt és a gyermekorvosi körzetek Szentlőrincen működnek, de ellátnak néhány közeli települést is. A járás többi területén vegyes, felnőtteket és gyermekeket ellátó körzettel megoldott az ellátás.

A járásban mindössze egyetlen betöltetlen körzet van, ez egy vegyes körzet.

A járásban 3 gyógyszertár és 1 fiókgyógyszertár működik. Tízezer főre vetítve 2,89 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut, ami az átlagnál alacsonyabb érték a vármegyében.

Szigetvári járás:

Település	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Almamellék	0	0	0	0	1	0	1
Almáskeresztúr	0	0	0	0	1	0	0
Bánfa	0	0	0	0	1	0	0
Basal	0	0	0	0	1	0	0
Boldogasszonyfa	0	0	0	0	1	0	0
Botykapeterd	0	0	0	0	2	0	0
Bűrüs	0	0	0	0	1	0	0
Csebény	0	0	0	0	1	0	0
Csertő	0	0	0	0	1	0	0
Dencsháza	0	0	0	0	1	0	0
Endrőc	0	0	0	0	1	0	0
Gyöngyösmellék	0	0	0	0	1	0	0
Hobol	0	0	0	0	1	0	0
Horváthertelend	0	0	0	0	1	0	0
Ibafa	0	0	0	0	1	0	0
Katádfa	0	0	0	0	1	0	0
Kétújfalu	0	0	0	0	1	1	0
Kisdobsza	0	0	0	0	1	0	0
Kistamási	0	0	0	0	1	0	0
Magyarlukafa	0	0	0	0	1	0	0
Merenye	0	0	0	0	1	0	0
Molvány	0	0	0	0	1	0	0

Mozsgó	0	0	0	0	1	1	0
Nagydobsza	0	0	0	0	1	0	1
Nagypeterd	0	0	0	0	2	0	1
Nagyváty	0	0	0	0	1	0	0
Nemeske	0	0	0	0	1	0	0
Nyugotszenterzsébet	0	0	0	0	1	0	0
Patapoklosi	0	0	0	0	1	0	0
Pettend	0	0	0	0	1	0	0
Rózsafa	0	0	0	0	1	0	0
Somogyapáti	0	0	0	0	1	0	0
Somogyhárságy	0	0	0	0	1	0	0
Somogyhatvan	0	0	0	0	1	0	0
Somogyviszló	0	0	0	0	1	0	0
Szentegát	0	0	0	0	1	0	0
Szentlászló	0	0	0	0	1	0	1
Szigetvár	5	1	2	0	0	5	0
Szörény	0	0	0	0	1	0	0
Szulimán	0	0	0	0	1	0	0
Teklafalu	0	0	0	0	1	0	0
Tótszentgyörgy	0	0	0	0	1	0	0
Várad	0	0	0	0	1	0	0
Vásárosbéc	0	0	0	0	1	0	0
Zádor	0	0	0	0	1	0	0

A Szigetvári járásban 45 településen 22 942 fő él. A települések száma a második legnagyobb a Siklósi járás után. A járásszékhelyen közel tízezen élnek. Szigetváron kívül egyik település lakossága sem éri el az 1000 főt. 16 település lakossága kevesebb mint 200 fő, ezen belül 6 községben száznál kevesebben élnek. Szigetvárt figyelmen kívül hagyva, egy-egy településen átlagosan 303-an élnek.

A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 13,9%, ez átlagosnak tekinthető. A 65 évnél idősebbek aránya 20,84%, ez a harmadik legalacsonyabb érték a sellyei és szentlőrinci járás után.

A járásban 19 orvosi körzet van az alábbi megoszlásban:

- felnőtt házi orvosi körzet: 5 db
- gyermek házi orvosi körzet: 2 db
- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 12 db

Szigetváron önálló felnőtt és gyermek orvosi körzetek működnek, a járás többi településén vegyes (felnőtteket és gyermekeket is ellátó) körzetekkel biztosítják az ellátást.

A 19 körzetből 4 betöltetlen, ez a 21%-os arány a harmadik legrosszabb a járások rangsorában. A betöltetlen körzetek között egy felnőtt és három vegyes körzetet találunk.

A járásban 7 gyógyszertár és 4 fiókgyógyszertár működik. Tízezer főre vetítve 4,8 gyógyszertár, fiókgyógyszertár jut, ami a legmagasabb érték a vármegyében.

1.1.3 Fogorvosi alapellátások, fogorvosi ügyeleti ellátások

A járási megoszlás a fogorvosi szolgáltatások tekintetében összesítve az alábbiak szerint alakul 2024. februárjában az érvényes NEAK adatok alapján:

Szolgáltatások járásonkénti eloszlása	Összesen (ellátott járás száma adott szolgáltatás esetében)	Bólyi járás	Hegyháti járás	Komlói járás	Mohácsi járás	Pécsi járás	Pécsváradi járás	Sellyei járás	Siklósi járás	Szentlőrinci járás	Szigetvári járás
Fogszabályozás	4			X		X	X		X		
Gyermek szakellátás	1					X					
Iskolai, ifjúsági	26	X			X	X	X				X
Vegyes	99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Röntgen	9			X	X	X					
Szájsebészet	9					X					
Ügyelet	81					X			X		
Egyetemi szakellátás	12					X					
Parodontológia	1					X					
Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	1					X					
Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása	1					X					
Összesen (elérhető szolgáltatás típusok száma):		2	1	3	3	11	3	1	3	1	2

A vármegye minden járásában található fogorvosi rendelő, azonban ez nem minden településen érhető el, a Pécsi, Mohácsi és Siklósi járás ellátottsága kiemelkedő a többi járáshoz képest.

2024. februári adatok alapján a betöltetlen fogorvosi szolgálatok száma összesen 2, mindkét ellátatlan körzet Mohácson található.

Vármegye	Szervezeti egység FIN kódja	Szervezeti egység típusa	Ellátandó lakosság-szám (fő)	Betöltetlenség kezdete	
01	Baranya	020066028	Vegyes	5112	2022.06.01
01	Baranya	020066029	Vegyes	4693	2023.06.01

Járásonként a fogorvosi ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások terén a következők figyelhetők meg:

Bólyi járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Babarc											
Belvárdgyula											
Bóly			x	x							
Borjád											
Hásságy											
Kisbudmér											
Liptód											
Máriakéménd											
Monyoród											
Nagybudmér											
Olasz											
Pócsa											
Szajk											
Szederkény				x							
Töttös											
Versend											

A KSH nyilvántartása szerint 2022-ben a Bólyi járás 16 településén összesen 11 132 fő lakott. A 15 évesnél fiatalabbak aránya 15%, ami a harmadik legmagasabb arány a vármegyében. A 65 év felettek aránya 21,3%, ez kicsit alacsonyabb a vármegyei átlagnál.

A járásban 5 fogorvosi szolgáltató működik az alábbi megoszlásban:

- iskolai, ifjúsági ellátást végző szolgáltató: 2 db
- vegyes ellátást végző szolgáltató: 3 db

Iskolai és ifjúsági ellátást, valamint vegyes ellátást nyújtó szolgáltató 2 db működik 2 db bólyi intézményegységgel és 1 vegyes ellátást kínáló szolgáltató található Szederkényben. A fennmaradó 11 településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 2226 lakos jut, ami a vármegyén belül az átlagosnál magasabb értéknek tekinthető.

A járásban fogszabályozás, valamint fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek ellátása nem található, mint ahogy ügyeleti ellátás sem.

Hegyháti járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Ág											
Alsómocsolád											
Bakóca											
Baranyajenő											
Baranyaszentgyörgy											
Felsőegerszeg											
Gerényes											
Gödre											
Kisbeszterce											
Kishajmás											
Kisvaszar											
Mágocs				x							
Mekényes											
Meződ											
Mindszentgodisa											
Nagyhajmás											
Palé											
Sásd				x							
Szágy											
Tarrós											
Tékes											
Tormás											
Varga											
Vásárosdombó											
Váznok											

A Hegyháti járás 25 településén 11 092 lakos él. Ez alapján egy-egy településen átlagosan mindössze 444 fő él, ami a második legkisebb mutató a Sellyei járást követően. A 25-ből 20 település lakossága nem éri el az 500 főt, 11 település 200 főnél is kevesebben élnek.

A 14 év alattiak aránya alacsonyabb, a 65 év felettek aránya szintén alacsonyabb a vármegye átlagánál.

A járásban 2 fogorvosi szolgáltató működik az alábbi megoszlásban:

- iskolai, ifjúsági ellátást végző szolgáltató: nem található a járásban, legközelebb elérhető, kifejezetten iskolai fogorvosi ellátást kínáló szolgáltató Pécsett található.
- vegyes ellátást végző szolgáltató: 2 településen elérhető

Tekintettel arra, hogy iskolai és ifjúsági ellátást, valamint vegyes ellátást nyújtó szolgáltató csak Pécsett található, a szűrést ellátási területek alapján kiszállással oldják meg a szolgáltatók évente egy alkalommal.

A fennmaradó 23 településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 5546 lakos jut, ami a vármegyén belül a legmagasabb értéknek tekinthető.

A járásban fogszabályozás, valamint fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek ellátása nem található, mint ahogy ügyeleti ellátás sem.

Komlói járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Bikal											
Bodolyabér											
Egyházaskozár											
Hegyhátmaróc											
Kárász											
Komló	x			x	x						
Köblény											
Liget											
Magyaregregy											
Magyarhertelend											
Magyarszék				x							
Mánfa											

Máza												
Mecsekpölöske												
Oroszló												
Szalatnak												
Szárász												
Szászvár				x								
Tófű												
Vékény												

A Komlói járás a negyedik legnépesebb a vármegyében a Pécsi, a Siklói és a Mohácsi járás után. 31 851 fős lakosság száma nagyságrendileg megegyezik a Siklói és a Mohácsi járással. Húsz települése közül kiemelkedik a vármegye második legnagyobb városa Komló közel 22 ezer fős lakosságával. A járásban mindössze további két olyan települést találunk, melynek népessége meghaladja az 1000 főt: Máza és Szászvár. Öt település lakossága a 200 főt sem éri el. Komlót nem számítva a járás egy-egy településén átlagosan 526 fő lakik.

A lakosság 24,8% 65 éves, vagy annál idősebb. A vármegyében ez a második legnagyobb arány nem sokkal elmaradva a Pécsváradi járástól. A 14 év alattiak aránya nem éri el a 12%-ot, ami a legrosszabb arány a vármegyében.

A járásban 11 fogorvosi szolgálat működik az alábbi megoszlásban:

- vegyes ellátási körzet: 3 településen érhető el
- röntgen elérhető 1 településen elérhető
- fogszabályozás 1 településen érhető el

A körzetek megoszlásába is nyomon követhető Komló város súlya. A 11 fogorvosi szolgálat közül 9 Komlón működik, de található vegyes szolgálat Magyarországon is és Szászváron is.

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 2896 lakos jut, ami átlagosnak nevezhető.

A fennmaradó 17 településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban fogszabályozás csak Komlón elérhető, valamint fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek ellátása nem található, mint ahogy ügyeleti ellátás sem. Komlón viszont röntgen elérhető a lakosság részére.

Mohácsi járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Bár											
Bezedek											
Dunaszekcső				x							
Erdősmárok											
Feked											
Görcsönydoboka											
Himesháza				x							
Homorúd											
Ivándárda											
Kisnyárad											
Kölked											
Lánycsók											
Lippó											
Majs				x							
Maráza											
Mohács			x	x	x						
Nagynyárad											
Palotabozsok											
Sárok											
Sátorhely											
Somberek				x							
Szebény											
Székelyszabar											
Szúr											
Udvar											
Véménd				x							

A Mohácsi járásban 26 településen 32 622 fő lakik, ezzel a vármegye harmadik legnépesebb járása. A járásszékhelyen, Mohácson lakik a népesség több, mint fele, szám szerint 17 315 fő. A járásban Mohácson kívül további négy település lakossága száma is meghaladja az ezer főt (Lánycsók, Dunaszekcső, Somberek és Véménd), ugyanakkor nyolc olyan falu van, ahol kevesebben, mint kétszázan élnek.

A járásban 13 fogorvosi szolgálat működik a következő megoszlásban:

- vegyes ellátási szolgálat: 6 településen működik
- röntgen elérhető 1 településen (Mohácson)
- iskolai, ifjúsági szolgálat 1 településen érhető el (Mohácson)

A szolgálatok megoszlásában Mohács nem annyira kiemelt terület, mint például a Komlói járásban Komló település, ugyanis a járásközponti szerepet is betöltő Mohács településen kívül további 5 településen elérhető fogorvosi szolgálat, amit viszont kiemelkedő a megyében.

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 2509 lakos jut, ami átlagosnál alacsonyabbnak nevezhető.

A fennmaradó 20 településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban fogszabályozás nem elérhető, valamint fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek ellátása nem található, mint ahogy ügyeleti ellátás sem. Mohácson viszont röntgen és iskolai, ifjúsági ellátást nyújtó szolgálat elérhető a lakosság részére.

A mohácsi járás az egyetlen Baranyában, ahol betöltetlen fogorvos szolgálat található, az ellátandó lakosság szám egy-egy esetben 5112 fő (2022. június 01-je óta betöltetlen), a másik esetben pedig 4693 fő (ez 2023. június 01-je óta betöltetlen).

Pécsi járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Abaliget											
Aranyosgadány											
Áta											
Bakonya											
Berkesd											
Birján											
Bogád											
Bosta											
Cserkút											
Egerág											
Ellend											
Görcsöny											

Gyód												
Hosszúhetény				x								
Husztót												
Keszü												
Kisherend												
Kovácsszénája												
Kozármisleny				x								
Kökény												
Kővágószőlős				x								
Kővágótöttös												
Lothárd												
Magyarsarlós												
Nagykozár												
Ócsárd												
Orfű												
Pécs	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Pécsudvard												
Pellérd												
Pereked												
Pogány												
Regenye												
Romonya												
Szalánta												
Szemely												
Szilágy												
Szilvás												
Szőke												
Szókéd												

A vármegye lakosságának kb. fele, közel 175 ezer ember él a Pécsi járásban, ebből 141 ezer fő a Pécsett. A járásban további 11 település lakosság száma haladja meg az 1000 főt. Ezek jellemzően Pécs agglomerációjában fekvő települések. Ha Pécs várost nem figyelmen kívül hagyjuk, akkor a többi település átlagos lakosság száma 862 fő, ami Baranya vármegyében magas értéknek számít.

A járásban a 14 éves és annál fiatalabbak aránya 12,8% ez a komlói járás után a második legrosszabb érték. A 65 éves és annál idősebb lakosok aránya 22%, ami átlagosnak mondható.

A járásban 193 fogorvosi szolgálat működik az alábbi megoszlásban:

- A vármegye és járásszékhely funkciót is betöltő Pécsett minden szolgálat elérhető (vármegyei ellátási terület is)
- vegyes ellátási szolgálat (járasközponttól túlmenően) további 3 településen működik (Kozármisleny, Hosszúhetény, Kővágószőlős)

A szolgálatok megoszlásában Pécs kiemelt terület, és kiemelkedő szerepet tölt be a vármegyei ellátásban is.

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 905 lakos jut, ami az átlagosnál lényegesen alacsonyabbnak nevezhető.

A fennmaradó 36 településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

Tekintettel arra, hogy Pécs vármegyei központi települési funkciót is betölt, a fogorvosi ellátások esetében az ellátási területe lefedi a teljes vármegye területét.

Pécsváradi járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Apátvarasd											
Erdősmecske											
Erzsébet											
Fazekasboda											
Geresdlak											
Hidas				x							
Kátoly											
Kékesd											
Lovászhetény											
Martonfa											
Mecseknádasd											
Nagypall											
Óbánya											
Ófalu											
Pécsvárad	x		x	x							
Szellő											
Zengővárkony											

A Pécsváradi járás a vármegye legkisebb lélekszámú járása, 17 településen 10 982 fő lakik. A járásszékhelyen 3822 fő él, ezen kívül Mecseknádasdon és Hidason laknak 1000 főnél többen. A többi 14 település közül csak Geresdlak lakosság száma haladja meg az 500 főt.

A 65 éves és annál idősebb lakosság aránya 24,9%, ami a legmagasabb érték a vármegyében. A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 13,7%, ami átlagosnak számít. Érdekeség, hogy a 15-64 év közötti lakosok aránya ebben a járásban a legalacsonyabb a vármegyében.

A járásban 6 fogorvosi szolgálat működik az alábbi megoszlásban:

- vegyes ellátási szolgálat 2 településen működik (Pécsvárad, Hidas)
- iskolai, ifjúsági ellátás 1 településen (Pécsváradon) található
- Fogszabályozás 1 településen (Pécsváradon) található

A szolgálatok megoszlásában Pécsvárad kiemelt terület, összesen 83 %-a található a működő fogorvosi szolgálatoknak Pécsváradon.

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 1830 lakos jut, ami az átlagnál alacsonyabbnak nevezhető.

A fennmaradó 15 településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban fogszabályozás elérhető (mely kiemelkedő a többi járással összevetve), azonban fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek ellátása nem található, mint ahogy ügyeleti ellátás sem.

Sellyei járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Adorjás											
Baksa											
Baranyahídvég											
Besence											
Bogádmindszent											
Bogdása											
Csányoszró											
Drávafok											
Drávaiványi											
Drávakeresztúr											
Drávasztára											
Felsőszentmárton				x							

Gilvánfa												
Hegyszentmárton												
Hirics												
Kákics												
Kemse												
Kisasszonyfa												
Kisszentmárton												
Kórós												
Lúzsok												
Magyarmecske												
Magyartelek												
Markóc												
Marócsa												
Nagycsány												
Okorág												
Ózdfalu												
Páprád												
Piskó												
Sámod												
Sellye				x								
Sósvertike												
Tengeri												
Téseny												
Vajszló				x								
Vejtí												
Zaláta												

A Sellyei járás 38 településén 12 611 fő lakik, vagyis átlagos települési lakosságszám mindössze 332 fő/település. Csak két település, Sellye és Vajszló lakossága haladja meg az 1000 főt. 21 olyan település van a járásban, ahol a 200 főt sem éri el a népesség.

A 14 éves és annál fiatalabb lakosság aránya 15,07%, ez a második legmagasabb arány a vármegyében. A 65 éves és annál idősebb lakosság aránya 19,35%, ez a második legkisebb arány a vármegyében.

A járásban 4 fogorvosi szolgálat működik az alábbi megoszlásban:

- vegyes ellátási szolgálat 3 településen működik (Sellye, Vajszló, Felsőszentmárton)

A szolgálatok megoszlásában Sellye (mint járásközpont) nem olyan mértékben dominál, mint pl. a Komlói járás esetében Komló, hiszen a 4 elérhető szolgálatból csak 2 található Sellyén. Jellemző viszont a járásra, hogy a második legalacsonyabb számú szolgálat működik a vármegyében (csak a Hegyháti járásban található kevesebb).

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 3153 lakos jut, ami az átlagnál magasabbnak nevezhető.

A fennmaradó 35 településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban megfigyelhető, hogy a vegyes ellátási szolgáltatón kívül semmilyen más ellátás nem található.

Siklósi járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Alsószentmárton											
Babarcszőlős											
Beremend				x							
Bisse											
Cún											
Csarnóta											
Diósviszló											
Drávacsehi											
Drávacsepely											
Drávapalkonya											
Dráwapiski											
Drávaszabolcs											
Drávaszerdahely											
Egyházasharaszti											
Garé											
Gordisa											
Harkány	x			x							
Illocska											
Ipacsfa											
Ivánbattyán											
Kásád											
Kémes											
Kisdér											
Kisharsány											
Kisjakabfalva											
Kiskassa											
Kislippó											
Kistapolca											

Kistótfalu											
Kovácskida											
Lapáncsa											
Magyarbóly											
Márfa											
Márok											
Matty											
Nagyharsány				x							
Nagytótfalu											
Old											
Palkonya											
Pécsdevecser											
Peterd											
Rádfalva											
Siklós				x							
Siklósbodony											
Siklónagyfalu											
Szaporca											
Szava											
Tésenfa											
Túrony											
Újpetre				x							
Villány				x			x				
Villánykövesd											
Vokány											

Baranya vármegyében a Siklói járásban található a legtöbb település, szám szerint 53. A járásban 33 600 fő lakik. A lakosságszám hat településen is meghaladja az 1000 főt: Alsószentmárton, Beremend, Harkány, Nagyharsány, Siklós, Villány. Ugyanakkor van 18 község, ahol a 200 főt sem éri a lélekszám.

A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 14,32%, a 65 éves és annál idősebbek aránya 22,26%. Mindkét érték átlagosnak mondható a vármegyén belül.

A járásban 13 fogorvosi szolgálat működik az alábbi megoszlásban:

- vegyes ellátási szolgálat 6 településen működik (Villány, Siklós, Nagyharsány, Beremend, Harkány, Újpetre)
- Fogszabályozás 1 településen (Harkányban) található
- ügyelet elérhető 1 településen (Villány)

A működő fogorvosi szolgálatok települési eloszlása egyenletesebb, mint bármely más járásban, tekintettel arra, hogy összesen 6 településen elérhető valamilyen típusú fogorvosi ellátás.

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 2585 lakos jut, ami az átlagosnak mondható.

A fennmaradó 47 településen azonban nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban ügyeleti ellátás elérhető (mely kiemelkedő a többi járással összevetve), azonban fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek ellátása nem található.

Szentlőrinci járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyés	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Bicsérd				x							
Boda											
Bükkösd											
Cserdi											
Csonkamindszent											
Dinnyeberki											
Gerde											
Gyöngyfa											
Helesfa											
Hetvehely											
Kacsóta											
Királyegyháza											
Okorvölgy											
Pécsbagota											
Sumony											
Szabadszentkirály											
Szentdénese											
Szentkatalin											
Szentlőrinc				x							
Velény											
Zók											

A Szentlőrinci járás 21 településén 13 825-en élnek. A járásközpontban, Szentlőrincen körülbelül hatezren laknak. Szentlőrinc mellett Bicsérd és Bükkösd népessége haladja meg az 1000 főt. Hét község lakosság száma nem éri el a 200 főt. Az átlagos települési lakosság szám 658 fő.

A 14 éves és annál fiatalabb lakossága aránya 15,3%, ez a legmagasabb érték a vármegyében. A 65 éves és annál idősebb lakosság aránya 19,25%, ez pedig a legalacsonyabb érték.

A járásban 4 fogorvosi szolgálat működik az alábbi megoszlásban:

- vegyes ellátási szolgálat 2 településen működik (Szentlőrinc és Bicsérd)

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 3456 lakos jut, ami az átlagosnál lényegesen magasabbnak nevezhető.

A fennmaradó 19 településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban kizárólag vegyes ellátású szolgálat található, azonban fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek ellátása nem, mint ahogy ügyeleti ellátás sem.

Szigetvári járás:

Település	Fogszabályozás	Gyermek szakellátás	Iskolai, ifjúsági	Vegyes	Röntgen	Szájsebészet	Ügyelet	Egyetemi szakellátás	Parodontológia	Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása
Almamellék											
Almáskeresztúr											
Bánfa											
Basal											
Boldogasszonyfa											
Botykapeterd											
Bűrös											
Csebény											
Csertő											
Dencsháza											
Endrőc											
Gyöngyösmellék											
Hobol											
Horváthertelend											
Ibafa											
Katádfa											
Kétújfalu											
Kisdobsza											
Kistamási											
Magyarlukafa											

Merenye												
Molvány												
Mozsgó												
Nagydobsza												
Nagypeterd												
Nagyváty												
Nemeske												
Nyugotszenterzsébet												
Patapoklosi												
Pettend												
Rózsafa												
Somogyapáti												
Somogyhárságy												
Somogyhatvan												
Somogyviszló												
Szentegát												
Szentlászló												
Szigetvár			x	x								
Szőrény												
Szulimán												
Teklafalu												
Tótszentgyörgy												
Várad												
Vásárosbéc												
Zádor												

A Szigetvári járásban 45 településen 22 942 fő él. A települések száma a második legnagyobb a Siklói járás után. A járásszékhelyen közel tízezren élnek. Szigetváron kívül egyik település lakossága sem éri el a 1000 főt. 16 település lakossága kevesebb mint 200 fő, ezen belül 6 községben száznál kevesebb élnek. Szigetvárt figyelmen kívül hagyva, egy-egy településen átlagosan 303-an élnek.

A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 13,9%, ez átlagosnak tekinthető. A 65 évnél idősebbek aránya 20,84%, ez a harmadik legalacsonyabb érték a Sellyei és Szentlőrinci járás után.

A járásban 5 fogorvosi szolgálat működik az alábbi megoszlásban:

- vegyes ellátási szolgálat 1 településen működik (Szigetvár)
- Iskolai, ifjúsági ellátás 1 településen (Szigetváron) található

A járásban egy szolgáltatóra átlagosan 4588 lakos jut, ami az átlagosnál lényegesen magasabbnak nevezhető, majdnem másfélszeres mértéket mutat.

Szigetvár dominanciája jelentős a járásban, a vármegye egyéb járásait is áttekintve elmondható, hogy ez az egyetlen járás, ahol a járásközponton kívül egyéb településen nem található semmilyen típusú fogorvosi ellátás, így ezen településekről a lakosoknak utazniuk kell a legközelebbi ellátási helyre.

A járásban kizárólag vegyes és iskolai, ifjúsági ellátású szolgálat található, fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek ellátása nem, mint ahogy ügyeleti ellátás sem.

1.1.4 A védőnői és az iskola-egészségügyi ellátások

A védőnők kulcsfontosságú szerepet töltenek be a megelőzés szintjén is, a magzat-, a gyermek- és az anyavédelem területén. A kezdeti időszakban a legfontosabb feladatuk és céljuk az egészséges csecsemő és gyermek fizikai, mentális és szociális fejlődéséhez szükséges körülmények, feltételek megteremtése. Bizonyos akadályt jelentő problémák, tényezők felismerése esetén pedig a fokozott gondozás és látogatás.

Időszak	Fokozott gondozást igénylő várandós anyák száma (fő)	Védőnői látogatások száma fokozott gondozást igénylőknél (fő)	Védőnői látogatások száma összesen (fő)
2010. év	1609	6985	19854
2011. év	1367	7605	20477
2012. év	1208	7170	19436
2013. év	1404	7365	18728
2014. év	nincs adat	6659	18382
2015. év	1684	5858	16322
2016. év	1673	5857	15934
2017. év	1437	5383	15191
2018. év	1266	4217	14082
2019. év	1380	4474	14475
2020. év	1346	2727	8472
2021. év	1415	3331	9030
2022. év	1529	4112	11745

Az egészségügyi alapellátást végző szakemberek gondozó munkájának sajátos és egyben fontos részét képezi a veszélyeztetett gyermekek gondozása, mely nagyfokú odafigyeléssel jár.

Fokozott gondozás esetében gyakoribb családlátogatásra kerül sor, gyakoribb a védőnői tanácsadáson való megjelenés. Emellett a házi gyermekorvos, háziorvos részéről fokozottabb odafigyelést és a megfelelő társszakmákkal való szoros együttműködést jelent. Továbbá magában foglalja a célzott, speciális tanácsadást és az egyénre szabott gondozási terv szerinti gondozást is.

A védőnő feladata, hogy a szülő támasza legyen, hogy segítse és megerősítse a szülői kompetenciájuk és felelősségérzetük a gyermekek gondozásában. Feladatuk, hogy felhívják a szülő figyelmét arra, hogy a szűrővizsgálatok elvégzése és a kötelező védőoltások beadása a gyermekük javát szolgálja. Továbbá tájékoztatást adjanak az orvosi utasítások betartásának és a rendszeres ellenőrzés elvégzésének jelentőségéről.

A 2022-es KSH adatok alapján Baranya vármegye lakónépessége 168 061 fő volt. A tárgyi évben a fokozott gondozást igénylő várandós anyák száma 1529 fő volt, mely a lakónépesség 0,9 %-át teszi ki. Az érték a korábbi évekhez képest növekvő tendenciát mutat.

A fokozott gondozást igénylőknél a védőnői látogatások száma 2022-ben 4112 (fő) volt, mely a 2010. évi adatokhoz képest csökkenést mutat. Jól látható, hogy 2020 és 2021. év az átlagnál alacsonyabb volt a védőnői látogatásszám, melyet valószínűsíthetően a megjelent COVID járvány eredményezett.

Az adatok alapján 2022-ben a védőnői látogatások száma összesen 11 745 (fő) volt, mely a tárgyi időszakot nézve alacsonyabb számnak mondható, csökkenés mutatkozik az előző évekhez képest.

Időszak	Fokozott gondozást igénylő 0-6 évesek havi átlagos száma (fő)
2005. év	3103
2006. év	nincs adat
2007. év	3227
2008. év	3306
2009. év	3489
2010. év	3686
2011. év	3719
2012. év	3696
2013. év	3686
2014. év	3291
2015. év	3443
2016. év	3397
2017. év	2535
2018. év	2484
2019. év	2168
2020. év	2094
2021. év	2242
2022. év	2366

A 2005-2022 között végzett felmérések alapján jól látható az adatokban bekövetkezett csökkenő tendencia. A legmagasabb érték 2011-ben volt, akkor a fokozott gondozást igénylő 0-6 évesek havi átlagos száma 3719 fő volt, míg a legalacsonyabb számot 2020-ban mérték, ekkor 2094 fő volt.

A fokozott gondozást igénylő gyermekek számának háttérében egészségügyi okok, továbbá bármilyen egyéb környezeti ok is állhat, utóbbi esetében beszélhetünk lakókörnyezettel, anyagi helyzettel, a szülők magatartásával, a család működésével összefüggő körülményekről.

Az elemzés további részében Baranya vármegye iskola-egészségügyi ellátásának, járás szintű elemzéseit mutatjuk be:

Bólyi járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Babarc	X	
Belvárdgyula		
Bóly	X	X
Borjád		
Hásságy		
Kisbudmér		
Liptód		
Máriakéménd		
Monyoród		
Nagybudmér		
Olasz	X	
Pócsa		
Szajk	X	
Szederkény	X	
Töttös		
Versend	X	

A KSH nyilvántartása szerint 2022-ben a Bólyi járás lakónépessége 11 132 fő volt. A járás a 15 évesnél fiatalabbak arányát tekintve a harmadik legmagasabb arányt képviseli a vármegyében, ez 15 %-ot jelent.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 6 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézményekkel rendelkező települések közül csak négy településen történik helyi szolgáltatóval az iskolaorvosi ellátás. Olasz és Versend településeken az iskolaorvosi ellátást más szolgáltatók kiszállásával oldják meg.

A járásban kifejezetten iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató csak Bólyban, a járás megyeszékhelyén található. Bóly településén kívül iskolafogászati ellátást még Szederkény településen végeznek, vegyes ellátást nyújtó szolgáltatás keretében.

A fennmaradó iskolai intézménnyel rendelkező települések esetében, a tanulói létszámtól függően iskola, ifjúsági fogorvosi ellátás szervezhető, vagy az ellátásra a legközelebbi ellátási helyen kerül sor.

Hegyháti járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Ág		
Alsómocsolád		

Bakóca		
Baranyajenő		
Baranyaszentgyörgy		
Felsőegerszeg		
Gerényes		
Gödre		
Kisbeszterce		
Kishajmás		
Kisvaszar		
Mágocs	X	
Mekényes		
Meződ		
Mindszentgodisa	X	
Nagyhajmás		
Palé		
Sásd	X	
Szágy		
Tarrós		
Tékes		
Tormás		
Varga		
Vásárosdombó	X	
Váznok		

A Hegyháti járásban 25 település található, a 2022-es KSH adatok alapján lakónépessége 11 092 fő. A korcsoport arányokat vizsgálva elmondhatjuk, hogy a 14 év alattiak aránya alacsonyabb a vármegyei átlagnál.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 4 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézményekben az ellátást mind a 4 településen helyi szolgáltatóval végzik.

A járásban kifejezetten iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató nem található, a legközelebb elérhető, kifejezetten iskolai fogorvosi ellátást kínáló szolgáltató Pécssett található.

A járásban vegyes ellátást végző szolgáltató 2 településen elérhető, Sásdon és Mágocson. A sásdi fogorvosi körzet magában foglalja Sásd, Gödre, Mindszentgodisa és Vásárosdombó általános iskoláit is.

Komlói járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Bikal	X	
Bodolyabér		

Egyházaskozár	X	
Hegyhátmaróc		
Kárász		
Komló	X	
Köblény		
Liget		
Magyaregregy		
Magyarhertelend	X	
Magyarszék	X	
Mánfa		
Máza		
Mecsekpölöske		
Oroszló		
Szalatnak		
Szárász		
Szászvár	X	
Tófü		
Vékény		

A Komlói járás a negyedik legnépesebb járás Baranya vármegyében, lakosságszáma 31 851 fő. Lakossága előregedő tendenciát mutat, a 65 éves, vagy annál idősebbek aránya 24,8%. A 14 év alattiak aránya nem éri el a 12%-ot, ami a vármegyei átlagot nézve igen rossznak mondható.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 6 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézményekben az ellátást csak 3 településen végzik helyi szolgáltatóval. Bikal, Egyházaskozár és Magyarszék esetében az iskolaorvosi ellátása más, nem helyi szolgáltatók igénybevételével történik.

A járásban kifejezetten iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató nem található, azonban vegyes ellátási szolgálat három településen is megtalálható (Komló, Magyarszék, Szászvár), melynek keretében ellátják az illetékes körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását.

Mohácsi járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Bár		
Bezedek		
Dunaszekcső	X	
Erdősmárok		
Feked		
Görcsönydoboka		
Himesháza	X	

Homorúd		
Ivándárda		
Kisnyárad		
Kölked	X	
Lánycsók	X	
Lippó	X	
Majs	X	
Maráza		
Mohács	X	X
Nagynyárad		
Palotabozsok		
Sárok		
Sátorhely		
Somberek	X	
Szebény		
Székelyszabar		
Szűr		
Udvar		
Véménd	X	

A Mohácsi járás 26 településének lakónépessége összesen 32 622 fő.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 9 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézmények közül 7 településen végzik helyi szolgáltatóval, szolgáltatási központtal az iskolaorvosi ellátást. Himesháza és Kölked esetében az iskolaorvosi ellátás más, nem helyi szolgáltatók igénybevételével történik.

A járásban kifejezetten iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató csak Mohácson található. Vegyes ellátási szolgálat 6 településen is megtalálható a járásban (Dunaszekcső, Himesháza, Majs, Mohács, Somberek, Véménd), melynek keretében ellátják az illetékes körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását.

Jól látható, hogy más járásközpontoktól eltérően Mohács nem tekinthető kiemelt településnek, ugyanis Mohács településen kívül további 5 településen elérhető fogorvosi szolgálat.

Azonban kiemelendő, hogy a Mohácsi járás azon kevesek egyike a vármegyében, ahol megtalálható kifejezetten csak iskolai és fogorvosi ellátást nyújtó szolgálat.

Pécsi járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Abaliget		
Aranyosgadány		
Áta		
Bakonya		

Berkesd	X	
Birján		
Bogád	X	
Bosta		
Cserkút		
Egerág	X	
Ellend		
Görcsöny	X	
Gyód	X	
Hosszúhetény	X	
Husztót		
Keszü		
Kisherend		
Kovácsszénája		
Kozármisleny	X	
Kökény		
Kővágószőlős	X	
Kővágótöttös		
Lothárd		
Magyarsarlós		
Nagykozár		
Ócsárd		
Orfű	X	
Pécs	X	X
Pécsudvard		
Pellérd	X	
Pereked		
Pogány	X	
Regenye		
Romonya		
Szalánta	X	
Szemely		
Szilágy		
Szilvás		
Szőke		
Szőkéd		

A Pécsi járásban közel 175 ezer ember él. A Komlói járáshoz hasonlóan a lakosság előregedése jellemző, tekintettel arra, hogy a 14 éves és annál fiatalabbak aránya csak 12,8%, így e tekintetben a Baranya vármegyei járások közül a pécsi járás mutatja a második legrosszabb statisztikát.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 13 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézménnyel rendelkező települések közül 7 településen végzik helyi szolgáltatóval, szolgáltatói központtal az iskolaorvosi ellátást. Bogád, Görcsöny, Gyód,

Kozármisleny, Romonya és Szalánta települések esetében az iskolaorvosi ellátás más, nem helyi szolgáltatók igénybevételével történik.

A járásban kifejezetten iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató csak Pécsen található. Vegyes ellátási szolgálat összesen 4 településen működik (Pécs, Kozármisleny, Hosszúhetény, Kővágószőlős), melynek keretében ellátják a körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását.

Pécsváradi járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Apátvarasd		
Erdősmecke		
Erzsébet		
Fazekasboda		
Geresdlak	X	
Hidas		
Kátoly		
Kékesd		
Lovászhetény		
Martonfa		
Mecseknádasd	X	
Nagypall	X	
Óbánya		
Ófalu		
Pécsvárad	X	X
Szellő		
Zengővárkony	X	

A Pécsváradi járáshoz 17 település tartozik, lakosság száma 10 982 fő. A járás lakossága előregedő tendenciát mutat, olyannyira, hogy aránya a vármegyei járásokhoz képest itt a legmagasabb (24,9%). A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 13,7%.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 5 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézménnyel rendelkező települések közül azonban csak 1 településen végzi helyi szolgáltató az iskolaorvosi ellátást. Mecseknádasd, Nagypall, Zengővárkony és még a járási központ Pécsvárad esetében is más, nem helyi szolgáltatók igénybevételével történik az iskolaorvosi ellátás.

A járásban kifejezetten iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató csak Pécsváradon található. Vegyes ellátási szolgálat összesen 2 településen működik (Pécsvárad, Hidas) melynek keretében ellátják a körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását.

Sellyei járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Adorjás		
Baksa	X	
Baranyahídvég	X	
Besence		
Bogádmindszent		
Bogdása		
Csányoszró		
Drávafok	X	
Drávaiványi		
Drávakeresztúr		
Drávasztára	X	
Felsőszentmárton	X	
Gilvánfa		
Hegyszentmárton		
Hirics		
Kákics		
Kemse		
Kisasszonyfa		
Kisszentmárton		
Kórós		
Lúzsok		
Magyarmecske	X	
Magyartelek		
Markóc		
Marócsa		
Nagycsány		
Okorág		
Ózdfalu		
Páprád		
Piskó		
Sámod		
Sellye	X	
Sósvertike		
Tengeri		
Téseny		
Vajszló	X	
Vejtí		
Zaláta		

A Sellyei járás 38 településén 12 611 fő él. A 14 éves és annál fiatalabb lakosság aránya 15,07%, ez vármegyei átlagot nézve magasnak mondható, a vármegyében így a második helyen áll. A 65 éves és annál idősebb lakosság aránya 19,35%.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 8 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézménnyel rendelkező települések közül azonban csak 6 településen végzi helyi szolgáltató az iskolaorvosi ellátást. Baranyahídvég és Magyarmecske települések esetében más, nem helyi szolgáltatók igénybevételevel történik az iskolaorvosi ellátás.

A járásban kifejezetten iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató nem található. Vegyes ellátási szolgálat összesen 3 településen működik (Sellye, Vajszló, Felsőszentmárton) melynek keretében ellátják a fogorvosi körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását.

Siklósi járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Alsószentmárton		
Babarcszőlős		
Beremend	X	
Bisse		
Cún		
Csarnóta		
Diósviszló		
Drávacsehi		
Drávacsepely		
Dráwapalkonya		
Dráwapiski		
Drávaszabolcs	X	
Drávaszerdahely		
Egyházasharaszti	X	
Garé		
Gordisa		
Harkány	X	
Illocska		
Ipacsfa		
Ivánbattyán		
Kásád		
Kémes	X	
Kisdér		
Kisharsány		
Kisjakabfalva		
Kiskassa		
Kislippó		
Kistapolca		

Kistótfalu		
Kovácskida		
Lapáncsa		
Magyarbóly	X	
Márfa		
Márok		
Matty		
Nagyharsány	X	
Nagytótfalu		
Old		
Palkonya		
Pécsdevecser		
Peterd		
Rádfalva		
Siklós	X	
Siklósbodony		
Siklósnagyfalu		
Szaporca		
Szava		
Tésenfa		
Túrony		
Újpetre	X	
Villány	X	
Villánykövesd		
Vokány	X	

Baranya vármegyében a Siklói járásban található a legtöbb település. A járás lakossága 33 600 fő. A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 14,32%, mely a vármegyei átlagot nézve átlagosnak mondható.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 11 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézménnyel rendelkező települések közül azonban csak 6 településen végzi helyi szolgáltató az iskolaorvosi ellátást. Egyhátharaszti, Harkány, Kémes, Magyarbóly és Siklós települések esetében más, nem helyi szolgáltatók igénybevételével történik az iskolaorvosi ellátás.

A járásban kifejezetten csak iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató nem található.

Vegyes ellátási szolgálat azonban 6 településen működik (Villány, Siklós, Nagyharsány, Beremend, Harkány, Újpetre), melynek keretében ellátják a fogorvosi körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását is.

Szentlőrinci járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Bicsérd	X	
Boda		
Bükkösd	X	
Cserdi		
Csonkamindszent		
Dinnyeberki		
Gerde		
Gyöngyfa		
Helesfa		
Hetvehely	X	
Kacsóta		
Királyegyháza	X	
Okorvölgy		
Pécsbagota		
Sumony		
Szabadszentkirály	X	
Szentdénes		
Szentkatalin		
Szentlőrinc	X	
Velény		
Zók		

A Szentlőrinci járáshoz 21 település tartozik, lakónépessége 13 825 fő. A 14 éves és annál fiatalabb lakossága aránya 15,3%, mellyel első helyen áll a vármegyei járások közül.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 6 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézménnyel rendelkező települések közül 5 településen végzi helyi szolgáltató az iskolaorvosi ellátást. Királyegyházán pécsi szolgáltató igénybevételével történik az iskolaorvosi ellátás.

A járásban kifejezetten csak iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató nem található.

Vegyes ellátási szolgálat azonban 2 településen is működik (Szentlőrinc, Bicsérd) a járásban, melynek keretében ellátják a fogorvosi körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását is.

Szigetvári járás:

Település	Iskolaorvos	Iskolafogorvos
Almamellék	X	
Almáskeresztúr		
Bánfa		
Basal		
Boldogasszonyfa		
Botykapeterd		
Bürös		
Csebény		
Csertő		
Dencsháza	X	
Endrőc		
Gyöngyösmellék		
Hobol	X	
Horváthertelend		
Ibafa		
Katádfa		
Kétújfalu	X	
Kisdobsza		
Kistamási		
Magyarlukafa		
Merenye		
Molvány		
Mozsgó	X	
Nagydobsza	X	
Nagypeterd	X	
Nagyváty		
Nemeske		
Nyugotszenterzsébet		
Patapoklosi		
Pettend		
Rózsafa		
Somogyapáti	X	
Somogyhárságy	X	
Somogyhatvan		
Somogyviszló		
Szentegát		
Szentlászló	X	
Szigetvár	X	X
Szörény		
Szulimán		

Teklafalu		
Tótszentgyörgy		
Várad		
Vásárosbéc		
Zádor		

A Szigetvári járásban 45 település található, lakónépessége összesen 22 942 fő.

A 14 éves és annál fiatalabbak aránya 13,9%, mely megfelel a vármegyei átlagnak.

A legfrissebb 2024. évi NEAK adatok alapján 11 településen látnak el iskolaorvosi szolgálatot. Az általános iskolai intézménnyel rendelkező települések közül 5 településen végzi helyi szolgáltató az iskolaorvosi ellátást. Viszont Almamellék, Dencsháza, Hobol, Kétújfalu, Somogyapáti és Szigetvár települések esetében más, nem helyi szolgáltatók igénybevételel történik az iskolaorvosi ellátás.

A járásban kifejezetten csak iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató Szigetváron található.

Szigetvári járásközponti szerepe nagyon kiemelkedő, ugyanis vegyes ellátási szolgálat is csak ezen a településen működik, melynek keretében ellátják a fogorvosi körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását is.

Elmondható, hogy Szigetvár járásközponti szerepe a fogorvosi ellátást tekintve igen domináns, ilyen mértékű dominancia más járásban nem figyelhető meg.

Az elemzés további részében Baranya vármegye védőnői ellátásának járás szintű elemzéseit mutatjuk be:

Védőnők összesen (fő) (vármegye)	179 fő
Betöltött körzeti védőnői állások száma	325 db
Iskola-egészségügyi védőnők száma	108 fő

A védőnői szolgálat feladata az egészségvédelem, a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az egészségfejlesztés. A fenti táblázatban látható 2022-es NEAK adatok alapján Baranya vármegyében összesen 179 fő védőnő végzi ezen feladatokat, melyből iskola-egészségügyi feladatokat 108 fő lát el.

A védőnők strukturálisan az egészségügyi alapellátás részét képezik, de tevékenykednek oktatási intézményekben, részt vesznek a szociális alapellátásban, a gyermekvédelemben. Nem ritka, hogy egy-egy védőnőhöz több terület, település ellátása tartozik.

A legfrissebb adatok alapján a betöltött és betöltetlen körzeti védőnői állások:

- Betöltött körzeti védőnői állások száma: 325 db
- Betöltetlen körzeti védőnői állások száma: 59 db

A védőnői dolgozók betöltött pozícióinak területi eloszlása egyenletlen, melyet a járási adatok elemzése során az alábbiakban mutatunk be, a legfrissebb 2022. évi adatok alapján.

Bólyi járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Babarc	1
Belvárdgyula	0
Bóly	2,5
Borjád	0,5
Hásságy	0
Kisbudmér	0
Liptód	0
Máriakéménd	0
Monyoród	0
Nagybudmér	0
Olasz	1
Pócsa	0
Szajk	1
Szederkény	1
Töttös	0
Versend	0

A KSH nyilvántartása szerint 2022-ben a Bólyi járás 16 településén összesen 11 132 fő lakott.

A 2022. évi KSH adatok alapján Baranya vármegyében 195,3 db a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma, melyből a Bólyi járás 7 db-ot képvisel, az alábbi megoszlásban:

- Babarc: 1 db (területi ellátási körzet: Babarc, Liptód)
- Bóly: 2,5 db (területi ellátási körzet: Bóly, Töttös)
- Borjád 0,5 db (területi ellátási körzet: Borjád)
- Olasz: 1 db (területi ellátási körzet: Olasz, Belvárdgyula, Hásságy)
- Szajk: 1 db (területi ellátási körzet: Szajk, Versend)
- Szederkény: 1 db (területi ellátási körzet: Szederkény, Máriakéménd, Monyoród)

Az adatok alapján látható, hogy a járásban a legtöbb betöltött védőnői dolgozói állás a járás székhelyén Bólyban található, itt a leginkább kiépített a védőnői szolgálat, a településen két védőnői körzet is kialakításra került.

A legfrissebb NEAK által kiadott 2024. márciusi járási adatok alapján azonban elmondható, hogy a lefedettség nem teljes. Kisbudmér, Nagybudmér és Pócsa településeken a védőnői szolgáltatás nem elérhető, ezen védőnői állások jelenleg betöltetlenek.

Hegyháti járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Ág	0
Alsómocsolád	0
Bakóca	0
Baranyajenő	1
Baranyaszentgyörgy	0
Felsőegerszeg	0
Gerényes	1
Gödre	1
Kisbeszterce	0
Kishajmás	0
Kisvaszar	0
Mágocs	2
Mekényes	0
Meződ	0
Mindszentgodisa	1
Nagyhajmás	0
Palé	0
Sásd	2
Szágy	0
Tarrós	0
Tékes	0
Tormás	0
Varga	0
Vásárosdombó	1
Vázsnok	0

A Hegyháti járáshoz 25 település tartozik. A 2022. évi adatok alapján Baranya vármegyében 195,3 db a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma, melyből a Hegyháti járás 9 db-ot képvisel, az alábbi megoszlásban:

- Baranyajenő: 1 db (területi ellátási körzet: Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Tormás, Szágy)
- Gerényes: 1 db (területi ellátási körzet: Ág, Gerényes, Kisvaszar, Tarrós)
- Gödre: 1 db (területi ellátási körzet: Gödre)
- Mágocs: 2 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Alsómocsolád, Mágocs)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás)

- Mindszentgodisa: 1 db (területi ellátási körzet: Bakóca, Kisbeszterce, Mindszentgodisa)
- Sásd: 2 db:
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Kishajmás, Mindszentgodisa, Sásd)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Felsőegerszeg, Sásd, Meződ, Palé, Varga, Vázsnok)
- Vásárosdombó: 1 db (területi ellátási körzet: Tékes, Vásárosdombó)

Az adatok alapján látható, hogy a járásban a legtöbb betöltött védőnői dolgozói állás a járás két városában Sásdon és Mágocson található. Ezen településeken a védőnői szolgálat megfelelően kiépített, mindkét esetben két védőnői körzet is kialakításra került. Betöltetlen védőnői állás jelenleg nincs a járásban.

A legfrissebb 2024. évi járási adatok alapján a védőnői szolgálat lefedettsége teljes, hiszen minden járáshoz tartozó település esetében elérhető a védőnői szolgáltatás igénybevételenek lehetősége.

Komlói járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Bikal	0
Bodolyabér	0
Egyházaskozár	1
Hegyhátmaróc	0
Kárász	0
Komló	10
Köblény	0
Liget	0
Magyaregregy	1
Magyarhertelend	0,5
Magyarszék	1
Mánfa	0
Máza	1
Mecsekpölöske	0
Oroszló	0
Szalatnak	0
Szárász	0
Szászvár	1
Tófű	0
Vékény	0

A Komlói járáshoz 20 település tartozik. A 2022. évi adatok alapján a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma 15,5 db, az alábbi megoszlásban:

- Egyházaskozár: 1 db (területi ellátási körzet: Bikal, Egyházaskozár, Szárász, Tófú, Hegyhátmaróc)
- Komló: 10 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Komló)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Komló, Mánfa)
  - 3. körzethez tartozó ellátott települések: Komló)
  - 4. körzethez tartozó ellátott települések: Komló)
  - 5. körzethez tartozó ellátott települések: Komló)
  - 6. körzethez tartozó ellátott települések: Komló)
- Magyaregregy: 1 db (területi ellátási körzet: Kárász, Magyaregregy, Szalatnak, Köblény, Vékény)
- Magyarhertelend: 0,5 db (területi ellátási körzet: Bodolyabér, Magyarhertelend)
- Magyarszék: 1 db (területi ellátási körzet: Liget, Magyarszék, Mecsekpölöske)
- Máza: 1db (területi ellátási körzet: Máza)
- Szászvár: 1 db (területi ellátási körzet: Szászvár)

Az adatok alapján látható, hogy a járásban a legtöbb betöltött védőnői dolgozói állás a járás székhelyén Komlón található, itt mondható a leginkább kiépítettnek a védőnői szolgálat, a településen hat védőnői körzet is kialakításra került.

A legfrissebb 2024. évi járási adatok alapján a komlói járás azon kevesek egyike a vármegyében, ahol a védőnői szolgálat területi lefedettsége teljesnek mondható, hiszen minden járáshoz tartozó település esetében elérhető a védőnői szolgáltatás igénybevételének lehetősége.

Kiemelendő, hogy bár a területi lefedettség teljes, a járás települései közül Oroszló kivételt képez, a védőnői szolgáltatást tekintve Sásd 1. területi védőnői körzetéhez tartozik.

Mohácsi járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Bár	0
Bezedek	0
Dunaszekcső	0,5
Erdősmárok	0
Feked	0
Görcsönydoboka	0
Himesháza	1
Homorúd	0
Ivándárda	0
Kisnyárad	0
Kölked	0,5

Lánycsók	1,5
Lippó	1
Majs	1
Maráza	0
Mohács	9
Nagynyárád	0
Palotabozsok	0,5
Sárok	0
Sátorhely	0
Somberek	1
Szebény	0
Székelyszabar	0
Szúr	0
Udvar	0
Véménd	1

A Mohácsi járásban 26 településen 32.622 fő lakik, ezzel a vármegye legnépesebb járásaihoz tartozik. A 2022-es adatok alapján a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma 17 db, az alábbi megoszlásban:

- Dunaszekcső: 0,5 db (területi ellátási körzet: Bár, Dunaszekcső)
- Himesháza: 1 db (területi ellátási körzet: Erdősmárok, Himesháza, Székelyszabar, Szúr)
- Kölked: 0,5 db (területi ellátási körzet: Kölked)
- Lánycsók: 1,5 db (területi ellátási körzet: Kisnyárád, Lánycsók)
- Lippó: 1 db (területi ellátási körzet: Bezedek, Ivándárda, Lippó, Nagynyárád, Sárok)
- Majs: 1 db (területi ellátási körzet: Majs, Sátorhely, Udvar)
- Mohács: 9 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Mohács)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Mohács)
  - 3. körzethez tartozó ellátott települések: Mohács)
  - 4. körzethez tartozó ellátott települések: Mohács)
  - 5. körzethez tartozó ellátott települések: Mohács)
- Palotabozsok: 0,5 db (területi ellátási körzet: Palotabozsok, Szebény)
- Somberek: 1 db (területi ellátási körzet: Görcsönydoboka, Somberek)
- Véménd: 1 db (területi ellátási körzet: Feked, Véménd)

Az adatok alapján látható, hogy a járásban a legtöbb betöltött védőnői dolgozói állás a járás székhelyén Mohácson található, itt mondható a leginkább kiépítettnek a védőnői szolgálat, a településen öt védőnői körzet is kialakításra került.

A legfrissebb 2024. évi járási adatok alapján a védőnői szolgálat területi lefedettsége ezen járásban hiányosnak tekinthető, hiszen nem az összes járáshoz tartozó település esetében érhető el a védőnői szolgáltatás igénybevételenek lehetősége. Ugyanis két év elteltét követően Dunaszekcső, Bár, Lánycsók, Kisnyárád, továbbá Palotabozsok, Szebény települések védőnői ellátása nem megoldott, mindegyik település esetében betöltetlen védőnői állások vannak.

Kiemelendő, hogy a járás települései közül Maráza és Homorúd kivételt képeznek, ugyanis a védőnői szolgáltatást tekintve más járások területi védőnői körzetéhez tartoznak.

Pécsi járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Abaliget	1
Aranyosgadány	0
Áta	0
Bakonya	0
Berkesd	1
Birján	0
Bogád	0
Bosta	0
Cserkút	0
Egerág	1
Ellend	0
Görcsöny	1
Gyód	0
Hosszúhetény	2
Husztót	0
Keszü	0
Kisherend	0
Kovácsszénája	0
Kozármisleny	5
Kökény	0
Kővágószőlős	1,5
Kővágótöttös	0
Lothárd	0
Magyarsarlós	0
Nagykozár	2
Ócsárd	0
Orfű	0
Pécs	68,8
Pécsudvard	0
Pellérd	1
Pereked	0
Pogány	0
Regenye	0
Romonya	0
Szalánta	1
Szemely	0
Szilágy	0
Szilvás	0

Szőke	0
Szőkéd	0

A pécsi járáshoz két város és 38 község tartozik. 2022-es adatok alapján a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma 85,3 db, az alábbi megoszlásban:

- Abaliget: 1 db (területi ellátási körzet: Abaliget, Husztót, Kovácsszénája, Orfú)
- Berkesd: 1 db (területi ellátási körzet: Berkesd, Ellend, Pereked, Szilágy)
- Egerág: 1 db (területi ellátási körzet: Áta, Egerág, Kisherend, Szőkéd)
- Görcsöny: 1 db (területi ellátási körzet: Görcsöny, Regenye, Szőke)
- Hosszúhetény: 2 db (területi ellátási körzet: Hosszúhetény)
- Kozármisleny: 5 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Kozármisleny, Szemely)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Kozármisleny, Pécsudvard)
  - 3. körzethez tartozó ellátott települések: Birján, Kozármisleny)
  - 4. körzethez tartozó ellátott települések: Birján, Kozármisleny, Lothárd)
- Kővágószőlős: 1,5 db (területi ellátási körzet: Bakonya, Cserkút, Kővágószőlős, Kővágótöttös)
- Nagykozár: 2 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Bogád, Nagykozár, Romonya)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Bogád, Nagykozár)
- Pécs: 68,8 db
  - Pécs (vidék):
    - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Gyód)
    - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Keszü)
    - 3. körzethez tartozó ellátott települések: Kökény)
    - 4. körzethez tartozó ellátott települések: Magyarsarlós)
    - 5. körzethez tartozó ellátott települések: Pogány)
  - Pécs 3. sz. Védőnői Szolgálat
  - Pécs 16. sz. Védőnői Szolgálat
  - Pécs 27. sz. Védőnői Szolgálat
  - Pécs 34. sz. Védőnői Szolgálat
  - Pécs 39. sz. Védőnői Szolgálat
- Pellérd: 1 db (területi ellátási körzet: Pellérd)
- Szalánta: 1 db (területi ellátási körzet: Bosta, Szalánta, Szilvás)

Az adatok alapján látható, hogy a járásban a legtöbb betöltött védőnői dolgozói állás (68,8 db) a járás székhelyén Pécsen található, a védőnői szolgálat megfelelően kiépített. A városban a területi védőnői szolgálat végzi a területi ellátást utca szerinti illetékesség alapján, illetve az óvodákban az egészségügyi ellátást. A legfrissebb NEAK által közzétett adatok alapján Pécsen egy darab betöltetlen állás van. Továbbá a járás néhány kisebb településén, Bakonyán, Kővágószőlősön és Kővágótöttösön is betöltetlen védőnői állások vannak, így ezen járás esetében is elmondható, hogy a védőnői szolgáltatás területi ellátása nem teljeskörű.

Pécsváradi járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Apátvarasd	0
Erdősmecske	0
Erzsébet	0,5
Fazekasboda	0
Geresdlak	0,5
Hidas	1
Kátoly	0
Kékesd	0
Lovászhetény	0
Martonfa	0
Mecseknádasd	1
Nagypall	0
Óbánya	0
Ófalu	0
Pécsvárad	3
Szellő	0
Zengővárkony	0

A Pécsvárad járáshoz egy város és 16 község tartozik. 2022-es adatok alapján a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma 6 db, az alábbi megoszlásban:

- Erzsébet: 0,5 db (területi ellátási körzet: Erzsébet, Kátoly, Kékesd)
- Geresdlak: 0,5 db (területi ellátási körzet: Fazekasboda, Geresdlak, Szellő)
- Hidas: 1 db (területi ellátási körzet: Hidas)
- Mecseknádasd: 1 db (területi ellátási körzet: Mecseknádasd, Óbánya, Ófalu)
- Pécsvárad: 3 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Martonfa, Nagypall, Pécsvárad)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Apátvarasd, Pécsvárad, Zengővárkony)
  - 3. körzethez tartozó ellátott települések: Erdősmecske, Lovászhetény, Pécsvárad)

Az adatok alapján látható, hogy a járásban a legtöbb betöltött védőnői dolgozói állás a járás székhelyén Pécsváradon található, ahol az anya-, gyermek-, csecsemővédelmi ellátásról 3 védőnő gondoskodik. A városban betöltetlen állás nincs.

A legfrissebb NEAK által közzétett adatok alapján 2022-höz képest változás következett be a betöltött és betöltetlen állások vonatkozásában. Erzsébet, Kátoly, Kékesd és Szellő településeken is vannak betöltetlen védőnői állások, így ezen járás esetében is elmondható, hogy a védőnői szolgáltatás területi ellátása jelenleg még nem teljes.

Sellyei járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Adorjás	0
Baksa	1
Baranyahídvég	0
Besence	0
Bogádmindszent	1
Bogdása	0
Csányoszró	0,5
Drávafok	0,5
Drávaiványi	0
Drávakeresztúr	0
Drávasztára	0,5
Felsőszentmárton	0,5
Gilvánfa	0
Hegyszentmárton	0
Hirics	0
Kákics	0
Kemse	0
Kisasszonyfa	0
Kisszentmárton	0
Kórós	0
Lúzsok	0
Magyarmecske	1
Magyartelek	0
Markóc	0
Marócsa	0
Nagycsány	0
Okorág	0
Ózdfalu	0
Páprád	0
Piskó	0
Sámod	1
Sellye	2
Sósvertike	0
Tengeri	0
Téseny	0
Vajszló	2
Vejtí	0
Zaláta	0

A Sellyei járás tekinthető a legritkábban lakott magyar járásnak, annak ellenére, hogy településszámát tekintve, egy város (Sellye), egy nagyközség (Vajszló) és 36 további község tartozik hozzá. 2022-es adatok alapján a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma 10 db, az alábbi megoszlásban:

- Baksa: 1 db (területi ellátási körzet: Baksa, Tengeri, Téseny)
- Bogádmindszent: 1 db (területi ellátási körzet: Bogádmindszent, Hegyszentmárton, Ózdfalu)
- Csányoszró: 0,5 db (területi ellátási körzet: Besence, Csányoszró, Nagycsány)
- Drávafok: 0,5 db (területi ellátási körzet: Bogdása, Drávafok, Markóc)
- Drávasztára: 0,5 db (területi ellátási körzet: Drávaiványi, Drávasztára, Sósvertike)
- Felsőszentmárton: 0,5 db (területi ellátási körzet: Drávakeresztúr, Felsőszentmárton)
- Magyarmecske: 1 db (területi ellátási körzet: Gilvánfa, Kisasszonyfa, Magyarmecske, Magyartelek)
- Sámod: 1 db (területi ellátási körzet: Sámod)
- Sellye: 2 db (területi ellátási körzet: Kákics, Marócsa, Okorág, Sellye)
- Vajszló: 2 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Kemse, Lúzsok, Piskó, Vajszló, Zaláta)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Hirics, Páprád, Vajszló, Vejti)

2024. évi adatok alapján a területi ellátás érdekében a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ szolgáltató látja el Adorjás, Baranyahídvég, Kísszentmárton, Kórós és Sámod települések védőnői szolgálatát, baranyahídvégi szolgálati telephellyel. A védőnői szolgálatot egy személy látja el ezeken a településeken.

Az adatok alapján jól látható, hogy más járáshoz képest két településen jelentősebb a betöltött védőnői dolgozói állások száma. Nem dominál a járás székhelye, ugyanis Vajszló, mint nagyközség szintén hasonló szerepet lát el a védőnői szolgáltatásban, mint Sellye városa. E két településen betöltetlen állás nincs.

A legfrissebb NEAK által közzétett adatok alapján 2022-höz képest változás következett be a betöltetlen állások vonatkozásában. Bogádmindszent, Hegyszentmárton, Ózdfalu, Besence, Nagycsány, Csányoszró, Drávaiványi, Drávasztára, Sósvertike, Bogdása, Drávafok, Markóc, Drávakeresztúr, Felsőszentmárton településeken is vannak betöltetlen védőnői állások, mely szám más vármegyei járáshoz képest nagyarányú. A védőnői szolgáltatás területi ellátása jelenleg hiányosnak mondható.

Siklósi járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Alsószentmárton	1
Babarcszőlős	0
Beremend	1
Bisse	0

Cún	0
Csarnóta	0
Diósviszló	1
Drávacsehi	0
Drávacsepely	0
Dráwapalkonya	0
Dráwapiski	0
Drávaszabolcs	1
Drávaszerdahely	0
Egyházasharaszti	1
Garé	0,5
Gordisa	0
Harkány	2
Illocska	0
Ipacsfa	0
Ivánbattyán	0
Kásád	0
Kémes	1
Kisdér	0
Kisharsány	0
Kisjakabfalva	0
Kiskassa	0
Kislippó	0
Kistapolca	0
Kistótfalu	0
Kovácsbida	0
Lapánca	0
Magyarbóly	1
Márfa	0
Márok	0
Matty	0
Nagyharsány	1
Nagytótfalu	0
Old	0
Palkonya	0
Pécsdevecser	0
Peterd	0
Rádfalva	0
Siklós	5
Siklósbodony	0
Siklósnagyfalva	0
Szaporca	0
Szava	0
Tésenfa	0
Túrony	0
Újpetre	1

Villány	1,5
Villánykövesd	0
Vokány	1

A Siklósi járáshoz három város (Siklós, Harkány és Villány) és 50 község tartozik. Székhelye a kezdetektől fogva, az állandó járási székhelyek kijelölése (1886) óta mindig Siklós volt. A 2022-es járási adatok alapján a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma 19 db, az alábbi megoszlásban:

- Alsószentmárton: 1 db (területi ellátási körzet: Alsószentmárton)
- Beremend: 1 db (területi ellátási körzet: Beremend)
- Diósvizsló: 1 db (területi ellátási körzet: Diósvizsló, Márfa, Rádfalva)
- Drávaszabolcs: 1 db (területi ellátási körzet: Drávacsehi, Dráwapalkonya, Drávaszabolcs, Gordisa, Matt)
- Egyházasharaszti: 1 db (területi ellátási körzet: Egyházasharaszti, Kistapolca, Old, Siklósnagyfalu)
- Garé: 0,5 db (területi ellátási körzet: Babarcszőlős, Bisse, Csarnóta, Garé, Szava)
- Harkány: 2 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Drávacsepely, Drávaszerdahely, Harkány, Ipacsfa, Kovácshida)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Harkány)
- Kémes: 1 db (területi ellátási körzet: Cún, Kémes, Szaporca, Tésenfa)
- Magyarbóly: 1 db (területi ellátási körzet: Illocska, Kislippó, Lapáncsa, Magyarbóly)
- Nagyharsány: 1 db (területi ellátási körzet: Kisharsány, Nagyharsány, Nagytótfalu)
- Siklós: 5 db (területi ellátási körzet: Siklós)
- Újpetre: 1 db (területi ellátási körzet: Kiskassa, Pécsdevecser, Peterd, Újpetre)
- Villány: 1,5 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Ivánbattyán, Kisjakabfalva, Palkonya, Villány, Villánykövesd)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Márok, Villány)
- Vokány: 1 db (területi ellátási körzet: Kistótfalu, Vokány)

Az adatok alapján látható, hogy a járásban a legtöbb betöltött védőnői dolgozói állás a járás székhelyén Siklóson található, ahol az anya-, gyermek-, csecsemővédelmi ellátásról 5 fős védőnői szolgálat gondoskodik, amelyből 3 fő a három védőnői körzetbe területi feladatot, 2 fő iskolai védőnői szolgálatot lát el. Két védőnői körzetet helyettesítéssel látnak el. A településen két iskola, a Siklósi Tánacsics Mihály G., Ált. Isk. és AMI Batthyány K. Ált. Iskolája és Sztárai Mihály Református Általános Iskola és Óvoda védőnői ellátása jelenleg betöltetlen.

A legfrissebb NEAK által közzétett adatok alapján betöltetlen védőnői állás van Babarcszőlős, Bisse, Csarnóta, Garé, Szava, Siklós településeken.

Szentlőrinci járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Bicsérd	1
Boda	0
Bükkösd	1
Cserdi	0
Csonkamindszent	0
Dinnyeberki	0
Gerde	0
Gyöngyfa	0
Helesfa	0
Hetvehely	0,5
Kacsóta	0
Királyegyháza	1
Okorvölgy	0
Pécsbagota	0
Sumony	0
Szabadszentkirály	1
Szentedénes	0
Szentkatalin	0
Szentlőrinc	4
Velény	0
Zók	0

A Szentlőrinci járáshoz egy város (Szentlőrinc) és 20 község tartozik. A 2022-es járási adatok alapján a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma 8,5 db, az alábbi megoszlásban:

- Bicsérd: 1 db (területi ellátási körzet: Bicsérd, Boda, Zók)
- Bükkösd: 1 db (területi ellátási körzet: Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki, Helesfa)
- Hetvehely: 0,5 db (területi ellátási körzet: Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin)
- Királyegyháza: 1 db (területi ellátási körzet: Gyöngyfa, Királyegyháza, Sumony)
- Szabadszentkirály: 1 db (területi ellátási körzet: Gerde, Pécsbagota, Szabadszentkirály, Velény)
- Szentlőrinc: 4 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Csonkamindszent, Szentlőrinc)
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Kacsóta, Szentlőrinc)
  - 3. körzethez tartozó ellátott települések: Szentlőrinc)

2024. évi adatok alapján a területi ellátás biztosítása érdekében a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ szolgáltató látja el Szentedénes védőnői szolgálatát, nagypeterdi szolgálati telephellyel. A védőnői szolgálatot egy személy látja el ezen a településen.

Az adatok alapján látható, hogy a többi járáshoz hasonlóan a legtöbb betöltött védőnői dolgozói állás a járás székhelyén Szentlőrincen található. Jelenleg 3 védőnő látja el a három körzetet, melyek utcák szerint kerültek meghatározásra. A szentlőrinci védőnők ellátási területéhez tartozik ezen felül a csonkamindszenti és a kacsótai gyermekek ellátása is.

A legfrissebb NEAK által közzétett adatok alapján betöltetlen védőnői állás van Szentlőrinc és Kacsóta településeken.

Szigetvári járás:

Település	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Almamellék	1
Almáskeresztúr	0
Bánfa	0
Basal	0
Boldogasszonyfa	0
Botykapeterd	0
Bűrös	0
Csebény	0
Csertő	0
Dencsháza	0,5
Endrőc	0
Gyöngyösmellék	0
Hobol	0
Horváthertelend	0
Ibafa	0
Katádfa	0
Kétújfalu	1
Kisdobsza	0
Kistamási	0
Magyarlukafa	0
Merenye	0
Molvány	0
Mozsgó	1
Nagydobsza	1
Nagypeterd	1,5
Nagyváty	0
Nemeske	0,5
Nyugotszenterzsébet	0
Patapoklosi	0
Pettend	0
Rózsafa	0

Somogyapáti	1
Somogyhárság	1
Somogyhatvan	0
Somogyviszló	0
Szentegát	0
Szentlászló	1
Szigetvár	7
Szörény	0
Szulimán	0
Teklafalu	0,5
Tótszentgyörgy	0
Várad	0
Vásárosbéc	0
Zádor	0

A Szigetvári járáshoz egy város (Szigetvár) és 44 község tartozik. A 2022-es járási adatok alapján a védőnői dolgozók betöltött állásainak száma 17 db, az alábbi megoszlásban:

- Almamellék: 1 db (területi ellátási körzet: Almamellék, Csebény, Horváthertelend, Ibafa)
- Dencsháza: 0,5 db (területi ellátási körzet: Dencsháza, Szentegát)
- Kétújfalu: 1 db (területi ellátási körzet: Gyöngyösmellék, Kétújfalu, Szörény, Zádor)
- Mozsgó: 1 db (területi ellátási körzet: Almáskeresztúr, Csertő, Dencsháza, Mozsgó, Szulimán)
- Nagydobsza: 1 db (területi ellátási körzet: Kisdobsza, Merenye, Nagydobsza)
- Nagypeterd: 1,5 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Bánfa, Botykapeterd, Katádfa, Nagypeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Rózsafa
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Kistamási, Molvány, Pettend, Tótszentgyörgy
- Nemeske: 0,5 db (területi ellátási körzet: Nemeske)
- Somogyapáti: 1 db (területi ellátási körzet: Basal, Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló)
- Somogyhárság: 1 db (területi ellátási körzet: Magyarlukafa, Somogyhárság, Vásárosbéc)
- Szentlászló: 1 db (területi ellátási körzet: Boldogasszonyfa, Szentlászló)
- Szigetvár: 7 db
  - 1. körzethez tartozó ellátott települések: Hobol, Szigetvár
  - 2. körzethez tartozó ellátott települések: Szigetvár
  - 3. körzethez tartozó ellátott települések: Szigetvár
  - 4. körzethez tartozó ellátott települések: Szigetvár
- Teklafalu: 0,5 db (területi ellátási körzet: Bürös, Endrőc, Teklafalu, Várad)

Az adatok alapján látható, hogy a többi járáshoz hasonlóan a legtöbb betöltött védőnői dolgozó állás a járás székhelyén Szigetváron található. A településen négy körzet került kialakításra, melyek utcák szerint kerültek meghatározásra. A szigetvári védőnők ellátási területéhez tartozik ezen felül a Hobolon élő gyermekek ellátása is.

A legfrissebb 2024. évi NEAK által közzétett adatok alapján több betöltetlen védőnői állás áll rendelkezésre, Bűrös, Endróc, Teklafalu, Várad, Kistamási, Molvány, Nemeske, Pettend és Tótszentgyörgy településeken.

Összességében elmondható, hogy a védőnői szolgáltatás bizonyos településeken nem elérhető, emberhiány miatt több betöltetlen védőnői szolgáltatás van Baranya vármegyében, így a vármegyei lefedettség nem teljes.

1.1.5. Az otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő definíciója szerint az otthoni szakápolás a beteg otthonában vagy tartózkodási helyén, háziorvosa rendelésére, szakképzett ápoló által végzett tevékenység a kórházi ellátás kiváltása céljából. Az otthoni szakápolás célja, hogy a beteg otthoni környezetben, személyre szabottan, humánus és szakszerű ápolásban részesüljön. Ezzel az ellátási formával a kórházi kezelések száma csökkenthető, illetve a bennfekvés időtartama lerövidíthető. Az otthoni hospice ellátás a haldokló beteg gondozását célozza a hosszú lefolyású, halálhoz vezető betegségben szenvedő személy testi, lelki ápolása, gondozása, életminőségének javítása, szenvedéseinek enyhítése és emberi méltóságának haláláig való megőrzése céljából. A hospice ellátás magában foglalja a haldokló beteg hozzátartozóinak segítségét a beteg ápolásában, és a hozzátartozók lelki gondozását a betegség és a gyász időszakában is.

Baranya mind a háromszázegy településén biztosított az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás. Otthoni szakápolást a vármegyében 12 szolgáltató biztosít, a legkisebb ellátási területű 1 településen, a legnagyobb 98 településen látja el a feladatokat. Hospice szolgáltatást két szervezet biztosít, az egyik 230, a másik 71 településen.

Bólyi járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Babarc	X	X
Belvárdgyula	X	X
Bóly	X	X
Borjád	X	X
Hásságy	X	X
Kisbudmér	X	X
Liptód	X	X
Máriakéménd	X	X
Monyoród	X	X
Nagybudmér	X	X
Olasz	X	X
Pócsa	X	X

Szajk	X	X
Szederkény	X	X
Töttös	X	X
Versend	X	X

A járásban egy szolgáltató lát el az otthoni szakápolást. A hospice ellátást két szervezet biztosítja.

Hegyháti járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Ág	X	X
Alsómocsolád	X	X
Bakóca	X	X
Baranyajenő	X	X
Baranyaszentgyörgy	X	X
Felsőegerszeg	X	X
Gerényes	X	X
Gödre	X	X
Kisbeszterce	X	X
Kishajmás	X	X
Kisvaszar	X	X
Mágoacs	X	X
Mekényes	X	X
Meződ	X	X
Mindszentgodisa	X	X
Nagyhajmás	X	X
Palé	X	X
Sásd	X	X
Szágy	X	X
Tarrós	X	X
Tékes	X	X
Tormás	X	X
Varga	X	X
Vásárosdombó	X	X
Vázsnok	X	X

A járásban két-két szolgáltató lát el az otthoni szakápolást és a hospice ellátást.

Komlói járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Bikal	X	X
Bodolyabér	X	X
Egyházaskozár	X	X
Hegyhátmaróc	X	X
Kárász	X	X
Komló	X	X
Köblény	X	X
Liget	X	X
Magyaregregy	X	X
Magyarhertelend	X	X
Magyarszék	X	X
Mánfa	X	X
Máza	X	X
Mecsekpölöske	X	X
Oroszló	X	X
Szalatnak	X	X
Szárász	X	X
Szászvár	X	X
Tófű	X	X
Vékény	X	X

A járásban két-két szolgáltató lát el az otthoni szakápolást és a hospice ellátást.

Mohácsi járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Bár	X	X
Bezedek	X	X
Dunaszekcső	X	X
Erdősmárok	X	X
Feked	X	X
Görcsönydoboka	X	X
Himesháza	X	X
Homorúd	X	X
Ivándárda	X	X
Kisnyárad	X	X
Kölked	X	X
Lánycsók	X	X
Lippó	X	X
Majs	X	X

Maráza	X	X
Mohács	X	X
Nagynyárad	X	X
Palotabozsok	X	X
Sárok	X	X
Sátorhely	X	X
Somberek	X	X
Szebény	X	X
Székelyszabar	X	X
Szűr	X	X
Udvar	X	X
Véménd	X	X

A járásban három szolgáltató lát el otthoni szakápolást. A hospice ellátást két szervezet biztosítja.

Pécsi járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Abaliget	X	X
Aranyosgadány	X	X
Áta	X	X
Bakonya	X	X
Berkesd	X	X
Birján	X	X
Bogád	X	X
Bosta	X	X
Cserkút	X	X
Egerág	X	X
Ellend	X	X
Görcsöny	X	X
Gyód	X	X
Hosszúhetény	X	X
Husztót	X	X
Keszű	X	X
Kisherend	X	X
Kovácsszénája	X	X
Kozármisleny	X	X
Kökény	X	X
Kővágószőlős	X	X
Kővágótöttös	X	X
Lothárd	X	X
Magyarsarlós	X	X
Nagykozár	X	X
Ócsárd	X	X
Orfű	X	X
Pécs	X	X

Pécsudvard	X	X
Pellérd	X	X
Pereked	X	X
Pogány	X	X
Regenye	X	X
Romonya	X	X
Szalánta	X	X
Szemely	X	X
Szilágy	X	X
Szilvás	X	X
Szóke	X	X
Szőkéd	X	X

A járásban öt szolgáltató látja el az otthoni szakápolást. A hospice ellátást két szervezet biztosítja.

Pécsváradi járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Apátvarasd	X	X
Erdősmecke	X	X
Erzsébet	X	X
Fazekasboda	X	X
Geresdlak	X	X
Hidas	X	X
Kátoly	X	X
Kékesd	X	X
Lovászhetény	X	X
Martonfa	X	X
Mecseknádasd	X	X
Nagypall	X	X
Óbánya	X	X
Ófalu	X	X
Pécsvárad	X	X
Szellő	X	X
Zengővárkony	X	X

A járásban három szolgáltató látja el az otthoni szakápolást. A hospice ellátást egy szervezet biztosítja.

Sellyei járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Adorjás	X	X
Baksa	X	X
Baranyahídvég	X	X
Besence	X	X
Bogádmindszent	X	X
Bogdása	X	X
Csányoszró	X	X
Drávafok	X	X
Drávaiványi	X	X
Drávakeresztúr	X	X
Drávasztára	X	X
Felsőszentmárton	X	X
Gilvánfa	X	X
Hegyszentmárton	X	X
Hirics	X	X
Kákics	X	X
Kemse	X	X
Kisasszonyfa	X	X
Kisszentmárton	X	X
Kórós	X	X
Lúzsok	X	X
Magyarmecske	X	X
Magyartelek	X	X
Markóc	X	X
Marócsa	X	X
Nagycsány	X	X
Okorág	X	X
Ózdfalu	X	X
Páprád	X	X
Piskó	X	X
Sámod	X	X
Sellye	X	X
Sósvertike	X	X
Tengeri	X	X
Téseny	X	X
Vajszló	X	X
Vejtí	X	X
Zaláta	X	X

A járásban öt szolgáltató látja el az otthoni szakápolást. A hospice ellátást egy szervezet biztosítja.

Siklósi járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Alsószentmárton	X	X
Babarcszőlős	X	X
Beremend	X	X
Bisse	X	X
Cún	X	X
Csarnóta	X	X
Diósviszló	X	X
Drávacsehi	X	X
Drávacsepely	X	X
Dráwapalkonya	X	X
Dráwapiski	X	X
Drávaszabolcs	X	X
Drávaszerdahely	X	X
Egyházasharaszti	X	X
Garé	X	X
Gordisa	X	X
Harkány	X	X
Illocska	X	X
Ipacsfa	X	X
Ivánbattyán	X	X
Kásád	X	X
Kémes	X	X
Kisdér	X	X
Kisharsány	X	X
Kisjakabfalva	X	X
Kiskassa	X	X
Kislippó	X	X
Kistapolca	X	X
Kistótfalu	X	X
Kovácsbida	X	X
Lapáncsa	X	X
Magyarbóly	X	X
Márfa	X	X
Márok	X	X
Matty	X	X
Nagyharsány	X	X
Nagyótfalu	X	X
Old	X	X
Palkonya	X	X
Pécsdevecser	X	X
Peterd	X	X
Rádfalva	X	X
Siklós	X	X
Siklósbodony	X	X
Siklósnagyfalva	X	X

Szaporca	X	X
Szava	X	X
Tésenfa	X	X
Túrony	X	X
Újpetre	X	X
Villány	X	X
Villánykövesd	X	X
Vokány	X	X

A járásban hat szolgáltató látja el az otthoni szakápolást. A hospice ellátást egy szervezet biztosítja.

Szentlőrinci járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Bicsérd	X	X
Boda	X	X
Bükkösd	X	X
Cserdi	X	X
Csonkamindszent	X	X
Dinnyeberki	X	X
Gerde	X	X
Gyöngyfa	X	X
Helesfa	X	X
Hetvehely	X	X
Kacsóta	X	X
Királyegyháza	X	X
Okorvölgy	X	X
Pécsbagota	X	X
Sumony	X	X
Szabadszentkirály	X	X
Szentdénes	X	X
Szentkatalin	X	X
Szentlőrinc	X	X
Velény	X	X
Zók	X	X

A járásban három szolgáltató látja el az otthoni szakápolást. A hospice ellátást egy szervezet biztosítja.

Szigetvári járás:

település	otthoni szakápolás	hospice ellátás
Almamellék	X	X
Almáskeresztúr	X	X
Bánfa	X	X
Basal	X	X
Boldogasszonyfa	X	X
Botykapeterd	X	X
Bűrüs	X	X
Csebény	X	X
Csertő	X	X
Dencsháza	X	X
Endrőc	X	X
Gyöngyösmellék	X	X
Hobol	X	X
Horváthertelend	X	X
Ibafa	X	X
Katádfa	X	X
Kétújfalu	X	X
Kisdobsza	X	X
Kistamási	X	X
Magyarlukafa	X	X
Merenye	X	X
Molvány	X	X
Mozsgó	X	X
Nagydobsza	X	X
Nagypeterd	X	X
Nagyváty	X	X
Nemeske	X	X
Nyugotszenterzsébet	X	X
Patapoklosi	X	X
Pettend	X	X
Rózsafa	X	X
Somogyapáti	X	X
Somogyhárságy	X	X
Somogyhatvan	X	X
Somogyviszló	X	X
Szentegát	X	X
Szentlászló	X	X
Szigetvár	X	X
Szörény	X	X
Szulimán	X	X
Teklafalu	X	X
Tótszentgyörgy	X	X
Várad	X	X
Vásárosbéc	X	X
Zádor	X	X

A járásban három szolgáltató látja el az otthoni szakápolást. A hospice ellátást egy szervezet biztosítja.

1.2. Szakellátás

1.2.1 Járóbeteg szakellátások

Baranya vármegyében a járóbeteg szakellátások tekintetében a legjelentősebb központ Pécs (egyetemi klinikai ellátások miatt), de szerepet kap az ellátásban Komló, Mohács és Szigetvár és Siklós is.

Az egyes szakellátások vármegyei eloszlását mutatja be a következő rész. Megfigyelhető, hogy ezek koncentráltan, egy-egy településen érhetőek el, így a hátrányos helyzetűek (idősek, mélyszegénységben élők, fogyatékkal élők) számára ezek elérhetősége fokozottan okoz gondot. Némely esetben a megközelítés tömegközlekedéssel meghaladja a 2 órát (akár el is érheti a 3 órát) lakóhelytől az adott szolgáltatás igénybevételének helyéig¹.

Addiktológiai gondozó és addiktológiai szakrendelés és járóbeteg szakrendelés a vármegye területén 4 településen érhető el, ezek döntő többsége Pécsen található:

Település	Szolgáltatás megnevezése
Komló	Addiktológiai szakrendelés
Siklós	Addiktológia
Pécs	Addiktológiai Gondozó I.
Pécs	Addiktológiai Szakrendelés I.
Pécs	Addiktológiai járóbeteg szakrendelés I.
Sellye	Addiktológia

Bőr- és nemibeteg gondozó, illetve bőr- és nemibeteg ellátást biztosító intézmény a vármegye területén kizárólag a vármegyeszékhelyen található, megyei ellátási területtel.

Település	Szolgáltatás megnevezése
Pécs	Bőr- és nemibeteg-gondozó
Pécs	Bőr- és nemibeteg-ellátás

Hasonló a helyzet a gyermek- és ifjúságpszichiátria területén, a szolgáltatás csak Pécsen és Szigetváron érhető el:

---

¹ Forrás: Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (saját szerkesztésben)

Település	Szolgáltatás megnevezése
Pécs	Gyermek- és Ifjúságpszichiátria járóbeteg szakrendelés I.
Szigetvár	Szigetvár Gyermek- és ifjúságpszichiátriai Szakrendelés

Baranya területén onkológiai gondozó, illetve onkológiai szakrendelés és szűrés esetében nem figyelhető meg ilyen jelentős mértékben Pécs dominanciája, mivel Mohácson, Szigetváron és Komlón is elérhető a szolgáltatás Pécs mellett:

Település	Szolgáltatás megnevezése
Mohács	Mohács Onkológiai Gondozó
Szigetvár	Szigetvár Onkológiai Gondozó
Pécs	Onkoterápiás Intézet Onkológiai Gondozás és Szűrés
Komló	Komló Onkológiai Szakrendelés
Mohács	Mohács Onkológiai Szakrendelés
Szigetvár	Szigetvár Onkológiai Szakrendelés
Pécs	Alapellátási Intézet Onkológiai - Palliatív Szakrendelés

Pszichiátriai gondozó Komlón, Siklóson és Pécsen érhető el a vármegye területén, az alábbiak szerint:

Település	Szolgáltatás megnevezése
Komló	Pszichiátriai gondozás I-II.
Siklós	Pszichiátriai gondozás
Pécs	Pszichiátriai és Pszichoterápiás Kl. Pszichiátriai Gondozás I.

Tüdőgondozói ellátás szélesebb körben elérhető a vármegyében, a jelentős számú pécsi intézmény mellett Komlón, Mohácson és Szigetváron is igénybe vehető a szolgáltatás.

Település	Szolgáltatás megnevezése
Pécs	Tüdőgondozó I.
Pécs	Tüdőgondozó-Egyéni dohányzás leszoktatás támogatás
Pécs	Tüdőgondozó-Csoportos dohányzás leszoktatás támogatása
Komló	Komló Tüdőgondozó
Komló	Komló Tüdőgondozó - Egyéni dohányzás leszoktatás támogatása
Komló	Komló Tüdőgondozó - Csoportos dohányzás leszoktatás támogatása
Mohács	Mohács Tüdőgondozás és szűrés I.
Szigetvár	Szigetvár Tüdőgondozás és szűrés
Pécs	I.sz. Belgyógyászati Klinika Tüdőgondozás és Szűrés II.
Pécs	I.sz. Belgyógyászati Klinika Tüdőgondozó - Dohányzás leszoktatás támogatása
Komló	Komló Tüdőgyógyászati Szakrendelés

A járóbeteg szakellátást végző orvosok (fő) tekintetében a vármegyére vetítve a létszám emelkedést mutat a rendelkezésre álló legfrissebb adatok alapján, az alábbiak szerint:

	2018	2019	2020	2021	2022
Dolgozó orvos					
Baranya	2 036	2 136	2 048	2 121	2 231
Ország összesen	39 948	41 282	37 188	38 920	40 671
Dolgozó orvos tízezer lakosra					
Baranya	56,4	59,5	57,4	59,9	63,2
Ország összesen	40,9	42,3	38,2	40,2	42,4

Fenti táblából látszik, a vármegyében a tízezer főre jutó dolgozó orvosok száma meghaladja az országos átlagot, mely az egyetemi képzésnek, és a helyben található klinikai ellátásoknak is köszönhető. A pandémia idején (2019-ről 2020-ra) országosan is és helyileg is csökkenés történt a dolgozó orvosok számában, azonban ez 2021-re ismét megemelkedett.

A Szakmai útmutatóban foglalt információk alapján a járóbeteg ellátásában vizsgált esetek száma az alábbi területekre terjed ki:

- Az évi gyógykezelési vizsgálati esetek a járóbeteg ellátásban (MÁV-val együtt) (eset)
- Addiktológiai gondozók forgalma (eset)
- Bőr- és nemibeteg gondozók forgalma (eset)
- Gyermekek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók forgalma (betegmegjelenések száma) (eset)
- Onkológiai gondozók forgalma (eset)
- Pszichiátriai gondozók forgalma (eset)
- Tüdőbeteg gondozók vizsgálatok (szűrővizsgálatok nélkül) (eset)

Fenti mutatókra a megadott TEIR adatbázisban 2003-2004-ből származtathatók adatok, ezek az alábbiak (Onkológiai gondozók forgalma és Pszichiátriai gondozók forgalma esetében adat nem áll rendelkezésre):

Az évi gyógykezelési vizsgálati esetek a járóbeteg ellátásban (MÁV-val együtt) (eset; 2003, 2004):

	2003	2004
Pécs	5190572	4669767
Mohács	893899	1206014
Komló	697078	699099
Szigetvár	609083	642274
Harkány	238439	240510
Siklós	165048	98661
Sellye	27720	38113
Szászvár	4307	24405
Pécsvárad	19100	17531
Kozármisleny	8191	17368
Sásd	4107	14126
Mágoacs	14213	10524
Szentlőrinc	7855	8632
Bóly	6493	5990
Himesháza	9161	5913

Villány	4272	4470
Szederkény	3933	3947
Hidas	3904	3734
Nagyharsány	3251	3325
Beremend	2698	2619
Majs	2411	2389
Újpetre	1885	1851
Kővágószőlős	1462	1340
Magyarszék	2367	0
Véménd	2246	0

Addiktológiai-gondozók forgalma (eset; 2003):

Pécs	10655
Siklós	898
Mohács	504
Komló	460

Bőr- és nemibeteg gondozók forgalma (eset; 2003):

Pécs	32837
Komló	10562
Mohács	9966
Szigetvár	7280

Gyermek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók forgalma (betegmegjelenések száma) (eset; 2003)

Pécs	7863
------	------

Tüdőbeteg gondozók vizsgálatok (szűrővizsgálatok nélkül) (eset; 2003)

Pécs	85955
Mohács	18814
Siklós	13840
Komló	9317
Szigetvár	7082
Sásd	3066

Tekintettel arra, hogy fenti mutatók esetében ezt követően adatgyűjtés nem történt, illetve a mutatók is megváltoztak, az elemzésben kitérünk a legfrissebb elérhető adatok bemutatására is, kapcsolódva az előzőekben felsorolt tématerületekhez.

2015-2021-ig a pszichológia, pszichiátria, rehabilitáció, tüdőgyógyászat és a bőr-és nemibeteg gondozás területén a vármegyében és országos szinten a megjelenési esetszámok a következők szerint alakultak:

Területi egység	Bőrgyógyászat és nemibeteg- ellátás	Pszichiátria	Tüdő- gyógyászat	Orvosi rehabilitáció	Pszichológia
2015					
Baranya	85 978	112 949	99 943	9 974	2 196
Ország összesen	1 841 867	2 148 543	2 421 285	419 842	131 696
2016					
Baranya	79 846	84 848	97 171	7 831	2 262
Ország összesen	1 796 233	1 540 066	2 352 971	424 148	133 426
2017					
Baranya	76 662	84 665	88 004	8 290	2 642
Ország összesen	1 681 091	1 492 892	2 291 995	413 996	133 050
2018					
Baranya	76 811	84 892	86 330	8 200	3 313
Ország összesen	1 601 285	1 436 034	2 221 682	398 911	132 417
2019					
Baranya	76 538	81 395	83 830	7 909	3 700
Ország összesen	1 551 714	1 412 721	2 185 426	391 830	139 592
2020					
Baranya	51 943	77 523	58 950	5 754	3 080
Ország összesen	1 092 993	1 338 801	1 610 816	256 272	118 107
2021					
Baranya	47 859	78 185	59 936	5 142	4 988
Ország összesen	1 108 265	1 349 373	1 724 568	247 151	143 108
2022					
Baranya	56 445	84 414	67 930	6 164	6 616
Ország összesen	1 227 582	1 419 022	1 747 154	302 282	160 023

2022. évhez kapcsolódóan részletesebb vizsgálatot végeztünk, és az alábbiak szerint alakultak az egyes területek:

Addiktológiai gondozók forgalma (eset)

Szakma név	Megjelenési esetszám
Addiktológia	61 623
Addiktológiai Gondozás	n.a.
Addiktológia (Pszichiátriai Szakfeladat)	114 687

Bőr- és nemibeteg gondozók forgalma (eset)

Szakma név	Megjelenési esetszám
Általános Bőr- És Nemibeteg-Ellátás	1 170 050
Általános Bőr- És Nemibeteg-Ellátás	259
Bőrgyógyászat És Nemibeteg-Ellátás	81 519

Gyermek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók forgalma (betegmegjelenések száma) (eset)

Szakma név	Megjelenési esetszám
Gyermek- És Ifjúságpszichiátria	139 448
Gyermek- És Ifjúságpszichiátria Rehabilitáció	26
Gyermek- És Ifjúságpszichiátria	24 401

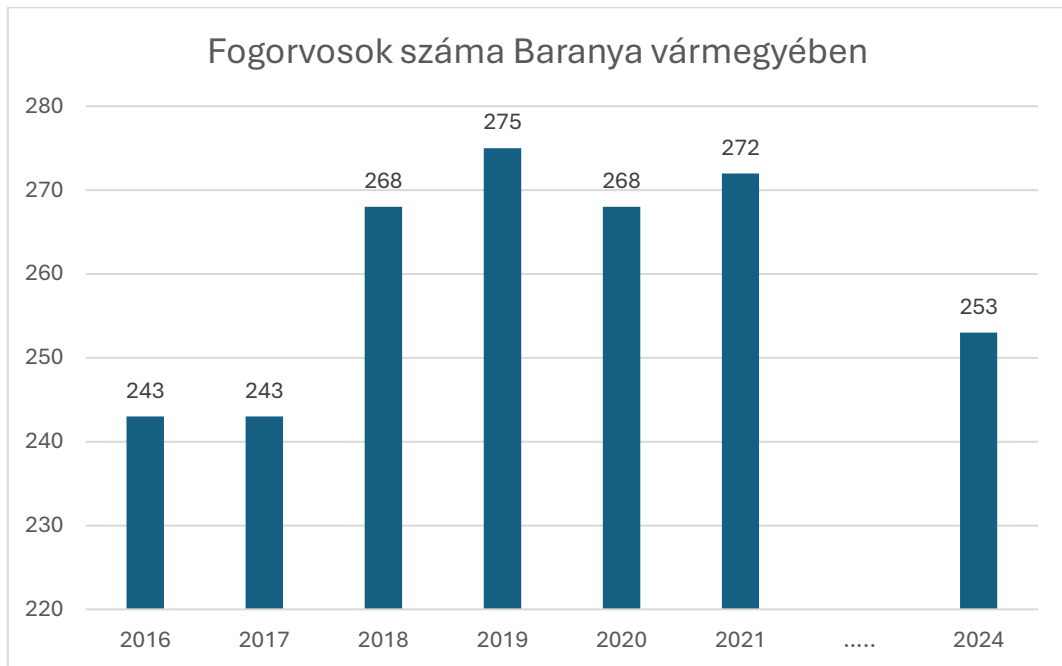
Gyermek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók betegforgalma (fő)	
2019	12 754
2020	10 362
2021	13 409

1.2.2. Fogorvosi szakellátás

Baranya vármegyében 2024. február eleji NEAK adatbázis alapján 253 fogorvosi rendelő működik az alábbi megoszlás szerint:

Fogorvosi ellátás típusa:	Szolgáltató száma (db)
Fogszabályozás	13
Gyermek szakellátás	1
Iskolai, ifjúsági	26
Vegyes	99
Röntgen	9
Szájsebészet	9
Ügyelet	81
Egyetemi szakellátás	12
Parodontológia	1
Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	1
Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása	1

Baranya vármegyében 2016-2024 között a fogorvosok száma az alábbiak szerint alakult:

A járási megoszlás a fenti szolgáltatások tekintetében összesítve az alábbiak szerint alakul a 2024. februárjában érvényes NEAK adatok alapján (saját szerkesztés):

Szolgáltatások járásonkénti eloszlása	Összesen	Bólyi járás	Hegyháti járás	Komlói járás	Mohácsi járás	Pécsi járás	Pécsváradi járás	Sellyei járás	Siklósi járás	Szentlőrinci járás	Szigetvári járás
Fogszabályozás	13	0	0	1	0	9	2	0	1	0	0
Gyermek szakellátás	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Iskolai, ifjúsági	26	2	0	0	2	20	1	0	0	0	1
Vegyes	99	3	2	9	10	54	3	4	9	4	4
Röntgen	9	0	0	1	1	7	0	0	0	0	0
Szájsebészet	9	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0
Ügyelet	81	0	0	0	0	78	0	0	3	0	0
Egyetemi szakellátás	12	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0
Parodontológia	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Fogyatékkal élő gyermekek szakellátása	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Összesen:	253	5	2	11	13	193	6	4	13	4	5

Baranya vármegye 2024. évi lakosság száma 355 315 fő (az országos lakosság szám 3,701%-a), mely létszám 301 településen oszlik meg. A vármegye sűrűn lakott, az országos átlaghoz képest lényegesen magasabb a településszám. Az egy szolgáltatóra jutó lakosság szám 1.404 fő 2024-ben.

Az 1 iskolai, ifjúsági fogorvosi körzetre jutó 14 év alatti személyek száma 1.818 fő. Fogyatékkal élő felnőttek szakellátása a Pécssett, a vármegyeszékhelyen két szolgáltatónál történik, mely azt jelenti, hogy az ellátandó lakosok száma kiemelkedően magas.

Ügyeleti ellátás két településen érhető el, Villányban és Pécssett.

Fogászati ellátásban teljesített évi gyógykezelési esetek a járóbeteg szakellátásban 2015-2022 között vizsgálható a rendelkezésre álló adatok alapján, ezt az országos adatokhoz viszonyítva mutatjuk be (Az adatok csak az E-alap terhére elszámolt tételeket tartalmazzák, vagyis a 01 térítési kategóriájú, magyar biztosítás alapján végzett ellátásokat. A MÁV adataival együtt):

Területi egység	Fogászat
2015	
Baranya	359 612
Ország összesen	7 065 256
2016	
Baranya	372 420
Ország összesen	6 972 659
2017	
Baranya	366 272
Ország összesen	6 794 947
2018	
Baranya	361 111
Ország összesen	6 577 730
2019	
Baranya	367 820
Ország összesen	6 454 664
2020	
Baranya	233 957
Ország összesen	4 011 076
2021	
Baranya	222 149
Ország összesen	3 961 946
2022	
Baranya	253 244
Ország összesen	4 537 083

A vármegye lakosságának aránya az országos lélekszámhoz képest 3,701%, azonban a fogászati ellátásban elvégzett esetszámok az országos adatokhoz viszonyítva ennél magasabb számot mutatnak, 5,090%-5,833% között mozognak.

1.2.3 Fekvőbeteg-szakellátás

Kórházi ágyszám- és betegforgalmi kimutatás (2022. évi NEAK adatbázis alapján) Baranya vármegyében:

Szakma megnevezése	Működő kórházi ágyak száma	Egynapos ellátási esetek száma	A kórházi ápolás átlagos tartama	Ágykihasználási %
Belgyógyászat	309,0	416	6,81	73,21
Sebészet	210,0	1 479	4,08	52,67
Szülészeti- nőgyógyászat	123,1	2 714	3,10	55,21
Csecsemő- és gyermekgyógyászat	167,0	281	4,54	45,57
Fül-orr- gégegyógyászat	39,0	66	2,90	35,86
Szemészet	9,0	6 104	1,10	204,55
Bőrgyógyászat	9,0	0	6,05	62,08
Neurológia	97,0	0	5,75	50,65
Ortopédia- traumatológia	119,0	1 751	4,45	71,93
Urológia	62,0	1 033	3,24	53,94
Klinikai onkológia	102,0	1	5,60	43,69
Fogászati ellátás	0,0	276	0,99	
Reumatológia	36,0	0	5,17	56,90
Aneszteziológiai és intenzív betegellátás	55,0	2	4,31	69,13
Infektológia	113,0	0	6,82	42,21
Arc-, állcsont- és szájsebészet	9,0	866	1,35	45,23
Pszichiátria	137,0	0	12,91	46,17
Tüdőgyógyászat (pulmonológia)	44,0	0	10,13	77,87
Plasztikai- és égéssebészet	14,0	0	3,93	42,31
Gyermek- és ifjúságpszichiátria	16,0	0	7,35	50,52
Kardiológia	68,0	3 363	2,76	79,77
Sürgősségi betegellátás	35,0	11	1,14	41,09
Aktív összesen	1773,1	18 363	4,33	57,72

Baranya vármegyei fekvőbeteg szakellátás vizsgálata során elemzésre kerültek a szakmákhoz tartozó állomány adatok, úgy, mint a működő kórházi ágyak száma, az egynapos ellátási esetek száma, az ápolás átlagos tartama, továbbá az ágykihasználási százalék. Ezen mutatók vizsgálatával meghatározhatóvá válnak többek között a legnagyobb betegforgalmat lebonyolító szakmák, osztályok.

A legfrissebb 2022. évi NEAK adatok alapján a legtöbb működő ágygal rendelkező osztály a Belgyógyászat, szám szerint 309 db. További kimagasló értéket a sebészeti, a csecsemő- és gyermekgyógyászati, valamint a szülészeti-nőgyógyászati osztály produkál. Ezen osztályok tekintetében az ágykihasználási százalék kb. 50 %-nak mondható, kimagasló értékkel a belgyógyászati osztály bír (73,21 %).

Ha az ágykihasználási százalékot vizsgáljuk, akkor megállapítható, hogy a szemészeti, a kardiológiai, a tüdőgyógyászati, a belgyógyászati, és az ortopédiai-traumatológiai ágyak kihasználtsága a legmagasabb. Sőt elmondható, hogy a szemészeti osztály tekintetében kapacitást meghaladó az ágykihasználtság, a betegforgalma más osztályokéval összehasonlítva drasztikusnak mondható.

A legalacsonyabb ágykihasználtsága a fül-orr-gégegyógyászati osztálynak van, értéke 35,86 %.

A kórházi osztályokon jellemző ellátási forma az egynapos ellátás, mely 24 óránál rövidebb ellátási időtartamot jelent. Az egynapos ellátás leginkább a szemészeti, a kardiológiai, a szülészeti-nőgyógyászati és az ortopédia-traumatológiai osztályra jellemző. A legnagyobb esetszámot, kiugró betegforgalmat, a szemészeti osztály produkálja (6104 eset), míg a legalacsonyabbat az aneszteziológiai és intenzív betegellátás (2 eset).

Az egynapos ellátási forma az alábbi osztályokra nem jellemző:

- Bőrgyógyászat
- Neurológia
- Reumatológia
- Arc-, állcsont- és szájszészeti
- Pszichiátria
- Tüdőgyógyászat (pulmonológia)
- Plasztikai- és égéssebészeti
- Gyermek- és ifjúságpszichiátria

A kórházi ápolás átlagos tartama 10 nap alá esik, 10 napot meghaladó ellátás csak a pszichiátriai és a tüdőgyógyászati (pulmonológia) osztályra jellemző.

Fekvőbeteg-gyógyintézetek ágyszáma és betegforgalma (aktív és krónikus betegellátó osztályok) Baranya vármegyében:

Időszak	Mutatók (2022. évi KSH adatok alapján)			
	Önkormányzati felügyelet alá tartozó működő kórházi ágyak száma (db)	Kórházi ágykihasználási százalék (százalék)	Egynapos ellátási esetek száma (eset)	A kórházi ápolás átlagos tartama (nap)
2012. év	-	79,03	-	7,65

2013. év	-	78,75	-	7,42
2014. év	-	78,69	-	7,36
2015. év	-	78,33	-	7,03
2016. év	-	78,91	-	6,71
2017. év	-	78,3	-	6,99
2018. év	-	78,56	-	7,12
2019. év	-	77,83	-	-
2020. év	-	58,33	-	-
2021. év	-	51,05	11 905	-
2022. év	-	59,06	18 363	-

Az alábbiakban a fekvőbeteg-gyógyintézetek ágyszámát és betegforgalmát vizsgáljuk a 2012-2022 közötti időszakban, az aktív és a krónikus betegellátó osztályokra vetítve. A 2012. évben 79,03 %-os volt az ágykihasználtság a kórházban, azonban jól látható, hogy ha bár egy bizonyos szintű stagnálás megfigyelhető az azt követő 7 évben, 2020-tól drasztikus csökkenés történt. A csökkenés oka a Covid19 járvány megjelenése, az annak következtében hozott egészségügyi intézkedések voltak. Az intézkedések következtében a kórházakban szüneteltették a halasztható műtéteket és vizsgálatokat. A koronavírusos betegek részére a kórházi ágyak kb. 50 %-át felszabadították, így ennek következtében a működő kórházi ágyak száma, és így a betegforgalom is csökkent a fekvőbeteg szakellátásban.

Az egynapos ellátási esetek számára vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre teljes időszakra vonatkozó adat. Két év összehasonlítását tudjuk megtenni. 2021-ben az egynapos ellátási esetek száma 11.905 volt. Egy év elteltével drasztikus esetszám növekedés figyelhető meg, mely vélhetően a járványhelyzetben hozott intézkedéseknek tudható be.

A kórházi ápolás átlagos időtartamát 2012-től 2018-ig tartó időszakban áll módunkban vizsgálni, 2019. évtől nem áll rendelkezésünkre adat. Jól látható, hogy a vizsgált években az átlagos időtartam 10 nap alá esik, kiugró érték nem figyelhető meg.

Kórházi ágyszámkimutatás fenntartóként, intézetenként (2022. évi NEAK adatbázis alapján) Baranya vármegyében:

Intézet név	Aktív ágyak száma összesen	Krónikus ágyak száma összesen	Ágyak száma összesen
Központi eü. intézmény			
Mohácsi Kórház (1052)	192	108	300
Komlói Egészségcentrum, Bányászati Utókezelő és Éjjeli Szanatórium Egészségügyi Központ (N584)	35	131	166
Szigetvári Kórház (N591)	151	265	416
Egyetem			
Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ (U912)	1 564	95	1 659
Vállalkozás			
URO-CLIN Egészségügyi Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., Pécs (C353)	0	0	0

Siklósi Kórház Humán-Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. (A316)	0	125	125
Harkányi Termál Rehabilitációs Centrum Közhasznú Nonprofit Kft. (H770)	15	287	302
Egyéb, (KHT, alapítvány, stb)			
Szociális Háló Egyesület, Sellye (9014)	0	25	25
Bethánia Rehabilitációs Otthon Alapítvány, Siklós (0764)	0	21	21
Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány, Komló (A062)	0	18	18
INDIT Közalapítvány (C252)	0	34	34
Mérföldkő Egyesület, Kovácsszénája (K221)	0	22	22
Megye összesen	1 957	1 131	3 088

Baranya vármegyében a fekvőbeteg szakellátások tekintetében elmondható, hogy a legjelentősebb központnak Pécs számít, de fontos szerepet kap az ellátásban Komló, Mohács, Szigetvár és Siklós is.

A Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ az 1.659 ágyszámmal magasan kiemelkedik a vármegyében, második helyen a szigetvári kórház áll, 416 ágyszámmal. Az aktív, illetve krónikus ágyszámok tekintetében megfigyelhető, hogy a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ, a Szigetvári Kórház és a Komlói Egészségcentrum, Bányászati Utókezelő és Éjjeli Szanatórium Egészségügyi Központ vonatkozásában a krónikus ágyak száma a magasabb, így a betegek hosszabb időtartamú ellátása a jellemzőbb. A Mohácsi Kórház kivételt képez, ugyanis esetében az aktív ágyak száma a magasabb, 192 ágyszámmal.

Vállalkozások szintjén a Harkányi Termál Rehabilitációs Centrum Közhasznú Nonprofit Kft. rendelkezik a legmagasabb ágyszámmal, szám szerint 302 db. A fekvőbeteg szakellátás területén többnyire rehabilitációs ellátást, valamint egyéb gyógykezelések lehetőségét nyújtja az intézmény.

Egyéb, KHT és alapítványi szinten az INDIT Közalapítvány rendelkezik a legmagasabb ágyszámmal (34 db).

Pécs szakellátásban nyújtott szerepe valóban kimagasló, a legtöbb műtétet és vizsgálatot itt végzik, azonban nem elhanyagolható a Harkányi, Komlói, Szigetvári és a Siklósi kórházak, egészségügyi központok utógondozásban és rehabilitációban nyújtott szerepe a betegellátásban.

Ha a fenntartói, intézeti szint területi eloszlását nézzük, akkor megfigyelhető, hogy ezek koncentráltan, egy-egy, főként járásközponti településeken elérhető kórházak, így a hátrányos helyzetű személyek számára a szolgáltatások elérése, illetve elérhetősége nehezebb, időigényesebb. Azonban elmondható, hogy a fekvőbeteg szakellátás tekintetében a tömegközlekedés – ha bár időigénye akár a 3-4 órát is elérheti – kulcsfontosságú szerepet tölt be, a legtöbb intézmény ezen közlekedési mód igénybevételével megközelíthető és elérhető a vármegyei lakosság számára.

1.3. Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások

Működő szülészeti és nőgyógyászati kórházi ágyak (db) (vármegye, település)	121
Rehabilitációs osztályon működő kórházi ágy (db) (vármegye)	760
Mentőszállítás (fő=esetszám)	5684
Futó mentőgépkocsik száma (db) (vármegye)	34
Mentőállomások (db) (vármegye)	10
Mentőfeladatok közül szülés (eset) (vármegye)	588
Mozgó szakorvosi szolgáltatások által ellátott települések száma	29

2022.12.31-i adatok alapján Baranya vármegyében 121 működő szülészeti és nőgyógyászati kórházi ágy található. Az átlagos tartózkodási idő 3,1 nap. Az ágykihasználtság 55,21%.

A 121 ágy három településen működik a következők szerint: Pécssett 96 db, Szigetváron 20 db, Mohácson 5 db. Az ágykihasználtság Pécssett a legmagasabb, 58,57%, ezt követően Szigetváron 50,92%, Mohácson 26,06%.

Rehabilitációs osztályon működő kórházi ágyból 760 db van a vármegyében. A legtöbb Harkányban (231 db) és Szigetváron (185 db).

A vármegyében 10 mentőállomás működik, a futó mentőgépkocsik száma 34 db. 2022-ben orvosi megrendelésre 5.684 alkalommal szállítottak beteget egészségügyi intézménybe.

Két szolgáltató 29 településen lát el mozgó szakorvosi szolgáltatást. Mindkét szolgáltató gyermekgyógyászati ellátást biztosít.

Az egészségügyi alap- és szakellátások vármegyei szintű összegzése

A vármegye lakosságának általános egészségi állapotának fejlesztése, az egészségtudatos életmódra való áttérés elősegítés elengedhetetlen feltétele az életminőség javításának. A jó egészségi állapot nem csak a közérzetet javítja, hanem megkönnyíti a munkavállalást és a munkavégzést is.

A vármegyén belül jelentős különbségeket látunk az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésben. A hátrányos helyzetű térségekben, a vármegye periferiáján beazonosítható az egészségügyi szolgáltatásokhoz való nehezebb hozzáférhetőség, a szolgáltatásokból való kirekesztettség. Ezzel szemben a Pécssett elérhető szolgáltatások országos viszonylatban is központi egészségügyi ellátást nyújtanak.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok áttekintve megállapítható volt, hogy szűrővizsgálattal összefüggő intézkedésre az átlagnál több településen van szükség a Siklósi, a Mohácsi, a Sellyei és a Hegyháti járásban. Szűréshez kapcsolódó intézkedéssel legtöbb esetben az idősek érintettek, majd a nők és azt követően a mélyszegénységben élők.

Baranya teljes területe lefedett házi és gyerek, illetve „vegyes” orvosi körzetekkel. A vármegyében 277 orvosi körzet működik. 2024. februárban a betöltetlen körzetek száma:

- felnőtt házi orvosi körzet: 9 db (6,5%)
- gyermek házi orvosi körzet: 5 db (7,8%)

- felnőtteket és gyermekeket is ellátó körzet: 18 db (23,7%)

A betöltetlen orvosi körzetek aránya a Sellyei, a Hegyháti, a Mohácsi és a Szigetvári járásban a legmagasabb, mind a négy járásban meghaladja a 20%-ot. Érdeemes külön kiemelni, hogy a Sellyei járásban 38-ból 19 település érintett betöltetlen körzettel.

A fogorvosi szolgálatok tekintetében a járások ellátottsága igen széles spektrumban mozog: a Hegyháti, Sellyei és Szentlőrinci járásban csupán vegyes fogászati szakrendelés található, míg a Komlói, Mohácsi, Pécsváradi és Siklói járás ennél több típust tud felmutatni: Komlón és Mohácson röntgen működik, Komlón, Pécsváradon és a Siklói járásban fogszabályozás is igénybe vehető. Az egy szolgáltatóra jutó lakosok száma kiemelkedően magas a Hegyhát járásban (5546 fő), ezt követi a Szigetvári (4588 fő), majd a Szentlőrinci járás (3456 fő). Ügyeleti ellátás a vármegyében csupán két településen elérhető: Pécssett és Villányban, mely komoly hátrányt jelent a mélyszegénységben élők és az idősek számára egyaránt.

Baranya mind a háromszázegy településén biztosított az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás.

Baranya vármegye védőnői és iskola-egészségügyi ellátása nem teljeskörű, az alábbiak szerint alakul:

- Védőnők összesen (fő): 179 fő
- Betöltött körzeti védőnői állások száma: 325 db
- Betöltetlen körzeti védőnői állások száma: 59 db
- Iskola-egészségügyi védőnők száma: 108 fő

Emberhiány miatt több betöltetlen védőnői szolgáltatás van, de a betöltött védőnői állások tekintetében egyenlőtlen területi eloszlás figyelhető meg.

Az iskola-egészségügyi ellátás tekintetében megállapítható, hogy az általános iskolai intézményekkel rendelkező települések döntő részében nem helyi szolgáltató látja el az iskolaorvosi szolgálatot.

Kifejezetten iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltatás főként a járásközponti településeken érhető el. Azon településeken, ahol viszont nincs kizárólagosan csak iskolai és ifjúsági fogorvosi ellátást nyújtó szolgáltató, ott vegyes ellátási szolgálat keretében látják el az illetékes körzetekhez tartozó települések iskolafogászati ellátását.

Baranya vármegyében a járóbeteg szakellátások tekintetében a legjelentősebb központ Pécs (egyetemi klinikai ellátások miatt), de szerepet kap az ellátásban Komló, Mohács és Szigetvár és Siklós is.

Az egyes szakellátások vármegyei eloszlására jellemző, hogy ezek koncentráltan, egy-egy településen elérhetők, így a hátrányos helyzetűek (idősek, mélyszegénységben élők, fogyatékkal élők) számára ezek elérhetősége fokozottan okoz gondot. Némely esetben a megközelítés tömegközlekedéssel meghaladja a 2 órát (akár el is érheti a 3 órát) a lakóhelytől az adott szolgáltatás igénybevételének helyéig. Legsúlyosabb körben elérhető járóbeteg szakrendelés a tüdőgondozás és onkológiai szűrés, mindkettőnek kiemelt szerepe van a megelőző szűrővizsgálatok tekintetében. Folyamatosan emelkedő számot mutat a gyermek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók betegforgalma a vármegyében, mely azt jelzi, hogy egyre több fiatalnak van szüksége szakember segítségére.

A vármegyében a tízezer főre jutó dolgozó orvosok száma meghaladja az országos átlagot, mely az egyetemi képzésnek, és a helyben található klinikai ellátásoknak is köszönhető. A pandémia idején (2019-ről 2020-ra) országosan is és helyileg is csökkenés történt a dolgozó orvosok számában, azonban ez 2021-re ismét megemelkedett.

Pécs szakellátásban nyújtott szerepe kimagasló, a legtöbb műtét és vizsgálat itt bonyolódik le, azonban nem elhanyagolható a Harkányi, Komlói, Szigetvári és a Siklói kórházak, egészségügyi központok utógondozásban és rehabilitációban nyújtott szerepe.

A fogorvosok számát tekintve elmondható, hogy 2019 óta a számuk csökkenést mutat, a vármegyében két szolgálat betöltetlen. Fogyatékkal élő felnőttek és gyermekek szakellátása az egész vármegyét tekintve csupán egy szolgálatnál elérhető, mely kiemelkedően alacsony szám. A területi eloszlást vizsgálva a Hegyháti járás a legelmaradottabb a fogorvosi ellátás tekintetében, mivel ott két szolgálat működik összesen (Mágoacson és Sásdon 1-1), ezt követi a Sellyei és Szentlőrinci járás 4-4 szolgálattal. A vármegyei központi ellátási funkcióval rendelkező Pécset nem vizsgálva a legjobb ellátást mutatja a Mohácsi és a Siklói járás, 13-13 fogorvosi szolgálat működik mindkettőben.

A vármegye sűrűn lakott, az országos átlaghoz képest lényegesen magasabb a településszám. Az egy fogorvosi szolgálatóra jutó lakosság szám 1.404 fő 2024-ben. Az 1 iskolai, ifjúsági fogorvosi körzetre jutó 14 év alatti személyek száma 1.818 fő, mely igen magas számot jelent.

A vármegye lakosságának aránya az országos lélekszámhoz képest 3,701%, azonban a fogászati ellátásban elvégzett esetszámok az országos adatokhoz viszonyítva ennél magasabb számot mutatnak, 5,090%-5,833% között mozognak, mely azt mutatja, hogy a lakosok érzékenyek a fogaik egészségére, rendszeresen felkeresik a számukra elérhető rendelőt.

Baranya vármegyei fekvőbeteg szakellátás vizsgálata során elemzésre kerültek a típusokhoz tartozó állomány adatok. A legfrissebb 2022. évi NEAK adatok alapján a legtöbb működő ágygal rendelkező osztály a Belgyógyászat. Az ágykihasználtsági százalékot nézve elmondható, hogy a legtöbb szakma tekintetében meghaladja az 50 %-ot.

A kórházi osztályokon jellemző ellátási forma az egynapos ellátás. A legnagyobb esetszámot, kiugró betegforgalmat, a szemészeti osztály produkálja (6104 eset), míg a legalacsonyabbat az aneszteziológiai és intenzív betegellátás (2 eset).

A fenntartói, intézeti szint területi eloszlása elég koncentrált, egy-egy, főként járásközponti településeken érhetőek el kórházak, így a hátrányos helyzetű személyek számára a szolgáltatások elérése, illetve elérhetősége nehezebb, időigényesebb. Elérhetőség szempontjából a tömegközlekedés kulcsfontosságú szerepet tölt be, a legtöbb intézmény ezen közlekedési mód igénybevételével közelíthető meg a vármegyei lakosság számára.

Fentiekből látható, hogy számos településen nem, vagy csak alacsony szinten érhetőek el a:

- Krízis helyzetet kezelő szolgáltatások
- Gyógypedagógiai szolgáltatások
- Gyógytornászi szolgáltatások
- Betegségmegelőző és betegségfelismerő szolgáltatások
- Balesetmegelőzés, elsősegélynyújtási képzések

Szükséges az egészségügyi dolgozók munkakörülményeinek javítása, fejlesztése, szakmai fejlesztése.

2. Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások

2.1. Szociális alapszolgáltatások

2.1.1. Települési alapszolgáltatások

Bólyi járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Babarc	1	0	3	2	1	0
Belvárdgyula	1	0	2	2	1	0
Bóly	0	0	1	2	1	0
Borjád	1	0	1	1	1	0
Hásságy	1	0	2	2	1	0
Kisbudmér	1	0	1	1	1	0
Liptód	1	0	2	2	1	0
Máriakéménd	1	0	2	2	1	0
Monyoród	1	0	1	2	0	0
Nagybudmér	0	0	1	1	1	0
Olasz	1	0	2	2	1	0
Pócsa	1	0	1	1	1	0
Szajk	0	0	1	1	1	0
Szederkény	0	0	2	2	1	0
Töttös	1	0	1	1	1	0
Versend	1	0	1	0	1	0

A Bólyi járásban elhelyezkedő 16 településen összesen 12 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés szolgáltatás minden településen elérhető legalább egy szolgáltatóval. Házi segítségnyújtás Versend községen kívül az összes településen megtalálható legalább egy szolgáltató által. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Monyoród településen kívül mindenhol van. A tanyagondnoki- és az utcai szociális munka települési alapszolgáltatások a Bólyi járásban nem találhatóak meg.

Hegyháti járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Ág	1	0	1	1	1	0
Alsómocsolád	1	0	1	1	1	0
Bakóca	1	0	1	1	1	0
Baranyajenő	1	0	1	1	1	0
Baranyaszentgyörgy	1	0	1	1	1	0
Felsőegerszeg	1	0	1	1	1	0
Gerényes	1	0	1	1	1	0
Gödre	0	1	1	1	1	0
Kisbeszterce	1	0	1	1	1	0
Kishajmás	1	0	1	1	1	0
Kisvaszar	1	0	1	1	1	0
Mágocs	0	0	1	1	1	0
Mekényes	1	0	1	1	1	0
Meződ	1	0	1	1	1	0
Mindszentgodisa	0	0	1	1	1	0
Nagyhajmás	0	0	1	1	1	0
Palé	1	0	1	1	1	0
Sásd	0	0	1	1	1	0
Szágy	1	0	1	1	0	0
Tarrós	1	0	1	1	1	0
Tékes	1	0	1	1	1	0
Tormás	1	0	1	1	1	0
Varga	1	0	1	1	1	0
Vásárosdombó	0	0	1	1	1	0
Vázsnok	1	0	1	1	1	0

A Hegyháti járásban elhelyezkedő 25 településen összesen 19 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés szolgáltatás és házi segítségnyújtás minden településen elérhető. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás csak Bikalon és Oroszlón működik. A tanyagondnoki szolgáltatás csak Gödre településen van. Az utcai szociális munka települési alapszolgáltatás a Hegyháti járásban nem található meg.

Komlói járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Bikal	1	0	1	1	1	0
Bodolyabér	1	0	1	1	0	0
Egyházaskozár	1	0	1	1	0	0
Hegyhátmaróc	0	0	0	1	0	0
Kárász	1	0	1	2	0	0
Komló	0	0	1	1	0	0
Köblény	1	0	1	1	0	0
Liget	1	0	1	1	0	0
Magyaregregy	1	0	0	1	0	0
Magyarhertelend	0	0	1	1	0	0
Magyarszék	0	0	1	1	0	0
Mánfa	1	0	1	1	0	0
Máza	0	0	1	2	0	0
Mecsekpölöske	1	0	1	1	0	0
Oroszló	1	0	1	1	1	0
Szalatnak	1	0	1	1	0	0
Szárász	1	0	0	1	0	0
Szászvár	0	0	1	1	0	0
Tófű	1	0	0	1	0	0
Vékény	1	0	1	1	0	0

A Komlói járásban elhelyezkedő 20 településen összesen 14 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés 16 településen elérhető el. Házi segítségnyújtás az összes településen megtalálható legalább egy szolgáltató által. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Monyoród településen kívül mindenhol van. A tanyagondnoki- és az utcai szociális munka települési alapszolgáltatások a Komlói járásban nem találhatóak meg.

Mohácsi járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Bár	1	0	1	1	0	0
Bezedek	1	0	1	1	1	0
Dunaszekcső	0	0	1	1	0	0
Erdősmárok	1	0	1	1	0	0
Feked	1	0	1	1	0	0
Görcsönydoboka	1	0	1	1	0	0
Himesháza	0	0	1	1	0	0
Homorúd	1	0	1	1	1	0
Ivándárda	1	0	1	1	1	0
Kisnyárád	1	0	1	1	0	0
Kölked	0	1	1	1	1	0
Lánycsók	0	0	2	2	1	0
Lippó	1	0	1	1	1	0
Majs	0	0	1	1	0	0
Maráza	0	0	1	1	0	0
Mohács	0	0	1	1	1	0
Nagynyárád	0	0	1	1	1	0
Palotabozsok	1	0	1	1	0	0
Sárok	1	0	1	1	1	0
Sátorhely	1	0	1	1	0	0
Somberek	0	0	1	0	0	0
Szebény	1	0	1	1	0	0
Székelyszabar	1	0	1	1	0	0
Szúr	1	0	1	1	0	0
Udvar	1	0	1	1	0	0
Véménd	0	0	1	1	0	0

A Mohácsi járásban elhelyezkedő 26 településen összesen 16 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés szolgáltatás minden településen elérhető. Házi segítségnyújtás csak Somberek településen nincs a járásban. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás 9 településen érhető el. A tanyagondnoki szolgáltatás csak Kölkeden van. Az utcai szociális munka települési alapszolgáltatás a Mohácsi járásban nem található meg.

Pécsi járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Abaliget	1	0	2	2	1	0
Aranyosgadány	1	0	2	2	1	0
Áta	0	0	2	2	1	0
Bakonya	0	0	2	2	1	0
Berkesd	1	0	2	2	1	0
Birján	1	0	2	3	0	0
Bogád	0	0	2	2	1	0
Bosta	1	0	2	2	1	0
Cserkút	0	0	2	2	1	0
Egerág	1	0	2	2	0	0
Ellend	1	0	3	2	0	0
Görcsöny	0	0	2	2	1	0
Gyód	1	0	2	2	1	0
Hosszúhetény	0	0	1	2	1	0
Husztót	0	0	2	2	1	0
Keszü	0	0	2	2	1	0
Kisherend	1	0	2	2	0	0
Kovácsszénája	0	0	2	2	1	0
Kozármisleny	0	0	2	2	0	0
Kökény	1	0	2	2	1	0
Kővágószőlős	0	0	2	2	1	0
Kővágótöttös	0	0	2	2	1	0
Lothárd	1	0	2	2	0	0
Magyarsarlós	0	0	2	2	0	0
Nagykozár	0	0	2	2	0	0
Ócsárd	1	0	2	2	1	0
Orfű	0	0	2	2	1	0
Pécs	0	1	3	3	2	2
Pécsudvard	1	0	2	2	0	0
Pellérd	0	0	2	2	1	0
Pereked	1	0	2	2	1	0
Pogány	0	0	2	2	0	0
Regenye	0	0	2	2	1	0
Romonya	1	0	2	2	1	0
Szalánta	0	0	2	2	1	0
Szemely	1	0	2	2	0	0

Szilágy	1	0	2	2	1	0
Szilvás	1	0	2	2	1	0
Szőke	0	0	2	2	1	0
Szőkéd	1	0	2	2	0	0

A Pécsi járásban elhelyezkedő 40 településen összesen 19 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás szolgáltatás minden településen elérhető legalább két szolgáltatóval. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 22 településen van. A tanyagondnoki települési alapszolgáltatás a Pécsi járásban csak a Pécshez tartozó István-aknán található meg. Az utcai szociális munka Pécs városában van, két szolgáltató által.

Pécsváradi járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Apátvarasd	1	0	1	1	1	0
Erdősmecske	1	0	1	1	1	0
Erzsébet	1	0	2	2	1	0
Fazekasboda	1	0	1	1	1	0
Geresdlak	1	0	1	1	0	0
Hidas	0	0	1	2	1	0
Kátoly	0	0	1	1	1	0
Kékesd	0	0	0	1	1	0
Lovászhetény	1	0	1	1	1	0
Martonfa	1	0	1	1	1	0
Mecseknádasd	0	0	1	1	1	0
Nagypall	1	0	1	1	1	0
Óbánya	1	0	1	1	1	0
Ófalu	1	0	1	1	1	0
Pécsvárad	0	0	1	1	1	0
Szellő	0	0	1	1	1	0
Zengővárkony	1	0	1	1	1	0

A Pécsváradi járásban elhelyezkedő 17 településen összesen 11 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés szolgáltatás minden településen elérhető legalább egy szolgáltatóval, kivéve Kékesd települést. Házi segítségnyújtás az összes településen megtalálható legalább egy szolgáltató által. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Geresdlak

településen kívül mindenhol van. A tanyagondnoki- és az utcai szociális munka települési alapszolgáltatások a Pécsváradi járásban nem találhatóak meg.

Sellyei járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Adorjás	1	0	2	2	0	0
Baksa	1	0	2	2	1	0
Baranyahídvég	1	0	2	2	0	0
Besence	1	0	2	2	0	0
Bogádmindszent	1	0	2	2	0	0
Bogdása	1	0	2	2	0	0
Csányoszró	1	0	2	2	0	0
Drávafo	1	0	2	2	0	0
Drávaiványi	1	0	2	2	0	0
Drávakeresztúr	1	0	1	1	0	0
Drávasztára	1	0	2	2	0	0
Felsőszentmárton	1	0	2	2	0	0
Gilvánfa	1	0	2	2	0	0
Hegyszentmárton	1	0	2	2	0	0
Hirics	0	0	1	1	0	0
Kákics	1	0	2	2	0	0
Kemse	0	0	1	1	0	0
Kisasszonyfa	1	0	2	2	0	0
Kisszentmárton	1	0	2	2	0	0
Kórós	1	0	2	2	0	0
Lúzsok	1	0	1	1	0	0
Magyarmecske	1	0	2	2	0	0
Magyartelek	1	0	2	2	0	0
Markóc	1	0	2	2	0	0
Marócsa	1	0	2	2	0	0
Nagycsány	1	0	2	2	0	0
Okorág	1	0	2	2	0	0
Ózdfalu	1	0	2	2	0	0
Páprád	1	0	1	1	0	0
Piskó	1	0	1	1	0	0
Sámod	1	0	2	2	0	0
Sellye	0	0	2	2	0	0

Sósvertike	1	0	2	2	0	0
Tengeri	1	0	2	2	1	0
Téseny	1	0	2	2	1	0
Vajszló	0	0	2	2	0	0
Vejtí	0	0	1	1	0	0
Zaláta	0	0	2	2	0	0

A Sellyei járásban elhelyezkedő 34 településen összesen 32 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás szolgáltatás minden településen elérhető legalább egy szolgáltató által. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Baksa, Téseny és Tengeri településeken kívül nincs a járásban. A tanyagondnoki- és az utcai szociális munka települési alapszolgáltatások a Sellyei járásban nem találhatóak meg.

Siklósi járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Alsószentmárton	0	0	0	1	0	0
Babarcszőlős	1	0	1	1	1	0
Beremend	0	0	1	1	0	0
Bisse	1	0	1	1	1	0
Cún	1	0	1	1	0	0
Csarnóta	0	0	1	1	0	0
Diósviszló	1	0	1	1	0	0
Drávacsehi	0	0	1	1	0	0
Drávacsepely	1	0	1	1	0	0
Dráwapalkonya	1	0	1	1	0	0
Dráwapiski	1	0	0	1	0	0
Drávaszabolcs	1	0	1	1	0	0
Drávaszerdahely	1	0	1	1	0	0
Egyházasharaszti	1	0	1	1	0	0
Garé	1	0	1	1	0	0
Gordisa	1	0	1	1	0	0
Harkány	0	0	1	1	0	0
Illocska	1	0	0	1	0	0
Ipacsfá	0	0	0	1	0	0
Ivánbattyán	0	0	1	1	0	0
Kásád	1	0	1	1	0	0
Kémes	1	0	1	1	0	0

Kisdér	1	0	0	1	0	0
Kisharsány	1	0	1	1	0	0
Kisjakabfalva	1	0	1	1	0	0
Kiskassa	1	0	1	1	0	0
Kislippó	1	0	0	1	0	0
Kistapolca	1	0	1	1	0	0
Kistótfalu	1	0	1	1	0	0
Kovácskida	1	0	0	1	0	0
Lapánca	1	0	0	1	0	0
Magyarbóly	1	0	0	1	0	0
Márfa	0	0	1	1	0	0
Márok	1	0	2	2	0	0
Matty	1	0	1	1	0	0
Nagyharsány	0	0	1	1	0	0
Nagytótfalu	1	0	1	1	0	0
Old	0	0	2	2	0	0
Palkonya	0	0	2	2	0	0
Pécsdevecser	1	0	1	1	0	0
Peterd	1	0	2	2	0	0
Rádfalva	0	0	1	0	0	0
Siklós	0	0	2	2	0	0
Siklósbodony	0	0	0	0	0	0
Siklónagyfalva	0	0	1	1	0	0
Szaporca	1	0	1	1	0	0
Szava	1	0	1	2	1	0
Tésenfa	1	0	1	1	0	0
Túrony	0	0	1	1	0	0
Újpetre	0	0	1	1	0	0
Villány	0	0	1	1	0	0
Villánykövesd	1	0	1	1	0	0
Vókány	0	0	0	0	0	0

A Siklósi járásban elhelyezkedő 53 településen összesen 34 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Házi segítségnyújtás 3 település kivételével mindenhol elérhető. Szociális étkeztetés szolgáltatás 42 településen elérhető legalább egy szolgáltató által. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Babarcszőlős, Bisse és Szava településeken kívül nincs a járásban. A tanyagondnoki- és az utcai szociális munka települési alapszolgáltatások a Siklósi járásban nem találhatóak meg.

Szentlőrinci járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Bicsérd	0	0	0	1	1	0
Boda	1	0	1	1	1	0
Bükkösd	0	1	1	1	1	0
Cserdi	1	0	0	1	1	0
Csonkamindszent	1	0	1	1	1	0
Dinnyeberki	1	0	0	1	1	0
Gerde	1	0	1	1	1	0
Gyöngyfa	1	0	1	1	1	0
Helesfa	1	0	1	1	1	0
Hetvehely	1	0	1	1	1	0
Kacsóta	1	0	1	1	1	0
Királyegyháza	0	0	1	1	1	0
Okorvölgy	1	0	1	1	1	0
Pécsbagota	0	0	1	1	1	0
Sumony	1	0	1	1	1	0
Szabadszentkirály	0	0	1	1	1	0
Szentdénese	1	0	1	1	0	0
Szentkatalin	1	0	1	1	1	0
Szentlőrinc	0	0	1	1	1	0
Velény	1	0	1	1	1	0
Zók	1	0	0	1	1	0

A Szentlőrinci járásban elhelyezkedő 21 településen összesen 15 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés szolgáltatás 17 településen elérhető. Házi segítségnyújtás minden településen van a járásban. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás 1 településen, Szentdénese nem érhető el. A tanyagondnoki szolgáltatás csak Bükkösdön van. Az utcai szociális munka települési alapszolgáltatás a Szentlőrinci járásban nem található meg.

Szigetvári járás:

Település	Falugondnoki szolgáltatás	Tanyagondnoki szolgáltatás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Utcai szociális munka
Almamellék	1	0	1	1	0	0
Almáskeresztúr	1	0	1	1	0	0
Bánfa	1	0	1	1	0	0
Basal	0	0	1	1	0	0
Boldogasszonyfa	1	0	1	1	0	0
Botykapeterd	1	0	1	1	0	0
Bűrös	1	0	1	1	0	0
Csebény	1	0	1	1	0	0
Csertő	1	0	1	1	0	0
Dencsháza	1	0	1	1	0	0
Endrőc	1	0	1	1	0	0
Gyöngyösmellék	1	0	1	1	0	0
Hobol	0	0	1	1	0	0
Horváthertelend	0	0	1	1	0	0
Ibafa	1	0	1	1	0	0
Katádfa	1	0	1	1	0	0
Kétújfalu	1	0	1	1	0	0
Kisdobsza	1	0	1	1	0	0
Kistamási	1	0	2	1	0	0
Magyarlukafa	1	0	1	1	0	0
Merenye	1	0	2	1	0	0
Molvány	0	0	2	1	0	0
Mozsgó	0	1	1	1	0	0
Nagydobsza	0	0	2	1	0	0
Nagypeterd	0	0	1	1	0	0
Nagyváty	1	0	1	1	0	0
Nemeske	1	0	2	1	0	0
Nyugotszenterzsébet	1	0	1	1	0	0
Patapoklosi	1	0	1	1	0	0
Pettend	1	0	2	1	0	0
Rózsafa	1	0	1	1	0	0
Somogyapáti	1	0	1	1	0	0
Somogyhárság	1	0	1	1	0	0
Somogyhatvan	1	0	1	1	0	0
Somogyviszló	1	0	1	1	0	0
Szentegát	1	0	1	1	0	0

Szentlászló	1	0	1	1	0	0
Szigetvár	0	0	1	1	0	0
Szörény	1	0	1	1	0	0
Szulimán	1	0	1	1	0	0
Teklafalu	1	0	1	1	0	0
Tótszentgyörgy	0	0	2	1	0	0
Várad	1	0	2	2	1	0
Vásárosbéc	1	0	1	1	0	0
Zádor	0	0	1	1	0	0

A Szigetvári járásban elhelyezkedő 45 településen összesen 35 helyszínen található falugondnoki szolgáltatás. Szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás szolgáltatás mindenhol elérhető a járásban. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás 1 településen, Váradon van. A tanyagondnoki szolgáltatás csak Mozsgón érhető el. Az utcai szociális munka települési alapszolgáltatás a Szigetvári járásban nem található meg.

Baranya vármegye:

Baranya vármegye 301 településeit az alábbiak jellemzők a települési alapszolgáltatások tekintetében.

Falugondnoki szolgáltatás: 201 településen van falugondnoki szolgáltatás, azaz a baranyai települések 68%-ában. A falugondnoki szolgáltatás 600 lakosnál kisebb településen működtethető. Baranya vármegyében 224 település lakosság száma van 600 fő alatt. Ebből 40 községben nincs falugondnoki szolgáltatás, ami a 600 fő alatti települések 17,85%-a.

Tanyagondnoki szolgáltatás: Mindössze 4 településen található meg tanyagondnoki szolgáltatás a vármegyében, azaz a települések 1,3%-ában. Tanyagondnoki szolgáltatás legalább 70 és legfeljebb 400 lakosság számú külterületi vagy egyéb belterületi lakott helyen működtethető. Baranya vármegyében 188 település lakosság száma esik 70 és 400 fő közé. Ebből mindössze 4 településen érhető el a tanyagondnoki szolgáltatás.

Szociális étkeztetés: 20 településen egyáltalán nincs szociális étkeztetés, ami a vármegyei településeinek 6,6%-a. 189 településen 1 szolgáltató van, ami 62%-a az összes településnek. 88 településen 2 szolgáltató nyújt szociális étkeztetési szolgáltatást, ami 29%-ot jelent. 3 településen pedig 3 szolgáltató van, ami 1%. Az alapellátást Baranya vármegyében 3 szolgáltató nyújtja.

Házi segítségnyújtás: 24 településen egyáltalán nincs házi segítségnyújtás, ami a vármegyei települések 7,9%-a. 185 településen 1 szolgáltató van, ami 61%-a az összes településnek. 90 településen 2 szolgáltató nyújt házi segítségnyújtás szolgáltatást, ami 30%-ot jelent. 2 településen pedig 3 szolgáltató van, ami 0,7%. Az alapellátást Baranya vármegyében 35 szolgáltató nyújtja.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: 199 településen egyáltalán nincs jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, ami a vármegye településeinek 66%-a. 101 településen 1 szolgáltató van, ami

33%-a az összes településnek. 1 településen (Pécsett) 2 szolgáltató nyújt házi segítségnyújtás szolgáltatást.

Utcai szociális munka: Utcai szociális munka települési alapellátás Baranya vármegyében csak Pécsett érhető el, 2 szolgáltató által.

2.1.2. Családsegítés

Baranya vármegye:

	2021	2020	2019	2018	2017
Családsegítő szolgálatok által ellátott települések (db)	301	301	301	301	301
Családsegítő szolgálattal kapcsolatban álló összes igénybe vevő (a szolgálat telephelye szerint) (fő)	<i>nincs adat</i>	16933	17972	17526	18822
Családsegítő szolgálattal kapcsolatban álló összes igénybe vevő (igénybe vevők lakóhelye szerint) (fő)	<i>nincs adat</i>	16933	17972	17526	18822
Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők (fő)	<i>nincs adat</i>	6929	7192	7403	8094
Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők hozott problémái összesen (eset)	<i>nincs adat</i>	7567	7920	8829	22184

Az adatokból látható, hogy Baranya vármegye összes települése ellátott családsegítő szolgálatok által. A családsegítő szolgálattal kapcsolatban álló összes igénybe vevők száma 2017 évtől folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma szintén csökkent az elmúlt 5 évben. Jelentősen, körülbelül egyharmadára csökkent 2020 évre a családsegítő szolgáltatást igénybe vevők hozott problémáinak esetszáma.

Az alábbiakban a **család- és gyermekjóléti központok száma** került vizsgálatra járási szinten:

Járás	A járási települések	2021 Család- és gyermekjóléti központok (db)
Bólyi járás	Bóly	1
Hegyháti járás	Sásd	1
Komlói járás	Komló	1
Mohácsi járás	Mohács	1
Pécsi járás	Pécs	1
Pécsváradi járás	Pécsvárad	1
Sellyei járás	Sellye	1

Siklósi járás	Siklós	1
Szentlőrinci járás	Szentlőrinc	1
Szigetvári járás	Szigetvár	1

Baranya vármegyében minden járás 1-1 településén található 1-1 család- és gyermekvédelmi központ, amelyek az adott járásban szolgálatnak.

2.1.3. Nappali ellátások²

Bólyi járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegezőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Babarc	0	0	0	0	0
Belvárdgyula	0	0	0	0	0
Bóly	0	0	32	0	0
Borjád	0	0	0	0	0
Hásságy	0	0	0	0	0
Kisbudmér	0	0	0	0	0
Liptód	0	0	0	0	0
Máriakéménd	0	0	33	0	0
Monyoród	0	0	0	0	0
Nagybudmér	0	0	0	0	0
Olasz	0	0	0	0	0
Pócsa	0	0	0	0	0
Szajk	11	0	0	0	0
Szederkény	0	0	70	0	0
Töttös	0	0	0	0	0
Versend	0	0	0	0	0

² TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - Szociális ellátás - Szociális alapszolgáltatások és nappali ellátások - 2022

A Bólyi járásban összesen 146 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Hegyháti járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Ág	0	0	0	0	0
Alsómocsolád	0	0	17	0	0
Bakóca	0	0	0	0	0
Baranyajenő	0	0	0	0	0
Baranyaszentgyörgy	0	0	0	0	0
Felsőegerszeg	0	0	0	0	0
Gerényes	0	0	0	0	0
Gödre	0	0	0	0	0
Kisbeszterce	0	0	0	0	0
Kishajmás	0	0	0	0	0
Kisvaszar	0	0	0	0	0
Mágocs	0	0	39	0	0
Mekényes	0	0	0	0	0
Meződ	0	0	0	0	0
Mindszentgodisa	0	0	0	0	0
Nagyhajmás	0	0	0	0	0
Palé	0	0	0	0	0
Sásd	0	0	87	0	0
Szágy	0	0	0	0	0
Tarrós	0	0	0	0	0
Tékes	0	0	0	0	0
Tormás	0	0	0	0	0
Varga	0	0	0	0	0
Vásárosdombó	0	0	0	0	0
Váznok	0	0	0	0	0

A Hegyháti járásban összesen 143 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Komlói járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Bikal	0	0	0	0	0
Bodolyabér	0	0	0	0	0
Egyházaskozár	0	0	24	0	0
Hegyhátmaróc	0	0	0	0	0
Kárász	0	0	0	0	0
Komló	0	0	43	0	0
Köblény	0	0	0	0	0
Liget	0	0	0	0	0
Magyaregregy	0	0	0	0	0
Magyarhertelend	0	0	0	0	0
Magyarszék	0	0	0	0	0
Mánfa	0	0	0	0	0
Máza	0	0	62	0	0
Mecsekpölöske	0	0	0	0	0
Oroszló	0	0	0	0	0
Szalatnak	0	0	0	0	0
Szárász	0	0	0	0	0
Szászvár	0	0	0	0	0
Tófű	0	0	0	0	0
Vékény	0	0	0	0	0

A Komlói járásban összesen 129 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Mohácsi járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Bár	0	0	0	0	0
Bezedek	0	0	0	0	0
Dunaszekcső	0	0	30	0	0
Erdősmárok	0	0	0	0	0
Feked	0	0	0	0	0
Görcsönydoboka	0	0	0	0	0
Himesháza	0	0	27	0	0
Homorúd	0	0	0	0	0
Ivándárda	0	0	0	0	0
Kisnyárád	0	0	0	0	0
Kölked	0	0	0	0	0
Lánycsók	0	0	25	0	0
Lippó	0	0	35	0	0
Majs	0	0	33	0	0
Maráza	0	0	0	0	0
Mohács	30	50	19	0	0
Nagynyárád	0	0	0	0	0
Palotabozsok	0	0	0	0	0
Sárok	0	0	0	0	0
Sátorhely	0	0	0	0	0
Somberek	0	0	36	0	0
Szebény	0	0	0	0	0
Székelyszabar	0	0	0	0	0
Szúr	0	0	0	0	0
Udvar	0	0	0	0	0
Véménd	0	0	35	0	0

A Mohácsi járásban összesen 320 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Pécsi járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Abaliget	0	0	0	0	0
Aranyosgadány	0	0	0	0	0
Áta	0	0	0	0	0
Bakonya	0	0	31	0	0
Berkesd	0	0	40	0	0
Birján	0	0	0	0	0
Bogád	0	0	0	0	0
Bosta	0	0	0	0	0
Cserkút	0	0	0	0	0
Egerág	0	0	55	0	0
Ellend	0	0	0	0	0
Görcsöny	0	0	25	0	0
Gyód	0	0	0	0	0
Hosszúhetény	0	0	81	0	0
Husztót	0	0	0	0	0
Keszü	0	0	0	0	0
Kisherend	0	0	0	0	0
Kovácsszénája	0	0	0	0	0
Kozármisleny	0	0	94	0	0
Kökény	0	0	0	0	0
Kővágószőlős	0	0	0	0	0
Kővágóöttös	0	0	0	0	0
Lothárd	0	0	0	0	0
Magyarsarlós	0	0	0	0	0
Nagykozár	0	0	49	0	0
Ócsárd	0	0	0	0	0
Orfú	0	0	33	0	0
Pécs	243	451	372	77	134
Pécsudvard	0	0	0	0	0
Pellérd	0	0	0	0	0
Pereked	0	0	0	0	0
Pogány	0	0	0	0	0
Regenye	0	0	0	0	0

Romonya	0	0	0	0	0
Szalánta	0	0	35	0	0
Szemely	0	0	0	0	0
Szilágy	0	0	0	0	0
Szilvás	0	0	0	0	0
Szóke	0	0	0	0	0
Szókéd	0	0	0	0	0

A Pécsi járásban összesen 1.720 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Pécsváradi járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegezőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Apátvarasd	0	0	0	0	0
Erdősmecske	0	0	0	0	0
Erzsébet	0	0	0	0	0
Fazekasboda	0	0	0	0	0
Geresdlak	0	0	0	0	0
Hidas	0	0	32	0	0
Kátoly	0	0	0	0	0
Kékesd	0	0	0	0	0
Lovászhetény	0	0	0	0	0
Martonfa	0	0	0	0	0
Mecseknádasd	0	0	40	0	0
Nagypall	0	0	0	0	0
Óbánya	0	0	0	0	0
Ófalu	0	0	0	0	0
Pécsvárad	0	0	32	0	0
Szellő	0	0	0	0	0
Zengővárkony	0	0	0	0	0

A Pécsváradi járásban összesen 107 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Sellyei járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Adorjás	0	0	0	0	0
Baksa	0	0	28	0	0
Baranyahídvég	0	0	0	0	0
Besence	0	0	0	0	0
Bogádmindszent	0	0	0	0	0
Bogdása	0	0	0	0	0
Csányoszró	0	0	30	0	0
Drávafok	0	0	0	0	0
Drávaiványi	0	0	0	0	0
Drávakeresztúr	0	0	0	0	0
Drávasztára	0	0	0	0	0
Felsőszentmárton	0	0	0	0	0
Gilvánfa	0	0	0	0	0
Hegyszentmárton	0	0	0	0	0
Hirics	0	0	0	0	0
Kákics	0	0	0	0	0
Kemse	0	0	0	0	0
Kisasszonyfa	0	0	0	0	0
Kisszentmárton	0	0	0	0	0
Kórós	0	0	0	0	0
Lúzsok	0	0	0	0	0
Magyarmecske	0	0	0	0	0
Magyartelek	0	0	0	0	0
Markóc	0	0	0	0	0
Marócsa	0	0	0	0	0
Nagycsány	0	0	0	0	0
Okorág	0	0	0	0	0
Ózdfalu	0	0	0	0	0

Páprád	0	0	0	0	0
Piskó	0	0	0	0	0
Sámod	0	0	0	0	0
Sellye	0	0	33	0	0
Sósvertike	0	0	0	0	0
Tengeri	0	0	0	0	0
Téseny	0	0	0	0	0
Vajszló	0	0	59	0	0
Vejtí	0	0	0	0	0
Zaláta	0	0	0	0	0

A Sellyei járásban összesen 150 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Siklósi járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegdőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Alsószentmárton	0	0	0	0	0
Babarcszőlős	0	0	0	0	0
Beremend	4	0	31	0	0
Bisse	0	0	0	0	0
Cún	0	0	0	0	0
Csarnóta	0	0	0	0	0
Diósviszló	0	0	0	0	0
Drávacsehi	0	0	0	0	0
Drávacsepely	0	0	0	0	0
Dráwapalkonya	0	0	0	0	0
Dráwapiski	0	0	0	0	0
Drávaszabolcs	0	0	0	0	0
Drávaszerdahely	0	0	0	0	0
Egyházasharaszti	0	0	0	0	0
Garé	0	0	0	0	0
Gordisa	0	0	0	0	0
Harkány	0	0	0	0	0

Illocska	0	0	0	0	0
Ipacsfa	0	0	0	0	0
Ivánbattyán	0	0	0	0	0
Kásád	0	0	0	0	0
Kémes	0	0	0	0	0
Kisdér	0	0	0	0	0
Kisharsány	0	0	0	0	0
Kisjakabfalva	0	0	0	0	0
Kiskassa	0	0	0	0	0
Kislippó	0	0	0	0	0
Kistapolca	0	0	0	0	0
Kistótfalu	0	0	0	0	0
Kovácskida	0	0	0	0	0
Lapáncsa	0	0	0	0	0
Magyarbóly	0	0	0	0	0
Márfa	0	0	0	0	0
Márok	0	0	0	0	0
Matty	0	0	0	0	0
Nagyharsány	0	0	0	0	0
Nagyótfalu	0	0	0	0	0
Old	0	0	0	0	0
Palkonya	0	0	0	0	0
Pécsdevecser	0	0	0	0	0
Peterd	0	0	0	0	0
Rádfalva	0	0	0	0	0
Siklós	0	0	45	0	0
Siklósbodony	0	0	0	0	0
Siklósnagyfalva	0	0	0	0	0
Szaporca	0	0	0	0	0
Szava	0	0	0	0	0
Tésenfalva	0	0	0	0	0
Túrony	0	0	0	0	0
Újpetre	0	0	0	0	0
Villány	0	0	0	0	0
Villánykövesd	0	0	0	0	0
Vókány	0	0	0	0	0

A Siklói járásban összesen 80 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Szentlőrinci járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Bicsérd	0	0	0	0	0
Boda	0	0	0	0	0
Bükkösd	0	0	0	0	0
Cserdi	0	0	0	0	0
Csonkamindszent	0	0	0	0	0
Dinnyeberki	0	0	0	0	0
Gerde	0	0	0	0	0
Gyöngyfa	0	0	0	0	0
Helesfa	0	0	0	0	0
Hetvehely	0	0	0	0	0
Kacsóta	0	0	0	0	0
Királyegyháza	0	0	0	0	0
Okorvölgy	0	0	0	0	0
Pécsbagota	0	0	0	0	0
Sumony	0	0	0	0	0
Szabadszentkirály	0	0	0	0	0
Szentedénes	0	0	0	0	0
Szentkatalin	0	0	0	0	0
Szentlőrinc	0	0	20	0	0
Velény	0	0	0	0	0
Zók	0	0	0	0	0

A Szentlőrinci járásban összesen 20 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Szigetvári járás:

Település	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)
Almamellék	0	0	0	0	0
Almáskeresztúr	0	0	0	0	0
Bánfa	0	0	0	0	0
Basal	0	0	0	0	0
Boldogasszonyfa	0	0	0	0	0
Botykapeterd	0	0	0	0	0
Bűrös	0	0	0	0	0
Csebény	0	0	0	0	0
Csertő	0	0	0	0	0
Dencsháza	0	0	0	0	0
Endrőc	0	0	0	0	0
Gyöngyösmellék	0	0	0	0	0
Hobol	0	0	0	0	0
Horváthertelend	0	0	0	0	0
Ibafa	0	0	0	0	0
Katádfa	0	0	0	0	0
Kétújfalu	0	0	0	0	0
Kisdobsza	0	0	0	0	0
Kistamási	0	0	0	0	0
Magyarlukafa	0	0	0	0	0
Merenye	0	0	0	0	0
Molvány	0	0	0	0	0
Mozsgó	0	0	0	0	0
Nagydobsza	0	0	0	0	0
Nagypeterd	0	0	0	0	0
Nagyváty	0	0	0	0	0
Nemeske	0	0	0	0	0
Nyugotszenterzsébet	0	0	0	0	0
Patapoklosi	0	0	0	0	0
Pettend	0	0	0	0	0
Rózsafa	0	0	0	0	0
Somogyapáti	0	0	0	0	0
Somogyhárságy	0	0	0	0	0

Somogyhatvan	0	0	0	0	0
Somogyviszló	0	0	0	0	0
Szentegát	0	0	0	0	0
Szentlászló	0	0	0	0	0
Szigetvár	0	16	28	0	0
Szőrény	0	0	0	0	0
Szulimán	0	0	0	0	0
Teklafalu	0	0	0	0	0
Tótszentgyörgy	0	0	0	0	0
Várad	0	0	0	0	0
Vásárosbéc	0	0	0	0	0
Zádor	0	0	0	0	0

A Szigetvári járásban összesen 44 fő vesz igénybe nappali ellátást. Az adatok alapján megállapítható, hogy az igénybe vevők azon településen mutathatók ki, ahol az adott nappali ellátást végző intézmény megtalálható.

Baranya vármegye:

Nappali ellátást igénybe vevők száma:

- Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők: 288 fő
- Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők: 517 fő
- Idősek nappali ellátását igénybe vevők: 1840 fő
- Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők: 77 fő
- Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők: 134 fő

A fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők a Bólyi járásban Szajkon (11 fő) a Mohácsi járásban Mohácson (30 fő), a Pécsi járásban Pécsett (243 fő) és a Siklósi járásban Beremenden (4) vannak regisztrálva. A hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők a Mohácsi járásban Mohácson (50 fő), a Pécsi járásban Pécsett (451 fő), valamint a Szigetvári járásban Szigetváron (16 fő) élnek. A nappali ellátások közül a legtöbben az idősek nappali ellátását veszik igénybe. Elmondható, hogy az összes járás több településén is vannak regisztrált szolgáltatást igénybe vevők. A pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők csak a Pécsi járásban Pécsett (77 fő) vannak regisztrálva. Ugyan ez igaz a szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevőkre, Pécsett van ellátásuk, 134 fővel.

2.1.4. Közösségi ellátások³

A közösségi ellátás egy alapellátás, célcsoportjai a pszichiátriai és a szenvedélybetegek, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás tartozik még ebbe a körbe. A közösségi alapellátás támogatja a lakókörnyezetben az önálló életvitel fenntartását, elősegíti a

³ https://www.ksh.hu/stadat_files/szo/hu/szo0046.html - 2022

gyógyulást és a rehabilitációt. Baranya vármegyében a közösségi ellátásban részt vevők száma 844 fő.

Közösségi ellátásban részesülő pszichiátriai betegek (fő)	297
Közösségi ellátásban részesülő szenvedélybetegek (fő)	185
Támogató szolgáltatásban részesülők (fő)	362

2.2. Szakosított ellátások

2.2.1. Tartós bentlakásos ellátások

A tartós bentlakásos ellátások, az idősek otthona, a pszichiátriai betegek otthona, a szenvedélybetegek otthona, a fogyatékos személyek otthona, valamint a hajléktalanok otthona szolgáltatások elérhetőségének tekintetében kerül elemzésre.

Bólyi járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Bóly	1			1	
Szederkény	1				

A Bólyi járásban működő két idősek otthona 145 férőhellyel rendelkezik. A szederkényi intézmény ellátási területe Baranya vármegye, míg a bólyi idős otthon országosan szolgáltató.

A fogyatékos személyek otthonának ellátási területe Baranya vármegye, a férőhelyek száma 235 fő.

Pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, valamint hajléktalanok otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

Hegyháti járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Alsómocsolád	1				
Mágocs	1				
Vásárosdombó	1				

A Hegyháti járásban működő 3 idősek otthona 181 férőhellyel rendelkezik. Az alsómocsoládi és a mágocsi intézmény ellátási területe országos, a vásárosdombói idősek otthona Tolna- és Baranya vármegye vonatkozásában szolgáltat.

Pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, valamint hajléktalanok otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

Komlói járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Komló	4				
Máza		1			

A Komlói járásban működő 4 idősek otthona 272 férőhellyel rendelkezik. 3 intézmény ellátási területe Baranya vármegye, 1 idősek otthona pedig országosan szolgáltat.

A Máza településen található pszichiátriai betegek otthona 55 férőhellyel rendelkezik, ellátási területe Baranya és Tolna vármegyére terjed ki.

Szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, valamint hajléktalanok otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

Mohácsi járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Kölked	1				
Mohács	1	1		1	
Somberek	1				

A Mohácsi járásban működő 3 idősek otthona 271 férőhellyel rendelkezik. 2 intézmény ellátási területe a Mohácsi járás, 1 idősek otthona pedig országosan szolgáltató.

A Mohács településen található pszichiátriai betegek otthona 83 férőhellyel rendelkezik, ellátási területe országos. A fogyatékos személyek otthona 50 férőhellyel rendelkezik, ellátási területe országos.

Szenvedélybetegek otthona, valamint hajléktalanok otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

Pécsi járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Görcsöny	1				
Kozármisleny	1				
Nagykozár	1				
Pécs	6			1	1
Pogány	1				

A Pécsi járásban működő 10 idősek otthona 951 férőhellyel rendelkezik. 2 intézmény ellátási területe a mohácsi járás, 1 idősek otthona pedig országosan szolgált. 3 intézmény ellátási területe kizárólag Pécs, 2 a megyében szolgált, 5 idősek otthona országosan lát el feladatot.

Pécsett a fogyatékos személyek otthona 28 férőhellyel rendelkezik, ellátási területe országos. A hajléktalanok otthona 50 férőhellyel rendelkezik és Baranya vármegye az ellátási területe.

Szenvedélybetegek otthona, valamint pszichiátriai betegek otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

Pécsváradi járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Mecseknádasd	1				
Pécsvárad	1				

A Pécsváradi járásban működő 2 idősek otthona 81 férőhellyel rendelkezik, ellátási területe országos.

Szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, hajléktalanok otthona, valamint pszichiátriai betegek otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

Sellyei járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Sellye	1				

A Sellyei járásban működő idősek otthona 30 férőhellyel rendelkezik, ellátási területe Baranya, Somogy, valamint Tolna vármegye.

Szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, hajléktalanok otthona, valamint pszichiátriai betegek otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

Siklósi járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Beremend	1				
Harkány	1				
Illocska	1				
Magyorbóly	1				
Siklós	1				

A Siklósi járásban működő 5 idősek otthona 326 férőhellyel rendelkezik, 1 intézmény ellátási területe országos, 4 Baranya vármegyében nyújt szolgáltatást.

Szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, hajléktalanok otthona, valamint pszichiátriai betegek otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

Szentlőrinci járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Bicsérd	1				
Helesfa		1		1	
Királyegyháza			1		

Szentlőrinc	1				
-------------	---	--	--	--	--

A Szentlőrinci járásban működő 2 idősek otthona 84 férőhellyel rendelkezik, 1 intézmény ellátási területet országos, 1 pedig a Szentlőrinci járásban szolgáltat.

A járásban működő fogyatékos személyek otthona ellátási területe Baranya vármegye, a férőhelyek száma 70.

A járásban működő pszichiátriai betegek otthona ellátási területe Baranya vármegye, 113 férőhellyel rendelkezik.

A járásban található szenvedélybetegek otthona 60 férőhellyel rendelkezik, ellátási területe Baranya vármegye.

Hajléktalanok otthona ellátási intézmény a járásban nem található.

Szigetvári járás:

Település	Idősek otthona	Pszichiátriai betegek otthona	Szenvedélybetegek otthona	Fogyatékos személyek otthona	Hajléktalanok otthona
Mozsgó	1			1	
Szigetvár	1			1	

A Szigetvári járásban található idősek otthonai közül a szigetvári 125 férőhellyel rendelkezik és ellátási területe a Dél-Dunántúli régió, míg a kisebb intézményben 73 férőhely van és Baranya vármegyéből tud fogadni személyeket.

A fogyatékos személyek otthonainak ellátási területe Baranya vármegye, a két intézmény összesen 81 férőhelyet tud biztosítani.

Szenvedélybetegek otthona, pszichiátriai betegek otthona, hajléktalanok otthona ellátási intézmények a járásban nem találhatóak.

2.2.2. Átmeneti elhelyezés

Az átmeneti elhelyezés az időskorúak gondozóháza, a fogyatékos személyek gondozóháza, a pszichiátriai betegek átmeneti otthona, a szenvedélybetegek átmeneti otthona, az éjjeli

menedékhely, valamint a hajléktalan személyek átmeneti szállása szolgáltatások elérhetőségének tekintetében kerül elemzésre.

A vizsgált szolgáltatások elérhetősége Baranya vármegyében a következők szerint alakul:

Komlói járás:

Település	Időskorúak gondozóháza	Fogyatékos személyek gondozóháza	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	Éjjeli menedék hely	Hajléktalan személyek átmeneti szállása
Komló						1

Hajléktalan személyek átmeneti szállása szolgáltatás elérhető Komló városában 26 férőhellyel. Ellátási területéhez tartoznak Oroszló és Bikal települések is.

Mohácsi járás:

Település	Időskorúak gondozóháza	Fogyatékos személyek gondozóháza	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	Éjjeli menedék hely	Hajléktalan személyek átmeneti szállása
Kölked	1					

Időskorúak gondozóháza a Mohácsi járásban, Kölkeden található. Ellátási területe országos és 10 férőhellyel rendelkezik.

Pécsi járás:

Település	Időskorúak gondozóháza	Fogyatékos személyek gondozóháza	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	Éjjeli menedék hely	Hajléktalan személyek átmeneti szállása
Pécs		1			5	3

Hajléktalan személyek átmeneti szállása Pécsen a Tamasz Alapítvány fenntartásában, 3 egységben (Nappali Melegedő, Hajléktalanok Átmeneti Szállása, Női Menhely és Átmeneti Szállás) 128 férőhely érhető el.

Éjjeli menedékhely szolgáltatást fenntartóként a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, a Pécsi Egyházmegye, valamint a Tamasz Alapítvány Pécs működtet, összesen 5 helyszínen. Az 5 (Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szolgáló Szeretet Háza Nappali Melegedő, Remény Háza-Domus Spei, Férfi Éjjeli Menedékhely, Tamasz Alapítvány Integrált Intézménye, Női Menhely és Átmeneti Szállás) elérhető intézmény székhelye Pécs. Ellátási területüket tekintve Pécs városban szolgáltatnak. A Férfi Éjjeli Menedékhely és a Női Menhely és Átmeneti Szállás ellátási területe kiterjed az egész vármegyére, azonban hajléktalan személyek jellemzően a nagyobb városokban koncentrálódnak.

Fogyatékos személyek gondozóháza a Baptista Szeretetszolgálat fenntartásában, pécsi székhellyel érhető el. A gondozóház ellátási területe kiterjed a Komlói járásra, a Pécsi járásra, a Szentlőrinci járásra, valamint a Siklói járásra.

Szigetvári járás:

Település	Időskorúak gondozóháza	Fogyatékos személyek gondozóháza	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	Éjjeli menedék hely	Hajléktalan személyek átmeneti szállása
Szigetvár						1

Hajléktalan személyek átmeneti szállása Szigetváron található, és az intézményben 14 főt tudnak fogadni egyidejűleg.

Baranya vármegye:

Baranya vármegye tekintetében elmondható, hogy a vármegyeszékhelyen, Pécsen a legjellemzőbb az átmeneti elhelyezés egyes formáinak megléte.

A Pszichiátriai betegek átmeneti otthona, valamint a Szenvedélybetegek átmeneti otthona szolgáltatások helyben nem elérhetőek. E szolgáltatást nyújtó intézmények az ország más részein találhatóak meg országos ellátási területtel.

Az átmeneti elhelyezést szolgáltató elérhető férőhelyek száma 408. Ebből az időskorúak gondozóháza 10, a hajléktalan személyek átmeneti szállása 168, az éjjeli menedékhely 210, a fogyatékos személyek gondozóháza pedig 20 férőhelyen nyújt szolgáltatást.

Baranya vármegyében 4 járásban található meg valamely átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény. Pszichiátriai betegek átmeneti otthona, valamint szenvedélybetegek átmeneti otthona a vármegye területén nincs.

2.2.3. Lakóotthonok

A lakóotthonok, a fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona, a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona, a pszichiátriai betegek lakóotthona, valamint a szenvedélybetegek lakóotthona szolgáltatások elérhetőségének tekintetében kerül elemzésre.

Bólyi járás:

Település	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	Pszichiátriai betegek lakóotthona	Szenvedélybetegek lakóotthona
Bóly		3		

A járásban Bólyban tudnak fogadni fogyatékos személyeket ápoló-gondozó célú lakóotthonokba. Platánliget Integrált Szociális Intézmény Baranya Vármegye szolgáltató 3 lakóotthonában összesen 35 fő elhelyezésére van lehetőség.

Pécsi járás:

Település	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	Pszichiátriai betegek lakóotthona	Szenvedélybetegek lakóotthona
Kozármisleny		1		
Pécs	1			

A fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona szolgáltatás tekintetében a Pécsi járásban, Kozármislenyben működik a "Fészek" Lakóotthon az Élet-Esély Autistákat Segítő Egyesület fenntartásában. Ellátási területe Baranya vármegye. Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona Pécsen a Hazavárlak Lakóotthon, valamint a Terápia és Munkaotthon. Országos ellátási területtel, Sérülten az Önálló Életért (Értelmi Fogyatékosokért) Alapítvány fenntartásában, összesen 12 férőhellyel.

Baranya vármegye:

Baranya vármegyében csak a Bólyi és Pécsi járásban érhető el lakóotthoni ellátás. A lakóotthonokban elérhető férőhelyek száma összesen 67. Ebből a fogyatékos személyek ápoló-

gondozó célú lakóotthona szolgáltatás 46 férőhelyen, a fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona szolgáltatás pedig 21 férőhelyen nyújt szolgáltatást.

Baranya vármegye minden járásában működik idősek otthona, összesen 34 intézmény. A 34 intézményben összesen 2.539 férőhely van.

A pszichiátriai betegek lakóotthona, valamint a szenvedélybetegek lakóotthona szolgáltatások helyben nem elérhetőek. E szolgáltatást nyújtó intézmények az ország más részein megtalálhatóak országos ellátási területtel.

2.2.4. Rehabilitációs intézmények

A rehabilitációs intézmények, a pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye, a szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye, a fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye, valamint a hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye szolgáltatások elérhetőségének tekintetében kerül elemzésre.

A vizsgált szolgáltatások elérhetősége Baranya vármegyében az alábbiak szerint alakul:

Komlói járás:

Település	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye
Komló		1		

Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye (Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézete) a járásban Komlón található. Ellátási területe országos, férőhelyeinek száma 20.

Pécsi járás:

Település	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye
Kovácsszénája		1		
Pogány		1		

Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye (Szenvedélybetegek Rehabilitációs Otthona és Támogatott Lakhatása) szolgáltatás a Pécsi járásban Kovácsszénáján és Pogányban található. Ellátási területük országos, férőhelyeik száma 22, illetve 13 fő.

Pécsváradi járás:

Település	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye
Pécsvárad		1		

Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye (Rehabilitációs Otthon) a Pécsváradi járásban Pécsváradon található meg. Ellátási területe országos, férőhelyeinek száma 24.

Siklói járás:

Település	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye
Siklós		1		

Az első Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye (Rehabilitációs Otthon) a Siklói járásban 2024-ben kezdte meg működését Siklóson. Ellátási területe országos, férőhelyeinek száma 20.

Szigetvári járás:

Település	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye
Szigetvár			1	

Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye (Dél-Zselic Integrált Szociális Intézmény Baranya Vármegye) szolgáltatás Baranya vármegyében a Szigetvári járásban Szigetvár

településen található meg. Ellátási területe országos, férőhelyeinek száma 120, további 4 főnek külső férőhelyen.

Baranya vármegye:

Az rehabilitációs intézményi szolgáltatások férőhelyei összesítve:

- Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye: 0 fő
- Szervedélybetegek rehabilitációs intézménye: 99 fő
- Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye: 124 fő
- Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye: 0 fő

Baranya vármegyében a rehabilitációs intézményekben elérhető férőhelyek száma 219.

A pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye, valamint a hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye szolgáltatások a vármegyében nem elérhetőek. E szolgáltatást nyújtó intézmények az ország más részein megtalálhatóak országos ellátási területtel.

2.2.5. Támogatott lakhatás

A támogatott lakhatás, a Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére, a Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére, valamint a Támogatott lakhatás szervedélybetegek részére szolgáltatások elérhetőségének tekintetében kerül elemzésre.

A vizsgált szolgáltatások elérhetősége Baranya vármegyében az alábbiak szerint alakul:

Mohácsi járás:

Település	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	Támogatott lakhatás szervedélybetegek részére
Mohács	1	2	

A támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére szolgáltatás a Mohácsi járásban, Mohács városában található meg. Az intézmény (Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona) ellátási területe Baranya vármegye, férőhelyeinek száma 28.

Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére szolgáltatás Mohácson 2 intézményben (Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona, PILLANGÓ HÁZ) érhető el. Ellátási területük Baranya vármegye, férőhelyeik száma 40.

Pécsi járás:

Település	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére
Kovácsszénája			1
Pécs	3	3	1

A támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére szolgáltatás a Pécsi járásban Pécssett található meg. Ezek a Baptista Szeretetszolgálat Életminőség-fejlesztő Szolgáltatások Intézménye, a Fogd a Kezem Alapítvány Szent Natália Támogatott Lakhatás, valamint a Szent Anna Támogatott Lakhatás. Férőhelyeik száma 51.

Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére szolgáltatást nyújtó intézmények (Közösségi Szolgáltatások Dél-Baranya, Közösségi Pszichiátriai Ellátás, SZOCEG Támogatott Lakhatás, TámogatLak támogatott lakhatás) Pécssett találhatóak meg. Ellátási területük országos, férőhelyeik száma 63.

Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére szolgáltatás a Pécsi járásban Pécssett (Bázis Addiktológiai Szolgálat) és Kovácsszénáján (Szenvedélybetegek Rehabilitációs Otthona és Támogatott Lakhatása) érhető el. Férőhelyeik száma 46.

Baranya vármegye:

Baranya vármegyében a támogatott lakhatás elérhető férőhelyeinek száma 228. Ebből fogyatékos személyek részére 79, szenvedélybetegek részére 46, pszichiátriai betegek részére 103 áll rendelkezésre.

A szociális alap- és szakosított ellátások vármegyei szintű összegzése

Baranya vármegyében 201 településen van falugondoki szolgáltatás, azaz a vármegye településeinek 68%-ában. Mindössze 5 településen található meg tanyagondnoki szolgáltatás a megyében, azaz a települések 1,7%-ában. 20 településen egyáltalán nincs szociális étkeztetés, ami a vármegyei településeinek 6,6%-a. 189 településen 1 szolgáltató van, ami 62%-a az összes településnek. 88 településen 2 szolgáltató nyújt szociális étkeztetési szolgáltatást, ami 29%-ot jelent. 3 településen pedig 3 szolgáltató van, ami 1%. 5 településen egyáltalán nincs házi segítségnyújtás, ami a vármegyei településeinek 1,7%-a. 185 településen 1 szolgáltató van, ami 61%-a az összes településnek. 90 településen 2 szolgáltató nyújt házi segítségnyújtás szolgáltatást, ami 30%-ot jelent. 2 településen pedig 3 szolgáltató van, ami 0,7%. 180 településen egyáltalán nincs jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, ami a vármegyei településeinek közel 60%-a. 101 településen 1 szolgáltató van, ami 33%-a az összes településnek. Utcai szociális munka települési alapellátás Baranya vármegyében csak Pécssett érhető el.

Nappali ellátást igénybe vevők száma:

- Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők: 288 fő
- Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők: 517 fő
- Idősek nappali ellátását igénybe vevők: 1840 fő
- Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők: 77 fő
- Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők: 134 fő

Baranya vármegye tekintetében elmondható, hogy a vármegyeszékhelyen, Pécssett jellemző az átmeneti elhelyezés egyes formáinak megléte. A Pszichiátriai betegek átmeneti otthona, valamint a Szenvedélybetegek átmeneti otthona szolgáltatások helyben nem elérhetőek. E szolgáltatást nyújtó intézmények az ország más részein megtalálhatóak országos ellátási területtel. Az átmeneti elhelyezést szolgáltató elérhető férőhelyek száma 408. Ebből az időskorúak gondozóháza 10, a hajléktalan személyek átmeneti szállása 168, az éjjeli menedékhely 210, a fogyatékos személyek gondozóháza pedig 20 férőhelyen nyújt szolgáltatást. Baranya vármegyében 4 járásban található meg valamely átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény. Pszichiátriai betegek átmeneti otthona, valamint szenvedélybetegek átmeneti otthona a vármegye területén nincs.

Baranya vármegyében csak a Bólyi és a Pécsi járásban érhető el lakóotthoni ellátás. A lakóotthonokban elérhető férőhelyek száma 67. Ebből a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona szolgáltatás 46 férőhelyen, a fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona szolgáltatás pedig 21 férőhelyen nyújt szolgáltatást. Baranya vármegye minden járásában működik idősek otthona, összesen 34 intézmény. A 34 intézményben összesen 2539 férőhely van. A pszichiátriai betegek lakóotthona, valamint a szenvedélybetegek lakóotthona szolgáltatások helyben nem elérhetőek. E szolgáltatást nyújtó intézmények az ország más részein megtalálhatóak országos ellátási területtel.

Baranya vármegyében a támogatott lakhatás elérhető férőhelyeinek száma 228. Ebből fogyatékos személyek részére 79, szenvedélybetegek részére 46, pszichiátriai betegek részére 103 áll rendelkezésre.

2.3. Gyermejjóléti alapellátások

A fejezetben Baranya vármegyében megtalálható, gyermejjóléti alapellátásokkal kapcsolatos szolgáltatások kerülnek bemutatásra meghatározott sorrendben. Ahhoz, hogy teljes képet kapjunk, járási és települési szinten is vizsgáljuk az egyes szolgáltatásokat a következő pontokban.

Bólyi járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Babarc	23	16	0	16	15	2
Belvárdgyula	6	0	0	6	11	9
Bóly	39,5	34	0	23	10	0
Borjád	16,5	14	1	16	5	0
Hásság	2	0	0	0	1	0
Kisbudmér	4	1	0	1	9	0
Liptód	8	5	0	5	0	0
Máriakéménd	43	29	0	37	11	7
Monyoród	4	1	0	2	2	0
Nagybudmér	5,5	7	0	3	0	1
Olasz	2	0	0	0	4	0
Pócsa	3,5	2	0	2	1	0
Szajk	2,5	1	0	1	0	0
Szederkény	21	5	0	5	7	0
Töttös	14	10	2	4	5	0
Versend	143	40	128	2	15	7

A Bólyi járásban minden településen él olyan személy, aki részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, összesen 338 fő. A legtöbb Versenden és Máriakéménden, de 2-2 fő Olaszon és Hásságyon is. A járásszékhely Bóly városában mindösszesen 39,5 fő részesül kedvezményben.

Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek száma a járásban 165 fő. A járáson belüli megoszlás nem olyan széles, mint az előző indikátornál. A legtöbb Versenden, összesen 40 gyermek, míg Belvárdgyulán 0 gyermek részesül.

Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek mutató csak két településen van. Kimagaslik Versend nagy létszáma (128 fő), míg Borjádön összesen 1 fő és Töttösön 2 fő él, így adódik össze a járási 131 fő.

A megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma már nagyobb szórást mutat. A járás településeinek 89%-án él hátrányos helyzetű gyermek. A legtöbb Máriakéménden, összesen 37 fő, Bólyban 23 fő, Babarcon és Borjádön is 16-16 fő.

Sajnos a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma is majdnem eléri a 100 főt a járásban, összesen 96. Mindössze 3 település van a járásban, ahol nincs veszélyeztetett kiskorú gyermek.

Járáson belül a védelembe vett gyermekek száma is eléri a 26 főt. A legtöbb Belvárdgyulán él, összesen 9, míg Máriakéménden és Versenden egyaránt 7-7 gyermek lakik.

Hegyháti járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szűnidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Ág	20,5	17	11	4	5	0
Alsómocsolád	5	2	2	1	3	1
Bakóca	25,5	20	0	16	4	0
Baranyajenő	56	46	26	20	7	5
Baranyaszentgyörgy	11	9	7	3	2	1
Felsőegerszeg	3,5	0	0	0	0	0
Gerényes	42	34	1	35	9	16
Gödre	24	7	4	9	0	0
Kisbeszterce	6	5	0	4	1	0
Kishajmás	27	19	3	1	1	2
Kisvaszar	47,5	33	19	23	4	6
Mágocs	62,5	30	19	31	14	6
Mekényes	2	0	0	3	3	4
Meződ	1	0	0	0	0	0
Mindszentgodisa	41	55	1	34	7	2
Nagyhajmás	5	3	1	2	1	2
Palé	1,5	0	0	0	4	0
Sásd	56,5	21	11	11	5	6
Szágy	11	15	4	3	0	0
Tarrós	5	4	0	1	0	0
Tékes	17	10	4	11	6	5
Tormás	28	20	15	11	10	6
Varga	4,5	8	1	0	0	0
Vásárosdombó	43	0	23	11	2	3
Váznok	6,5	2	0	2	0	0

A Hegyháti járásban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma eléri az 553 főt. A legtöbb ilyen személy Mágocson (62,5) és Sásdon (56,5) él, ami magyarázható a településen lakók nagy számával, míg Meződön 1 fő él életvitelszerűen.

Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek száma a járásban 360 fő. A legtöbb Mindszentgodisán és Baranyajenőn él, 55 és 46 fő. A járás 5 településén nincs olyan gyermek, aki szünidei étkeztetésben részesül. Ezek a települések: Felsőegerszeg, Mekényes, Meződ, Palé, Vásárosdombó.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma a járásban összesen 152 fő. A legtöbb Baranyajenőn él (26 fő), míg Vásárosdombón 23, Kisvaszaron és Mágocson 19-19 fő. A járás 7 településén nincs halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és nagykorúvá vált gyermek.

A járásban 236 hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek él. A megoszlás hasonló, mint az előző indikátor esetében. A legtöbb Gerényesen és Mindszentgodisán él, míg Felsőegerszegen, Meződön, Palén és Vargán nem él hátrányos helyzetű gyermek és nagykorúvá vált gyermek.

Veszélyeztetett kiskorú gyermek összesen 88 él a járásban, míg a védelembe vett gyermekek száma 65.

Komlói járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Bikal	6	1	0	2	5	0
Bodolyabér	18,5	14	0	10	0	0
Egyházaskozár	13,5	13	0	3	7	0
Hegyhátmaróc	4	3	0	3	2	0
Kárász	4	1	0	0	4	1
Komló	535,5	106	112	199	142	128
Köblény	9	5	0	7	4	0
Liget	23,5	21	0	10	1	1
Magyaregregy	13	4	0	3	13	1
Magyarhertelend	11,5	9	0	7	0	0
Magyarszék	16,5	10	0	11	4	2
Mánfa	21	11	0	8	3	1

Máza	21	5	0	5	19	4
Mecsekpölöske	10	3	0	2	0	0
Oroszló	17,5	18	0	17	2	1
Szalatnak	8	5	0	5	16	0
Szárász	0	0	0	0	0	0
Szászvár	39,5	21	0	29	49	5
Tófű	8	8	0	0	2	0
Vékény	1	1	0	2	2	1

A járáson belül minden mutatóban kiemelkedik Komló városa, ami a településen élők számát tekintve nem meglepő. A legtöbb mutató tekintetében az értékek több mint 50%-a városhoz köthetők, és mind a 112 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és nagykorúvá vált gyermek Komlón él.

Az egyes pontok járási adatai a következők:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma 781 fő
- szünidei étkeztetésben részesült gyermekek száma 259 fő
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 112 fő
- hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 323 fő
- Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 275 fő
- Védelembe vett gyermekek száma 145 fő

Mohácsi járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Bár	13	0	0	0	4	0
Bezedek	1	1	0	1	0	0
Dunaszekcső	66,5	27	1	37	18	4
Erdősmárok	2	0	0	0	0	0
Feked	2	1	1	0	0	0
Görcsönydoboka	0	0	0	0	2	0
Himesháza	3	0	0	0	0	0
Homorúd	19	13	0	10	8	6
Ivándárda	5	3	0	3	1	0

Kisnyárád	6	5	0	13	8	3
Kölked	47	32	0	32	14	10
Lánycsók	62	9	0	49	22	17
Lippó	16	1	0	4	4	0
Majs	38	12	7	5	12	1
Maráza	5,5	0	0	0	0	0
Mohács	421	106	110	134	122	75
Nagynyárád	4	3	0	0	3	0
Palotabozsok	15	11	1	10	2	1
Sárok	5	1	0	1	0	0
Sátorhely	10,5	4	2	2	1	0
Somberek	6,5	0	0	0	5	0
Szebény	11	11	7	4	14	1
Székelyszabar	2	0	0	0	4	0
Szúr	3	0	0	2	1	1
Udvar	2	0	0	0	0	0
Véménd	33	34	31	3	7	8

A Komlói járáshoz hasonlóan a mutató értékeinek nagy többsége Mohács városhoz köthető, bár nem olyan magas arányban, mint Komlón. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma Mohácson 421 fő, míg Dunaszekcsőn 66,5, Lánycsók 62, míg Görcsönydoboka településen 0.

A szünidei étkeztetésben részesült gyermekek száma Mohács esetében szintén kiemelkedik a járás többi településéhez képest. Az értéke 106, míg a járás településeinek 35%-án egy gyerek sem részesül ilyen szolgáltatásban.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma a járásban 160, aminek a 68,75%-a Mohácson él, míg a hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 310 fő. A járáson belüli szóródás a veszélyeztetett és a védelembe vett gyermekek esetében hasonló mohácsi súlypontot mutat, mint az előző indikátorok esetében.

Pécsi járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szüneti étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Abaliget	13,5	3	3	2	6	5
Aranyosgadány	16	8	0	10	10	2
Áta	4	0	0	0	0	2
Bakonya	22	20	1	16	7	0
Berkesd	36	13	0	13	34	7
Birján	5	4	0	1	6	0
Bogád	5	0	0	5	4	9
Bosta	14,5	12	0	10	3	1
Cserkút	13	2	0	5	1	2
Egerág	9	0	0	2	1	3
Ellend	8	0	0	8	6	4
Görcsöny	5	0	0	0	10	11
Gyód	10	0	0	2	9	1
Hosszúhetény	70	38	7	22	2	5
Husztót	0	0	0	0	0	0
Keszű	19	0	0	1	8	1
Kisherend	5	0	0	0	1	0
Kovácsszénája	3	1	0	1	4	0
Kozármisleny	44,5	16	0	0	43	19
Kökény	3,5	0	0	0	1	4
Kővágószőlős	33	3	0	12	15	9
Kővágótöttös	20	6	0	17	2	5
Lothárd	0	0	0	0	1	0
Magyarsarlós	0	0	0	0	1	0
Nagykozár	12	4	4	0	19	3
Ócsárd	2	0	0	0	7	0
Orfű	11	2	0	2	6	9
Pécs	1660,5	286	332	708	817	402
Pécsudvard	16	1	0	6	5	10
Pellérd	22	15	0	10	15	14
Pereked	3,5	0	0	1	0	1
Pogány	7,5	5	0	3	10	2

Regenye	5,5	0	0	0	7	0
Romonya	4,5	0	0	0	2	2
Szalánta	22,5	23	0	14	6	3
Szemely	5,5	4	0	4	3	4
Szilágy	19	0	0	6	9	2
Szilvás	0	0	0	0	0	0
Szőke	0	0	0	0	5	0
Szőkéd	14	3	0	3	4	1

Az értékek a Pécsi járáson belüli minden mutató esetében nagyban függenek Pécs városától. A megyei jogú városban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma indikátor 76%-a, a szünidei étkeztetésben részesült gyermekek 57%-a, a megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek 95,6%, a hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek 80%, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek 75%, és a védelembe vett gyermekek 74%-a Pécs közigazgatási területén él. Ezen adatok a településeken élők arányának ismeretében nem meglepőek. A járáson belül pozitív irányba emelkedik ki Kozármisleny település, mely lakosságárányosan nézve (lakosságszám: 6.675 fő) nagyon kedvező adatokkal rendelkezik.

Pécsváradi járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Apátvarasd	4,5	0	0	4	3	0
Erdősmecske	8,5	4	0	4	3	0
Erzsébet	13	0	0	5	2	1
Fazekasboda	4	4	4	0	9	0
Geresdlak	17,5	10	0	7	34	6
Hidas	33,5	13	7	22	17	9
Kátoly	9	2	0	2	10	6
Kékesd	1	0	0	1	2	0
Lovászhetény	16	9	1	10	12	2
Martonfa	0	0	0	0	0	0
Mecseknádasd	5	3	0	3	1	1
Nagypall	6	1	0	2	5	0

Óbánya	0	0	0	0	0	0
Ófalu	5	0	0	0	4	0
Pécsvárad	68	18	6	29	88	8
Szellő	2	4	2	0	3	1
Zengővárkony	6	0	0	0	0	0

A Baranya vármegyei járások közül a Pécsvárad járás emelkedik ki pozitív irányban több mutató tekintetében. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma, a szünidei étkeztetésben részesült gyermekek, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek és a hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek tekintetében is a vármegye elejéhez tartozik. Kiemelkedik a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma, ami 193 gyermeket jelent.

Sellyei járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Adorjás	29,5	32	13	15	3	2
Baksa	38	18	10	12	1	0
Baranyahídvég	22	25	12	4	0	0
Besence	20,5	19	9	11	0	0
Bogádmindszent	25	25	0	24	1	0
Bogdása	24	15	12	4	6	0
Csányoszló	66,5	64	8	57	12	4
Drávafok	39	36	18	20	22	0
Drávaiványi	40	44	15	24	22	3
Drávakeresztúr	9	9	0	9	5	0
Drávasztára	10	0	0	0	11	0
Felsőszentmárton	36,5	20	4	18	5	2
Gilvánfa	94,5	57	33	54	14	15
Hegyszentmárton	27	24	0	25	7	3
Hirics	57	72	35	22	7	1
Kákics	14	17	5	9	4	0
Kemse	9	9	0	9	0	0

Kisasszonyfa	33	25	18	9	6	3
Kisszentmárton	40	41	18	23	17	5
Kórós	29	27	16	11	6	1
Lúzsok	49	62	8	40	3	1
Magyarmecske	45	28	25	12	1	1
Magyartelek	15,5	12	6	4	1	0
Markóc	13	4	0	4	3	0
Marócsa	5	3	0	3	1	0
Nagycsány	19	18	3	16	0	0
Okorág	24,5	22	1	23	6	1
Ózdfalu	19	19	1	18	1	0
Páprád	3	3	0	3	4	0
Piskó	55	54	46	1	4	0
Sámod	21,5	24	5	15	0	0
Sellye	69	39	0	28	31	2
Sósvertike	21	22	3	18	8	0
Tengeri	6	0	0	6	0	0
Téseny	60,5	74	13	40	13	1
Vajszló	69	42	19	20	9	10
Vejtí	18	17	13	5	4	0
Zaláta	25,5	34	1	20	1	1

A Sellyei járásról elmondható, hogy a mutatók értékei sajnos tükrözik a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendeletben feltüntetett járási adatokat, mely szerint a járás a Komplex programmal fejlesztendő járások közé tartozik. Sajnos a mutatók értékei a népesség arányában nem a legkedvezőbbek. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma mutató értéke 1202 fő, míg a szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma is 1056 fő. Magas a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (370 fő) és a hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma is (636 fő). Sajnos a veszélyeztetett és a védelembe vett gyermekek száma is magasnak mondható.

Siklósi járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelemben vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Alsószentmárton	385	332	385	0	37	16
Babarcszőlős	13	11	11	0	7	0
Beremend	64	59	10	49	18	7
Bisse	3	0	0	0	1	0
Cún	34	26	13	13	0	0
Csarnóta	1	1	0	0	1	0
Diósviszló	44	32	6	29	3	6
Drávacsehi	10,5	6	0	3	0	2
Drávacsepely	10	16	0	10	1	0
Dráwapalkonya	33,5	31	10	11	11	6
Dráwapiski	27	27	0	27	8	0
Drávaszabolcs	53	50	16	22	18	7
Drávaszerdahely	8	8	0	8	0	0
Egyházasharaszti	43	43	0	43	3	0
Garé	27	11	3	8	0	0
Gordisa	52,5	55	16	32	1	0
Harkány	45,5	10	0	18	5	3
Illocska	26	6	2	2	3	1
Ipacsfalva	1	2	0	2	1	0
Ivánbattyán	1	1	0	1	0	0
Kásád	14	14	7	7	6	1
Kémes	40	20	14	6	0	0
Kisdér	5	0	0	0	1	0
Kisharsány	18	20	6	10	1	0
Kisjakabfalva	0	0	0	0	0	0
Kiskassa	3	3	1	2	1	1
Kislippó	16	10	0	4	1	0
Kistapolca	3	3	0	3	0	0
Kistótfalu	6,5	2	0	2	3	0
Kovácskida	31	31	0	31	0	0
Lapáncsa	0	0	0	0	0	0
Magyarbóly	49	20	6	15	7	5

Márfa	14	6	0	7	1	0
Márok	3	3	3	0	2	2
Matty	27,5	37	6	10	3	0
Nagyharsány	64	74	26	33	9	7
Nagytótfalu	16	12	4	11	3	2
Old	84	79	9	75	6	1
Palkonya	5	3	0	3	1	0
Pécsdevecser	4	2	0	2	0	0
Peterd	12	2	0	5	1	0
Rádfalva	21	14	2	13	2	0
Siklós	143	82	23	55	27	10
Siklósbodony	20	20	18	2	4	2
Siklónagyfalu	95	95	95	0	27	13
Szaporca	29	14	7	7	0	0
Szava	32	27	5	19	9	7
Tésenfa	36	26	15	11	7	0
Túrony	7	0	0	0	3	0
Újpetre	35	5	0	20	3	0
Villány	61	35	3	23	10	7
Villánykövesd	1	0	1	0	1	0
Vokány	24	12	7	5	10	1

A Siklói járás értékeiről is elmondható, hogy lakosság szám arányosan sajnos nem a legjobbak. Az jól látható a táblázatból, hogy minden mutató esetében magasak az értékek Alsószentmárton települést tekintve. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának több mint 20%-a a településhez köthető, míg a szünidei étkeztetésben a járási érték 23%-a tartozik a településhez, összesen 332 gyermek. 385 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek él a településen. Kiemelkedik a járásszékhely kedvezőbb helyzete.

Szentlőrinci járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Bicsérd	7	3	2	4	0	0
Boda	5	0	0	5	0	0

Bükkösd	29	24	17	7	0	4
Cserdi	64	53	60	3	0	2
Csonka- mindszent	15	17	7	3	0	1
Dinnyeberki	12	11	0	12	0	4
Gerde	66	22	13	30	0	0
Gyöngyfa	38	20	28	0	0	0
Helesfa	13	11	8	3	0	0
Hetvehely	18	13	13	0	0	2
Kacsóta	21	21	1	18	0	3
Királyegyháza	47	26	29	6	0	1
Okorvölgy	8	3	0	0	0	0
Pécsbagota	10	5	1	3	0	0
Sumony	88	44	72	0	0	5
Szabad- szentkirály	26	7	4	15	0	0
Szentdénes	37	26	26	0	0	2
Szentkatalin	1	1	1	0	0	0
Szentlőrinc	130,5	37	10	47	0	11
Velény	14	4	6	3	0	0
Zók	7	3	3	2	0	0

A Szentlőrinci járás az egyik legkevesebb településsel rendelkező járás, a népesség aránya is kedvező, és elhelyezkedése miatt a mutatók értékei a Bólyi járáshoz hasonlóan kedvezők. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma mindössze 656,5 fő. Kedvezőtlenebb a helyzet Cserdi, Sumony és Gerde esetében. A szünidei étkezésben is csak 351 gyermek részesül, Cserdiben 53, Sumonyban 44, míg Szentlőrincen 37. Halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek száma is e három településen a legmagasabb, míg több település értéke az 5-öt sem éri el a járásban. Elmondható, hogy a járásban nincs veszélyeztetett gyermek, és védelembe vett is csupán 35, melynek 1/3-a Szentlőrincen él.

Szigetvári járás:

Település	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Almamellék	12	11	7	5	6	0

Almáskeresztúr	2	0	0	0	0	0
Bánfa	38,5	41	10	28	20	2
Basal	25,5	23	1	21	3	0
Boldogasszonyfa	18	14	1	18	14	8
Botykapeterd	24	23	22	2	9	2
Bűrüs	5	4	0	4	5	0
Csebény	5	4	3	2	1	0
Csertő	22	2	2	4	10	0
Dencsháza	45,5	37	12	27	9	4
Endrőc	28	24	0	28	10	5
Gyöngyösmellék	43	39	10	29	16	6
Hobol	32	29	3	19	3	2
Horváthertelend	4	3	4	0	3	0
Ibafa	1	5	0	1	2	0
Katádfa	20	16	3	10	4	5
Kétújfalu	46,5	31	3	24	16	3
Kisdobsza	13,5	8	6	2	4	0
Kistamási	20	17	9	9	8	0
Magyarlukafa	10,03	5	3	6	0	0
Merenye	15	14	11	4	18	0
Molvány	6,5	1	0	3	8	0
Mozsgó	42	8	6	10	10	0
Nagydobsza	47,5	35	31	7	12	2
Nagypeterd	19	18	12	4	3	4
Nagyváty	22	17	20	0	6	5
Nemeske	17	12	12	3	7	0
Nyugotszent- erzsébet	34	32	19	13	2	5
Patapoklosi	55	49	37	12	5	7
Pettend	50	40	24	20	19	0
Rózsafa	56	38	7	31	3	3
Somogyapáti	70	70	41	24	9	13
Somogyhárság	24	27	6	14	6	10
Somogyhatvan	65,5	57	29	19	7	8
Somogyviszló	25	20	10	8	2	3
Szentegát	26,5	31	6	18	2	13
Szentlászló	25	12	13	9	19	1
Szigetvár	224,5	37	69	80	33	9
Szörény	2	0	0	0	3	5
Szulimán	20,5	1	6	6	6	0
Teklafalu	23,5	20	0	23	10	3
Tótszentgyörgy	5	4	2	3	8	0
Várad	5,5	6	1	2	3	4

Vásárosbéc	25,5	28	6	15	2	2
Zádor	29,5	26	4	26	14	2

A Szigetvári járás egy átlagos járásnak mondható a vármegyén belül. A rendszeresen gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma indikátor Szigetvár esetében nem a legmagasabb, de ez magyarázható a települési jogállással és a városban lakók számával. Megfigyelhető, hogy távolodva a vármegye és járás székhelytől nyugati és délnyugati irányban úgy növekednek az egyes indikátor értékek. Kiemelkedik még a veszélyeztetett gyermekek száma, ami járási szinten 360 és a védelembe vett gyermekek száma is 136. A járás területén összesen 471 halmozottan hátrányos és 593 hátrányos helyzetű gyermek él.

2.3.1. Gyermekjóléti szolgáltatások

A vármegye területén összesen 10 településen működik család- és gyermekjóléti központ és 27 helyszínen család- és gyermekjóléti szolgálat.

Minden járásközpont település rendelkezik 1-1 család- és gyermekjóléti központtal. A központok feladata kiterjed az érintett járás teljes területére. A szolgálatból már járásonként több is van, többnyire a mikrotérségi központokban található ezen szolgáltatások.

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Bólyi	1	1
Hegyháti	1	4
Komlói	1	2
Mohács	1	1
Pécsi	1	7
Pécsváradi	1	2
Sellyei	1	3
Siklósi	1	3
Szentlőrinci	1	1
Szigetvár	1	3
Baranya összesen	10	27

Bólyi járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Babarc	0	0

Belvárdgyula	0	0
Bóly	1	1
Borjád	0	0
Hásságy	0	0
Kisbudmér	0	0
Liptód	0	0
Máriakéménd	0	0
Monyoród	0	0
Nagybudmér	0	0
Olasz	0	0
Pócsa	0	0
Szajk	0	0
Szederkény	0	0
Töttös	0	0
Versend	0	0

A Bólyi járásra jellemzően 1 db család- és gyermekjóléti központ és 1 db család- és gyermekjóléti szolgálat működik, melyek az egész járás területét ellátják. Mivel területileg kis járásról van szó, így egy központ és egy szolgálat is elegendő a járás lefedéséhez.

Hegyháti járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Ág	0	0
Alsómocsolád	0	0
Bakóca	0	0
Baranyajenő	0	0
Baranyaszentgyörgy	0	0
Felsőegerszeg	0	0
Gerényes	0	0
Gödre	0	0
Kisbeszterce	0	0
Kishajmás	0	0
Kisvaszar	0	0
Mágoacs	0	1
Mekényes	0	0
Meződ	0	0
Mindszentgodisa	0	1

Nagyhajmás	0	0
Palé	0	0
Sásd	1	1
Szágy	0	0
Tarrós	0	0
Tékes	0	0
Tormás	0	0
Varga	0	0
Vásárosdombó	0	1
Vázsnok	0	0

A Hegyháti járásban a járásszékhely településen működik a központ, de Sásd mellett több mikortérségi központban is megtalálhatók a család-és gyermekjóléti szolgálatok, ilyen például Mágocs, Mindszentgodisa vagy Vásárosdombó. A megyén belül a 4 Szolgálat maguk között osztották fel az ellátási területeket úgy, hogy az a járás összes települését lefedje az alábbiak szerint:

- **Mindszentgodisa** – Bakóca, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Kisbeszterce, Kishajmás, Mindszentgodisa, Szágy, Tormás
- **Mágocs** – Alsómocsolád, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás
- **Sásd** – Felsőegerszeg, Gödre, Meződ, Palé, Sásd, Varga, Vázsnok
- **Vásárosdombó** – Ág, Gerényes, Kisvaszar, Tarrós, Tékes, Vásárosdombó

Komlói járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Bikal	0	0
Bodolyabér	0	0
Egyházaskozár	0	0
Hegyhátmaróc	0	0
Kárász	0	0
Komló	1	1
Köblény	0	0
Liget	0	0
Magyaregregy	0	0
Magyarhertelend	0	0
Magyarszék	0	0
Mánfa	0	0
Máza	0	0
Mecsekpölöske	0	0

Oroszló	0	0
Szalatnak	0	0
Szárász	0	0
Szászvár	0	1
Tófü	0	0
Vékény	0	0

A Komlói járás is azon járások közé tartozik, ahol a járásszékhely településen van a család- és gyermekjóléti központ, és onnan látja el a járás településeit. Család- és gyermekjóléti szolgálat Komló mellett Szászváron is megtalálható.

Mohácsi járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Bár	0	0
Bezedek	0	0
Dunaszekcső	0	0
Erdősmárok	0	0
Feked	0	0
Görcsönydoboka	0	0
Himesháza	0	0
Homorúd	0	0
Ivándárda	0	0
Kisnyárad	0	0
Kölked	0	0
Lánycsók	0	0
Lippó	0	0
Majs	0	0
Maráza	0	0
Mohács	1	1
Nagynyárad	0	0
Palotabozsok	0	0
Sárok	0	0
Sátorhely	0	0
Somberek	0	0
Szebény	0	0
Székelyszabar	0	0
Szúr	0	0

Udvar	0	0
Véménd	0	0

A Mohácsi járásban csak a járásszékhely településen, Mohácson található a család- és gyermekjóléti központ és a szolgálat is, melyek járási ellátási területtel rendelkeznek.

Pécsi járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Abaliget	0	0
Aranyosgadány	0	0
Áta	0	0
Bakonya	0	0
Berkesd	0	0
Birján	0	0
Bogád	0	0
Bosta	0	0
Cserkút	0	0
Egerág	0	0
Ellend	0	0
Görcsöny	0	1
Gyód	0	0
Hosszúhetény	0	0
Husztót	0	0
Keszü	0	0
Kisherend	0	0
Kovácsszénája	0	0
Kozármisleny	0	0
Kökény	0	0
Kővágószőlős	0	1
Kővágótöttös	0	0
Lothárd	0	0
Magyarsarlós	0	0
Nagykozár	0	0
Ócsárd	0	0
Orfű	0	1
Pécs	1	4
Pécsudvard	0	0

Pellérd	0	0
Pereked	0	0
Pogány	0	0
Regenye	0	0
Romonya	0	0
Szalánta	0	0
Szemely	0	0
Szilágy	0	0
Szilvás	0	0
Szóke	0	0
Szókéd	0	0

A Pécsi járásban az ellátott személyek magas számával arányosan több helyszínen is megtalálhatók az egyes szolgáltatások. Míg központ csak Pécs településen és járási ellátási területtel rendelkezik, addig szolgálat összesen 7 településen van, melyek többnyire mikortárségi funkciót töltenek be. Ezen településekről látják el körzeteiken keresztül a teljes vármegyét.

Pécsváradi járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Apátvarasd	0	0
Erdősmecske	0	0
Erzsébet	0	0
Fazekasboda	0	0
Geresdlak	0	0
Hidas	0	0
Kátoly	0	0
Kékesd	0	0
Lovászhetény	0	0
Martonfa	0	0
Mecseknádasd	0	1
Nagypall	0	0
Óbánya	0	0
Ófalu	0	0
Pécsvárad	1	1
Szellő	0	0
Zengővárkony	0	0

A Pécsváradi járás sem sokban különbözik a többi átlagos járástól a család- és gyermekjóléti szolgáltatások tekintetében. Mindkét intézmény (központ és szolgálat) is a járásszékhely településen található meg, Pécsváradon, továbbá Mecseknádasd rendelkezik még szolgálattal.

Sellyei járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Adorjás	0	0
Baksa	0	1
Baranyahídvég	0	0
Besence	0	0
Bogádmindszent	0	0
Bogdása	0	0
Csányoszró	0	0
Drávafok	0	0
Drávaiványi	0	0
Drávakeresztúr	0	0
Drávasztára	0	0
Felsőszentmárton	0	0
Gilvánfa	0	0
Hegyszentmárton	0	0
Hirics	0	0
Kákics	0	0
Kemse	0	0
Kisasszonyfa	0	0
Kisszentmárton	0	0
Kórós	0	0
Lúzsok	0	0
Magyarmecske	0	0
Magyartelek	0	0
Markóc	0	0
Marócsa	0	0
Nagycsány	0	0
Okorág	0	0
Ózdfalu	0	0
Páprád	0	0

Piskó	0	0
Sámod	0	0
Sellye	1	1
Sósvertike	0	0
Tengeri	0	0
Téseny	0	0
Vajszló	0	1
Vejtí	0	0
Zaláta	0	0

A járás besorolásából és a nagy számú, aprófalvas szerkezetéből adódóan a mikrotérségi központokban és Sellyén találhatóak intézmények. Míg Sellyén központ és szolgálat is működik, addig Baksán és Vajszlón csak szolgálat található.

Siklósi járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Alsószentmárton	0	0
Babarcszőlős	0	0
Beremend	0	1
Bisse	0	0
Cún	0	0
Csarnóta	0	0
Diósviszló	0	0
Drávacsehi	0	0
Drávacsepely	0	0
Dráwapalkonya	0	0
Drávapiski	0	0
Drávaszabolcs	0	0
Drávaszerdahely	0	0
Egyházasharaszti	0	0
Garé	0	0
Gordisa	0	0
Harkány	0	0
Illocska	0	0
Ipacsfa	0	0

Ivánbattyán	0	0
Kásád	0	0
Kémes	0	0
Kisdér	0	0
Kisharsány	0	0
Kisjakabfalva	0	0
Kiskassa	0	0
Kislippó	0	0
Kistapolca	0	0
Kistótfalu	0	0
Kovácskőhid	0	0
Lapáncsa	0	0
Magyarbóly	0	0
Márfa	0	0
Márok	0	0
Matty	0	0
Nagyharsány	0	0
Nagytótfalu	0	0
Old	0	0
Palkonya	0	0
Pécsdevecser	0	0
Peterd	0	0
Rádfalva	0	0
Siklós	1	1
Siklósbodony	0	0
Siklósnagyfalva	0	0
Szaporca	0	0
Szava	0	0
Tésénfa	0	0
Túrony	0	0
Újpetre	0	0
Villány	0	1
Villánykövesd	0	0
Vokány	0	0

A Siklósi járás a többi járás szerinti ellátási láncsal rendelkezik, járásszékhely, mikrotérségi központok. Siklóson található a központ, és a járásszékhelyen kívül még két településen van szolgálat. Mivel sok apró település található a járásban, a gyorsabb és hatékonyabb elérés miatt további szolgálat létesítése indokolt lehet.

Szentlőrinci járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Bicsérd	0	0
Boda	0	0
Bükkösd	0	0
Cserdi	0	0
Csonkamindszent	0	0
Dinnyeberki	0	0
Gerde	0	0
Gyöngyfa	0	0
Helesfa	0	0
Hetvehely	0	0
Kacsóta	0	0
Királyegyháza	0	0
Okorvölgy	0	0
Pécsbagota	0	0
Sumony	0	0
Szabadszentkirály	0	0
Szentedénes	0	0
Szentkatalin	0	0
Szentlőrinc	1	1
Velény	0	0
Zók	0	0

Mivel kis lélekszámú járás a szentlőrinci, nem is lenne célszerű a meglévő intézményi hálózat mellé további intézmények telepítése/létesítése. A járásszékhely településről az ellátás folytonos, és gazdaságos.

Szigetvári járás:

Település	Család- és gyermekjóléti központok	Család-és gyermekjóléti szolgálatok
Almamellék	0	0
Almáskeresztúr	0	0
Bánfa	0	0
Basal	0	0
Boldogasszonyfa	0	0
Botykapeterd	0	0
Bűrüs	0	0
Csebény	0	0
Csertő	0	0
Dencsháza	0	0
Endrőc	0	0
Gyöngyösmellék	0	0
Hobol	0	0
Horváthertelend	0	0
Ibafa	0	0
Katádfa	0	0
Kétújfalu	0	1
Kisdobsza	0	0
Kistamási	0	0
Magyarlukafa	0	0
Merenye	0	0
Molvány	0	0
Mozsgó	0	0
Nagydobsza	0	1
Nagypeterd	0	0
Nagyváty	0	0
Nemeske	0	0
Nyugotszenterzsébet	0	0
Patapoklosi	0	0
Pettend	0	0
Rózsafa	0	0
Somogyapáti	0	0
Somogyhárság	0	0
Somogyhatvan	0	0
Somogyviszló	0	0

Szentegát	0	0
Szentlászló	0	0
Szigetvár	1	1
Szörény	0	0
Szulimán	0	0
Teklafalu	0	0
Tótszentgyörgy	0	0
Várad	0	0
Vásárosbéc	0	0
Zádor	0	0

Intézményi ellátottságban Szigetvári járás is az átlagos, jól bevált struktúrát alkalmazza járasszékhelyi központtal és szolgálattal, és további két szolgálattal.

2.3.2. Gyermek napközbeni ellátása

Bólyi járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Babarc	0	0	0	0	0	0	0	0
Belvárdgyula	0	0	0	0	0	0	0	0
Bóly	12	0	0	7	14	0	0	8
Borjád	0	0	0	0	0	0	0	0
Hásságy	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisbudmér	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptód	0	0	0	0	0	0	0	0
Máriakéménd	0	0	0	0	0	0	0	0
Monyoród	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagybudmér	0	0	0	0	0	0	0	0
Olasz	0	0	0	0	0	0	0	0
Pócsa	0	0	0	0	0	0	0	0
Szajk	0	0	0	0	0	0	0	0
Szederkény	0	0	0	8	0	0	0	8

Töttös	0	0	0	0	0	0	0	0
Versend	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	12	0	0	15	14	0	0	16

A Bólyi járásban 2 helyszínen van bölcsődei ellátás összesen 30 férőhellyel. Ebből 14 bölcsődei, 16 mini bölcsődei férőhely. A járás sikerességét jelöli, hogy a bölcsődei férőhelyek kihasználtsága 80% felett van folyamatosan, ami a következő időszak egyik fontos mutatószáma a járásnak. További férőhelyek létesítése indokolt a nagy számú kihasználtság miatt.

Hegyháti járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Ág	0	0	0	0	0	0	0	0
Alsómocsolád	0	0	0	0	0	0	0	0
Bakóca	0	0	0	0	0	0	0	0
Baranyajenő	0	0	0	0	0	0	0	0
Baranyaszentgyörgy	0	0	0	0	0	0	0	0
Felsőegerszeg	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerényes	0	0	0	0	0	0	0	0
Gödre	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisbeszterce	0	0	0	0	0	0	0	0
Kishajmás	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisvaszar	0	0	0	0	0	0	0	0
Mágocs	10	0	0	0	12	0	0	0
Mekényes	0	0	0	0	0	0	0	0
Meződ	0	0	0	0	0	0	0	0
Mindszentgodisa	0	0	0	7	0	0	0	7
Nagyhajmás	0	0	0	0	0	0	0	0
Palé	0	0	0	0	0	0	0	0
Sásd	11	0	0	0	12	0	0	0
Szágy	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarrós	0	0	0	0	0	0	0	0
Tékes	0	0	0	0	0	0	0	0
Tormás	0	0	0	0	0	0	0	0

Varga	0	0	0	0	0	0	0	0
Vásárosdombó	0	0	0	0	0	0	0	0
Vásznok	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	21	0	0	7	24	0	0	7

A hegyháti járásban is szép számmal található bölcsődei ellátás. Összesen 31 férőhely áll a családok rendelkezésére, melyből a mini bölcsőde kihasználtsága 100%, míg a bölcsődei kihasználtság is 90% környékén van. Látszik, hogy a járásban is nagyon népszerű ezen szolgáltatás.

Komlói járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Bikal	0	0	0	0	0	0	0	0
Bodolyabér	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyházaskozár	0	0	0	7	0	0	0	7
Hegyhátmaróc	0	0	0	0	0	0	0	0
Kárász	0	0	0	0	0	0	0	0
Komló	65	11	0	0	68	12	0	0
Köblény	0	0	0	0	0	0	0	0
Liget	0	0	0	7	0	0	0	7
Magyaregregy	0	0	0	0	0	0	0	0
Magyarhertelend	0	0	0	7	0	0	0	7
Magyarszék	0	0	0	7	0	0	0	7
Mánfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Máza	0	0	0	0	0	0	0	0
Mecsekpölöske	0	0	0	0	0	0	0	0
Oroszló	0	0	0	0	0	0	0	0
Szalatnak	0	0	0	0	0	0	0	0
Szárász	0	0	0	0	0	0	0	0
Szászvár	26	0	0	0	28	0	0	0
Tófú	0	0	0	0	0	0	0	0
Vékény	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	91	11	0	28	96	12	0	28

A járásban több település rendelkezik valamilyen bölcsődei ellátással, melyek az alábbiak:

- Egyházaskozár - mini bölcsőde 7 férőhely
- Liget - mini bölcsőde 7 férőhely
- Magyarhertelend - mini bölcsőde 7 férőhely
- Magyarszék - mini bölcsőde 7 férőhely
- Komló - bölcsőde 68 férőhely
- családi bölcsőde 12 férőhely
- Szászvár - bölcsőde 28 férőhely

A járásra is elmondható, hogy szinte teljes kapacitással működnek az intézmények, csupán 6 üres bölcsődei férőhely van, ami az összes férőhelyet tekintve csupán 6,25%. Javasolt a további férőhelybővítés a járásban.

Mohácsi járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Bár	0	5	0	0	0	5	0	0
Bezedek	0	0	0	0	0	0	0	0
Dunaszekcső	0	0	0	0	0	0	0	0
Erdősmárok	0	0	0	0	0	0	0	0
Feked	0	0	0	0	0	0	0	0
Görcsönydoboka	0	0	0	0	0	0	0	0
Himesháza	0	0	0	0	0	0	0	0
Homorúd	0	0	0	0	0	0	0	0
Ivándárda	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisnyárad	0	0	0	0	0	0	0	0
Kölked	0	0	0	0	0	0	0	0
Lánycsók	0	0	0	8	0	0	0	8
Lippó	0	0	0	8	0	0	0	8
Majs	0	0	0	7	0	0	0	8
Maráza	0	0	0	0	0	0	0	0
Mohács	86	5	0	0	88	5	0	0

Nagynyárád	0	0	0	0	0	0	0	0
Palotabozsok	0	0	0	0	0	0	0	0
Sárok	0	0	0	0	0	0	0	0
Sátorhely	0	7	0	0	0	7	0	0
Somberek	0	0	0	0	0	0	0	0
Szebény	0	0	0	0	0	0	0	0
Székelyszabar	0	0	0	0	0	0	0	0
Szűr	0	0	0	0	0	0	0	0
Udvar	0	0	0	0	0	0	0	0
Véménd	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	86	17	0	23	88	17	0	24

A Mohácsi járásban is nagy számban megtalálhatók a bölcsődék, összesen 129 férőhellyel. A járáson belül 6 településen van valamilyen bölcsődei ellátás az alábbi megoszlásban:

- Bár - családi bölcsőde 5 férőhellyel
- Lánycsók - mini bölcsőde 8 férőhellyel
- Lippó - mini bölcsőde 8 férőhellyel
- Majs - mini bölcsőde 8 férőhellyel
- Mohács - bölcsőde 88, családi bölcsőde 5 férőhellyel
- Sátorhely - családi bölcsőde 7 férőhellyel

A járáson belül a bölcsődei férőhely kihasználtság igen magasnak mondható, mindössze a férőhelyek 2,3% szabad. Javasolható a járáson belüli bölcsődei férőhelyek növelése.

Pécsi járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Abaliget	0	0	0	0	0	0	0	0
Aranyosgadány	0	0	0	0	0	0	0	0
Áta	0	0	0	0	0	0	0	0
Bakonya	0	0	0	0	0	0	0	0
Berkesd	0	0	0	0	0	0	0	0
Birján	0	0	0	0	0	0	0	0
Bogád	0	0	0	0	0	0	0	0

Bosta	0	0	0	0	0	0	0	0
Cserkút	0	8	0	0	0	8	0	0
Egerág	0	0	0	4	0	0	0	7
Ellend	0	0	0	0	0	0	0	0
Görcsöny	0	0	0	7	0	0	0	7
Gyód	0	0	0	0	0	0	0	0
Hosszúhetény	0	13	0	0	0	10	0	0
Husztót	0	0	0	0	0	0	0	0
Keszű	0	11	0	0	0	7	0	0
Kisherend	0	0	0	0	0	0	0	0
Kovácsszénája	0	0	0	0	0	0	0	0
Kozármisleny	40	0	0	0	42	0	0	0
Kökény	0	10	0	0	0	8	0	0
Kővágószőlős	0	6	0	0	0	7	0	0
Kővágótöttös	0	0	0	0	0	0	0	0
Lothárd	0	0	0	0	0	0	0	0
Magyarsarlós	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagykozár	0	0	0	0	0	0	0	0
Ócsárd	0	0	0	0	0	0	0	0
Orfú	0	10	0	0	0	8	0	0
Pécs	644	166	0	0	700	162	0	0
Pécsudvard	0	0	0	0	0	0	0	0
Pellérd	24	0	0	0	24	0	0	0
Pereked	0	0	0	0	0	0	0	0
Pogány	0	17	0	0	0	16	0	0
Regenye	0	0	0	0	0	0	0	0
Romonya	0	0	0	0	0	0	0	0
Szalánta	0	7	0	0	0	8	0	0
Szemely	0	0	0	0	0	0	0	0
Szilágy	0	0	0	0	0	0	0	0
Szilvás	0	0	0	0	0	0	0	0
Szóke	0	0	0	0	0	0	0	0
Szőkéd	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	708	248	0	11	766	234	0	14

A Pécsi járásban egyértelműen Pécs Megyei Jogú Város területén található bölcsődék száma kimagasló, de elmondható, hogy további 12 településen van működő bölcsődei ellátás.

A legtöbb a Péccsel szomszédos Kozármisleny településen, ahol 42 fős bölcsőde üzemel több mint 95%-os kihasználtsággal. Több olyan települést is találunk az agglomerációban, ahol a bölcsődei ellátásban részt vevő gyermekek száma magasabb, mint a férőhelyek száma. Ilyen például Hosszúhetény, Keszű, Kökény, Orfú, vagy Pogány! Látható, hogy az agglomerációban mekkora igény mutatkozik a szolgáltatásra, hogy az édesanyák előbb tudjanak visszakerülni a munka világában. Mindenképpen javasolt a férőhelyek további növelése az agglomerációban.

Pécsváradi járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Apátvarasd	0	0	0	0	0	0	0	0
Erdősmecke	0	0	0	0	0	0	0	0
Erzsébet	0	0	0	7	0	0	0	7
Fazekasboda	0	0	0	0	0	0	0	0
Geresdlak	0	0	0	0	0	0	0	0
Hidas	11	0	0	0	12	0	0	0
Kátoly	0	0	0	0	0	0	0	0
Kékesd	0	0	0	0	0	0	0	0
Lovászhetény	0	0	0	0	0	0	0	0
Martonfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Mecsek- nádasd	10	0	0	0	10	0	0	0
Nagypall	0	0	0	0	0	0	0	0
Óbánya	0	0	0	0	0	0	0	0
Ófalu	0	0	0	7	0	0	0	7
Pécsvárad	44	0	0	0	56	0	0	0
Szellő	0	0	0	0	0	0	0	0
Zengővárkony	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	65	0	0	14	78	0	0	14

A Pécsváradi járásban is hasonlóan magas kihasználtsággal találkozhatunk, mint a vármegye többi járásában. Itt is a járasszékhely mellett további 4 településen van valamilyen bölcsődei ellátás, 97%-os kihasználtsággal.

Sellyei járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Adorjás	0	0	0	0	0	0	0	0
Baksa	0	6	0	0	0	8	0	0
Baranyahídvég	0	0	0	0	0	0	0	0
Besence	0	0	0	0	0	0	0	0
Bogád- mindszent	0	0	0	0	0	0	0	0
Bogdása	0	0	0	0	0	0	0	0
Csányoszró	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávafok	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávaiványi	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávakeresztúr	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávasztára	0	0	0	0	0	0	0	0
Felsőszent- márton	0	0	0	0	0	0	0	0
Gilvánfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Hegyszent- márton	0	0	0	0	0	0	0	0
Hirics	0	0	0	0	0	0	0	0
Kákics	0	0	0	0	0	0	0	0
Kemse	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisasszonyfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisszentmárton	0	0	0	0	0	0	0	0
Kórós	0	0	0	0	0	0	0	0
Lúzsok	0	0	0	0	0	0	0	0
Magyarmecske	0	0	0	0	0	0	0	0
Magyartelek	0	0	0	0	0	0	0	0
Markóc	0	0	0	0	0	0	0	0
Marócsa	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagycsány	0	0	0	0	0	0	0	0
Okorág	0	0	0	0	0	0	0	0
Ózdfalu	0	0	0	0	0	0	0	0
Páprád	0	0	0	0	0	0	0	0
Piskó	0	0	0	0	0	0	0	0

Sámod	0	0	0	0	0	0	0	0
Sellye	11	0	0	0	12	0	0	0
Sósvertike	0	0	0	0	0	0	0	0
Tengeri	0	0	0	0	0	0	0	0
Téseny	0	0	0	0	0	0	0	0
Vajszló	0	0	0	0	0	0	0	0
Vejtí	0	0	0	0	0	0	0	0
Zaláta	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	11	6	0	0	12	8	0	0

A Sellyei járásban a megyei átlaghoz képest sokkal kevesebb a bölcsődei férőhely, ezáltal az igénybevételek száma is jelentősen kevesebb. Érdemes lenne további elemzéseknek alávetni a járás településeit, hogy az alacsony férőhely okát feltárjuk. A járáson belül csupán 20 férőhely érhető el, és 17 gyermek élvezhette csak a bölcsődei ellátás előnyeit.

Siklósi járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Alsószent- márton	0	0	0	0	0	0	0	0
Babarcszőlős	0	0	0	0	0	0	0	0
Beremend	24	0	0	0	25	0	0	0
Bisse	0	0	0	0	0	0	0	0
Cún	0	0	0	0	0	0	0	0
Csarnóta	0	0	0	0	0	0	0	0
Diósvizsló	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávacsehi	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávacsepely	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávapalkonya	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávapiski	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávaszabolcs	0	0	0	0	0	0	0	0
Drávaszerda- hely	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyházas- haraszti	0	0	0	0	0	0	0	0

Garé	0	0	0	0	0	0	0	0
Gordisa	0	0	0	0	0	0	0	0
Harkány	0	0	0	13	0	0	0	14
Illocska	0	0	0	0	0	0	0	0
Ipacsfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Ivánbattyán	0	0	0	0	0	0	0	0
Kásád	0	0	0	0	0	0	0	0
Kémes	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisdér	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisharsány	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisjakabfalva	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiskassa	0	0	0	0	0	0	0	0
Kislippó	0	0	0	0	0	0	0	0
Kistapolca	0	0	0	0	0	0	0	0
Kistótfalu	0	0	0	0	0	0	0	0
Kovácskida	0	0	0	0	0	0	0	0
Lapáncsa	0	0	0	0	0	0	0	0
Magyarbóly	0	0	0	7	0	0	0	7
Márfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Márok	0	0	0	0	0	0	0	0
Matty	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagyharsány	0	0	0	14	0	0	0	14
Nagytótfalu	0	0	0	0	0	0	0	0
Old	0	0	0	0	0	0	0	0
Palkonya	0	0	0	0	0	0	0	0
Pécsdevecser	0	0	0	0	0	0	0	0
Peterd	0	0	0	0	0	0	0	0
Rádfalva	0	0	0	0	0	0	0	0
Siklós	26	0	0	0	26	0	0	0
Siklósbodony	0	0	0	0	0	0	0	0
Siklónagyfalva	0	0	0	0	0	0	0	0
Szaporca	0	0	0	0	0	0	0	0
Szava	0	0	0	0	0	0	0	0
Tésenfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Túrony	0	0	0	0	0	0	0	0
Újpetre	0	0	0	0	0	0	0	0
Villány	0	0	0	15	0	0	0	16
Villánykövesd	0	0	0	0	0	0	0	0
Vokány	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	50	0	0	49	51	0	0	51

A Siklói járásban a települések számához viszonyítva szintén kevés a férőhelyek száma, habár a Sellyei járáshoz viszonyítva jóval magasabb. A járáson belül 51 bölcsődei és 51 családi bölcsődei

férőhely áll a családok rendelkezésére 6 településen. Ebből 55 férőhely a járáson belül a 3 városi rangú településen, Siklóson, Villányban és Harkányban található. A kihasználtság a vármegyei átlag közelében van, 97%.

Szentlőrinci járás:

Település	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Bicsérd	0	0	0	0	0	0	0	0
Boda	0	0	0	0	0	0	0	0
Bükkösd	14	0	0	0	14	0	0	0
Cserdi	0	0	0	0	0	0	0	0
Csonkamind- szent	0	0	0	0	0	0	0	0
Dinnyeberki	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerde	0	0	0	0	0	0	0	0
Gyöngyfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Helesfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Hetvehely	0	0	0	0	0	0	0	0
Kacsóta	0	0	0	0	0	0	0	0
Királyegyháza	0	0	0	0	0	0	0	0
Okorvölgy	0	0	0	0	0	0	0	0
Pécsbagota	0	0	0	0	0	0	0	0
Sumony	0	0	0	0	0	0	0	0
Szabadszent- király	0	0	0	0	0	0	0	0
Szentdénes	0	0	0	0	0	0	0	0
Szentkatalin	0	0	0	0	0	0	0	0
Szentlőrinc	20	0	0	0	28	0	0	0
Velény	0	0	0	0	0	0	0	0
Zók	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	34	0	0	0	42	0	0	0

A Szentlőrinci járáson belül összesen két településen, Szentlőrincen és Bükkösdön található csak bölcsődei ellátás. Szentlőrincen 28, Bükkösdön 14 férőhelyes. A kihasználtság sajnos a járási átlag alatt van, mindössze 80%-os.

Szigetvári járás

Település	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Almamellék	0	0	0	6	0	0	0	7
Almáskeresztúr	0	0	0	0	0	0	0	0
Bánfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Basal	0	0	0	0	0	0	0	0
Boldogasszonyfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Botykapeterd	0	0	0	0	0	0	0	0
Bűrüs	0	0	0	0	0	0	0	0
Csebény	0	0	0	0	0	0	0	0
Csertő	0	0	0	0	0	0	0	0
Dencsháza	0	0	0	0	0	0	0	0
Endrőc	0	0	0	0	0	0	0	0
Gyöngyösmellék	0	0	0	0	0	0	0	0
Hobol	0	0	0	0	0	0	0	0
Horvát-hertelend	0	0	0	0	0	0	0	0
Ibafa	0	0	0	0	0	0	0	0
Katádfa	0	0	0	0	0	0	0	0
Kétújfalu	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisdobsza	0	0	0	0	0	0	0	0
Kistamási	0	0	0	0	0	0	0	0
Magyarlukafa	0	0	0	0	0	0	0	0
Merenye	0	0	0	0	0	0	0	0
Molvány	0	0	0	0	0	0	0	0
Mozsgó	0	0	0	15	0	0	0	16
Nagydobsza	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagypeterd	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagyváty	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemeske	0	0	0	0	0	0	0	0
Nyugotszent- erzsébet	0	0	0	0	0	0	0	0
Patapoklosi	0	0	0	0	0	0	0	0
Pettend	0	0	0	0	0	0	0	0
Rózsafa	0	0	0	0	0	0	0	0

Somogyapáti	0	0	0	0	0	0	0	0
Somogyhárságy	0	0	0	0	0	0	0	0
Somogyhatvan	0	0	0	0	0	0	0	0
Somogyviszló	0	0	0	0	0	0	0	0
Szentegát	0	0	0	0	0	0	0	0
Szentlászló	0	0	0	0	0	0	0	0
Szigetvár	32	0	0	0	40	0	0	0
Szőrény	0	0	0	0	0	0	0	0
Szulimán	0	0	0	0	0	0	0	0
Teklafalu	0	0	0	0	0	0	0	0
Tótszentgyörgy	0	0	0	0	0	0	0	0
Várad	0	0	0	0	0	0	0	0
Vásárosbéc	0	0	0	0	0	0	0	0
Zádor	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	32	0	0	21	40	0	0	23

A Szigetvári járáson belül is összesen 3 település rendelkezik bölcsődei ellátással, összesen 63 férőhellyel. Szigetvár 40, Almamellék 7 családi és Mozsgón is 16 családi férőhely van csupán. A kihasználtság a Szentlőrinci járáshoz hasonlóan a vármegyei átlag alatt van 84%-kal.

A gyermekek napközbeni ellátásának típusai Baranya vármegyében:

Bólyi járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Bóly	1		

Hegyháti járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Mágocs	1		
Mindszentgodisa	1		
Sásd	1		

Komlói járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Egyházaskozár	1		
Komló	1		
Liget	1		
Magyarhertelend	1		
Magyarszék	1		
Szászvár	1		

Mohácsi járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Bár	1		
Lánycsók	1		
Lippó	1		
Majs	1		
Mohács	1		1
Sátorhely	1		

Pécsi járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Cserkút	1		
Egerág	1		
Görcsöny	1		
Hosszúhetény	1		
Keszü	1		
Kozármisleny	1	1	
Kökény	1		
Kővágószőlős	1		
Orfű	1		
Pécs	1	1	1
Pellérd	1		
Pogány	1		

Szalánta	1		
----------	---	--	--

Pécsváradi járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Erzsébet	1		
Hidas	1		
Mecseknádasd	1		
Ófalu	1		
Pécsvárad	1		

Sellyei járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Baksa	1		
Sellye	1		

Siklósi járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Beremend	1		
Harkány	1		
Magyarbóly	1		
Nagyharsány	1		
Siklós	1		
Villány	1		

Szentlőrinci járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Bükkösd	1		

Szentlőrinc	1		1
-------------	---	--	---

Szigetvári járás:

település	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermek-felügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Almamellék	1		
Mozsgó	1		
Szigetvár	1		

2.3.3. Gyermek átmeneti gondozása

A helyettes szülők intézményi tevékenység és a gyermekek átmeneti otthona is csak Pécs városában elérhető egyedül a vármegyében, a többi 300 településen nem. Ez magyarázható a megyeszékhely központi fekvésével és a két tevékenység vármegyei ellátási tevékenységével.

Bólyi járás:

település	családok átmeneti otthona
Bóly	1
Máriakéménd	1

Komlói járás:

település	családok átmeneti otthona
Komló	1

Pécsi járás:

település	családok átmeneti otthona
Pécs	1

Szigetvári járás:

település	családok átmeneti otthona
Szigetvár	1

A Hegyháti, Mohácsi, Pécsváradi, Sellyei és Szigetvári járásokban nincs családok átmeneti otthona.

2.3.4. Gyermekes esélynevelő szolgáltatásai

A következő fejezetben a vármegyén belül létesített és fenntartott Biztos Kezdet Gyerekházak és Tanodák kerülnek bemutatásra járási bontásban

A Bólyi és a Pécsváradi járásban sem Biztos Kezdet Gyerekház, sem tanoda nem működik.

Hegyháti járás:

település	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Gerényes	1	
Mindszentgodisa		1

Komlói járás:

település	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Komló		1

Mohácsi járás:

település	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Mohács	1	

Pécsi járás

település	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Abaliget		1
Pécs	1	1

Sellyei járás:

település	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Gilvánfa	1	1
Hegyszentmárton	1	
Sellye	1	

Siklósi járás:

település	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Alsószentmárton		1

Szentlőrinci járás:

település	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Szentlőrinc		1

Szigetvári járás:

település	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Mozsgó	1	0
Patapoklosi	1	
Teklafalu	1	

Összesen 8 db Biztos Kezdet gyermekház működik az alábbi településeken:

Mohács	ALMÁSKERT BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ
Mozsgó	BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ
Patapoklosi	BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ
Sellye	BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ SELLYE
Gerényes	GERÉNYESI BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ
Gilvánfa	BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ
Hegyszentmárton	HEGYSZENTMÁRTONI BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ
Pécs	PÉCS MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KISGYERMEK SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK IGAZGATÓSÁGA HÉTSZÍN VIRÁG BÖLCSŐDE ÉS VADRÓZSA BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ
Teklafalu	TEKLA BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ

Tanoda 7 településen működik összesen 11 helyszínen:

Alsószentmárton	ALSÓSZENTMÁRTONI TANODA
Pécs	CIGÁNY SZOCIÁLIS ÉS MŰVELŐDÉSI MÓDSZERTANI BÁZIS TANODA
	DOSTA SAS TANODA
	MESZESI TANODA
	KHETANODA
Gilvánfa	GILVÁNFAI TANODA
Komló	KOMLÓI FEKETE LÁNG TANODA
	LÁ RÁZÁ DĀ SZARÉ – NAPFÉNY TANODA
Abaliget	„OKOSKA TANODA ABALIGETEN”
Mindszentgodisa	MINDSZENTI TANODA
Szentlőrinc	TUDÁSVÁR TANODA

2.4. Gyermekvédelmi szakellátások

2.4.1. Otthont nyújtó ellátások

Nevelőszülői ellátást a vármegye közigazgatási területén 5 szolgáltató biztosít, közülük egy szolgáltató rendelkezik Baranyában szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzéssel, a többiek a szolgáltató székhelye szerint illetékes vármegyénél.

Nevelőszülői ellátás	
Baranya	SZENT ÁGOTA GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ BARANYA VÁRMEGYEI NEVELŐSZÜLŐI HÁLÓZAT
Baranya vármegyén kívül bejegyzett szolgáltatók	BENEDETTO GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLAT
	MÁLTAI CSALÁDOK HÁZA INTEGRÁLT INTÉZMÉNY, PÁTY – NEVELŐSZÜLŐI HÁLÓZAT
	PÜNKÖSDI GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLAT NEVELŐSZÜLŐI HÁLÓZAT

A gyermekotthon és a lakásotthon otthont nyújtó ellátást biztosít azoknak az ideiglenes hatállyal elhelyezett és nevelésbe vett gyermekeknek, akiket nem nevelőszülőnél helyeznek el. A gyermek- és lakásotthonok utógondozói ellátást is biztosíthatnak az intézmény befogadó nyilatkozata alapján a fiatal felnőttek számára.

A gyermek- és lakásotthonba jellemzően a gyámhatóság döntése alapján, az üres férőhelyek terhére fogadnak be gyermekeket, ezen túl egyedi esetben az alábbi helyzetekben:

- az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekét,
- a lakóhelyéről önkényesen eltávozott, ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermeket, ideiglenes gondozásra, legfeljebb három napra, és a gyermek helyzetének rendezése érdekében kezdeményezik a szükséges intézkedéseket,
- a tartós betegsége, illetve fogyatékosága miatt ellátást igénylő, első életévét be nem töltött gyermeket,
- az otthont nyújtó ellátás keretében – ideiglenes jelleggel – azon nevelésbe vett gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, és kezdeményezik a szükséges intézkedést.

Gyermek- és lakásotthon a vármegyében 8 településen található állami és egyházi fenntartásban. A 19 intézmény közül gyermekotthonok száma 3, lakásotthonoké 16.

Gyermek- és lakásotthonok	
Bogád	PITYPANG LAKÁSOTTHON
Komló	BÓBITA LAKÁSOTTHON
	GESZTENYE KÜLÖNLEGES LAKÁSOTTHON
	GÓLYAHÍR LAKÁSOTTHON
	RAMAZURI LAKÁSOTTHON
	SZÁZSZORSZÉP LAKÁSOTTHON
Mohács	LURKÓ KÜLÖNLEGES GYERMEKOTTHON
Pécs	MANDULAFÁ GYERMEKOTTHON
Pécsvárad	TÜCSÖK KÜLÖNLEGES LAKÁSOTTHON
	VIDRA KÜLÖNLEGES LAKÁSOTTHON
Sellye	FÜLEMÜLE LAKÁSOTTHON
Szigetvár	FŐNIX LAKÁSOTTHON
	KOLIBRI LAKÁSOTTHON
	SIRÁLY LAKÁSOTTHON
	SÓLYOM LAKÁSOTTHON
	VADVIRÁG SPECIÁLIS GYERMEKOTTHON
Szentlőrinc	SZENT BERNADETT LAKÁSOTTHON
	SZENT MÁTYÁS LAKÁSOTTHON
Pécs-Hird	SZENT ILONA LAKÁSOTTHON

2.4.2. Utógondozói ellátás

A gyámhatóság a gyermek vagy a fiatal felnőtt kérelmére – a gyermek nagykorúságának elérése előtt, a gyermekvédelmi gyám javaslatának figyelembevételével – elrendeli az utógondozói ellátást, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg.

Az utógondozói ellátás feltételei:

- a fiatal életfenntartását önállóan biztosítani nem tudja,
- tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll,
- szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

Az utógondozói ellátást elsősorban utógondozói otthonokban és külső férőhelyen lehet igénybe venni, ezek az intézmények kiemelésre kerültek az alábbi táblázatban.

Utógondozói ellátás	
Komló	GESZTENYE KÜLÖNLEGES LAKÁSOTTHON
	SZÁZSZORSZÉP LAKÁSOTTHON
	GÓLYAHÍR LAKÁSOTTHON
	RAMAZURI LAKÁSOTTHON
	BÓBITA LAKÁSOTTHON
	JEGENYE KÜLSŐ FÉRŐHELY
Pécs	GYERMEKVÉDELMI KÖZPONT BARANYA VÁRMEGYE
	MANDULAFÁ GYERMEKOTTHON
	LEVENDULA UTÓGONDOZÓI OTTHON
	GALAGONYA UTÓGONDOZÓI OTTHON
	ÍRISZ UTÓGONDOZÓI OTTHON
	SZENT ILONA LAKÁSOTTHON (Pécs-Hird)
	PIPACS KÜLSŐ FÉRŐHELY
	SZŐLŐSKERT OTTHON
Mohács	LURKÓ KÜLÖNLEGES GYERMEKOTTHON
Szigetvár	SIRÁLY LAKÁSOTTHON
	SÓLYOM LAKÁSOTTHON
	KOLIBRI LAKÁSOTTHON
	FŐNIX LAKÁSOTTHON
Pécsvárad	TÜCSÖK KÜLÖNLEGES LAKÁSOTTHON
	VIDRA KÜLÖNLEGES LAKÁSOTTHON
Szentlőrinc	SZENT BERNADETT LAKÁSOTTHON
	SZENT MÁTYÁS LAKÁSOTTHON
Sellye	FÜLEMÜLE LAKÁSOTTHON
Bogád	PITYPANG LAKÁSOTTHON

Utógondozói ellátás a gyermek- és lakásotthonokban is elérhető – az intézmény befogadó nyilatkozata alapján – Baranya vármegyében 8 településen (Komló, Pécs, Mohács, Szigetvár, Pécsvárad, Sellye, Bogád, Szentlőrinc) érhető el. Az egyedüli község, ami rendelkezik ellátással, az a Pécsi járás területén található Bogád. Fontos kiemelni azonban, hogy a gyermek- és lakásotthonok alapvetően kiskorúakat (18 év alattiakat) látnak el az intézmény befogadó nyilatkozata alapján, és általában a szabad férőhelyek terhére fogadnak be fiatal felnőtteket és nyújtanak számukra utógondozói ellátást.

A gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások vármegyei szintű összefoglalása

Baranya vármegyében az alábbi összefoglaló táblázat szerinti gyermekjóléti ellátások és gyermekjóléti ellátásban részesülő gyermekeket foglaljuk össze.

	Baranya vármegye
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	9845
Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	5339
Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	2794
Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	4014
Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	2860
Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	1274
Család- és gyermekjóléti központok	10
Gyalád-és gyermekjóléti szolgálatok	27
Bölcsődébe beírt gyermekek (2017-től érvényes módszertan) (fő)	1110
Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (2017-től érvényes módszertan) (fő)	282
Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (2017-től érvényes módszertan) (fő)	0
Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (2017-től érvényes módszertan) (fő)	168
Működő bölcsődei férőhelyek (2017-től érvényes módszertan) (db)	1211
Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (2017-től érvényes módszertan) (db)	271
Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (2017-től érvényes módszertan) (db)	0
Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (2017-től érvényes módszertan) (db)	177
Bölcsődei ellátás	46
Napközbeni gyermekfelügyelet	2
Alternatív napközbeni ellátás	3
Biztos Kezdet Gyerekház	9
Tanoda	7
Alternatív napközbeni ellátás	3
Helyettes szülők	1
Gyermekek átmeneti otthona	1
Családok átmeneti otthona	5
Nevelőszülői ellátás	5
Gyermek- és lakásotthon	19
Utógondozói ellátás	8

Elmondható, hogy a vármegye teljes területe ellátott az egyes intézményekkel és szolgáltatásokkal. A legtöbb szolgáltatás nem is csak a járásszékhely, vagy vármegyeszékhely településen érhető el, hanem a mikrotérségi központokban is elérhetőek.

A vármegyében összesen 1659 bölcsődei férőhely áll rendelkezésre, melyből 1560 férőhely van használatban, ami 94%-os kapacitás kihasználtságot jelent.

3. Oktatás és oktatási intézmények

3.1 Köznevelési alapfeladatok

3.1.1 Óvodai ellátás járásonként

Bólyi járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Babarc	1	50	2	25	0	2	0,08	0	6	2
Belvárdgyula										
Bóly	1	181	6	142	0	2	0,01	8	13	10
Borjád	1	32	1	22	0	1	0,05	1	2	2
Hásságy										
Kisbudmér										
Liptód										
Máriakéménd	1	25	1	19	0	10	0,53	3	3	1
Mogyoród										
Nagybudmér										
Olasz	1	50	2	38	0	0	0,00	2	4	2
Pócsa										
Szajk	1	41	3	27	0	0	0,00	3	4	2
Szederkény	1	100	3	73	0	1	0,01	4	7	5
Töttös	1	25	1	17	0	0	0,00	1	2	1
Versend	1	80	3	52	0	0	0,00	1	3	7

A Bólyi járásban elhelyezkedő 16 településen 9 óvodai feladatellátási hely található. A 9 feladatellátási helyen összesen 22 óvodai csoport és 584 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 44 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 32 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 415 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 16 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanekkor 23 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban nem vett részt senki.

Hegyháti járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Ág										
Alsómocsolád										
Bakóca										
Baranyajenő	1	25	1	13	0	3	0,23	3	2	2
Baranyaszentgyörgy										
Felsőegerszeg										
Gerényes										
Gödre	1	25	1	19	0	7	0,37	0	2	2
Kisbeszterce										
Kishajmás										
Kisvaszar	1	50	2	29	0	9	0,31	2	3	3
Mágocs	1	104	4	81	0	5	0,06	2	7	5
Mekényes										
Meződ										
Mindszentgodisa	1	57	2	46	0	16	0,35	5	3	3
Nagyhajmás										
Palé										
Sásd	1	120	5	109	0	6	0,06	6	13	7
Szágy										
Tarrós										
Tékes										
Tormás	1	25	1	19	0	4	0,21	1	1	2
Varga										
Vásárosdombó	1	107	3	50	0	13	0,26	7	4	4
Váznok										

A Hegyháti járásban elhelyezkedő 25 településen 8 óvodai feladatellátási hely található. A 8 feladatellátási helyen összesen 19 óvodai csoport és 513 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 35 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 28 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 366 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 63 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanekkor 26 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban nem vett részt senki.

Komlói járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Bikal	1	50	1	20	0	1	0,05	0	0	4
Bodolyabér										
Egyházaskozár	1	50	2	34	0	4	0,12	0	4	5
Hegyhátmaróc										
Kárász										
Komló	10	633	25	563	13	44	0,08	45	53	42
Köblény										
Liget	1	25	1	19	0	4	0,21	1	2	1
Magyaregregy	1	25	1	25	0	3	0,12	0	2	2
Magyarhertelend	1	25	1	21	0	6	0,29	1	2	1
Magyarszék	1	60	2	48	0	4	0,08	4	4	3
Mánfa										
Máza	1	50	2	36	0	4	0,11	3	3	4
Mecsekpölöske										
Oroszló										
Szalatnak										
Szárász										
Szászvár	1	123	4	92	0	8	0,09	5	9	4
Tófű										
Vékény										

A Komlói járásban elhelyezkedő 20 településen 18 óvodai feladatellátási hely található. A 18 feladatellátási helyen összesen 39 óvodai csoport és 1041 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 79 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 66 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 858 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 78 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanakkor 59 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermekek száma 13 fő.

Mohácsi járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Bár	1	20	1	19	0	0	0,00	0	2	1
Bezedek										
Dunaszekcső	1	75	3	43	0	9	0,21	1	6	4
Erdősmárok										
Feked										
Görcsönydoboka										
Himesháza	1	75	3	54	0	0	0,00	0	6	4
Homorúd										
Ivándárda										
Kisnyárad										
Kölked	1	50	2	38	0	5	0,13	0	4	2
Lánycsók	1	75	3	68	0	13	0,19	5	5	4
Lippó	1	30	1	17	0	2	0,12	0	2	1
Majs	1	60	2	31	0	0	0,00	1	3	2
Maráza										
Mohács	8	675	26	566	10	38	0,07	10	59	40
Nagynyárad	1	25	1	17	0	0	0,00	1	2	1
Palotabozsok	1	30	1	22	0	3	0,14	1	2	1
Sárok										
Sátorhely	1	23	1	12	0	0	0,00	0	2	1
Somberek	1	50	2	41	0	0	0,00	4	4	2
Szebény										

Székelyszabar	1	24	1	8	0	0	0,00	0	2	1
Szűr										
Udvar										
Véménd	1	50	2	44	0	3	0,07	0	5	3

A Mohácsi járásban elhelyezkedő 26 településen 21 óvodai feladatellátási hely található. A 21 feladatellátási helyen összesen 49 óvodai csoport és 1262 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 104 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 67 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 980 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 73 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanekkor 23 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermekek száma 10 fő.

Pécsi járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermekek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermekek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Abaliget	1	30	1	26	0	0	0,00	1	2	2
Aranyosgadány										
Áta										
Bakonya										
Berkesd	1	50	2	34	0	2	0,06	2	4	3
Birján										
Bogád										
Bosta										
Cserkút										
Egerág	1	50	2	45	0	1	0,02	3	4	2
Ellend										
Görcsöny	1	75	3	76	0	1	0,01	1	6	5
Gyód	1	32	1	32	0	0	0,00	0	3	1
Hosszúhetény	1	150	6	133	0	2	0,02	5	13	9
Husztót										
Keszü										

Kisherend										
Kovácsszénája										
Kozármisleny	1	278	11	251	0	1	0,00	9	24	16
Kökény										
Kővágószőlős	1	60	2	42	0	2	0,05	3	4	2
Kővágótöttös										
Lothárd										
Magyarsarlós										
Nagykozár	1	85	3	77	0	0	0,00	1	6	5
Ócsárd										
Orfű	1	60	2	29	0	2	0,07	0	4	2
Pécs	57	5221	211	4286	23	##	0,03	243	467	310
Pécsudvard										
Pellérd	1	112	4	86	0	2	0,02	2	8	5
Pereked										
Pogány	1	50	2	53	0	0	0,00	1	4	3
Regenye										
Romonya	1	80	3	59	0	0	0,00	3	6	5
Szalánta	1	75	3	69	0	8	0,12	7	6	5
Szemely										
Szilágy										
Szilvás										
Szőke										
Szőkéd										

A Pécsi járásban elhelyezkedő 40 településen 71 óvodai feladatellátási hely található. A 71 feladatellátási helyen összesen 256 óvodai csoport és 6408 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 561 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 375 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 5298 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 137 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanekkor 281 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermekek száma 23 fő.

Pécsvárad járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermekek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermekek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Apátvarasd										
Erdősmecke	1	24	1	13	0	2	0,15	0	3	1
Erzsébet	1	25	1	18	0	0	0,00	1	2	1
Fazekasboda										
Geresdlak	1	25	1	20	0	6	0,30	4	3	1
Hidas	1	75	3	59	0	8	0,14	7	6	4
Kátoly										
Kékesd										
Lovászhetény										
Martonfa										
Mecseknádasd	1	60	2	41	0	1	0,02	4	4	3
Nagypall	1	25	1	18	0	1	0,06		2	1
Óbánya										
Ófalu	1	24	1	20	0	0	0,00	1	2	1
Pécsvárad	3	135	6	128	0	2	0,02	1	12	7
Szellő										
Zengővárkony	1	25		22	0	0	0,00	3	2	2

A Pécsvárad járásban elhelyezkedő 17 településen 11 óvodai feladatellátási hely található. A 11 feladatellátási helyen összesen 16 óvodai csoport és 418 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 36 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 21 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 339 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 20 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanakkor 21 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban nem vett részt senki.

Sellyei járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Adorjás										
Baksa	1	75	2	50	0	16	0,32	2	4	2
Baranyahídvég										
Besence										
Bogárdmindszent	1	50	2	34	0	14	0,41	2	3	3
Bogdása										
Csányoszró	1	25	1	19	0	12	0,63	2	2	1
Drávaafok	1	30	1	22	0	5	0,23	2	2	1
Drávaiványi										
Drávakeresztúr										
Drávasztára										
Felsőszentmárton	1	50	1	24	0	8	0,33	4	3	0
Gilvánfa	1	33	1	17	0	5	0,29	3	3	1
Hegyszentmárton										
Hirics										
Kákics										
Kemse										
Kisasszonyfa										
Kisszentmárton										
Kórós										
Lúzsok										
Magyarmecske	1	50	2	33	0	6	0,18	0	3	2
Magyartelek										
Markóc										
Marócsa										
Nagycsány										
Okorág										
Ózdfalu										
Páprád										
Piskó										

Sámod										
Sellye	1	125	5	109	0	31	0,28	5	11	7
Sósvertike										
Tengeri										
Téseny										
Vajszló	1	175	7	123	0	39	0,32	10	12	10
Vejtí										
Zaláta										

A Sellyei járásban elhelyezkedő 38 településen 9 óvodai feladatellátási hely található. A 9 feladatellátási helyen összesen 22 óvodai csoport és 613 férőhely van. A járásban az óvopedagógusok száma 43 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 27 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 431 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 136 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanekkor 30 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban nem vett részt senki.

Siklói járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Alsószentmárton	1	100	4	77	0	9	0,12	0	9	5
Babarcszőlős										
Beremend	1	95	4	84	0	8	0,10	5	10	5
Bisse										
Cún										
Csarnóta										
Diósviszló	1	30	1	20	0	7	0,35	1	2	1
Drávacsehi										
Drávacsepely										
Drávapalkonya										
Dráwapiski										
Drávaszabolcs	1	60	2	42	0	25	0,60	2	5	2
Drávaszerdahely										
Egyházasharaszti	1	75	3	64	0	24	0,38	1	4	5

Garé										
Gordisa										
Harkány	1	175	7	165	0	10	0,06	5	13	10
Illocska										
Ipacsfa										
Ivánbattyán										
Kásád										
Kémes	1	70	3	65	0	44	0,68	1	5	4
Kisdér										
Kisharsány	1	50	1	15	0	7	0,47	0	2	1
Kisjakabfalva										
Kiskassa										
Kislippó										
Kistapolca										
Kistótfalu										
Kovácskida										
Lapáncsa										
Magyarbóly	1	60	2	46	0	3	0,07	0	4	2
Márfa										
Márok										
Matty	1	16	1	10	0	3	0,30	0	1	2
Nagyharsány	1	100	2	42	0	6	0,14	0	5	3
Nagytótfalu										
Old										
Palkonya										
Pécsdevecser										
Peterd										
Rádfalva										
Siklós	3	355	14	285	0	21	0,07	19	29	12
Siklósbodony										
Siklónagyfalva	1	25	1	17	0	0	0,00	0	2	1
Szaporca										
Szava	1	30	1	19	0	6	0,32	1	1	2
Tésenfa										
Túrony										
Újpetre	1	75	3	60	0	8	0,13	2	6	3
Villány	1	90	3	74	0	2	0,03	2	7	4
Villánykövesd										
Vokány	1	50	2	31	0	3	0,10	1	3	2

A Siklói járásban elhelyezkedő 53 településen 19 óvodai feladatellátási hely található. A 19 feladatellátási helyen összesen 54 óvodai csoport és 1456 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 108 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 64 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 1116 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 186 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanekkor 40 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban nem vett részt senki.

Szentlőrinci járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Bicsérd	1	66	2	32	0	0	0,00	2	3	2
Boda										
Bükkösd	1	60	2	50	0	2	0,04	2	4	3
Cserdi										
Csonkamindszent										
Dinnyeberki										
Gerde										
Gyöngyfa										
Helesfa										
Hetvehely	1	25	1	19	0	4	0,21	1	2	1
Kacsóta										
Királyegyháza	1	60	2	54	0	0	0,00	5	4	3
Okorvölgy										
Pécsbagota										
Sumony										
Szabadszentkirály	1	60	2	47	0	3	0,06	0	4	2
Szentdénes	1	25	1	22	0	3	0,14	6	2	1
Szentkatalin										
Szentlőrinc	2	270	9	181	0	6	0,03	14	19	14
Velény										
Zók										

A Szentlőrinci járásban elhelyezkedő 21 településen 8 óvodai feladatellátási hely található. A 8 feladatellátási helyen összesen 19 óvodai csoport és 566 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 38 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 26 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 405 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 18 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanekkor 30 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban nem vett részt senki.

Szigetvári járás:

Település	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesített gyermekek	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek	Hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás gyermekek	Óvodapedagógusok száma	Nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma
Almamellék	1	25	1	22	0	10	0,45	1	2	1
Almáskeresztúr										
Bánfa										
Basal										
Boldogasszonyfa										
Botykapeterd										
Bűrös										
Csebény										
Csertő										
Dencsháza	1	30	1	16	0	4	0,25	0	2	1
Endrőc										
Gyöngyösmellék										
Hobol	1	40	1	28	0	2	0,07	1	2	1
Horváthertelend										
Ibafa										
Katádfa										
Kétújfalu	1	90	3	73	0	20	0,27	6	6	4
Kisdobsza										
Kistamási										
Magyarlukafa										
Merenye										
Molvány										
Mozsgó	1	50	2	39	0	1	0,03	2	3	3
Nagydobsza	1	75	3	57	0	20	0,35	5	5	4
Nagypeterd	1	50	2	50	0	2	0,04	4	4	4
Nagyváty										
Nemeske										
Nyugotszenterzsébet										
Patapoklosi										
Pettend										
Rózsafa	1	47	2	34	0	13	0,38	3	4	4

Somogyapáti	1	50	2	56	0	22	0,39	6	4	2
Somogyhárságy	1	25	1	16	0	5	0,31	1	2	1
Somogyhatvan										
Somogyviszló										
Szentegát	1	30	1	12	0	0	0,00	0	2	1
Szentlászló	1	50	2	44	0	8	0,18	1	4	2
Szigetvár	3	359	14	309	0	18	0,06	24	29	21
Szörény										
Szulimán										
Teklafalu										
Tótszentgyörgy										
Várad										
Vásárosbéc										
Zádor										

A Szigetvári járásban elhelyezkedő 45 településen 15 óvodai feladatellátási hely található. A 15 feladatellátási helyen összesen 35 óvodai csoport és 921 férőhely van. A járásban az óvodapedagógusok száma 69 fő, a nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók létszáma pedig 49 fő. A táblázatban szereplő adatok 2021. évi adatok, amikor is 756 fő volt az óvodába beíratott gyermekek száma, melyből 125 fő volt hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma ugyanekkor 54 fő volt. A gyógypedagógiai oktatásban nem vett részt senki.

3.1.2 Általános Iskolai ellátás

Bólyi járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmazottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Babarc	1	2	19	9,5	26,3%	10,5%	0,0%	0	5	0	5	3	0
Belvárdgyula													
Bóly	1	19	396	20,8	40,4%	5,1%	0,0%	0	1	32	33	50	8
Borjád													
Hásságy													
Kisbudmér													
Liptód													
Máriakéménd													
Mogyoród													
Nagybudmér													

Olasz	1	8	111	13,9	48,6%	0,9%	0,0%	3	5	13	18	16	2
Pócsa													
Szajk	1	2	30	15,0	13,3%	0,0%	0,0%	0	1	4	5	4	0
Szederkény	1	8	158	19,8	38,6%	7,6%	0,0%	9	4	19	23	18	2
Töttös													
Versend	1	8	90	11,3	0,0%	1,1%	27,8%	25	4	9	13	13	3

A Bólyi járásban elhelyezkedő 16 településen, Bólyban és 5 községben összesen 6 általános iskolai feladatellátási hely található 47 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 104 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 15 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 804 fő, melyből 36 fő (4,4%) hátrányos helyzetű, 25 fő (3,1%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya vegyes képet mutat, átlagosan 27,9% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 77 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 97 fő, melyből 20 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 37 fő részesül.

Hegyháti járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Ág													
Alsómocsolád													
Bakóca													
Baranyajenő													
Baranyaszentgyörgy													
Felsőegerszeg													
Gerényes													
Gödre	1	8	93	11,6	0,7 %	12,9 %	15,1 %	22	6	2	8	15	2
Kisbeszterce													
Kishajmás													
Kisvaszar													
Mágocs	1	8	138	17,3	0,1 %	22,5 %	8,0 %	11	4	14	18	21	3
Mekényes													
Meződ													

Mindszentgodi	1	8	134	16,8	0,3 %	30,6 %	4,5 %	20	5	11	16	15	2
Nagyhajmás													
Palé													
Sásd	1	16	249	15,6	0,2 %	16,9 %	5,2 %	29	3	24	27	35	5
Szágy													
Tarrós													
Tékes													
Tormás													
Varga													
Vásárosdombó	1	8	145	18,1	0,5 %	33,1 %	9,7 %	31	15	12	27	26	3
Váznok													

A Hegyháti járásban elhelyezkedő 25 településen, a 2 városban és 3 községben összesen 5 általános iskolai feladatellátási hely található 48 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 112 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 15 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 759 fő, melyből 174 fő (22,9%) hátrányos helyzetű, 58 fő (7,6%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya vegyes képet mutat, átlagosan 47% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 63 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 96 fő, melyből 33 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 113 fő részesül.

Komlói járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bikal	1	4	77	19,3	66,2%	10,4%	0,0%	0	3	2	5	9	0
Bodolyabér													
Egyházaskozár	1	4	52	13,0	80,8%	11,5%	0,0%	6	1	6	7	9	4
Hegyhátmaróc													
Kárász													
Komló	6	75	1401	18,7	8,6%	8,2%	2,8%	102	20	92	112	181	25
Köblény													
Liget													
Magyaregregy													
Magyarhertelen	1	0	0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0	0	0	0	2	0
Magyarszék	1	8	127	15,9	72,4%	27,6%	0,0%	7	3	19	22	17	2
Mánfa													
Máza													
Mecsekpölöske													
Oroszló													

Szalatnak													
Szárász													
Szászvár	1	14	245	17,5	49,4%	8,6%	0,4%	12	6	21	27	28	3
Tófű													
Vékény													

A Komlói járásban elhelyezkedő 20 településen, Komlón és 5 községben összesen 11 általános iskolai feladatellátási hely található 105 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 246 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 34 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 1902 fő, melyből 185 fő (9,7%) hátrányos helyzetű, 40 fő (2,1%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya jellemzően magas, átlagosan 55,5% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 140 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 173 fő, melyből 33 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 127 fő részesül.

Mohácsi járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmazottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bár													
Bezedék													
Dunaszekcső	1	8	95	11,9	2,1%	9,5%	0,0%	11	2	6	8	16	1
Erdősmárok													
Feked													
Görcsönydoboka													
Himesháza	1	8	122	15,3	45,9%	2,5%	1,6%	3	1	8	9	19	1
Homorúd													
Ivándárda													
Kisnyárad													
Kölked	1	7	60	8,6	6,7%	26,7%	5,0%	12	0	7	7	11	2
Lánycsók	1	8	110	13,8	8,2%	26,4%	1,8%	14		12	12	21	2
Lippó	1	8	107	13,4	69,2%	6,5%	0,0%	4	1	8	9	15	2
Majs	1	8	77	9,6	26,0%	7,8%	0,0%	13	0	10	10	15	1
Maráza													

Mohács	6	76	1519	20,0	20,9%	8,0%	2,6%	78	152	69	221	219	26
Nagynyárad													
Palotabozsok													
Sárok													
Sátorhely	1	2	17	8,5	23,5%	17,6%	0,0%	0	1	0	1	0	0
Somberek	1	8	114	14,3	24,6%	1,8%	0,0%	1	3	4	7	19	1
Szebény													
Székelyszabar													
Szűr													
Udvar													
Véménd	1	8	120	15,0	39,2%	5,0%	6,7%	0	2	12	14	17	3

A Mohácsi járásban elhelyezkedő 26 településen, Mohácson és 9 községben összesen 15 általános iskolai feladatellátási hely található 141 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 352 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 39 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 2341 fő, melyből 202 fő (8,6%) hátrányos helyzetű, 55 fő (2,3%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya vegyes képet mutat, átlagosan 26,6% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 136 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 298 fő, melyből 162 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 136 fő részesül.

Pécsi járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Abaliget	1	6	81	13,5	44,4%	7,4%	4,9%	8	8	15	23	19	2
Aranyosgadány													
Áta													
Bakonya													
Berkesd	1	8	92	11,5	41,3%	7,6%	1,1%	1	3	14	17	12	1
Birján													
Bogád	1	8	170	21,3	73,5%	1,2%	5,3%	6	2	22	24	21	1
Bosta													
Cserkút													
Egerág	1	8	114	14,3	52,6%	7,9%	0,0%	8	12	16	28	16	1
Ellend													
Görcsöny	1	6	74	12,3	45,9%	1,4%	2,7%	2	2	16	18	15	1
Gyód	1	1	17	17,0	41,2%	0,0%	0,0%	0	3	1	4	3	0
Hosszúhetény	1	16	289	18,1	14,9%	5,9%	2,8%	12	3	30	33	40	4
Husztót													

Keszü													
Kisherend													
Kovácsszénája													
Kozármisleny	1	26	657	25,3	22,4%	0,6%	0,0%	7	12	45	57	75	8
Kökény													
Kővágószőlős	1	6	67	11,2	64,2%	35,8%	1,5%	8	4	2	6	6	0
Kővágótöttös													
Lothárd													
Magyarsarlós													
Nagykozár													
Ócsárd													
Orfű	1	1	21	21,0	14,3%	4,8%	0,0%	0	0	0	0	2	0
Pécs	35	508	10541	20,8	16,5%	4,0%	1,1%	342	233	881	1114	1519	189
Pécsudvard													
Pellérd	1	8	185	23,1	33,5%	3,2%	3,8%	0	5	27	32	29	2
Pereked													
Pogány	1	4	46	11,5	6,5%	0,0%	0,0%	0	0	3	3	12	1
Regenye													
Romonya													
Szalánta	1	8	127	15,9	64,6%	22,0%	3,9%	19	8	16	24	22	2
Szemely													
Szilágy													
Szilvás													
Szőke													
Szőkéd													

A Pécsi járásban elhelyezkedő 40 településen, a két városban és 12 községben 48 általános iskolai feladatellátási hely található, ezek közül 35 Pécssett. A 48 intézmény 614 osztállyal működik. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 1791 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 212 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 12481 fő, melyből 530 fő (4,2%) hátrányos helyzetű, 151 fő (1,2%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya vegyes képet mutat, átlagosan 38,3% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 1088 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 1383 fő, melyből 295 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 413 fő részesül.

Pécsváradi járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Apátvarasd													
Erdősmecke													
Erzsébet													
Fazekasboda													
Geresdlak	1	8	89	11,1	59,6%	19,1%	2,2%	11	1	19	20	14	2
Hidas	1	8	84	10,5	8,3%	11,9%	2,4%	6	2	14	16	14	3
Kátoly													
Kékesd													
Lovászhetény													

Martonfa													
Mecseknádasd	1	9	176	19,6	55,1%	6,8%	0,0%	12	0	23	23	29	1
Nagypall	1	1	12	12,0	50,0%	8,3%	0,0%	0				4	0
Óbánya													
Ófalu													
Pécsvárad	2	21	346	16,5	31,2%	5,2%	4,0%	29	77	38	115	64	7
Szellő													
Zengővárkony	1	4	43	10,8	0,0%	0,0%	0,0%	0	11	0	11	14	2

A Pécsvárad-i járásban elhelyezkedő 17 településen, Pécsváradon és 5 községben összesen 7 általános iskolai feladatellátási hely található 51 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 139 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 15 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 750 fő, melyből 58 fő (7,7%) hátrányos helyzetű, 18 fő (2,2%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya nagyon vegyes képet mutat, átlagosan 34% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 94 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 185 fő, melyből 91 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 58 fő részesül.

Sellyei járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Adorjás													
Baksa	1	8	115	14,4	59,1%	27,0%	6,1%	25	10	14	24	17	3
Baranyahídvég													
Besence													
Bogádmindszent	1	7	56	8,0	41,1%	50,0%	3,6%	9	8	0	8	9	3
Bogdása													
Csányoszró													
Drávafok	1	8	103	12,9	62,1%	26,2%	11,7%	26	12	0	12	15	2
Drávaiványi													
Drávakeresztúr													
Drávasztára	1	6	60	10,0	73,3%	51,7%	6,7%	11	2	12	14	10	1
Felsőszentmárton	1	2	15	7,5	33,3%	33,3%	0,0%	0	2	4	6	0	0
Gilvánfa													
Hegyszentmárton													
Hirics													

Kákics														
Kemse														
Kisasszonyfa														
Kisszentmárton														
Kórós														
Lúzsok														
Magyarmecske	1	8	119	14,9	77,3%	7,6%	26,1%	35	8	7	15	21	3	
Magyartelek														
Markóc														
Marócsa														
Nagycsány														
Okorág														
Ózdfalu														
Páprád														
Piskó														
Sámod														
Sellye	1	16	252	15,8	50,4%	23,0%	5,6%	51	22	11	n.a.	38	4	
Sósvertike														
Tengeri														
Téseny														
Vajszló	1	16	271	16,9	70,8%	22,5%	16,6%	77	16	23	n.a.	32	6	
Vejti														
Zaláta														

A Sellyei járásban elhelyezkedő 38 településen, Sellyén, Vajszlón és 6 községben összesen 8 általános iskolai feladatellátási hely található 71 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 142 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 22 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 991 fő, melyből 250 fő (25,2%) hátrányos helyzetű, 115 fő (11,6%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya jellemzően magas, átlagosan 58,4% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási

nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 71 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 79 fő, melyből 80 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 234 fő részesül.

Siklósi járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Alsószentmárton	1	0	0	0,0				0	1	4	5	2	0
Babarcszőlős													
Beremend	1	8	167	20,9	19,8%	12,6%	1,8%	15	3	15	18	21	2
Bisse													
Cún													
Csarnóta													
Diósvizsló													
Drávacsehi													
Drávacsepely													
Drávapalkonya													
Drávapiski													

Drávaszabolcs	1	8	100	12,5	68,0%	56,0%	5,0%	25	0	11	11	14	1
Drávaszerdahely													
Egyházasharaszti	1	8	140	17,5	93,6%	8,6%	49,3%	74	8	0	8	15	3
Garé													
Gordisa													
Harkány	1	17	443	26,1	38,8%	10,4%	3,4%	24	4	27	31	52	4
Illocska													
Ipacsfa													
Ivánbattyán													
Kásád													
Kémes	1	8	122	15,3	82,8%	53,3%	13,1%	1	4	9	13	13	4
Kisdér													
Kisharsány													
Kisjakabfalva													
Kiskassa													
Kislippó													
Kistapolca													
Kistótfalu													
Kovácskida													
Lapáncsa													
Magyarbóly	1	7	85	12,1	38,8%	20,0%	2,4%	12	1	1	2	11	2
Márfa													
Márok													
Matty													
Nagyharsány	1	8	148	18,5	38,5%	27,7%	10,1%	25	1	15	16	23	5
Nagytótfalu													
Old	1	2	13	6,5	84,6%	30,8%	0,0%	1	26	0	26	5	3
Palkonya													
Pécsdevecser													
Peterd													
Rádfalva													

Siklós	4	49	860	17,6	33,6%	8,8%	4,2%	71	12	43	55	124	12
Siklósbodony													
Siklósnagyfalu													
Szaporca													
Szava													
Tésenfa													
Túrony													
Újpetre	1	8	96	12,0	39,6%	14,6%	4,2%	9	3	8	11	15	1
Villány	2	9	165	18,3	35,2%	4,2%	0,6%	7	1	5	6	25	1
Villánykövesd													
Vokány	1	8	86	10,8	25,6%	4,7%	0,0%	5	1	9	10	12	1

A Siklósi járásban elhelyezkedő 53 településen, a 3 városban és 11 községben összesen 17 általános iskolai feladatellátási hely található 140 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 332 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 39 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 2425 fő, melyből 363 fő (14,9%) hátrányos helyzetű, 166 fő (6,8%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya nagyon vegyes képet mutat, átlagosan 50% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 147 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 212 fő, melyből 65 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 269 fő részesül.

Szentlőrinci járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bicsérd	1	8	120	15,0	35,0%	7,5%	1,7%	2	3	16	19	16	2
Boda													
Bükkösd	1	8	99	12,4	52,5%	5,1%	7,1%	19	11	5	16	18	1
Cserdi													
Csonkamindszent													
Dinnyeberki													
Gerde													
Gyöngyfa													
Helesfa													
Hetvehely	1	7	69	9,9	55,1%	5,8%	21,7%	11	4	6	10	9	0
Kacsóta													
Királyegyháza	1	8	121	15,1	58,7%	5,0%	22,3%	33	5	8	13	16	2
Okorvölgy													
Pécsbagota													
Sumony													

Szabadszentkirály	1	8	78	9,8	59,0%	32,1%	7,7%	18	4	12	16	12	1
Szentdénes													
Szentkatalin													
Szentlőrinc	2	30	531	17,7	26,0%	8,7%	4,7%	51	85	45	130	75	21
Velény													
Zók													

A Szentlőrinci járásban elhelyezkedő 21 településen, Szentlőrincen és 5 községben összesen 7 általános iskolai feladatellátási hely található 69 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 146 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 27 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 1018 fő, melyből 95 fő (9,3%) hátrányos helyzetű, 82 fő (8%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya átlagosan 47,7%. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 92 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 204 fő, melyből 112 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 134 fő részesül.

Szigetvári járás:

Település	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékoság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Almamellék	1	7	93	13,3	45,2%	28,0%	19,4%	27	6	9	15	10	2
Almáskeresztúr													
Bánfa													
Basal													
Boldogasszonyfa													
Botykapeterd													
Bűrüs													
Csebény													
Csertő													
Dencsháza	1	8	96	12,0	44,8%	46,9%	7,3%	18	0	16	16	16	2
Endróc													
Gyöngyösmellék													
Hobol	1	7	73	10,4	42,5%	31,5%	8,2%	22	5	12	17	15	1
Horváthertelend													
Ibafa													

Katádfa													
Kétújfalu	1	8	130	16,3	73,1%	56,2%	0,8%	30	3	18	21	20	4
Kisdobsza													
Kistamási													
Magyarlukafa													
Merenye													
Molvány													
Mozsgó	1	7	80	11,4	50,0%	1,3%	3,8%	12	2	8	10	11	1
Nagydobsza	1	8	123	15,4	78,0%	28,5%	17,9%	25	0	16	16	16	2
Nagypeterd	1	8	166	20,8	81,9%	18,1%	12,0%	2	4	17	21	21	2
Nagyváty													
Nemeske													
Nyugotszenterzsébet													
Patapoklosi													
Pettend													
Rózsafa													
Somogyapáti	1	8	115	14,4	68,7%	26,1%	24,3%	39	11	13	24	17	2
Somogyhárság	1	3	42	14,0	73,8%	42,9%	0,0%	0	0	1	1	3	0
Somogyhatvan													
Somogyviszló													
Szentegát													
Szentlászló	1	8	78	9,8	48,7%	12,8%	9,0%	13	4	6	10	15	2
Szigetvár	2	32	758	23,7	20,1%	6,5%	2,8%	51	7	39	46	93	20
Szörény													
Szulimán													
Teklafalu													
Tótszentgyörgy													
Várad													
Vásárosbéc													
Zádor													

A Szigetvári járásban elhelyezkedő 45 településen, Szigetváron és 11 községben összesen 12 általános iskolai feladatellátási hely található 104 osztállyal. A járás intézményeiben dolgozó pedagógusok száma 237 fő, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 38 fő.

Az általános iskolai tanulók száma 1754 fő, melyből 340 fő (19,4%) hátrányos helyzetű, 133 fő (7,6%) pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya jellemzően magas, átlagosan 56,9% mértékű. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma a járás általános iskoláiban 155 fő, a sajátos nevelési igényű tanulók száma 197 fő, melyből 42 fő integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 239 fő részesül.

3.1.3 Középfokú oktatás

Bólyi járás:

Település		Gimnázium	Szakiskola és kézségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Babarc					
Belvárdgyula					
Bóly	Feladatellátási helyek száma		1		
	Pedagógusok száma		8		
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma		5		
	Tanulók száma		48		
Borjád					
Hásságy					
Kisbudmér					
Liptód					
Máriakéménd					
Mogyoród					
Nagybudmér					
Olasz					
Pócsa					
Szajk					
Szederkény					
Töttös					
Versend					

A Bólyi járásban csak Bóly településen található középfokú oktatási intézmény, egy szakiskola formájában. A szakiskolában oktató pedagógusok száma 8 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 5 fő, és a tanulói létszám 48 fő.

Bólyi járás	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Bóly	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
0	0

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői iskolákban
0	0	0	0	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén nem jelentettek sem hátrányos, sem halmozottan hátrányos helyzetű tanulót. Nincs más településről bejáró tanuló sem. Ugyanúgy nem jelentettek integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulót, sem rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulót, és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót sem. Ennek oka, hogy majd a 2024/2025-ös tanévtől indul a Pécsi Református Kollégium Technikuma és Szakképző Iskolája. Az egykori Montenuovo Nándor Szakképző Iskolát vette át a Pécsi Református Kollégium, új szakmakinálat kidolgozásával.

Hegyháti járás:

Település		Gimnázium	Szakiskola és képzőfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Ág					
Alsómocsolád					
Bakóca					
Baranyajenő					
Baranyaszentgyörgy					
Felsőegerszeg					
Gerényes					
Gödre					
Kisbeszterce					
Kishajmás					
Kisvaszar					
Mágocs					
Mekényes					
Meződ					
Mindszentgodisa					
Nagyhajmás					
Palé					
Sásd	Feladatellátási helyek száma				1
	Pedagógusok száma				12
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma				2
	Tanulók száma				143
Szágy					
Tarrós					
Tékes					
Tormás					
Varga					
Vásárosdombó					
Vázsnok					

A hegyháti járásban csak Sásd településen található középfokú oktatási intézmény, egy szakképző iskola formájában. A szakiskolában oktató pedagógusok száma 12 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma 2 fő, és a tanulói létszám 143 fő.

Hegyháti járás	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali <small>oktatásban</small>	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Sásd	86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
0	0

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
0	0	0	0	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén nem jelentettek sem hátrányos, sem halmozottan hátrányos helyzetű tanulót. 86 fő a más településről bejáró tanuló. Szintén nem jelentettek integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulót, sem rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulót, és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót sem.

Komlói járás:

Település		Gimnázium	Szakiskola és kézségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Bikal					
Bodolyabér					
Egyházaskozár					
Hegyhátmaróc					
Kárász					
Komló	Feladatellátási helyek száma	3	3	1	1
	Pedagógusok száma	28	9	21	19
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma	10	2	6	4
	Tanulók száma	433	61	260	191
Köblény					
Liget					
Magyaregregy					
Magyarhertelend	Feladatellátási helyek száma	1			
	Pedagógusok száma	11			
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma	5			
	Tanulók száma	190			
Magyarszék					
Mánfa					
Máza					
Mecsekpölöske					
Oroszló					
Szalatnak					
Szárász					
Szászvár					
Tófű					
Vékény					

A Komlói járásban két településen, Komlón és Magyarhertelend településen található középfokú oktatási intézmény. Komló városában 3 gimnázium, 3 szakiskola és készségfejlesztő iskola, 1 technikum és 1 szakképző iskola található. A gimnáziumokban összesen 48 fő pedagógus, 10 egyéb oktatói, nevelői munkát közvetlenül segítő dolgozó, és 433 fő tanuló van.

A szakiskolában oktató összes pedagógus száma 9 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát létszáma 2 fő, és a tanulói létszám 61 fő. A technikumban oktató pedagógusok száma 21 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát létszáma 6 fő, és a tanulói létszám 260 fő. A szakképző iskolában oktató pedagógusok száma 19 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 4 fő, és a tanulói létszám 191 fő. Magyarhertelenden található gimnázium pedagógusainak száma 11 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 5 fő, és a tanulói létszám 190 fő.

		Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban
Komló	175	0	3	5	0	1	0	5	1	0	4
Magyarhertelend	61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma
10	20
0	0

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői iskolákban
0	0	9	0	0
0	0	0	0	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén 236 fő a más településről bejáró tanuló. hátrányos helyzetű tanulók közül 3 fő szakiskolába, 5 fő gimnáziumba, és 1 fő készségfejlesztő iskolába jár. A, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül 5 fő szakiskolába, 1 fő gimnáziumba, és 4 fő készségfejlesztő iskolába jár. 10 fő integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanuló, és 20 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló. 9 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót jelentettek, akik gimnáziumba járnak.

Mohácsi járás:

Település		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Bár					
Bezedek					
Dunaszekcső					
Erdősmárok					
Feked					
Görcsönydoboka					
Himesháza					
Homorúd					
Ivándárda					
Kisnyárad					
Kölked					
Lánycsók					
Lippó					
Majs					
Maráza					
Mohács	Feladatellátási helyek száma	1	2	1	1
	Pedagógusok száma	33	10	18	19
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma	3	1	1	2
	Tanulók száma	364	54	287	213
Nagynyárad					
Palotabozsok					
Sárok					
Sátorhely					
Somberek					
Szebény					

Székelyszabar					
Szűr					
Udvar					
Véménd					

A Mohácsi járásban csak Mohács településen található középfokú oktatási intézmény. Mohács városában 1 gimnázium, 2 szakiskola és készségfejlesztő iskola, 1 technikum és 1 szakképző iskola található. A gimnáziumban összesen 33 fő pedagógus, 3 egyéb oktatói, nevelői munkát közvetlenül segítő dolgozó, és 364 fő tanuló van. A szakiskolában oktató összes pedagógus száma 10 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát létszáma 1 fő, és a tanulói létszám 54 fő. A technikumban oktató pedagógusok száma 18 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 1 fő, és a tanulói létszám 287 fő. A szakképző iskolában oktató pedagógusok száma 19 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 2 fő, és a tanulói létszám 213 fő.

		Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Mohácsi járás	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali										
Mohács	405	0	6	3	0	2	0	5	1	0	5

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
3	9

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői iskolákban
0	0	0	0	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén 405 fő a más településről bejáró tanuló. A hátrányos helyzetű tanulók közül 6 fő szakiskolába, 3 fő gimnáziumba, és 2 fő készségfejlesztő iskolába jár. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül 5 fő szakiskolába, 1 fő gimnáziumba, és 5 fő készségfejlesztő iskolába jár. A középfokú oktatásban részt vevők közül 3 fő integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanuló, és 9 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót nem jelentettek.

Pécsi járás:

Település	Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Abaliget				
Aranyosgadány				
Áta				
Bakonya				
Berkesd				
Birján				
Bogád				
Bosta				
Cserkút				
Egerág				
Ellend				
Görcsöny				
Gyód				
Hosszúhetény				
Husztót				
Keszű				
Kisherend				
Kovácsszénája				
Kozármisleny				
Kökény				
Kővágószőlős				
Kővágótöttös				
Lothárd				
Magyarsarlós				
Nagykozár				
Ócsárd				
Orfű				

Pécs	Feladatellátási helyek száma	20	6	10	6
	Pedagógusok száma	580	34	393	105
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma	60	4	30	7
	Tanulók száma	6423	214	4683	1656
Pécsudvard					
Pellérd					
Pereked					
Pogány					
Regenye					
Romonya					
Szalánta					
Szemely					
Szilágy					
Szilvás					
Szóke					
Szőkéd					

A Pécsi járásban csak Pécs városban található középfokú oktatási intézmény, 20 gimnázium, 6 szakiskola és készségfejlesztő iskola, 10 technikum és 6 szakképző iskola. A gimnáziumban összesen 580 fő pedagógus, 60 egyéb oktatói, nevelői munkát közvetlenül segítő dolgozó, és 6423 fő tanuló van. A szakiskolában oktató összes pedagógus száma 34 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 4 fő, és a tanulói létszám 214 fő. A technikumban oktató pedagógusok száma 393 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 30 fő, és a tanulói létszám 4683 fő. A szakképző iskolában oktató pedagógusok száma 105 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 7 fő, és a tanulói létszám 1656 fő.

		Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Pécsi járás	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali										
Pécs	4194	0	11	64	5	4	0	13	65	2	1

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
222	182

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
0	0	203	17	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén 4194 fő a más településről bejáró tanulók száma. A hátrányos helyzetű tanulók közül 11 fő szakiskolába, 64 fő gimnáziumba, 5 fő technikumba, és 4 fő készségfejlesztő iskolába jár. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül 13 fő szakiskolába, 65 fő gimnáziumba, 2 fő technikumba és 1 fő készségfejlesztő iskolába jár. A középfokú oktatásban részt vevők közül 222 fő integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanuló, és 182 fő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók közül 203 fő gimnáziumba, 17 fő pedig technikumba jár.

Pécsváradi járás:

Település	Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Apátvarasd				
Erdősmecke				
Erzsébet				
Fazekasboda				
Geresdlak				
Hidas				
Kátoly				
Kékesd				
Lovászhetény				
Martonfa				
Mecseknádasd				
Nagypall				

Óbánya					
Ófalu					
Pécsvárad	Feladatellátási helyek száma		2	1	1
	Pedagógusok száma		5	17	5
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma		1	12	2
	Tanulók száma		30	172	101
Szellő					
Zengővárkony					

A járásban Pécsvárad településen található középfokú oktatási intézmény, 2 szakiskola és készségfejlesztő iskola, 1 technikum és 1 szakképző iskola. A szakiskolában oktató összes pedagógus száma 5 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 1 fő, és a tanulói létszám 30 fő. A technikumban oktató pedagógusok száma 17 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 12 fő, és a tanulói létszám 172 fő. A szakképző iskolában oktató pedagógusok száma 5 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 2 fő, és 101 tanuló.

		Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Pécsvárad	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali	0	1		0	1	0	3	0	0	8

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
0	2

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
0	0	0	0	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén 180 fő a más településről bejáró tanuló. A hátrányos helyzetű tanulók közül 1 fő szakiskolába, és 1 fő készségfejlesztő iskolába jár. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül 3 fő szakiskolába, és 8 fő készségfejlesztő iskolába jár. Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulót nem jelentettek, és 2 fő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót szintén jelentettek.

Sellyei járás:

Település	Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Adorjás				
Baksa				
Baranyahídvég				
Besence				
Bogádmindszent				
Bogdása				
Csányoszró				
Drávafok				
Drávaiványi				
Drávakeresztúr				
Drávasztára				
Felsőszentmárton				
Gilvánfa				

Hegyszentmárton					
Hirics					
Kákics	Feladatellátási helyek száma	1			
	Pedagógusok száma	0			
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma				
	Tanulók száma	60			
Kemse					
Kisasszonyfa					
Kisszentmárton					
Kőrös					
Lúzsok					
Magyarmecske					
Magyartelek					
Markóc					
Marócsa					
Nagycsány					
Okorág					
Ózdfalu					
Páprád					
Piskó					
Sámod					
Sellye	Feladatellátási helyek száma			1	1
	Pedagógusok száma			11	5
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma			2	1
	Tanulók száma			36	78
Sósvertike					
Tengeri					
Téseny					
Vajszló	Feladatellátási helyek száma	1			
	Pedagógusok száma	1			
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma	0			
	Tanulók száma	77			
Vejtí					
Zaláta					

A Sellyei járásban három település is rendelkezik közfokú oktatási intézménnyel. Kákics településen megtalálható egy gimnázium, pedagógusi létszám nem ismert, tanulói létszám 60 fő. Vajszló településen szintén egy gimnázium található, 1 fő pedagógusi létszámmal, és 77 fő tanulóval. Sellye városában található 1 db technikum, 11 fő pedagógussal, 2 fő nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő dolgozók létszámmal, és 36 fő tanulóval. Emellett van 1 szakképző iskola 5 fő pedagógussal, 1 fő nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő dolgozói létszámmal és 78 fő tanulóval.

	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Sellyei járás											
Kákics	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sellye	68	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vajszló	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
0	0
0	0
0	0

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0

A járásban a közfokú oktatás szintjén nem jelentettek sem hátrányos, sem halmozottan hátrányos helyzetű tanulót. 68 fő a más településről bejáró tanuló. Szintén nem jelentettek integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulókat, sem rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményben részesülő tanulót, és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót sem.

Siklói járás:

Település		Gimnázium	Szakiskola és kézségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Alsószentmárton	Feladatellátási helyek száma	1			
	Pedagógusok száma	17			
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma				
	Tanulók száma	139			
Babarcszőlős					
Beremend					
Bisse					
Cún					
Csarnóta					
Diósvizló					
Drávacsehi					
Drávacsepely					
Drávapalkonya					
Dráwapiski					
Drávaszabolcs					
Drávaszerdahely					
Egyházasharaszti					
Garé					
Gordisa					
Harkány					
Illocska					
Ipacsfa					
Ivánbattyán					
Kásád					
Kémes					
Kisdér					
Kisharsány					
Kisjakabfalva					
Kiskassa					

Kislippó					
Kistapolca					
Kistótfalu					
Kovácskőhid					
Lapáncsa					
Magyarbóly					
Márfa					
Márok					
Matty					
Nagyharsány					
Nagytótfalu					
Old	Feladatellátási helyek száma		1		
	Pedagógusok száma		2		
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma				
	Tanulók száma		9		
Palkonya					
Pécsdevecser					
Peterd					
Rádfalva					
Siklós	Feladatellátási helyek száma	1		1	1
	Pedagógusok száma	22		11	5
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma	0		1	2
	Tanulók száma	241		31	192
Siklósbodony					
Siklósnagyfalu					
Szaporca					
Szava					
Tésénfa					
Túrony					
Újpetre					
Villány	Feladatellátási helyek száma			1	1
	Pedagógusok száma			0	20
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma			1	1
	Tanulók száma			49	86
Villánykövesd					

Vokány					
--------	--	--	--	--	--

A Siklósi járásban négy település is rendelkezik közfokú oktatási intézménnyel. Alsószentmárton településen megtalálható 1 gimnázium, pedagógusi létszám 17 fő, a tanulói létszám 139 fő. Old településen szakiskola/készségfejlesztő iskola található 2 fő pedagógusi létszámmal, és 9 fő tanulóval. Siklós városában található 1 gimnázium, 22 fő pedagógussal, és 241 fő tanulóval, 1 technikum, 11 fő pedagógussal, 1 fő nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő dolgozói létszámmal, és 31 fő tanulóval. Emellett van 1 szakképző iskola, 5 fő pedagógussal, 2 fő nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő dolgozói létszámmal és 192 fő tanulóval. Villány városában is van két középfokú intézmény, 1 technikum 1 fő nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő dolgozói létszámmal, és 49 fő tanulóval, és 1 szakképző iskola, 20 fő pedagógussal, 1 fő nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő dolgozói létszámmal és 86 fő tanulóval.

		Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Siklósi járás	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali										
Alsószentmárton	29	0	0	15	0	0	0	0	56	0	0
Old	9	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1
Siklós	297	0	0	10	0	0	0	0	8	0	0
Villány	55	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
1	71
0	4
9	29
0	0

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén 390 fő a más településről bejáró tanulók létszáma. A hátrányos helyzetű tanulók közül 25 fő gimnáziumba, és 2 fő készségfejlesztő iskolába jár. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül 64 fő gimnáziumba, és 1 fő készségfejlesztő iskolába jár. 10 fő az Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanuló, és 104 fő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat nem jelentettek.

Szentlőrinci járás:

Település	Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Bicsérd				
Boda				
Bükkösd				
Cserdi				
Csonkamindszent				
Dinnyeberki				
Gerde				
Gyöngyfa				
Helesfa				
Hetvehely				
Kacsóta				

Királyegyháza					
Okorvölgy					
Pécsbagota					
Sumony					
Szabadszentkirály					
Szentedénes					
Szentkatalin					
Szentlőrinc	Feladatellátási helyek száma			1	1
	Pedagógusok száma			13	8
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma			1	1
	Tanulók száma			127	80
Velény					
Zók					

A Szentlőrinci járásban Szentlőrinc településen található középfokú oktatási intézmény, 1 technikum és 1 szakképző iskola. A technikumban oktató pedagógusok száma 13 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 1 fő, és a tanulói létszám 127 fő. A szakképző iskolában oktató pedagógusok száma 8 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát végzők létszáma 1 fő, és 80 fő tanuló van.

		Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Szentlőrinci járás	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban										
Szentlőrinc	113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
0	0

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
0	0	0	0	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén 113 fő a más településről bejáró tanulók létszáma. Nem jelentettek sem hátrányos helyzetű, sem halmozottan hátrányos helyzetű tanulót. Az Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanuló, és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulókat sem jelentettek, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót sem.

Szigetvári járás:

Település	Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Almamellék				
Almáskeresztúr				
Bánfa				
Basal				
Boldogasszonyfa				
Botykapeterd				
Bűrös				
Csebény				
Csertő				
Dencsháza				
Endrőc				
Gyöngyösmellék				
Hobol				
Horváthertelend				

Ibafa					
Katádfa					
Kétújfalu					
Kisdobsza					
Kistamási					
Magyarlukafa					
Merenye					
Molvány					
Mozsgó					
Nagydobsza					
Nagypeterd					
Nagyváty					
Nemeske					
Nyugotszenterzsébet					
Patapoklosi					
Pettend					
Rózsafa					
Somogyapáti					
Somogyhárság					
Somogyhatvan					
Somogyviszló					
Szentegát					
Szentlászló					
Szigetvár	Feladatellátási helyek száma	1	1	1	1
	Pedagógusok száma		0	6	14
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma				10
	Tanulók száma	94	12	119	188
Szörény					
Szulimán					
Teklafalu					
Tótszentgyörgy					
Várad					
Vásárosbéc					
Zádor					

A Szigetvári járásban Szigetvár településen található középfokú oktatási intézmény, 1 gimnázium, 1 szakiskola és készségfejlesztő iskola, 1 technikum és 1 szakképző iskola. A gimnáziumba 94 tanuló jár. A szakiskolában 12 fő a tanulói létszám. A technikumban oktató pedagógusok száma 6 fő, a tanulói létszám 119 fő. A szakképző iskolában oktató pedagógusok száma 14 fő, egyéb, nevelő és oktató munkát segítő létszáma 10 fő, és 188 fő tanuló van.

		Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
Szigetvári járás	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali										
Szigetvár	229	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
0	0

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztői
0	0	0	0	0

A járásban a középfokú oktatás szintjén 229 fő a más településről bejáró tanulók létszáma. Nem jelentettek sem hátrányos helyzetű, sem halmozottan hátrányos helyzetű tanulót. Az integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanuló, és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulókat sem jelentettek, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót sem.

3.1.4 További köznevelési feladatok

Bólyi járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Babarc										
Belvárdgyula										
Bóly			X				X			
Borjád										
Hásságy										
Kisbudmér										
Liptód										
Máriakéménd										
Mogyoród										
Nagybudmér										
Olasz							X			
Pócsa										
Szajk										
Szederkény							X			
Töttös										
Versend							X			

A további köznevelési feladatok közül a Bólyi járásban az alapvető művészetoktatás érhető el a járásszékhely Bóly városában (Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), továbbá pedagógiai szakszolgálat működik 4 helyszínen.

Hegyháti járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanulók nevelése, oktatása
Ág										
Alsómocsolád										
Bakóca										
Baranyajenő							X			
Baranyaszent- györgy										
Felsőegerszeg										
Gerényes										
Gödre							X			
Kisbeszterce										
Kishajmás										
Kisvaszar							X			
Mágocs			X				X			
Mekényes										
Meződ										
Mindszent- godisa							X			
Nagyhajmás										
Palé										
Sásd			X				X			
Szágy										
Tarrós										
Tékes										
Tormás							X			
Varga										
Vásárosdombó			X				X			
Vázsnok										

A további köznevelési feladatok közül a Hegyháti járásban az alapvető művészetoktatás érhető el három helyszínen; a járásszékhely Sásdon, Mágocson és Vásárosdombón, továbbá pedagógiai szakszolgálat működik 8 helyszínen.

Komlói járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Bikal										
Bodolyabér										
Egyházaskozár							x			
Hegyhátmaróc										
Kárász										
Komló	x	x	x	x			x			
Köblény										
Liget										
Magyaregregy										
Magyar- hertelend										
Magyarszék							x			
Mánfa										
Máza										
Mecsekpölöske										
Oroszló										
Szalatnak										
Szárász										
Szászvár	x						x			
Tófű										
Vékény										

A további köznevelési feladatok közül a Komlói járásban a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás, a fejlesztő nevelés-oktatás, az alapfokú művészetoktatás és a kollégiumi ellátás érhető el a járásszékhely Komlón, a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás Szászváron, továbbá pedagógiai szakszolgálat működik 4 helyszínen.

Mohácsi járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanulók nevelése, oktatása
Bár										
Bezedek										
Dunaszekcső							X			
Erdősmárok										
Feked										
Görcsöny- doboka										
Himesháza			X				X			
Homorúd										
Ivándárda										
Kisnyárad										
Kölked										
Lánycsók			X					X		
Lippó								X		
Majs								X		
Maráza										
Mohács	X	X	X	X				X		
Nagynyárad								X		
Palotabozsok								X		
Sárok										
Sátorhely										
Somberek			X					X		
Szebény										
Székelyszabar										
Szúr										
Udvar										
Véménd								X		

A további köznevelési feladatok közül a Komlói járásban a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás, a fejlesztő nevelés-oktatás, az alapfokú művészetoktatás, a kollégiumi ellátás és az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat érhető el a járásszékhely Mohácson. Alapfokú

művészetoktatási intézmények működnek Himesházán, Lánycsónon és Sombereken, továbbá pedagógiai szakszolgálat működik 10 helyszínen.

Pécsi járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Abaliget										
Aranyosgadány										
Áta										
Bakonya										
Berkesd							X			
Birján										
Bogád							X			
Bosta										
Cserkút										
Egerág										
Ellend										
Görcsöny										
Gyód										
Hossúhetény			X				X			
Husztót										
Keszű										
Kisherend										
Kovácsszénája										
Kozármisleny			X				X			
Kökény										
Kővágószőlős							X			
Kővágótöttös										
Lothárd										
Magyarsarlós										
Nagykozár										
Ócsárd										
Orfű										
Pécs	X	X	X	X		X	X	X		

Pécsudvard										
Pellérd							X			
Pereked										
Pogány										
Regenye										
Romonya										
Szalánta							X			
Szemely										
Szilágy										
Szilvás										
Szőke										
Szőkéd										

A további köznevelési feladatok közül a Pécsi járásban a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás, a fejlesztő nevelés-oktatás, az alapfokú művészetoktatás, a kollégiumi ellátás, hídprogramok, pedagógiai szakszolgáltatás és utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat érhető el a megye- és járásszékhely Pécsen. Alapfokú művészetoktatási intézmények működnek Hosszúhetényben és Kozármislenyben, továbbá pedagógiai szakszolgálat érhető el 8 helyszínen.

Pécsváradi járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Apátvarasd							X			
Erdősmecske										
Erzsébet							X			
Fazekasboda										
Geresdlak							X			
Hidas							X			
Kátoly										
Kékesd										
Lovászhetény										
Martonfa										
Mecseknádasd			X				X			
Nagypall							X			

Óbánya										
Ófalu							X			
Pécsvárad			X				X			
Szellő										
Zengővárkony							X			

A további köznevelési feladatok közül a Pécsvárad járásban az alapvető művészetoktatás érhető el a járásszékhely Pécsvárad városban és Mecseknádasdon, továbbá pedagógiai szakszolgálat működik 9 helyszínen

Sellyei járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó győgypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Adorjás										
Baksa							X			
Baranyahídvég										
Besence										
Bogád- mindszent							X			
Bogdása										
Csányoszró							X			
Drávafok							X			
Drávaiványi										
Drávakeresztúr										
Drávasztára							X			
Felső- szentmárton							X			
Gilvánfa										
Hegy- szentmárton										
Hirics										
Kákics										
Kemse										
Kisasszonyfa										
Kisszentmárton										

Kórós										
Lúzsok										
Magyarmecske							X			
Magyartelek										
Markóc										
Marócsa										
Nagycsány										
Okorág										
Ózdfalu										
Páprád										
Piskó										
Sámod										
Sellye							X			
Sósvertike										
Tengeri										
Téseny										
Vajszló							X			
Vejtí										
Zaláta										
Adorjás										
Baksa										

A Sellyei járásban a fenti táblázatban nevesített köznevelési feladatok közül kizárólag a pedagógiai szakszolgálat érhető el 9 helyszínen.

Siklói járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanulók nevelése, oktatása
Alsó- szentmárton							X			
Babarcszőlős										
Beremend			X				X			
Bisse										
Cún										

Csarnóta										
Dióviszló							x			
Drávacsehi										
Drávacsepely										
Drávapalkonya										
Dráwapiski										
Drávaszabolcs							x			
Dráva- szerdahely										
Egyházas- haraszi							x			
Garé										
Gordisa										
Harkány			x				x			
Illocska										
Ipacsfá										
Ivánbattyán										
Kásád										
Kémes							x			
Kisdér										
Kisharsány							x			
Kisjakabfalva										
Kiskassa										
Kislippó										
Kistapolca										
Kistótfalu										
Kovácskőhid										
Lapáncsa										
Magyarbóly							x			
Márfa										
Márok										
Matty							x			
Nagyharsány							x			
Nagytótfalu										
Old										
Palkonya										
Pécsdevecser										
Peterd										
Rádfalva										
Siklós			x				x			
Siklósbodony										
Siklósnagyfalva							x			
Szaporca										
Szava							x			
Tésenfá										

Túrony										
Újpetre							X			
Villány			X				X			
Villánykövesd										
Vokány							X			

A további köznevelési feladatok közül a siklósi járásban az alapvető művészetoktatás érhető el a járásszékhely Siklós városban, Harkányban és Villányban, továbbá pedagógiai szakszolgálat működik 17 helyszínen.

Szentlőrinci járás:

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Bicsérd							X			
Boda										
Bükkösd							X			
Cserdi										
Csonka- mindszent										
Dinnyeberki										
Gerde										
Gyöngyfa										
Helesfa										
Hetvehely							X			
Kacsóta										
Királyegyháza							X			
Okorvölgy										
Pécsbagota										
Sumony										
Szabadszent- király							X			
Szentdénés										
Szentkatalin										
Szentlőrinc			X	X			X			

Velény										
Zók										

A további köznevelési feladatok közül a Szentlőrinci járásban az alapvető művészetoktatás és a kollégiumi ellátás érhető el a járasszékhely Szentlőrinc városban, továbbá pedagógiai szakszolgálat működik 6 helyszínen.

Szigetvári járás

Település	Készségfejlesztő iskolai nevelés- oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Almamellék				X			X			
Almáskeresztúr										
Bánfa										
Basal										
Boldog- asszonyfa										
Botykapeterd										
Bűrüs										
Csebény										
Csertő										
Dencsháza							X			
Endrőc										
Gyöngös- mellék										
Hobol							X			
Horvát- hertelend										
Ibafa										
Katádfa										
Kétújfalu							X			
Kisdobsza										
Kistamási										
Magyarlukafa										
Merenye										

Molvány										
Mozsgó							x			
Nagydobsza							x			
Nagypeterd							x			
Nagyváty										
Nemeske										
Nyugot-szenterzsébet										
Patapoklosi										
Pettend										
Rózsafa										
Somogyapáti								x		
Somogyhárságy								x		
Somogyhatvan										
Somogyviszló										
Szentegát								x		
Szentlászló								x		
Szigetvár			x					x		
Szörény										
Szulimán										
Teklafalu										
Tótszentgyörgy										
Várad										
Vásárosbéc										
Zádor										

A további köznevelési feladatok közül a Szigetvári járásban az alapvető művészetoktatás és a utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat érhető el a járásszékhely Szigetvár városban. Általános iskolai kollégium működik Almamelléken, továbbá pedagógiai szakszolgálat működik 12 helyszínen.

3.1.5 Felnőttoktatás

A felnőttoktatás az iskolarendszerű, államilag finanszírozott, vagy államilag támogatott képzéseket jelenti a köznevelési rendszerben. Nem tartozik a fogalomba a felnőttek szakmai oktatása, amely a szakképzési rendszerben vehető igénybe, és 2020 szeptemberétől iskolai rendszerben folyik, ami technikumban és szakképző iskolában is államilag elismert középfokú végzettséget és szakképzettséget ad sikeres szakmai vizsga esetén.

A Bólyi, Hegyháti, Mohácsi, Pécsváradi és Szentlőrinci járásban nem található felnőttoktatási feladatokat ellátó intézmény.

Komlói járás:

település	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Bikal					
Bodolyabér					
Egyházaskozár					
Hegyhátmaróc					
Kárász					
Komló		55			
Köblény					
Liget					
Magyaregregy					
Magyarhertelend	29	144			
Magyarszék					
Mánfa					
Máza					
Mecsekpölöske					
Oroszló					
Szalatnak					
Szárász					
Szászvár					
Tófű					
Vékény					

A Komlói járásban két településen található felnőttoktatási feladatokat ellátó intézmény. Komló városában 55 fő tanuló jár gimnáziumba felnőttoktatási képzés keretében, Magyarhertelend településen 144 fő gimnáziumba, 29 fő pedig általános iskolába jár felnőttoktatási képzés keretében.

Pécsi járás:

település	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Abaliget					

Aranyosgadány					
Áta					
Bakonya					
Berkesd					
Birján					
Bogád					
Bosta					
Cserkút					
Egerág					
Ellend					
Görcsöny					
Gyód					
Hosszúhetény					
Husztót					
Keszü					
Kisherend					
Kovácsszénája					
Kozármisleny					
Kökény					
Kővágószőlős					
Kővágótóttós					
Lothárd					
Magyarsarlós					
Nagykozár					
Ócsárd					
Orfú					
Pécs		635	18		
Pécsudvard					
Pellérd					
Pereked					
Pogány					
Regenye					
Romonya					
Szalánta					
Szemely					
Szilágy					
Szilvás					
Szőke					
Szőkéd					

A Pécsi járásban Pécs városában található felnőttoktatási feladatokat ellátó intézmény, 635 fő tanuló jár gimnáziumba, 18 fő pedig technikumba jár felnőttoktatási képzés keretében.

Sellyei járás:

település	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Adorjás					
Baksa					
Baranyahídvég					
Besence					
Bogádmindszent					
Bogdása					
Csányoszró					
Drávafok					
Drávaiványi					
Drávakeresztúr					
Drávasztára					
Felsőszentmárton					
Gilvánfa					
Hegyszentmárton					
Hirics					
Kákics		30			
Kemse					
Kisasszonyfa					
Kisszentmárton					
Kórós					
Lúzsok					
Magyarmecske					
Magyartelek					
Markóc					
Marócsa					
Nagycsány					
Okorág					
Ózdfalu					
Páprád					
Piskó					
Sámod					
Sellye					
Sósvertike					
Tengeri					
Téseny					
Vajszló		37			
Vejtí					
Zaláta					

A Sellyei járásban két településen található felnőttoktatási feladatokat ellátó intézmény. Kákics településen 30 fő tanuló jár gimnáziumba felnőttoktatási képzés keretében, Vajszló településen 37 fő jár gimnáziumba felnőttoktatási képzés keretében.

Siklósi járás:

település	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Alsószentmárton	37	60			
Babarcszőlős					
Beremend					
Bisse					
Cún					
Csarnóta					
Diósvizsló					
Drávacsehi					
Drávacsepely					
Dráwapalkonya					
Dráwapiski					
Drávaszabolcs					
Drávaszerdahely					
Egyházasharaszti					
Garé					
Gordisa					
Harkány					
Illocska					
Ipacsfa					
Ivánbattyán					
Kásád					
Kémes					
Kisdér					
Kisharsány					
Kisjakabfalva					
Kiskassa					
Kislippó					
Kistapolca					
Kistótfalu					
Kovácsbuda					
Lapáncsa					

Magyarbóly					
Márfa					
Márok					
Matty					
Nagyharsány					
Nagytótfalu					
Old					
Palkonya					
Pécsdevecser					
Peterd					
Rádfalva					
Siklós					
Siklósbodony					
Siklósnagyfalva					
Szaporca					
Szava					
Tésenfa					
Túrony					
Újpetre					
Villány					
Villánykövesd					
Vokány					

A Siklói járásban Alsószentmárton településen található felnőttoktatási feladatokat ellátó intézmény, összesen 37 fő tanuló jár általános iskolába, és 60 fő pedig gimnáziumba felnőttoktatási képzés keretében.

Szigetvári járás:

település	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Almamellék					
Almáskeresztúr					
Bánfa					
Basal					
Boldogasszonyfa					
Botykapeterd					
Bürös					
Csebény					
Csertő					

Dencsháza					
Endrőc					
Gyöngyösmellék					
Hobol					
Horváthertelend					
Ibafa					
Katádfa					
Kétújfalu					
Kisdobsza					
Kistamási					
Magyarlukafa					
Merenye					
Molvány					
Mozsgó					
Nagydobsza					
Nagypeterd					
Nagyváty					
Nemeske					
Nyugotszenterzsébet					
Patapoklosi					
Pettend					
Rózsafa					
Somogyapáti					
Somogyhárság					
Somogyhatvan					
Somogyviszló					
Szentegát					
Szentlászló					
Szigetvár		19			
Szörény					
Szulimán					
Teklafalu					
Tótszentgyörgy					
Várad					
Vásárosbéc					
Zádor					

A Szigetvári járásban Szigetvár településen található felnőttoktatási feladatokat ellátó intézmény, összesen 19 fő tanuló jár gimnáziumba, felnőttoktatási képzés keretében.

3.2 Egyéb oktatási-képzési feladatok

Bólyi járás:

Az egyéb oktatási-képzési feladatok ellátását a Pedagógia szakszolgálat végzi, melynek megyei szervezete járás szintű egységekkel rendelkezik.

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia ellátás	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Babarc				x		
Belvárdgyula						
Bóly	x	x	x	x	x	x
Borjád				x		
Hásságy						
Kisbudmér						
Liptód						
Máriakéménd						
Mogyoród						
Nagybudmér						
Olasz	x	x	x	x	x	x
Pócsa						
Szajk				x		
Szederkény	x	x	x	x	x	x
Töttös				x		
Versend	x	x	x	x	x	x

A Bólyi járásban 4 helyszínen érhető el a fenti szolgáltatások mindegyike a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Ezen felül az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 4 településen elérhető. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában megfelelőnek tekinthető, csupán két helyen nincs elérhető szolgáltatás, de ezeken a helyeken az iskolába járó gyermekek létszáma nagyon alacsony.

Hegyháti járás:

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia ellátás	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Ág						
Alsómocsolád						
Bakóca						
Baranyajenő				x		
Baranyaszentgyörgy						
Felsőegerszeg						
Gerényes						
Gödre	x	x	x	x	x	x
Kisbeszterce						
Kishajmás						
Kisvaszar				x		
Mágocs	x	x	x	x	x	x
Mekényes						
Meződ						
Mindszentgodisa	x	x	x	x	x	x
Nagyhajmás						
Palé						
Sásd	x	x	x	x	x	x
Szágy						
Tarrós						
Tékes						
Tormás				x		
Varga						
Vásárosdombó	x	x	x	x	x	x
Váznok						

A Hegyháti járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 5 helyszínen elérhetőek a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Ezen felül az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 3 településen elérhető. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában megfelelőnek tekinthető, mivel minden településen, ahol van általános iskola, megtalálhatóak a fenti szolgáltatások.

Komlói járás:

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia ellátás	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Bikal						
Bodolyabér						
Egyházaskozár				x		
Hegyhátmaróc						
Kárász						
Komló	x	x	x	x	x	x
Köblény						
Liget						
Magyaregregy						
Magyarhertelend						
Magyarszék				x		
Mánfa						
Máza						
Mecsekpölöske						
Oroszló						
Szalatnak						
Szárász						
Szászvár	x	x	x	x	x	x
Tófű						
Vékény						

A Komlói járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 2 helyszínen érhető el a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Ezen felül az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 2 településen elérhető. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában alul reprezentáltnak tekinthető, mivel 6 településen van általános iskola, melyek közül csak 2 településen elérhetőek a szolgáltatások.

Mohácsi járás:

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia ellátás	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Bár						
Bezedek						
Dunaszekcső				x		
Erdősmárok						
Feked						
Görcsönydoboka						
Himesháza	x	x	x	x	x	x
Homorúd						
Ivándárda						
Kisnyárad						
Kölked						
Lánycsók	x	x	x	x	x	x
Lippó	x	x	x	x	x	x
Majs				x		
Maráza						
Mohács	x	x	x	x	x	x
Nagynyárad				x		
Palotabozsok				x		
Sárok						
Sátorhely						
Somberek	x	x	x	x	x	x
Szebény						
Székelyszabar						
Szűr						
Udvar						
Véménd	x	x	x	x	x	x

A Mohácsi járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 6 helyszínen elérhetőek a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Ezen felül az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 4 településen elérhető. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában alul reprezentálnak tekinthető, mivel 10 településen található általános iskola, melyek közül csak 6 helyen találhatóak meg a szolgáltatások.

Pécsi járás:

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia ellátás	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Abaliget						
Aranyosgadány						
Áta						
Bakonya						
Berkesd	x	x	x	x	x	x
Birján						
Bogád	x	x	x	x	x	x
Bosta						
Cserkút						
Egerág						
Ellend						
Görcsöny						
Gyód						
Hosszúhetény	x	x	x	x	x	x
Husztót						
Keszű						
Kisherend						
Kovácsszénája						
Kozármisleny	x	x	x	x	x	x
Kökény						
Kővágószőlős	x	x	x	x	x	x
Kővágótöttös						
Lothárd						
Magyarsarlós						
Nagykozár						
Ócsárd						
Orfű						
Pécs	x	x	x	x	x	x
Pécsudvard						
Pellérd	x	x	x	x	x	x
Pereked						
Pogány						
Regenye						
Romonya						
Szalánta	x	x	x	x	x	x
Szemely						

Szilágy						
Szilvás						
Szőke						
Szőkéd						

A Pécsi járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 8 helyszínen érhető el a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat csak olyan településen érhető el, ahol van iskolai feladatellátás is. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában kifejezetten alul reprezentáltnak tekinthető, mivel 14 településen található általános iskola, melyek közül csak 8 helyen találhatóak meg a fenti szolgáltatások.

Pécsváradi járás:

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Apátvarasd						
Erdősmecske	x	x	x	x	x	x
Erzsébet				x		
Fazekasboda						
Geresdlak	x	x	x	x	x	x
Hidas	x	x	x	x	x	x
Kátoly						
Kékesd						
Lovászhetény						
Martonfa						
Mecseknádasd	x	x	x	x	x	x
Nagypall	x	x	x	x	x	x
Óbánya						
Ófalu				x		
Pécsvárad	x	x	x	x	x	x
Szellő						
Zengővárkony				x		

A Pécsváradi járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 6 helyszínen elérhető a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Ezen felül az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 3 településen elérhető. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában megfelelőnek tekinthető, mivel mindegyik településen, ahol elérhető iskolai ellátás, megtalálhatóak a fenti szolgáltatások.

Sellyei járás:

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Adorjás						
Baksa	x	x	x	x	x	x
Baranyahídvég						
Besence						
Bogádmindszent	x	x	x	x	x	x
Bogdása						
Csányoszró				x		
Drávafok	x	x	x	x	x	x
Drávaiványi						
Drávakeresztúr						
Drávasztára	x	x	x	x	x	x
Felsőszentmárton	x	x	x	x	x	x
Gilvánfa						
Hegyszentmárton						
Hirics						
Kákics						
Kemse						
Kisasszonyfa						
Kisszentmárton						
Kórós						
Lúzsok						
Magyarmecske	x	x	x	x	x	x
Magyartelek						
Markóc						
Marócsa						
Nagycsány						
Okorág						
Ózdfalu						
Páprád						
Piskó						
Sámod						
Sellye	x	x	x	x	x	x
Sósvertike						
Tengeri						
Téseny						
Vajszló	x	x	x	x	x	x

Vejeti						
Zaláta						

A Sellyei járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 8 helyszínen elérhető a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Ezen felül az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 1 településen elérhető. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában megfelelőnek tekinthető, mivel mindegyik településen, ahol elérhető iskolai ellátás, megtalálhatóak a fenti szolgáltatások.

Siklósi járás:

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia ellátás	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Alsószentmárton	x	x	x	x	x	x
Babarcszőlős						
Beremend	x	x	x	x	x	x
Bisse						
Cún						
Csarnóta						
Diósvizsló				x		
Drávacsehi						
Drávacsepely						
Drávapalkonya						
Drávapiski						
Drávaszabolcs	x	x	x	x	x	x
Drávaszerdahely						
Egyházasharaszti	x	x	x	x	x	x
Garé						
Gordisa						
Harkány	x	x	x	x	x	x
Illocska						
Ipacsfa						
Ivánbattyán						
Kásád						
Kémes	x	x	x	x	x	x
Kisdér						
Kisharsány				x		
Kisjakabfalva						
Kiskassa						

Kislippó						
Kistapolca						
Kistótfalu						
Kovácskida						
Lapáncsa						
Magyarbóly	x	x	x	x	x	x
Márfa						
Márok						
Matty				x		
Nagyharsány				x		
Nagytótfalu						
Old						
Palkonya						
Pécsdevecser						
Peterd						
Rádfalva						
Siklós	x	x	x	x	x	x
Siklósbodony						
Siklósnagyfalu	x	x	x	x	x	x
Szaporca						
Szava				x		
Tésenfa						
Túrony						
Újpetre	x	x	x	x	x	x
Villány	x	x	x	x	x	x
Villánykövesd						
Vokány	x	x	x	x	x	x

A Sellyei járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 12 helyszínen elérhető a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Ezen felül az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 5 településen elérhető. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában megfelelőnek tekinthető, mivel mindegyik településen, ahol elérhető iskolai ellátás, megtalálhatóak a fenti szolgáltatások.

Szentlőrinci járás:

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia ellátás	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Bicsérd				x		

Boda						
Bükkösd				x		
Cserdi						
Csonkamindszent						
Dinnyeberki						
Gerde						
Gyöngyfa						
Helesfa						
Hetvehely	x	x	x	x	x	x
Kacsóta						
Királyegyháza	x	x	x	x	x	x
Okorvölgy						
Pécsbagota						
Sumony						
Szabadszentkirály				x		
Szentdénese						
Szentkatalin						
Szentlőrinc	x	x	x	x	x	x
Velény						
Zók						

A Szentlőrinci járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 3 helyszínen elérhetőek, a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 3 településen érhető el. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában alul reprezentáltnak tekinthető, mivel 6 településen található általános iskola, melyek közül csak 3 helyen találhatóak meg a fenti szolgáltatások.

Szigetvári járás

település	korai fejlesztés	logopédiai ellátás	gyógytestnevelés	óvodai és iskolai pszichológia ellátás	tehetséggondozás	pályaválasztási tanácsadás
Almamellék	x	x	x	x	x	x
Almáskeresztúr						
Bánfa						
Basal						
Boldogasszonyfa						
Botykapeterd						
Bűrüs						
Csebény						

Csertő						
Dencsháza	x	x	x	x	x	x
Endrőc						
Gyöngyösmellék						
Hobol				x		
Horváthertelend						
Ibafa						
Katádfa						
Kétújfalu	x	x	x	x	x	x
Kisdobsza						
Kistamási						
Magyarlukafa						
Merenye						
Molvány						
Mozsgó	x	x	x	x	x	x
Nagydobsza	x	x	x	x	x	x
Nagypeterd	x	x	x	x	x	x
Nagyváty						
Nemeske						
Nyugotszenterzsébet						
Patapoklosi						
Pettend						
Rózsafa						
Somogyapáti	x	x	x	x	x	x
Somogyhárság				x		
Somogyhatvan						
Somogyviszló						
Szentegát				x		
Szentlászló	x	x	x	x	x	x
Szigetvár	x	x	x	x	x	x
Szörény						
Szulimán						
Teklafalu						
Tótszentgyörgy						
Várad						
Vásárosbéc						
Zádor						

A Szigetvári járásban a fenti szolgáltatások mindegyike 9 helyszínen elérhető a pedagógiai szakszolgálat működtetésében. Az óvodai és iskolai pszichológiai szolgálat további 3 településen érhető el. A szolgáltatások elérhetősége a településeken megtalálható oktatási egységek arányában megfelelőnek tekinthető, csupán két helyen nincs elérhető szolgáltatás, de ezeken a helyeken az iskolába járó gyermekek létszáma nagyon alacsony.

Oktatási-képzési szolgáltatások vármegyei szintű összegrése

Az óvodai ellátás az intézményrendszer mennyiségét tekintve megfelelőnek tekinthető a vármegye összes járásában. Az óvodai ellátás során a hátrányos helyzetű gyermekek, a gyógypedagógiai oktatásban részesülő, illetve sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek tekintetében szükséges az intézményrendszer fejlesztése, ez utóbbiak esetében egyértelmű létszámbeli növekedés prognosztizálható és jelenleg az intézmények jelentős részében nem állnak rendelkezésre az ehhez szükséges keretek.

Az általános iskolai oktatási intézmények száma, elérhetősége a járások demográfiai mutatói függvényében változó képet mutat. A vármegye 301 települése közül 85 helyszínen, összesen 136 feladatellátási hely működik. Az általános iskolai tanulók száma meghaladja a 25.000 főt, a gyermekek kb. 50%-a (12.481 fő) a vármegyeszékhely intézményeiben tanul. A járásközpontok közül jelentős általános iskolai kapacitással bír Komló, Mohács, Szigetvár és Siklós. A tanulók több, mint egynegyede (28,2%-a) nem a saját településén folytatja általános iskolai tanulmányait.

Az általános iskolai tanulók 8,8%-a hátrányos helyzetű, 3,3%-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű, földrajzi eloszlásuk változó képet mutat – számuk a Hegyháti, Sellyei és a Szigetvári járásokban a vármegyei átlagnál jelentősen magasabb arányt képvisel.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya a járás általános iskoláiban 8,2%, a sajátos nevelési igényű tanulók aránya 11,6%, melyből 31,9% integrált oktatásban részesül. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 1760 fő, az általános iskolai tanulók 6,9%-a részesül.

Az általános iskolai ellátás tekintetében - különösen a magas arányú roma népességgel jellemezhető vidékies, aprófalvas térségekben - a növekvő mennyiségi igény, illetve a gyermekek társadalmi integrációjával összefüggő szocializációs feladatok kielégítése hatalmas kihívás, hiányosnak tekinthető az oktatáshoz kapcsolódó, a hátrányos helyzetű célcsoportok számára kialakított kiegészítő képzési- és támogató programok és szolgáltatások megléte.

A középfokú oktatás járásonként változó képet mutat, azok a járások, ahol nagyobb település található (Pécs, Komló, Mohács), ott megfelelő a szolgáltatás mennyisége, azonban a többi járás tekintetében hiányosságok találhatóak. A Bólyi, Hegyháti, Sellyei járások tekintetében nagyon alacsony a középfokú oktatás mennyiségi szintje a többi járáshoz képest. A nagyobb településekre bejáró hallgatók létszáma azt mutatja, hogy jelentős azon diákok száma, akik nem a lakhelyükön vesznek igénybe középfokú oktatást. Ez a tendencia jelentős mértékben jellemző a 3 nagy település járásában (Pécs, Komló, Mohács). A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma egyes járásokban magasabb értékű (Sellyei, Siklói), de minden intézmény esetében számolni kell hátrányos helyzetű tanulókkal, és gondoskodni szükséges az intézményrendszer ilyen irányú fejlesztéséről. Az integráltan oktatott hallgatók létszáma sok helyen nem elérhető adat, így jelen helyzetelemzés tekintetében hiányosságok találhatóak. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulói létszám emelkedő tendenciát mutat, mely korunk oktatási rendszerének egyik kihívásaként értelmezhető, ezen a területen mindenképp fejlesztés szükséges.

A további köznevelési feladatokhoz kapcsolódó intézmények és szolgáltatások jelentős része csak a járásszékhelyeken és a nagyobb településen érhető el a vármegyében. Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás, valamint fejlesztő nevelés-oktatás mindössze 3 járásban (Komlói, Mohácsi, Pécsi), összesen 5 helyszínen érhető el. Alapfokú művészetoktatás a Sellyei kivételével minden járásban működik, összesen 20 településen. Kollégiumi ellátás 5 településen,

Almamelléken, Komlón, Mohácson, Pécsen és Szentlőrincen érhető el., Hídprogramok kizárólag Pécsen érhető el. Pedagógiai szakszolgálat a Baranya Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat minden tagintézményében, a vármegye összes járásában elérhető, jellemzően a járásszékhely mellett a kisebb településeken is biztosított. Kiegészítő nemzetiségi nyelvvoktatás, valamint tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása a vármegyében egyetlen helyszínen sem érhető el. A közneveléshez kapcsolódó, további feladatokat ellátó szervezetrendszer fejlesztésre szorul a szolgáltatások elérhetősége- és minősége tekintetében egyaránt.

A felnőttoktatás nagyon kevés helyszínen érhető el, így ez a terület szintén jelentős fejlesztést igényel. A Sellyei, Hegyháti, Mohácsi, Pécsvárad és Szentlőrinci járásokban egyáltalán nem található meg a felnőttoktatási szolgáltatás intézménye, és a többi járásban is alacsony számú a résztvevő hallgatók létszáma.

Az egyéb oktatási-képzési feladatok ellátását a Pedagógia szakszolgálat végzi, melynek megyei szervezete járás szintű egységekkel rendelkezik, így a korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, pszichológiai szolgálat, tehetséggondozás, és pályaválasztási tanácsadás, a szakszolgálat által biztosított. A szolgáltatás csak ott elérhető, ahol a szakszolgálat kijelölt szolgáltatási helyszínnel rendelkezik.

Az egyéb oktatási, képzési szolgáltatások elérhetősége a vármegye településein heterogén képet mutat. A járásszékhely települések intézményeiben a korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, pszichológiai szolgálat, tehetséggondozás, és pályaválasztási tanácsadás, a szakszolgálat által jellemzően biztosított, azonban a kisebb települések intézményeiben helyben sok esetben nem érhető el.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében különösen problémát okoznak a – családi – egészséges lelki fejlődéséhez szükséges nevelés hiányosságai, a szocializációs hátrányok erősödése és az információhiány. A hozzáférés és a minőségi szolgáltatások hiányosságai felszámolása érdekében célzott fejlesztési programok szervezése és az elérhetőség javítása szükséges.

4. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra

4.1. Lakásállomány, lakáskörülmények

Bólyi járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások
Babarc	278	33	4	0	275	274	0	195	380	219	0	270
Belvárdgyula	145	23	4	0	142	141	0	79	191	79	0	102
Bóly	1 389	176	5	...	1 384	1 384	...	1 081	2 012	1 252	0	1 203
Borjád	145	10	3	0	142	142	...	109	186	114	0	93
Hásságy	108	33	...	0	106	106	0	84	148	104	0	137
Kisbudmér	34	5	4	0	32	30	0	21	46	18	0	0
Liptód	84	43	3	0	82	81	...	43	154	72	0	0
Máriakéménd	198	23	7	0	192	191	0	132	270	123	0	49
Monyoród	72	21	4	0	68	68	...	39	108	54	0	34
Nagybudmér	67	11	...	0	65	65	0	38	79	37	0	0
Olasz	227	22	3	0	224	224	...	175	312	176	0	238
Pócsa	60	5	...	0	59	59	...	36	66	43	0	3
Szajk	304	10	6	0	299	298	0	240	475	278	0	297
Szederkény	643	37	8	...	638	636	3	475	889	538	0	527
Töttös	224	20	3	...	222	221	...	142	331	145	0	211
Versend	287	7	11	0	283	276	...	183	388	163	0	28
Összesen	4 265	479	65	0	4 213	4 196	3	3 072	6 035	3 415	0	3 192

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Babarc	8	14
Belvárdgyula	0	2

Bóly	19	43
Borjád	0	1
Hásságy	0	0
Kisbudmér	0	0
Liptód	0	0
Máriakéménd	0	1
Monyoród	0	1
Nagybudmér	0	0
Olasz	0	2
Pócsa	0	0
Szajk	0	1
Szederkény	0	14
Töttös	0	1
Versend	5	5
Összesen	32	85

A fenti táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások száma: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Liptód érteke a legkisebb 2,4 fő, Veresendé a legmagasabb 3,4 fő. A nem lakott lakások aránya Liptódon a legmagasabb, fele a lakások számának, ezzel szemben Versenden a legalacsonyabb, 2 %. Az arányok alakulásában szerepe lehet a lakosság korcsoporti összetételének és anyagi helyzetének is.

Komfort nélküli lakások száma, szükség- vagy egyéb lakások száma: A statisztika alapján komfort nélküli lakás a járásban 65 db van, ebből Versenden található a legmagasabb számban komfort nélküli lakás, 11 db.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) rendelkező lakások aránya: 98%, és szinte valamennyi lakás (99%) rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: Szederkényben 3 db volt, sok településnél adathiány állapítható meg.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 72%-ban van vezetékes internet, Szajkon a lakások 79%-ban, míg Liptódon 51%-ot tesz ki ez az érték (az alacsony érték indoka lehet, hogy a nem lakott lakásokban nincs internet).

Távfűtésbe bekapcsolt lakások nincsenek a járás településein.

Szociális bérlakások száma: A járásban 85 bérlakás van, melynek közel 38%-a szociális bérlakás. A járásban 5 településen egyáltalán nincs bérlakás, szociális bérlakás pedig csak 3 településen van. A bérlakások és ezen belül a szociális bérlakások több mint fele Bólyban található.

A járásban Versenden valósult meg szegregátum rehabilitációs projekt, melynek keretében épült 4 új ingatlan szociális bérlakásként funkcionál.

A szociális bérlakások és bérlakások elsődleges kedvezményezettjei a fiatalok és az idősek Babarcon, Bólyban a fiatalok. Versenden a szegregátumi körülmények közül integrált területre költöző mélyszegénységben élők és romák.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- Településszintű problémaként jelenik meg egyes településeken az új építések és lakásfelújítások alacsony száma, amely részben a fiatalok elvándorlásában, a betelepülők alacsony számában és a község lakosságszámának csökkenésében keresendő.
- Egy településen a mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségével kapcsolatban merült fel a lakhatási szegénység, a lakásfenntartók adósságállományának újra termelődése.
- Egy másik község vonatkozásában az idősek esélyegyenlőségével kapcsolatban merült fel a lakhatási szegénység, a lakások pénzügyi fenntartásának nehézségei.
- Több községben településszinten a helybeli szolgáltatások fenntartását veszélyezteti, hogy nem tudnak megfelelő minőségű szolgálati lakást biztosítani, így ingázóval tudnak csak szolgáltatási munkakört betölteni.
- Településszintű problémaként jelenik meg a bérlakás állomány hiánya több községben. Ez alapvetően a fiatalok helyben tartását gátolja, főként a fiatalok, kisgyermekes családok betelepülését nehezíti.

Hegyháti járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékekkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcatornahálózatba bekapcsolt lakások
Ág	55	11	11	0	49	44	..	27	61	0	0	0
Alsómocsolád	113	21	12	0	103	102	0	65	138	72	0	98
Bakóca	118	16	18	..	104	99	..	63	148	0	0	0
Baranyajenő	150	5	19	0	134	131	..	97	161	0	0	0
Baranyaszentgyörgy	54	18	8	0	49	47	0	24	62	0	0	0

Felsőegerszeg	57	10	5	0	54	52	0	25	54	0	0	26
Gerényes	79	16	19	0	62	60	...	46	88	0	0	0
Gödre	315	67	26	...	298	289	3	166	380	0	0	0
Kisbeszterce	28	11	4	0	24	24	0	13	44	0	0	0
Kishajmás	77	11	8	0	71	69	0	45	87	0	0	0
Kisvaszar	105	7	10	...	98	94	3	42	121	0	0	0
Mágocs	870	42	18	...	855	852	5	614	989	499	0	781
Mekényes	123	14	11	...	114	111	0	59	130	0	0	0
Meződ	56	11	...	0	56	55	0	30	70	0	0	0
Mindszentgodisa	295	48	20	...	283	276	...	183	326	0	0	0
Nagyhajmás	116	15	18	0	109	99	0	62	129	0	0	0
Palé	30	6	...	0	29	29	0	22	35	0	0	0
Sásd	1202	150	10	4	1190	1188	...	850	1434	880	0	1166
Szágy	50	11	17	0	35	33	0	30	60	0	0	0
Tarrós	41	11	4	...	38	36	0	30	48	0	0	0
Tékes	90	12	8	3	79	79	0	42	91	0	0	0
Tormás	101	24	13	...	92	87	...	53	110	0	0	0
Varga	34	16	...	0	32	32	0	13	78	0	0	0
Vásárosdombó	351	29	45	6	311	300	9	216	358	153	0	297
Vázsnok	49	16	8	0	41	41	0	30	111	0	0	0
Összesen	4559	598	312	13	4310	4229	20	2847	5313	1604	0	2368

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Ág	0	0
Alsómocsolád	0	12
Bakóca	0	1
Baranyajenő	0	3
Baranyaszentgyörgy	0	0
Felsőegerszeg	0	0
Gerényes	0	0
Gödre	1	5
Kisbeszterce	0	0
Kishajmás	0	0
Kisvaszar	9	9
Mágocs	3	9
Mekényes	0	0
Meződ	0	0
Mindszentgodisa	0	6
Nagyhajmás	0	1
Palé	0	0

Sásd	13	14
Szágy	0	0
Tarrós	0	0
Tékes	0	0
Tormás	0	0
Varga	0	0
Vásárosdombó	0	3
Vázsnok	0	0
Összesen	26	63

A fenti táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások száma: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Mekényes érteke a legkisebb (2,20 fő), Ágé a legmagasabb (3,36 fő). A nem lakott lakások aránya Varga településen a legmagasabb, 47%. Baranyajenő településen található meg a legalacsonyabb mértékben a nem lakott lakások aránya, ez 3 %. Az aprófalvak esetében nagyon magas a nem lakott lakások aránya.

Komfort nélküli lakások száma, szükség- vagy egyéb lakások száma: A statisztika alapján a komfort nélküli lakás a járásban 312 db található, ebből Vásárosdombón 45 db. Szükséglakás Sásdon (4 db), Tékesen (3 db) és Vásárosdombó településeken van (6 db).

Csatornával (házi vagy közcsatorna) rendelkező lakások aránya 93 %, továbbá szinte valamennyi lakás - 95% - rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: A járásban 20 lakás érintett, ebből 9 Vásárosdombón található, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 62%-ban van vezetékes internet, az átlagnál magasabb érték mutatkozik Tarróson 75%, míg Varga településen az átlag alatti mérték, 38 %.

A járásban nincsenek **távfűtésbe bekapcsolt lakások**.

Szociális bérlakások száma: A járásban 63 bérlakás található, melyek 41%-a szociális bérlakás. A 25 település közül 10-ben van bérlakás, szociális bérlakás pedig mindössze a két városban és két községben. A HEP-ek alapján nem megállapítható, hogy mely esélyegyenlőségi csoportok az elsődleges kedvezményezettjei a szociális bérlakásoknak. Ez alól kivétel Kisvaszar és Mágocs települések, ahol szegregátum rehabilitációs projektek valósultak meg integrált környezetbe való kiköltözéssel.

A Felzárkózó Települések Programban a járásban csak **Mindszentgodisára** készült Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- Sásd és Baranyajenő településeken erősen szegregálódott területrészek is vannak. E területeken a lakásállomány egy része leromlott állapotú, állagú, összeomlott vagy összeomlás szélén álló, sok lakó lakhatási szegénységgel küzd. Mindkét településen hiányzik a megfelelő minőségű szociális bérlakás állomány. Baranyajenőn 3 bérlakás van, amelyek szolgálati lakásként funkcionálnak, szociális bérlakás nincs. Baranyajenőn a mélyszegénységben élők és romák, valamint a gyermekek esélyegyenlőségéhez kapcsolódó intézkedések közé sorolták szegregációs problémát. Sásdon a városi bérlakásállomány az igénylők számához képest kevés és leromlott állapotú, itt településszintű problémaként kezelt.
- Pár településen a mélyszegénységben élők és a romák, valamint az idősek esélyegyenlőségével kapcsolatban merült fel a lakhatási szegénység, a magas lakásfenntartási költségek.
- Több településen a külterületeken, kiskertek, zártkertek esetében merültek fel a közművesítés hiányosságainak megoldása. Ezek általában településszintű problémaként jelennek meg, vagy a külterületi lakók esetében a mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségére ható tényezőként.
- Egy településen a mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlőségét befolyásoló tényezőként jelenik meg a komfort nélküli, illetve fürdőszoba nélküli lakásokban/házakban élők alacsony életminősége.
- Két településen a mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségével kapcsolatban a fiatalok helyben tartásánál az egyik probléma, hogy nincs anyagi fedezetük lakás vásárlására, építésére.
- Több községben településszinten a helybeli szolgáltatások fenntartását veszélyezteti, hogy nem tudnak megfelelő minőségű szolgálati lakást biztosítani, így ingázóval tudnak csak szolgáltatási munkakört betölteni.

Komlóíjárás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékekkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások
Bikal	278	45	4	0	276	275	0	183	308	181	0	0

Bodolyabér	88	25	4	0	84	84	0	47	140	40	0	96	
Egyházaskozár	303	31	4	...	300	299	0	221	356	208	0	310	
Hegyhátmaróc	61	23	3	0	58	58	0	40	82	27	0	0	
Kárász	132	20	5	0	128	127	...	87	163	69	0	124	
Komló	10	652	818	74	69	573	564	156	7 354	404	3 660	5 070	250
Köblény	88	16	...	0	87	86	0	55	100	31	0	76	
Liget	135	8	...	...	132	132	4	92	154	46	0	123	
Magyaregregy	297	40	11	...	288	285	...	210	346	178	0	286	
Magyarhertelend	239	43	4	...	236	234	...	163	460	181	0	238	
Magyarszék	373	16	5	...	368	368	...	274	551	233	0	368	
Mánfa	311	10	8	...	302	301	0	216	341	142	0	262	
Máza	445	40	12	0	434	433	...	316	512	294	0	436	
Mecsekpölöske	143	13	4	...	141	139	0	97	160	71	0	142	
Oroszló	108	4	0	0	108	108	...	70	115	30	0	0	
Szalatnak	138	31	...	0	137	136	...	90	176	86	0	136	
Szárász	18	13	...	0	16	16	0	10	31	0	0	0	
Szászvár	938	94	8	4	927	927	3	692	1 130	652	0	960	
Tófű	48	10	...	0	47	47	0	29	62	30	0	0	
Vékény	48	14	...	0	47	47	0	36	67	35	0	52	
Összesen	14 843	1 314	146	73	14 689	14 666	163	10 282	19 658	6 194	5 070	13 859	

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Bikal	1	11
Bodolyabér	0	0
Egyházaskozár	0	5
Hegyhátmaróc	0	0
Kárász	0	2
Komló	286	559
Köblény	0	0
Liget	0	0
Magyaregregy	0	0
Magyarhertelend	5	7
Magyarszék	0	0
Mánfa	0	0
Máza	0	2
Mecsekpölöske	0	0
Oroszló	0	0

Szalatnak	0	0
Szárász	0	0
Szászvár	4	4
Tófű	0	0
Vékény	0	0
Összesen	296	590

A fenti táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások száma: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Komló érteke a legkisebb (2,25 fő), Vékényé a legmagasabb - 3,15 fő. A nem lakott lakások aránya Szárászon a legmagasabb: 72 %, Oroszlón a legalacsonyabb 4 %. Az aprófalvak esetében nagyon magas a nem lakott lakások aránya.

Komfort nélküli lakások száma, szükség- vagy egyéb lakások száma: A statisztika alapján komfort nélküli lakás a járásban 146 db van, ebből Komlón 74 db. Szükség- vagy egyéb lakás Komlón és Szászváron van (69, illetve 4 db).

Vízvezeték hálózatba bekötött lakások aránya: szinte valamennyi lakás (99%) rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: Komlón 156 db lakás tartozik ebbe a körbe, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 69%-ban van vezetékes internet, Vékényben 75%, Bodolyabéren 53 %.

Távfűtésbe bekapcsolt lakások Komlón vannak 5070 db.

Szociális bérlakások száma: A járásban 590 bérlakás található, melyek több mint fele szociális bérlakás. A járás lakásállomány összetételét alapvetően a komlói helyzet határozza meg: itt van a legtöbb bérlakás és szociális bérlakás is. A 20 település közül hétben van bérlakás, szociális bérlakás pedig Komlón kívül még 3 községben. A HEP-ek alapján általában a szociális bérlakások fő kedvezményezettjei a mélyszegénységben élők és romák, míg a bérlakások esetében a kisgyermekes családok.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

A járásban kizárólag egy település HEP-jében foglalmaztak meg intézkedéseket a lakásállománnyal kapcsolatban:

- A községben településszinten az egyik helybeli szolgáltatás nyújtását veszélyezteti, hogy nem tudnak megfelelő minőségű szolgálati lakást biztosítani, így ingázóval tudnak csak szolgáltatási munkakört betölteni.
- A bérlakás állomány hiánya a lakosság megtartását gátolja, az elvándorlást növeli. Jelenleg csak egy szociális bérlakás van a településen.
- A mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlőségére tekintettel szerepel az intézkedési tervben bérlakás program.

- A gyermekek esélyegyenlősége érdekében a bérlakások kiutalásánál a gyermekes családokat előnyben részesíti az önkormányzat.

Mohácsi járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsonnahálózatba bekapcsolt lakások
Bár	235	29		...	0	235	234	...	148	446	163	0	215
Bezedek	86	12		5	0	81	81	0	54	112	59	0	82
Dunaszekcső	742	180		19	4	729	722	4	445	158	500	0	728
Erdősmárok	36	17		...	0	35	35	0	21	68	0	0	0
Feked	85	34		...	0	85	84	0	63	170	97	0	0
Görcsönydoboka	144	33		6	0	138	138	0	101	176	115	0	123
Himesháza	409	39		...	...	406	406	0	307	547	381	0	438
Homorúd	256	117		29	...	231	227	...	113	332	107	0	0
Ivándárda	81	19		...	0	80	80	0	51	102	35	0	0
Kisnyárad	73	26		12	...	61	60	3	38	125	0	0	0
Kölked	345	29		16	...	334	328	4	206	386	149	0	0
Lánycsók	865	25		13	3	853	851	6	636	081	632	0	678
Lippó	192	14		11	0	181	181	...	122	230	124	0	179
Majs	365	36		15	...	350	350	4	227	462	214	0	354
Maráza	78	13		3	0	75	75	0	47	114	67	0	0
Mohács	7 593	914		105	9	7 508	7 485	5 63	5 319	11 453	4 501	2 014	6 115
Nagynyárad	253	63		3	...	249	249	...	193	456	239	0	283
Palotabozsok	344	56		4	0	340	340	0	244	428	349	0	347
Sárok	48	11		5	...	42	42	0	28	60	18	0	0
Sátorhely	233	11		5	0	228	228	4	164	237	187	0	197
Somberek	494	25		9	0	489	485	0	355	570	465	0	475
Szebény	124	39		10	0	119	115	...	76	190	73	0	0
Székelyszabar	210	29		7	0	203	203	...	141	271	174	0	188
Szűr	107	15		...	0	105	105	0	81	120	89	0	96

Udvar	55	11		...	0	53	53	0	35	68	44	0	57
Véménd	502	72		36	5	475	461	5	329	655	379	0	0
	13	1				13	13		9	20	9	2	10
Összesen	955	869	0	313	21	685	618	93	544	017	161	014	555

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Bár	0	0
Bezedek	0	0
Dunaszekcső	0	0
Erdősmárok	0	0
Feked	0	0
Görcsönydoboka	0	1
Himesháza	0	1
Homorúd	0	2
Ivándárda	0	0
Kisnyárad	0	0
Kölked	nincs adat	24
Lánycsók	0	1
Lippó	0	1
Majs	0	4
Maráza	0	0
Mohács	144	225
Nagynyárad	0	0
Palotabozsok	0	0
Sárok	0	0
Sátorhely	0	0
Somberek	1	2
Szebény	0	0
Székelyszabar	0	0
Szűr	0	0
Udvar	0	0
Véménd	0	0
Összesen	145	261

A táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások száma: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Homorúd értéke a legkisebb, 2,26 fő, míg Lánycsók települése a legmagasabb, 2,88 fő. A nem lakott lakások aránya Homorúdon a legmagasabb - 46 %. Lánycsók településen a legalacsonyabb 3 %.

Komfort nélküli lakások száma, szükség- vagy egyéb lakások száma: A statisztika alapján komfort nélküli lakás a járásban 313 db van, ebből Mohácson 105 db. Szükséglakások száma a járásban 21 db, ebből Mohácson 9 db.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) rendelkező lakások aránya 98% és a lakások ugyancsak 98%-a rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: a járásban 93 db lakás tartozik ebbe a csoportba, ebből 63 db Mohácson van, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 68%-ban van vezetékes internet, Szűrben 76 %, Homorúd 44 %.

Távfűtésbe bekapcsolt lakás Mohácson van, 2014 db.

Szociális bérlakások száma: A járásban 261 bérlakás található, melyek közel 56%-a szociális bérlakás. A járás lakásállomány összetételét alapvetően a mohácsi helyzet határozza meg: itt van a legtöbb bérlakás és szociális bérlakás is. A 26 település közül kilencben van bérlakás, szociális bérlakás pedig Mohácson kívül még két községben. A HEP-ek alapján általában a szociális bérlakások fő kedvezményezettjei nem meghatározhatók, de természetesen a szociális helyzet alapján kerülnek bérbeadásra.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- A járásban egy község HEP intézkedési tervében szerepel önkormányzati bérlakás létrehozása. A településen jelenleg nincs bérlakás. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége szempontjából fontos intézkedésként szerepel.
- A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége szempontjából az egyik település emeli ki a magas közműköltségekből adódó lakhatási szegénység problémáját.
- Egy településen érzékelik úgy, hogy magas a szegregálódás veszélye a roma közösségben, és többek között a lakhatási helyzetük javítása is szükséges lehet.
- Mohácson a szegregált területek rehabilitációjához kapcsolódik az intézkedés: a szegregáció csökkentése érdekében infrastrukturális fejlesztések is szükségesek a lakásállomány tekintetében is, nem beszélve az integrált környezetbe költöztetésről. Mohácson az elmúlt tervezési ciklusban már megvalósultak szegregátum rehabilitációs projektek, azonban nem minden szegregált településrészt vontak be a projektekbe. Az intézkedés alapvetően a szegregátumi lakosságot célozza, azaz a mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlőségéhez járul hozzá.

Pécsi járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások
Abaliget	234	50	8	...	229	226	...	159	450	0	0	242
Aranyosgadány	126	11	18	...	113	108	3	79	144	45	0	0
Áta	68	19	4	0	64	64	0	42	89	33	0	0
Bakonya	131	7	...	0	129	129	...	81	156	44	0	133
Berkesd	281	14	21	0	263	260	...	185	337	107	0	0
Birján	192	6	...	0	192	190	...	140	228	146	0	0
Bogád	428	66	4	3	422	421	8	322	584	267	0	276
Bosta	45	5	...	0	44	43	...	23	49	16	0	0
Cserkút	213	9	4	6	204	204	5	141	512	121	0	141
Egerág	346	8	4	...	343	342	...	259	434	230	0	0
Ellend	89	12	...	...	86	86	...	66	138	57	0	0
Görcsöny	522	7	29	...	502	493	3	375	643	312	0	161
Gyód	273	32	...	7	266	266	4	163	594	178	0	169
Hosszúhetény	1 227	41	26	8	1 196	1 195	11	929	1 732	700	0	966
Husztót	26	19	...	0	24	24	0	13	41	0	0	0
Keszü	478	9	3	4	474	473	3	384	803	347	0	389
Kisherend	72	5	5	...	67	67	...	45	81	20	0	0
Kovácsszénája	32	13	5	0	29	29	0	25	49	0	0	0
Kozármisleny	2 298	52	3	10	2 295	2 293	20	1 948	2 855	2 072	0	2 182
Kökény	242	8	8	...	234	233	...	165	377	157	0	0
Kővágószőlős	536	27	12	3	526	524	4	379	761	287	0	460
Kővágótöttös	124	8	4	0	121	120	0	77	133	56	0	109
Lothárd	103	8	3	0	101	100	0	74	137	70	0	0
Magyarsarlós	104	5	3	0	102	101	0	72	182	73	0	0
Nagykozár	688	19	6	...	682	681	5	578	851	613	0	629
Ócsárd	138	7	6	0	132	132	0	97	143	66	0	0
Orfű	456	174	4	...	452	452	...	337	1 626	395	0	301
Pécs	64 866	9 189	233	195	64 597	64 567	764	49 630	84 691	35 708	31 213	70 290
Pécsudvard	281	9	4	0	279	277	...	196	310	225	0	0
Pellérd	837	29	24	14	804	803	16	612	1 470	541	0	634

Pereked	64	8	5	0	61	59	0	42	75	27	0	0	
Pogány	457	12	...	3	455	455	...	346	747	336	0	341	
Regenye	58	8	8	...	52	49	0	29	133	16	0	0	
Romonya	190	6	...	0	189	189	0	146	254	156	0	163	
Szalánta	411	9	8	3	407	402	6	308	454	262	0	0	
Szemely	180	10	6	6	173	172	...	108	241	117	0	0	
Szilágy	117	17	16	...	111	104	...	77	153	55	0	0	
Szilvás	48	9	3	0	47	45	0	35	55	28	0	0	
Szőke	48	4	7	...	42	41	...	26	62	8	0	0	
Szőkéd	132	6	3	0	129	129	...	76	137	93	0	0	
összesen	77	161	9 957	497	262	76	76	852	58	102	43	31	77
					638	548		789	911	984	213	586	

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Abaliget	0	5
Aranyosgyárdány	0	0
Áta	0	0
Bakonya	0	0
Berkesd	0	2
Birján	0	0
Bogád	0	0
Bosta	0	0
Cserkút	0	1
Egerág	0	0
Ellend	0	0
Görcsöny	0	0
Gyód	0	0
Hosszúhetény	18	18
Husztót	0	0
Keszü	0	0
Kisherend	0	0
Kovácsszénája	0	0
Kozármisleny	0	0
Kökény	0	0
Kővágószőlős	0	10
Kővágótöttös	0	0
Lothárd	0	0

Magyarsarlós	0	0
Nagykozár	0	0
Ócsárd	0	1
Orfú	0	10
Pécs	2331	4008
Pécsudvard	0	0
Pellérd	0	1
Pereked	0	0
Pogány	0	0
Regenye	0	0
Romonya	0	1
Szalánta	0	1
Szemely	0	0
Szilágy	0	0
Szilvás	0	0
Szőke	0	0
Szókéd	0	0
Összesen	2349	4058

A fenti táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások, nem lakott lakások aránya: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Pécs érteke a legkisebb (2,21) fő, míg Bosta települése a legmagasabb - 3,42 fővel. A nem lakott lakások aránya Husztóton a legmagasabb 73 %, míg Görcsöny településen a legalacsonyabb 1 %.

Komfort nélküli lakások száma, szükség- vagy egyéb lakások száma: A statisztika alapján komfort nélküli lakás a járásban 497 db van, ebből Pécsen 233 db. Szükséglakásból 262 db van a járásban, ebből Pécsen 195 db.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) és hálózatba kötött vízvezetékekkel rendelkező lakások aránya 99%.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: a járásban 852 db e paraméterekkel leírható lakás van, ebből Pécsen 746 db található, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 76%-ban van vezetékes internet, Kozármislenyben az átlag feletti mértékben, 85 %-ban, míg Regenye település átlag alatti értéket mutat, a lakások 50%-ban található vezetékes internet.

Távfűtésbe bekapcsolt lakás Pécsen található, 31 213 db.

Szociális bérlakások száma: A járásban 4058 bérlakás található, melyek közel 58%-a szociális bérlakás. A járás lakásállomány összetételét alapvetően a pécsi helyzet határozza meg: itt van a

legtöbb bérlakás és szociális bérlakás is. A 40 településből 11-ben van bérlakás, szociális bérlakás pedig Pécsen kívül még Hosszúhetényben. A HEP-ek alapján általában a szociális bérlakások fő kedvezményezettjei nem meghatározhatók, de természetesen a szociális helyzet alapján kerülnek bérbeadásra. A bérlakások „fecskeház” ingatlanjai esetében a fiatalok a kedvezményezettek. A bérlakások egy részét szintén a rászorulóknak igényelhetik.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- A járásban több településen jelenleg nincs szociális bérlakás. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége szempontjából fontos intézkedésként szerepel esetükben, mivel az átmeneti lakásproblémával küzdő családok elhelyezését így nem tudják segíteni az önkormányzatok.
- Az egyik nagyobb település emeli ki, hogy az átlagosnál rosszabb lakhatási körülmények között élnek a mélyszegénységben élők és a romák, továbbá egy kisebb szegregálódott területről a lakók kiköltöztetése lenne szükséges a szegregáció felszámolásához.
- Az egyik községben a szolgálati lakás felújítása szükséges a helyi szolgáltatás folyamatos fenntartása érdekében.
- Pécssett az esélyegyenlőtlenséggel érintett lakossági csoportok mindegyikénél megjelenik a lakhatási szegénység.
- A lakhatási szegregáció mérséklése továbbra is cél Pécssett. A korábban megkezdett szociális városrehabilitációs fejlesztéseket folytatni szükséges azokban a városrészekben, ahol szegregációval való veszélyeztetés merül fel.
- Pécssett is számos időskorúnak okoz problémát a lakhatással kapcsolatos költségek fedezése. Sok esetben a saját tulajdonú, nagy méretű családi otthonban egyedül maradnak az idősek, akik érzelmi és egyéb okok miatt nem szívesen költöznek kisebb lakásba, ugyanakkor a rezsiköltségek fizetése, a lakásjavítás és a megélhetési költségek nagyobb terhet rónak az egyedülálló lakóra.

Pécsváradi járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékekkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások
Apátvarasd	39	..	3	0	36	36	..	30	61	0	0	0
Erdősmecke	133	41	3	0	130	130	..	90	173	62	0	0

Erzsébet	119	12	5	0	116	114	0	81	140	60	0	0
Fazekasboda	84	13	11	0	78	73	0	49	97	54	0	0
Geresdlak	305	80	3	...	303	302	...	208	444	258	0	286
Hidas	736	62	31	3	711	703	4	503	878	518	0	613
Kátoly	119	21	8	0	112	111	0	70	162	74	0	0
Kékesd	66	23	5	0	63	61	0	43	101	35	0	0
Lovászhetyény	101	12	...	0	99	99	0	57	127	34	0	0
Martonfa	81	10	...	0	79	79	0	63	86	40	0	0
Mecseknádasd	616	49	7	0	609	609	0	459	921	520	0	582
Nagypall	132	17	6	...	125	125	0	97	182	90	0	0
Óbánya	50	20	0	0	50	50	0	33	112	55	0	49
Ófalu	140	16	...	0	139	139	0	100	201	119	0	0
Pécsvárad	1493	121	13	6	1478	1474	12	1090	2253	1156	0	1536
Szellő	57	11	...	0	57	56	...	26	72	22	0	0
Zengővárkony	159	12	...	0	157	157	...	118	214	87	0	171
Összesen	4430	520	95	9	4342	4318	16	3117	6224	3184	0	3237

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Apátvarasd	0	0
Erdősmecke	1	1
Erzsébet	0	3
Fazekasboda	0	0
Geresdlak	0	3
Hidas	0	4
Kátoly	0	1
Kékesd	0	1
Lovászhetyény	0	0
Martonfa	0	0
Mecseknádasd	2	4
Nagypall	0	0
Óbánya	0	0
Ófalu	0	0
Pécsvárad	0	0
Szellő	0	1
Zengővárkony	0	0
Összesen	3	18

A táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Fazekasboda érteke a legkisebb (2,44 fő), Lovászhetény településnél a legmagasabb - 3,13 fő. A nem lakott lakások aránya Óbánya településen mutat legmagasabb értéket, 40%. Hidas, Mecseknádasd, Pécsvárad, Zengővárkony településeken a legalacsonyabb, 8 %. Speciális eset, de az üdülő falvak pl. Óbánya esetében a nem lakott lakások magas aránya nem jelenti az elöregedést, elszegényesedést.

Komfort nélküli lakások, szükség- vagy egyéb lakások: A statisztika alapján 95 db komfort nélküli lakás van a járásban, ebből Hidason 31 db található. Szükség lakás Pécsváradon 6 db és Hidason 3 db van.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) rendelkező lakások aránya 97 %, a lakások 98% rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: A járásban 16 lakás érintett, ebből 12 db Pécsváradon, 4 db Hidason volt, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 70%-ban van vezetékes internet, legmagasabb arányban Martonfán 78 %, legalacsonyabb mértékben Szellő településen 46 %-ban.

A járásban nincsen **távfűtésbe bekapcsolt lakás.**

Szociális bérlakások száma: A járásban 18 bérlakás található, melyek 1/6-a szociális bérlakás. A 17 településből nyolcban van bérlakás, szociális bérlakás pedig összesen két községben. A HEP-ek alapján általában a szociális bérlakások fő kedvezményezettjei nem meghatározhatók, de természetesen a szociális helyzet alapján kerülnek bérbeadásra.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- A járásban több településen a külterületi ingatlanok közművesítetlensége okoz problémát. A külterületekre az elszegényedő lakosság költözik ki, illetve reked. Ebből adódóan az érintett esélyegyenlőségi célcsoport a mélyszegénységben élők és romák.

Sellyei járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások
Adorjás	57	...	9	0	49	48	..	34	56	4	0	38
Baksa	274	8	6	..	268	268	..	211	365	153	0	0
Baranyahídvég	67	...	...	0	65	65	...	44	69	9	0	56
Besence	36	0	9	0	33	27	0	24	44	3	0	0
Bogádmindszent	130	7	6	0	126	124	...	90	139	30	0	0
Bogdása	110	10	19	..	92	90	..	57	106	0	0	0
Csányoszró	238	14	14	..	229	224	..	144	249	68	0	0
Drávafok	183	27	13	0	180	170	..	108	201	0	0	0
Drávaiványi	66	16	10	0	59	57	..	24	80	0	0	0
Drávakeresztúr	56	42	10	0	46	46	0	19	96	0	0	0
Drávasztára	172	44	4	0	169	168	0	79	214	0	0	0
Felsőszentmárton	368	133	20	0	355	348	0	173	470	0	0	0
Gilvánfa	105	13	33	4	79	69	6	79	104	0	0	0
Hegyszentmárton	146	16	7	0	139	139	0	95	274	14	0	0
Hirics	72	3	30	0	63	42	..	24	70	0	0	0
Kákics	85	...	25	..	68	59	..	41	86	0	0	0
Kemse	22	15	6	0	17	16	0	17	37	0	0	0
Kisasszonyfa	65	4	3	0	63	62	..	31	62	11	0	44
Kisszentmárton	97	12	15	..	86	81	3	50	103	6	0	47
Kőrös	72	6	20	0	55	52	0	36	75	0	0	0
Lúzsok	66	4	17	0	57	49	..	39	69	0	0	0
Magyarmecske	105	5	8	0	100	97	..	66	112	19	0	93
Magyartelek	64	3	0	..	63	63	0	36	68	17	0	57
Markóc	28	4	3	0	26	25	0	16	28	0	0	0
Marócsa	36	9	13	0	24	23	0	11	42	0	0	0
Nagycsány	43	0	4	0	42	39	0	35	52	6	0	0
Okorág	55	12	5	..	50	50	..	32	70	0	0	0
Ózdfalu	54	6	8	0	47	46	0	29	59	3	0	0
Páprád	66	11	9	0	59	57	..	40	74	12	0	0
Piskó	77	3	17	..	66	59	..	45	77	0	0	0

Sámod	73	4	10	0	70	63	0	47	78	20	0	60
Sellye	1 028	77	15	...	1 016	1 013	...	717	1 109	351	0	835
Sósvertike	62	7	10	0	52	52	0	27	63	0	0	0
Tengeri	24	5	...	0	23	23	0	12	30	13	0	0
Téseny	95	8	...	...	94	93	5	45	98	21	0	0
Vajszló	661	36	17	0	652	644	0	421	713	214	0	0
Vejtí	59	21	4	0	56	55	0	35	73	0	0	0
Zaláta	94	37	17	0	86	77	...	48	121	0	0	0
Összesen	5 111	622	416	4	4 824	4 683	14	3 081	5 836	974	0	1 230

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Adorjás	0	0
Baksa	0	0
Baranyahídvég	0	0
Besence	0	0
Bogádmindszent	0	0
Bogdása	0	0
Csányoszró	0	2
Drávafok	0	4
Drávaiványi	0	0
Drávakeresztúr	0	0
Drávasztára	0	0
Felsőszentmárton	0	0
Gilvánfa	19	19
Hegyszentmárton	0	0
Hirics	0	0
Kákics	0	0
Kemse	0	0
Kisasszonyfa	0	0
Kisszentmárton	15	15
Kórós	0	0
Lúzsok	0	0
Magyarmecske	0	0
Magyartelek	0	0
Markóc	0	0
Marócsa	0	0

Nagycsány	0	0
Okorág	0	0
Ózdfalu	0	0
Páprád	0	0
Piskó	0	0
Sámod	0	0
Sellye	5	7
Sósvertike	0	0
Tengeri	0	0
Téseny	0	0
Vajszló	0	10
Vejtí	0	0
Zaláta	0	0
Összesen	39	57

A fenti táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Markóc és Marócsa települések érteke a legkisebb (2,14 fő), míg Hirics településen a legmagasabb, 3,60 fő. A nem lakott lakások aránya Drávakeresztúr településen legmagasabb, 75%. Baksa településen a legalacsonyabb 3 %.

Komfort nélküli lakások, szükség- vagy egyéb lakások: A statisztika alapján komfort nélküli lakás a járásban 416 db van, ebből legtöbb Gilvánfán található (33 db). Szükség lakás csak Gilvánfán van, 4 db.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) rendelkező lakások aránya 92%, a lakások 94%-a rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: A járásban 14 lakás érintett, ebből 6 db Gilvánfán található, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 60%-ban van vezetékes internet, Nagycsányánál 81 %-ban, Hiricsnél 33% -ban.

A járásban nincsen **távfűtésbe bekapcsolt lakás**.

Szociális bérlakások száma: A járásban 57 bérlakás található, melynek közel 69%-a szociális bérlakás. A legtöbb bérlakás és szociális bérlakás Gilvánfán található a több projektnek köszönhetően. A 38 településből hatban van bérlakás, szociális bérlakás pedig összesen 3, Sellyében és két községben. A szociális bérlakások fő kedvezményezettjei a járásban a mélyszegénységben élők és roma emberek. Vajszlón a bérlakás igénylés esetében minden esélyegyenlőségi csoport előnyt élvez.

A Sellyei járás komplex programmal fejlesztendő járás, gazdasági-társadalmi mutatóit tekintve Baranya vármegyében a legrosszabb helyzetű térség. A járásban Gilvánfán valósult meg szegregátum rehabilitációs projekt. A Felzárkózó Települések Programban jelenleg 11 településnek készült lakhatási beavatkozási terve, 10 település aktívan részt vesz a folyamatokban.

A Felzárkózó Települések Programban aktívan résztvevő települések: Bogádmindszent, Drávafok, Drávaiványi, Gilvánfa, Hirics, Kísszentmárton, Lúzsok, Piskó, Sósvertike, Téseny. Vejti még csak lakhatási beavatkozási tervvel rendelkezik.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- A járásban több településen a mélyszegénységben élők és romák lakhatási körülményei rosszak, néhány esetben életveszélyes, egészségtelen körülmények között laknak emberek. A mélyszegénységben élő emberek lakás- és életkörülményei kihathatnak az egészségre, és közülük így az átlagosnál kevesebben érhetik meg az időskort.
- Az idősek és a mélyszegénységben élők és romák több településen lakhatási szegénységgel veszélyeztetettek.
- Egy településen a lakásadottságok miatt a mosógépi ruhamosás több háztartásnak nem megoldható.
- Gilvánfán több szociális bérlakás építési projekt valósult meg. De még mindig sok az elavult, lakhatásra egyre kevésbé alkalmas lakások, házak száma.

Siklósi járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékekkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsonatornahálózatba bekapcsolt lakások
Alsószentmárton	287	5	45	...	265	243	20	216	296	0	0	0
Babarcszőlős	36	24	6	0	32	30	0	18	42	0	0	0
Beremend	918	78	20	0	900	898	...	665	1 054	395	0	721
Bisse	96	21	11	0	86	85	0	59	211	40	0	0
Cún	82	6	19	0	73	63	...	36	86	4	0	0
Csarnóta	50	5	...	0	49	49	0	28	64	18	0	0
Diósvizsló	243	5	15	...	234	226	...	150	288	77	0	0

Drávacsehi	59	15	15	0	48	44	...	32	75	0	0	0
Drávacsepely	82	7	7	0	77	75	0	43	85	24	0	55
Drávapalkonya	100	7	26	0	79	74	3	50	101	0	0	0
Drávapiski	39	3	4	0	36	35	0	18	38	0	0	0
Drávaszabolcs	277	10	15	...	264	260	5	168	305	127	0	0
Drávaszerdahely	65	11	...	0	64	63	0	44	83	27	0	0
Egyházas- haraszi	114	10	10	...	110	105	...	80	120	0	0	0
Garé	104	6	3	0	101	101	...	69	115	37	0	0
Gordisa	88	7	11	0	78	77	...	55	97	22	0	0
Harkány	2 191	182	11	24	2 176	2 176	12	1 410	5 773	1 953	17	1 410
Illocska	74	9	4	0	71	70	...	38	86	0	0	0
Ipacsfa	75	10	8	0	70	67	0	47	86	32	0	0
Ivánbattyán	53	9	3	0	50	50	...	29	62	26	0	51
Kásád	110	23	...	0	110	108	...	60	131	32	0	0
Kémes	178	6	9	0	173	169	...	109	186	65	0	0
Kisdér	48	4	...	0	48	47	...	29	47	30	0	0
Kisharsány	186	9	6	0	182	180	...	126	253	62	0	0
Kisjakabfalva	49	21	5	0	46	44	0	20	75	27	0	63
Kiskassa	86	19	4	0	85	82	...	57	107	40	0	0
Kislippó	107	9	4	0	103	103	0	54	115	23	0	0
Kistapolca	72	...	...	0	71	71	0	49	80	45	0	0
Kistótfalu	120	10	3	0	118	117	0	83	137	82	0	0
Kovácskőhida	82	14	4	0	79	78	...	52	124	28	0	0
Lapáncsa	65	7	7	0	60	58	0	38	70	0	0	0
Magyarbóly	344	15	10	...	336	333	7	236	366	137	0	0
Márfa	71	4	...	...	69	69	...	48	99	32	0	0
Márok	163	20	7	0	156	156	0	106	185	82	0	143
Matty	128	13	7	...	121	120	...	72	159	37	0	0
Nagyharsány	498	18	37	...	475	460	4	336	611	181	0	0
Nagytótfalu	124	5	4	0	122	120	...	78	176	0	0	0
Old	113	14	12	...	105	100	0	62	144	0	0	0
Palkonya	100	19	0	0	100	100	0	71	155	66	0	104
Pécsdevecser	38	11	...	0	37	37	0	28	64	31	0	0
Peterd	84	6	5	0	80	79	...	53	84	35	0	0
Rádfalva	81	5	14	0	69	67	0	43	89	12	0	0
Siklós	3 784	303	39	9	3 744	3 742	36	2 763	5 496	1 404	1 062	3 411
Siklósbodony	38	8	...	0	37	36	...	27	42	2	0	0
Siklósnagyfalva	116	...	12	0	115	105	...	59	126	0	0	0
Szaporca	88	9	5	0	83	83	0	49	91	11	0	0
Szava	118	10	5	...	114	112	3	66	123	37	0	0
Tésenfalva	63	16	10	0	60	53	...	28	78	9	0	0
Túrony	93	8	3	0	91	90	...	62	156	45	0	0
Újpetre	361	20	7	0	356	354	3	247	390	202	0	0
Villány	823	138	8	...	816	814	5	637	1 294	583	0	876
Villánykövesd	96	20	3	...	92	92	0	55	178	65	0	119

Vokány	326	15	...	0	324	324	...	205	394	147	0	0
Összesen	13 786	1 229	463	33	440	13 294	98	9 263	20 892	6 334	1 079	6 953

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Alsószentmárton	0	0
Babarcszőlős	0	nincs adat
Beremend	4	8
Bisse	0	0
Cún	0	0
Csarnóta	0	0
Diósvizlő	0	3
Drávacsehi	0	0
Drávacsepely	0	0
Dráwapalkonya	0	0
Dráwapiski	0	0
Drávaszabolcs	0	0
Drávaszerdahely	0	0
Egyházasharaszti	2	0
Garé	0	0
Gordisa	0	0
Harkány	5	19
Illocska	0	0
Ipacsfa	0	0
Ivánbattyán	0	0
Kásád	0	1
Kémes	0	0
Kisdér	1	6
Kisharsány	0	1
Kisjakabfalva	0	0
Kiskassa	0	0
Kislippó	0	0
Kistapolca	0	0
Kistótfalu	0	0
Kovácsbida	0	0
Lapáncsa	0	0

Magyarbóly	0	10
Márfa	0	0
Márok	0	0
Matty	0	0
Nagyharsány	0	0
Nagytótfalu	0	0
Old	5	5
Palkonya	0	0
Pécsdevecser	0	0
Peterd	0	0
Rádfalva	0	0
Siklós	37	57
Siklósbodony	0	0
Siklósnagyfalu	10	10
Szaporca	0	0
Szava	0	0
Tésenfa	0	0
Túrony	0	0
Újpetre	0	0
Villány	0	1
Villánykövesd	0	0
Vokány	1	1
Összesen	65	122

A fenti táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Ivánbattyán település érteke a legkisebb (2,08 fő), Alsószentmárton településnél a legmagasabb, 4,31 fő. A nem lakott lakások aránya Babarcszőlős településen legmagasabb: 67%. Alsószentmárton településen a legalacsonyabb: 2 %.

Komfort nélküli lakások, szükség- vagy egyéb lakások: A statisztika alapján a járásban a komfort nélküli lakások száma 463 db, ebből legtöbb Alsószentmártonban található (45 db), illetve Siklóson 39 db. Szükséglakás Siklóson és Harkányban van, összesen 33 db.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) rendelkező lakások aránya 96 %, a járásban található lakások 97%-a rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: A járásban 98 lakás érintett, ebből a legtöbb - 36 db - Siklóson található, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 67%-ban van vezetékes internet, Villányban 77 %-ban, Kisjakabfalva településen 33% -ban.

A járásban Harkányban 17 db, Siklóson 1062 db **távfűtéssel ellátott lakás van.**

Szociális bérlakások száma: A járásban 122 bérlakás található a rendelkezésre álló adatok alapján, melynek több mint fele szociális bérlakás. A legtöbb bérlakás és szociális bérlakás Siklóson található és Harkányban. Az 53 járási településből 12-ben van bérlakás, szociális bérlakás pedig összesen 8 településen. A szociális bérlakások többsége valamelyik szegregátum rehabilitációs projekt keretében épült, vagy került kialakításra, felújításra Siklóson, Oldon, illetve Siklósnagyfaluban. A szociális bérlakások fő kedvezményezettjei a járásban a mélyszegénységben élők és roma emberek. Egy település esetében a (kisgyermekes, egyedülálló) nők.

A Siklósi járásban Alsószentmárton és Siklósnagyfalu településeken valósul meg Felzárkózó Települések Program és Oldon volt szegregátum rehabilitációs projekt. E 3 település rendelkezik lakhatási beavatkozási tervvel, valamint Egházasharaszti.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- Több településen a mélyszegénységben élők és romák lakhatásával kapcsolatosan kiemelik a közművesítettség hiányát, illetve a rossz lakhatási körülményeket.
- A lakhatási gondokkal küzdő, átmenetileg otthon nélkül maradt, lakástulajdonnal nem rendelkező, alacsony jövedelmű, szociálisan rászoruló helyi lakosok lakhatásának segítése nem megoldott az e célra igénybevehető ingatlanok elhanyagolt állapota miatt, vagy éppenséggel egyáltalán nem rendelkeznek a települések szociális bérlakás, szükséglakás állománnyal. E hiányosságokat általában településszintűnek ítélik meg az önkormányzatok, illetve a mélyszegénységben élők és roma emberek esélyegyenlőtlenségének.

Szentlőrinci járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékekkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások
Bicsérd	362	13	7	0	357	355	0	259	395	209	0	0

Boda	160	9	5	0	155	155	0	110	234	78	0	156
Bükkösd	405	45	38	7	361	360	4	249	506	0	0	306
Cserdi	133	26	41	...	90	90	10	52	246	0	0	0
Csonka- mindszent	56	6	0	0	56	56	...	37	66	0	0	0
Dinnyeberki	36	4	15	0	23	21	0	10	56	0	0	0
Gerde	172	15	6	0	166	166	3	118	181	0	0	0
Gyöngyfa	45	7	10	0	39	35	...	20	47	0	0	0
Helesfa	112	31	6	...	107	105	...	77	182	0	0	0
Hetvehely	162	8	12	0	154	150	4	98	230	0	0	136
Kacsóta	98	10	11	0	89	87	...	59	146	39	0	65
Királyegyháza	292	14	5	...	287	287	3	204	304	85	0	246
Okorvölgy	34	0	0	...	33	33	...	17	38	0	0	0
Pécsbagota	37	7	5	0	34	32	0	24	127	0	0	0
Sumony	149	5	22	0	132	127	...	70	156	0	0	0
Szabadszent- király	272	15	6	...	266	265	0	209	297	161	0	0
Szentdés	116	18	13	...	108	102	...	69	126	0	0	0
Szentkatalin	41	25	0	0	41	41	0	22	84	0	0	0
Szentlőrinc	2 455	93	25	6	2 436	2 427	25	1 804	3 208	1 167	590	2 331
Velény	45	18	5	0	42	40	...	22	72	0	0	0
Zók	104	9	3	...	103	101	...	69	113	62	0	0
Összesen	5 286	378	235	13	5 079	5 035	49	3 599	6 814	1 801	590	3 240

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Bicsérd	0	0
Boda	0	0
Bükkösd	0	1
Cserdi	0	0
Csonkamindszent	0	0
Dinnyeberki	0	0
Gerde	0	0
Gyöngyfa	0	0
Helesfa	0	0
Hetvehely	0	3
Kacsóta	0	0
Királyegyháza	0	0
Okorvölgy	0	0
Pécsbagota	0	0
Sumony	0	1

Szabadszentkirály	0	3
Szentdénes	0	0
Szentkatalin	0	0
Szentlőrinc	1	40
Velény	0	1
Zók	0	1
Összesen	1	50

A fenti táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Dinnyeberki település érteke a legkisebb (2,14 fő), Helesfa településen a legmagasabb 4,29 fő. A nem lakott lakások aránya Szentkatalin településen legmagasabb: 61%. Bicsérd és Szentlőrinc településeken a legalacsonyabb: 4 %.

Komfort nélküli lakások, szükség- vagy egyéb lakások: A statisztika a komfort nélküli lakások száma a járásban 235 db, ebből legtöbb Szentlőrincen található, 93 db. Jelentős a számuk még Bükkösdön: 45 db. Szükség lakás Szentlőrincen és Bükkösdön van, összesen 13 db.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) rendelkező lakások aránya 95 %, míg a lakások 96% rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékekkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: A járásban 49 lakás érintett, ebből a legtöbb, 25 db Szentlőrincen található, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 68%-ban van vezetékes internet, Szabadszentkirályon 77 %-ban, Dinnyeberki településen a lakások 28%-ban.

A járásban Szentlőrincen 590 db **távfűtéssel ellátott lakás van.**

Szociális bérlakások száma: A járásban 50 bérlakás található, és összesen 1 db szociális bérlakás Szentlőrincen. A legtöbb bérlakás Szentlőrincen van, további 6 településen található a bérlakások 20%-a.

A Felzárkózó Települések Programban aktívan vesz részt Cserdi község, Sumony település programba való belépése folyamatban van. E két településre készült lakhatási beavatkozási terv.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- A Felzárkózó Települések Programban résztvevő településeken kívül egy község HEP-jében került kiemelésre a mélyszegénységben élők és romák lakhatásával kapcsolatban az elégtelen minőségű, alacsony komfort fokozatú lakáskörülmények.

Szigetvári járás:

Települések	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsonalnahálózatba bekapcsolt lakások
Almamellék	152	18	6	0	150	146	0	76	156	0	0	0
Almáskeresztúr	38	13	9	0	33	29	0	6	62	0	0	0
Bánfa	65	9	6	0	59	59	...	35	74	0	0	0
Basal	72	7	8	...	62	62	0	35	132	23	0	0
Boldogasszonyfa	159	48	7	...	153	151	...	86	229	0	0	0
Botykapeterd	120	11	...	0	119	119	0	55	133	17	0	0
Bűrüs	31	6	4	...	29	27	0	13	38	0	0	0
Csebény	35	14	6	0	31	29	0	9	48	0	0	0
Csertő	147	24	5	0	143	142	3	104	204	60	0	145
Dencsháza	200	6	5	0	195	195	...	118	207	0	0	111
Endrőc	122	10	10	0	117	113	...	56	126	0	0	0
Gyöngyösmellék	91	7	15	0	82	77	...	34	99	0	0	0
Hobol	335	12	...	0	334	334	...	241	358	114	0	297
Horváthertelend	21	7	3	0	19	18	0	9	28	0	0	0
Ibafa	76	14	5	...	70	70	...	55	92	0	0	0
Katádfa	48	5	4	0	44	44	0	31	58	0	0	0
Kétújfalu	235	21	7	...	230	228	...	146	254	0	0	0
Kisdobsza	91	11	3	0	88	88	0	57	103	0	0	88
Kistamási	41	3	5	0	38	36	...	5	48	0	0	0
Magyarlukafa	35	16	4	0	33	31	0	21	53	0	0	0
Merenye	103	19	7	...	97	95	0	57	116	0	0	0
Molvány	70	11	0	...	69	69	...	33	71	0	0	0
Mozsgó	321	17	16	0	308	305	...	183	489	0	0	0
Nagydobsza	201	26	10	0	193	191	...	117	214	0	0	187
Nagypeterd	235	14	17	0	219	218	...	145	369	80	0	0
Nagyváty	119	11	12	0	107	107	0	61	230	0	0	0
Nemeske	98	11	4	...	94	94	...	32	108	0	0	0
Nyugot-szenterzsébet	81	0	15	0	72	66	...	29	218	0	0	0
Patapoklosi	109	5	19	0	92	90	...	48	110	20	0	0
Pettend	45	4	9	...	40	35	...	11	49	0	0	0

Rózsafa	127	13	7	0	122	120	...	69	134	21	0	0
Somogyapáti	176	22	20	0	166	156	3	76	160	56	0	0
Somogyhárságy	169	41	16	0	163	153	0	91	265	0	0	0
Somogyhatvan	118	7	23	0	108	95	...	43	122	36	0	0
Somogyviszló	94	17	13	0	86	81	0	40	128	0	0	0
Szentegát	144	7	0	0	144	144	...	63	152	0	0	115
Szentlászló	268	17	3	...	265	265	3	197	292	0	0	0
Szigetvár	4 153	764	64	13	4 105	4 083	29	2 841	5 583	1 607	845	3 135
Szörény	29	4	...	0	28	28	...	18	33	0	0	0
Szulimán	100	8	11	0	93	89	0	30	114	0	0	0
Teklafalu	117	9	15	0	110	102	...	66	121	0	0	0
Tótszentgyörgy	58	9	3	0	55	55	0	33	70	0	0	0
Várad	41	...	...	0	39	39	0	22	46	0	0	0
Vásárosbéc	84	7	8	0	79	77	...	34	147	0	0	0
Zádor	113	19	12	0	106	101	0	26	139	0	0	0
Összesen	9 287	1 324	416	13	8 989	8 856	38	5 557	11 982	2 034	845	4 078

Települések	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Almamellék	0	6
Almáskeresztúr	0	0
Bánfa	0	0
Basal	0	0
Boldogasszonyfa	0	0
Botykapeterd	0	0
Bürös	0	0
Csebény	0	0
Csertő	0	0
Dencsháza	0	3
Endrőc	0	0
Gyöngyösmellék	0	0
Hobol	6	13
Horváthertelend	0	0
Ibafa	0	1
Katádfa	0	0
Kétújfalu	0	0
Kisdobsza	0	0
Kistamási	0	0

Magyarlukafa	0	0
Merenye	0	0
Molvány	0	0
Mozsgó	9	13
Nagydobsza	1	1
Nagypeterd	0	0
Nagyváty	0	0
Nemeske	0	0
Nyugotszenterzsébet	0	0
Patapoklosi	0	0
Pettend	0	0
Rózsafa	0	1
Somogyapáti	0	3
Somogyhárság	11	14
Somogyhatvan	8	8
Somogyviszló	0	0
Szentegát	0	0
Szentlászló	0	3
Szigetvár	65	71
Szörény	0	0
Szulimán	0	0
Teklafalu	0	0
Tótszentgyörgy	0	0
Várad	0	0
Vásárosbéc	0	2
Zádor	0	0
Összesen	100	139

A fenti táblázatok alapján a releváns adatokból az alábbiak állapíthatók meg:

Lakások száma, nem lakott lakások: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében Nemeske település érteke a legkisebb - 2,32 fő, Pettend településen a legmagasabb - 3,91 fő. A nem lakott lakások aránya Magyarlukafa településen legmagasabb 46%. Dencsháza településen a legalacsonyabb 3 %.

Komfort nélküli lakások, szükség- vagy egyéb lakások: A statisztika alapján komfort nélküli lakás a járásban 416 db van, ebből a legtöbb Szigetváron található: 64 db. Szükség lakás csak Szigetváron van: 13 db.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) rendelkező lakások aránya 95 %, a lakások 97%-a rendelkezik hálózatba kötött vízvezetékekkel.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: A járásban 38 lakás érintett, ebből a legtöbb - 29 db - Szigetváron található, sok település esetében adathiány miatt nem vizsgálható a mutató.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A járás lakásainak 60%-ban van vezetékes internet, Szentlászlón 74 %-ban, Kistamásiban 12% -ban.

A járásban Szigetváron 766 db **távfűtéssel ellátott lakás van.**

Szociális bérlakások száma: A járásban 139 bérlakás található, melynek több mint 70%-a szociális bérlakás. A legtöbb bérlakás és szociális bérlakás Szigetváron található. A 45 járási településből 13-ban van bérlakás, szociális bérlakás pedig mindössze 6 településen. A szociális bérlakások fő kedvezményezettjei a járásban a mélyszegénységben élők és roma emberek, illetve a fiatalok, kisgyermekes családok.

A Szigetvári járásban 5 település vesz részt a Felzárkózó Települések Programban: Dencsháza, Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan és Zádor. E községek lakhatási beavatkozási tervvel is rendelkeznek.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok:

- Több községben a nyilvántartott lakóingatlanok egy része elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás. A mélyszegénységben élők és romák esetében a lakhatási szegénység is jelen van, a lakóépületek felújítása önerőből nehezen, vagy egyáltalán nem oldható meg.
- A szociális bérlakás(ok) hiánya nem teszi lehetővé a lakhatási problémákkal küzdők elhelyezését.
- Szentlászló településen Zöcsketelep szegregálódott településrészen leromlottak a lakhatási és környezeti körülmények.

Összefoglaló:

Lakások száma, nem lakott lakások aránya: Az egy lakásra jutó személyek száma tekintetében a Pécsi járás és Pécs érteke a legkisebb (2,32 fő, illetve 2,21 fő), a Szentlőrinci járásban a legmagasabb, 2,81 fő. A nem lakott lakások aránya Husztóton a legmagasabb: 73 %. A nem lakott lakások aránya Görcsöny településen a legalacsonyabb, 1%.

Komfort nélküli lakások száma, szükség- vagy egyéb lakások száma: komfort nélküli lakás a vármegyében 2958 db található, ebből Pécsen 233 db. Szükséglakás a vármegyében 441 db van, ebből Pécsen található 195 db. Komfort nélküli lakások aránya a Sellyei járásban a legnagyobb, 8 %.

A Pécsi járásban él a vármegye állandó lakosságának 47,7 %-a, akik a lakásállomány 50,5%-ban laknak. Továbbá a Pécsi járásban található a vármegye nem lakott lakásainak 54,4 %-a, a komfort nélküli lakások állományának 16,8%-a.

Csatornával (házi vagy közcsatorna) és hálózatba kötött vízvezetékekkel rendelkező lakások aránya vármegyei szinten 98%.

Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra: a vármegyében 1346 db, ebből Pécsen 746 db található, sok településnél adathiány volt.

Vezetékes internettel ellátott lakások száma: A vármegye lakásainak 71%-ban van vezetékes internet, Pécs városában 77 %, a Szigetvári járásban 60%, mely érték a legalacsonyabb a járások közül.

Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma Baranyában 40 811 db, ebből Pécsen található 31 213 db.

Szociális bérlakások száma: A vármegyében 5438 db bérlakás található, amelynek 56,3%-a szociális bérlakás. A legtöbb bérlakás és szociális bérlakás Pécsen van, általában a járásokban a városokban van a legtöbb (kivéve Sellyei járás). Az önkormányzati bérlakások közel ¾-e, a szociális bérlakások több mint ¾-e Pécsen található. Jellemzően a mélyszegénységben élők és romák számára adják bérbe a szociális bérlakásokat, de a kisgyermekes fiatal családok is előnyt élveznek számos településen a bérlakások terén.

A szociális és önkormányzati bérlakásokra a meghatározott önkormányzati rendeletek alapján lehet pályázni, illetve kérelmezni bérbevételüket. A vármegyében számos településen érhető el a lakás fenntartásához szükséges pénzügyi támogatások, melyek körét, a hozzájárulás szabályait szintén önkormányzati rendeletben foglaltak szerint lehet igényelni.

A vármegyei adatokat járásonként összefoglaló táblázatok:

Járások	Lakások száma	Nem lakott lakások száma	Komfort nélküli lakások száma	Szükség- vagy egyéb lakások száma	Vízvezetékkel ellátott lakások száma	Csatornával rendelkező lakások száma	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra	Vezetékes internettel ellátott lakások száma	Háztartási villamosenergia fogyasztók	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók	Távfűtésbe bekapcsolt lakások	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások
Bólyi	4265	479	65	0	4213	4196	3	3072	6035	3415	0	3192
Hegyháti	4559	598	312	13	4310	4229	20	2847	5313	1604	0	2368
Komló	14843	1314	146	73	14689	14666	163	10282	19658	6194	5070	13859
Mohácsi	13955	1869	313	21	13685	13618	93	9544	20017	9161	2014	10555
Pécsi	77161	9957	497	262	76638	76548	852	58789	10291 1	43984	31213	77586
Pécsváradi	4430	520	95	9	4342	4318	16	3117	6224	3184	0	3237
Sellyei	5111	622	416	4	4824	4683	14	3081	5836	974	0	1230
Síklósi	13786	1229	463	33	13440	13294	98	9263	20892	6334	1079	6953
Szentlőrinci	5286	378	235	13	5079	5035	49	3599	6814	1801	590	3240
Szigetvári	9287	1324	416	13	8989	8856	38	5557	11982	2034	845	4078
Összesen Vármegye	152683	18290	2958	441	150209	149443	1346	109151	205682	78685	40811	126298
Pécs	64866	9189	233	195	64597	64567	764	49630	84691	35708	31213	70290

Pécs város/ Vármege	0,42	0,50	0,08	0,44	0,43	0,43	0,57	0,45	0,41	0,45	0,76	0,56
------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

A vármegeyi bérlakás állomány járasonként (db)

Járások	Szociális bérlakások száma	Bérlakások száma
Bólyi	32	85
Hegyháti	26	63
Komlói	296	590
Mohácsi	151	256
Pécsi	2349	4058
Pécsváradi	3	18
Sellyei	39	57
Siklói	65	122
Szentlőrinci	1	50
Szigetvári	100	139
Összesen	3062	5438

A fentiek alapján az alábbi főbb hiányosságok, illetve szolgáltatási hiányok vannak jelen a vármegeyében:

- Lakhatási szegénység főként a mélyszegénységben élők és romák, valamint az idősek tekintetében.
- Beköltözésre alkalmas bérlakások hiánya, aminek következtében sem a rászorulókat átmeneti elhelyezése, sem a fiatalok letelepedése nem megoldható a településeken.
- A mélyszegénységben élők és romák lakhatási viszonyait tekintve a magántulajdonú ingatlanok leromlott állapota, az egészségtelen életkörülmények, az alacsony komfort fokozat.
- Lakhatási beavatkozási tervek, bérlakás programok hiánya.
- A szegregálódott területek rehabilitációjának, felszámolásának elmaradása, az infrastrukturális fejlesztések hiánya.

A szolgáltatáshiányok azonosításához felhasználásra kerültek a helyi esélyegyenlőségi programok, a releváns 2022. évi népszámlálási és TEIR adatbázis adatok, a lakhatási beavatkozási tervek, a Felzárkózó Települések Program információk.

4.2. Közszolgáltatások

A településeken elérhető közszolgáltatások vizsgálata során a módszertani útmutatóban írtaknak megfelelően ki kell térni a közügyek és az önkormányzati közfeladatok biztosításának vizsgálatára is. Azt, hogy mi tartozik a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében, azt a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése határozza meg. A hivatkozott jogszabályhelyen felsorolt közfeladatok közül a 7. (kulturális szolgáltatás) és a 18. (helyi közösségi közlekedés biztosítása) pontjaihoz kapcsolódik a Szolgáltatási Út Térkép közszolgáltatások elérhetőségének bemutatására szolgáló szolgáltatási kör egy-egy eleme.

Bólyi járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közétképzést végző	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, üdülőháztelep, közösségi szálláshely, magán szálláshely)	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Babarc	X			X			X	X	X	X	
Belvárdgyula	X			X			X	X	X	X	
Bóly	X			X		X	X	X	X	X	X
Borjád	X			X			X	X	X	X	
Hásságy	X			X			X	X			
Kisbudmér	X			X			X				
Liptód	X			X			X			X	
Máriakéménd	X			X			X	X	X	X	
Monyoród	X			X			X		X	X	
Nagybudmér	X			X			X				
Olasz	X			X			X	X			
Pócsa	X			X			X	X			
Szajk	X			X			X	X	X		
Szederkény	X			X		X	X	X	X	X	
Töttös	X			X			X	X	X		
Versend	X			X			X	X			

A Bólyi járáshoz 16 település tartozik, melyek lakossága összesen 11 732 fő (KSH 2022. évi adat). Az adatok alapján Baranya vármegye legkisebb járása a Bólyi járás. A kulturális szolgáltatások és a közművelődési intézményi ellátottság a járáshoz tartozó települések esetében azonosnak mondható. Mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a települési közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 5 települését szolgálja ki.

Filmszínház és színház nincs a járás területén. A legközelebbi szolgáltatás Pécsen, illetve filmszínház esetében Pécs mellett Mohácson érhető el.

A közművelődési intézmény a járás területén valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések jellemzően ezer fő alatti lakosúak. Csak két településen haladja meg a népesség száma az ezret. A járás átlagos lakosság száma 733 fő. Az alacsony lakónépesség szám és településméret miatt egyik településen sincs szervezett helyi közösségi közlekedés.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást biztosít.

Az elektronikus úton megoldható pénzügyi tranzakciók, a bankok által biztosított netbank szolgáltatások visszaszorították a kézpénzforgalmat. A változásra reagálva a bankok lecsökkentették bankautomata termináljaik számát. A Bólyi járásban csak a két 1 000 fő feletti állandó népességgel rendelkező településen működik bankautomata.

A járáshoz tartozó 16 település közül 12-ben működik élelmiszerbolt, ami 75%-os lefedettséget jelent. Ez az arány a legjobb Baranya vármegye járásai körében. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a bezárt élelmiszerkereskedelmi üzletek hiányát.

A vendéglátó egységek, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége és területi elhelyezkedése szoros kapcsolatot mutat. A járás területén 9 településen van működő vendéglátóhely, és 8 településen érhető el szálláshelyet nyújtó szolgáltatás.

Kifejezetten munkásszálló funkcióra épített és akként üzemelő létesítmény csak Bólyban található.

A járáson belül a kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Nem érhető tetten a város és a nagyobb lakosszámú települések dominanciája. Leszakadás figyelhető meg ugyanakkor az élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek esetében. Míg korábban minden településen működött ilyen kereskedelmi egység, mára ez a szolgáltatásbiztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek

Filmszínház, színház nincs a járásban. A kulturális programok elérhetőségéhez el kell utazni Mohácsra, illetve a megyeszékhelyre.	<ul style="list-style-type: none"> - mélyszegénységben élők , romák - gyermekek - fogyatékkal élők
---	---

Hegyháti járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bar, zene-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közvetkezést végző	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, üdülőháztelep, közösségi szálláshely, magán szálláshely)	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Ág	X			X			X				
Alsómocsolád	X			X			X		X	X	
Bakóca	X			X			X		X		
Baranyajenő	X			X			X		X		
Baranyaszentgyörgy	X			X			X				
Felsőegerszeg	X			X			X				
Gerényes	X			X			X	X	X		
Gödre	X			X			X	X	X	X	
Kisbeszterce	X			X			X				
Kishajmás	X			X			X				
Kisvaszar	X			X			X				
Mágocs	X			X		X	X	X	X	X	
Mekényes	X			X			X			X	
Meződ	X			X			X				
Mindszentgodisa	X			X			X	X	X		
Nagyhajmás	X			X			X	X	X	X	
Palé	X			X			X				
Sásd	X			X		X	X	X	X	X	
Szágy	X			X			X			X	
Tarrós	X			X			X				
Tékes	X			X			X				
Tormás	X			X			X				
Varga	X			X			X				
Vásárosdombó	X			X		X	X	X	X		

Vázsnok	X			X			X				
---------	---	--	--	---	--	--	---	--	--	--	--

A Hegyháti járáshoz 25 település tartozik, melyek állandó népessége összesen 12 100 fő (KSH 2022. évi adat). A kulturális szolgáltatások és a közművelődési intézményi ellátottság a járás településein azonosnak mondható. Mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat).

Filmszínház és színház nincs a járás területén. A legközelebbi ilyen jellegű szolgáltatás Pécsen érhető el.

A közművelődési intézmény a járás területén valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések jellemzően ezer fő alatti lakossággal rendelkeznek. Csak három településen haladja meg az ezer főt a lakosok száma, két település esetében ugyanakkor a százat sem éri el. A járás átlagos lakossága 484 fő. Az alacsony lakónépesség szám és településméret miatt egyik településen sincs szervezett helyi közösségi közlekedés.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást biztosít.

Az elektronikus úton megoldható pénzügyi tranzakciók, a bankok által biztosított netbank szolgáltatások visszaszorították a kézpénzforgalmat. A változásra reagálva a bankok lecsökkentették bankautomata termináljaik számát. A Hegyháti járásban a három 1 000 fő feletti állandó népességgel rendelkező településen működik bankautomata.

A járáshoz tartozó 25 település közül csak 7-ben működik élelmiszerbolt, ami 28%-os lefedettséget jelent. Ez az arány a legrosszabb Baranya vármegye járásai körében. Az élelmiszerboltok hiánya összefüggésben áll a járás aprófalvas településszerkezetével, mely adottság nem kedvez a kiskereskedelemnek. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a bezárt élelmiszerkereskedelmi üzletek hiányát.

A vendéglátó egységek, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége és területi elhelyezkedése között nem mutatható ki szoros összefüggés. A járás területén 10 településen van működő vendéglátóhely, és 7 településen érhető el szálláshelyet nyújtó szolgáltatás.

Kifejezetten munkásszálló funkcióra épített és akként üzemelő létesítmény nincs a járás területén.

A kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Nem érhető tetten a város és a nagyobb lakosszámú települések dominanciája. Leszakadás figyelhető meg ugyanakkor az élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek esetében. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek
Filmszínház, színház nincs a járásban. Ilyen jellegű kulturális programok a megyeszékhelyen érhetőek el.	- mélyszegénységben élők, romák - gyermekek - fogyatékkal élők
A középületek akadálymentesítése nincs mindenhol megoldva	- fogyatékkal élők - idősek

Komlói járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közékeztetést végző	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, údülőháztelep, közösségi szálláshely, magán szálláshely	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Bikal	X			X		X	X	X	X	X	
Bodolyabér	X			X			X				
Egyházaskozár	X			X			X	X	X		
Hegyhátmaróc	X			X			X		X		
Kárász	X			X			X	X	X	X	
Komló	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
Köblény	X			X			X				
Liget	X			X			X			X	
Magyaregregy	X			X			X	X	X	X	
Magyarhertelend	X			X			X	X	X	X	
Magyarszék	X			X			X	X	X	X	
Mánfa	X			X		X	X	X	X		
Máza	X			X			X	X	X	X	
Mecsekpölöske	X			X			X				
Oroszló	X			X			X	X	X		
Szalatnak	X			X			X		X		
Szárász	X			X			X	X	X		

Szászvár	X			X		X	X	X	X	X	
Tófü	X			X			X	X			
Vékény	X			X			X			X	

A Komlói járáshoz 20 település tartozik, melyek állandó népessége összesen 34 746 fő (KSH 2022. évi adat). Az össznépeességéből a járási székhely Komló városban 23 711 fő lakik. Az adatokból jól látszik, hogy a járási székhelyet nem számítva a települések lélekszáma alacsony.

Mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a településen működő közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 7 települését szolgálja ki.

Filmszínház nincs, a járás területén, viszont Komlón van színház. A legközelebbi mozi Pécsen található.

A közművelődési intézmény valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések jellemzően ezer fő alatti lakosúak Komló kivételével. Csak négy településen haladja meg az ezer főt a lakosság száma, egy település esetében a százat sem éri el a lakosság. A járás átlagos lakosság száma 1 737 fő. A járásra jellemző alacsony lakónépesség szám és településméret miatt csak Komlón működik helyi közösségi közlekedés.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást biztosít.

Az elektronikus úton megoldható pénzügyi tranzakciók, a bankok által biztosított netbank szolgáltatások visszaszorították a kézpénzforgalmat. A változásra reagálva a bankok lecsökkentették bankautomata termináljaik számát. A Komlói járásban négy településen érhető el bankautomata.

A járáshoz tartozó 20 település közül 13-ban működik élelmiszerbolt, ami 65%-os lefedettséget jelent. Ez az arány átlagosnak számít Baranya vármegyében. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a szolgáltatási hiányt.

A vendéglátó egységek, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége és területi elhelyezkedése szoros kapcsolatot mutat. A járás területén 14 településen van működő vendéglátóhely, és 10 településen érhető el szálláshelyet nyújtó szolgáltatás.

Kifejezetten munkásszálló funkcióra épített és akként üzemelő létesítmény nincs a járás területén.

A kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Komló, mint a vármegye második legnagyobb lélekszámú városa a közszolgáltatások hozzáféréseinek vizsgálatára megadott mutatók közül kettő kivételével (filmszínház és munkásszállás) valamennyi szolgáltatást biztosítani tud. A működő élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek teljes lefedettségének hiánya kedvezőtlen. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek
A középületek akadálymentesítése nincs mindenhol megoldva	- fogyatékkal élők - idősek

Mohácsi járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zene-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közétképzést végző	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, údútháztelep, közösségi szálláshely, magán szálláshely)	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Bár	X			X			X	X	X	X	
Bezedek	X			X			X				
Dunaszekcső	X			X		X	X	X	X	X	
Erdősmárok	X			X			X				
Feked	X			X			X		X	X	
Görcsönydoboka	X			X			X		X	X	
Himesháza	X			X		X	X	X			
Homorúd	X			X			X	X			
Ivándárda	X			X			X				
Kisnyárad	X			X			X				
Kölked	X			X			X	X	X	X	
Lánycsók	X			X			X	X	X	X	
Lippó	X			X			X	X			
Majs	X			X			X	X	X	X	
Maráza	X			X			X		X		
Mohács	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X
Nagynyárad	X			X			X	X	X		
Palotabozsok	X			X			X	X	X	X	
Sárok	X			X			X				

Sátorhely	X			X			X	X	X		
Somberek	X			X			X	X	X	X	
Szebény	X			X			X	X			
Székelyszabar	X			X			X	X	X		
Szűr	X			X			X				
Udvar	X			X			X				
Véménd	X			X			X	X	X	X	

A Mohácsi járáshoz 26 település tartozik, melyek állandó népessége összesen 35 229 fő (KSH 2022. évi adat). Az össznépeségből a járási székhelyen, Mohácson 18 202 fő lakik. Az össznépeségből a Mohácsi adatot kivéve jól látszik, hogy a járás területén a települések lélekszáma alacsony.

Mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a településen működő közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 2 települését szolgál ki.

Filmszínház Mohácson működik, viszont színházat egyetlen településen sincs. A legközelebbi színház a vármegyében Pécsen van.

A közművelődési intézmény a járás területén valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, község-házak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések túlnyomó többsége ezer fő alatti lakosúak. Hét településen haladja meg az ezer főt a lakosság száma, egy település esetében a százat sem éri el. A járás átlagos lakosságszáma 1 355 fő. Az alacsony lakónépesség szám és településméret miatt csak Mohácson működik helyi közösségi közlekedés.

A településen elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást biztosít.

Az elektronikus úton megoldható pénzügyi tranzakciók, a bankok által biztosított netbank szolgáltatások visszaszorították a kézpénzforgalmat. A változásra reagálva a bankok lecsökkentették bankautomata termináljaik számát. A Mohácsi járásban három településen érhető el bankautomata.

A járáshoz tartozó 26 település közül 16-ban működik élelmiszerbolt, ami 61,5%-os lefedettséget jelent. Ez az arány átlagosnak számít Baranya vármegye területén. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a szolgáltatási hiányt.

A vendéglátó egységek, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége és területi elhelyezkedése szoros kapcsolatot mutat. A járás területén 15 településen van működő vendéglátóhely, és 11 településen érhető el szálláshelyet nyújtó szolgáltatás.

Mohácson működik munkásszálló, ami jelzi a város dinamikus gazdaságát.

A kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Mohács, mint a vármegye harmadik legnagyobb lélekszámú városa, a közszolgáltatások hozzáféréseinek

vizsgálatára megadott mutatók közül egy kivételével (színház) valamennyi szolgáltatást biztosítani tudja. A működő élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek teljes lefedettségének hiánya kedvezőtlen. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek
A középületek akadálymentesítése nincs mindenhol megoldva	- fogyatékkal élők - idősek
A közművelődési intézményi lefedettség ellenére felmerül a közösségi kulturális élet hiánya.	- mélyszegénységben élők, romák - gyerekek

Pécsi járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közétközvetést végző	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, üdülőháztetep, közösségi szálláshely, magán szálláshely)	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Abaliget	X			X			X	X	X	X	
Aranyosgadány	X			X			X				
Áta	X			X			X	X	X		
Bakonya	X			X			X	X	X	X	
Berkesd	X			X			X	X		X	
Birján	X			X			X	X			
Bogád	X			X			X	X	X	X	
Bosta	X			X			X				
Cserkút	X			X			X	X	X	X	
Egerág	X			X			X	X	X		
Ellend	X			X			X	X			
Görcsöny	X			X			X	X	X		

Gyód	X			X			X	X		X	
Hosszúhetény	X			X		X	X	X	X	X	
Husztót	X			X			X			X	
Keszű	X			X			X	X	X	X	
Kisherend	X			X			X				
Kovácsszénája	X			X			X			X	
Kozármisleny	X			X		X	X	X	X	X	
Kökény	X			X			X	X	X	X	
Kővágószőlős	X			X			X	X	x	X	
Kővágóöttös	X			X			X		X	X	
Lothárd	X			X			X		X	X	
Magyarsarlós	X			X			X			X	
Nagykozár	X			X			X	X	X		
Ócsárd	X			X			X			X	
Orfú	X			X		X	X	X	X	X	
Pécs	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Pécsudvard	X			X			X	X	X		
Pellérd	X			X			X	X	X		
Pereked	X			X			X				
Pogány	X			X			X	X	X	X	
Regenye	X			X			X	X			
Romonya	X			X			X	X			
Szalánta	X			X			X	X	X	X	
Szemely	X			X			X	X	X		
Szilágy	X			X			X				
Szilvás	X			X			X				
Szóke	X			X			X				
Szőkéd	X			X			X	X	X		

A Pécs járáshoz 40 település tartozik, melyek állandó népessége összesen 177 590 fő (KSH 2022. évi adat). Az össznépességből 141 761 fő Pécsen lakik. Pécsen lakik a járás lakosságának közel 80%-a.

Mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a településen működő közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 17 települését szolgál ki.

Filmszínház és színház egyedül Pécsen működik, viszont ezekből a kulturális létesítményekből több is található ott.

A közművelődési intézmény valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések többsége ezer fő alatti lakosú. Tizenhárom településen haladja meg a lakosság száma az ezer főt, három település esetében a százat sem éri el a lakosság. A járás átlagos lakosságszáma 4 440 fő, mely adatot nagymértékben torzítja Pécs. Ha Pécsset kivesszük a

számításból, akkor az átlagos lakosság 954 fő. Pécstől eltekintve, a járás településeire jellemző alacsony lakónépség szám miatt csak a vármegyeszékhelyen működik helyi közösségi közlekedés.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást üzemeltet.

A kézpénzforgalom visszaszorulására reagálva a pénzintézetek lecsökkentették bankautomata termináljaik számát. A változás következtében a Pécsi járásban négy településen érhető el bankautomata.

A járáshoz tartozó 40 település közül 27-ben működik élelmiszerbolt, ami 67,5%-os lefedettséget jelent. Ez az arány átlagnál jobbnak számít Baranya vármegyében. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a szolgáltatási hiányt.

A vendéglátó egységekkel, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége között nincs jelentős eltérés, ugyanakkor a területi elhelyezkedést vizsgálva laza az átfedés. A járás területén 23 településen van működő vendéglátóhely, és 21 településen érhető el szálláshelyet nyújtó szolgáltatás. 15 település esetében van jelen mind a kétféle szolgáltatás.

A járáson belül a kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Pécsen a közszolgáltatások hozzáféréseinek vizsgálatára megadott mutatók közül egy kivételével (munkásszálló megléte) valamennyi szolgáltatást biztosított. A működő élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek teljes lefedettségének hiánya kedvezőtlen. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek
A középületek akadálymentesítése nincs mindenhol megoldva	- fogyatékkal élők - idősek
Informatikai jártasság hiánya az idősek körében, ami megnehezíti a hivatali ügyintézéseket	- idősek - fogyatékkal élők

Pécsváradi járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közétközvetést végző	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, üdülőháztelep, közösségi szálláshely, magán szálláshely)	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Apátvarasd	X			X			X				
Erdősmecke	X			X			X			X	
Erzsébet	X			X			X	X		X	
Fazekasboda	X			X			X	X			
Geresdlak	X			X			X	X	X	X	
Hidas	X			X			X	X	X	X	
Kátoly	X			X			X	X	X		
Kékesd	X			X			X	X	X	X	
Lovászhetény	X			X			X	X		X	
Martonfa	X			X			X			X	
Mecseknádasd	X			X		X	X	X	X	X	
Nagypall	X			X			X		X		
Óbánya	X			X			X		X	X	
Ófalu	X			X			X		X	X	
Pécsvárad	X			X		X	X	X	X	X	
Szellő	X			X			X			X	
Zengővárkony	X			X			X	X	X	X	

A Pécsváradi járáshoz 17 település tartozik, melyek állandó népessége összesen 11 923 fő (KSH 2022. évi adat). A járás ezen adatai alapján Baranya vármegye második legkisebb járása a Pécsváradi. A kulturális szolgáltatások és a közművelődési intézményi ellátottság a járáshoz tartozó települések esetében azonosnak mondható. Mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a településen működő közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 2 települését szolgál ki.

Filmszínház és színház nincs a járás területén. A legközelebb Pécsen van.

A közművelődési intézmény valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések jellemzően ezer fő alatti lakosúak. Csak három településen haladja meg az 1 000 főt a lakosság száma, viszont nincs olyan település, melyet 100 főnél kevesebben laktak. A járás átlagos lakosság száma 701 fő. A települések alacsony lakónépségszáma és településmérete miatt nincs szervezett helyi közösségi közlekedés a járásban.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást biztosít.

A készpénzes forgalom visszaszorulásával lecsökkent a bankautomata terminálok száma. Pécsváradi járásban már csak 2 településen működik bankautomata.

A járáshoz tartozó 17 település közül 10-ben működik élelmiszerbolt, ami 58,8%-os lefedettséget jelent. Ez az arány közel átlagos Baranya vármegyében. Az élelmiszerboltok hiánya összefüggésben áll a járás aprófalvas településszerkezetével, mely adottság nem kedvez a kiskereskedelemnek. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a bezárt élelmiszerkereskedelmi üzletek hiányát.

A vendéglátó egységekkel, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége és területi elhelyezkedése között nem mutatható ki szoros összefüggés. A járás területén 10 településen van működő vendéglátóhely, és 13 településen érhető el fizető vendégszolgálat.

Kifejezetten munkásszálló funkcióra épített és akként üzemelő létesítmény nincs a járás területén.

A kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Nem érhető tetten a város és a nagyobb lakosságú települések dominanciája. Leszakadás figyelhető meg ugyanakkor az élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek esetében. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek
Filmszínház, színház nincs a járásban. Ezekért a szolgáltatásokért el kell utazni a megyeszékhelyre.	- mélyszegénységben élők, romák - gyermekek - fogyatékkal élők
Az infokommunikációs és fizikai akadálymentesítése nincs mindenhol biztosítva.	- fogyatékkal élők - idősek
A kommunikáció színtere az internet világa, nem minden rászoruló számára elérhető	- fogyatékkal élők

Sellyei járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közvetkezést végző	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, üdülőháztelep, közösségi szálláshely, magán szálláshely)	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Adorjás	X			X			X	X			
Baksa	X			X			X	X	X		
Baranyahídvég	X			X			X				
Besence	X			X			X				
Bogádmindszent	X			X			X	X			
Bogdása	X			X			X	X			
Csányoszró	X			X			X	X		X	
Drávafo	X			X			X	X	X		
Drávaiványi	X			X			X				
Drávakeresztúr	X			X			X				
Drávasztára	X			X			X	X	X	X	
Felsőszentmárton	X			X			X	X	X	X	
Gilvánfa	X			X			X				
Hegyszentmárton	X			X			X	X	X	X	
Hirics	X			X			X		X		
Kákics				X			X	X	X		
Kemse	X			X			X				
Kisasszonyfa	X			X			X				
Kisszentmárton	X			X			X				
Körös	X			X			X				
Lúzsok	X			X			X				
Magyarmecske	X			X			X				
Magyartelek	X			X			X				
Markóc	X			X			X				
Marócsa	X			X			X				
Nagycsány	X			X			X				
Okorág	X			X			X				

Ózdfalu	X			X			X				
Páprád	X			X			X				
Piskó	X			X			X				
Sámod	X			X			X				
Sellye	X			X		X	X	X	X	X	
Sósvertike	X			X			X				
Tengeri	X			X			X				
Téseny	X			X			X				
Vajszló	X			X		X	X	X	X	X	
Vejti	X			X			X				
Zaláta	X			X			X		X		

A Sellyei járáshoz 38 település tartozik, melyek állandó népessége összesen 13 853 fő (KSH 2022. évi adat). A kulturális szolgáltatások és a közművelődési intézményi ellátottság a járás településein azonosnak mondható. Kákics kivételével mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a településen működő közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 9 települését szolgálja ki.

Filmszínház és színház nincs a járás területén. Ezek a kulturális szolgáltatások leközelebb a Pécsen érhetők el.

A közművelődési intézmény a járás területén valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések túlnyomó többsége ezer fő alatti lakosú. Két településen haladja meg a lakosság száma az ezer főt, négy település esetében a százat sem éri el a lakosság. A járás átlagos lakosság száma 365 fő, melyet Baranya vármegye járásai közül a legalacsonyabb. A járás településeire jellemző alacsony lakónépesség miatt nem üzemel helyi közösségi közlekedés.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást üzemeltet.

A kézpénzforgalom visszaszorulására reagálva a pénzintézetek lecsökkentették bankautomata termináljaik számát. A változás következtében a Sellyei járásban csak a két 1 000 fő feletti állandó népességgel rendelkező településen működik bankautomata.

A járáshoz tartozó 38 település közül 12-ben működik élelmiszerbolt, ami 31,6%-os lefedettséget jelent. Ez az arány a második legrosszabb Baranya vármegyében. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a szolgáltatási hiányt, de így sem biztosított minden településen az ellátás.

A vendéglátó egységekkel, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége között nincs jelentős eltérés, a területi elhelyezkedést vizsgálva nem szignifikáns az átfedés. A járás területén 12 településen van működő vendéglátóhely, és 10 településen érhető el szálláshelyet nyújtó szolgáltatás. 5 település esetében van jelen mind a kétféle szolgáltatás.

A járáson belül a kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Nem érhető tetten a város és a nagyobb lakosszámú települések dominanciája. Leszakadás figyelhető meg ugyanakkor az élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek esetében. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	<ul style="list-style-type: none"> - mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek - fogyatékkal élők
A középületek akadálymentesítése nincs mindenhol megoldva	<ul style="list-style-type: none"> - fogyatékkal élők - idősek
Informatikai jártasság hiánya az idősek körében, ami megnehezíti a hivatali ügyintézéseket	<ul style="list-style-type: none"> - idősek - fogyatékkal élők - mélyszegénységben élők, romák
Létszámhiánnyal küszködő, alulfinanszírozott intézmények, hiányzó és gyenge hatékonysággal működő szolgáltatások.	<ul style="list-style-type: none"> - mélyszegénységben élők, romák - nők - idősek
A gyermekek körében szükséges az alapvető kompetenciák felmérése és fejlesztése.	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekek
Közösségi szinterek elavultsága.	<ul style="list-style-type: none"> - mélyszegénységben élők, romák - gyermekek

Siklósi járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zene-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közékeztetést végző)	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, üdülőháztetep, közösségi szálláshely, magán szálláshely	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Alsószentmárton	X			X			X	X	X		
Babarcszőlős	X			X			X				
Beremend	X			X		X	X	X	X	X	

Bisse	X			X			X				
Cún	X			X			X	X			
Csarnóta	X			X			X				
Diósviszló	X			X			X	X	X	X	
Drávacsehi	X			X			X				
Drávacsepely	X			X			X			X	
Drávapalkonya	X			X			X		X	X	
Drávapiski	X			X			X				
Drávaszabolcs	X			X			X	X	X	X	
Drávaszerdahely	X			X			X	X	X		
Egyházasharaszti	X			X			X				
Garé	X			X			X	X	X		
Gordisa	X			X			X				
Harkány	X			X		X	X	X	X	X	
Illocska	X			X			X				
Ipacsfa	X			X			X				
Ivánbattyán	X			X			X		X		
Kásád	X			X			X		X		
Kémes	X			X			X	X	X		
Kisdér	X			X			X				
Kisharsány	X			X			X		X	X	
Kisjakabfalva	X			X			X	X	X	X	
Kiskassa	X			X			X			X	
Kislippó	X			X			X	X		X	
Kistapolca	X			X			X	X			
Kistótfalu	X			X			X				
Kovácskőhida	X			X			X		X	X	
Lapáncsa	X			X			X				
Magyarbóly	X			X			X	X	X	X	
Márfa	X			X			X				
Márok	X			X			X		X	X	
Matty	X			X			X	X	X	X	
Nagyharsány	X			X			X	X	X	X	
Nagytótfalu	X			X			X	X	X		
Old	X			X			X		X	X	
Palkonya	X			X			X	X	X	X	
Pécsdevecser	X			X			X				
Peterd	X			X			X				
Rádfalva	X			X			X			X	
Siklós	X			X	X	X	X	X	X	X	
Siklósbodony	X			X			X				
Siklónagyfalva	X			X			X				
Szaporca	X			X			X	X	X		

Szava	X			X			X	X			
Tésenfá	X			X			X				
Túrony	X			X			X				
Újpetre	X			X		X	X	X	X	X	
Villány	X			X		X	X	X	X	X	
Villánykövesd	X			X			X		X	X	
Vokány	X			X			X	X	X	X	

A Siklósi járáshoz 53 település tartozik. A járáshoz tartozó településszám alapján ez a járás a legnagyobb Baranya vármegyében. Állandó népessége összesen 36 495 fő (KSH 2022. évi adat), ami alapján a második legnépesebb járás a Pécsi után. Az össznépességéből 9 311 fő Siklóson lakik, míg a második legnépesebb település Harkány az 5 388 lakosával. A két városban él a járás lakosságának 40%-a.

Mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a településen működő közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 10 települését szolgál ki.

Filmszínház és színház nincs a járás területén. Ezek a kulturális szolgáltatások leközelebb a Pécsen érhetők el.

A közművelődési intézmény a járás területén valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések többsége ezer fő alatti lakosú. Hét településen haladja meg a lakosság száma az ezer főt, egy település esetében a százat sem éri el a lakosság. A járás átlagos lakosságszáma 689 fő. A járásra jellemző alacsony lakónépesség szám és településméret miatt egyik településen sincs szervezett helyi közösségi közlekedés, de helyközi autóbuszok lebonyolítanak helyi szintű utasforgalmat is Siklóson.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást üzemeltet.

A kézpénzforgalom visszaszorulására reagálva a pénzintézetek lecsökkentették bankautomata termináljaik számát. A változás következtében a Siklósi járás öt településén van bankautomata.

A járáshoz tartozó 53 település közül 23-ban működik élelmiszerbolt, ami 43,4%-os lefedettséget jelent. Ez az arányú ellátottság az átlagnál rosszabbnak számít Baranya vármegyében. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a szolgáltatási hiányt.

A vendéglátó egységekkel, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége között nincs jelentős eltérés, a területi elhelyezkedést vizsgálva nem szignifikáns az átfedés. A járás területén 27 településen van működő vendéglátóhely, és 23 településen érhető el szálláshelyet nyújtó szolgáltatás. 18 település esetében van jelen mind a kétféle szolgáltatás.

A járáson belül a kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Siklóson a közszolgáltatások hozzáféréseinek vizsgálatára megadott mutatók közül három kivételével (filmszínház, színház, munkásszálló megléte) valamennyi szolgáltatást biztosított. A

működő élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek teljes lefedettségének hiánya kedvezőtlen. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek
A középületek akadálymentesítése nincs mindenhol megoldva	- fogyatékkal élők - idősek
A többműszakos munkavállalás esetén az oda és a hazajutás lehetetlensége rossz a tömegközlekedési eszközzel.	- mélyszegénységben élők, romák
Igény mutatkozik arra, hogy szervezett körülmények között és lehetőleg ingyenesen jussanak el a kulturális programokra a rossz anyagi helyzetben élők.	- mélyszegénységben élők, romák - idősek
A digitális oktatásra való átállás zökkenőmentes biztosításához szükséges feltételek biztosítása, online közösségi tér, illetve eszközök rendelkezésre állásának előteremtése.	- gyermekek

Szentlőrinci járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közétképzést végző	Szálláshelyek szálloda, panzió, kemping, üdülőháztelep, közösségi szálláshely, magán szálláshely)	Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkások számára
Bicsérd	X			X			X	X		X	
Boda	X			X			X			X	
Bükkösd	X			X		X	X	X	X	X	
Cserdi	X			X			X	X		X	
Csonka-mindszent	X			X			X				

Dinnyeberki	X			X			X			X	
Gerde	X			X			X	X	X		
Gyöngyfa	X			X			X				
Helesfa	X			X			X			X	
Hetvehely	X			X			X	X	X	X	
Kacsóta	X			X			X	X	X		
Királyegyháza	X			X			X	X	X		
Okorvölgy	X			X			X				
Pécsbagota	X			X			X				
Sumony	X			X			X	X	X		
Szabadszent- király	X			X			X	X	X		
Szentedénes	X			X			X	X			
Szentkatalin	X			X			X				
Szentlőrinc	X			X		X	X	X	X	X	
Velény	X			X			X				
Zók	X						X				

A Szentlőrinci járáshoz 21 település tartozik, melyek állandó népessége összesen 14 798 fő (KSH 2022. évi adat). A kulturális szolgáltatások és a közművelődési intézményi ellátottság a járáshoz tartozó települések esetében azonosnak mondható. Mindegyik településen elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a településen működő közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 8 települését szolgálja ki.

Filmszínház és színház nincs a járás területén. A legközelebbi ilyen jellegű szolgáltatás Pécsen érhető el.

A közművelődési intézmény a járás területén valamennyi településen megtalálható (TEIR 2021. évi adat), ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A járáshoz tartozó települések jellemzően ezer fő alatti lakosúak. Csak kettőben haladja meg az 1 000 főt a lakosság száma, két településen a lakosság száma kevesebb 100 főnél. A járás átlagos lakosság száma 705 fő. Az alacsony lakónépesség szám és településméret miatt egyik településen sincs szervezett helyi közösségi közlekedés.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított postahivatal révén, vagy ahol nem üzemel postahivatal, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást biztosít.

A kézpénzes forgalom visszaszorulásával lecsökkent a bankautomata terminálok száma. A Szentlőrinci járásban 2 településen működik bankautomata.

A járáshoz tartozó 21 település közül 11-ben működik élelmiszerbolt, ami 52,4%-os lefedettséget jelent. Ez az arány átlagosnak mondható Baranya vármegye járásai körében. Az élelmiszerboltok hiánya összefüggésben áll a járás aprófalvas településszerkezetével, mely adottság nem kedvez a kiskereskedelemnek. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi

üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a bezárt élelmiszerkereskedelmi üzletek hiányát.

A vendéglátó egységekkel, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége és területi elhelyezkedése között nem mutatható ki szoros összefüggés. A járás területén 8 településen van működő vendéglátóhely, szintén 8 településen érhető el fizető vendégszolgálat. Azonban csak 3 település esetében van jelen mind a kétféle szolgáltatás.

Kifejezetten munkásszálló funkcióra épített és akként üzemelő létesítmény nincs a járás területén.

A kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat a járásban. Nem érhető tetten a város és a nagyobb lakosszámú települések dominanciája. Leszakadás figyelhető meg ugyanakkor az élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek esetében. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek
Az infokommunikációs és fizikai akadálymentesítés nincs minden közintézményben biztosítva.	- fogyatékkal élők - idősek
Kevés az idősek informatikai ismerete	- idősek
Szolgáltatásokhoz nehéz a hozzáférés	- nők

Szigetvári járás:

Település	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőség	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés-táncos szórakozóhely, munkahelyi/közétképzést végző	Szálláshelyek szálló da, panzió, kemping, üdülőháztetel, közösségi szálláshely, magánszálláshely)	Munkásszálló bel- és kütföldi vendégmunkások számára
Almamellék	X			X			X	X	X	X	
Almáskeresztúr	X			X			X				

Bánfa	X			X			X	X	X		
Basal	X			X			X				
Boldogasszonyfa	X			X			X	X	X	X	
Botykapeterd	X			X			X		X	X	
Bürüs	X			X			X			x	
Csebény	X			X			X				
Csertő	X			X			X	X	X	X	
Dencsháza	X			X			X	X	X		
Endrőc	X			X			X				
Gyöngyösmellék	X			X			X	X			
Hobol	X			X			X	X	X		
Horváthertelend	X			X			X				
Ibafa	X			X			X			X	
Katádfa	X			X			X				
Kétújfalu	X			X			X	X	X	X	
Kisdobsza	X			X			X		X		
Kistamási	X			X			X				
Magyarlukafa	X			X			X			X	
Merenye	X			X			X	X			
Molvány	X			X			X				
Mozsgó	X			X			X	X	X	X	
Nagydobsza	X			X			X	X	X		
Nagypeterd	X			X			X	X	X		
Nagyváty	X			X			X		X		
Nemeske	X			X			X				
Nyugotszent- erzsébet	X						X				
Patapoklosi	X			X			X				
Pettend	X			X			X				
Rózsafa	X			X			X				
Somogyapáti	X			X			X	X			
Somogyhárság	X			X			X			X	
Somogyhatvan	X			X			X	X			
Somogyviszló	X			X			X	X			
Szentegát	X			X			X				
Szentlászló	X			X			X	X	X	X	
Szigetvár	X			X	X	X	X	X	X	X	
Szörény	X			X			X				
Szulimán	X			X			X				
Teklafalu	X			X			X				
Tótszentgyörgy	X			X			X				
Várad	X			X			X		X		
Vásárosbéc	X			X			X			x	
Zádor	X			X			X				

A Szigetvári járáshoz 45 település tartozik. Településszámot nézve a Szigetvári járás a második legnagyobb Baranya vármegyében. Állandó népessége összesen 24 577 fő (KSH 2022. évi adat), ami átlagos népességnek számít. A járás székhelyén 9 910 fő lakik.

A járás valamennyi településén elérhető könyvtári szolgáltatás (TEIR 2021. évi adat), amely vagy a településen működő közkönyvtár, vagy a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz szolgáltatás útján biztosított. A Könyvtárbusz a járás 6 települését szolgál ki.

Filmszínház és színház nincs a járásban, ezek a kulturális szolgáltatások leközelebb a Pécsen érhetők el.

Valamennyi településen van közművelődési intézmény (TEIR 2021. évi adat). Ezek jellemzően kultúrházak, illetve a kisebb településeken faluházak, községházak, melyek a közösségi élet szervezésének és a helyi identitás megőrzésének fontos színterei is.

A Szigetvári járáshoz tartozó települések többsége ezer fő alatti lélekszámú. Egyedül Szigetváron haladja meg a lakosság száma az ezer főt, öt település esetében a százat sem ér el ez az érték. A járás átlagos lakosságszáma 546 fő. Az alacsony lakónépesség szám és településméret miatt Szigetvár kivételével egyik településen sincs szervezett helyi közösségi közlekedés.

A helyben elérhető hivatalos ügyintézés lehetőségének fizikai feltételeit vizsgálva, a postai szolgáltatás valamennyi településen biztosított működő postahivatalban, vagy ahol nem üzemel, ott a Magyar Posta Zrt. mobil posta szolgáltatást üzemeltet.

A kézpénzforgalom visszaszorulására reagálva a pénzintézetek lecsökkentették bankautomata termináljaik számát. A változás következtében csak a járási székhelyen érhető el bankautomata.

A járáshoz tartozó 45 település közül 17-ben működik élelmiszerbolt, ami 37,8%-os lefedettséget jelent. Ez az arány az átlagosnál rosszabbnak számít Baranya vármegyében. Az élelmiszerboltok mellett, illetve helyett az élelmiszerkereskedelmi üzletláncok és egyéb vállalkozások u.n. mozgóbolt szolgáltatása tudja pótolni a szolgáltatási hiányt.

A vendéglátó egységekkel, vendéglátóhelyekkel és a szálláshelyekkel rendelkező települések mennyisége között nincs jelentős eltérés, a területi elhelyezkedést vizsgálva nem mutatható ki szoros összefüggés a kétféle szolgáltatás előfordulásában. A járás területén 16 településen van működő vendéglátóhely, és 13 településen érhető el szálláshelyet nyújtó szolgáltatás. 8 település esetében van jelen mind a kétféle szolgáltatás.

A járáson belül a kulturális szolgáltatások, a postai szolgáltatások elérhetősége azonos képet mutat. Szigetváron a közszolgáltatások hozzáféréseinek vizsgálatára megadott mutatók közül három kivételével (filmszínház, színház, munkásszálló megléte) valamennyi szolgáltatást biztosított. A működő élelmiszerboltok, vegyeskereskedések és vendéglátóhelyek teljes lefedettségének hiánya kedvezőtlen. Míg korábban minden településen működtek ilyen kereskedelmi egységek, mára ez a szolgáltatás biztosítás járási szinten hiányos. Az élelmiszerellátást csak részben tudja pótolni a falvakba kijáró mozgóbolt szolgáltatás.

A hátrányos helyzetű célcsoportok esetében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő problémák beazonosítása:

Beazonosított probléma	Hátrányos helyzetű célcsoport
Az élelmiszerboltok területi lefedettségében mutatkozó hiányok nehezítik a napi ételmezési igények biztosítását.	- mélyszegénységben élők, romák - nők - gyermekek

A középületek akadálymentesítése nincs mindenhol megoldva.	- fogyatékkal élők - idősek
A fiatalok számára kevés kulturális program érhető el. Kevés a helyi kulturális program.	- gyermekek - mélyszegénységben élők, romák

A közszolgáltatások biztosításának vármegyei szintű összegzése

Általánosságban elmondható, hogy Baranya vármegye településein az elérhető közszolgáltatások mennyiségében és fajtáiban markánsan tetten érhető a vármegyeszékhelynek és a vármegye három nagyvárosának dominanciája. A kisebb lélekszámú települések körében sem kiegyenlített a kép. Kedvezőbb helyzetben vannak a vármegye fejlettebb gazdasági térségeiben és frekvenciált turisztikai célterületein élők. A legrosszabb helyzetben a Sellyei és a Szigetvári járások városoktól távoli aprófalvai vannak. A Szolgáltatási Út Térképhez vizsgált közszolgáltatások főbb megállapításait alábbiakban mutatjuk be.

A művelődési és kulturális szolgáltatások elérhetősége a nyilvános könyvtárak és a közművelődési intézmények tekintetében szinte azonosak a vármegyében. A nyilvános könyvtári szolgáltatás a helyben működő könyvtárak, illetve ahol ilyen szolgáltatást a település nem tud fenntartani, a Csorba Győző Könyvtár könyvtárbusz szolgáltatásának igénybevételével a feltétel biztosított, illetve biztosítható. A könyvtárbusz szolgáltatás jelenleg 67 településen érhető el.

A közművelődési intézmény szinte valamennyi településen megtalálható. A művelődési szervezetek általában kultúrházakban, illetve a kisebb településeken faluházakban, község-házakban működnek. A közművelődési intézmények jelentősége kiemelkedő a helyi közösségszervezésben. Ugyanakkor az intézmények épületállománya, felszereltsége felújításra szorul. Különösen igaz ez a megállapítás az aprófalvakra és vármegye gyengébb gazdasági erővel rendelkező területeire.

Filmszínházak és színházak elérhetősége tekintetében a vármegyeszékhelyen élők kedvező helyzetben vannak. Pécsen mindkét szolgáltatás elérhető, ráadásul színházból és moziból is több működik. A nagyvárosokat nézve Komlón színház, míg Mohácson filmszínház működik. A vármegyeszékhelytől távolabbi területek lakossága a távolság miatt nehezebben, valamint az utazás miatt költségesebben tudja igénybe venni ezeket a kulturális szolgáltatásokat.

A vármegyében buszokra szervezett helyi közösségi közlekedést üzemeltet a négy legnépesebb város, Pécs, Komló, Mohács és Szigetvár. A további városokban szervezett helyi közlekedés nincs, de a nagyobb városokban a helyközi buszjáratok településen belüli megállói között a helyi utazásra a járatok igénybe vehetők. Mivel Baranya vármegye jellemzően aprófalvas szerkezetű, ezért a négy nagyváros kivételével a helyi közösségi közlekedés biztosítására nem is mutatkozik igény.

A postai szolgáltatások minden településen biztosítottak, illetve biztosíthatók, azonban nincs minden településen postahivatal. Ahol a Magyar Posta Zrt. nem tart fenn hivatalt, ott mobil postai szolgáltatással, valamint 2023. év óta működő Postapartner Program keretében üzemel a szolgáltatás. A kézpénzforgalom visszaszorulásával a bankautomaták területi lefedettségét az automatákat üzemeltető bankok csökkentették. A felmérés időszakában a vármegye 301 településéből csak 28 olyan település volt, ahol volt telepítve bankautomata.

Az élelmiszerforgalmazó boltok, valamint a vendéglátó egységek ellátottságában eltérések vannak a települések között a településméret és a vármegyén belüli területi elhelyezkedés tekintetében. A városok, nagyközségek és a nagyobb lélekszámú falvak esetében jellemzően

mindenhol megtalálható működő élelmiszerbolt és vendéglátó hely. A kisebb falvak, különösen a gyengébb gazdasági adottságú térségekben lévők esetében a szolgáltatáshiány a jellemző. E tekintetben a legrosszabb mutatókkal a Sellyei járás rendelkezik. Ugyanakkor mozgóbolt szolgáltatást több gazdasági szereplő is működtet, ami segítséget nyújt a rosszul ellátott települések lakóinak.

A munkaerőmobilitást segítő munkásszálló Bólyban és Mohácson működik. Azonban a fizető vendégszolgálatok is biztosítanak ilyen jellegű szolgáltatást igény esetén, ezért a vármegye területén biztosítottak mondható a munkások elszállásolása.

4.3 Infrastruktúra

A járások infrastrukturális ellátottságának helyzetét a TEIR adatbázisból elérhető legfrissebb adatok (2021. évi adatok), a Helyi Esélyegyenlőségi Programok (továbbiakban: HEP) alapján, valamint az európai uniós támogatással megvalósult projektek adatainak felhasználásával végeztük el. Az elemzések eredményeit járásonként alábbiakban foglaljuk össze.

Bólyi járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Babarc	6,9	33,3	5,5	0,0	1,1	13 965,0	0,0
Belvárdgyula	2,2	31,2	2,0	0,1	2,8	8 642,0	0,0
Bóly	32,9	6,2	18,6	0,0	6,6	271 123,0	24,0
Borjád	1,5	24,7	4,4	0,0	5,6	1 887,0	0,0
Hásságy	1,2	24,7	2,3	0,0	0,0	3 999,0	2,0
Kisbudmér	0,2	1,4	2,3	0,0	0,6	790,0	0,0
Liptód	2,7	33,5	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Máriakéménd	12,7	22,3	5,0	0,0	0,0	7 846,0	0,0
Monyoród	2,3	19,2	2,2	0,0	0,0	1 561,0	1,0
Nagybudmér	1,3	19,5	1,5	0,7	0,0	1 281,0	0,0
Olasz	3,4	35,3	4,9	0,0	0,0	16 572,0	2,0
Pócsa	0,0	12,8	0,9	0,0	0,0	5 543,0	1,0
Szajk	6,2	26,1	4,6	0,0	1,9	0,0	0,0
Szederkény	11,6	37,6	9,4	0,4	1,6	6 145,0	2,0

Töttös	6,0	33,9	7,8	0,0	0,0	62 120,0	2,0
Versend	5,5	41,5	6,1	0,0	2,0	5 226,0	1,0

A Bólyi járáshoz 16 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és közterek összes hossza közel 500 km. Ebből közel 100 km kiépített. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 81,6 km járdahosszból 1,2 km a kiépítetlen. A járdák esetében a kiépítettség 98,5%-os. Kiépítetlen járdaszakaszok három településen vannak. A HEP-ben több helyen szerepel problémaként a járdák elavult állapota.

A kerékpáros forgalom számára 22,2 km út áll rendelkezésre, mely épített kerékpárútból, valamint kerékpárforgalom számára megnyitott töltéskorona burkolattal kialakított vegyesforgalmú útból áll. A kerékpárutak jellemzően a járási székhelyen és Bóly környéki 8 településen vannak. A kerékpárutak felújításának, valamint a kerékpárút hálózat fejlesztésének igénye a HEP-ben megfogalmazásra került.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételeit tekintve a járás vegyes adottságú. Amíg a gépjárműforgalom számára kedvezők a feltételek (országos főút halad keresztül a járáson, van autópálya kapcsolat), addig a vasúti személyszállítás hiányzik.

A járás 14 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. A járási zöldfelületek összes területe 406 700 m². A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Bólyban van. A város zöldfelületének területe 67%-át teszi ki a járási adatnak. Ha azt nézzük, hogy Bóly lakossága a járás össznépességének 31,8%-a, akkor megállapítható, hogy a járási székhelyen élőkre nagyságrendileg nagyobb zöldfelület jut, mint a járás más településein élőkre.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 8 településén létesültek, ami járási szinten 50%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlagosnak számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Bólyi járásban 35 db található, túlnyomó részben Bólyban. Egy települési HEP-ben fogalmazódott meg problémaként a játszótér hiánya.

Hegyháti járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Ág	4,8	24,6	0,9	0,0	0,0	1 835,0	0,0
Alsómocsolád	0,0	0,2	7,2	0,0	0,0	58 481,0	2,0
Bakóca	2,2	33,2	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Baranyajenő	3,8	25,2	4,5	15,7	0,0	16 082,0	1,0

Baranya-szentgyörgy	1,4	14,5	3,7	0,0	0,0	4 000 000,0	1,0
Felsőegerszeg	1,1	5,4	0,1	0,0	0,0	4 579,0	1,0
Gerényes	3,4	47,2	3,0	0,0	0,0	830,0	0,0
Gödre	8,4	75,6	6,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Kisbeszterce	1,5	18,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Kishajmás	3,4	20,2	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Kisvaszar	4,4	28,1	2,8	0,0	0,0	1 074,0	0,0
Mágocs	12,7	66,5	17,3	1,2	0,0	63 871,0	4,0
Mekényes	3,2	23,0	3,3	0,0	0,0	2 957,0	1,0
Meződ	0,5	12,7	1,7	0,1	0,0	376,0	1,0
Mindszent-godisa	8,4	61,5	15,0	0,0	0,0	6 161,0	0,0
Nagyhajmás	5,9	9,1	4,3	0,0	0,0	2 106,0	1,0
Palé	1,9	6,5	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Sásd	13,7	20,4	16,5	0,0	0,0	9 290,0	1,0
Szágy	0,7	15,4	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Tarrós	3,5	22,9	2,5	0,0	0,0	1 048,0	0,0
Tékes	0,9	21,5	1,0	0,0	0,0	808,0	0,0
Tormás	1,7	41,3	2,8	0,0	0,0	3 865,0	0,0
Varga	1,0	9,6	0,2	0,0	0,0	6 580,0	0,0
Vásárosdombó	5,5	36,4	8,2	0,0	1,3	14 733,0	1,0
Vázsnok	2,1	16,3	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0

A Hegyháti járáshoz 25 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és közterek összes hossza 752 km. Ebből 96 km kiépített, ami járási szinten 19,3%-os kiépítettséget jelent. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 126,8 km járdahosszból 17 km a kiépítetlen. Kiépítetlen járdaszakaszok három településen vannak. A HEP-ben több helyen szerepel beazonosított problémakét a járdák elavult, balesetveszélyes állapota, valamint a járdák hiánya.

A járás területén a kerékpáros forgalom számára 1,3 km út létesült, az is egy településen található. A kerékpárút hálózat fejlesztésének igénye a járási székhely HEP-ben megfogalmazásra került.

A járás 18 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. Baranyaszentgyörgy esetében vélhetően téves adatszolgáltatás történt, ezért a település adata nem szerepel a zöldfelület további elemzésében. A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Mágocs településen van.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei a járás területén biztosítottak annak ellenére, hogy helyi közösségi közlekedés egyik településen sem működik, de a buszos közösségi közlekedés mindegyik települést eléri. A 40-es számú vasúti fővonal keresztül halad a járás területén és vasútállomások is megtalálhatók. A személyszállításba így a vasúti közlekedés is igénybe vehető. Vasúton Szentlőrinc is elérhető, Komlóra a vasúti járatot helyettesítő buszjáratok mennek Mindszentodisáról.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 11 településén létesültek, ami járási szinten 44%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlagosnak számít Baranya vármegyében. A szabadidős

létesítményekből a Hegyháti járásban 15 db található. Több település HEP-ben fogalmazódott meg problémaként a játszótér hiánya, valamint a meglévő játszótér felújításának időszerűsége.

Komlói járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Bikal	5,4	29,9	6,0	0,1	0,0	16 207,0	0,0
Bodolyabér	3,4	14,3	0,2	0,0	0,0	5 505,0	0,0
Egyházaskozár	10,7	25,2	4,7	0,2	0,0	33 846,0	1,0
Hegyhátmaróc	1,5	15,1	1,1	0,0	0,0	10 734,0	1,0
Kárász	1,4	22,1	1,0	0,0	0,0	3 647,0	0,0
Komló	53,6	147,9	54,9	0,0	5,0	1 964 975,0	61,0
Köblény	2,0	18,7	1,1	0,1	0,0	6 580,0	0,0
Liget	8,7	30,4	0,0	5,2	0,0	11 883,0	1,0
Magyaregregy	3,3	38,2	2,8	1,1	0,0	2 961,0	0,0
Magyarhertelend	5,3	20,6	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Magyarszék	9,5	15,1	8,2	0,6	3,9	10 022,0	0,0
Mánfa	6,5	27,8	1,9	0,0	0,0	4 014,0	0,0
Máza	12,5	17,9	9,6	2,2	0,0	8 799,0	2,0
Mecsekpölöske	3,4	17,0	0,2	0,1	1,3	32 049,0	1,0
Oroszló	0,7	4,1	2,4	0,1	0,8	7 578,0	0,0
Szalatnak	3,4	18,0	4,2	0,0	0,0	12 497,0	0,0
Szárász	1,4	19,5	0,5	0,0	0,0	1 295,0	0,0
Szászvár	14,7	58,9	16,6	0,0	0,0	72 109,0	2,0
Tófű	1,2	8,2	1,2	0,0	0,0	628,0	0,0
Vékény	1,1	19,4	1,3	0,0	0,0	3 131,0	0,0

A Komlói járáshoz 20 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és köztér összes hossza 718 km. Ebből közel 150 km kiépített, ami járási szinten 20,8%-os kiépítettséget jelent. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 130,6 km járdahosszból 9,7 km a kiépítetlen. A járdák esetében a kiépítettség 92,6%-os. Kiépítetlen járdaszakaszok 9 településen vannak.

A járás területén a kerékpáros forgalom számára 11 km út létesült. A kerékpárutak jellemzően a járási székhelyen és Komló környéki településeken helyezkednek el.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei a járásban nem azonosak. Komlón működik buszokra épített helyi közösségi közlekedés, a járás településeit buszjáratok érik el. A vasúti személyszállítás jelenleg nem üzemel a Mindszentgodisa-Komló viszonylaton. Itt vonatpótló autóbuszok helyettesítik a vasúti személyszállítást.

A járás 19 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. A járási zöldfelületek összes területe 2 208 460 m². A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Komlón van. A város zöldfelületének területe 89%-át teszi ki a járási adatnak. Ha azt nézzük, hogy Komló lakossága a járás össznépességének 68,2%-át adja, akkor megállapítható, hogy a járási székhelyen élőkre közel azonos zöldfelület jut, mint a járás más településein élőkre.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 7 településén létesültek, ami járási szinten 35%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlag alattinak számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Komlói járásban 69 db található, túlnyomó részben Komlón. Több HEP-ben fogalmazódott meg problémaként a játszótér hiánya.

Mohácsi járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Bár	3,1	28,3	3,6	0,0	0,6	7 370,0	0,0
Bezedek	2,3	16,8	3,3	0,0	0,0	43 524,0	3,0
Dunaszekcső	12,5	79,2	18,2	2,0	0,0	96 584,0	3,0
Erdősmárok	1,1	13,7	2,0	0,0	0,0	23 853,0	1,0
Feked	4,1	45,4	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Görcsönydoboka	3,7	10,5	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Himesháza	6,2	48,1	7,7	0,0	0,0	954 888,0	1,0
Homorúd	7,6	64,3	7,7	0,0	0,0	10 154,0	0,0
Ivándárda	3,4	16,2	3,2	0,0	0,0	31 659,0	1,0
Kisnyárad	2,7	24,1	5,0	0,1	0,0	39 292,0	1,0
Kölked	6,7	44,3	9,9	0,0	4,3	29 209,0	2,0
Lánycsók	9,5	73,6	13,5	2,7	0,4	44 546,0	2,0
Lippó	2,7	30,2	4,9	0,0	0,0	68 206,0	5,0
Majs	5,2	54,8	7,9	0,3	0,0	10 067,0	3,0
Maráza	2,2	24,3	3,5	0,0	0,0	634,0	1,0
Mohács	69,2	129,1	81,2	6,8	25,7	394 109,0	13,0
Nagynyárad	5,3	47,3	8,0	0,8	0,0	68 303,0	2,0

Palotabozsok	3,4	28,3	8,1	0,0	0,0	13 004,0	1,0
Sárok	1,5	12,0	1,9	0,0	0,0	9 854,0	1,0
Sátorhely	2,2	0,0	0,4	0,0	0,0	770,0	1,0
Somberek	6,9	47,3	24,9	0,0	0,0	5 360,0	3,0
Szebény	8,8	81,5	2,7	0,0	0,0	7 401,0	1,0
Székelyszabar	5,1	42,2	4,0	0,1	0,0	8 957,0	0,0
Szűr	3,0	23,1	2,0	0,0	0,0	2 603,0	0,0
Udvar	1,1	8,7	1,7	0,1	0,0	13 413,0	1,0
Véménd	10,3	56,6	5,0	5,6	0,0	24 461,0	1,0

A Mohácsi járáshoz 26 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és köztér összes hossza közel 1 240 km. Ebből közel 190 km kiépített, ami járási szinten 15,3%-os kiépítettséget jelent. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 252,1 km járdahosszból 18,5 km a kiépítetlen. A járdák esetében a kiépítettség 92,7%-os. Kiépítetlen járdaszakasz kilenc településen van.

A járás területén a kerékpáros forgalom számára 31 km út létesült. A kerékpárutak jellemzően a járási székhelyen és annak szomszédos településein épültek.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei a járásban nem azonosak, de összességében a közlekedési feltételek jónak mondhatók. Mohácson működik buszokra épített helyi közösségi közlekedés, a városnak van vasúti kapcsolata Péccsel és Villánnal, utóbbi városból a 66-os vasúti fővonalon Eszék is elérhető. A járás több települése autópályakapcsolattal rendelkezik.

A járás 24 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. Ezek összes területe 1 908 221 m². A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Himesházán van, a sorban következő Mohács. A két település zöldfelületei a járási zöldfelületének 71%-át adják, lakosság számukat nézve 54,6%-át teszik ki.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 20 településén létesültek, ami járási szinten 76,9%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlag felettinek számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Mohácsi járásban 47 db található, túlnyomó részben Mohácson.

Pécsi járás:

település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Abaliget	7,8	23,6	3,2	0,1	0,0	4 972,0	0,0
Aranyosgadány	3,9	29,9	0,8	0,0	0,0	35 208,0	1,0

Áta	0,6	33,0	1,6	0,0	0,8	1 000,0	1,0
Bakonya	3,1	22,0	1,9	0,3	0,0	300,0	1,0
Berkesd	9,2	40,6	2,5	0,1	0,0	33 065,0	1,0
Birján	2,8	15,2	1,9	0,0	0,4	23 011,0	1,0
Bogád	3,4	19,7	2,8	0,0	0,0	21 334,0	0,0
Bosta	0,8	10,7	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Cserkút	3,7	29,3	1,6	0,0	0,0	300,0	1,0
Egerág	2,0	54,4	1,7	0,0	0,0	13 080,0	0,0
Ellend	4,9	27,8	0,3	0,0	0,0	17 309,0	1,0
Görcsöny	3,5	14,4	6,2	2,2	0,7	89 591,0	2,0
Gyód	1,2	13,1	3,3	0,1	0,0	11 981,0	1,0
Hosszúhetény	37,8	64,6	23,2	1,4	0,0	42 782,0	0,0
Husztót	0,6	8,8	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Keszű	9,8	20,2	2,2	1,5	0,0	19 156,0	2,0
Kisherend	1,4	21,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kovácsszénája	2,7	10,9	0,3	0,0	1,1	2 387,0	0,0
Kozármisleny	34,4	27,0	25,5	0,0	1,5	109 378,0	6,0
Kökény	4,0	11,8	1,5	0,0	0,0	183,0	1,0
Kővágószőlős	10,1	31,5	2,7	0,2	0,0	18 513,0	3,0
Kővágótöttös	2,2	17,7	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lothárd	2,3	15,3	2,5	0,0	0,0	4 590,0	0,0
Magyarsarlós	2,7	31,8	3,0	0,0	0,0	32 232,0	2,0
Nagykozár	13,3	40,5	6,2	0,0	0,0	55 781,0	1,0
Ócsárd	2,3	20,7	2,1	0,5	0,0	9 424,0	1,0
Orfű	29,2	58,3	2,9	0,0	9,9	707 432,0	30,0
Pécs	504,7	261,5	424,7	168,1	21,7	10 598 720,0	330,0
Pécsudvard	3,5	16,2	3,2	0,4	0,0	20 817,0	1,0
Pellérd	13,5	47,8	10,6	0,0	4,6	74 994,0	2,0
Pereked	0,4	20,5	0,0	0,0	0,0	16 065,0	0,0
Pogány	7,5	41,3	2,9	0,3	0,0	4 101,0	0,0
Regenye	1,6	17,1	1,4	0,0	0,0	768,0	2,0
Romonya	4,3	13,9	3,1	0,0	0,0	11 870 943,0	0,0
Szalánta	3,3	32,5	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Szemely	2,3	31,7	3,0	43,0	0,0	11 643,0	3,0
Szilágy	4,7	32,4	0,3	0,4	0,0	8 004,0	2,0
Szilvás	1,7	18,1	1,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Szőke	0,6	10,3	0,6	0,0	0,0	4 572,0	2,0
Szőkéd	1,1	38,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

A Pécsi járáshoz 40 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és közterek összes hossza közel 2 100 km. Ebből 748 km kiépített, ami járási szinten 36,6%-os kiépítettséget jelent. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 780 km járdahosszból a kiépített szakaszok hossza 561 km. A járdák esetében a kiépítettség 71,9%-os. Kiépítetlen járdaszakasz tizennégy településen van. A

járási székhely, és egyben vármegyeszékhely Pécs esetében mindkét vizsgált esetben kedvező arányok adódnak.

Az önkormányzati utak és közterek esetében a kiépítettség 65,9%-os, ami megközelítőleg kétszer jobb eredmény a járási átlagnál. A járdák esetében az arány 71,6%, ami nem szignifikáns különbség, megegyezik a járási átlaggal. Ugyanakkor Pécs is beletartozik abba a településkörbe, ahol vannak kiépítetlen járdaszakaszok.

A járás területén 40,7 km kerékpárút létesült, amelyek a járás 8 településén vannak. A területi elhelyezkedést vizsgálva megállapítható, hogy a kerékpárutak jellemzően Pécsen és szomszédos településein épültek. A településenként a kerékpárúthosszokat vizsgálva a járáson belül kiemelkedő a Pécs kerékpárúthálózata. A hálózaton belül 21,7 km az épített kerékpárutak hossza. Szintén jelentős Orfű kerékpárút hálózata. A településen megépült 9,9 km alapján Orfű Pécs után a második legjobb eredménnyel rendelkezik.

A kerékpáros közlekedést kiszolgáló úthálózat fejlesztése Pécs esetében kiemelt jelentőséggel bír egyfelől a város által generált várostérségi hivatásforgalom miatt, másfelől a kerékpárturizmus kiszolgálása miatt. A pécsi kerékpárút hálózat fejlesztések eredményeként a város kerékpárút összekapcsolódott Orfű és Pellérd kerékpárútjaival. A térségi kapcsolatok szempontjából nagy jelentősége van a déli (Siklós, Harkány) és a nyugati (Mohács) irányú fejlesztéseknek, amik egyaránt fontosak Pécsnek és a környező településeknek.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei a járásban és a vármegyében is Pécsen a legjobbak. A városban működik buszokra épített helyi közösségi közlekedés, nemzetközi vasútvonal érinti a várost és autópálya kapcsolattal is rendelkezik. A szomszédos Pogány településen található a vármegye repülőtere.

A járás 33 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. Romonya esetében vélhetően téves adatszolgáltatás történt, ezért a település adata nem szerepel a zöldfelületek elemzésében. A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Pécsen található.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 24 településén létesültek, ami járási szinten 60%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlag felettinek számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Pécsi járásban 398 db található, melynek 82,9%-a Pécsen létesült.

Pécsváradi járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Apátvarasd	1,1	15,1	0,4	0,0	0,0	4 059,0	1,0
Erdősmecske	5,0	26,4	2,2	6,7	0,0	0,0	0,0

Erzsébet	2,7	24,8	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Fazekasboda	2,8	11,6	2,8	0,0	0,0	3 315,0	0,0
Geresdlak	12,6	44,1	6,2	0,3	0,0	0,0	0,0
Hidas	2,2	21,9	13,7	0,1	0,0	10 217,0	0,0
Kátoly	0,8	18,5	2,7	0,0	0,0	11 051,0	2,0
Kékesd	0,7	18,4	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Lovászhetény	3,9	14,6	1,6	0,0	0,0	45 460,0	0,0
Martonfa	1,2	21,7	1,1	0,0	0,0	3 318,0	0,0
Mecseknádasd	16,9	45,8	6,8	1,1	1,7	32 864,0	4,0
Nagypall	3,3	19,1	3,6	0,0	0,0	13 719,0	2,0
Óbánya	1,6	2,0	1,0	0,0	0,0	2 735,0	0,0
Ófalu	5,0	22,0	3,2	0,0	0,0	1 675,0	0,0
Pécsvárad	26,5	52,1	16,7	0,2	0,0	94 458,0	6,0
Szellő	0,9	21,3	1,0	0,0	0,0	76,0	0,0
Zengővárkony	3,3	34,0	1,6	0,0	0,0	3 008,0	0,0

A Pécsvárad-i járáshoz 17 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és köztér összes hossza közel 504 km. Ebből 90,5 km kiépített, ami járási szinten 18%-os kiépítettséget jelent. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 77,7 km járdahosszból a kiépített szakaszok hossza 69,3 km. A járdák esetében a kiépítettség 77,7%-os. Kiépítetlen járdaszakasz öt településen van.

A járás területén egyedül Mecseknádasdon van kiépített kerékpárút, aminek hossza 1,7 km.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei eltérőek. Helyi közösségi közlekedés nincs egyetlen településen sem, vasúti személyszállítás sem lehet igénybe venni. A közösségi közlekedés csak a helyközi és a távolsági buszvonalak révén biztosított. A járást keresztezi a 6. számú országos főút, ami jó közlekedési kapcsolatot biztosít a vármegyeszékhelyre és a főváros irányába.

A 13 településen van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. A zöldfelületek összes területe 225 955 m². A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Pécsváradon van. A város zöldfelületei a járási zöldfelületek 41,8%-át adják.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 5 településén létesültek, ami járási szinten 29,4%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlag alattinak számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Pécsvárad-i járásban 15 db található, ebből 6 db van Pécsváradon.

Sellyei járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Adorjás	0,8	14,7	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Baksa	2,3	39,2	3,9	0,0	0,0	4 144,0	0,0
Baranyahídvég	0,3	12,6	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Besence	0,2	16,7	0,4	0,0	0,0	1 600,0	0,0
Bogádmindszent	1,3	18,4	1,4	0,0	0,0	9 894,0	2,0
Bogdása	0,5	20,5	5,8	0,0	0,0	442,0	1,0
Csányoszró	2,1	8,2	6,7	0,0	0,0	17 097,0	0,0
Drávafok	2,3	27,2	8,6	0,0	0,0	8 000,0	0,0
Drávaiványi	1,6	37,9	1,1	0,0	0,0	8 276,0	0,0
Drávakeresztúr	1,2	37,3	2,5	0,0	2,4	3 929,0	0,0
Drávasztára	0,0	31,7	1,1	0,0	0,0	33 529,0	0,0
Felsőszentmárton	4,1	39,2	5,6	1,4	2,2	520,0	0,0
Gilvánfa	1,9	11,3	1,7	0,0	0,0	16 209,0	0,0
Hegyszentmárton	3,9	51,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Hirics	1,2	1,6	2,3	0,7	0,0	41 446,0	0,0
Kákics	1,4	43,9	1,3	0,0	0,0	9 617,0	0,0
Kemse	0,2	26,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Kisasszonyfa	1,6	10,6	3,3	0,0	0,0	18 522,0	2,0
Kisszentmárton	1,9	9,9	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Kórós	2,1	2,3	2,0	0,0	0,0	39 005,0	0,0
Lúzsok	0,7	0,5	1,0	0,4	0,0	36 543,0	0,0
Magyarmecske	0,0	15,7	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Magyartelek	0,5	8,0	2,0	0,0	0,0	500,0	1,0
Markóc	2,3	7,5	0,7	0,0	0,0	2 000,0	0,0
Marócsa	1,0	22,3	0,3	0,0	0,0	11 429,0	0,0
Nagycsány	1,4	10,4	1,5	0,0	0,0	14 206,0	1,0
Okorág	4,2	41,6	1,7	0,0	0,0	45 530,0	0,0
Ózdfalu	0,7	30,9	1,4	0,0	0,0	1 650,0	1,0
Páprád	0,0	0,3	1,1	0,3	0,0	11 057,0	0,0
Piskó	0,3	29,1	0,1	0,0	0,0	58 595,0	1,0
Sámód	1,2	15,1	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Sellye	12,0	65,0	13,2	0,1	0,0	252 774,0	1,0
Sósvertike	1,4	22,0	0,6	0,3	0,0	29 403,0	0,0

Tengeri	0,0	13,2	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Téseny	1,7	13,4	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Vajszló	7,5	30,4	7,7	4,7	0,0	18 946,0	5,0
Vejti	0,2	1,1	2,8	0,9	0,0	6 877,0	1,0
Zaláta	0,9	96,2	2,5	0,0	0,0	10 380,0	1,0

A Sellyei járáshoz 38 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és közterek összes hossza közel 950 km, melyből 67 km a kiépített. A kiépítettség aránya 7%, ami a vármegyei átlag alatt van. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 109,6 km járdahosszból 8,8 km a kiépítetlen. A járdák esetében a kiépítettség 92%-os. A járás valamennyi településén van kiépítetlen járdaszakasz. A járáshoz tartozó települések HEP-ben beazonosított probléma a járdák és az úthálózat rossz állapota.

A járás területén a kerékpáros forgalom számára 4,6 km út épült. A kerékpárutak jellemzően a Dráva folyó menti településeken létesültek. A Dráva menti kerékpárutak részei a nemzetközi EuroVelo13 kerékpárút hálózatnak, ami a túrakerékpáros idegenforgalomra épülő turizmus fejlesztésének jó alapját adja.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei a járásban eltérőek. A helyi közösségi közlekedés a járáson belül nincs. A helyközi és a távolsági közösségi közlekedést buszjáratok, valamint Sellye – Szentlőrinc viszonylatban közlekedő vasúti személyszállítás biztosítja.

A járás 29 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. A járási zöldfelületek összes területe 712 120 m². A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Sellyén van, 35,5%-a a járás zöldfelületeinek.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 11 településén létesültek, ami járási szinten 28,9%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlag alattinak számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Sellyei járásban 17 db található.

Siklósi járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Alsószentmárton	3,3	16,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Babarcszőlős	0,9	5,8	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Beremend	11,4	37,5	15,6	0,2	1,1	99 775,0	4,0
Bisse	4,2	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Cún	1,1	28,3	0,6	0,0	0,0	250,0	1,0
Csarnóta	0,2	21,2	1,9	0,0	0,0	1 000,0	1,0
Diósvizsló	27,1	61,6	6,0	0,0	0,0	20 354,0	0,0
Drávacsehi	1,7	12,6	2,4	0,0	0,0	2 500,0	0,0
Drávacsepely	0,0	25,5	1,8	0,0	0,0	22 268,0	0,0
Dráwapalkonya	0,0	19,1	1,9	0,0	0,0	2 500,0	0,0
Dráwapiski	0,2	15,9	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Drávaszabolcs	1,7	19,0	4,0	0,0	2,9	38 475,0	0,0
Drávaszerdahely	0,0	18,8	1,8	0,0	0,0	18 054,0	2,0
Egyházas- haraszti	0,3	0,9	2,7	0,0	0,0	21 704,0	0,0
Garé	0,0	11,0	3,0	0,0	0,0	200,0	1,0
Gordisa	1,0	27,9	2,2	0,0	0,0	13 717,0	1,0
Harkány	40,2	51,2	19,6	1,3	5,3	4 300 521,0	2,0
Illocska	0,5	11,1	2,8	0,0	0,0	10 384,0	2,0
Ipacsfa	0,9	43,9	2,4	0,0	0,0	18 681,0	0,0
Ivánbattyán	1,1	17,0	1,5	0,0	0,0	18 198,0	1,0
Kásád	2,6	23,4	1,4	0,0	0,0	30 032,0	0,0
Kémes	0,3	23,2	3,9	0,0	0,0	200,0	1,0
Kisdér	0,8	2,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Kisharsány	2,2	58,5	2,2	0,0	1,0	0,0	0,0
Kisjakabfalva	2,6	24,8	1,3	0,0	1,5	715,0	0,0
Kiskassa	1,8	30,4	1,8	0,0	0,0	27 031,0	0,0
Kislippó	0,4	0,3	3,4	0,2	0,0	15 316,0	0,0
Kistapolca	0,9	8,8	1,3	0,0	0,3	0,0	0,0
Kistótfalu	4,3	27,0	3,1	0,0	0,0	46 057,0	2,0
Kovácskő	1,6	47,7	1,7	0,0	0,0	11 263,0	0,0
Lapáncsa	1,3	4,3	2,2	0,0	0,0	22 944,0	1,0
Magyarbóly	4,8	13,0	10,0	0,0	0,0	78 984,0	1,0
Márfa	0,6	17,4	1,1	1,3	0,0	1 805,0	1,0
Márok	1,5	18,5	3,9	0,1	0,0	26 315,0	1,0
Matty	1,2	5,9	3,8	0,0	0,0	16 883,0	2,0
Nagyharsány	3,9	51,3	5,3	2,1	3,3	697,0	0,0
Nagytótfalu	1,0	62,9	0,9	0,0	0,5	0,0	0,0
Old	7,6	24,7	2,3	0,0	0,0	9 012,0	0,0
Palkonya	5,9	25,0	2,3	0,0	0,0	8 934,0	1,0
Pécsdevecser	0,6	10,4	0,3	0,0	0,0	2 954,0	0,0
Peterd	1,5	17,3	2,3	0,1	0,0	17 446,0	0,0
Rádfalva	4,1	1,1	2,1	0,0	0,0	21 309,0	1,0
Siklós	39,1	128,2	39,2	1,5	6,4	338 704,0	4,0
Siklósbodony	0,2	8,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Siklósnagyfalva	4,2	11,2	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Szaporca	2,8	22,6	1,9	0,0	1,0	300,0	1,0
Szava	1,0	32,2	0,0	1,2	0,0	10 651,0	0,0
Tésenfalva	0,0	24,1	1,7	0,0	0,6	0,0	0,0

Túrony	1,4	19,5	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Újpetre	2,5	18,4	5,6	0,4	0,0	20 672,0	2,0
Villány	34,5	33,4	18,3	1,2	2,9	119 191,0	2,0
Villánykövesd	1,6	11,7	1,5	0,1	1,0	23 662,0	1,0
Vokány	3,7	58,9	6,6	0,0	0,0	56 868,0	0,0

A Siklósi járáshoz 53 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és közterek összes hossza közel 1 550 km. Ebből 238 km kiépített, ami 15,4%-os kiépítettséget jelent. Ez az arány átlagosnak számít a vármegyében. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 222,4 km járdahosszból a kiépített szakaszok hossza 212,7 km. A járdák esetében a kiépítettség 95,6%-os. Kiépítetlen járdaszakasz tizenkét településen van, mely csoportnak része Siklós, Harkány és Villány is, nemcsak a kistelepülések. A járási HEP-ben szerepel a járdák felújításának, fejlesztésének igénye.

A járás 13 településén összesen 27,8 km kerékpárút létesült. A területi elhelyezkedést vizsgálva megállapítható, hogy a kerékpárutak jellemzően a turisztikai célterületeken és azokkal szomszédos településein épültek. A településenként vizsgálva a kerékpárút hosszokat, azt látjuk, hogy a járáson belül kiemelkedő Siklós és Harkány kerékpárút hálózata. A kerékpáros közlekedést kiszolgáló úthálózat fejlesztése a járás turisztikai vonzerőjének növelése tekintetében is kiemelt jelentőséggel bír. Fontos fejlesztési irány a hiányzó Pécsi kapcsolódás megépítése. A turizmusfejlesztés mellett a kerékpárutak fejlesztésének igénye több település HEP-ben szerepel.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei a járásban eltérőek. A helyi közösségi közlekedés a járáson belül nincs. A helyközi és a távolsági közösségi közlekedést buszjáratok biztosítják. Vasúti személyszállítás megszűnt a járásban. A közúti közlekedési hálózat jónak mondható, a járáson halad keresztül az 58. számú országos közút, amin elérhető a vármegyeszékhely, és Drávaszabolcsnál az országhatár és Horvátország. Jó a közúti közlekedési kapcsolat a járási székhely, valamint Villány és Harkány között.

A járás 41 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. Harkány esetében vélhetően téves adatszolgáltatás történt, ezért a település adata nem szerepel a zöldfelületek elemzésében.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 23 településén létesültek, ami járási szinten 43,4%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlagosnak számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Siklósi járásban 36 db található. A járási települések HEP-ben feltárt problémaként megfogalmazódott a játszóterek fejlesztésének igénye.

Szentlőrinci járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járdá hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járdá hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Bicsérd	2,3	45,1	3,6	0,0	0,0	24 148,0	2,0
Boda	1,9	25,7	2,0	0,0	0,0	41 270,0	1,0
Bükkösd	5,5	73,5	5,6	9,8	0,0	167 451,0	7,0
Cserdi	3,3	20,2	0,8	0,2	0,0	4 716,0	0,0
Csonkamindszent	0,4	7,9	1,4	0,0	0,0	9 858,0	1,0
Dinnyeberki	7,7	14,5	2,5	0,0	0,0	3 729,0	0,0
Gerde	2,6	26,5	2,9	0,0	0,0	9 770,0	0,0
Gyöngyfa	0,5	9,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Helesfa	6,6	16,4	3,4	0,0	0,0	98 517,0	1,0
Hetvehely	3,6	39,2	3,3	0,0	0,0	5 424,0	0,0
Kacsóta	3,8	6,9	1,3	0,4	0,0	1 590,0	0,0
Királyegyháza	4,6	34,5	5,6	0,0	1,3	9 000,0	0,0
Okorvölgy	0,6	3,5	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Pécsbagota	2,2	11,9	0,7	0,0	0,0	12 293,0	1,0
Sumony	2,6	8,7	1,3	0,0	0,0	9 862,0	1,0
Szabadszentkirály	2,4	22,2	5,3	0,0	0,0	54 417,0	3,0
Szentdénés	2,3	8,6	2,5	0,0	0,0	2 741,0	0,0
Szentkatalin	3,5	39,9	1,4	0,0	0,0	7 865,0	1,0
Szentlőrinc	25,8	31,6	29,2	0,3	4,8	135 242,0	5,0
Velény	1,8	11,6	1,1	0,0	0,0	11 505,0	1,0
Zók	0,3	34,8	1,1	0,1	0,0	0,0	0,0

A Szentlőrinci járáshoz 21 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és köztér összes hossza közel 580 km. Ebből 85 km kiépített, ami járási szinten 14,6%-os kiépítettséget jelent. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 87,7 km járdahosszból a kiépített szakaszok hossza 76,7 km. A járdák esetében a kiépítettség 87,7%-os. Kiépítetlen járdaszakasz öt településen van, mely csoportnak része Szentlőrinc város is. A járás települései közül kettő HEP-ben szerepel a járdák felújításának, fejlesztésének igénye.

A járás területén Szentlőrincen és Királyegyházán épült kerékpárút, melyek összes hossza 6,1 km. Szentlőrinc fontos közlekedési csomópontban fekszik. A városon keresztülhalad a több tanulmányban már felrajzolt Pécs – Szigetvár kerékpárút, melynek szakasza lehet a Szentlőrinc –

Tarcsapuszta között képült kerékpáros kapcsolat, aminek továbbfejlesztés Pécs irányába kiemelkedően fontos. Hasonlóan fontos fejlesztési irány az észak – déli is, ami az Ormánságot köti össze a Hegyháti járás településeivel.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei a járásban egyaránt jónak mondható. A helyi közösségi közlekedés a járáson belül nincs, de a település mérete miatt nem is indokolt a szolgáltatás működtetése. A helyközi közösségi közlekedésben meghatározó az autóbuszokra épülő személyszállítás, azonban a vasúti személyszállítás is kedvező feltételekkel rendelkezik. Szentlőrinc jelentős vasúti csomópont. Itt található a Pécs – Budapesti fővonal és a Pécs – Barcs vasútvonal. A 61. számú vasúti szárnyvonal Sellyéről szintén Szentlőrincbe fut be. Az egyéni közlekedés szempontjából is kedvező adottságú a járás, mert keresztülhalad rajta a 6. számú főút, valamint keresztezi a tervezési fázisban lévő M60-as gyorsforgalmi út, aminek Szentlőrincnél felhajtó csomópontja is tervezett.

A járás 21 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. A járási zöldfelületek összes területe 609 398 m². A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Bükkösdön van, a sorban következő település Szentlőrinc.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 11 településén létesültek, ami járási szinten 52,4%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlagosnak számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Szentlőrinci járásban 24 db található.

Szigetvári járás:

Település	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldfelület (m ²)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Almamellék	5,1	27,1	1,6	3,1	0,0	21 064,0	0,0
Almáskeresztúr	2,0	1,7	3,2	0,0	0,0	23 326,0	1,0
Bánfa	1,2	9,4	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Basal	1,3	17,2	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Boldogasszonyfa	5,2	20,0	3,1	0,0	0,0	3 488,0	1,0
Botykapeterd	4,3	19,2	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Bürüs	2,4	38,6	1,5	0,0	0,0	3 907,0	0,0
Csebény	0,4	6,3	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Csertő	2,8	35,4	3,6	0,0	0,0	17 321,0	1,0
Dencsháza	11,2	10,8	0,7	0,0	0,0	36 155,0	0,0
Endrőc	0,0	47,5	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Gyöngyösmellék	4,1	20,6	3,1	0,0	0,0	6 280,0	0,0
Hobol	2,4	30,7	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Horváthertelend	2,0	8,8	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Ibafa	2,2	20,3	1,8	0,0	0,0	8 710,0	0,0
Katádfa	1,0	10,5	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Kétújfalu	5,8	46,9	8,3	0,0	0,0	2 931,0	1,0
Kisdobsza	2,6	30,0	2,5	0,0	0,6	1 447,0	0,0
Kistamási	0,5	8,3	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Magyarlukafa	1,4	6,8	1,7	0,9	0,0	0,0	0,0
Merenye	7,7	23,6	5,0	0,0	0,0	25 629,0	0,0
Molvány	0,9	26,1	1,9	0,0	0,0	200,0	2,0
Mozsgó	7,9	12,7	7,1	0,0	0,7	13 343,0	1,0
Nagydobsza	5,8	35,4	5,6	0,0	0,4	31 777,0	0,0
Nagypeterd	2,2	22,9	3,0	0,0	0,0	4 787,0	0,0
Nagyváty	1,9	22,1	3,0	0,0	0,0	6 589,0	0,0
Nemeske	0,1	23,4	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Nyugot-szenterzsébet	1,9	34,8	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Patapoklosi	4,9	26,5	2,9	0,6	0,0	0,0	0,0
Pettend	0,0	16,7	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rózsafa	3,2	16,2	3,0	0,0	0,0	51 893,0	1,0
Somogyapáti	4,3	19,9	4,6	0,0	1,0	2 536,0	1,0
Somogyhárság	4,4	27,6	4,6	0,1	0,0	24 157,0	0,0
Somogyhatvan	4,7	18,5	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Somogyviszló	4,1	8,1	1,9	0,1	0,0	18 417,0	1,0
Szenteagát	18,5	2,9	0,4	0,0	0,0	8 185,0	0,0
Szentlászló	4,7	12,3	7,1	0,0	0,0	12 149,0	1,0
Szigetvár	40,6	95,0	35,3	0,0	3,5	597 388,0	12,0
Szörény	4,0	10,3	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Szulimán	3,3	9,4	3,1	0,0	0,0	4 791,0	0,0
Teklafalu	0,3	39,1	2,3	0,0	0,0	5 996,0	0,0
Tótszentgyörgy	1,2	19,3	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Várad	1,6	27,7	0,7	0,0	0,0	964,0	0,0
Vásárosbéc	1,8	41,2	1,4	0,0	0,0	19 180,0	0,0
Zádor	4,9	57,5	3,7	0,0	0,0	2 512,0	0,0

A Szigetvári járáshoz 21 település tartozik. A járás településein az önkormányzati tulajdonban lévő utak és közterek összes hossza közel 1 260 km. Ebből 192,8 km kiépített, ami járási szinten 15,3%-os kiépítettséget jelent. Az önkormányzati tulajdonban lévő járdák kiépítettségét nézve azt látjuk, hogy a járás területén található 172,2 km járdahosszból a kiépített szakaszok hossza 167,4 km. A járdák esetében a kiépítettség 97,2%-os. Kiépítetlen járdaszakasz négy településen van. A járáshoz tartozó több település HEP-ben szerepel a járdák felújításának, fejlesztésének igénye.

A járás területén a kerékpáros forgalom számára 6,2 km út létesült. Szigetvár fontos a térségi kerékpárút hálózati csomópont. Itt találkozik a Pécsi és a Kaposvári irányokba futó kerékpáros törzshálózatok nyomvonala. A Szigetvár – Kaposvár kerékpárút hiányzó szakaszainak tervezése folyamatban van a NIF Zrt. projektje keretében. A Pécsi iránnyal tanulmányok foglalkoztak, tervezése még nem indult el.

Az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei a járásban jónak mondhatók. Buszos helyi közösségi közlekedés Szigetváron működik. A helyközi közösségi közlekedésben szintén a buszos személyszállítás a meghatározó, azonban a vasúti személyszállítás is kedvező feltételekkel rendelkezik. Szigetváron halad keresztül a Pécs – Gyékényes vasútvonal. Az egyéni közlekedés szempontjából is kedvező adottságú a járás, mert keresztülhalad rajta a 6. és a 67. számú főút. A távlati gyorsforgalmi úthálózat fejlesztések sorába tartozó M60-as, és a Kaposvári összekötést biztosító M90-es gyorsforgalmi utak találkozási pontja Szigetváron lesz. A gyorsforgalmi utak megépülésével a város pozíciója jelentősen növekedni fog.

A járás 28 településén van önkormányzati tulajdonban álló zöldfelület. A járási zöldfelületek összes területe 955 122 m². A legtöbb önkormányzati tulajdonú zöldfelület Szigetváron van, a város zöldfelületei adják a járás zöldfelületeinek 62,5%-át.

Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek a járás 11 településén létesültek, ami járási szinten 24,4%-os gyakoriságot jelent. Ez az arány átlag alattinak számít Baranya vármegyében. A szabadidős létesítményekből a Szigetvári járásban 23 db található. A járási HEP-ben több településnél előfordult a játszóterek felújításának, új játszóterek építésének igénye.

Az infrastruktúra ellátottság elemzésének vármegyei szintű összegzése

A vármegyei települések infrastrukturális ellátottságának elemzésekor az önkormányzati tulajdonban lévő utak, közterek, járdák, a kerékpárutak, valamint a játszóterek és tornapályák képezték a vizsgálat tárgyát. Az elemzés eredményét és főbb megállapításait alábbiakban mutatjuk be.

Az önkormányzati utak és közterek tekintetében a kiépítettséget nézve a legjobb helyzetben a Pécsi járás van, ahol a kiépítettség 36,6%-os arányt mutat. A legrosszabb arányt a Sellyei járás hozza, ott az önkormányzati utak és közterek 7%-a kiépített. Ugyanakkor a járdák tekintetében a járási adatok más eredményt mutatnak. Általánosságban elmondható, hogy a településeken a kiépített járdák aránya az összes járdához viszonyítva 70% feletti. A legrosszabb arány a Pécsi járásban tapasztalható, itt 71,9%-os a kiépítettség, a legjobb eredményt adó Szigetvári járásban ez az arány 97,2%.

A vármegyében kiépített kerékpárutak területi elhelyezkedése és a hálózatok sűrűsége területi szinten nézve nem egyenletes. A megyeszékhelyen és térségében a legjobb a kerékpáros infrastruktúra kiépítettsége. A Pécsi járásban 40,7 km épített kerékpárút található. A második legtöbb kerékpárúthossz a Mohácsi járásban van, amit a Siklósi és a Bólyi járás követ. Az adatokból az látszik, hogy a kerékpárutak az idegenforgalom szempontjából frekvenciált járásokban épültek, ami kedvező hatással van a kerékpáros turizmus fejlődésére. A legkevesebb kerékpárút a Sellyei járásban épült. A járás turizmusának fejlesztése szempontjából fontos lenne ebben a járásban is bővíteni a kerékpárúthálózatot. A vármegyében a kerékpárutak törzshálózati szakaszai nem egybefüggőek. E téren jelentős előrelépést jelent a Szigetvár – Kaposvár közötti kerékpáros kapcsolat létesítése, ami jelenleg tervezési szakaszban van. Fontos fejlesztési irány a vármegyeszékhely és a Siklósi turisztikai desztináció, valamint a Mohácsi térség közötti kapcsolat kialakítása. A vármegyét érintő országos jelentőségű kerékpárút fejlesztés a Siófok – Eszék kerékpárút, ami észak-déli irányba keresztülszeli a vármegyét, érintve Pécset.

A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek a település otthonossága, élhetősége szempontjából fontos létesítmények. A járási adatok alapján megállapítható, hogy nincs minden településen

játszótér, tornapálya vagy pihenőhely. A legjobb lefedettséggel a Mohácsi járás rendelkezik. Ott a települések közel 80%-ában van a szabadidő eltöltésére ilyen létesítmény. A legkevésbé ellátott járások ebben a tekintetben közel azonos lefedettségi értékkel a Sellyei és a Pécsváradi járások. Ezekben a járásokban nem éri el a 30%-ot ez az arány. A játszóterek fejlesztésének igénye szerepel több település Helyi Esélyegyenlőségi Programjában.

4.4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok

A KSH nyilvántartása szerint Baranya vármegyében 2023-ban 5645 bűncselekményt regisztráltak, ebből testi sértés 288, kábítószeres bűncselekménye 396, ittas/bódult járművezetés 364, hivatalos személy és közfeladatot ellátó személy elleni erőszak 24, garázdaság 431, lopás 1171.

A KSH adatbázisa alapján 2023-ban a regisztrált elkövetések korosztályok szerinti megbontása a következő volt:

- Gyermekkorú (14 év alatt) 91 db
- Fiatalkorú (14–17 éves) 443 db
- Fiatal felnőtt (18–24 éves) 1094 db
- Felnőtt (25 éves és idősebb) 3918 db

A sértetté válás korosztályok szerinti megbontása a következő volt 2023-ban:

- Gyermekkorú (14 év alatt) 125 db
- Fiatalkorú (14–17 év) 145 db
- Felnőtt (18–59 év) 2205 db
- Időskorú (60 éves és idősebb) 636 db

A KSH által vezetett biztonságérzet statisztika szerint a Dél-Dunántúli régióban 2023-ban:

- nagyon biztonságban érzi magát: 41,9%
- eléggé biztonságban érzi magát: 44,6%
- egy kicsit veszélyben érzi magát: 10,3%
- nagyon veszélyben érzi magát: 2,7%

A **Baranya Vármegyei Rendőr Főkapitányság** jelentése alapján a vármegye 301 település közül a 2021. évben 50 (16,6%), míg a 2022. évben 39 (13%) településen nem történt regisztrált bűncselekmény. A 2022. évben további 207 községben (a települések 68,7%-ban) tíznél kevesebb regisztrált bűncselekményt követtek el. A települések 41,5%-ban (125) nem keletkezett adat közterületen elkövetett bűncselekményről, továbbá a kiemelten kezelt bűncselekményi körbe tartozó bűnesetek előfordulása 82 (27,2%) települést nem érintett.

A 2022. évben a Pécsi Rendőrkapitányság illetékességi területén követték el a bűncselekmények több mint felét (51,7%), a további fertőzöttségi sorrend: Siklósi Rendőrkapitányság (13,5%), Szigetvári Rendőrkapitányság (12,4%), Komlói Rendőrkapitányság (11,6%) és Mohácsi Rendőrkapitányság (10,8%). A regisztrált bűncselekmények meghatározó részét Pécs területén követték el, háromnegyedét városokban, negyedét egyéb településeken.

A 100 000 lakosra vetített bűncselekményi szám a főkapitányság illetékességi területén az országos átlagnál (1659,8) alacsonyabb, 2022. évben 1529 volt. A helyi rendőrkapitánysági

szervek esetében Komlón 1153,4, Pécssett 1627, Mohácson 1329,8, Siklóson 1567,8, Szigetváron 1815,6 a 100 000 lakosra vetített bűncselekményszám.

A következőkben az **Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR)** elérhető adatokat alapján mutatjuk be járási megbontásban a településeken elkövetett bűncselekmények számát. A táblázatban a bűncselekmények számának a 2020-22. évek átlagát tüntettük fel.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a gyerekek, az idősek és a nők a legveszélyeztetettebb esélyegyenlőségi csoportok az áldozattá válás területén. A gyerekek és a nők a családon belüli konfliktusok gyakori elszenvedői. Az idősek esetében a vagyonvédelem (beleértve az online bűncselekményeket is) a legfontosabb. A gyerekek online bűnelkövetők gyakori áldozatai, de esetükben a legfontosabb a szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése is.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok a vármegye valamennyi járásában jelen vannak, a rendezvények fő szervezői a helyileg illetékes rendőrkapitányságok. A következőkben alapvetően a rendőrkapitányságok információ szolgáltatása alapján kerülnek bemutatásra a bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok.

Az Ovi-Zsaru programban a bűn- és baleset-megelőzési témájú foglalkozások célja, a kisgyermek áldozattá válásának megelőzése, biztonságérzetük erősítése, továbbá annak elősegítése, hogy szükség esetén tudjanak és merjenek segítséget kérni a rendőröktől. A program évente 1-1 óvodában valósul meg rendőrkapitányságonként. A program azon gyerekek számára elérhető, akik az adott óvodába járnak. Az Ovi-Zsaru programban részt vevő intézményekről nem áll rendelkezésre központi adatbázis.

Az iskolarendőr program valamennyi járásban megvalósul, melyen keresztül a diákok folyamatosan hozzáférnek a bűn- és balesetmegelőzési információkhoz. A program elterjedéséről illetékességi területenként áll rendelkezésre információ:

Rendőrkapitányság	Települések száma	Intézmények száma
Komlói	7	7
Mohácsi	14	17
Pécsi	n.a.	14
Siklósi	21	21
Szigetvári	17	19

A rendkívül sikeres 30 éves DADA programban általános iskolások vesznek részt. Célja, hogy a gyermekek mindenkor felismerjék a veszélyhelyzeteket, meg tudják különböztetni a pozitív és negatív befolyásolásokat. Ki tudják számítani döntéseik, cselekedeteik következményét, eredményét. Képesek legyenek ellenállni még a kortársaiktól érkező csábításnak, kínálásnak is, konfliktushelyzeteiket úgy oldják meg, hogy abból kikerülve ne érezzék vesztesnek magukat. Az interaktív foglalkozásokat képzett rendőr-oktatók tartják. A DADA programban járásonként legalább egy iskola is részt vesz. A programról nem áll rendelkezésre központi adatbázis. A DADA program azon gyerekek számára elérhető, akik az adott köznevelési intézménybe járnak.

Az iskolaőri program szintén jelen van minden járásban. Baranyában 39 intézményben 40 iskolaőr végez közszolgálatot. Az ORFK adatai szerint a 2022/2023-as tanévben Baranyában 26 intézkedés volt, amely a második legmagasabb érték az országban.⁴

Az állatvédelmi programok az állatbántalmazások mellett a felelős állattartásra (házi kedvenc) helyezi a hangsúlyt. E prevenciós (kutyás) foglalkozások a rendőrség szervezésében főleg az általános iskolásokat célozzák. A felelős állattartásra vonatkozóan a Felzárkózó Települések Programban is vannak példák.

Az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó (IBT) a középiskolásoknak tart foglalkozásokat. Az IBT foglalkozásainak szerves részét képezi ez a prevenciós terület, hiszen a középfokú oktatási intézményekben tanuló diákok életkoruk és szabadidős tevékenységeik miatt fokozottabban érintettek. Emiatt kiemelten fontos e témakör széles körben, visszatérő jelleggel történő oktatása, felvilágosítás, az egészségmegőrzés és a büntetőjogi felelősségre vonás vonatkozásában. Az IBT szolgáltatással rendelkező iskolák adatbázisa nem ismert a széles lakosság számára. Szintén a középfokú oktatásban résztvevők és a felsős általános iskolások a fő célcsoportjai a „Gondold át” kábítószer prevenciós célt szolgáló bűnmegelőzési színházi előadás, performansz programnak.

Rendszeresek a vármegyében az emberkereskedelemmel kapcsolatos prevenciós előadások, foglalkozások a leginkább veszélyeztetettek részére a lakásotthonokban, a középiskolákban és az általános iskolákban. Szintén kiemelt témakör az internet használatával kapcsolatos prevenció, azaz a biztonságos internetezés és a közösségi oldalak helyes használata, valamint az online függőség kialakulásának megelőzése. A szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzésében, illetve kezelésében, a drogprevencióban nemcsak a rendőrség vesz részt, hanem a civil szervezetek célzott programjai, szolgáltatásai is jelentősek.

A Police Café egykori kezdeményezés, ma már programsorozat Pécssett indult. A café formátum és módszertan alkalmazása ma már országosan elterjedőben van. Egyre több rendőri szerv csatlakozik hozzá. Hazánkban jellemző, hogy a lakosság abszolút többsége a biztonság legfőbb, sokszor szinte kizárólagos letéteményesének rendőrséget tartja. Ugyanakkor a társadalmi szereplők együttműködésével, a civil szereplők, az önkormányzatok, az intézmények bevonásával hatékonyabban és eredményesebben tud reagálni a rendőrség a különböző területi problémákra. A Café célja, hogy „interaktív, kreatív rendőr–civil párbeszédet teremtsen a rendőrök és a biztonságért felelős állami és civil szervezetek képviselői között az adott területtel kapcsolatos közbiztonsági helyzet és a legsürgősebb problémák minél pontosabb és részletesebb, több nézőpontú feltérképezésének szándékával. innovatív problémafeltáró és speciális közösségfejlesztő módszer szakszerű alkalmazásával a biztonságosabb, élhetőbb közösségek kialakításának hatékony eszköze lehet.”⁵

Café sorozat célja alapvetően azonban nemcsak az, hogy a résztvevők közösen feltárják, definiálják és elemezzék a helyi biztonsági deficiteket és problémákat, hanem hogy azokra hatékony megoldásokat találjanak. A programsorozat eddigi eredményei azt mutatják, hogy Baranyában a már egy-egy konkrét probléma elemzésére és megoldására kell, hogy koncentrálnak, amely problémák kiválasztásának mindig a rendőrök és a civilek közös megegyezésén kell alapulnia.⁶ Baranyában ma már megszervezésre kerültek az első Roma Police

---

⁴Forrás: https://hvg.hu/itthon/20230807_iskolaorok_2022_2023_tanev

⁵Gaal Gyula – Molnár Katalin: A biztonságos, élhető közösség védernyője. https://www.mhht.eu/hadtudomany/2015/2015_elektronikus/11_GAAL_MOLNAR.pdf

⁶Molnár Katalin: A baranyai járási Police Café sorozat kérdőíves hatásvizsgálata. Forrás: https://bm-tt.hu/rtt/wp-content/uploads/2023/12/02_molnar.pdf

Cafék (Sellye, Pécs), a Járási Rendőrkapitányságok és középiskolások is bevonásra kerültek már (Komló).

Az önkormányzatoknak aktív, kezdeményező szerepet kell játszaniuk a közösség biztonságát szolgáló tervek elkészítésében és megvalósításában, a helyi jelzőrendszerek, a legkülönbözőbb együttműködési formák szervezésében, a lokális bűnmegelőzési programok koordinálásában, végrehajtásában, valamint folyamatos értékelésében. Az önkormányzatok ösztönzik és motiválják a közösség szakmai és civil önszerveződéseit, működtetik a közterület-felügyeletet.⁷

A programok kidolgozása során a rendőrségi fejlesztők igyekeznek figyelembe venni a bűnmegelőzés adott helyzetét, így például a kibervédelem területén is. A „Kiberpajzs” edukációs és kommunikációs program célja, hogy a lakosság tudatosabb legyen az online térben és kevésbé sebezhető a banki, webáruházi csalásokkal, az adathalász és bankkártya adatok elkérésével szemben. A Kiber prevenció tanácsadásokra eddig még csak a nagyobb városokban került sor.

A balesetmegelőzési „CSATLAKOZZ” és a „LÁTNI ÉS LÁTSZANI” programok a kisgyermekektől az idősekig szólnak. Ezek országos kezdeményezések.

A KEVE közlekedésbiztonsági program az általános és középiskolásoknak szervezett. A KEVE iskolákról központi adatok nem állnak rendelkezésre.

A bűnmegelőzési, pályaorientációs, internet biztonságos használata, közlekedésbiztonsági projekthét/nap, témahét/nap események keretében folyamatosan jelen vannak a rendőrségi programok a vármegye köznevelési intézményeiben.

A rendszeres programok mellett helyszínenként változó tematikájú és célcsoportú programok is megvalósulnak járási szinten. Jellemzően a rendőrségi szervezett programok mellett több településre is eljutnak a rendőrségi akciók és programok a kitelepülések által. A kitelepülések döntő többsége a közlekedésbiztonsághoz és a bűnmegelőzés egyéb területeihez köthető és általában valamilyen települési programhoz, rendezvényhez kapcsolódnak. A kitelepüléseken és önállóan is működik a „Házhoz megyünk!” program a vármegyében. A program kezdetén a kitelepüléseken a rendőrség elsősorban a trükkös lopásokra, a lakásbetörésekre és az idősek sérelmére elkövetett csalások megelőzésének lehetőségeire, továbbá ún. „unokázós csalók” módszereire hívták fel a figyelmet. Alapvetően nyugdíjasoknak szánt program volt. Ma már több korosztálynak szólnak a programok és előtérbe került az online csalások elleni védekezés is.

Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő prevenció programok és a Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programokat, valamint a Közlekedésbiztonsági programokat minden településen jelöltük, amelynek lakossága valamilyen programban az elmúlt 5 évben részt vett, illetve most valósul meg.

A rendőrségi programok mellett a polgárőr szervezetek és a települések bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági eseményei nem rendszeresen szervezettek, de általában minden korosztálynak szólnak. E rendezvényekre általában meghívásra kerül az illetékes rendőrkapitányság.

Az ÉFOÉSZ által kidolgozott komplex bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági program minden korosztálynak és esélyegyenlőségi célcsoportnak szól.

---

⁷ Vö. a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) szóló 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat 1. melléklet „7. Szereplők a bűnmegelőzésben” című tartalmával.

Az előző tervezési ciklusban a TOP-5.3.1. konstrukcióban megvalósult projektek között számos tartalmazott bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági elemeket. E programsorozatok az óvodásoknak, az iskolásoknak, a családoknak és az időskorúaknak szóltak, de voltak programelemek az SNI gyerekeknek is. A TOP-5.3.1. konstrukcióban megvalósult projektek bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programjainak egy része az ÉFOÉSZ tematikára épült.

A szenvedélybetegség kialakulásának megelőzése érdekében prevenció és szemléletformáló programsorozat megvalósítása Baranya és Somogy megyében (EFOP-1.8.7-16-2017-00012) projekt a vármegyében a Komlói, Sellyei és a Pécsi járásban valósult meg. A projekt tevékenységei a szenvedélybetegség okozta egyéni, családi és közösségi problémák megfelelő kezelésére, illetve a problémák kialakulásának megelőzésére irányultak.

Bólyi járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Babarc	5,7	8,3
Belvárdgyula	4,0	11,5
Bóly	26,7	7,2
Borjád	4,0	10,5
Hásságy	0,0	0,0
Kisbudmér	0,3	3,5
Liptód	0,7	3,6
Máriakéménd	3,7	6,8
Monyoród	0,7	3,8
Nagybudmér	2,0	12,4
Olasz	2,7	4,6
Pócsa	5,0	34,5
Szajk	4,0	5,3
Szederkény	8,7	5,2
Töttös	3,7	6,9
Versend	19,0	21,2

A vizsgált időszakban a bólyi járásban 1.000 lakosra átlagosan 8 bűncselekmény esett, ez jóval alacsonyabb, mint a vármegyei átlag (16 db/1.000 fő). Egy településen (Hásságy) nem volt bűneset, további három helyen 3 év alatt összesen 1, vagy 2 eset fordult elő. Lakosságárányosan a legrosszabb helyzet Versenden és Pócsán mutatkozik, utóbbi esetben azonban az esetszám nem kiugróan magas.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Babarc			
Belvárdgyula			
Bóly	X	X	X
Borjád			
Hásságy			
Kisbudmér			
Liptód			
Máriakéménd			X
Monyoród			
Nagybudmér			
Olasz	X		
Pócsa			
Szajk			
Szederkény	X		X
Töttös			
Versend	X		

A Bólyi járásban, a DADA programban Olasz, Szederkény és Versend található köznevelési intézmények vesznek részt. Iskolaór szolgáltatásba a versendi iskola csatlakozott be. IBT program nem valósul meg a járásban. KEVE program megvalósításhoz csatlakozó járási intézményről nem áll rendelkezésre információ. Az Ovi-zsaru programban a rendelkezésre álló információk szerint nem vesznek részt óvodák a járásból.

A Police Café programsorozat bólyi eseményén az iskolai erőszak, a függőségek, a kiberbiztonság és a közúti közlekedés voltak a témák.

Az elmúlt 5 évben a főbb kitelepülések a következők voltak:

- Intézményi gyermeknapi rendezvényeken kitelepülések Versenden és Olaszban.
- Intézményi egészségnap rendezvényen részvétel Bólyban.
- Bólyban kerékpárlopások megelőzését elősegítő gravírozási akció megvalósítása.
- Szederkényi és bólyi általános iskolákban kerékpáros balesetmegelőzési előadások tartása.
- Drogprevenciós foglalkozások a bólyi, versendi és az olaszki iskolákban.
- A Bólyi Családok Átmeneti Otthonában prevenciós előadásokkal és filmvetítéssel a gyerekek, szülők figyelmének felhívása a kábítószer veszélyeire.
- KRESZ elméleti és kerékpáros ügyességi versenyek, bemutatók kerültek megtartásra Máriakéménden és Bólyban.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Mohácson kerül megszervezésre, a Bólyi járás településeire csak jóval ritkábban jutnak el a programok. Továbbá,

a járásszékhelyen, Bólyban valósul meg a programok zöme. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatáshiányok:

- Az egyedülálló idősök esetében magas az áldozattá válás kockázata.
- A gyerekek és a fiatalok körében terjed a szerhasználat, az alkoholfogyasztás, prevenciós foglalkozásokra van szükség.
- Nem áll rendelkezésre kellő információ a családon belüli erőszakról.
- Vannak kistelepülések, ahol a közbiztonság növelése településszintű intézkedésként jelenik meg a HEP-ben.
- Településszintű problémaként jelenik meg pár községben a nagy közúti forgalom miatt a biztonságos közlekedés megoldása, melyre általában infrastrukturális fejlesztések lehetnek a megfelelő válaszok.

Hegyháti járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Ág	4,0	25,8
Alsómocsolád	0,7	2,5
Bakóca	4,3	16,5
Baranyajenő	8,3	21,1
Baranyaszentgyörgy	0,0	0,0
Felsőegerszeg	2,3	19,8
Gerényes	2,7	11,0
Gödre	12,0	16,5
Kisbeszterce	0,3	4,5
Kishajmás	1,3	7,3
Kisvaszar	12,0	38,3
Mágocs	19,7	9,5
Mekényes	4,3	17,3
Meződ	0,3	2,7
Mindszentgodisa	9,7	13,1
Nagyhajmás	2,0	7,2
Palé	1,0	11,8
Sásd	47,0	16,7
Szágy	2,3	22,0
Tarrós	0,0	0,0
Tékes	0,3	1,7
Tormás	5,7	22,9
Varga	0,0	0,0
Vásárosdombó	14,7	14,5

Vázsnok	0,7	6,0
---------	-----	-----

A Hegyháti járásban 2020-2022 időszakban 1000 lakosra vetítve 14 bűncselekményt követtek el, ami valamivel kedvezőbb adat, mint a vármegye átlaga. A bűncselekmények átlagos éves száma nem éri el az 1 darabot a következő településeken: Alsómocsolád, Baranyaszentgyörgy, Kisbeszterce, Meződ, Tarrós, Tékes, Varga, Vázsnok. Ezzel szemben az 1000 lakosra jutó bűncselekmények száma magasnak mondható Ág, Baranyajenő, Felsőegerszeg, Kisvaszar, Szágy és Tormás településeken. Érdeemes még kiemelni, hogy a két városi rangú település közül Mágocs adatai jelentősen jobb képet mutatnak a sásdi helyzetnél.

Település	Bűnmegelőzés és/vagy áldozattá válást csökkentő prevenciók programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Ág			
Alsómocsolád	X	X	X
Bakóca			
Baranyajenő	X		
Baranyaszentgyörgy			
Felsőegerszeg			
Gerényes			
Gödre	X		X
Kisbeszterce			
Kishajmás			
Kisvaszar			
Mágocs	X	X	
Mekényes	X	X	
Meződ			
Mindszentgodisa	X		
Nagyhajmás	X	X	
Palé	X		X
Sásd	X		X
Szágy			
Tarrós			
Tékes			
Tormás			
Varga	X		
Vásárosdombó	X		X
Vázsnok			X

A korábban megvalósult TOP-5.3.1. projektben Baranyajenő, Gödre, Varga és Mindszentgodisa lakossága, főként a gyerekek vettek részt. Vásárosdombón volt legutóbb állatvédelmi foglalkozás a gyerekeknek. A Mágocson megvalósult szegregátum rehabilitációs projektnek voltak bűnmegelőzési témájú, célú elemei.

Kisvaszar település óvodájában a balesetmegelőzési, és bűnmegelőzési előadók tartottak közösen játékos előadásokat a gyerekeknek, melyben hangsúlyt kapott a gyermekbiztonsági rendszer és biztonsági öv használata, illetve a gyalogos, kerékpáros közlekedés szabályai. Sásdon a nyári gyerektáborban volt bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági esemény. A vásárosdombói óvodában balesetmegelőzési játékos előadást tartottak a kicsiknek.

A Hegyháti járásban a DADA programban a Vásárosdombón található köznevelési intézmény vesz részt. A DADA programban a kiemelt terület a drogvédelem volt. A vásárosdombói és a mindszentgodisai intézményben látják el a szolgáltatást az iskolaőrök. Az IBT program a sásdi szakképző intézményben folyik. Az Ovi-zsaru programban a rendelkezésre álló információk szerint nem vesznek részt óvodák a járásból. A Police Café programsorozatban Sásdon volt Járási Café.

Jelenleg is folyik egy komplex hosszútávú bűnmegelőzési program Alsómocsolád, Mekényes, Mágocs és Nagyhajmás településeken. A program fő területei a közbiztonság, a bűncselekmények számának csökkentése, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklése és az áldozattá válás megelőzése. A komplex projekt minden esélyegyenlőségi célcsoportnak szól.

Az elmúlt 5 évben a főbb kitelepülések a következők voltak:

- „Autómentes hét – Európai Mobilitási hét” programok keretében Alsómocsolád és Palé településeken balesetmegelőzési tájékoztatás.
- Vázsnokon az önkormányzat által szervezett rendezvényen balesetmegelőzési előadás történt a „gyalogos, kerékpáros közlekedés” témakörökben.
- Gödrén, Mágocson és Nagyhajmás bűnmegelőzési lakossági fórumok tartása.
- Palén gyermeknapi kitelepülés.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Komlón kerül megszervezésre, a Hegyháti járás településeire csak jóval ritkábban jutnak el a programok. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatási hiányok:

- Az idősek körében az elmagányosodásból fakadóan nagyobb az áldozattá válás kockázata, viszont kevés információ jut el hozzájuk.
- Az egyedülálló nők (főleg az idősebbek) esetében nagyobb az áldozattá válás kockázata, viszont kevés információ jut el hozzájuk.
- A mélyszegénységben élők körében, akik nem vesznek részt a közéletben, az információkhoz való hozzájutásuk korlátozott vagy torzított, így nagyobb a kockázata az áldozattá válásuknak.
- Vannak kistelepülések, ahol a közbiztonság növelése településszintű intézkedésként jelenik meg a HEP-ben.

Komlói járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Bikal	2,3	3,8
Bodolyabér	6,0	31,1
Egyházaskozár	6,0	8,9
Hegyhátmaróc	0,3	2,7
Kárász	3,3	10,8
Komló	348,3	15,9
Köblény	3,0	14,9
Liget	5,7	15,4
Magyaregregy	4,3	6,5
Magyarhertelend	10,3	18,1
Magyarszék	8,3	8,5
Mánfa	14,0	18,5
Máza	8,7	7,8
Mecsekpölöske	5,3	14,2
Oroszló	2,7	9,1
Szalatnak	3,0	9,8
Szárász	0,3	8,3
Szászvár	13,3	6,1
Tófű	0,7	6,6
Vékény	1,3	10,0

A járásban elkövetett bűncselekmények 1.000 lakosra jutó értéke (14 eset) átlagosnak tekinthető. Ki kell emelni Bikal és Hegyhátmaróc településeket, ahol a fenti mutató a legkedvezőbb képet mutatja. Kiugróan magas a lakosságarányos bűncselekmények száma Bodolyabéren, és az átlagnál rosszabb a helyzet Komlón, Köblényben, Ligeten, Magyarhertelenden, Mánfán és Mecsekpölöskén.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő prevenációs programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Bikal			
Bodolyabér			
Egyházaskozár			
Hegyhátmaróc			
Kárász			

Komló	X	X	X
Köblény			
Liget			
Magyaregregy			X
Magyarhertelend	X		X
Magyarszék			
Mánfa			
Máza			
Mecsekpölöske			
Oroszló			
Szalatnak			
Szárász			
Szászvár	X		X
Tófű			
Vékény			

A járásban a bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok tekintetében Komló a fő helyszín. Komlón valamennyi korosztály számára szerveznek programokat, rendezvényeket, akciókat e két témakörben:

- „Vigyázz magadra!”: Középiszolás diákok számára tanév végén egy napos bűn-, és balesetmegelőzési, fizikai-és mentális egészségnevelés- és tűzvédelmi előadásorozat a biztonságos nyári szünidő érdekében.
- „Eltűnt gyermekek világnapja”: A lakásotthonban élő gyermekekkel és a körözési előadóval közös témafeldolgozás az engedély nélküli eltávozások témakörében.
- Kábítószer-ellenes világnap rendezvény: A komlói KEF újra indítását célzó alakuló ülés kapcsán drogprenvenációs aktuális kérdések megvitatása a kábítószerekkel és azokkal érintett személyekkel kapcsolatban.
- Védőnői együttműködés kialakítása: A Komlói Rendőrkapitányság illetékességi területén dolgozó védőnők számára aktuális drogprenvenációs, bűn- és balesetmegelőzési ismeretek átadása-információcsere, együttműködés kialakítása.
- Közösségi szolgálatos diákok alapképzése.
- Nyílt nap a Komlói Rendőrkapitányságon. Rendőri hivatás bemutatása általános iskolásoknak a Komlói Rendőrkapitányság épületében, bűn- és balesetmegelőzési foglalkozások.
- Sétáló Ki Mit Tud: Az illetékességi területen lévő általános iskolák 8. évfolyamán tanuló diákok akadályverseny keretében végig járnak Komló város intézményeit, az ott folyó munkával ismerkednek meg.
- Sherlock Junior-bűnügyi technikai verseny: A csapatverseny a toborzó munka szerves részét képezi. A verseny során rövid elméleti oktatást követően egy bűncselekményt kell felderíteniük a résztvevőknek, akik a nap végére tiszteletbeli nyomozóvá válnak.
- Police Cafe Junior: A vármegyében egyedülálló módon középiszolás diákok számára került megrendezésre a rendőrkávéház. Kiberbiztonság, ifjúságvédelem és balesetmegelőzési témában ötleteltek a résztvevők.

- Járási Police Café: A Komlói járásban felmerült közbiztonsági problémák átbeszélése, köztük a vagyonvédelem.
- A 60 év felettiek-mint kiemelt kockázatú csoport áldozattá válásának megelőzése érdekében a komlói Aranyalkony Idősek Gondozóháza és Klubjában bűnmegelőzési foglalkozások tartása.
- „Gondold át” performansz, színházi előadás tartása Komlón.
- „Közlekedésbiztonsági Kupa” városi verseny Komlón.
- Komlói EGYMI intézményegységeiben kerékpárregisztráció, balesetmegelőzési tanácsadás és gyerekeknek játékos közlekedési feladatok, versenyek tartása.
- Városi Gyermeknap rendezvényen a balesetmegelőzési és bűnmegelőzési játékos vetélkedők, programok voltak a gyerekeknek.
- Kerékpáros és rolleres ügyességi vetélkedők tartása általános iskolásoknak.
- Komló Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata által szervezett Gyereknapon játékos feladatok szervezése balesetmegelőzési és bűnmegelőzési témakörökben. A feladatok végrehajtása során, nagy hangsúlyt kapott a gyerekek KRESZ tudásának, illetve közlekedési szabályok ismeretének fejlesztése.
- A „Tesco Police Roadshow” rendezvény keretén belül több témakör is érintve lett az elmúlt 5 évben: vagyonvédelem, otthonbiztonság, bűnmegelőzés, balesetvédelem, vagy éppen a „CSATLAKOZZ” kampány, szóróanyagok osztásával, illetve a fiatalok és felnőttek figyelmének felhívásával a passzív biztonsági eszközök használatának fontossága került fókuszba.
- A „Komlói Autós Fesztivál” rendezvényen egy balesetmegelőzési sátorban játékos KRESZ feladatok voltak tartva a fiatalok részére, emellett közlekedésbiztonsággal kapcsolatos információk is elérhetőek voltak az érdeklődők számára.
- A Komlói Sportcsarnokban, kézilabda mérkőzéshez csatlakozva balesetmegelőzési akció keretében zajlott a „Csatlakozz” kampány.
- Az iskolákban továbbra is több alkalommal voltak balesetmegelőzési és „CSATLAKOZZ” kampánnyal kapcsolatos előadások.
- A közlekedési járőrök közlekedési akciók keretén belül tájékoztató anyagokkal, fényvisszaverő eszközökkel népszerűsítették a „CSATLAKOZZ” és a „LÁTNI ÉS LÁTSZANI” kampányokat.
- Szerezd te is kerékpáros jogosítvány program.

Iskolaőrök vannak szászvári és komlói intézményekben. A rendelkezésre álló adatok szerint DADA program Komlón és Magyarhertelenden érhető el. Az Ovi-Zsaru program biztosan fut Komló csatlakozott óvodáiban. A KEVE iskolákban vannak rendszeresen balesetmegelőzési előadások.

A TOP-7.1.1. CLLD projektekben bűnmegelőzési, közbiztonság javítása fórumok és önvédelmi bemutatók voltak.

A kitelepülések alkalmával kerül sor a lakosságot érintő figyelemfelhívásra a külföldi munkavállalás, a munka célú és a szexuális célú kizsákmányolás veszélyeit illetően. A kitelepülések döntő többsége azonban a közlekedésbiztonsághoz és a bűnmegelőzés egyéb területeihez köthető.

A kitelepülések általában valamilyen települési programhoz, rendezvényhez kapcsolódnak:

- Magyarhertelenden kerékpáros túrához kapcsolódóan volt közlekedésbiztonsági kitelepülés.
- Magyaregregyén a „Mobilitás hete” rendezvényen volt balesetmegelőzési előadás.

- Komló és Szászvár nyári gyerektáboraiban volt bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági program.

A járásban több iskola csatlakozott a DADA és KEVE programokhoz, az Ovi-zsaru programban is részt vesznek óvodák a járásból, ugyanakkor teljes körük és számuk a lakosság számára nem ismert. A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Komlón kerül megszervezésre, a járás többi településére csak jóval ritkábban jutnak el a programok.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatáshiányok:

- Az idősek tekintetében nagy az áldozattá válás kockázata, mert nincsenek felkészülve napjaink újszerű bűnelkövetési módjaira.
- Egy község esetében a közbiztonság növelése településszintű intézkedésként jelenik meg a HEP-ben.

Mohácsi járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Bár	5,3	9,8
Bezedek	0,3	1,8
Dunaszekcső	28,3	16,3
Erdősmárok	0,3	4,1
Feked	3,7	19,3
Görcsönydoboka	4,7	14,2
Himesháza	2,3	2,5
Homorúd	6,7	12,9
Ivándárda	0,3	1,7
Kisnyárad	2,0	12,7
Kölked	13,7	14,4
Lánycsók	24,0	10,7
Lippó	1,7	3,6
Majs	5,3	6,2
Maráza	4,0	23,1
Mohács	331,7	19,2
Nagynyárad	2,7	4,2
Palotabozsok	3,3	4,3
Sárok	0,3	3,2
Sátorhely	4,3	7,5
Somberek	7,3	5,6
Szebény	3,3	11,6
Székelyszabar	4,7	9,0
Szűr	1,3	5,6

Udvar	10,7	87,4
Véménd	16,7	14,3

A mohácsi járás lakosságarányos mutatója a vármegyei átlag közelébe esik, 1.000 lakosra évente kb. 15 bűneset jut. A járáson belül a legjobb helyzet Bezedek, Himesháza és Ivándárda településeken, az átlagnál helyzet Dunaszekcső, Feked, Maráza, Mohács és Udvar településeken mutatkozik. Mohács városában 1.000 lakosra évente kb. 19 bűncselekmény jut, ami a városok között Szigetvár és Pécs mögött a harmadik legmagasabb érték.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő prevenció programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Bár	X		
Bezedek			
Dunaszekcső	X		X
Erdősmárok			
Feked			
Görcsönydoboka			
Himesháza			
Homorúd	X		
Ivándárda			
Kisnyárad			
Kölked	X		
Lánycsók	X		
Lippó			
Majs	X		
Maráza			
Mohács	X	X	X
Nagynyárad	X		
Palotabozsok			
Sárok			
Sátorhely	X		
Somberek	X		
Szebény			
Székelyszabar			
Szúr			
Udvar			
Véménd	X		X

A járásban a bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok tekintetében Mohács a fő helyszín. Mohácson valamennyi korosztály számára szerveznek programokat, rendezvényeket, akciókat e két témakörben:

- Nyílt nap a Mohácsi Rendőrkapitányságon. Rendőri hivatás bemutatása általános iskolásoknak a Mohácsi Rendőrkapitányság épületében, bűn- és balesetmegelőzési foglalkozások.
- Járási Police Café.
- Prevenációs előadások a külföldi munkavállalás veszélyei, valamint a prostitúció, gyermekprostitúció, emberkereskedelem tekintetében 2 mohácsi középiskolában.
- Drogprevenációs foglalkozás a Mohácsi Lakásotthonban.
- „Gondold át” performansz, színházi előadás tartása Mohácson.
- A BRFK Mohácsi Vizirendészeti Rendőrőse által szervezett megelőzési napon előadás megtartására került sor a közlekedés szabályairól, a téli időjárással kapcsolatos közlekedési veszélyekről.
- Kiberprevenációs tanácsadás a lakosságnak (Kiberpajzs program).
- „Közlekedésbiztonsági Kupa” városi verseny Mohácson.
- „Házhoz megyünk!” program megvalósítása több alkalommal.
- A „Közlekedési Kultúra Napja Mohács” programon a rendőrség, a városi önkormányzat és a Mohácsi tankerület közös szervezésében kerékpáros ügyességi verseny rendezése.
- Mohácsi bölcsődében rendőr robot foglalkozás.
- A Mohácsi Főpostán prevenációs előadás megtartása a kézbesítők sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése tárgyában.
- A közlekedési járőrök közlekedési akciók keretén belül tájékoztató anyagokkal, fényvisszaverő eszközökkel népszerűsítették a „CSATLAKOZZ” és a „LÁTNI ÉS LÁTSZANI” kampányokat.

Iskolaőrök vannak a mohácsi középfokú intézményekben. A rendelkezésre álló adatok szerint DADA program Mohácson és Sombereken érhető el. KEVE iskolák vannak Mohácson, Majson, Kölkeden és Dunaszekcsőn. Az Ovi-Zsaru program biztosan fut Mohács, Sátorhely és Bár csatlakozott óvodáiban.

KRESZ elméleti és kerékpáros ügyességi versenyek, fegyvertechnikai bemutatók kerültek megtartásra a kölkedi, dunaszekcsői, és mohácsi iskolákban.

Házhoz megyünk! program keretében a lánycsóki Idősek klubjában volt vagyonvédelmi tájékoztatás.

A kitelepülések általában valamilyen települési programhoz, rendezvényhez kapcsolódnak:

- Homorúdi falunapon tájékoztatás tartása az állatok ápolásáról, gondozásáról, helyes tartásáról, a velük kapcsolatban elkövethető jogsértő cselekményekről.
- Nagynyáradi gyermektáborban bűnmegelőzési program tartása.
- A lánycsóki könyvtár gyerektáborában kerékpáros ügyességi verseny és balesetmegelőzési előadás megtartása.
- A véméndi iskola szülői értekezletén drogprevenációs előadás és filmvetítés volt.
- Gyermeknap kitelepülés Majson.
- Egészségnap kitelepülés Véménden.

Mohácson valósult meg két szegregátum rehabilitációs projekt. A rendőrség munkájának bemutatására, illetve balesetmegelőzési tájékoztatásra is sor került a támogatások keretében.

A járásban több iskola csatlakozott a DADA és KEVE programokhoz, az Ovi-zsaru programban is részt vesznek óvodák a járásból. A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Mohácson kerül megszervezésre, a járás többi településére csak jóval ritkábban jutnak el a programok.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatáshiányok:

- Az idősek tekintetében nagy az áldozattá válás kockázata, főleg az egyedülállók esetében.
- A gyerekek, fiatalok körében terjed a drog és alkoholfogyasztás, több bűnmegelőzési eseményre van szükség.
- A családon belüli bántalmazás érinti a nőket és a gyerekeket egyaránt. Kevés a térségben a krízisotthonok, illetve a „férőhelyek” száma-

Pécsi járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Abaliget	5,0	8,2
Aranyosgadány	5,0	14,9
Áta	0,3	2,2
Bakonya	5,0	14,8
Berkesd	14,7	18,7
Birján	4,7	8,9
Bogád	9,7	9,1
Bosta	0,7	5,7
Cserkút	5,0	7,9
Egerág	5,3	5,7
Ellend	7,3	34,3
Görcsöny	12,0	7,8
Gyód	3,3	4,5
Hosszúhetény	21,7	6,5
Husztót	0,3	6,2
Keszü	12,7	9,2
Kisherend	0,3	1,9
Kovácsszénája	0,3	5,1
Kozármisleny	34,7	5,2
Kökény	4,7	7,5
Kővágószőlős	13,0	9,8
Kővágótöttös	1,0	3,0
Lothárd	2,0	8,5
Magyarsarlós	0,3	1,3
Nagykozár	12,0	6,0

Ócsárd	2,7	7,6
Orfű	13,0	12,0
Pécs	2858,0	20,3
Pécsudvard	3,7	4,8
Pellérd	27,3	11,8
Pereked	6,0	37,0
Pogány	9,0	6,7
Regenye	1,7	10,5
Romonya	3,3	6,2
Szalánta	9,0	8,0
Szemely	2,7	5,8
Szilágy	1,3	4,7
Szilvás	1,0	8,2
Szőke	2,3	18,5
Szőkéd	4,3	12,8

Pécs városában regisztrálják a vármegyében elkövetett bűncselekmények kb. felét, ez a kiugróan magas érték pedig döntő módon meghatározza a járás összértékét, ezért a járás adatait Pécs nélkül is megvizsgáltuk. A vármegye székhely adatait figyelmen kívül hagyva a pécsi járásban ezer lakosra 8 bűncselekmény jut, ami a pécsváradi járást követően a második legjobb érték a vármegyében. Lakosságárányosan a legkevesebb bűnesetet Áta, Gyód, Kisherend, Kővágótöttös, Magyarsarlós, Pécsudvard és Szilágy településeken regisztráltak. A skála másik végén, vagyis rossz példaként említhető: Aranyosgadány, Bakonya, Berkesd, Ellend, Pereked és Szőke.

A TEIR-ben elérhető KSH adatok alapján a 2020-22-es hároméves időszakban éves átlagban 2858 bűncselekményt regisztráltak Pécssett. Az ezer lakosra jutó esetek száma kb. 20 db, ami Szigetvár után a második legrosszabb érték.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő prevenció programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Abaliget	X		
Aranyosgadány			
Áta			
Bakonya			
Berkesd			
Birján			
Bogád			
Bosta			
Cserkút			
Egerág			

Ellend			
Görcsöny			
Gyód	X		
Hosszúhetény	X		X
Husztót			
Keszű			
Kisherend			
Kovácsszénája			
Kozármisleny	X		X
Kökény			
Kővágószőlős	X		X
Kővágótöttös			
Lothárd			
Magyarsarlós			
Nagykozár			
Ócsárd			
Orfű	X		X
Pécs	X	X	X
Pécsudvard			
Pellérd			
Pereked			
Pogány			
Regenye			
Romonya	X		
Szalánta	X		
Szemely			
Szilágy			
Szilvás			
Szőke			
Szókéd			

A járásban a bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok tekintetében Pécs a fő helyszín. Péccsett valamennyi korosztály számára szerveznek programokat, rendezvényeket, akciókat e két témakörben:

- Sherlock Junior-bűnügyi technikai verseny: A csapatverseny a toborzó munka szerves részét képezi. A verseny során rövid elméleti oktatást követően egy bűncselekményt kell felderíteniük a résztvevőknek, akik a nap végére tiszteletbeli nyomozóvá válnak.
- A „Fókuszban az áldozat” elnevezésű áldozatsegítő program célja, hogy a jogsértések áldozatai a hatékonyság és effektív segítség jegyében közvetlenül fordulhassanak a rendőrség áldozatvédelmi referenseihez.
- A PTE szervezésében lebonyolított, emberkereskedelemmel foglalkozó programban a holland rendőrség kamionjában berendezett szabadulószoját próbálhattak ki az

érdeklődők. A rendezvényen a rendőrség képviselői filmet vetítettek és beszélgettek a résztvevő fiatalokkal az online ismerkedés – emberkereskedelemhez vezető – veszélyeiről.

- Színes állatvédelmi program szervezése szépkorúaknak civil szervezetek közreműködésével.
- Különböző programokkal kitelepülések a bevásárló központokba, hipermarketekbe.
- Pályaorientációs tájékoztatók a pécsi köznevelési intézményekben.
- Kitelepülések pécsi nagyrendezvényeken bűn- és balesetmegelőzési programokkal, tájékoztatókkal.
- A Pécsi Drótszámár Közlekedési Parkban együttműködő társ- és civilszervezetek bevonásával a mozgáskorlátozottak és fogyatékkal élő gyerekek részére gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályairól szóló foglalkozás, ügyességi és szabályossági vetélkedő szervezése.
- Police Cafe alkalmak vármegyei és járási szinten.
- Roma Police Cafe célja a romák és a rendőrség közötti kommunikáció zökkenőmentessé tétele, a résztvevők a rendőrségen kívül a roma nemzetiség képviselői, felzárkózási szakemberek, civil szervezetek.
- „Gondold át” performansz, színházi előadás tartása.
- Kiberprevenációs tanácsadás a lakosságnak (Kiberpajzs program).
- „Közlekedésbiztonsági Kupa” városi és vármegyei verseny.
- Őszi és tavaszi Bringás reggeli programok.
- Az iskolákban továbbra is több alkalommal voltak balesetmegelőzési és „CSATLAKOZZ” kampánnyal kapcsolatos előadások.
- A közlekedési járőrök közlekedési akciók keretén belül tájékoztató anyagokkal, fényvisszaverő eszközökkel népszerűsítették a „CSATLAKOZZ” és a „LÁTNI ÉS LÁTSZANI” kampányokat.
- ÉFOÉSZ bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok.

Pécs keleti városrészében található Zsutipe edzőteremben a rendőrkapitányság az ott sportoló (boksoló) roma fiatalok számára elsőként tartott drogprevenációs előadást.

Az ovi-zsaru programban a szalántai és pécsi intézmények vesznek részt. Iskolaőrök vannak Abaliget, Orfű, Kozármisleny és Pécs csatlakozott intézményeiben. A rendelkezésre álló adatok szerint DADA program Szalántán és Pécssett érhető el. KEVE iskolák vannak Pécssett, Kozármislenyben. KEVE MINI program és KEVE GIMI program is valósul meg a járásban, az előbbi az óvodásokat és a kisiskolásokat célozza, az utóbbi célcsoportja értelemszerűen a középiskolások. IBT program négy pécsi intézményben van.

Az egyik kiemelt célcsoport a bűnmegelőzés szempontjából az idősek. Kővágószőlősen, Hosszúhetényben, Kozármislenyben és Pécssett a vagyonvédelem, a lopások, a csalások elleni védekezés, az internet veszélyei és a közlekedésbiztonság voltak eddig a fő témák a nyugdíjas klubok szervezésében megvalósult bűnmegelőzési alkalmaknak.

A nyári időszakban az iskolaőrök részvételével bűnmegelőzési őrjáratok vannak Pécs, Abaliget, Orfű, Kozármisleny területén.

Új, innovatív programként a romonyai óvodában a kicsik részére tartott a rendőrség állatvédelemmel is kapcsolatos foglalkozásokat egy kutya közreműködésével. Gyódi óvodában játékos foglalkozás az állatvédelemmel kapcsolatban.

Pécsett működik a családok átmeneti otthona, szolgáltatásait nemcsak pécsieknek nyújtja. Az Áldozatsegítő Központ is Pécsett található.

A kitelepülések általában valamilyen települési programhoz, rendezvényhez kapcsolódnak:

- Házhoz megyünk! program kitelepülések Abaligetén és Orfűn nyári időszakban.
- Bűnmegelőzési tájékoztatás az orfúi Sporttáborban.
- Orfúi nagyrendezvényeken baleset- és bűnmegelőzési kitelepülések.
- Orfúi Polgárőr Szakmai és Vértó Napon rendszeres kitelepülés.
- Bike Safe Tour Kozármislenyben és Hosszúhetényben.
- Hosszúhetényben az óvodásoknak és a szüleiknek baleset- és bűnmegelőzési tájékoztatás, valamint kerékpáros gyermekprogram.
- Kővágószőlősen bűn- és balesetmegelőzési programok a Zsongorkő fesztiválon.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Pécsett kerül megszervezésre, a járás többi településére csak jóval ritkábban jutnak el a programok.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatáshiányok:

- Az idősek tekintetében nagy az áldozattá válás kockázata: nő az ellenük elkövetett bűncselekmények száma, nincsenek felkészülve napjaink újszerű bűnelkövetési módjaira.
- Több község esetében a közbiztonság növelése településszintű intézkedésként jelenik meg a HEP-ben. Az okok között találjuk a közbiztonság romlását, hiányát, valamint a lopásokat, rongálásokat, illegális hulladék kihelyezést.
- Egy község az intézkedési tervében jelezte a romló közlekedési morált, a gyorshajtásokat a település belterületén.
- A családon belüli bántalmazás, erőszak láthatatlan, nincs róla információ.

A Pécsi HEP-ben foglaltak a nők esélyegyenlőségével kapcsolatban:

„Az erőfeszítések ellenére nagyfokú látencia jellemzi a családon belüli erőszakot, sok eset nem kerül a szakemberek látókörébe, társfüggőség problémája, bizalom hiánya a hatóságokkal, illetve a távoltartás nyújtotta megoldásokkal szemben. A pandémia negatív hatásaként mindezek növekvő tendenciája tapasztalható. A nemi alapú erőszakkal való nagyobb érintettség (munkahelyi zaklatás, családon belüli és párkapcsolati erőszak, nemi erőszak, prostitúció): e téren a jogi szabályozás is hiányos, illetve a meglévő lehetőségek alkalmazása sem következetes és rendszerszerű. Az esetkezelés nem áldozatbarát (áldozat hibáztatása, áldozatsegítés hiánya stb.), a szakemberek (egészségügyi, szociális szektor, rendészeti dolgozók stb.) az ilyen esetekre nincsenek felkészítve, jellemzőek az ellátórendszer kapacitáshiányai. Áldozatsegítést és megelőzést elősegítő különféle biztonságos terek (védett háztól a női parkolóig) nem megfelelő számban állnak rendelkezésre.”

A Pécsi HEP-ben foglaltak az idősek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

„Az időskorú népesség jellemzőin belül külön szükséges kiemelni az időskori abúzzsal veszélyeztetett idősek körét. Az időskori abúzus áldozatainak számát helyi szinten megbecsülni sem tudjuk. Sajnálatos módon, különösen a családtag által elkövetett visszaélések esetében, csak akkor kerül intézkedési körbe az eset, amikor már komolyabb veszélyeztetés áll fenn, ill. tragédia történik. Az időben történő beavatkozást számtalan tényező nehezíti.”

Pécsváradi járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Apátvarasd	1,3	11,0
Erdősmecske	0,7	2,2
Erzsébet	1,7	6,4
Fazekasboda	1,7	9,1
Geresdlak	8,0	11,0
Hidas	13,0	7,1
Kátoly	1,3	4,7
Kékesd	2,3	14,1
Lovászhetény	3,0	10,6
Martonfa	0,0	0,0
Mecseknádasd	10,0	6,7
Nagypall	2,3	6,6
Óbánya	1,0	10,5
Ófalu	1,3	4,0
Pécsvárad	31,0	8,1
Szellő	0,7	6,3
Zengővárkony	2,7	6,4

A pécsváradi járásban 1.000 lakosra vetítve 7,5 bűncselekményt regisztrálnak, ami a legalacsonyabb érték a vármegyében. Négy olyan település is van, ahol éves átlagban egy, vagy annál kevesebb bűnesetet rögzítettek: Erdősmecske, Martonfa, Óbánya, Szellő. Lakosságárányos mutató alapján Erdősmecske, Kátoly, Martonfa és Ófalu a legbiztonságosabb. Relatív magas a bűncselekmények száma Apátvarasdon, Geresdlakon, Kékesden és Lovászhetényben, de vármegyei összehasonlításban ezek sem tekinthetők rossz értéknek. Városi rangú települések összehasonlításában Pécsváradon a harmadik legkisebb a regisztrált bűncselekmények szám Bóly és Kozármisleny után.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá váltást csökkentő prevenációs programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Apátvarasd			
Erdősmecske			
Erzsébet			
Fazekasboda			
Geresdlak			

Hidas			
Kátoly			
Kékesd			
Lovászhetény			
Martonfa			
Mecseknádasd	X		X
Nagypall			
Óbánya			
Ófalu			
Pécsvárad	X	X	X
Szellő			
Zengővárkony			

A Pécsvárad-i járásban a DADA programban Pécsváradon és Mecseknádasdon működő iskolák vesznek részt. A DADA programban a kiemelt terület a drogprevenció volt. Pécsvárad-i és hidasi intézményekben látnak el szolgálatot az iskolaőrök. KEVE programban vesz részt az egyik pécsvárad-i iskola.

A Police Café programsorozatban Pécsváradon volt Járási Café.

Az elmúlt 5 évben a főbb kitelepülések és programok a következők voltak:

- Pécsvárad-i Leányvásár rendezvényen rendszeresen bűn- és balesetmegelőzési tájékoztatás, valamint toborzás, rendőrségi bemutató és vagyonvédelmi tanácsadás a legjellemzőbbek.
- Mecseknádasdi Sommerfest családi rendezvényen kerékpáros ügyességi pálya kialakítása és verseny, baleset- és bűnmegelőzési feladatok, játékok.
- Szerezz te is kerékpáros jogosítvány program Pécsváradon.
- Hidason az óvodában rendőrkutyás bemutató és foglalkozás.
- Bűnmegelőzési lakossági fórum Pécsváradon.
- Házhoz megyünk! program Pécsváradon.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Komlón kerül megszervezésre, a Pécsvárad-i járásba csak jóval ritkábban jutnak el a programok. Továbbá a járásszékhelyen valósul meg a programok zöme. A DADA és KEVE programokhoz alig csatlakozott intézmény, az óvodások számára kevés a program. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatásihiányok:

- A kitelepüléseken a házbetörések magas száma, főleg az egyedülálló idősök esetében.
- Az időskorú lakosság áldozattá válásának magas kockázata.

Sellyei járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Adorjás	2,0	12,7
Baksa	8,3	10,8
Baranyahídvég	3,3	18,6
Besence	3,3	35,1
Bogádmindszent	3,3	8,8
Bogdása	1,0	4,4
Csányoszró	9,3	16,7
Drávafok	4,0	8,9
Drávaiványi	6,3	37,9
Drávakeresztúr	1,3	11,9
Drávasztára	3,3	9,1
Felsőszentmárton	8,0	10,6
Gilvánfa	19,3	56,0
Hegyszentmárton	6,7	16,5
Hirics	3,3	14,1
Kákics	1,7	8,7
Kemse	2,0	40,8
Kisasszonyfa	4,7	25,4
Kisszentmárton	5,0	21,9
Kórós	5,7	33,1
Lúzsok	9,0	45,5
Magyarmecske	6,7	23,1
Magyartelek	5,7	30,1
Markóc	0,3	5,6
Marócsa	0,3	4,9
Nagycsány	1,7	12,8
Okorág	2,7	19,6
Ózdfalu	1,3	9,7
Páprád	2,0	14,7
Piskó	5,0	22,7
Sámod	2,0	11,2
Sellye	41,3	17,3
Sósvertike	2,0	13,5
Tengeri	1,7	30,9
Téseny	5,0	17,8
Vajszló	20,7	12,7

Vejti	1,0	6,9
Zaláta	5,3	25,6

A lakosságszám arányában regisztrált bűncselekmények alapján a sellyei járás a rosszabb helyzetben lévő térségek közé tartozik a vármegyében. A vizsgált időszakban ezer lakosra 17,1 regisztrált bűncselekmény jutott, ami magasabb a vármegyei átlagnál és a szigetvári és pécsi járás után a harmadik legmagasabb érték. Lakosságárányos esetek alapján rossz a helyzet Besence, Drávaiványi, Gilvánfa, Kemse, Kisasszonyfa, Kísszentmárton, Kórós, Lúzsok, Magyarmecske, Magyartelek, Piskó, Tengeri és Zaláta településeken. A járás más településeivel összevetve relatív alacsonyabb az esetek száma Bogádmindszent, Bogdása, Drávafok, Drávasztára, Kákics, Markóc, Marócsa, Ózdfalu és Vejti községekben, de más járásokkal összevetve ezek is inkább átlagos értékek.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő preventív programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Adorjás	X		
Baksa	X		
Baranyahídvég			
Besence			
Bogádmindszent	X		
Bogdása	X		
Csányoszró	X		
Drávafok	X		X
Drávaiványi			
Drávakeresztúr			
Drávasztára	X		X
Felsőszentmárton	X		
Gilvánfa	X		
Hegyszentmárton	X		
Hírics	X		
Kákics	X		
Kemse			
Kisasszonyfa			
Kísszentmárton	X		
Kórós			
Lúzsok			
Magyarmecske	X		
Magyartelek			
Markóc			

Marócsa			
Nagycsány			
Okorág	X		
Ózdfalu			
Páprád			
Piskó	X		
Sámod			
Sellye	X		X
Sósvertike	X		
Tengeri			
Téseny	X		
Vajszló	X		X
Vejtí	X		
Zaláta	X		

A gilvánfai szegregátum rehabilitációs projektben addiktológiai konzultáció és drogprenvenációs foglalkozások voltak.

A TOP-5.3.1. projektekben ÉFOÉSZ program valósult meg Vajszlón, Vejtiben és Piskón. Az ÉFOÉSZ programhoz hasonló program valósult meg Bogdásán, Drávafokon, Drávasztárán, Kákicson, Okorágon és Sósvertikén.

Az EFOP-1.5.3. programban szenvedélybetegségek megelőzését célzó foglalkozások voltak Bogádmindszent, Adorjás, Hegyszentmárton, Kísszentmárton, Piskó, Vajszló, Hirics, Vejtí és Zaláta településeken. Hiricsen a rendőrökkel szembeni előítéletek csökkentése esemény is volt. Az EFOP-1.5.1. projektekben prevenciós klubfoglalkozásokat tartottak Kísszentmártonban, Tésenyben és Csányoszróban.

Vajszlón több projektben voltak prevenciós foglalkozások.

Házhoz megyünk! program valósult meg Sellyén, Hegyszentmártonban, Piskón, Hiricsen, Tésenyben és Kísszentmártonban.

Sellyén tartott Roma Police Cafe célja a romák és a rendőrség közötti kommunikáció zökkenőmentessé tétele volt, a résztvevők a rendőrségen kívül a roma nemzetiség képviselői, felzárkózási szakemberek, civil szervezetek voltak. A beszélgetés témái voltak többet között a cigányság mindennapjai, a kriminológiai jelenségek-problémák, a kibervédelem, a jövőkép, valamint a rendészeti életpálya.

A rendelkezésre álló információk szerint a gilvánfai és a sellyei óvodákban fut az Ovi-zsaru program. DADA program Vajszlón érhető el. Iskolaőr lát el közszolgálatot Drávasztárán, Bogádmindszenten és Sellyén. A városban az alapfokú és a középfokú intézményben is van iskolaőr. IBT szolgáltatás a sellyei szakképzési intézményben van. A KEVE programban résztvevő intézményekről nem áll rendelkezésre információ.

Drogprenvenációs foglalkozások minden általános iskolában voltak a járásban. Az emberkereskedelem (szexuális és munkacélú kizsákmányolás témakörben) megelőzését célzó előadások, foglalkozások tartása a sellyei szakképző intézményben.

„Gondold át” performansz, színházi előadást tekintettek meg a vajszlói és a baksai általános iskolások.

A Felzárkózó Települések programban Drávafokon és Bogádmindszenten valósulnak meg állatvédelmi foglalkozások.

Közbiztonsági egyeztető fórum volt Sellyén és TEF szakpolitikai egyeztetés Gilvánfán, amelyen a droghasználat visszaszorításáról is szó esett.

Az elmúlt 5 évben a főbb kitelepülések a következők voltak:

- Tésenyi családi napon bűn- és balesetmegelőzési programok tartása.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Siklóson kerül megszervezésre, a Sellyei járásba csak jóval ritkábban jutnak el a programok. Továbbá a járasszékhelyen valósul meg a programok zöme. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatáshiányok:

- Településszintű feladatként jelenik meg számos község, sőt Sellye viszonylatában is a közbiztonság javítása.
- A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokról nincsenek információk közzé téve a településen.
- Az időskorú lakosság áldozattá válásának magas a kockázata, sokan közülük egyedülállóak, mozgásukban már korlátozottak, így védtelenebbek a bűnelkövetők, besurranó tolvajokkal szemben.

Siklósi járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Alsószentmárton	23,3	19,9
Babarcszőlős	15,0	151,5
Beremend	21,3	9,9
Bisse	0,7	3,2
Cún	2,3	12,0
Csarnóta	2,3	17,5
Diósvizsló	10,7	17,1
Drávacsehi	1,7	11,3
Drávacsepely	0,7	3,5
Drávapalkonya	5,0	19,1
Drávapiski	4,0	40,8
Drávaszabolcs	12,7	17,9
Drávaszerdahely	2,3	15,0
Egyházasharaszti	3,0	9,4
Garé	3,7	13,3

Gordisa	6,7	23,0
Harkány	69,0	14,7
Illocska	1,7	7,4
Ipacsfa	1,7	8,4
Ivánbattyán	0,3	3,3
Kásád	2,3	8,4
Kémes	3,7	8,5
Kisdér	0,3	3,2
Kisharsány	6,0	13,2
Kisjakabfalva	1,3	13,9
Kiskassa	3,0	13,4
Kislippó	2,3	8,7
Kistapolca	3,3	17,0
Kistótfalu	1,7	5,8
Kovácskőhid	5,7	24,3
Lapáncsa	0,0	0,0
Magyarbóly	6,0	6,7
Márfa	1,0	5,4
Márok	4,7	11,8
Matty	5,0	16,5
Nagyharsány	28,7	21,0
Nagytótfalu	3,7	12,3
Old	5,0	15,6
Palkonya	4,0	16,5
Pécsdevecser	0,3	3,5
Peterd	0,7	3,2
Rádfalva	1,7	9,1
Siklós	117,7	13,5
Siklósbodony	4,0	29,2
Siklósnagyfalva	12,3	30,8
Szaporca	4,0	19,4
Szava	5,7	16,9
Tésénfa	6,7	42,7
Túrony	3,0	12,2
Újpetre	11,0	11,3
Villány	36,7	18,5
Villánykövesd	2,0	9,3
Vokány	13,7	17,3

A siklósi járásban 1000 lakosra 14,7 regisztrált bűncselekmény esett, ami valamivel a vármegyei átlag alatt van (vármegyei átlag 16 eset/ 1.000 fő). Siklós városban ez az érték 13,5 eset, ami a 14 városi rangú település közül a hatodik legkisebb a sorban. A járáson belül lakosságszám arányában a legkevesebb bűncselekményt Bisse, Drávacsépe, Ivánbattyán, Kisdér, Lapáncsa,

Pécsdevecser és Peterd településeken, legtöbbet Babarcszőlős, Dráwapiski, Gordisa, Kovácshida, Nagyharsány, Siklósbodony, Siklónagyfalva és Tésenfa községekben regisztráltak.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő preventív programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Alsószentmárton	X		
Babarcszőlős			
Beremend	X		X
Bisse			
Cún			
Csarnóta			
Diósviszló			
Drávacsehi			
Drávacsepely	X		
Dráwapalkonya			
Dráwapiski			
Drávaszabolcs	X		X
Drávaszerdahely			
Egyházasharaszti	X		
Garé			
Gordisa	X		
Harkány	X		
Illocska			
Ipacsfa			
Ivánbattyán			
Kásád	X		
Kémes	X		
Kisdér			
Kisharsány			
Kisjakabfalva			
Kiskassa			
Kislippó			
Kistapolca	X		
Kistótfalu			
Kovácskida			
Lapáncsa			
Magyarbóly	X		
Márfa			
Márok	X		

Matty	X		
Nagyharsány	X		X
Nagytótfalu			
Old			
Palkonya			
Pécsdevecser			
Peterd			
Rádfalva			
Siklós	X	X	X
Siklósbodony			
Siklósnagyfalu			
Szaporca			
Szava	X		
Tésenfa	X		
Túrony			
Újpetre	X		
Villány	X		X
Villánykövesd			
Vokány	X		

A járásban a bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok tekintetében Siklós a fő helyszín. Siklóson valamennyi korosztály számára szerveznek programokat, rendezvényeket, akciókat e két témakörben:

- Kadétnap: rendvédelmi, honvédelmi, polgárőri és hagyományőrző feladatok ellátásába betekintés siklósi gimnazisták számára.
- Sherlock Junior-bűnügyi technikai verseny: A csapatverseny a toborzó munka szerves részét képezi. A verseny során rövid elméleti oktatást követően egy bűncselekményt kell felderíteniük a résztvevőknek, akik a nap végére tiszteletbeli nyomozóvá válnak.
- A „Fókuszban az áldozat” elnevezésű áldozatsegítő program célja, hogy a jogsértések áldozatai a hatékonyság és effektív segítség jegyében közvetlenül fordulhassanak a rendőrség áldozatvédelmi referenseihez.
- Pályaorientációs tájékoztatók a siklósi köznevelési intézményekben.
- Police Cafe járási szinten.
- Roma Police Cafe célja a romák és a rendőrség közötti kommunikáció zökkenőmentessé tétele, a résztvevők a rendőrségen kívül a roma nemzetiség képviselői, felzárkózási szakemberek, civil szervezetek.
- „Gondold át” performansz, színházi előadás tartása.
- Kiberprevenációs tanácsadás a lakosságnak (Kiberpajzs program).
- „Közlekedésbiztonsági Kupa” városi verseny.
- Az iskolákban továbbra is több alkalommal voltak balesetmegelőzési és „CSATLAKOZZ” kampánnyal kapcsolatos előadások.
- A közlekedési járőrök közlekedési akciók keretén belül tájékoztató anyagokkal, fényvisszaverő eszközökkel népszerűsítették a „CSATLAKOZZ” és a „LÁTNI ÉS LÁTSZANI” kampányokat.

Az Ovi-Zsaru programban biztosan részt vesznek az alsószentmártoni, a beremendi, az egyházasharaszti-i, és siklósi óvodák. A DADA programhoz biztosan csatlakozott az alsószentmártoni és harhányi iskola, ez utóbbi a KEVE programhoz is. Iskolaőrök látnak el közszolgálatot Siklós, Kémes, Nagyharsány és Egyházasharaszti csatlakozott intézményeiben. IBT szolgáltatás a siklósi szakképzési intézményben van.

A siklósi, beremendi és nagyharsányi nyugdíjas klubokban rendszeres balesetmegelőzési tanácsadásokat tartanak.

A siklósi szegregátum rehabilitációs projektben bűnmegelőzési programok is megvalósultak. A

Az EFOP-1.5.3. programban szenvedélybetegségek (drog, alkohol, dohányzás) megelőzését célzó foglalkozások voltak Beremend, Egyházasharaszti, Gordisa, Kásád, Kistapolca, Márok, Matty és Szava településeken.

A TOP-5.3.1. projektben Drávaszabolcson bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok valósultak meg, Tésenfán bűnmegelőzési nap.

A Felzárkózó Települések Programban Alsószentmártonban és Siklósnagyfaluban vannak a felelős állattartással kapcsolatos foglalkozások.

Drogprevenációs foglalkozások minden általános iskolában voltak a járásban. Az emberkereskedelem (szexuális és munkacélú kizsákmányolás témakörben) megelőzését célzó előadások, foglalkozások tartása a sellyei szakképző intézményben.

Közbiztonsági Egyeztető Fórum került megrendezésre Siklóson. A Police Café siklósi eseményén a főbb témakörök a fiatalkori devianciák, az áldozattá, illetve elkövetővé válás voltak a fő témakörök. Siklóson is rendeztek Roma Police Cafét.

Az elmúlt 5 évben a főbb kitelepülések a következők voltak:

- Villányi Majálison bűn- és balesetmegelőzési foglalkozások.
- Pályaorientációs foglalkozás a villányi óvodában.
- Drávacsepelyen egy kislány álmanak valóra váltása.
- Magyarbólyban az internet veszélyeivel való foglalkozás a „Mentsétek meg Gordont!” program keretében.
- Palkonyai Polgári Védelmi Nap.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Siklóson kerül megszervezésre, a Siklósi járásba csak jóval ritkábban jutnak el a programok. Továbbá a járásszékhelyen valósul meg a programok zöme. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatáshiányok:

- Településszintű feladatként pár községben a közbiztonság javítása.
- Az időskorú lakosság áldozattá válásának magas a kockázata, mivel kiszolgáltatottak a bűnözőknek.
- Az ifjúság körében a drogfogyasztás terjedése, a bűnözői csoportokhoz csatlakozás veszélye egyre nagyobb, emelkedik a körükben a bűncselekmények száma.

Szentlőrinci járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Bicsérd	7,7	7,6
Boda	1,0	2,5
Bükkösd	12,0	11,9
Cserdi	7,7	20,2
Csonkamindszent	0,0	0,0
Dinnyeberki	0,7	7,5
Gerde	5,3	10,8
Gyöngyfa	5,0	34,2
Helesfa	3,0	6,8
Hetvehely	1,3	3,1
Kacsóta	2,3	8,4
Királyegyháza	10,0	12,3
Okorvölgy	1,3	15,3
Pécsbagota	1,3	14,0
Sumony	7,0	16,7
Szabadszentkirály	3,7	5,1
Szentedénes	2,3	7,5
Szentkatalin	2,3	24,6
Szentlőrinc	80,3	13,3
Velény	3,0	24,2
Zók	2,7	10,6

A szentlőrinci járásban ezer lakosra vetítve 11,6 bűncselekményt regisztráltak, ami a harmadik legkisebb érték a vármegye járásai közül. Szentlőrincen ugyanez a mutató 13,3 eset, ami a városi rangú települések között az átlagnál kedvezőbb érték. A járáson belül alacsony a regisztrált esetek száma Boda, Csonkamindszent és Hetvehely községekben. A vizsgált időszakban az ezer főre jutó esetek száma meghaladta a 20 darabot Cserdiben, Gyöngyfán, Szentkatalinon és Velényben.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá váltást csökkentő prevenációs programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Bicsérd	X		X
Boda	X		X
Bükkösd	X		X

Cserdi	X		X
Csonkamindszent			
Dinnyeberki			
Gerde	X		
Gyöngyfa	X		
Helesfa			
Hetvehely	X	X	X
Kacsóta			
Királyegyháza	X		X
Okorvölgy			
Pécsbagota	X		
Sumony	X		
Szabadszentkirály	X		
Szentdénese			X
Szentkatalin			
Szentlőrinc	X		X
Velény	X		
Zók	X		

A járásban megvalósult EFOP-1.5.3. projektekben prevenciós foglalkozások voltak a következő településeken: Bicsérd, Gerde, Gyöngyfa, Királyegyháza, Pécsbagota, Sumony, Szabadszentkirály, Szentlőrinc, Velény, Zók. A prevenciós foglalkozások településenként és témakörönként más volt: kábítószer használat és/vagy alkoholfogyasztás és/vagy dohányzás.

A TOP-5.3.1. projektben Bükkösdön, Bodán és Hetvehelyen bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági programok valósultak meg az ÉFOÉSZ tematika alapján.

Iskolaőrök látnak el szolgálatot szentlőrinci, hetvehelyi, királyegyházi és szabadszentkirályi intézményekben, és. IBT program működik a szentlőrinci szakközépiskolában. KEVE programban vesznek részt a bicsérdi, a bükkösdi és a szentlőrinci iskolások. A DADA programban résztvevő iskolákról nincs rendelkezésre álló információ a jegyében.

2021-ben a Hetvehelyi Általános Iskolában – egy folyamatban lévő büntetőeljárásra tekintettel – sexting témakörben prevenciós tevékenység valósult meg, szülői értekezleten is elhangzott figyelemfelhívás a hasonló jellegű események megelőzése érdekében. Szintén itt valósult meg prevenciós tevékenység, mely programon az emberkereskedelemmel és prostitúcióval kapcsolatban is tájékoztatást kaptak a résztvevők, diákok és szülők részvételével.

A szentlőrinci lakásotthonok lakóinak fiataljai részére – elektronikus módon – prevenciós tájékoztató volt emberkereskedelem és prostitúció témakörben.

Az általános iskolákban leggyakrabban előforduló problémák (cyberbulling, iskolai erőszak, drogprevenció, diákcsíny, vagy bűncselekmény) megelőzésére a Szigetvári Rendőrkapitányság illetékességi területén a járásban Szentlőrinc egyik alapfokú intézményében zajlottak prevenciós foglalkozások, előadások (2019).

2019 májusában indult a Szentlőrinci Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézménnyel együttműködésben az intézmény növendékei számára egy célzott áldozatvédelmi projekt,

melynek keretein belül 6 csoportfoglalkozás zajlott le internet, iskolai erőszak, drogprevenció, valamint szabályok-döntés-következmény témakörökben.

A Szentlőrincen rendezett „Senior” Police Café résztvevőivel a bűnmegelőzésnek az idősebb generációk életében betöltött különös jelentőségéről beszélgettek a rendőrök.

Az elmúlt 5 évben a főbb kitelepülések a következők voltak:

- Szentdénesi óvoda gyermeknapi rendezvényét rendőrségi bemutató tartása.
- Interaktív foglalkozás szentlőrinci óvodában.
- Szentlőrinci Közbiztonsági Napon rendszeres kitelepülés.
- Szabadszentkirályi iskolában internetbiztonsági előadás, közösségi médiafelületek tudatos használata témakörben.
- Gyermeknapi programra kitelepülés Királyegyházán.
- Lafarge Cement Magyarország Kft. rendezvényeire kitelepülés Királyegyházán.
- Cserdiben szünidei programra kitelepülés.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Szigetváron kerül megszervezésre, a Szentlőrinci járásba csak jóval ritkábban jutnak el a programok. Jellemző a projektfinanszírozás a programokra.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatáshiányok:

- Településszintű feladatként jelenik meg egy község esetében a közbiztonság javítása.
- Az időskorú lakosság áldozattá válásának magas a kockázata.

Szigetvári járás:

Település	Regisztrált bűncselekmények 2020-22 évek átlaga (db)	1000 lakosra jutó bűncselekmény 2020-22 évek átlaga (db)
Almamellék	5,3	12,9
Almáskeresztúr	0,3	3,9
Bánfa	2,7	14,1
Basal	1,7	8,7
Boldogasszonyfa	5,3	13,7
Botykapeterd	11,0	35,4
Bűrüs	4,3	59,4
Csebény	1,3	17,5
Csertő	2,0	5,2
Dencsháza	10,0	19,3
Endrőc	6,7	20,8
Gyöngyösmellék	3,7	14,7
Hobol	11,3	12,6

Horváthertelend	2,7	56,7
Ibafa	2,3	13,3
Katádfa	1,3	9,6
Kétújfalu	9,3	14,9
Kisdobsza	4,7	19,2
Kistamási	4,0	35,1
Magyarlukáfa	1,7	19,8
Merenye	2,3	9,5
Molvány	4,0	23,8
Mozsgó	7,3	8,3
Nagydobsza	10,3	19,9
Nagypeterd	7,3	11,4
Nagyváty	1,7	5,8
Nemeske	2,7	12,1
Nyugotszenterzsébet	3,3	15,8
Patapoklosi	10,0	36,1
Pettend	8,0	53,3
Rózsafa	4,7	14,4
Somogyapáti	8,7	18,2
Somogyhárság	4,7	12,9
Somogyhatvan	11,7	35,0
Somogyviszló	2,0	9,0
Szentegát	4,7	14,0
Szentlászló	3,0	3,9
Szigetvár	220,0	22,9
Szörény	1,0	12,3
Szulimán	3,0	12,0
Teklafalu	3,3	10,3
Tótszentgyörgy	1,7	12,3
Várad	0,3	2,5
Vásárosbéc	2,7	14,4
Zádor	2,7	9,4

A vármegyében a vizsgált időszakban lakosságszám arányában a szigetvári járásban regisztrálták a legbűncselekményt: 18,4 eset/1000 fő. A járáson belül Almáskeresztúr, Csertő, Nagyváty, Szentlászló és Várad településeken a legalacsonyabb, Botykapeterd, Bűrüs, Horváthertelend, Kistamási, Patapoklosi, Pettend és Somogyhatvan községekben a legmagasabb az ezer főre jutó esetszám. Szigetváron.

Település	Bűnmegelőzést és/vagy áldozattá válást csökkentő prevenció programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítségét célzó programok a településen	Közlekedésbiztonsági programok
Almamellék	X		
Almáskeresztúr	X		
Bánfa			
Basal			
Boldogasszonyfa	X		
Botykapeterd			
Bűrüs	X		
Csebény			
Csertő	X		X
Dencsháza	X		
Endrőc	X		
Gyöngyösmellék			
Hobol	X		
Horváthertelend			
Ibafa	X		
Katádfa			
Kétújfalu	X		X
Kisdobsza	X		X
Kistamási			X
Magyarlukafa			
Merenye	X		
Molvány	X		
Mozsgó	X		X
Nagydobsza	X		X
Nagypeterd	X		X
Nagyváty	X		
Nemeske	X		X
Nyugotszenterzsébet			
Patapoklosi			
Pettend			
Rózsafa	X		
Somogyapáti	X		
Somogyhárságy	X		
Somogyhatvan			
Somogyviszló			
Szentegát			
Szentlászló	X		X
Szigetvár	X	X	X

Szörény			
Szulimán	X		X
Teklafalu			
Tótszentgyörgy	X		X
Várad			
Vásárosbéc			
Zádor			

A járásban megvalósult EFOP-3.2.9. projektekben prevenciós foglalkozások voltak iskolásoknak a következő településeken: Almamellék, Dencsháza, Hobol, Kétújfalu, Mozsgó, Nagydobsza, Nagypeterd, Rózsafa, Somogyapáti, Somogyhárság, Szentlászló, Szigetvár. A prevenciós foglalkozások településenként és témakörönként más volt: kábítószer használat és/vagy alkoholfogyasztás és/vagy dohányzás.

A TOP-5.3.1. projektekben Almamelléken, Almáskeresztúron, Csertőn, Bürösön, Ibfán, Merenyén, Molványon, Szentlászlón, Kétújfaluban, Kisdobszán, Mozsgón, Tótszentgyörgyön és Szulimánban valósult bűnmegelőzési, Kisdobszán, Mozsgón, Nemeskén, Csertőn és Tótszentgyörgyön és Szulimánban közlekedésbiztonsági programok valósultak meg az ÉFOÉSZ tematika alapján.

EFOP-1.5.3. projektben Nagydobszán drogprevenciós foglalkozás valósult meg.

A családsegítő szolgálatokkal közös szervezésben a „Szülőklub” keretein belül a fiatalkorúakat veszélyeztető drogfüggőség megelőzésével, valamint felismerésével kapcsolatos előadások zajlottak négy településen (Szigetvár, Nagyváty, Szentlászló, Dencsháza). A Szentlászlói Általános Iskolában megelőzési nap volt bűnmegelőzési és balesetmegelőzési témakörében. A dencsházai "Almáskert" Tanodában 40 fő roma, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekkorú vett részt egy bűnmegelőzési programban, melyben a gyermekkorúakat érintő veszélyhelyzetek feldolgozása történt meg játékos, interaktív formában.

„Vészhelyzetben” címmel a Szigetvári várban drogprevenciós rendezvényt szervezett a rendőrkapitányság a 13 éves korosztály számára a Szigetvári vár hagyományőrzői együttműködésével, ahol drogszimulációs játékok és szituációs helyzetek bemutatásával hívták fel az érintett korosztály figyelmét a drogfogyasztás áldozattá válás esélyeit növelő következményeire.

Szigetváron "Gondold át!" címmel, bűnmegelőzési rendezvény volt, amely egy színházi performanszból és a hozzá kapcsolódó fakultatív programokból állt.

Sherlock Junior bűnügyi vetélkedő városi versenyét rendezték Szigetváron.

2021-ben egy folyamatban lévő eljárás miatt a szigetvári középiskolában az iskolai erőszak témakörben volt prevenciós tevékenység.

Az időskorúak áldozattá válásának megelőzése érdekében Somogyhárság, Szentlászló, Boldogasszonyfa, Nagypeterd települések nyugdíjas klubjaiban történtek vagyonszervi tájékoztatások, előadások. Konzultáció zajlott az idősgondozást szolgáltató szigetvári SZOCEG Nonprofit Kft. házi gondozói számára, akik - szakmai vezetőjünkkel történt megállapodás alapján - a gondozásukban lévő időskorúak számára juttatják el a rendőrkapitányság által kidolgozott prevenciós kiadványokat.

Iskolaőrök látnak el szolgálatot Somogyapáti és Nagypeterd intézményeiben, IBT program működik a szigetvári közép fokú iskolában. KEVE programban vesznek részt a Nagydobsza és Nagypeterd iskolásai, KEVE MINI programban az egyik szigetvári óvodásai vesznek részt. A DADA programban résztvevő iskolákról nincs rendelkezésre álló információ, viszont kevés program valósult meg az elmúlt években. Ovi-Zsaru programban vesznek részt biztosan Nagydobsza és Somogyapáti óvodásai.

A szigetvári lakásotthonok lakóinak fiataljai részére – elektronikus módon – prevenció tájékoztató volt emberkereskedelem és prostitúció témakörben. A Szigetvári Rendőrkapitányság saját kezdeményezésű „Bástya” elnevezésű projektjének célja a lakásotthonban élő gyermek- és fiatalok önvédelmi képességeinek fejlesztése az áldozattá válás elkerülése érdekében.

A „Szülők és a családok a Rendőrség partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” programhoz kapcsolódóan két szigetvári általános iskolában szervezett szülői értekezleteken drogprevenció tájékoztatót kaptak a 8. osztályos tanulók szülei a megelőzés lehetőségeiről.

A szigetvári gyermektáborokban rendszeresen tartanak közlekedésbiztonsági és balesetvédelmi programokat.

Az általános iskolákban leggyakrabban előforduló problémák (cyberbullying, iskolai erőszak, drogprevenció, diákcsíny, vagy bűncselekmény) megelőzésére a Szigetvári Rendőrkapitányság illetékességi területén a járásban Szigetvár, Hobol, Szentlászló, Mozsgó, Almamellék, Somogyapáti, Kétújfalu alap fokú intézményeiben zajlottak prevenció foglalkozások, előadások (2019). Internetbiztonság témakörben Kétújfalu, Somogyapáti, Nagypeterd iskolásai vettek részt foglalkozásokon, sexting témakörben csak kétújfalusi felsősök (2022).

Szentlászlón az időskorúaknak vagyonvédelem és közlekedésbiztonság tájékoztató volt, az általános iskolásoknak drogprevenció foglalkozások voltak.

A Szigetváron rendezett Police Café résztvevőivel a gyermek- és lakásotthonokban élő fiatalok problémáinak feltárásáról beszélgettek a rendőrök.

A szigetvári vagyonvédelmi fórumok témakörei a vagyonvédelmi tanácsadás, ingatlanbiztonsági teszt, vagyonvédelmi eszközök bemutatása, bűnmegelőzési tanácsadás időskorúaknak voltak. A lakásbetörések sértettjeivel történő kapcsolatfelvétel során szintén hangsúlyos szerepet kap az ingatlan felmérése, ahol a sértettnek egyúttal biztonságtechnikai eszközök, kamerarendszer alkalmazásának ajánlása is történik.

A közlekedési járőrök közlekedési akciók keretén belül tájékoztató anyagokkal, fényvisszaverő eszközökkel népszerűsítették a „CSATLAKOZZ” és a „LÁTNI ÉS LÁTSZANI” kampányokat.

Az elmúlt 5 évben a főbb kitelepülések a következők voltak:

- Endrőcön a határvadász toborzáshoz, képzéshez kapcsolódóan volt kitelepülés.
- Nagydobszán Diákspornap rendezvényen voltak közlekedésbiztonsági programok.
- „Zrínyi Ász” drogprevenció foglalkozás középiskolásoknak.
- Tinódi napon rendszeres kitelepülés (Szigetvár).
- IFI-Sziget rendszeres programok (Szigetvár).
- Egészség hét a szigetvári középiskolában (drogprevenció programok).
- „Környezetbarát közlekedés népszerűsítése” elnevezésű kampány részeként KRESZ-kirakó, valamint kerékpáros ügyességi pálya felállítása volt Szigetváron.
- Gyermeknap programokra kitelepülés Szigetváron, Szentlászlón és Kétújfalun.

- Mozsgón iskolai futóversenyre kitelepülés.
- Kisdobszai Jó Kis Hely elnevezésű programjára kitelepülés.
- A Szigetvári Polgármesteri Hivatal felkérésére a rendőrkapitányság egy, a várpark revitalizációjához kapcsolódó balesetmegelőzési témájú projektjében a szabályos kerékpáros közlekedés témakörben előadásokat tartott.
- Szigetvári Autós Napon balesetmegelőzési program volt.
- Kistamási falunapi résztvevői kerékpáros ügyességi pályán, illetve KRESZ tesztlapok kitöltésével mérhették össze tudásukat.
- Somogyapáti, Somogyhatvan és Patapoklosi településeken a Felzárkózó Települések Programokban kerékpáros ügyességi pályák kerültek felállításra.

A bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági események, akciók többsége Szigetváron kerül megszervezésre, a járásba csak jóval ritkábban jutnak el a programok. Jellemző a projektfinanszírozás a programokra.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a szolgáltatáshiányok:

- Településszintű feladatként jelenik meg két község esetében a közbiztonság javítása.
- Az időskorú lakosság áldozattá válásának magas a kockázata, a trükkös lopások első számú elszennvedői. A médiában hallható híradások alapján az idősök biztonságérzete csökken. A közbiztonság javítása szükséges.

Vármegyei összefoglaló

A rendőrség, a civil szervezetek és az intézmények nagyon sok programot valósítanak meg a vármegyében. Azonban a programok egy része projekt finanszírozáshoz kötött, nagyon sok program a városokban, a járás székhelyeken valósulnak meg, azaz térbeli elérhetőségük nagy differenciáltságot mutat járások és térségek között. Sok az együttműködés a különböző szervezetek között.

Vármegyei szolgáltatáshiányok a bűnmegelőzés és közlekedésbiztonság területén:

- Település specifikus, komplex programok nincsenek.
- Azonos problémával szembesülő települések esetében hiányoznak a térségi (komplex) programok.
- A helyi fejlesztésű programok alapvetően az érintett rendőrkapitányság települései számára elérhetőek, a jó gyakorlatok átvétele nehézkes.
- A programok megfogalmazása döntően az országos, vármegyei kapitányságok elvárásai alapján történik, nem alulról jövő kezdeményezések.
- Egyes kezdeményezésekbe a partnerek bevonása nehézkes.
- Kevés a helyi együttműködés a bűnmegelőzés területén, gyakran a nagyobb településekhez és csak a helyi intézményekhez kapcsolódik.
- Célzott programok száma alacsony a fogyatékkal élők csoportja esetében.
- Kevés az áldozatok megsegítését fő célként kitűző programok száma, bővíteni szükséges e programok számát.
- A vármegyei bűnmegelőzési tanácsok működésének hatékonyabbá tétele szükséges.

- A helyi bűnmegeelőzési stratégiák kidolgozása és megvalósítása számos településen, térségben hiányzik.
- A települések egy részénél hiányoznak a települési közösségek közbiztonsági közérzetét javító programok, kezdeményezések, infrastrukturális fejlesztések.
- Szakember hiány a bűnmegeelőzés és közbiztonság területén.
- A rendszeres közlekedésbiztonsági programok hiánya főleg a gyermekek tekintetében.
- Az iskolaőr programban magas a fluktuáció.
- A KEVE programokba csatlakozó iskolák, óvodák és középiskolák száma alacsony.
- A DADA programban résztvevő intézmények száma, illetve a programok száma alacsony, térségenként változó az arányuk.
- Az Ovi-zsaru programban alacsony a vármegyei óvodák száma.

5. Közösségi programok

5.1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

A mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások és közös programok széles skálán mozognak. Egyrészt magukban foglalják azokat a komplex felzárkózási programokat, illetve azon belül nyújtott szolgáltatásokat, de az önkormányzatok által nyújtott pénzügyi és/vagy természetbeni adományokat is. Baranya vármegye ebből a szempontból rendkívül színes képet mutat. Vannak olyan települések, ahol komplex projektek, programok valósulnak meg, mint például a szegregált területek rehabilitálására irányuló projektek, és vannak, ahol adománygyűjtés és osztás, esetlegesen rendszeres ingyenes turkálót „biztosítanak”. A SZÚT elkészítéséhez kapcsolódó szakmai útmutató ezt nem igazán tudja kezelni.

A SZÚT útmutató nem kezeli a roma származású és/vagy mélyszegénységben élő felnőtteknek szóló programokat és szolgáltatásokat. Ezek részben ebben a fejezetben, részben a roma nők foglalkoztatásának elősegítésére irányuló fejezetben is relevánsak. A táblázatok is ennek megfelelően kerültek kitöltésre.

A mélyszegénységben élő és roma gyermekek, fiatal felnőttek számára az első meghatározó életszakasz a kora gyermekkor. A 0-4 éves, majd óvodáskorú mélyszegénységben élő, roma gyerekeknek szóló programok, fejlesztések általában a szegregálódott területek rehabilitációs projektjeihez, illetve a Biztos kezdet gyerekházak és a Jó kis helyek létrehozásához és működtetéséhez kapcsolódnak. A vármegyében e fejlesztések nincsenek jelen minden járásban. A gyermekprogramok célja, hogy játékosan fejlesszék a gyerekek készségeit, megelőzve a szegénységből, a szociális háttérből származó hátrányos körülményeikből adódó lemaradások kialakulását, amit a későbbiekben egyre nehezebb behozni.

A következő kiemelt életszakasz az iskoláskor. Az szociális hátrányból adódóan lemaradó iskolások számára a tanoda és tanoda jellegű szolgáltatások elterjedtek a megyében, de így sem hozzáférhetőek minden járásban. A tanodákban tantárgyi felzárkóztatás, szabadidős és közösségfejlesztő programok, továbbá a roma iskolások identitását megerősítő tevékenységek is megvalósulnak. A tanoda típusú, illetve tantárgyi felzárkóztatási szolgáltatások a középfokú iskolákba járóknál is fontos a korai iskolaelhagyás megelőzése, illetve a magasabb iskolai végzettség, a szakmaszerzés érdekében.

A pályaaorientációs, pályaválasztási tanácsadások, programok elsősorban a köznevelési intézményekhez kötött, a végzős diákok számára minden évben legalább egy témnapot, vagy témahetet szerveznek. Ez beépült a pedagógiai programjaikba. A Baranya Vármegyei Pedagógiai Szolgálat továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadást nyújt a vármegyében. Ezeket egészítik ki általában a projektfinanszírozott szolgáltatások forrás rendelkezésre állásától függően. Célzott pályázati forrásokkal ez a tevékenység helyben nagyobb hatékonysággal nyújtható.

Kiemelten kell kezelni a roma és mélyszegénységben élő gyerekek és fiatalok számára a kedvezőtlen gazdasági helyzetből, mélyszegénységből fakadó röghöz kötöttség, a hátrányos

helyzetük konzerválódása kilátástalansághoz, perspektíva hiányhoz, a jövőkép hiányához vezet számos esetben. Ebből adódóan erősödik körükben a motivátlanság, a továbbtanulás iránti igény és belső motiváció erodálódása.

A roma nemzetiséghez tartozás, a nemzetiségi értékek, kultúra, az azonosságtudat kialakulásában és fejlesztésében a család mellett fontos szerep jut a nevelési-oktatási intézményeknek. A roma gyerekek és fiatalok számára a nemzetiségükből fakadó saját értékeik megőrzése, a nyelvük és kultúrájuk ápolása érdekében megvalósítandó programok, folyamatok hiánya a sok jó példa (például roma tánccsoportok, zenekarok stb.) ellenére még mindig nem elterjedt a vármegyében. A gyerekek, fiatalok aktív bevonása a hagyományőrzésbe egyrészt a szabadidő hasznos eltöltését jelenti, másrészt erősíti a pozitív roma identitástudatot.

A vármegyében jelentős számú tehetségpont működik, bár szolgáltatásaik némiképp eltérőek egymástól, illetve egyes pontok rendkívül specifikus szolgáltatást nyújtanak, például kizárólag néptánc stb. tehetséggondozással foglalkoznak. Nem mindegyik tehetségpontnak van hátrányos helyzetű tanulókra vonatkozó programja, módszertana. A tehetségfejlesztő foglalkozásokhoz való hozzáférés így elég korlátozott a mélyszegénységben élő, roma gyerekek számára a vármegyében.

A pénzügyi tudatosság fejlesztését segítő programok a köznevelési intézményekhez, illetve projektekhez kötött. Az intézményi pedagógiai programban nem kötelező szerepeltetni. Az országosan elérhető Pénziránytű programhoz való csatlakozás ingyenes és önkéntes az általános és középiskolák számára.

A kommunikáció fejlesztését segítő programokra (médiatartalmak, médiafoglalkozások stb.) nem jellemző a vármegyében, projektfüggő szolgáltatás, a mélyszegénységben élő, illetve roma származású tanulók szempontjából a projektek a meghatározóak.

Továbbá a szegregálódott területek rehabilitációs projektjeinek fejlesztéseit, szolgáltatásait csak a célterületen élők vehették és vehetik igénybe, azonban az integrációs programelemekben a szegregátumon kívül élő lakosság is részt vehetett, illetve részt vesz. Jelenleg Szigetváron valósul meg ilyen projekt. Ugyanez érvényes a napjainkban is futó Felzárkózó Települések Programokra. Emellett több településen szerveznek baba-mama klubokat, illetve ringató foglalkozásokat, sokszor a helyi közművelődési intézményekben szervezve azokat. E programokhoz való hozzáférés általában nem korlátozott, de előfordulhat, hogy nem minden esetben ingyenesek.

A szabadidő hasznos eltöltésére és közösségi programok sokkal nagyobb számban vannak jelen a vármegyében. Szinte minden település próbál évente legalább egy közösségi programot szervezni. Azt is figyelembe kell venni, hogy a programszervezők (települési önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, gazdasági társaságok stb.) mindig törekednek az esélyegyenlőségre, így a közösségi programok és sok esetben az adományok a település teljes lakosságának szólnak, nem kimondottan egy esélyegyenlőségi célcsoportnak. Ez érvényes a mélyszegénységben élőkre és a roma nemzetiségűekre is.

A szabadidős, közösségi programok szervezése háttérben számos szükséglet, igény állhat:

- a tartalmas szabadidő eltöltése, nemcsak „csellengés”, ad hoc találkozások a barátokkal az utcán, a buszmegállók környékén;
- helyi közösségbe tartozás, az identitástudat megerősítése;
- kézműves foglalkozások, kulturális programok, ismeretterjesztő, közművelődési programok az egyéni fejlődés érdekében;
- helyi hagyományok megismertetése, megismerése;

- sportolási lehetőség;
- az idős korosztállyal való időtöltés, nem csak társaságnyújtás, hanem kölcsönös tudás- és tapasztalatátadás céljából;
- családi programok a funkcionálisan jól működő családok érdekében;
- az elmagányosodás, az izoláltság elkerülése;
- szocializáció, integráció.

Általánosan jellemző a vármegyére, hogy a projektfinanszírozás megszűnése után nagyon sok program, foglalkozás és szolgáltatás már nem éhető el a településeken, illetve fenntartásuk akadozik, szünetel.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Babarc					
Belvárdgyula	X			X	
Bóly	X			X	
Borjád					
Hásságy					
Kisbudmér					
Liptód					
Máriakéménd	X			X	
Monyoród					
Nagybudmér					
Olasz				X	
Pócsa					
Szajk					
Szederkény	X			X	
Töttös				X	
Versend	X			X	

A Bólyi járásban Versend településen valósult meg komplex szegregátum rehabilitációs program egy szoft és egy infrastrukturális EFOP projekt keretében. A gyerekek számára a közösségi, családi és kézműves programokon felül a tanulmányi előrehadásukat segítő szolgáltatások voltak adottak. A projekt lezárult, a fenntartási időszaknak is vége.

A szoft projektben a fiatal/felnőtteket célzó közösségfejlesztési és foglalkoztathatóság növelési programelemek is megvalósultak: közösségi és nemzetiségi programok, egészséges életmód programok, mentálhigiénés tanácsadás, adósságkezelési tanácsadás, OKJ képzések, pénzügyi tudatosság képzés, háztartásgazdálkodási képzés. Az infrastrukturális projektben a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság lakhatási viszonyai és életkörülményei javultak. Jelenleg a Kormányhivatal által szervezett képzéseken vehetnek részt az érdeklődők.

Töttösön az EFOP-1.5.3. Felhívásban megvalósuló projekt keretében fiatal/felnőtteknek kompetenciamérések hiányszakmákhoz, álláskeresési foglalkozás, hátrányos helyzetűekkel foglalkozó szervezet fejlesztése, munkavállalói szocializációs tréning, önálló életvitelre felkészítő program (gazdálkodás) és egészségmegőrzési és fejlesztési program valósult meg.

Olasz és Szederkény településeken általános iskolába járó diákok számára az EFOP-3.3.5. Felhívás nyújtott projektfinanszírozást kompetencia fejlesztő foglalkozásokra és programokra, sportfoglalkozásokra, kézműves foglalkozásokra és gyerektáborokra. Az általános iskolákban nem tettek különbséget bejáró és helyi diákok között, így valószínűsíthetően nem csak helyi diákok vettek részt a felsorolt programokon.

A járásban Belvárdgyulán a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak jelentős szerepe van a falu és a roma nemzetiség életében. Nemcsak együttműködik a települési önkormányzattal, hanem önállóan is szervez programokat, bár a rendelkezésére álló pénzügyi keret komplex szolgáltatások nyújtására nem elegendő. Versenden a projektet követően általános iskolai és óvodai programok valósulnak meg a köznevelési intézményhez kötötten. Szederkényben adománygyűjtés valósul meg a rászorulóknak számára.

A Máriakéremendi Gyertyaláng Gyermekfalvú Alapítvány megfelelő gondozást, szakmai és eszközellátást igyekszik biztosítani a hátrányos helyzetű gyermekek és azok családjai számára. Intézménye, a Családok Átmeneti Otthona Máriakéremend 2007 óta működik. Gondozotti körét elsősorban a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatához kérelmet benyújtott szülők és azok gyermekei alkotják, de az intézmény bármilyen összetételű családot befogad, amennyiben az megfelel a bekerülés alap feltételeinek – ilyen pl. az átmeneti otthontalanság, vagy az, hogy bántalmazás történt a családban. Bólyban szintén működik családok átmeneti otthona.

A Bólyi járás településein Versendet kivéve a mélyszegénységben élő, illetve roma gyerekek számára nyújtott célzott programok nem voltak jellemzőek. Versenden a rehabilitációs projekt lezárultával a szolgáltatások fenntartása a helyi családsegítő, köznevelési intézmények feladatává vált.

A kora gyermekkori fejlesztések a hátrányos helyzetű gyermekek számára nem jellemzőek. Jó Kis Hely, Jelenlét pont, Biztos Kezdet Gyerekház, Gyermekesély Közösségi ház nem jött létre, nem üzemel a járás településein. Baba-mama foglalkozásokra például Bóly és Szederkény településeken találunk, azonban a hátrányos helyzetű anyukák ezeket kevésbé látogatják.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján alapvető probléma a hátrányos helyzetű gyermekek továbbtanulása, amely az iskolarendszer szolgáltatásain túlmutató erőfeszítéseket igényel: tehetség gondozás, továbbtanulási motiváltság növelése, pályorientáció, tantárgyi felkészítések. Tehetségpont a bólyi általános iskolában van.

Az életvezetési, a továbbtanulásra felkészítő, a családalapításra, gyermekvállalásra, gyermeknevelésre felkészítő programok napjainkban nincsenek jelen a járásban. A mélyszegénységben élő, roma fiatalok felkészítése a továbbtanulásra, a pénzügyi tudatosság és

a kommunikáció fejlesztése jelenleg a köznevelési, esetlegesen a szakképzési intézményrendszeren belül történik, általában nem voltak jellemzőek a megvalósított hazai és EU finanszírozású projektekben sem.

Összességében a járás fiatalok lakossága számára – függetlenül a szociális helyzettől – elsősorban a köznevelési intézményrendszer, esetlegesen a szakképzési rendszer nyújt szolgáltatásokat, a településeken pedig a mindenki számára elérhető közösségi programok, mint például kézműves foglalkozások, falunapok, nemzetiségi programok valósulnak meg.

Hegyháti járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Ág	X			X	
Alsómocsolád				X	
Bakóca					
Baranyajenő					
Baranya-szentgyörgy	X			X	
Felsőegerszeg					
Gerényes	X			X	
Gödre				X	
Kisbeszterce					
Kishajmás					
Kisvaszar	X			X	
Mágoacs				X	
Mekényes					
Meződ				X	
Mindszentgodisa	X			X	
Nagyhajmás	X			X	
Palé				X	
Sásd	X			X	
Szágy				X	
Tarrós					
Tékes					
Tormás					
Varga				X	
Vásárosdombó				X	

Vázsnok				X	
---------	--	--	--	---	--

A Hegyháti járás komplex programmal fejlesztendő járás. A járásban Kisvaszar községben és Mágocson valósultak meg szegregátum rehabilitációs projektek, a versendi projektekhez hasonló szolgáltatásokkal és programokkal.

Kisvaszarban a gyerekeknek a közösségi, családi és kézműves programokon felül a tanulmányi előrehaladásukat segítő szolgáltatások voltak adottak. A fiatal/felnőttek számára OKJ képzések, alapkompentencia tréning, kézműves foglalkozások, gasztrofoglalkozások, kulturális és közösségi programok valósultak meg, illetve természetbeni juttatásokat kaptak a résztvevők (tisztító és fertőtlenítő szerek, vetőmag, palánta, kerti szerszámok), továbbá a kiválasztott résztvevőknek javultak a lakhatási körülményei.

Mágocson a generációk közös kézműves foglalkozásai, közösségi, családi programok, rendezvények, gyerek és ifjúsági klubfoglalkozások, mesefoglalkozás ifiknek, élménykirándulások, sportnapok, tantárgyi fejlesztés valósult meg a gyerekeknek, valamint tanszercsomagot kaptak. A fiatal/felnőtteknek közösségi, családi rendezvények, lakókörnyezet szépítése programok, mesefoglalkozás felnőttekkel, antidiszkriminációs tréningek, munkaerőpiaci tréning és tanácsadás, ezermester klub foglalkozások, egészséges életmód programok, élménypedagógiai tréning, háztartási praktikák foglalkozások, prevenciós, bűnmegelőzési és közbiztonsági előadássorozat, egészségügyi állapotfelmérés, élménykirándulások, sportnapok és generációk közös kézműves foglalkozásai voltak elérhetőek, de szinte kizárólag a szegregálódott területen lakók számára. Szintén javultak a lakhatási és életkörülmények az érintett személyek esetében.

A szegregátum rehabilitációs projektek viszont földrajzi szempontból lehatároltak. A szolgáltatásokat csak azok tudták igénybe venni, akik a projekt célterületén laktak.

Szintén jó hatással voltak a járás humán kapacitásának fejlesztésére az EFOP-1.5.3 Felhívás keretében megvalósuló projektek. A gyerekeknek és fiataloknak a közösségi közlekedés került megszervezésre és ösztöndíjprogramba lehetett pályázni például Gödre, Meződ, Mindszentgodisa, Palé, Sásd, Varga és Vázsnok településeken. A közösségi közlekedést falubuszokkal oldották meg a településeken kedvezőtlen közlekedési adottságok miatt. Kisvaszaron az ifjúsági rendezvények, az egészségfejlesztés, a fitness és az ismeretterjesztés volt az előtérben. A felnőtteknek ezzel szemben kertművelő program vetőmag adománnyal, önszegítő klubfoglalkozás, álláskeresési tanácsadás, munkavállalói tanácsadás, sport és fitt klub foglalkozások, egészségfejlesztő rendezvények, nemzetiségi programok, esélyegyenlőségi fórum, alapkompentencia képzés, reintegrációs tréning, álláskeresési tréning, idegen nyelvi képzés volt elérhető Kisvaszaron, Alsómocsoládon, Mágocson és Nagyhajmáson. Sásdon részt vehettek szakmai és kompetenciafejlesztő képzéseken. Jelenleg a Kormányhivatal által szervezett képzéseken vehetnek részt az érdeklődők.

Az általános iskolába járó diákok számára az EFOP-3.3.5 projektben nyílt lehetőség kompetenciafejlesztő foglalkozásokon, kézműves foglalkozásokon, valamint sport/tornafoglalkozásokon való részvételre például Vásárosdombón, Gödrén, Mágocson, Mindszentgodisán és Sásdon.

Sásdon és további 7 településen Gyerekesély program valósult meg, melynek egyes fejlesztései még működnek, beépültek a szolgáltatási rendszerbe. A projektben iskolapszichológusi, szociális

asszisztensi, csalágmentori, pályáorientációs szolgáltatások valósultak meg, ezeket kísérték a prevenciós programok és családi rendezvények és táborok.

Vásárosdombón Bari Shej projekt is megvalósult, amelyben roma lányok vehettek részt családi életre való nevelést célzó, áldozattá és/vagy bűnelkövetővé válást megelőző, drogprevenciós, egészséges életmódra való nevelés és önismereti foglalkozásokon. Nyújtottak még nekik mentori szolgáltatást és motivációs foglalkozások is voltak.

Jelenleg Baranyaszentgyörgyön Jó Kis Hely, Gerényesen Biztos Kezdet Gyerekház működik a központilag meghatározott szolgáltatásokkal. E községekben a érhető el a szolgáltatások. Tanoda volt Sásdon és még működik Mindszentgodisán szintén a meghatározott előírásoknak megfelelően, tehetségpont (általános iskolában) szintén ezen a két településen van. A mindszentgodisai tehetségpont Kishajmásról, Kisbesztercéről és Bakócáról fogad még gyerekeket (összefüggésben az iskola vonzaskörzetével). A tehetségpont együttműködik a sásdi családsegítő szolgálattal, akik segítenek a tehetséges tanulók szüleinek szemléletformálásában. A többi településen adományosztások, pénzügyi és természetbeni támogatásokat nyújtanak az önkormányzatok és/vagy civil szervezetek. Érdekesség, hogy a Hegyháton felzárkózó település komplex program nem működik, csak Mindszentgodisára készült lakhatási beavatkozási terv.

A projektek fizikai befejezésével a nyújtott szolgáltatások, illetve a célzott programok száma is jelentősen csökkent a járásban. Jelenleg a szolgáltatások többsége a családsegítő, valamint a köznevelési és a szakképzési rendszerben érhető el. A települések önmagukban csak a közösségi programokat tudják biztosítani az érdeklődőknek szociális helyzetűtől függetlenül.

A Hegyháti járás a komplex programmal fejlesztendő járások körébe tartozik, amely vissztükröződik a helyi esélyegyenlőségi programokban is. A járásra jellemző az aluliskolázottság, az iskolaelhagyás. Az alapfokú iskolákra is jellemző a bejárók magas száma, amely azt jelenti, hogy a közlekedést is meg kell oldani, illetve finanszírozni kell. Ez egyes településeken nagy terheket ró a családokra, továbbá az iskolaelkezdesi kiadások különösen. Vannak települések, ahol problémát jelent a fiatalok korai iskola elhagyása, a továbbtanulás hiánya. Ahogy a HEP intézkedési tervekben rámutatnak, az aluliskolázottság, a korai iskolaelhagyás a szegénység újratermelődéséhez vezet. A gyermekvédelem látókörébe kerülő gyermekek számát a települések magasnak tartják, ennek okát pedig a szegénységnek tudják be. Egyáltalán nem jellemző a különbségtétel a nemzetiségi hovatartozás alapján, a hátrányos helyzet a szegénységből adódik. A gyerekek ennek alapján egyéni fejlesztésekre szorulnak, és a fejlesztésbe a szülők bevonása is indokolt. Az egyéni fejlesztésnek a hátrányos helyzet leküzdése érdekében pedig már kora gyermekortól javasoltak.

A hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok korai iskolaelhagyásának megelőzése érdekében a tantárgyi fejlesztéseken felül további szocializációs, pályáorientációs, kommunikációs, informatikai felkészítésekre is szükség van. Azonban az ezekhez való hozzáférést is meg kell oldani, hiszen a megvalósult gyerekesély projektben a közösségi közlekedés megszervezése kiemelt jelentőségű volt a projekt sikeres megvalósítása szempontjából.

A települések úgy látják, hogy az egyik kiemelt problémájuk a gyermekek étkeztetése nem csak nyáron. Az adományozások egy része is erre irányul. Szintén kiemelik a települések az egészséges életmód, egészséges táplálkozás szükségességét.

Ki kell emelni még azt is, hogy a települések úgy látják, hogy a szabadidő hasznos eltöltésére is kellenek további programok, amelyek a gyerekeket, fiatalságot helyben tartják, ennek egyik lehetősége a közösségi programok mellett a sportprogramok szervezése.

A lakásvásárlás, -építés, továbbá a lakás fenntartásával, felújításával, karbantartásával kapcsolatos magas költségek megterhelőek minden család, de különösen a mélyszegénységben élő/roma fiatalok számára.

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Bikal				X	
Bodolyabér					
Egyházaskozár					
Hegyhátmaróc					
Kárász					
Komló	X			X	
Köblény					
Liget					
Magyaregregy					
Magyarhertelend					
Magyarszék			X	X	X
Mánfa				X	
Máza					
Mecsekpölöske					
Oroszló					
Szalatnak					
Szárász					
Szászvár					
Tófű					
Vékény					

Komlón két tanoda is működik két különböző roma szervezet gondozásában, melyek közül a Fekete Láng tanodának a működési területe Magyarszék településre is kiterjed. A Tanodák az előírásoknak megfelelően működnek. A Fekete Láng Tanodában hagyományőrző táncoktatás is folyik, és rendszeres fellépéseik vannak a táncsoportot alkotó gyerekeknek, fiataloknak nemcsak a vármegye területén.

Bikalon korábban EFOP-1.5.3. projekt valósult meg, az Alsómocsolád vezette projektben vett részt a település, a szolgáltatások ugyanazok voltak. Komlón valósult meg EFOP-3.3.5 projekt hasonló tartalommal mint a hegyháti településeken. A járásszékhelyen egyes CLLD projektek keretében a

fiatal/felnőtteknek bűnmegelőzési, közbiztonság javítása fórumok, lelki és testi egészséggondozás fórumok, önvédelmi bemutatók és sportprogramok valósultak meg. Magyarorszákon és Mánfán korábban is valósultak meg roma kulturális és hagyományőrző rendezvények. A természettudományi kompetenciák fejlesztését szolgáló pécsi székhelyű projektben hátrányos helyzetű komlói gyerekek is részt vettek.

Komlón működik a Kistérségi Családok Átmeneti Otthona, amely gyermekjóléti alapellátást nyújt bennlakásos formában krízishelyzetbe került családok és várandós anyák számára az egykori Komlói kistérséghez tartozó településeken.

A projektek befejeződésével, a források csökkenésével a programok és szolgáltatások száma jelentősen csökkent. Jelenleg a szolgáltatások többsége a családsegítő, valamint a köznevelési és a szakképzési rendszerben érhető el. A települések önmagukban csak a közösségi programokat tudják felkínálni az érdeklődőknek szociális helyzetűtől függetlenül. Tehetségpont nincs a járásban.

A helyi esélyegyenlőségi programokat áttekintve a halmozottan/hátrányos helyzetű diákok számára a legnagyobb probléma a kezdeti hátrányok leküzdése. A Hegyháti járáshoz hasonlóan sok gyermek a szegénység miatt kerül hátrányos helyzetbe, mivel a tanulási körülményei nem megfelelőek a családi környezetben. Problémát jelent az iskolakezdési kiadások.

A települések egy része úgy látja, hogy az egyik kiemelt problémájuk a gyermekek étkeztetése nem csak nyáron. Szintén kiemelik a települések az egészséges életmód, egészséges táplálkozás szükségességét. A gyermekfelügyelet megoldása szintén megoldásra vár egyes helyeken, mivel az anyák munkavállalását nehezíti a gyerekek szünidei otthonmaradása.

A járásban szintén nehézséget okoz a foglalkoztatottság növelése szempontjából az aluliskolázottság, ezért szorgalmazzák a továbbtanulást, legalább a középfokú végzettség megszerzéséig. Viszont úgy látják, hogy ehhez nem elég az oktatási és szakképzési rendszeren belüli szolgáltatások nyújtása, de velük együttműködve kell megoldani a diákok korai iskolaelhagyását. A digitális kompetenciák, jártasság emelését is fontosnak tartják egyes települések. A szabadidő hasznos eltöltésére irányuló, a sport- és a testmozgás programok kínálatát is szükségesnek látják emelni.

Komló helyi esélyegyenlőségi programjában az alábbiak találhatóak a hátrányos helyzetű gyerekekkel kapcsolatban:

- A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése szükséges a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
- A védelemben vett gyermekek száma növekedik a városban.
- A szocializációs hátrányok erősödése, gyermeknevelési készségek romlása a családokban.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma emelkedik, hátránykompenzációt segítő programok szükségesek.

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Bár					X
Bezedek					X
Dunaszekcső			X	X	X
Erdősmárok			X		X
Feked			X		X
Görcsöndoboka			X		X
Himesháza	X		X		X
Homorúd			X		X
Ivándárda			X		X
Kisnyárad			X		X
Kölked	X		X	X	X
Lánycsók			X	X	X
Lippó			X		X
Majs			X	X	X
Maráza			X		X
Mohács	X			X	
Nagynyárad			X	X	X
Palotabozsok	X		X	X	X
Sárok			X		X
Sátorhely			X		X
Somberek	X		X	X	X
Szebény			X		X
Székelyszabar			X		X
Szúr			X		X
Udvar			X		X
Véménd	X		X	X	X

Mohácson valósultak meg szegregált városi településrészek rehabilitációja, szintén szoft és infrastrukturális projektek keretében. Ugyanakkor nem érintették a fejlesztések az összes szegregálódott területet a városban. A szolgáltatások és fejlesztések igen sokrétűek voltak a lakhatási és életkörülmények javításán kívül is. Működtettek gazdálkodj okosan klubot, volt pályaorientáció, életpálya tanácsadás, pályaválasztási tanácsadás, egészséges életmód klub, egészségnapokat szervezettek, ifjúsági klubot hoztak létre, mellette fészekrakó klubot

működtettek, ezeken kívül voltak még generációk találkozási foglalkozások, kulturális, művelődési és hagyományőrző programok, sportnapok, környezetvédelmi napok, hitéleti programok, játszóházak, kézműves foglalkozások, nyári gyerektábor. A gyerekek fejlesztése érdekében kooperatív tanulási technikák oktatása, tanulás tanítása, tehetséggondozás, önértékelés, önfejlesztés, motivációs technikák elsajátítása is megvalósításra került.

A fiatal/felnőtteknek szóló programelemek a következők voltak: foglalkozások szülőknek, háztartásvezetési tanácsadás, adósságkezelési tanácsadás, komplex munkaerőpiaci mentorálás, álláskereső klub, álláskeresési tanácsadás, önismereti, személyiségfejlesztő foglalkozások, antidiszkriminációs programok, 7-8 osztályos képzés, OKJ képzések, képzésbe irányítás, képzési tanácsadás, egészséges életmód klub, egészségnapok, sportnapok, barkácsklub, ismeretfejlesztési programok, környezetvédelmi napok, hitéleti programok.

A járásban az EFOP-3.3.5 projektben a Mohácsi Tankerületi Központ programjai is megvalósultak: kompetencia fejlesztő foglalkozások és programok, sportfoglalkozások, kézműves foglalkozások és gyerektáborok. Dunaszekcső, Kölked, Lánycsók, Majs, Mohács, Somberek és Véménd települések köznevelési intézményeibe járó diákok számára voltak elérhetők a programok.

Palotabozsokon bentlakásos tábor volt hátrányos helyzetű gyerekek számára, ahol élménypedagógiai módszertant alkalmazva közösségépítési és szociális kompetenciák növelését szolgáló programelemek valósultak meg.

A projektfinanszírozás erre a járásra is jellemző a célcsoportnak nyújtott szolgáltatások, projektek tekintetében. A projektek lejártával minden új fejlesztés eredményeit a forráshiány és így a fenntartás pénzügyi nehézségei árnyékolják be.

Mohácson működik az Almáskert Biztos Kezdet Gyerekház, melynek működési területe az egész járásra kiterjed, így valamennyi településről fogadják a gyerekeket. A szolgáltatásaihoz való hozzáférést azonban nagymértékben befolyásolják a közlekedési nehézségek, kihívások.

Tehetségpont működik Dunaszekcső, Himesháza, Lippó, Somberek és Véménd általános iskoláiban, továbbá Mohácson 3 alapfokú intézményben és 2 óvodában, valamint 2 középfokú intézményben és a gyógypedagógiai intézményben. A himesházi tehetségpontban a gyengébb tanulónak felzárkóztató órákat biztosítanak fejlesztő foglalkozásokkal, korrepetálásokkal. Lemorzsolódott tanulók felzárkóztatását vállalják, hogy a tudás e diákok számára is érték legyen, és a bemeneti mérések értékelése alapján akár egyéni fejlesztéseket is tartanak. A somberek-i tehetségpontot a területileg illetékes családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, a pedagógiai szakszolgálattal, az iskolaorvossal, a védőnővel és az óvodai-iskolai szociális tevékenységet segítő szakemberrel kiépített kapcsolata segít a tehetséges, de hátrányos helyzetű gyerekek elkallódásának megakadályozásában. Integrált esélyteremtést és felzárkóztatást tudtak nyújtani komplex programokkal vidéki térségben élő gyerekek és fiatalok számára EFOP projekt segítségével. A Ghandi Gimnáziummal együttműködési szerződése van a vérédi tehetségpontnak. A mohácsi családsegítő- és gyermekvédelmi szolgálattal rendszeres kapcsolatban állnak és jelzik feléjük, ha egy tanuló igazolatlanul hiányzik, vagy ha nagyon sok az igazolt hiányzás, valamint azt is, ha úgy érzik, hogy a gyermeket a szülő elhanyagolja.

A mohácsi intézmények közül a Brodarics Téri Általános Iskolában működő tehetségponton a lemorzsolódott tanulók felzárkóztatására helyeznek szintén hangsúlyt, hogy a diákok számára a tudás legyen érték. A Baranya Vármegyei Szakképzési Centrum Mohácsi Radnóti Miklós Technikum és Szakképző Iskolája tanulóinak jelentős része hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű, ezért az intézményben különös gondot fordítanak az esélyteremtésre, a

hátránykompenzálásra, például az ösztöndíj programokkal. A tehetségpont specifikus programjai közül az egyik kiemelendő a diákok interperszonális kompetenciáinak emelésére irányul, céljuk a harmonikus személyiség kialakítása és a társas kapcsolati rendszerek megfelelő fejlesztése, mivel a jó együttműködő képesség és a teammunkára való alkalmasság az egyik legfontosabb munkavállalói tulajdonság.

Mohácson és Véménden a Roma Nemzetiségi Önkormányzatok együttműködnek a települési önkormányzatokkal, ezzel is segítve az esélyegyenlőségi célcsoportot. Véménden a roma nemzetiségi önkormányzat részt vesz a helyi általános iskolában működő tehetségpont zeneoktatásának finanszírozásában.

A gyermekes családok körében továbbra is több szociálisan hátrányos helyzetű háztartás van. A rászoruló gyermekeknek segítségre van szükségük a továbbtanulás lehetőségének biztosításához. Általában a halmozottan/hátrányos helyzetű gyerekek (tantárgyi, szociális, alapkompentencia) fejlesztése szükséges a településeken.

Hátrányos helyzetű fiatalok körében a könyvtárak látogatottsága, a kulturális és közösségi életben való részvételük alacsony. A hasznos szabadidő eltöltésére alkalmas lehetőségek a falvakban korlátozottak, hiányoznak a rendszeres programok.

A veszélyeztetett gyerekek száma emelkedik az önkormányzatok szerint. A gyermekek étkeztetését nemcsak szünidőben számos településen meg kell oldani. A szünidőben a gyermekfelügyelet, a gyermekek számára programok, foglalkozások biztosítása szükséges a szülők folyamatos munkavállalásához.

A mélyszegénységben élő/roma fiatalok nem nagy arányban vesznek részt a közösségi, kulturális programokon, illetve vannak olyan települések, amelyek nem tudnak számukra megfelelő programokat kínálni.

A halmozottan/hátrányos helyzetű diákok felsőoktatásba kerülése, illetve a tanulmányok folytatása jelentős anyagi ráfordítást igényel, ezért a pénzügyi támogatás indokolt.

Mohácson felmerülő problémák a helyi esélyegyenlőségi program intézkedési terve szerint:

- Az állami és nem állami fenntartású iskolák között növekvő eltérés van a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányában, ami szegregált intézmények kialakulásához vezethet.
- A szociális hátrányokat mérséklő, infrastrukturális és szakmai módszertani fejlesztésekre van szükség az egyenlő bánásmód követelménye és a szegregációmentesség, mint esélyegyenlőségi alapfeltételek érvényesülése érdekében.
- Nő a veszélyeztetett gyerekek száma Mohácson is.
- Az évismétlők és az országos kompetenciamérésben az elvárt követelmények alatt teljesítők körében jellemzően felülreprezentált a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű aránya.
- Szegregátumban élő gyermekek felzárkóztatása és esélyegyenlőségük támogatása szükséges.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Abaliget	X			X	
Aranyosgadány	X			X	
Áta					
Bakonya			X		X
Berkesd					
Birján					
Bogád			X		X
Bosta	X			X	
Cserkút					
Egerág					
Ellend					
Görcsöny					
Gyód					
Hosszúhetény	X			X	
Husztót			X		X
Keszű				X	
Kisherend					
Kovácsszénája					
Kozármisleny	X		X	X	X
Kökény					
Kővágószőlős					
Kővágótöttös					
Lothárd					
Magyarsarlós					
Nagykozár					
Ócsárd					
Orfú			X		X
Pécs	X		X	X	X
Pécsudvard					
Pellérd					
Pereked					
Pogány					
Regenye					
Romonya					

Szalánta				X	
Szemely					
Szilágy					
Szilvás					
Szóke					
Szókéd	X			X	

A járási adatokat nagymértékben befolyásolja, hogy a pécsi folyamatok, események együttesen kerülnek-e figyelembe vételre a járás többi jellegzetességével vagy sem. E megfontolásból külön kerülnek vizsgálatra a járási és a pécsi adatok.

A Pécsi Tankerületi Központ köznevelési intézményei közül a hosszúhetényi, a kozármislenyi és a szalántai iskolákban valósult meg EFOP-3.3.5 projekt kompetencia fejlesztő foglalkozások és programok, sportfoglalkozások, kézműves foglalkozások és táborok megszervezésével.

Abaligeten működik az Okoska Tanoda, a többi tanoda Pécsett van bejegyezve. Az Okoska Tanoda ellátási területe kiterjed Berkesdre, Bogádra, Husztótra, Kovácsszénájára, Kozármislenyre, Orfúre és Pécsre. A közlekedési kihívások itt is megnehezítik a szolgáltatáshoz való hozzáférést.

Tehetségpont működik Hosszúhetényben, Kozármislenyben és számos Pécsett. A hosszúhetényi alapfokú intézményben a tehetségpontnak a gyermekjóléti szolgálattal kiépített kapcsolata segít a tehetséges, de hátrányos helyzetű gyerekek elkallódásának megakadályozásában. A Kozármislenyben található Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány művészeti neveléssel foglalkozó tehetségpontja nagyon jó szakmai kapcsolat alakított ki a Gilvánfán aktív Szama da Noj!-Vigyázz Reánk! Egyesülettel és a Szent Márton Caritas Alapítvánnyal (Alsószentmárton). Az Alapítvány a környező településeken végzett hátránykompenzáló tevékenysége elismeréseként Közoktatási Megállapodást nyert el a szakminisztériumtól, így tudták korábban biztosítani a hátrányos helyzetű gyerekek részére az ingyenes hangszer, anyag, táncruha és kellék használatot, a különböző eszközök beszerzését, az utaztatások, szakmai rendezvényeken való részvétel ingyenességét. Minden évben tanulmányi jutalmat osztanak ki nehéz körülmények között élő, de ennek ellenére kiváló szorgalommal, példamutató hozzáállással teljesítették a tanévet és egyéni eredményeket értek el.

A többi járási településen hagyományosan az adománygyűjtés a jellemző „segítő szolgálat“. A települések általában nem tesznek különbséget a halmozottan/hátrányos helyzetű lakosság és a falu teljes lakossága tekintetében.

Ki kell emelni, hogy a Pécsett elérhető szolgáltatások a közlekedés szempontjából a legkönnyebben elérhetők a vármegyében a közlekedés vármegye székhely központú szervezettsége okán. Emellett a falubuszok segítik a pécsi szolgáltatások elérését.

Több településen a családok szociális helyzete kedvezőtlen, a szülők és a gyerekek aluliskolázottsága megfigyelhető. A megélhetési költségek növekedése miatt családi nehézségek adódnak. A családok elszegényedése hatással van a gyermek teljesítményére, a fiataloknak nincs jövőképe, különösen nem a falvakban. Emellett magas a gyermekvédelmi rendszerben regisztrált gyerekek száma.

A szociális hátránnyal küzdő gyermekek eredményes fejlesztése, felzárkóztatása szükséges. Tanulási, felzárkózási nehézségekkel küzdenek a falusi gyerekek. Ezt egyrészt a gyermekek életkörülményeinek javításában látják, illetve fejlesztő, kiegészítő programok szervezésében.

A járásban, de az egész vármegyében meghatározó Pécs központi szerepe. Pécssett projektfinanszírozástól független szolgáltatások is elérhetők egész évben.

Pécssett valósult meg szegregálódott városi területek rehabilitációja a mohácsi projektekhez hasonlóan városrészben. A beavatkozások az első projektben először 4 szegregálódott területre, majd a második projektben a Hősök tere környékét, Györgytelepet, a Fekete Gyémánt teret, a Pákolitz István utcát és Pécsbányatelepet érintették. Csakúgy mint a többi városrehabilitációs projektben, a lakhatási és életkörülmények javítása mellett itt is a közösségfejlesztés, a munkaerő-piaci szolgáltatások, különféle tanácsadások, fejlesztések, képzések, klubfoglalkozások és egészségfejlesztési programok voltak az előtérben. A gyerekeknek iskolán kívüli fejlesztő foglalkozásokat nyújtottak. Azonban ezeket a szolgáltatásokat is csak azok vehették igénybe akik az adott szegregálódott területen éltek. A nem kialakult szegregátumokban élő halmozottan hátrányos helyzetű családoknak bekapcsolódási lehetőségük nem volt.

Pécssett működő tanodák: Cigány Szociális És Művelődési Módszertani Bázis Tanoda, Dosta Sas Tanoda, Meszesi Tanoda, Élménytár Tanoda, KheTanoda.

Vadrózsa Biztos Kezdet Gyerekháznak is Pécs ad otthont. Ki kell emelni még a Csilla Gondviselés Házban elérhető szolgáltatásokat.

Pécssett működik a Gandhi Gimnázium és Kollégium, amely Magyarország és egyben Európa első roma nemzetiségi, érettségit adó intézménye, melyet 1994-ben alapítottak. A gimnáziumban 2002 óta felnőttoktatás is folyik levelező, illetve esti oktatás formájában. Az intézményben nagy jelentőséggel bírnak a cigány nyelvek (beás és romani) elsajátítását, valamint a cigány/roma kultúra bemutatását célzó tantárgyak. A köznevelési intézményben a tárgyi feltételek messzemenően biztosítottak, és a nevelés-oktatás keretében alternatív módszereket alkalmaznak: a kooperatív és projektmunkát részesítik előnyben. A tanulók többsége jelentős szociális hátránnyal érkezik az intézménybe, ahol arra törekednek, hogy ez ne akadályozza a diákokat a tanulmányaik során. Folyamatosan figyelik a gyerekek körülményeinek alakulását, és az anyagi lehetőségekhez mérten segítséget nyújtanak a szülőknek gyermekeik iskoláztatásában. A Gandhi Gimnázium több projektet is megvalósított az elmúlt időszakban, melynek eredményeit próbálják beépíteni a módszertanukba. A különböző projektekben tantárgyi fejlesztő foglalkozások (köztük idegen nyelv), tanulás segítő, drámapedagógiai és motivációs foglalkozások, pályorientációt, pályaválasztást elősegítő események, foglalkozások valósultak meg a közösségfejlesztés mellett. Ezen kívül prevenciós foglalkozások, áldozattá válás megelőzése foglalkozások, előadások, esélyegyenlőségi foglalkozások, előadások is szerepet kaptak. Tehetségpont is működik az intézményben.

A roma származású fiatal felnőttek számára a Pécsi Tudományegyetemen működő Roma Szakkollégium folyamatos fejlesztése is kiemelkedő. Az EFOP-3.4.1. projekt keretében tanulmányi ösztöndíj, tutori segítségnyújtás, mentori támogatás, kompetenciafejlesztő képzések, mentálhigiénés támogatás, kutatásokban való részvétel, tudományos írás publikálásának lehetősége, idegennyelvi kurzusok és közösségi programok voltak elérhetők.

A fiatal roma értelmiség kialakulása és megerősödése szempontjából a Gandhi Gimnázium és Roma Szakkollégium kulcsfontosságú szerepet tölt be.

Tehetségpontok:

- Az Eck Imre Alapfokú Művészetoktatási Intézményben különösen nagy hangsúlyt fektetnek a hátrányos helyzetű fiatalok művészeti nevelésére, szoros kapcsolatot alakítottak ki a Gandhi Gimnáziummal.
- Khetanipe a Romák Összefogásáért Egyesület kiemelten foglalkozik a hátrányos helyzetű, elsősorban – de nem kizárólag – cigány/roma származású gyerekekkel, fiatalokkal, számukra hasznos, érdekes programokat kínálnak. Működtetnek tanulószobát, valamint tanoda programot valósítanak meg. A családi napközijükben kiscsoportos, egyéni tanulássegítést is biztosító programokkal azon hátrányos helyzetű, de jó képességű, szívesen tanuló diákokat segítik, akik számára az otthoni tanulássegítés nem megoldott. Segítséget nyújtanak még ösztöndíjlehetőségek felkutatásában, a pályázatok benyújtásában, támogató nyilatkozatok, ajánlások megfogalmazásában. Olyan fiatalok, idősebbek továbbtanulását is támogatják, akiknek családi vagy magánéleti okok miatt a tankötelezettség idejét túllépve már nincs lehetősége befejezni az alapképzést, vagy továbbtanulni. A Gandhi Gimnázium esti tagozatára többen az egyesület anyagi támogatásával tudtak beiratkozni.
- Pécsi Református Tehetségpont: Kollégiumi, internátusi elhelyezés felkínálásával lehetőséget adnak a Baranyai Református Egyházmegye területén élő hátrányos helyzetű, tehetséges diákoknak középiskolai tanulmányaik elvégzéséhez.

Pécsett nagyszámú roma civil szervezet működik, jellemzően a kulturális, szociális és oktatási területen, de sok más szervezet is segíti a rászorulókat, mint például az egyházi szervezetek, illetve alapítványok és egyesületek. Azt is fontos kiemelni, hogy e szervezetek nemcsak Pécsett tevékenykednek, hanem a vármegye több településén is valósítanak meg programokat, projekteket, akciókat. Ezen túlmenően a Pécsi Roma Nemzetiségi Önkormányzat is szervez eseményeket és különböző formában segíti a rászorulókat.

Pécsett két családok átmeneti otthona működik, melyek szolgáltatásai: krízisintervenció, segítő beszélgetés, egyéni családi problémák feltárása, pszichológiai tanácsadás, jogsegélyszolgálat, életvezetési és háztartási ismeretek átadása, egészségügyi tanácsadás, segítségnyújtás a családi tradíciók, ünnepek megteremtésében és megőrzésében, segítségnyújtás a szociális és egyéb ügyek intézésében, információk a különböző segítő intézményekről, szervezetekről, közvetítés az adott problémával foglalkozó intézmény, szervezet felé, tájékoztatás munkalehetőségekről, átképzési programokról, pénzbeli ellátások igénybevételek lehetőségeiről, ünnepek megtartása, programok szervezése, kézműves klub, az intézményen belüli közös programok szervezése (kertrendezés, virágültetés, szalonnasütés stb.).

A városi esélyegyenlőségi program intézkedési tervében szereplő megállapítások az alábbiak:

- A gyermekeket és családjaikat célzó humán szolgáltatások elérhetőségének és minőségének javítása szükséges. A humán szolgáltatások területi egyenlőtlensége különösen a mélyszegénységben élő és roma származású családok esetében megnehezíti azoknak az alapvető fontosságú szolgáltatásoknak az igénybe vételét, melyek a hátrányok kompenzálásával csökkentenék az egyenlőtlenségeket.
- Cél az esélyteremtő és az oktatási szegregációt mérséklő megoldások pécsi közoktatási intézményeken belül, intézmények között, illetve egyéb humán szolgáltatók bevonásával. Az oktatás területén a mélyszegénységben élő, roma származásúak esetében jelenlévő esélyegyenlőtlenségből fakadó hosszútávú hátrányok felnőttkorban gyakran eredményeznek halmozottan hátrányos helyzetet és hozzájárulnak a társadalmi

kirekesztődéshez. Már az óvodaválasztás és óvodai beiratkozás folyamatával megindul a társadalmi kirekesztődés, egyes óvodák nem biztosítanak elhelyezést roma kisebbségi családok gyermekeinek. A szegregált városrészekben és iskolákban kevésbé érvényesül a közösség húzóhatása, csökken a tanulási motiváció, erősödik a lemorzsolódás.

- A gyermekétkeztetés fejlesztése szükséges Pécssett is. A szegregátumokban, peremterületeken élő hátrányos helyzetű családok számára nehezen elérhető a (törvényben nevesített) szünidei gyermekétkezés. Ahhoz, hogy intézményi keretek között vagy szünidei étkezéshez hozzá jussanak a rászorulók, összehangolt logisztika szükséges. Jelenleg az intézményi gyermekétkeztetés megoldott, a szünidei gyermekétkeztetés elérése nehézkes. Az elérési pontok városi szinten 5 kiosztó pontot jelentenek, de ez nem minden esetben igazodik a területen élő rászorultak területi, lakhely szerinti sajátosságaihoz - nagy távolságok jellemzők az elosztó pontok és a peremterületen élők között.
- A speciális hátrányokkal küzdő gyermekek, köztük a mélyszegénységben élő és roma származású gyerekek, fiatalok esélyegyenlőségének támogatása szükséges, mivel megfelelő fejlődésükhöz, beilleszkedésükhöz a jelenlegi humánszolgáltató intézményekben nem kapnak elegendő segítséget.

Pécsváradi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Apátvarasd					
Erdősmeckske					
Erzsébet					
Fazekasboda					
Geresdlak					
Hidas					
Kátoly					
Kékesd					
Lovászhetény	X			X	
Martonfa					
Mecseknádasd				X	
Nagypall					
Óbánya					
Ófalu					
Pécsvárad	X			X	
Szellő					

Zengővárkony					
--------------	--	--	--	--	--

Lovászhetényben Jó Kis Hely működik, annak komplex szolgáltatásaival. Pécsváradon Adományboltot üzemeltet egy helyi civil szervezet. Pécsváradon a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat rendszeresen szervez programokat a roma származású lakosoknak.

Tehetségpont működik Mecseknádasdon és Pécsváradon. A mecseknádasdi tehetségpont együttműködik a területileg illetékes család- és gyermekjóléti központtal, az iskolaorvossal, a védőnővel és az óvodai-iskolai szociális tevékenységet segítő szakemberrel és az iskolapszichológussal, hogy a tehetséges, de hátrányos helyzetű gyerekek elkallódásának megakadályozzák. A pécsváradon elsősorban Pécsváradon és környékén, valamint Baranya vármegyében élő gyermekek, beleértve a hátrányos, nehéz sorsú kisgyerekek felkarolását is céljának tartja. Felzárkóztatás esetében a tanuló szintjének megfelelő feladatokkal segítik a megértést, a gyakorlást és a fejlesztést egyéni foglalkozás keretein belül, illetve kiscsoportos felzárkóztatás esetében differenciált munkaformában.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a járásban kevesebb lehet a hátrányos helyzetű, illetve mélyszegénységben élő és/vagy roma gyermek. A hátrányos helyzetben lévő családok, gyermekek részére egy településen említik meg a kora gyermekkori, egészségügyi, szociális, oktatási téren meglévő hiányosságok fejlesztésének szükségességét. Két településen említik meg, hogy egyéb más okok mellett a szülők alulképzettsége is okozhatja a családi közös programok hiányát, illetve a társadalmi normáknak megfelelő helyes életvitelt, értékrendet, együttélési szabályokat. Egy településen okoz gondot a korai iskolaelhagyás.

Általában a települések nem tesznek különbséget a lakosaik között, így az esélyegyenlőségi célcsoportok tekintetében kimondottan célzott tevékenységekről is nehezen beszélhetünk.

Sellyei járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Adorjás	X			X	
Baksa	X			X	
Baranyahídvég				X	
Besence	X			X	
Bogádmindszent	X		X	X	X
Bogdása					X
Csányoszró	X			X	X
Drávafok	X			X	

Drávaiványi	X		X	X	X
Drávakeresztúr					
Drávasztára	X			X	
Felsőszentmárton					X
Gilvánfa	X			X	
Hegyszentmárton	X			X	
Hirics	X			X	
Kákics			X		X
Kemse					
Kisasszonyfa					
Kisszentmárton	X			X	
Kórós					
Lúzsok	X			X	
Magyarmecske					
Magyartelek					
Markóc				X	
Marócsa			X		X
Nagycsány				X	
Okorág			X	X	X
Ózdfalu	X		X	X	X
Páprád					
Piskó	X			X	
Sámod	X			X	
Sellye	X			X	
Sósvertike	X		X	X	X
Tengeri				X	
Téseny	X			X	
Vajszló				X	
Vejtí	X			X	
Zaláta	X			X	

A Sellyei járás Baranya vármegye gazdasági-társadalmi szempontból legrosszabb helyzetben lévő járása, komplex programmal fejlesztendő járás.

A Sellyei járásban Gilvánfán valósult meg szegregált területek rehabilitációs programja. A település már régóta kiemelt helyszíne a szociális, felzárkózási projekteknek. A településen az Önkormányzat az egyetlen foglalkoztató (közfoglalkoztatás), a szociális szervezetet kényszertörés alatt áll.

Az EFOP-1.5.3. konstrukcióban a hátrányos helyzetű fiatal/felnőttek vehettek részt különböző mértékű és mélységű, de a foglalkoztathatóságot növelő programokban, tanácsadásokban és tréningekben, mint például kompetenciafejlesztés, munkavállalási tanácsadások, motivációs tréningek stb. A projektekbe következő települések kerültek bevonásra: Adorjás, Baksa, Bogádmindszent, Bogdása, Csányoszró, Drávafok, Drávakeresztúr, Drávasztára, Felsőszentmárton, Hegyszentmárton, Hirics, Kisszentmárton, Magyarmecske, Piskó, Sellye, Vajszló, Vejtí és Zaláta. Továbbá Piskón Bari Shej projekt is megvalósult.

Sellyei központtal Gyerekesély program valósult meg, amelynek egyes fejlesztései még napjainkban is működnek. A programra nagymértékben rányomta a bélyegét a járványügyi veszélyhelyzetből adódó korlátozások.

A sellyei központú Humán kapacitások fejlesztése az Ormánság szívében projektben a cél a területi különbségek és a településméretből adódó társadalmi hátrányok csökkentése volt a Sellyei járásban. A projektben sor került a települési önkormányzatok által fenntartott alapszintű humán közszolgáltatásokban dolgozó szakemberek tovább/képzésére, tapasztalatcserére a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése érdekében, különös tekintettel a hátrányos helyzetű emberek hozzáféréseinek biztosítására, a gyermekek/tanulók személyiség és kompetenciafejlesztését, iskolai és munkaerő-piaci érvényesülését elősegítő iskolán kívüli programok megvalósítására, helyi kezdeményezések támogatására kiemelt figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű gyerekek/tanulók bevonására. Célként jelent meg projektben a hátrányos helyzetű gyerekek/tanulók/hallgatók közneveléshez/felsőoktatáshoz való hozzáféréseinek biztosítása és a komplex óvodai szolgáltatásfejlesztés, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyerekek óvodai neveléshez való hozzáféréseinek biztosítására. A megvalósított programok többek között magukban foglalták a tudatos pénzügyi magatartás kialakítása foglalkozásokat, pályaválasztási programokat, kompetenciafejlesztéseket iskolásoknak, illetve az alapkompenciák, tanulási kompetenciák fejlesztését óvodásoknak. Tartalmazott még egészségnapokat és sportprogramokat is.

A Sellyei járásban működik a legtöbb Felzárkózó települések program a vármegyében: Bogádmindszent, Drávafok, Drávaiványi, Gilvánfa, Hirics, Kisszentmárton, Lúzsok, Piskó, Sósvertike és Tésény. A felzárkózó települések programban településenként eltérő szolgáltatások érhetők el figyelembe véve a helyi adottságokat, szükségleteket és igényeket. Vejti településnek készült még el lakhatási beavatkozási terve, de a településen nem lett bevonva a felzárkózó települések programba.

Utazó vagy mobil jelenlét pont szolgáltatás érhető el havi vagy heti rendszerességgel Baksa, Baranyahídvég, Besence, Csányoszró, Dravasztára, Kisasszonyfa, Magyarmecke, Markóc, Okorág és Ózdfalu településeken. Ez „buszos“ kitelepülést jelent előre meghatározott időpontokban.

Jó Kis Hely található Drávafokon és Hiricsen. Biztos Kezdet Gyerekház került kialakításra Hegyszentmártonban és Sellyén. A hegyszentmártoni intézmény Ózdfaluról és Bogádmindszentről vehető még igénybe. A sellyei gyerekházba Drávaiványiból, Kákicsról, Marócsáról, Okorágról, Sósvertikéről fogadnak gyerekeket és szüleiket. A Teklafalui intézmény átmenetileg zárva, így Bogdása és Felsőszentmárton településekről a szolgáltatás elérése szünetel. Gilvánfán működik Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda.

A járásban egyedül Drávafokon működik tehetségpont az általános iskolában. A diákok az Ormánság hat hátrányos helyzetű településéről érkeznek. Hátrányos földrajzi helyzetük ellenére sok gyermek a szülők tudatos döntése alapján, tehetséggondozást várva kerül az iskolába. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók integrált nevelése és oktatása is a feladatai között szerepel.

A járás településeinek helyi esélyegyenlőségi programjai, illetve az intézkedési tervek jól tükrözik a járási nehézségeket. A HEP-ek 2022-es és 2023-as keltezésűek, amely azt mutatja, hogy a megvalósult és folyó felzárkózási programok hatásai, eredményei még nem érték el céljukat, azaz több időre és több célzott projektre, programra, fejlesztésekre van szükség a járásban.

A településeken sok nehéz helyzetben lévő család és ezáltal gyermek él. Több településen úgy látják, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek száma folyamatosan növekszik. Például a besencei gyerekek többsége jelentős hátránnyal kezdi meg általános iskolai tanulmányait, hátrányaik mérsékléséhez az iskolák csak korlátozott mértékben tudnak hozzájárulni. Ez viszont nem csak Besencére igaz, hanem más településekre is az esélyegyenlőségi programok alapján. A halmozottan/hátrányos helyzetű gyerekek egy része már az általános iskolában is küszködik, mert különböző egyéni fejlesztésekre lenne szükség a felzárkózásukhoz. Az alapkompenciáik fejlesztésére lenne szükség, cél, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek alapkészségei és alapkompenciái elérjék az életkoruknak megfelelő szintet. A gyenge általános iskolai teljesítmény sok gyermek esetében a továbbtanulás sikertelenségét vonja maga után.

A gyerekek későbbi munkaerő-piaci helyzetének alakulását nagymértékben meghatározza az iskolához, oktatáshoz fűződő viszonyuk. Csányoszró HEP-jében ezt úgy fogalmazzák meg, hogy az adott iskolát vonzóvá kell tenni a gyerekek számára, hogy a fiatalok helyben kaphassák meg a továbbtanuláshoz nélkülözhetetlen, minőségi alapképzést. Továbbá növelni kell a fiatalok motivációját annak érdekében, hogy befejezzék a megkezdett iskolát, esetleg magasabb végzettséget szerezzenek. Több település szerint ezért is fontos feladat lenne a hátrányos helyzetű gyermekek tehetség gondozása, illetve támogatása, például ösztöndíjjal.

A települések úgy látják, hogy a halmozottan/hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok esetében magas az iskolai lemorzsolódás a járásban, a középiskola, szakmunkásképző intézmény végzettség nélküli elhagyása, így a szakképzetlenek száma is magas a körökben. Így már eleve lépéshátrányba kerülnek a foglalkoztatásnál, illetve a munkaerő-piaci karrier sikertelensége is jellemző.

A hiricsi HEP-ben azt a problémát vetették fel, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek sokszor érzik magukat kirekesztettnek, hiszen erősen korlátozott anyagi lehetőségeik miatt nem jutnak el kirándulásokra, a nagyobbak pedig az edzőterembe, táborokba, ki sem mozdulnak a legszűkebb környezetükből. A szabadidő hasznos eltöltését nem ismerik.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során több településen beazonosított problémaként merült fel, hogy nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, illetve a pedagógusok között. Ezért fejlesztési javaslatként a nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítését fogalmazták meg.

Az érintett települések szerint sellyei kistérség területén működő gyermekjóléti szolgálat szakdolgozói létszáma alacsony, munkatársai leterheltek, kevés idő jut egy-egy gyermek gondozására. A sellyei kistérségben dolgozó, szociális munkával foglalkozó intézmények és szervezetek tevékenységében alig-alig jelennek meg a preventív szociális munka elemei.

A 3-14 éves korosztály egészségfejlesztését, az egészségtudatosság ösztönzését tartják szükségesnek több önkormányzatnál, például. egészség- és sportnapok, nyári táborok szervezésével az egészséges életmódra nevelés jegyében, a táplálkozási ismeretek fejlesztésével, lelki segítségnyújtással, pszichés megsegítéssel. A korai fejlesztés és a hozzá kapcsolódó információk hiánya jellemző. A szülők aluliskolázottsága, zárkózottsága miatt a korán feltárható problémák felismerésének hiánya.

Gilvánfán problémaként jelenik meg, hogy a szülők és a várandósok egy része nem jelenik meg a védőnő által előírt, előre egyeztetett találkozókra, késedelembe vannak a státuszvizsgálatokkal.

Több településen, illetve a térségben nincs olyan szolgáltatás, amely a 0-3 éves korú gyermekek nappali elhelyezését vállalná, ez sok esetben a nők munkába helyezését is akadályozza.

Számos településen probléma, hogy a veszélyeztetett gyermekek száma magas. Ezért igyekeznek a szülők ismereteinek bővítését célzó programokat megvalósítani a gyermekgondozás és -nevelés terén, a helyes, támogató szülői attitűd kialakítása végett-

A távolabbi munkavállalás akkor is nehéz a járásban, ha az érintett településen a tömegközlekedés jónak mondható, mert a mentrendek nem igazodnak a több műszakos munkarendhez, mely jellemzően a gyárakban gyakoriak, ahol a helyi lakosok a legnagyobb valószínűséggel tudnának elhelyezkedni. Ugyanezzel a közlekedési problémával állnak szemben a helyi lakosok azon szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek időponthoz kötöttek.

A szenvedélybetegségek (alkoholizmus, droghasználat) térhódítása a mélyszegénységben élő/roma fiatalok körében trendként jelentkezik, amely tovább rontja végső soron a munkavállalási lehetőségeiket.

Siklói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Alsószentmárton	X			X	
Babarcszőlős					
Beremend	X			X	
Bisse					
Cún	X			X	
Csarnóta					
Diósvizló	X			X	
Drávacsehi					
Drávacsepely					
Dráwapalkonya					
Dráwapiski					
Drávaszabolcs	X			X	
Drávaszerdahely					
Egyházasharaszti	X			X	
Garé					
Gordisa					
Harkány				X	
Illocska					
Ipacsfa					
Ivánbattyán					
Kásád					

Kémes	X			X	
Kisdér					
Kisharsány					
Kisjakabfalva					
Kiskassa					
Kislippó					
Kistapolca					
Kistótfalu					
Kovácskő					
Lapáncsa					
Magyarbóly				X	
Márfa					
Márok					
Matty					
Nagyharsány	X				
Nagyótfalu					
Old	X			X	
Palkonya					
Pécsdevecser					
Peterd					
Rádfalva					
Siklós	X			X	
Siklósbodony	X			X	
Siklósnagyfalva	X			X	
Szaporca					
Szava					
Tésénfa					
Túrony					
Újpetre	X			X	
Villány					
Villánykövesd					
Vókány					

A Siklósi járásban Alsószentmárton, Old, Siklósnagyfalva és Egyházasharaszti települések helyzete a legkedvezőtlenebb gazdasági és társadalmi szempontból. Alsószentmárton teljesen szegregálódott településnek számított a 2011. évi népszámlálási adatok szerint.

Oldon és Siklóson valósult meg szegregálódott területek rehabilitációjára vonatkozó projekt, amelyek már lezárultak és fenntartási időszakban vannak. Az oldi projektben nyújtott szolgáltatások hasonlatosak voltak a versendi fejlesztésekhez. Siklóson integrált költözés valósult meg egy vármegyei szinten nagyobb lélekszámú településen. A Váralja szegregátum is alaposan megváltozott a kezdeti időkhöz képest. A jelenlegi és egykori váraljai lakosok sokféle szolgáltatásban részesültek leginkább a szemléletmód váltás és a háztartásgazdálkodás, valamint a munkavállalás tekintetében. OKJ és szakmai képzések is megvalósultak. Bűnmegelőzési és prevenciók foglalkozások és események szintén voltak. Nagy hangsúlyt fektettek a megvalósítók a gyerekek fejlesztésére is.

Alsószentmárton, hasonlóan Gilvánfához kiemelt jelentőségű a szociális, humán fejlesztések területén. Nagyszámú projekttel próbálnak segíteni különböző civil szervezetek a helyi lakosság helyzetén. A gyerekek mellett a fiatal/felnőttek is sokfajta programba kerültek bevonásra, kiemelten kompetenciafejlesztésekbe, munkavállalást elősegítő foglalkozásokba, családsegítési tanácsadásokba. A gyerekeknek a különböző kézműves és játékfoglalkozások mellett a pályaorientációra és a pályaválasztásra is nagy hangsúlyt fektettek a projektekben.

Az EFOP-3.3.5 köznevelési projektben a hátrányos helyzetű tanulók kompetencia fejlesztő foglalkozásokon és programokon, sportfoglalkozásokon, kézműves foglalkozásokon és táborokban vehettek részt. A résztvevő köznevelési intézményeknek helyet adó települések Beremend, Drávaszabolcs, Egyházasharaszti, Harkány, Magyarbóly, Siklós, Villány voltak.

Jelentős volt a járási települések részvétele az EFOP-1.5.3 konstrukciókban, amelyekben többek között szűrővizsgálatokon, munkavállalást elősegítő programokon, prevenciós foglalkozásokon stb. vehettek részt a helyi lakosok. A különböző projektekben és településeken eltérő szolgáltatások voltak elérhetők. A projektekben résztvevő települések a következők voltak: Beremend, Drávaszabolcs, Drávaszerdahely, Gordisa, Egyházasharaszti, Harkány, Kásád, Kémes, Kistapolca, Márfa, Márok, Matty, Rádfalva, Szava.

Alsószentmárton részt vesz a felzárkózó települések programban komplex fejlesztéssel, emellett tanoda is működik a településen. Cúnban és Kémesen Jó Kis Hely létesült és működik.

Egyházasharaszti és Siklósnagyfalu helyzete sem sokkal jobb. Hasonlóan Oldhoz magas a szegregáltsági mutatója a két településnek. Lakhatási beavatkozási terv is készült a két községre, ugyanakkor nem vesznek részt fejlesztésekkel a felzárkózó települések programban.

Alsószentmártonban működik a Tan Kapuja Buddhista Gimnázium és Általános Iskola. Létrehozásának és működésének legfőbb célja, hogy a hagyományos iskolarendszerekből kihulló, többségében roma/cigány fiatalokat felzárkóztassa, érettségéhez, ettől függő piacképes szakmához, lehetőség szerint minél magasabb számban a felsőoktatásban folytatott továbbtanuláshoz juttassa. Az intézmény a többségében izolált közösségekben, mélyszegénységben élő diákokat célozza meg, akik el sem jutottak a hagyományos középszintű oktatásig, illetve abban kudarcot vallottak, abból kihullottak. Céljuk tehát, hogy második esélyt teremtsenek e fiatalok számára.

A járásban 9 tehetségpont működik, ebből 5 Siklóson. A nagyharsányi intézménybe Dél-Baranya nyolc hátrányos helyzetű településéről érkeznek, a tehetséggondozás a hátránykompenzáció részévé vált az általános iskolában. A Siklósi Művészeti Iskola Dél-Baranya aprófalvaiban, a határmelléki települések iskoláiban is végzik a művészetoktatást. Az adott helyi intézményekkel együttműködési megállapodás alapján tanáraink segítik nemcsak a tehetséggondozást, hanem a hátránykompenzációt is. Kanizsai Tehetségpontban (Siklós) a hátrányos helyzetű tanulókat mentorként segítik, törekednek a nekik szóló pályázati lehetőségek felkutatására és megvalósítására. A klasszikus tehetségek mellett kiemelt figyelmet fordítanak a szociokulturálisan hátrányos helyzetű tehetség-ígéretekre.

A járás településein sok a roma kulturális és nemzetiségi program, valamint az adományosztás is jelentős.

A probléma egyrészt a projektfinanszírozás. Nagyon sok új fejlesztést forrás hiányában nem tudnak fenntartani a települések, illetve a civil szervezetek. A másik probléma, például

Alsószentmárton és a zsáktelepülések esetében a közlekedési anomáliák miatt a szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A helyi esélyegyenlőségi programok tartalmát nézve a járásban egyes településeken magas a halmozottan/hátrányos helyzetű családok száma, nagyfokú a munkanélküliség és a háztartások adósság csapdában vannak, köztük felülreprezentált a roma lakosság. A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok elszegényedése a meghatározó, a gyermek oktatásának anyagi terheit sem tudják vállalni. Számos településen nem meglepő, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek száma magas, őket szociális lemaradás jellemzi. A folyamatosan növekvő számú halmozottan/hátrányos helyzetű gyermek állandósuló feladatot ró a köznevelési intézményekre a felzárkóztatásuk, beilleszkedésük biztosítása érdekében.

Az érintett önkormányzatok szerint a felnőtt lakosság körében meglévő alacsony iskolázottság, különösen a családok esetében a gyermekek iskolai előmenetelére is hatással van. A szülői ösztönzés, támogatás hiánya, a „ráhagyó” nevelési elvek, rossz szülői példa követése (például alkoholizmus, munkakerülés) számos esetben a gyerekek tanulási motivációját csökkentik, sok az iskolai hiányzás, magas a lemorzsolódás. Ennek eredményeként nem szereznek szakmát, nem tanulnak tovább, alacsony iskolai végzettségűek maradnak és nő körükben a munkanélküliség esélye, annak újratermelődése. Drávacsepely írja az intézkedési tervében, hogy „nem minden gyermek szerez középfokú végzettséget, szakmunkás bizonyítványt, a felsőfokú végzettség pedig ritka kivételnek számít a faluban“. Valószínűsíthetően ezzel a problémával többjársábeli település is szembesül.

A siklósi HEP-ben a következők olvashatók: „A szülők problémáinak transzgenerációs volta beavatkozás nélkül, diszfunkcionális családi minták generációról - generációra történő átörökítését, a minták rögzülését eredményezi, mely tendencia hatása a segítő tevékenység folytatása során már jelenleg is tapasztalható. A gyermekek fizikai, egészségügyi, értelmi, érzelmi és szocializációs fejlődéséhez szükséges feltételeket a szülők nem képesek biztosítani, melynek következményeként a gyermekek hátrányai behozhatatlanná válnak.“

A veszélyeztetett gyermekek számának emelkedése figyelhető meg a járásban. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése jellemzi. A szociális helyzet, az elszegényedés a higiénia hiányát vonhatja maga után, ami kirekesztettséghez vezet.

Pár településen már elég fiatal korban kerülnek rossz társaságba a gyermekek, ahol jellemző a drog, valamint az alkohol fogyasztás.

Az alsószentmártoni HEP 2024-es keltezésű, de arról írnak, hogy a fiatalkorúak körében emelkedik a nem kívánt terhességek száma, amit képzési és felvilágosító programok révén kívánunk csökkenteni.

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK	Közösségi programok szolgáltatások VOLTAK, de nem helyben
Bicsérd				X	
Boda					
Bükkösd	X			X	
Cserdi	X			X	
Csonka-mindszent					
Dinnyeberki					
Gerde				X	
Gyöngyfa					
Helesfa					
Hetvehely				X	
Kacsóta					
Királyegyháza				X	
Okorvölgy					
Pécsbagota					
Sumony	X			X	
Szabad-szentkirály	X			X	
Szentdénes	X			X	
Szentkatalin			X		X
Szentlőrinc	X			X	
Velény					
Zók					

A Szentlőrinci járásban a legjelentősebb projektek az elmúlt időszakban az EFOP-1.5.3 konstrukcióban valósultak meg a hátrányos helyzetű fiatal/felnőttek célcsoportját tekintve, a gyerekeknek pedig az EFOP-3.3.5 a köznevelési intézményekben. A Szentlőrinci járásban Bicsérd, Bükkösd, Hetvehely, Királyegyháza, Szentlőrinc településen található köznevelési intézmények vettek részt a tankerületi projektben.

A hátrányos helyzetű fiatal/felnőtteknek szóló programok és szolgáltatások projektenként és településenként változó képet mutattak. Egészségfejlesztési, sport és esetleg prevenciós foglalkozások valósultak meg Csonkamindszent, Gerde, Gyöngyfa, helesfa, Hetvehely, Kacsóta, Okorvölgy, Pécsbagota, Szentkatalin, Velény és Zók településeken. Bicsérd, Bükkösd, Királyegyháza, Sumony, Szabadszentkirály, Szentdénes és Szentlőrinc településeken

egészségfejlesztési és sportprogramok, prevenciós foglalkozások mellett munkavállalást segítő tanácsadások, foglalkozások is megvalósultak.

Cserdi település vesz részt a felzárkózó települések programban komplex fejlesztéssel. Szentlőrincen Tanoda működik. Szentkatalinról elérhetők az abaligeti Okoska Tanoda szolgáltatásai.

Tehetségpontok Bükkösdön és Szentlőrincen működnek. A Bükkösdői Általános Iskolában működő integrációs pedagógiai program alkalmazásával mintát próbálnak adni a halmozottan/hátrányos helyzetű tanulók oktatására és nevelésére, kitüntetetten arra, hogy miként lehet a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek sokféleségével – benne a művészeti nevelési eszközeivel e gyerekek humanizációját megteremteni, tehetségüket kibontakoztatni, a diákok alkotás iránti érdeklődését felkelteni és a vizuális kifejezés sokféleségével őket megismertetni.

A táblázatban megjelölt járási településeken rendszeresen vannak roma nemzetiségi, kulturális, vagy a helyi roma nemzetiségi önkormányzat által szervezett programok, akciók.

A helyi esélyegyenlőségi programokból az derül ki, hogy a sokgyermekes családoknál, gyermeküket egyedül nevelőknél, munkanélkülieknél, szakképzetlen szülőknél gyakran előfordul, hogy jövedelmük a létminimumot sem éri el. Ezáltal csökken a gyermekek életszínvonala, egyre rosszabb szociális helyzetbe kerülnek a gyermekek, végeredményben a járásban növekedik a hátrányos helyzetű gyermekek számának növekedése.

Csakúgy, mint a Siklói járásban ebben a térségben is az otthoni körülmények erőteljesen befolyásolják a gyerekek iskolai előmenetelét. Számos esetben a szülőktől látott rossz példa és életút másolása miatt a gyerekek nem látják, nem ismerik fel a helyes életvezetést. Egyes szülők hanyagsága, nem törődése és ösztönző hatása miatt a gyerekek megmaradnak a tudatlanság és az aluliskolázottság szintjén. Nem meglepő tehát a halmozottan/hátrányos helyzetű gyermekek alacsony átlaga az országos kompetenciafelméréseken.

Az alacsony iskolai végzettség prognosztizálhatóan mélyszegénységhez és a tartós munkanélküliséghez vezet a járásban. A tanulásra történő motiválás ezért elengedhetetlen. Továbbá a kedvezőtlen szociális helyzetből, de leginkább a háztartások és az egyének rossz gazdasági helyzetéből adódó létbizonytalanság miatt a mélyszegénységben élő/roma fiataloknak nincs jövőképük. A motiváció, a továbbtanulási tanácsadás ezért számukra is nagyon fontos.

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatók, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Közösségi programok szolgáltató s-ok VOLTAK	Közösségi programok szolgáltató s-ok VOLTAK, de nem helyben
Almamellék					
Almáskeresztúr			X		X
Bánfa					
Basal			X		X
Boldogasszonyfa					
Botykapeterd					
Bűrös					X
Csebény					
Csertő			X		X
Dencsháza	X			X	
Endrőc					X
Gyöngyösmellék					X
Hobol	X			X	X
Horváthertelend					
Ibafa					
Katádfa	X			X	
Kétújfalu	X			X	X
Kisdobsza	X			X	
Kistamási	X			X	
Magyarlukafa					
Merenye	X			X	
Molvány					
Mozsgó	X			X	
Nagydobsza	X			X	
Nagypeterd	X		X	X	X
Nagyváty					
Nemeske					

Nyugotszent- erzsébet					
Patapoklosi	X	X		X	
Pettend				X	
Rózsafa					
Somogyapáti	X		X	X	X
Somogyhárságy	X			X	
Somogyhatvan	X		X	X	X
Somogyviszló			X		X
Szentegát			X		X
Szentlászló					
Szigetvár	X		X	X	X
Szörény					X
Szulimán			X		X
Teklafalu	X			X	
Tótszentgyörgy			X		X
Várad					X
Vásárosbéc					
Zádor	X			X	

A Szigetvári járásban is a legjelentősebb projektek az elmúlt időszakban az EFOP-1.5.3 konstrukcióban valósultak meg a hátrányos helyzetű fiatal/felnőttek célcsoportját tekintve, a gyerekeknek pedig az EFOP-3.3.5 a köznevelési intézményekben. A Szigetvári járásban Hobol, Kétújfalu, Mozsgó, Nagydobsza, Nagypeterd, Somogyapáti, Szigetvár településeken található köznevelési intézmények vettek részt a tankerületi projektben.

A hátrányos helyzetű fiatal/felnőtteknek szóló programok és szolgáltatások projektenként és településenként változó képet mutattak. A legjellemzőbb szolgáltatások a képzések megvalósítása, az ön/foglalkoztatást elősegítő programok és az egészségmegőrzési, illetve egészségfejlesztési foglalkozások, események voltak. Települések, melyek részt vettek a projektekben: Bánfa, Boldogasszonyfa, Nagydobsza, Patapoklosi, Somogyapáti, Szentlászló és Szigetvár.

Dencsházán Bari Shej és Tanoda projekt is megvalósult. Jelneleg a községben Felzárkózó települések program folyik komplex fejlesztéssel. Ezen kívül Patapoklosiban, Somogyapátiban, Somogyhatvanban és Zádorban valósul meg Felzárkózó település program.

A Teklafaluban létrehozott Biztos Kezdet Gyerekház átmenetileg zárva tart, így szünetel a szolgáltatás Bűrüs, Endrőc, Gyöngyösmellék, Hobol, Kétújfalu, Sörény, Szigetvár, Várad és Zádor lakossága számára is. Jó Kis hely működik Katádfán, Kisdobszán és Zádorban. Azonban Biztos Kezdet Gyerekházak működnek Mozsgón és Patapoklosiban. A mozsgói intézmény szolgáltatásai igénybe vehetők a következő településeken: Almáskeresztúr, Csertő, Hobol, Nagypeterd,

Szigetvár, Szulimán és Tótszentgyörgy településeken. A patapoklosi intézménybe még Basalból, Somogyapátiból, Somogyhatvanból és Somogyviszlóból fogadnak gyerekeket és szüleiket.

Szigetváron a Móra Ferenc lakótelep 1. szegregátumban megkezdődtek a szegregátum rehabilitációs projektek. Széles körű szolgáltatás és programnyújtás jellemzi a szoft projektet az adósságkezelési tanácsadástól a közösségi programokig. A felnőtt lakosság mellett a gyerekek, fiatalok is a célcsoportba tartoznak. A projektek várható befejezése 2027-re prognosztizálható.

Tehetségpontok Szigetváron működnek (3 db). Közülük a Kapronczai Alapfokú Művészeti Iskola tehetségpontjának célja a művészeti nevelés közkinccsé tétele, a városi iskolák mellett a hátrányos helyzetű kis településekre való eljuttatása. Működési területe Bóly, Szentlőrinc, Szigetvár, Selye környékének halmozottan hátrányos helyzetű településeire terjed ki. A táncművészet és képzőművészet oktatását kiemelkedően fontosnak tartják a roma gyerekek és a szegénységben élők egyéni hátrányainak leküzdésében.

Szigetváron működik Családok átmeneti otthona. A táblázatban jelölt többi településen roma kulturális-nemzetiségi rendezvények, illetve adományozások a jellemzőek.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a gyermekes családok körében továbbra is több szociálisan hátrányos helyzetű háztartás van. A szülők munkanélküliségéből, rossz anyagi körülményeiből, nevelési, életvezetési problémákból és a település hátrányos helyzetéből adódik a gyermekek életszínvonalának csökkenése és ezáltal az óvodákban és az általános iskolákban kiemelkedően magas halmozottan/hátrányos helyzetű gyerekszám.

A rászoruló gyermekeknek segítségre van szükségük a továbbtanulás biztosításához, ez viszont kihívások elé állítja a helyi pedagógusokat. A hiányosságok leküzdéséhez felzárkóztatásra, sok esetben egyéni fejlesztésre, sőt sokszor anyagi támogatásra szorulnak a gyerekek már az óvodára való felkészüléstől.

Cél, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek számára is elérhető legyen a szervezett programokon és kirándulásokon a részvétel.

Veszélyeztetett gyermekek családjában az iskolázottság alacsony fokú és a veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek számának növekedése figyelhető meg járásszerte.

A pályakezdő mélyszegénységben élő/roma munkanélküliek száma növekedik a járásban, sok esetben a szakképzettségük hiánya miatt nehezen találnak munkát.

5.2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

A sajátos nevelési igényű gyermekek és fiatalok (18 éves korig) számára nyújtott programok és szolgáltatások általában egyrészt kötődnek a köznevelési intézményekhez, gyógypedagógiai szolgáltatásokat nyújtó intézményekhez és projektekhez, mindezeket árnyalja a gyermekek, illetve fiatalok állapota.

Az SNI gyerekek és fiataloknak nyújtott programok és szolgáltatások általában intézményhez köthetők, ezért az adott intézménynek helyet adó településen elérhetők a szolgáltatásai,

programjai, így egy bejáró diák esetében a közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben.

Itt is fontos kiemelni, hogy a programok többsége mindenki számára nyitott, ugyanakkor az SNI gyerekek, fiatalok számára célzott programok, ellátások csak szolgáltatásnyújtó intézmények keretei között, illetve esetlegesen egy-egy program, szolgáltatás köthető településekhez.

A projektfinanszírozott szolgáltatások tekintetében mindig fennáll az a kockázat, hogy pénzügyi fedezet hiányában az érintett tevékenység, szolgáltatás egy idő után megszüntetésre kerül. Így a következő finanszírozási forrásig megakad a folyamat. Községi finanszírozásból és pénzügyi adományokból fenntartott szolgáltatások száma elenyésző. Továbbá vannak olyan szolgáltatások, amelyek csak a szülők, gondviselők befizetési, anyagi ráfordításai által vehetők igénybe.

A járási táblázatokban még egy oszlopot beállítva külön jelöltük az egyéb támogatásokból megvalósult és megvalósuló szolgáltatásokat. Ezek általában megvalósult projektek, vagy éppen valamilyen forrásból jelenleg is elérhető szolgáltatás, program.

Fontos kiemelni, hogy az SNI gyerekek integrált oktatására törekszik a köznevelési intézményrendszer, ugyanakkor a gyógypedagógiai intézményekben, illetve SNI-s tanulókkal kiemelten foglalkozó köznevelési és szakképző intézményekben külön csoportban történő oktatás, nevelés, képzés történik.

Fejlesztő nevelés-oktatásban részesülhetnek a súlyos, halmozottan fogyatékos tanulók. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára nem integrált képzésben ún. készségfejlesztő iskola szolgáltatás érhető el, a szakiskola a többi diákkal együttthaladásra képtelen tanulókat készíti fel rész-szakképesítés megszerzésére.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Babarc	X			
Belvárdgyula			X	
Bóly	X			X
Borjád	X			
Hásságy			X	
Kisbudmér			X	
Liptód			X	
Máriakéménd	X			

Monyoród			X	
Nagybudmér			X	
Olasz	X			X
Pócsa			X	
Szajk	X			
Szederkény	X			X
Töttös	X			
Versend	X			

A Bólyi járásban a köznevelési intézményekhez kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában.

A helyi esélyegyenlőségi programokban a járási települések nem fogalmazznak meg SNI gyerekekre vonatkozó intézkedéseket.

Korábban megvalósult projektekben kompetenciafejlesztő foglalkozások voltak Bólyban, illetve kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások Olasz és Szederkény településeken található intézményekben.

Hegyháti járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Ág			X	
Alsómocsolád			X	
Bakóca			X	
Baranyajenő	X			
Baranyaszentgyörgy			X	
Felsőegerszeg			X	
Gerényes			X	
Gödre	X			X
Kisbeszterce			X	
Kishajmás			X	
Kisvaszar	X			
Mágocs	X			X
Mekényes			X	
Meződ			X	

Mindszentgodisa	X			X
Nagyhajmás			X	
Palé			X	
Sásd	X			
Szágy			X	
Tarrós			X	
Tékes			X	
Tormás			X	
Varga			X	
Vásárosdombó	X			X
Váznok			X	

A Hegyháti járásban szintén a köznevelési intézményekhez kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezek a települések lettek bejelölve a Községi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábbi projektekben kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások valósultak meg a köznevelési intézményekben Sásdon, Vásárosdombón, Mindszentgodisán, Mágocson, és Gödrén. Továbbá óvodapedagógusok képzése volt magatartászavarok felismerése és kezelése tárgyban, illetve gyógypedagógus/mozgásterápiás szakember alkalmazására került sor az óvodákban Gödre, Mindszentgodisa és Sásd településeken.

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Bikal	X			
Bodolyabér			X	
Egyházaskozár	X			
Hegyhátmaróc			X	
Kárász			X	
Komló	X			X
Köblény			X	
Liget	X			
Magyaregregy	X			
Magyarhertelend	X			

Magyarszék	X			
Mánfa			X	
Máza	X			
Mecsekpölöske			X	
Oroszló			X	
Szalatnak			X	
Szárász			X	
Szászvár	X			
Tófü			X	
Vékény			X	

A Komlói járásban általában a köznevelési intézményekhez, azok tehetségpontjaihoz kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezenkívül gyógypedagógiai intézmény is működik Komlón. Ezek a települések lettek bejelölve a Községi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábban projektfinanszírozásban kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások voltak komlói intézményekben. Továbbá élménypedagógiai programok és gyógypedagógusok képzése is volt a járásszékhelyen.

A Komlói EGYMI-ben SNI tanulásban és értelmileg akadályozott, valamint súlyosan - halmozottan sérült gyermekek nevelését-oktatását látják el nem integrált környezetben. Az intézményben autista csoport is létrehozásra került. Az intézményben az alábbi részs szakmák elvégzésére van lehetőség szakiskolai képzés keretében: bolti előkészítő, élelmiszer-eladó, falusi vendéglátó, szakácssegéd.

A Baranya Vármegyei SZC Komlói Technikum és Szakképző Iskolában tanulható részs szakmák: asztalosipari szerelő, lakástextil-készítő, sütőipari-és gyorspékségi munkás, fémipari gyártás előkészítő.

Bodolyabér helyi esélyegyenlőségi programjának intézkedési tervében az áll, hogy a SNI gyermekek fejlesztési lehetőségei helyileg nem adóttak, befogadó intézmény nincs (a településen).

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Bár	X			

Bezedek			X	
Dunaszekcső	X			X
Erdősmárok			X	
Feked			X	
Görcsöndoboka			X	
Himesháza	X			
Homorúd			X	
Ivándárda			X	
Kisnyárad			X	
Kölked	X			X
Lánycsók	X			X
Lippó	X			
Majs	X			X
Maráza			X	
Mohács	X			X
Nagynyárad	X			
Palotabozsok	X			
Sárok			X	
Sátorhely	X			
Somberek	X			X
Szebény			X	
Székelyszabar	X			
Szűr			X	
Udvar			X	
Véménd	X			X

A Mohácsi járásban általában a köznevelési intézményekhez, azok tehetségpontjaihoz kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezenkívül gyógypedagógiai intézmény is működik Mohácson. Ezek a települések lettek bejelölve a Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábbi projektekben kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások valósultak meg Dunaszekcső, Kölked, Lánycsók, Majs, Mohács, Somberek és Véménd települések intézményeiben. Továbbá magatartászavarok és hiperaktivitás felismerése, kezelése tárgyban óvodapedagógusok képzésére került sor a járásszékhelyen.

A Meixner Ildikó EGYMI egy közelmúltban befejeződött projektje a súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekeket ellátó intézményegységének szakmai fejlesztésére, a súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekeket nevelő családok kompetenciáinak erősítésére, a fogyatékos személyek társadalmi elfogadásának elősegítésére (érzékenyítő és integrált szabadidős programok), továbbá az intézmény utazó gyógypedagógusi hálózatának szakmai fejlesztését célozta. Az intézmény egész vármegyéből fogad gyerekeket, tanulókat. Az intézményben SNI, tanulásban és értelmileg akadályozott gyermekek nevelése, oktatása folyik óvodás kortól egészen felnőtt korig. A tanulók jelentős része életkörülményeiből és a szülők iskolázottságának hiányából fakadóan óriási hátránnyal küzd a többségi intézményekben tanuló társaival szemben. Ezért kiemelt feladatuknak tekintik a szociális, kulturális és társadalmi

hátrányok csökkentését, az eredményes társadalmi beilleszkedést, az adaptív nevelést megvalósító pedagógiai módszerek és támogatások megvalósítását. Az intézmény *Tehetségpontként* is működik, ahol az SNI gyerek- és fiatalok tehetségeik gondozásának céljai egyrészt a tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás, továbbá az esélynövelést szolgáló tehetséggondozás támogatása, az iskolai tehetséggondozás feltételrendszerének fejlesztése, a pedagógusok szakmai-módszertani felkészítése a tehetségazonosításra, tehetségfelismerésre, tehetségsegítésre, valamint a szakmaszerzésben eredményes és tehetséges tanulók segítése, és vagy a szakmaszerzésben kiválóan teljesítő tanuló egyéb képességeinek, más területen történő lemaradásának segítése, gyenge oldalának fejlesztése. Az intézményben tanulható részs szakmák: parkgondozó, húskészítmény gyártó, szakácssegéd, falusi vendéglátó, kerti munkás, állatgondozó, sütőipari és gyorspékségi munkás, textiltermék-összeállító, számítógépes adatrögzítő.

A Mohácsi járásban Meixner Ildikó EGYMI-n kívül még 7 tehetségponton fogadják az SNI tanulókat. Dunaszekcsőn, Himesházán és Lippón integrált oktatás valósul meg, általánosságban differenciált oktatási módszertant alkalmazva, egyéni fejlesztéssel. Véménden a fejlesztés saját gyógypedagógus segítségével egyéni fejlesztési terv alapján valósul meg. A somberek-i tehetségponton az SNI és BTM-es tanulók fejlesztésére is nagy figyelmet fordítanak. Részt vesznek az SNI-szépíró és SNI népdaléneklési versenyeken. Fejlesztő pedagógus vezetésével kiscsoportos foglalkozásokat tartanak, és folyamatos kapcsolatban állnak a mohácsi Meixner Ildikó EGYMI-vel. Rendszeresen látogatják a nyílt tanítási napokat és az utazó befogadó tréningjeiket. A látássérült tanulókkal tiflopedagógus tud foglalkozni, a logopédiai foglalkozásokat utazó logopédussal oldják meg. A mohácsi Brodarics Téri Általános Iskola tehetségpontján az SNI és BTM-es tanulók fejlesztése egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében történik, és a versenyeken aktívan részt vesznek. Brodarics óvodában Mohácson differenciált pedagógiai tevékenységeket végeznek többek között az SNI-s, a társas kapcsolati és magatartás szabályozási problémákkal küzdő gyermekek esetében.

Himesháza és Székelyszabar helyi esélyegyenlőségi programjaiban az SNI gyermekek oktatási intézménybe történő eljutása nincs megoldva. A 2021-es keltezésű HEP-ben szintén problémát jelentett, hogy a helyi óvoda nem volt felkészülve SNI-s gyermekek fogadására, pedagógiai programmal, megfelelő szakemberrel nem rendelkezett.

Bezedek és Mohács 2023-as keltezésű HEP-jeiben a személyi feltételek bővítésére van szükség az oktatási intézményekben.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Abaliget	X			X

Aranyosgadány			X	
Áta			X	
Bakonya			X	
Berkesd	X			
Birján			X	
Bogád	X			
Bosta			X	
Cserkút			X	
Egerág	X			
Ellend			X	
Görcsöny	X			X
Gyód	X			X
Hosszúhetény	X			X
Husztót			X	X
Keszű			X	
Kisherend			X	
Kovácsszénája			X	X
Kozármisleny	X			X
Kökény			X	
Kővágószőlős	X			
Kővágótöttös			X	
Lothárd			X	
Magyarsarlós			X	
Nagykozár	X			
Ócsárd			X	
Orfű	X			X
Pécs	X			X
Pécsudvard			X	
Pellérd	X			X
Pereked			X	
Pogány	X			X
Regenye			X	
Romonya	X			
Szalánta	X			X
Szemely	X		X	X
Szilágy			X	
Szilvás			X	
Szőke			X	
Szőkéd			X	

A Pécsi járásban általában a köznevelési intézményekhez, azok tehetségpontjaihoz kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezenkívül gyógypedagógiai intézmény is működik Pécsen, valamint továbbtanulási lehetőségek is vannak a városban. Ezek a települések lettek bejelölve a Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábbi projektekben kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások valósultak meg Hosszúhetény, Kozármisleny, Pécs és Szalánta települések intézményeiben. Továbbá magatartászavarok és hiperaktivitás felismerése, kezelése tárgyban óvodapedagógusok képzésére került sor a járásszékhelyen.

Pécsi járásban a Pécsi Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium az SNI gyerekek, fiatalok fő intézménye. Intézményegységei: Gyógypedagógiai óvoda, Tanulásban akadályozottak általános iskolája, Értelmileg akadályozottak általános iskolája, Speciális autista csoport, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Utazó gyógypedagógiai hálózat, és Kollégium. Az intézmény tehetségpontként is működik. Tanulóik sajátos nevelési igényű tanulók, akik szakértői besorolásuk alapján lehetnek: mozgásszervi fogyatékosok, autizmus spektrumzavarral küzdők, értelmi fogyatékosok – enyhe értelmi fogyatékos, értelmi fogyatékos – középsúlyos értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékosok– hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos. A Pécsi járásból fogadják a tanulókat.

Szakiskolai képzésre járhatnak az SNI tanulók az alábbi intézményekbe és részsakmákra:

- Pécsi József Nádor Gimnázium, Szakiskola, Technikum és Szakképző Iskola: élelmiszer eladó, szakácssegéd, cukrászsegéd, számítógépes adatrögzítő
  - Enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulókat fogadnak integrált képzésben.
- Baranya Vármegyei SZC Angster József Szakképző Iskola és Szakiskola és Petőfi Sándor Utcai Telephelye: lakástextil-készítő, szobafestő, számítógépes adatrögzítő, szakácssegéd.
  - Iskolakijelölő határozattal rendelkező sajátos nevelési igényű tanulókat fogadnak, akik előkészítő 9. évfolyam után két tanév alatt szerezhethetnek részsakmai végzettséget.

A kozármislenyi Diabelli Alapítvány célja többek között a fogyatékos, illetve viselkedés- és tanulászavaros gyermekek és fiatalok fejlesztése, integrált oktatása, különböző képzési formájú támogatása. Tehetségpontként is működnek.

A PTE Deák tehetségponton az általános iskolában szakértő gyógy-, fejlesztőpedagógust és iskolapszichológust alkalmaznak (mentálhigiénés munkacsoport), akiknek feladata a kiemelt figyelmet igénylő SNI tanulók egyéni fejlesztésén túl a tanítók, a tanárok, a diákok és a szülők támogatása.

A helyi esélyegyenlőségi programokban Romonya és Bogád községekben az SNI gyerekek képességfejlesztése, fezárkóztatása a cél. Romonyán az óvodapedagógusok továbbképzésében és speciális foglalkozások tartásában látják a megoldást, Bogádon a pedagógustovábbképzésben. Hosszúhetényben az SNI gyerekek igény szerinti gondozása nem megoldott szakember hiány miatt. Kozármislenyben hiányzik a mentálhigiénés központ, szakszolgálati decentrum létrehozását javasolják, melynek feladata egyéni és családterápiák, tájékoztatás, közös megoldáskeresés, díjmentesen elérhető programok, szolgáltatások biztosítása lenne az SNI gyerekek felzárkózása érdekében.

Pécsváradai járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Apátvarasd			X	
Erdősmecke	X			
Erzsébet	X			
Fazekasboda			X	
Geresdlak	X			
Hidas	X			
Kátoly			X	
Kékesd			X	
Lovászhetény			X	
Martonfa			X	
Mecseknádasd	X			X
Nagypall	X			
Óbánya			X	
Ófalu	X			
Pécsvárad	X			X
Szellő			X	
Zengővárkony	X			

A Pécsváradai járásban általában a köznevelési intézményekhez, azok tehetségpontjaihoz kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezenkívül gyógypedagógiai intézmény is működik Pécsváradon. Ezek a települések lettek bejelölve a Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábbi projektekben kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások valósultak meg Mecseknádasd és Pécsvárad intézményeiben. Pécsváradon még egészségnapra is sor került.

Nem integrált keretek között folyik az oktatás a Komlói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium Pécsvárad Tagintézményében. Tanulóik sajátos nevelési igényű tanulók, akik szakértői besorolásuk alapján lehetnek: mozgásszervi fogyatékosok, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral küzdők, halmozottan fogyatékos, egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdő, értelmi fogyatékos – enyh értelmi fogyatékos, középsúlyos értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, látási fogyatékos. Az intézményben óvodai, általános iskolai, szakiskolai nevelést és kollégiumi szolgáltatást

nyújtanak. Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás folyik SNI, középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók részére felmenő rendszerben. Fejlesztő nevelés-oktatás érhető el SNI, súlyos, halmozottan fogyatékos tanulók részére. Szakiskolai keretek között bolti előkészítő, famegmunkáló és parkgondozó részzakma tanulható.

A járásban Mecseknádasdon működik tehetségpont, ahol az SNI gyerekek fejlesztését a Komlói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény utazó gyógypedagógusai látják el. Pécsváradi tagintézményükkel nagyon szoros szakmai kapcsolatot alakítottak ki, amely közös tehetségazonosítást jelent. A gyerekeket vagy Pécsváradon vagy Mecseknádasdon fejlesztik tovább.

A hidasi HEP említi meg a hiperaktív gyerekekkel való foglalkozás szükségességét szakemberek bevonásával, közös családi programok tartásával.

Sellyei járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Adorjás			X	
Baksa	X			
Baranyahídvég			X	
Besence			X	
Bogádmindszent	X			X
Bogdása			X	
Csányoszró	X			
Drávafok	X			
Drávaiványi			X	
Drávakeresztúr			X	
Drávasztára	X			
Felsőszentmárton	X			X
Gilvánfa			X	
Hegyszentmárton			X	
Hirics			X	
Kákics	X			
Kemse			X	
Kisasszonyfa			X	
Kisszentmárton			X	X
Kórós			X	
Lúzsok			X	

Magyarmecske	X			X
Magyartelek			X	
Markóc			X	
Marócsa			X	
Nagycsány			X	
Okorág			X	
Ózdfalu			X	
Páprád			X	
Piskó			X	X
Sámod			X	
Sellye	X			X
Sósvertike			X	
Tengeri			X	
Téseny			X	
Vajszló	X			X
Vejtí			X	X
Zaláta			X	

A Sellyei járásban a köznevelési intézményekhez, azok tehetségpontjaihoz kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezek a települések lettek bejelölve a Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábbi projektekben kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások valósultak meg Bogádmindszent, Magyarmecske, Sellye és Vajszló települések köznevelési intézményeiben. SNI-s gyerekek számára bűnmegelőzési programok voltak Vejtí és Piskó községekben. Felsőszentmártonban tanácsadást tartottak SNI gyermeket nevelők számára. A kisszentmártoni Jelenlét ponton fejlesztő sarkot és mobil fejlesztő eszközparkot alakítottak ki. Képesség és tanulás fejlesztés, korrepetálás szolgáltatásokat nyújtanak SNI gyerekeknek a Felzárkózó települések programban.

Hirics HEP-jében foglalmazták meg, hogy a korai fejlesztés és a hozzá kapcsolódó információk hiányából, továbbá a szülők aluliskolázottságából, zárkózottságából adódóan nem ismerik fel az SNI gyerekeket, és így nem kezelik időben a problémát. Az SNI gyerekekre vonatkozóan további intézkedéseket, javaslatokat nem tartalmaznak a helyi esélyegyenlőségi programok.

Siklósi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Alsószentmárton	X			
Babarcszőlős			X	
Beremend	X			X
Bisse			X	
Cún			X	
Csarnóta			X	
Diósvizló	X			
Drávacsehi			X	
Drávacsepely			X	
Dráwapalkonya			X	
Dráwapiski			X	
Drávaszabolcs	X			X
Drávaszerdahely			X	
Egyházasharaszti	X			X
Garé			X	
Gordisa			X	
Harkány	X			X
Illocska			X	
Ipacsfa			X	
Ivánbattyán			X	
Kásád			X	
Kémes	X			
Kisdér			X	
Kisharsány	X			
Kisjakabfalva			X	
Kiskassa			X	
Kislippó			X	
Kistapolca			X	
Kistótfalu			X	
Kovácskő			X	
Lapáncsa			X	
Magyarbóly	X			X
Márfa			X	
Márok			X	

Matty	X			
Nagyharsány	X			
Nagytótfalu			X	
Old	X			
Palkonya			X	
Pécsdevecser			X	
Peterd			X	
Rádfalva			X	
Siklós	X			X
Siklósbodony			X	
Siklósnagyfalu			X	
Szaporca			X	
Szava			X	
Tésenfa			X	
Túrony			X	
Újpetre	X			
Villány	X			X
Villánykövesd			X	
Vókány			X	

A Siklósi járásban általában a köznevelési intézményekhez, azok tehetségpontjaihoz kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezenkívül gyógypedagógiai intézmény működik Oldon. Ezek a települések lettek bejelölve a Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábbi projektekben kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások valósultak meg Beremend, Drávaszabolcs, Harkány, Magyarbóly, Siklós és Villány települések köznevelési intézményeiben. SNI-s gyerekeknek bűnmegelőzési programok voltak Drávaszabolcson.

A járásban Oldon foglalkoznak SNI tanulókkal nem integrált rendszerben a Meixner Ildikó EGYMI Oldi Tag Általános Iskolája, Készségfejlesztő Iskolája és Kollégiumában. Tanulókat elsősorban a Siklósi járás területéről fogadják. Eredendően értelmileg akadályozott sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai megsegítése folyt az intézményben, akiknek általános iskolai oktatást, készségfejlesztő iskolai oktatást és kollégiumi férőhelyet biztosítanak. A 2018/2019. tanévtől tanulásban akadályozott általános iskoláskorú tanulókat is tudnak fogadni. A Készségfejlesztő iskolában értelmileg akadályozott tanulók modulok szerinti gyakorlati képzését valósítják meg. Az iskolai nevelés-oktatás célja az önkiszolgálási, önellátási funkciók erősítése, hogy minden tanuló az önmagához mért fejlődésének legmagasabb fokát elérje. A térségben élő súlyosan és halmozottan sérült tanulók fejlesztő nevelését-oktatását is ellátják, egyéni fejlesztés keretében. Szakiskolai képzést nem folytatnak.

Szent Imre Katolikus Általános Iskola Sikóson felvállalta az SNI gyermekek oktatását-nevelését. Ebben a képzésben gyógypedagógusok irányításával foglalkoznak 1-3 csoportban, a tanulószámnak és a gyerekek fogyatékoságának megfelelően. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók és az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók általános iskolai nevelése-oktatása e célra

létrehozott iskolai osztályokban történik gyógypedagógiai nevelés/oktatás, pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátás szolgáltatásokkal. Az enyhén értelmi fogyatékos, az érzékszervi (hallási) fogyatékos, a beszéd-fogyatékos, az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók integrált nevelése/oktatása, pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása is megvalósul.

Harkányban a Kitaibel Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos) valósul meg. Az intézményben 2 gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részesülő tanulókból álló csoport működik. A csoportokba járó tanulók értelmi fogyatékosága a pedagógiai szakszolgálat által kiadott szakvélemény alapján organikus eredetű okokkal magyarázható. Emellett az integrált oktatás-nevelésben részesülő SNI tanulók fogyatékoságának típusai: iskolai készségek kevert zavarai, kevert specifikus zavar, egyéb pszichés fejlődési zavar, figyelemzavar.

A Siklóson található Kanizsai Tehetségpont intézményében az SNI-s tanulók integrált oktatása valósul meg. Az SNI-s tanulók re/habilitációját utazó gyógypedagógiai szolgálattal látják el, melyet a Meixner Ildikó EGYMI biztosít számukra. Az Újpetrei Általános Iskola tehetségpontjában az SNI tanulókat integráltan oktatják. Bekapcsolódtak az SNI-szépíró versenybe.

Beremend helyi esélyegyenlőségi programjában foglaltak szerint az SNI gyerekekkel való helyben történő foglalkozáshoz szakemberek segítségére volna szükség (pszichológus, logopédus, mozgás fejlesztés, értelmi fejlesztés területén gyógypedagógus hiány). A Siklóson az óvodai SNI gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása megfelelő felzárkóztatással, foglalkozással nem megoldott.

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Bicsérd	X			X
Boda			X	
Bükkösd	X			X
Cserdi			X	
Csonkamindszent			X	
Dinnyeberki			X	
Gerde			X	
Gyöngyfa			X	

Helesfa			X	
Hetvehely	X			X
Kacsóta			X	
Királyegyháza	X			X
Okorvölgy			X	
Pécsbagota			X	
Sumony			X	
Szabadszentkirály	X			
Szentdénes	X			
Szentkatalin			X	
Szentlőrinc	X			X
Velény			X	
Zók				

A Szentlőrinci járásban általában a köznevelési intézményekhez, azok tehetségpontjaihoz kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezenkívül gyógypedagógiai intézmény is működik Szentlőrincen. Ezek a települések lettek bejelölve a Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábbi projektekben kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások valósultak meg Bicsérd, Bükkösd, Hetvehely, Királyegyháza és Szentlőrinc települések köznevelési intézményeiben. SNI-s gyerekek vettek részt bűnmegelőzési programokon Bükkösd és Hetvehely településeken. Szentlőrincen pedagógusoknak workshopot tartottak az SNI gyerekek fejlesztésével kapcsolatban, illetve tehetségkutató és fejlesztő foglalkozások voltak SNI gyerekeknek.

A Szentlőrinci Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium a járás SNI gyerekek számára meghatározó nem integrált nevelést-oktatást nyújtó intézménye. Gyógypedagógiai óvodai szolgáltatása 2023. februárjától elérhető. Az általános iskolájukban tanulásban akadályozott, valamint értelmi akadályozott gyermekek nevelést-oktatását végzik az előkészítő jellegű 1. évfolyamtól a 8. évfolyamig. Utazó gyógypedagógusai segítik a térségben működő, integráltan nevelő-oktató általános iskolák pedagógusait az együttnevelés feladatainak megoldásában. Ellátják az integráltan nevelhető-oktatható SNI tanulók egészségügyi és pedagógiai rehabilitációját-rehabilitációját. Az intézményben Tehetségpont működik.

Szentlőrincen működik még a PUPPALU játszóház, mely a járás összes településéről fogadja az SNI gyerekeket. Az Alkotóműhelyben tehetséggondozó, felzárkóztató, mozgásfejlesztő foglalkozásokat, tanfolyamokat, többek között babajelbeszéd-tanfolyamot és tantárgyi felzárkóztatást (1-4.osztályosoknak) is tartanak. Az autizmussal élő gyermekek számára meghatározott időben „csendes játékorákat” biztosítanak, ebben az időszakban csak ők látogathatják a játszóházat szüleikkel, de rendeztek már gyereknapot is autizmussal élő gyerekeknek és szüleiknek. A szolgáltatásuk viszont nem ingyenes.

A helyi esélyegyenlőségi programokban az SNI gyerekekkel kapcsolatban nem található intézkedések.

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára elérhető programok
Almamellék	X			
Almáskeresztúr			X	
Bánfa			X	
Basal			X	
Boldogasszonyfa			X	
Botykapeterd			X	
Bürös			X	
Csebény			X	
Csertő			X	
Dencsháza	X			X
Endrőc			X	
Gyöngyösmellék			X	
Hobol	X			X
Horváthertelend			X	
Ibafa			X	
Katádfa			X	
Kétújfalu	X			
Kisdobsza			X	
Kistamási			X	
Magyarlukafa			X	
Merenye			X	
Molvány			X	
Mozsgó	X			X
Nagydobsza	X			X
Nagypeterd	X			X
Nagyváty			X	
Nemeske			X	
Nyugotszenterzsébet			X	
Patapoklosi			X	
Pettend			X	
Rózsafa	X			
Somogyapáti	X			X
Somogyhárságy	X			
Somogyhatvan			X	

Somogyviszló			X	
Szentegát	X			
Szentlászló	X			
Szigetvár	X			X
Szörény			X	
Szulimán			X	
Teklafalu			X	
Tótszentgyörgy			X	
Várad			X	
Vásárosbéc			X	
Zádor			X	

A Szigetvári járásban általában a köznevelési intézményekhez, azok tehetségpontjaihoz kötött az SNI gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, melyet az integrált oktatási táblázat mutat feladatellátási helyeknek helyet adó települések viszonylatában. Ezenkívül továbbtanulási lehetőség is adott a járásszékhelyen. Ezek a települések lettek bejelölve a Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára oszlopban.

Korábbi projektekben kompetenciafejlesztő és sport-, valamint kézműves foglalkozások valósultak meg Dencsháza, Hobol, Mozsgó, Nagydobsza, Nagypeterd, Somogyapáti és Szigetvár települések meghatározott köznevelési intézményeiben. Szigetváron óvodapedagógusok képzésére is sor került a figyelemzavarok felismerése és kezelése tárgyban.

Baranya Vármegyei SZC Zrínyi Miklós Gimnázium és Szakképző Iskola a 2017/2018. tanévtől kezdődően enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolai képzést is folytat. A képzés egy kötelező előkészítő évfolyamból, és az arra épülő két évfolyamos (9-10. évfolyam) OKJ szerinti részsakképesítés oktatását célul kitűző szakaszból épül fel. Az oktatott részsakképesítés: Bolti előkészítő.

A helyi esélyegyenlőségi programokban az SNI gyerekekkel kapcsolatban nem található intézkedések.

5.3. Ifjúságot célzó tevékenységek

Az ifjúságot célzó programok esetében kettősség figyelhető meg, egyrészt a köznevelési, szakképzési és felsőoktatási rendszerben még bentlívőknek szóló programok mellett olyan lehetőségeket is figyelembe kell venni, amelyek már a fiatal, önálló életvitelt folytató 18-29 éves korosztálynak, jellemzően a rendszeres munkajövedelemmel rendelkező, családalapítás, gyermekvállalás előtt állóknak, illetve kisgyermekes szülőknek szólnak. A tanulmányaikat folytatók esetében a programok, szolgáltatások elérhetősége alapvetően a köznevelési, szakképzési, illetve felsőoktatási intézményhez kötött. Az utóbbiak esetében lépnek be alapvetően az önkormányzatok, a nemzetiségi önkormányzatok és a civil szervezetek. E programok, szolgáltatások nyújtásakor a pénzügyi fedezet megteremtése a legnagyobb befolyásoló tényező.

A végzettséget, szakmát szerzett ifjúságnak a helyben kínált, mindenki számára elérhető programok közül lehet választaniuk. Ezek általában bálok, partyk, bulik a szórakozást tekintve,

később a kisgyermekes programok. Az aktív időtöltéshez kapcsolódnak a különböző sportprogramok, egészségnapok, egészséges életmód programok, de előfordulnak a családalapításhoz, gyermekneveléshez köthető események is.

Az ifjúság nem nevesített esélyegyenlőségi célcsoport, ezért a helyi esélyegyenlőségi programokban sem szerepel ez a korosztályi csoport kiemelve.

A helyi esélyegyenlőségi programok a következő kiemelendő problémákra mutatnak rá a helyi ifjúság helyzetével kapcsolatban:

- földrajzi (közlekedési) hátránnyal néznek szembe egyes járásokban és településeken, ebből adódóan a szolgáltatásokhoz és az információkhoz való hozzáférésük korlátozott;
- a helyi közösségtudat hiánya, a „gyökértelenné válás”, a településhez való kötődés „nem megfelelő” is az elvándorlási folyamatot gyorsítja;
- nincsenek célzott közösségi, kulturális, szabadidős és ismeretterjesztő programok;
- a droghasználat, az alkoholfogyasztás, a dohányzás, a csellengés és a fiatalok bűnelkövetővé válása számos településen regisztrált probléma a településeken;
- alacsony a társadalmi aktivitásuk;
- hiányoznak sokhelyütt a sportprogramok, a sportolási lehetőségek, megfelelő infrastruktúra hiányában csak korlátozottan lehetségesek;
- a fiatalok elvándorlása;
- a továbbtanulás, a felsőoktatás finanszírozásához anyagi támogatások szükségesek, mivel helyben ezek a szolgáltatások nem elérhetők;
- a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás, főleg a középfokú intézményekben;
- motiválatlanok a fiatalok a továbbtanuláshoz, a magasabb végzettség megszerzéséhez;
- a nemzedékek közötti kapcsolat erősítése szükséges számos településen;
- családi életre felkészítő programok, foglalkozások hiánya.
- fiatalok (nők) életvezetési, háztartási, háztartásvezetési hiányosságai, az öngondoskodásra való felkészületlenség;
- nem minden településen áll rendelkezésre megfelelő közösségi színtér.

A célzott közösségi, szabadidős programok a helyi kapcsolataikat erősítenék, illetve helyben tartanák őket, valamint a magával mit kezdeni nem tudó, az alkoholhoz és a droghoz forduló, bandázó fiatalok száma is csökkenne.

Az ifjúság, a fiatalok társadalmi aktivitásának növelése, bevonásuk a helyi civil szervezetekbe, azok tevékenységeibe, a helyi közéletbe a lakóhelyéhez való kötődést növelheti.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Babarc	X			X
Belvárdgyula			X	X
Bóly	X			X
Borjád	X			X
Hásságy			X	X
Kisbudmér	X			X
Liptód	X			X
Máriakéménd	X			X
Monyoród			X	X
Nagybudmér			X	X
Olasz	X			X
Pócsa			X	X
Szajk	X			X
Szederkény	X			X
Töttös	X			X
Versend	X			X

A Bólyi járásban egy szakképzési intézményhez kötött a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése, mégpedig Bólyban. A járásszékhelyen működik majd 2024/2025-ös tanévtől a Pécsi Református Kollégium Technikuma és Szakképző Iskolája. Az egykori Montenuovo Nándor Szakképző Iskolát vette át a Pécsi Református Kollégium, új szakmakínálat kidolgozásával. A középfokú intézmény így bekapcsolódik majd a fenntartója programjaiba és szolgáltatásaiba. Gimnáziumi továbbtanulási lehetőség nincs és a szakképzési intézmény által nyújtott szakmákon kívüli tanulási lehetőségeket a járásban élő fiatalok csak bejáróként vagy kollégistaként tudnak igénybe venni.

A járásban sok a nemzetiségi program, amelyen szívesen vesz részt a fiatalság. Számos sportprogram és sportszervezet kínál aktív időtöltést az ifjúságnak.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

A helyi esélyegyenlőségi programokban nincsenek kifejezetten az ifjúsággal kapcsolatos szolgáltatási hiányok felsorolva.

Hegyháti járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Ág			X	X
Alsómocsolád			X	X
Bakóca			X	X
Baranyajenő			X	X
Baranya-szentgyörgy			X	X
Felsőegerszeg			X	X
Gerényes			X	X
Gödre	X			X
Kisbeszterce			X	X
Kishajmás	X			X
Kisvaszar			X	X
Mágocs	X			X
Mekényes			X	X
Meződ			X	X
Mindszentgodisa			X	X
Nagyhajmás			X	X
Palé			X	X
Sásd	X			X
Szágy			X	X
Tarrós			X	X
Tékes			X	X
Tormás			X	X
Varga			X	X
Vásárosdombó	X			X
Vázsnok			X	X

A Hegyháti járásban egy szakképzési intézményhez kötött a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése, mégpedig Sásdon. A járásszékhelyen működik Baranya Vármegyei SZC Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola. Az intézménybe járó tanulók így bekapcsolódnak a Baranya Vármegyei Szakképzési Centrum projektjeibe, szolgáltatásaiba. Gimnáziumi továbbtanulási lehetőség nincs és a szakképzési intézmény által nyújtott szakmákon kívüli tanulási lehetőségeket a járásban élő fiatalok csak bejáróként vagy kollégistaként tudnak igénybe venni.

A járásban sok zenés-táncos multság, bár kevés településhez köthetők. Ezeken szívesen vesz részt a fiatalság. Továbbá sok sportprogram és több sportszervezet kínál aktív időtöltést az ifjúságnak, Sásdon túrklub is működik.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

A helyi esélyegyenlőségi programok 3 kiemelendő problémára mutatnak rá a helyi ifjúsággal kapcsolatban:

- földrajzi (közlekedési) hátránnyal néz szembe, ebből adódóan a szolgáltatásokhoz és az információkhoz való hozzáférése korlátozott;
- a helyi közösségtudat hiánya, a „gyökértelenné válás“, a településhez való kötődés „nem megfelelősege” is az elvándorlási folyamatot gyorsítja;
- nincsenek célzott programok, sőt szabadidős programok sincsenek számukra, amelyek a helyi kapcsolataikat erősítenék, illetve helyben tartanák őket, valamint a magával mit kezdeni nem tudó, az alkoholhoz és a droghoz forduló, bandázó fiatalok száma is csökkenne.

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bikal	X			X
Bodolyabér			X	
Egyházaskozár	X			
Hegyhátmaróc			X	
Kárász	X			
Komló	X			X
Köblény			X	
Liget			X	
Magyaregregy	X			
Magyarhertelend	X			
Magyarszék	X			
Mánfa	X			
Máza			X	
Mecsekpölöske	X			
Oroszló			X	
Szalatnak			X	
Szárász			X	

Szászvár	X			
Tófü			X	
Vékény			X	

A Komlói járásban Komlón található közép fokú intézmények, amelyekhez köthetők a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A járásszékhelyen működik a Kökönyösi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Nagy László Gimnáziuma, valamint a Baranya Vármegyei SZC Komlói Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium. A gimnáziumba járó diákok egy nagymúltú oktatási intézmény hagyományos és új programjait, szolgáltatásait vehetik igénybe, például Nagy László napok. A szakképzőbe járó tanulók pedig bekapcsolódhatnak a Baranya Vármegyei Szakképzési Centrum projektjeibe, szolgáltatásaiba.

A járásban sok zenés-táncos mulatság, melyeken szívesen vesz részt a fiatalság. Ezenkívül a szervezett sportprogramokat vehetik igénybe. Komló sokkal színesebb és tartalmasabb programokat kínál az ifjúságnak, mivel a zenés-táncos események mellett a kulturális és ismeretterjesztő programok is elérhetők a városban. A képzési, tanfolyami paletta, még ha nem is ingyenes, de könnyebben igénybe vehető a városban. A sportprogramok és edzéslehetőségek, az önkormányzat és a különböző intézmények, civil szervezetek, vállalkozások közreműködésével nagyvárost idéznek.

A helyi esélyegyenlőségi programok 4 problémára mutatnak rá a helyi ifjúsággal kapcsolatban:

- a droghasználat és a fiatalok bűnelkövetővé válásának megelőzése fontos feladat;
- a társadalmi aktivitásuk növelése, bevonásuk a helyi civilszervezetekbe, a helyi közéletbe a településhez való kötődést növelni;
- szabadidős és kulturális programok szervezése ismeretterjesztés, sport és kultúra tartalommal;
- a korai iskolaelhagyás a közép fokú intézményekben.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bár	X			X
Bezedek			X	X
Dunaszekcső	X			X
Erdősmárok			X	X
Feked	X			X

Görcsönydoboka	X			X
Himesháza			X	X
Homorúd			X	X
Ivándárda	X			X
Kisnyárad			X	X
Kölked	X			X
Lánycsók			X	X
Lippó	X			X
Majs	X			X
Maráza			X	X
Mohács	X			X
Nagynyárad	X			X
Palotabozsok			X	X
Sárok			X	X
Sátorhely	X			X
Somberek	X			X
Szebény			X	X
Székelyszabar			X	X
Szűr			X	X
Udvar	X			X
Véménd	X			X

A Mohácsi járásban Mohácson található közép fokú intézmények, amelyekhez köthetők a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A járásszékhelyen működik a Mohácsi Kisfaludy Károly, valamint a Baranya Vármegyei SZC Mohácsi Radnóti Miklós Technikum és Szakképző Iskola. A gimnáziumba járó diákok egy nagymúltú oktatási intézmény hagyományos és új programjait, szolgáltatásait vehetik igénybe. A szakképzőbe járó tanulók pedig bekapcsolódhatnak a Baranya Vármegyei Szakképzési Centrum projektjeibe, szolgáltatásaiba. Mindkét intézmény tehetségpontként is működik.

A járásban sok zenés-táncos, nemzetiségi program, melyeken szívesen vesz részt a fiatalság. Ezenkívül a szervezett sportprogramokat vehetik igénybe.

Mohács sokkal színesebb és tartalmasabb programokat kínál az ifjúságnak, mivel a zenés-táncos események mellett a kulturális és ismeretterjesztő programok is elérhetők a városban. A képzési, tanfolyami paletta, még ha nem ingyenes, de könnyebben vehetők igénybe Mohácson. A sportprogramok és edzéslehetőségek, az önkormányzat és a különböző intézmények, civil szervezetek és vállalkozások közreműködésével jól látszik a város járásszékhely pozíciója.

A helyi esélyegyenlőségi programok 3 problémára mutatnak rá a helyi ifjúsággal kapcsolatban:

- a fiatalok droghasználata, alkoholfogyasztása és a cigarettázás fokozottan van jelen a járás településein, a prevenció elsődleges feladat;
- a továbbtanulás, a felsőoktatás finanszírozásához anyagi támogatások szükségesek;
- szabadidő hasznos eltöltésére szolgáló programok sokhelyütt hiányoznak.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Abaliget	X			X
Aranyosgadány	X			X
Áta			X	X
Bakonya	X			X
Berkesd			X	X
Birján	X			X
Bogád	X			X
Bosta	X			X
Cserkút	X			X
Egerág			X	X
Ellend	X			X
Görcsöny	X			X
Gyód	X			X
Hosszúhetény	X			X
Husztót	X			X
Keszü	X			X
Kisherend			X	X
Kovácsszénája				
Kozármisleny	X			X
Kökény	X			X
Kővágószőlős	X			X
Kővágótöttös	X			X
Lothárd			X	X
Magyarsarlós			X	X
Nagykozár	X			X
Ócsárd			X	X
Orfú	X			X
Pécs	X			X
Pécsudvard	X			X
Pellérd			X	X
Pereked			X	X
Pogány	X			X
Regenye			X	X
Romonya			X	X
Szalánta			X	X

Szemely	X			X
Szilágy			X	X
Szilvás			X	X
Szőke			X	X
Szőkéd			X	X

A Pécsi járásban és a vármegyében is központi szerepet tölt be Pécs. Számos középfokú köznevelési és szakképző intézmény mellett a Pécsi Tudományegyetem is meghatározó az ifjúságnak szóló programokat, szolgáltatásokat figyelembe véve. A középiskolai, szakképzési tanulóiraikat folytató fiatal számára a tanfolyamok, szakkörök és egyéb közösségi folyamatok, akciók a saját intézményein belül érhetőek el. A zártkörű események mellett, a saját intézményén kívüli, főleg a baráti és rokoni kapcsolatok révén számos intézményi szabadidős programot elérhet (zenés-táncos rendezvények, koncertek stb.). További lehetőségeket kínálnak az önkormányzati közművelődési intézmények, a civil szervezetek és a vállalkozások, még ha nem minden szolgáltatás és program érhető el ingyenesen.

A Pécsi Tudományegyetem által nyújtott szolgáltatások és szervezett programok szintén jelentősek a városi és sokszor az országos és nemzetközi szinten egyaránt. A felsőoktatás hallgatói számára éppúgy igénybe vehetőek a városi közművelődési intézmények, civil szervezetek kulturális programjai és különböző sportprogramok, mint a többi fiatal számára, ahogy a vállalkozások általában fizetős zenés-táncos programjai.

A fesztiválokon, a többnapos rendezvénysorozatokon kívül a közművelődési, művészeti, múzeumi programok, tanfolyamok, foglalkozások, zenés-táncos programok, ismeretterjesztő előadások mindenki számára elérhetőek, nem beszélve a sportprogramokról. Számos esetben viszont az ingyenes igénybevétel projektfinanszírozástól vagy alkalomhoz kötött. A felsorolt programok mellett célzott programok, úgymint családalapításra, gyermeknevelésre felkészítő, családos fiataloknak szóló hitéleti programkínálat is jelentős a városban.

A megyeszékhelyen kívül ki kell emelni az orfűi programokat, például a Fishing on Orfű fesztivált, amely nagyszámú fiatalot vonz nemcsak a vármegyéből. A sportprogramok, túraprogramok szintén meghatározók a járásban, valamint a zenés-táncos rendezvények.

A helyi esélyegyenlőségi programok 5 problémára mutatnak rá a helyi ifjúsággal kapcsolatban:

- a fiatalok droghasználata, a dohányzás és a csellengés veszélye fokozottan van jelen a járás településein, a prevenció elsődleges feladat;
- az elvándorlás;
- a továbbtanulás, a felsőoktatás finanszírozásához anyagi támogatások szükségesek, mivel helyben ezek a szolgáltatások nem elérhetőek;
- fiatalok életvezetési, háztartási, háztartásvezetési hiányosságai;
- szabadidő hasznos eltöltésére szolgáló célzott programok sokhelyütt hiányoznak.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

Pécsvárad járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Apátvarasd			X	X
Erdősmecke			X	X
Erzsébet	X			X
Fazekasboda			X	X
Geresdlak	X			X
Hidas	X			X
Kátoly			X	X
Kékesd			X	X
Lovászhetyén			X	X
Martonfa	X			X
Mecseknádasd	X			X
Nagypall	X			X
Óbánya	X			X
Ófalu	X			X
Pécsvárad	X			X
Szellő	X			X
Zengővárkony	X			X

A Pécsvárad járásban egy szakképzési intézményhez kötött a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A járásszékhelyen működik Baranya Vármegyei SZC II. Béla Technikum és Kollégium. Az intézménybe járó tanulók így bekapcsolódnak a Baranya Vármegyei Szakképzési Centrum projektjeibe, szolgáltatásaiba. Gimnáziumi továbbtanulási lehetőség nincs és a szakképzési intézmény által nyújtott szakmákon kívüli tanulási lehetőségeket a járásban élő fiatalok csak bejáróként vagy kollégistaként tudnak igénybe venni.

A járásban sok a nemzetiségi program, amelyeken szívesen vesz részt a fiatalság, illetve olyan programok, amelyek turisztikai jelentőséggel is bírnak, például a Gőzgombóc Fesztivál, Óbányán az Üveges hétvége, Pécsváradon a Leányvásár és Zengővárkonyban a Fényfieszta.

A helyi esélyegyenlőségi programok 3 problémára mutatnak rá a helyi ifjúsággal kapcsolatban:

- a korai iskolaelhagyás;
- a nemzedékek közötti kapcsolat erősítése szükséges számos településen
- családi életre felkészítő programok, foglalkozások hiánya.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

Sellyei járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Adorjás	X			X
Baksa	X			X
Baranyahídvég			X	X
Besence			X	X
Bogádmindszent			X	X
Bogdása			X	X
Csányoszró			X	X
Drávafook	X			X
Drávaiványi			X	X
Drávakeresztúr			X	X
Drávasztára	X			X
Felsőszentmárton	X			X
Gilvánfa			X	X
Hegyszentmárton	X			X
Hirics	X			X
Kákics			X	X
Kemse			X	X
Kisasszonyfa			X	X
Kisszentmárton			X	X
Kórós	X			X
Lúzsok			X	X
Magyarmecske			X	X
Magyartelek			X	X
Markóc			X	X
Marócsa			X	X
Nagycsány			X	X
Okorág	X			X
Ózdfalu			X	X
Páprád			X	X
Piskó	X			X
Sámod			X	X
Sellye	X			X
Sósvertike			X	X
Tengeri				

Téseny			X	X
Vajszló	X			X
Vejeti			X	X
Zaláta			X	X

A Sellyei járásban egy szakképzési intézményhez kötött a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A járásszékhelyen működik A Pécsi Református Kollégium Technikum És Szakképző Iskolája. Az intézménybe járó tanulók így bekapcsolódnak a Pécsi Református Kollégium projektjeibe, szolgáltatásaiba. Gimnáziumi továbbtanulási lehetőség nincs és a szakképzési intézmény által nyújtott szakmákon kívüli tanulási lehetőségeket a járásban élő fiatalok csak bejáróként vagy kollégistaként tudnak igénybe venni.

A járásban sok a táncos-zenés program, a batyusbál, amelyeken szívesen vesz részt a fiatalság, de a járás és a települések helyzetéből adódóan inkább a hátrányos helyzetű fiataloknak vannak programok.

A helyi esélyegyenlőségi programok 6 problémára mutatnak rá a helyi ifjúsággal kapcsolatban:

- a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás;
- szabadidő hasznos eltöltéséhez nincsenek célzott programok, illetve megfelelő közösségi szinterek;
- motiválatlanok a fiatalok a továbbtanuláshoz, a magasabb végzettség megszerzéséhez;
- a droghasználat terjedése;
- a fiatal életkorban anyává vált nők életvezetési hiányosságokkal rendelkeznek,
- elvándorlás.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

Siklói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Alsószentmárton	X			X
Babarcszölős			X	X
Beremend	X			X
Bisse			X	X
Cún			X	X
Csarnóta			X	X
Diósvizsló			X	X

Drávacsehi	X			X
Drávacsepely	X			X
Drávapalkonya			X	X
Dráwapiski			X	X
Drávaszabolcs	X			X
Drávaszerdahely	X			X
Egyházasharaszti			X	X
Garé	X			X
Gordisa			X	X
Harkány	X			X
Illocska			X	X
Ipacsfa			X	X
Ivánbattyán			X	X
Kásád	X			X
Kémes	X			X
Kisdér			X	X
Kisharsány	X			X
Kisjakabfalva			X	X
Kiskassa	X			X
Kislippó			X	X
Kistapolca			X	X
Kistótfalu	X			X
Kovácskőhida	X			X
Lapánca			X	X
Magyarbóly	X			X
Márfa			X	X
Márok	X			X
Matty			X	X
Nagyharsány	X			X
Nagytótfalu			X	X
Old			X	X
Palkonya	X			X
Pécsdevecser			X	X
Peterd	X			X
Rádfalva			X	X
Siklós	X			X
Siklósbodony			X	X
Siklósnagyfalva			X	X
Szaporca	X			X
Szava			X	X
Tésenfa	X			X
Túrony	X			X
Újpetre	X			X
Villány	X			X
Villánykövesd	X			X
Vókány	X			X

A Siklósi járásban Siklóson és Villányban található közép fokú intézmények, amelyekhez köthetők a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A járásszékhelyen működik a Siklósi Táncsics Mihály Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Baranya Vármegyei SZC Garai Miklós Technikum és Szakképző Iskola. Villányban a Déli ASzC Teleki Zsigmond Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium. A gimnáziumba járó diákok egy nagymúltú oktatási intézmény hagyományos és új programjait, szolgáltatásait vehetik igénybe, illetve a tehetségpont által kínált fejlesztésekhez férnek hozzá. A szakképzőbe járó tanulók pedig bekapcsolódhatnak a Baranya Vármegyei Szakképzési Centrum vagy a Déli Agrárszakképzési Centrum projektjeibe, szolgáltatásaiba. Alsószentmártonban működik a Tan Kapuja Buddhista Gimnázium és Általános Iskola, mely a mélyszegénységben élő, roma fiatalok pontban lett kiemelve.

A járásban sok zenés-táncos, nemzetiségi program, melyeken szívesen vesz részt a fiatalság. Ezenkívül a szervezett sportprogramokat vehetik igénybe.

Siklós sokkal színesebb és tartalmasabb programokat kínál az ifjúságnak, mivel a zenés-táncos események mellett a kulturális és ismeretterjesztő programok is elérhetők a városban. A képzési, tanfolyami paletta, még ha nem ingyenes, de könnyebben vehető igénybe Siklóson.

A sportprogramok és edzéslehetőségek, az önkormányzat és a különböző intézmények, civil szervezetek és vállalkozások közreműködésével jól látszik a város járásszékhely pozíciója.

Villányban a borászathoz kapcsolódó programok a meghatározók. Szintén említésre méltó az Ördögkatlan fesztivál és a palkonyai programok, amelyek a vármegyében, sőt országosan is ismert rendezvények.

A helyi esélyegyenlőségi programok 3 problémára mutatnak rá a helyi ifjúsággal kapcsolatban:

- a fiatalok droghasználatának terjedése, továbbá részvételük bűnözői csoportokban, a prevenció elsődleges feladat;
- szabadidő hasznos eltöltésére szolgáló programok sokhelyütt hiányoznak, néhány esetben nem áll rendelkezésre megfelelő közösségi színtér
- a fiatal nők körében a háztartásvezetési ismeretek hiánya.

A falu elnéptelenedését megakadályozandó, Kisjakabfalva támogatás nyújtását tűzte ki célul a községbe költöző fiatal párok, családok részére.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bicsérd	X			X
Boda	X			X
Bükkösd	X			X
Cserdi			X	X
Csonkamindszent			X	X
Dinnyeberki			X	X
Gerde	X			X
Gyöngyfa			X	X
Helesfa	X			X
Hetvehely	X			X
Kacsóta	X			X
Királyegyháza			X	X
Okorvölgy			X	X
Pécsbagota			X	X
Sumony			X	X
Szabadszentkirály			X	X
Szentedénes			X	X
Szentkatalin			X	X
Szentlőrinc	X			X
Velény			X	X
Zók	X			X

A Szentlőrinci járásban egy szakképzési intézményhez kötött a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A járásszékhelyen működik a Déli ASzC Ujhelyi Imre Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium. Az intézménybe járó tanulók így bekapcsolódnak a Déli Agrárszakképzési Centrum projektjeibe, szolgáltatásaiba. Gimnáziumi továbbtanulási lehetőség nincs és a szakképzési intézmény által nyújtott szakmákon kívüli tanulási lehetőségeket a járásban élő fiatalok csak bejáróként vagy kollégistaként tudnak igénybe venni.

A járásban kevés a táncos-zenés program, kivéve Gerdén, ahol egy szórakozó hely kínálja rendszeresen a disco-party jellegű rendezvényeit. A környékbeli fiatalok szívesen látogatja ezeket az eseményeket. Szentlőrincen kevesebb a program, mint a többi járásszékhelyen, Sásdhoz hasonlítható a program- és szolgáltatáskínálata. Sportprogramok, a sportolási lehetőségek kínálata is alacsony.

A helyi esélyegyenlőségi programok a helyi ifjúsággal kapcsolatban arra mutatnak rá, hogy településeken nincsenek a szabadidő hasznos eltöltéséhez célzott, aktivitást programok, illetve megfelelő közösségi szinterek.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Almamellék			X	X
Almáskeresztúr			X	X
Bánfa			X	X
Basal			X	X
Boldogasszonyfa	X			X
Botykapeterd			X	X
Bűrüs			X	X
Csebény			X	X
Csertő			X	X
Dencsháza			X	X
Endrőc			X	X
Gyöngyösmellék			X	X
Hobol			X	X
Horváthertelend			X	X
Ibafa			X	X
Katádfa			X	X
Kétújfalu			X	X
Kisdobsza			X	X
Kistamási			X	X
Magyarlukafa			X	X
Merenye	X			X
Molvány			X	X
Mozsgó	X			X
Nagydobsza			X	X
Nagypeterd			X	X
Nagyváty			X	X
Nemeske			X	X

Nyugotszent- erzsébet			X	X
Patapoklosi			X	X
Pettend				
Rózsafa			X	X
Somogyapáti			X	X
Somogyhárság	X			X
Somogyhatvan			X	X
Somogyviszló			X	X
Szentegát	X			X
Szentlászló	X			X
Szigetvár	X			X
Szörény				
Szulimán			X	X
Teklafalu			X	X
Tótszentgyörgy			X	X
Várad				
Vásárosbéc	X			X
Zádor			X	X

A Szigetvári járásban egy intézményhez kötött a továbbtanuló fiatalok szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A járásszékhelyen működik a Baranya Vármegyei SZC Zrínyi Miklós Gimnázium és Szakképző Iskola. Az intézményben gimnáziumi nevelés-oktatás, technikumi szakmai oktatás, szakképző iskolai szakmai oktatás és szakiskolai nevelés-oktatás folyik. Az intézménybe járó tanulók így bekapcsolódnak a Baranya Vármegyei Szakképzési Centrum projektjeibe, szolgáltatásaiba.

A járásban nagyon kevés a fiataloknak szóló célzott program, és általában a szabadidő aktív (sport) eltöltésére szolgálnak. Vásárosbécen bevonásra kerül a lakosság a helyi közösségi tervezésbe és így alakítják a programokat.

A helyi esélyegyenlőségi programok 3 problémára mutatnak rá a helyi ifjúsággal kapcsolatban:

- szabadidő hasznos eltöltésére szolgáló programok sokhelyütt hiányoznak, néhány esetben nem áll rendelkezésre megfelelő közösségi színtér;
- a sportolási lehetőségek megfelelő infrastruktúra hiányában csak korlátozottan lehetségesek
- a fiatalok körében a családtervezési ismeretek hiánya, az öngondoskodásra való felkészületlenség.

A falu elnéptelenedését megakadályozandó, Kisjakabfalva támogatás nyújtását tűzte ki célul a községbe költöző fiatal párok, családok részére.

A táblázatban minden település jelölve lett, ahol valamilyen program, szolgáltatás elérhető a helyi ifjúságnak.

5.4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok

Baranya vármegyében minden település próbálkozik legalább egy helyi program évente történő megrendezéséhez anyagi forrást biztosítani. Ezek a település teljes lakosságának – beleértve minden esélyegyenlőségi célcsoportot – szólnak. Viszont kevés azon települések száma, amelyek tényleges közösségi tervezést követően döntenek a programok megrendezéséről. Szintén említésre méltó, hogy mennyire személyfüggő a programok szervezése és megvalósítása az egyes programcsoportok tekintetében.

A catering alapú, szórakoztató műsorokra épülő falunapi rendezvények helyett a helyi lakosság a tervezéstől a megvalósításon keresztül az eltakarításig tartó folyamatokba minél nagyobb arányú bevonását igénylő eseményekre van szükség. Ennek alapja a közösségi tervezés. Ezek a programok sokhelyütt hiányoznak, néhány esetben az esélyegyenlőségi célcsoportok igényeit, szükségleteit sem ismerik az önkormányzatok. Szintén hiányoznak azok a programok, amelyek a helyi kisközösségeket szólítják meg.

A közösségi tervezést is alkalmazó települési folyamatok vannak például Alsómocsolád, Vásárosbéc esetében, de ide kapcsolódik a helyi újságok, kiadványok megjelenítése is (Bükkösd, Geresdlak), illetve a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásba tömörülő települések Tájékoztató c. rendszeres kiadványa. Szintén figyelemre méltó az egyes települési közművelődési intézmények (könyvtárak és/vagy művelődési házak), az IKSZT-ek munkatársai által végzett közösségfejlesztést szolgáló tevékenységei, beleértve a közösségi média oldalakat, többségében a Facebook oldalak működtetését. A lakosságnak szóló programok szervezése, megvalósítása, nyomon követése esetében meghatározó a helyi humán és pénzügyi kapacitások rendelkezésre állása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat tekintve a társadalomhoz való tartozás erősítése a cél valamilyen érték, adottság mentén. Ez lehet a vallás, a kultúra, a sport, a szabadidős elfoglaltságok, a környezet- és természetvédelem, az épített környezet, a helytörténet, továbbá a közösen elérendő célok mentén való együttműködés. A kisközösségi és érzékenyítő programok száma alacsony a vármegyében.

A járási ismertetőknél felsorolt rendezvények *nem teljeskörűek*.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Babarc	X		
Belvárdgyula	X		
Bóly	X		
Borjád	X		

Hásságy	X		
Kisbudmér	X		
Liptód	X		
Máriakéménd	X		
Monyoród	X		
Nagybudmér	X		
Olasz	X		
Pócsa	X		
Szajk	X		
Szederkény	X		
Töttös	X		
Versend	X		

A Bólyi járásban minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a nemzetiségi programok és/vagy falunapok. A helyi személyes (rokoni, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Bóly: Emmausz-járás Húsvéthétfői Vigasság

Liptód: Pünkösdi találkozó

Szederkény: Szederkényi Szüreti Nap

Hegyháti járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Ág	X		
Alsómocsolád	X		
Bakóca	X		
Baranyajenő	X		
Baranyaszentgyörgy	X		
Felsőegerszeg	X		
Gerényes	X		
Gödre	X		
Kisbeszterce	X		

Kishajmás	X		
Kisvaszar	X		
Mágocs	X		
Mekényes	X		
Meződ	X		
Mindszentgodisa	X		
Nagyhajmás	X		
Palé	X		
Sásd	X		
Szágy	X		
Tarrós	X		
Tékes	X		
Tormás	X		
Varga	X		
Vásárosdombó	X		
Vázsnok	X		

A Hegyháti járásban minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a nemzetiségi programok és/vagy falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokonai, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek.

A Hegyháti járásban több településen is valósult meg közösségi tervezéssel alátámasztott projekt.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Gödre: Töpörtyű és Forralt Bor Ünnepe

Mágocs: Disznótoros és kolbásztöltő fesztivál

Sásd:

- Grossmutter's Küche nemzetiségi program
- Kolbásztöltő fesztivál

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bikal	X		
Bodolyabér	X		

Egyházaskozár	X		
Hegyhátmaróc	X		
Kárász	X		
Komló	X		
Köblény	X		
Liget	X		
Magyaregregy	X		
Magyarhertelend	X		
Magyarszék	X		
Mánfa	X		
Máza	X		
Mecsekpölöske	X		
Oroszló	X		
Szalatnak	X		
Szárász	X		
Szászvár	X		
Tófü	X		
Vékény	X		

A Komlói járásban minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a nemzetiségi programok és/vagy falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokoni, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek.

Komlón több visszatérő jellegű kulturális program van, a rendezvénytár minden évben kiadásra kerül. Komlón közösségi stratégiával, továbbá közösségi tervezéssel alátámasztott projekt, illetve projektek. A közösségi tervezéssel alátámasztott projektben több járási település is részt vett.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Bikal: Bikali Tökfesztivál

Komló:

- Komlói Amatőr Színházi Találkozó
- Komlói Bányásznapi
- Kolbásztöltő Fesztivál

Magyaregregy:

- Egregyi Szalámiverseny
- Egregyi Lakodalmás Fesztivál

Magyarszék: Széki Újbor és Murcifeszt

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bár	X		
Bezedek	X		
Dunaszekcső	X		
Erdősmárok	X		
Feked	X		
Görcsönydoboka	X		
Himesháza	X		
Homorúd	X		
Ivándárda	X		
Kisnyárad	X		
Kölked	X		
Lánycsók	X		
Lippó	X		
Majs	X		
Maráza	X		
Mohács	X		
Nagynyárad	X		
Palotabozsok	X		
Sárok	X		
Sátorhely	X		
Somberek	X		
Szebény	X		
Székelyszabar	X		
Szűr	X		
Udvar	X		
Véménd	X		

A Mohácsi járásban minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a nemzetiségi programok és/vagy falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokonai, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek.

Mohácson több visszatérő jellegű kulturális program van, a rendezvénytár minden évben kiadásra kerül. Mohácson közösségi stratégiával alátámasztott projekt, illetve projektek.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Dunaszekcső: Lugio Napok és Limes tábor

Feked:

- Hagyományőrző disznóvágás
- Stifolder Fesztivál

Mohács:

- Mohácsi Búsójárás
- Mohácsi Tamburafesztivál
- Mohácsi Bál
- Sváb – Sokac Bál
- Dunai mosás – Pranje na Dunavu
- Aratónap
- Dunamenti Halfesztivál
- Mohácsi Sokacok Babfőző Fesztiválja
- Mohácsi Nemzetközi Néptáncfesztivál
- Retro Autós Majális
- Gyereknap
- Kézműves Vásár
- Vince napi mulatság
- Mohácsi Fogathajtó Verseny
- Nepomuki Szent János Ünnepe
- Mohácsi csata Emlékünnepség
- Szüret és borfesztivál

Nagynyárad: Képfestő fesztivál

Palotabozsok:

- Disznótoros fesztivál
- Vasutasnap

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Abaliget	X		
Aranyosgadány	X		
Áta	X		
Bakonya	X		
Berkesd	X		

Birján	X		
Bogád	X		
Bosta	X		
Cserkút	X		
Egerág	X		
Ellend	X		
Görcsöny	X		
Gyód	X		
Hosszúhetény	X		
Husztót	X		
Keszü	X		
Kisherend	X		
Kovácsszénája			X
Kozármisleny	X		
Kökény	X		
Kővágószőlős	X		
Kővágótöttös	X		
Lothárd	X		
Magyarsarlós	X		
Nagykozár	X		
Ócsárd	X		
Orfú	X		
Pécs	X		
Pécsudvard	X		
Pellérd	X		
Pereked	X		
Pogány	X		
Regenye	X		
Romonya	X		
Szalánta	X		
Szemely	X		
Szilágy	X		
Szilvás	X		
Szóke	X		
Szőkéd	X		

A Pécsi járásban minden település, kivéve Kovácsszénáját legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokon, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek. Kovácsszénája Orfú közelsége miatt nem szervez programokat.

Pécsett több visszatérő jellegű kulturális program van, a rendezvénytár minden évben kiadásra kerül. Pécsett valósult meg közösségi stratégiával alátámasztott projekt, illetve projektek.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Hosszúhetény:

- Bánáti Bazsarózsa Népművészeti Fesztivál
- Püspökszentlászlói búcsú

Husztót: Paradicsomfesztivál

Kozármisleny: Városnapok

Kővágöszlős: Kolbásztöltő Fesztivál

Pereked: Családi és Gasztrofesztivál

Pécs:

- Pécsi Napok
- Múzeumok Éjszakája
- Zsolnay Fényfesztivál
- Zsolnay Piknik
- Zsolnay Negyed Éjszakája
- Szamárfül Fesztivál
- Pécsi Csokoládé Karnevál
- PEN Fesztivál
- Liget fesztivál
- Made in Pécs
- Állatkertek Éjszakája
- Zsolnay Húsvét
- Pécsi Retro Fesztivál
- Pécsi Adventi Kézműves és Mesevásár
- Balokány majális
- Pécsi Harmónika Fesztivál
- Kutatók Éjszakája
- Pécsi Nemzetközi Tangó Fesztivál
- Zeneszüret Fesztivál
- Városi Gyereknep
- Szezonnyitó és Szezonzáró Motoros Gurulás
- LOKART
- Pécs- Harkány Országúti Futóverseny

Orfú:

- Medvehagyma Fesztivál
- Fishing in Orfú
- Orfú Tó-Show Futás
- Orfúfitt tóátúzás és körbeúzás
- Akadálymentes Turizmus Napja
- Csillaghullás és kemencés
- Jeges újévi csobbanás
- Pécs – Orfú – Abaliget Félmaraton
- Mecsek Rally

Pécsváradi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Apátvarasd	X		
Erdősmecke	X		
Erzsébet	X		
Fazekasboda	X		
Geresdlak	X		
Hidas	X		
Kátoly	X		
Kékesd	X		
Lovászhetény	X		
Martonfa	X		
Mecseknádasd	X		
Nagypall	X		
Óbánya	X		
Ófalu	X		
Pécsvárad	X		
Szellő	X		
Zengővárkony	X		

A Pécsváradi járásban minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a nemzetiségi programok és/vagy falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokoni, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Geresdlak:

- Gőzgombóc Fesztivál
- Mézeskalács falu

Hidas: Kardoss Fesztivál

Mecseknádasd:

- Pünkösdi Kakaspaprikás főzőverseny
- KretzlFest
- Borverseny

Óbánya:

- Kretzelsonntag
- Óbányai búcsú és kakasverés
- Üveges hétvége

Pécsvárad

- Bazsarózsa Túra
- Szent István Napok Összművészeti Fesztivál
- Szent György Napok
- Várprogramok
- Várad Futás
- Pécsvárad Leányvásár

Zengővárkony:

- Fényfieszta
- Sült gesztinyés Lukács nap

Sellyei járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Adorjás	X		
Baksa	X		
Baranyahídvég	X		
Besence	X		
Bogádmindszent	X		
Bogdása	X		
Csányoszró	X		
Drávafok	X		
Drávaiványi	X		
Drávakeresztúr	X		
Drávasztára	X		
Felsőszentmárton	X		
Gilvánfa	X		
Hegyszentmárton	X		
Hirics	X		
Kákics	X		
Kemse	X		
Kisasszonyfa	X		

Kisszentmárton	X		
Kórós	X		
Lúzsok	X		
Magyarmecske	X		
Magyartelek	X		
Markóc	X		
Marócsa	X		
Nagycsány	X		
Okorág	X		
Ózdfalu	X		
Páprád	X		
Piskó	X		
Sámod	X		
Sellye	X		
Sósvertike	X		
Tengeri			X
Téseny	X		
Vajszló	X		
Vejtí	X		
Zaláta	X		

A Sellyei járásban szinte minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokon, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek. A kivételt Tengeri település jelenti.

A Sellyei járásban több településen is valósult meg közösségi tervezéssel alátámasztott projekt.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Sellye:

- Ormánsági Fehérhurka napja és Pálinkaverseny
- Pünkösöd az Ormánságban
- Városnapok

Vajszló: Vajszlói napok

Siklósi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Alsószentmárton	X		
Babarcszőlős	X		
Beremend	X		
Bisse	X		
Cún	X		
Csarnóta	X		
Diósvizsló	X		
Drávacsehi	X		
Drávacsepely	X		
Drávapalkonya	X		
Drávapiski	X		
Drávaszabolcs	X		
Drávaszerdahely	X		
Egyházasharaszti	X		
Garé	X		
Gordisa	X		
Harkány	X		
Illocska	X		
Ipacsfa	X		
Ivánbattyán	X		
Kásád	X		
Kémes	X		
Kisdér	X		
Kisharsány	X		
Kisjakabfalva	X		
Kiskassa	X		
Kislippó	X		
Kistapolca	X		
Kistótfalu	X		
Kovácsbida	X		
Lapáncsa	X		
Magyarbóly	X		
Márfa	X		
Márok	X		
Matty	X		
Nagyharsány	X		
Nagytótfalu	X		

Old	X		
Palkonya	X		
Pécsdevecser	X		
Peterd	X		
Rádfalva	X		
Siklós	X		
Siklósbodony	X		
Siklósnagyfalu	X		
Szaporca	X		
Szava	X		
Tésenfa	X		
Túrony	X		
Újpetre	X		
Villány	X		
Villánykövesd	X		
Vókány	X		

A Sikósi járásban minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a nemzetiségi programok és/vagy falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokonai, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek. Kovácsszénája Orfű közelsége miatt nem szervez programokat.

Siklóson, Harkányban és Villányban több visszatérő jellegű kulturális program van, a rendezvénynaptár minden évben kiadásra kerül. Sikóson a várhoz, Villányban a borkultúrához, Harkányban a gyógyfürdőhöz kapcsolódó programok minden évben megvalósulnak.

A járásban valósult meg több települést érintő közösségi tervezéssel alátámasztott projekt.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Harkány:

- Harkányi Fürdő Programok
- Harkányi Fürdőfesztivál
- Harkányi Szüreti Fesztivál
- Harkányi Advent és Téli Vásár
- Lecsó párbaj

Márok: Lakodalmas Fesztivál

Siklós:

- Siklósi Városnapok
- Siklósi Várfesztivál
- Siklósi Adventi Sokadalom
- Tenkes Kórusfesztivál
- Drávaszögi Magyarok Fesztiválja

Újpetre: Nemzetiségek egy asztalnál

Villány:

- Tavaszi Borpiknik
- Villányi Borszongás Fesztivál
- Villányi Rozé Fesztivál és Rozémaraton
- Villányi Vörösbor Fesztivál
- Ha péntek, akkor Villány!
- Sváb Zenei Hétvége
- FutaVillány – FutaBor

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bicsérd	X		
Boda	X		
Bükkösd	X		
Cserdi	X		
Csonkamindszent	X		
Dinnyeberki	X		
Gerde	X		
Gyöngyfa	X		
Helesfa	X		
Hetvehely	X		
Kacsóta	X		
Királyegyháza	X		
Okorvölgy	X		
Pécsbagota	X		
Sumony	X		
Szabadszentkirály	X		
Szentdénes	X		
Szentkatalin	X		
Szentlőrinc	X		
Velény	X		
Zók	X		

A Szentlőrinci járásban minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a nemzetiségi programok és/vagy falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokoni, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek.

A járásban valósult meg több települést érintő közösségi tervezéssel alátámasztott projekt.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Szentlőrinc:

- Húsvéti kirakodóvásár
- Szentlőrinci Gazdanapok

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Almamellék	X		
Almáskeresztúr	X		
Bánfa	X		
Basal	X		
Boldogasszonyfa	X		
Botykapeterd	X		
Bürös	X		
Csebény	X		
Csertő	X		
Dencsháza	X		
Endrőc	X		
Gyöngyösmellék	X		
Hobol	X		
Horváthertelend	X		
Ibafa	X		
Katádfa	X		
Kétújfalu	X		
Kisdobsza	X		
Kistamási	X		
Magyarlukafa	X		
Merenye	X		
Molvány	X		
Mozsgó	X		
Nagydobsza	X		
Nagypeterd	X		
Nagyváty	X		
Nemeske	X		

Nyugotszenterzsébet	X		
Patapoklosi	X		
Pettend			X
Rózsafa	X		
Somogyapáti	X		
Somogyhárság	X		
Somogyhatvan	X		
Somogyviszló	X		
Szentegát	X		
Szentlászló	X		
Szigetvár	X		
Szörény			X
Szulimán	X		
Teklafalu	X		
Tótszentgyörgy	X		
Várad			X
Vásárosbéc	X		
Zádor	X		

A Szigetvári járásban szinte minden település legalább egy helyi programot évről évre megszervez, ezek tipikusan a nemzetiségi programok és/vagy falunapok vagy városi rendezvények. A helyi személyes (rokon, baráti) kapcsolatok számos esetben a szomszédos települések programjaira való átlátogatáshoz vezetnek. Kivételt jelent Pettend, Szörény és Várad a rendelkezésre álló információk szerint.

Szigetváron valósult meg közösségi stratégiával alátámasztott projekt, illetve projektek. Továbbá a járásban valósultak meg több települést érintő közösségi tervezéssel alátámasztott projektek.

Ezek a közösségi programok minden célcsoportnak szólnak, nem esélyegyenlőségi célcsoportokra kialakított rendezvények, kulturális tartalmuk változó.

A helyi identitást erősítő programok:

Szigetvár:

- Szigetvári Ostromnapok
- Zrínyi Napok
- Szigetvári Gyógyfürdő programok
- Szigeti Vigadalom
- Térségi Községi Ünnepek és Gyümölcsoltó Nap

5.5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések

A sokszínű Baranyában egymás mellett élnek a különböző nemzetiséghez tartozók, a mélyszegénységben élők, a gyerekek, fiatalok és idősek, a fogyatékkal élők és az ép emberek, akiket jelenleg a lakóhelyük köt össze és a hozzá fűződő érzelmeik, viszonyaik, attitűdjük. A vármegyei, illetve térségi identitás pozitív fogalom kell hogy legyen, a meghatározott földrajzi területen élőknek, fejlődést, jövőképet, értéket, hozzátartozást kell jelentenie.

Az elmúlt években a Baranya Vármegyei Önkormányzat sokat tett a vármegyei értékek mentén kialakuló identitás erősítéséért. A fő esélyegyenlőségi célcsoportja a gyerekek voltak. A fejlesztések elérhetők a www.baranyakincsei.hu honlapon, valamint további jó gyakorlat fejlesztések is elérhetők az interneten, például az Interaktív, Nemzetiségi, Helytörténeti Értéktár és Tudásközpont a www.bokoz.hu oldalon. Térségfejlesztési együttműködések közül kiemelendő a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás, amelynek települései rendszeresen szerveznek közös programokat és közös kiadványuk van (<http://www.nymtit.hu/tajkep.html>). Ezek a fejlesztések, kiadványok mindenki számára elérhetőek a világhálón. Azonban Baranya vármegyében így is kevés az olyan nagyobb térségi együttműködés, mely a települések vezetőin túlmutatva a lakossági kapcsolatokra is épít.

A vármegyében elhelyezkedő nagyobb néprajzi, társadalom/földrajzi területeken a térségi identitástudatot pozitív értékkel, tudattársítással kell felruházni, hogy az ott élők megítéléséhez semmiféle előítéletesség ne kötődjön. Erre a legjobb példa az Ormánság. E programoknak a közösségi tervezésen alapuló közösségfejlesztésre kell koncentrálniuk.

Szintén problémás megközelítés, ha a turizmus irányából nézzük egy-egy rendezvény megvalósítását. A különböző programoknak, rendezvényeknek az identitástudat szempontjából a helyi közösség összetartásán, a belső együttműködések és a közösség fejlődésén kell alapulnia, nem pedig a helyi érték/ek kiárúsításán. A helyi lakosságnak kötődnie szükséges az értékekhez, hagyományokhoz, a közös célokhoz, különben az elköteleződés hiányában a legjobb elképzelés sem hozhatja a várt eredményeket.

A helyi identitástudat Baranyában sokszor a nemzetiségi léthez, hagyományokhoz kapcsolódik. A német, sokac és horvát nemzetiséghez tartozók a mai napig kutatják, ápolják, őrzik hagyományaikat.

A helyi esélyegyenlőségi programok a vármegyei, térségi együttműködésekre vonatkozóan nem tartalmaznak intézkedéseket. Egyrészt az együttműködések többsége a településen belüli, másrészt a partner-önkormányzatokkal való együttműködés általában speciális célokat szolgál, például a védőnői szolgálat, óvoda fenntartását, illetve szűrővizsgálatok megszervezését, a közösségi közlekedés hiányosságainak megoldását.

Nagyon kevés a vármegyében az együttműködés a különböző önkormányzatok, szervezetek között a projekteket nem számítva, pedig egy nagyobb térség lakosságának identitástudatát, kohézióját csak partnerségek létrehozásával lehet erősíteni. A vármegyei és térségi identitás tudat erősítéséhez olyan programokra van szükség, amelyek a lakosság, a helyi közösségek együttműködését, a térségfejlesztési folyamatokat segítik és hosszabb távon fenntarthatók.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Babarc			X
Belvárdgyula			X
Bóly			X
Borjád			X
Hásságy			X
Kisbudmér			X
Liptód			X
Máriakéménd			X
Monyoród			X
Nagybudmér			X
Olasz			X
Pócsa			X
Szajk			X
Szederkény			X
Töttös			X
Versend			X

A Bólyi járásban térségi identitás erősítésére és térségi, járási szintű térségfejlesztési együttműködésekre a HEP-ek nem tartalmaznak intézkedéseket.

A Karasica Fesztivált hagyományteremtő szándékkal Szederkényben kívánják megrendezni 2024-ben először. A Karasica-patak mellett elhelyezkedő települések kulturális és gasztronómiai találkozási pontjának szánják. A települések Fekedtől a horvátországi Batináig vesznek részt majd benne a tervek szerint.

Hegyháti járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Ág			X
Alsómocsolád			X

Bakóca			X
Baranyajenő			X
Baranyaszentgyörgy			X
Felsőegerszeg			X
Gerényes			X
Gödre			X
Kisbeszterce			X
Kishajmás			X
Kisvaszar			X
Mágoacs			X
Mekényes			X
Meződ			X
Mindszentgodisa			X
Nagyhajmás			X
Palé			X
Sásd			X
Szágy			X
Tarrós			X
Tékes			X
Tormás			X
Varga			X
Vásárosdombó			X
Váznok			X

A Hegyháti járásban létrejött együttműködések a HEP-ek alapján:

- Palé és Váznok Község Önkormányzata 2021. január 1-jétől a közművelődési feladatellátás közös finanszírozására kötött megállapodást: Palé Község Önkormányzata alkalmazásában álló közművelődési munkatárs ezután ellátja a váznoki közművelődési feladatokat is, foglalkoztatásának költségeit a felek közösen viselik.
- Közszolgáltatások fenntartása, kiterjesztése Sásd székhellyel.
- Projektegyüttműködések.

Mivel ezek az intézkedések nem a vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések körébe tartoznak, így nem szerepelnek a fenti táblázatban.

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bikal			X

Bodolyabér			X
Egyházaskozár			X
Hegyhátmaróc			X
Kárász			X
Komló			X
Köblény			X
Liget			X
Magyaregregy			X
Magyarhertelend			X
Magyarszék			X
Mánfa			X
Máza			X
Mecsekpölöske			X
Oroszló			X
Szalatnak			X
Szárász			X
Szászvár			X
Tófű			X
Vékény			X

A Hegyháti járásban létrejött együttműködés a HEP-ek alapján: Falugondnoki szolgálat költségeinek megosztása Hegyhátmaróc és Tófű között. Mivel az intézkedés nem a vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések körébe tartozik, így nem szerepel a fenti táblázatban.

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bár			X
Bezedek			X
Dunaszekcső			X
Erdősmárok			X
Feked			X
Görcsöndoboka			X
Himesháza			X
Homorúd			X
Ivándárda			X
Kisnyárad			X
Kölked			X

Lánycsók			X
Lippó			X
Majs			X
Maráza			X
Mohács			X
Nagynyárad			X
Palotabozsok			X
Sárok			X
Sátorhely			X
Somberek			X
Szebény			X
Székelyszabar			X
Szűr			X
Udvar			X
Véménd			X

A Mohácsi járásban létrejött együttműködés a HEP-ek alapján: Somberek és Görcsönydoboka közösen kívánja megoldani a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek részére ingyenes internet biztosítását. Mivel az intézkedés nem a vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések körébe tartozik, így nem szerepel a fenti táblázatban.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Abaliget			X
Aranyosgadány			X
Áta			X
Bakonya	X		X
Berkesd			X
Birján			X
Bogád			X
Bosta			X
Cserkút	X		X
Egerág			X
Ellend			X
Görcsöny			X
Gyód			X
Hosszúhetény			X
Husztót			X

Keszü			X
Kisherend			X
Kovácsszénája			X
Kozármisleny			X
Kökény			X
Kővágószőlős	X		X
Kővágótöttös	X		X
Lothárd			X
Magyarsarlós			X
Nagykozár			X
Ócsárd			X
Orfú			X
Pécs	X		
Pécsudvard			X
Pellérd			X
Pereked			X
Pogány			X
Regenye			X
Romonya			X
Szalánta			X
Szemely			X
Szilágy			X
Szilvás			X
Szóke			X
Szókéd			X

A Pécsi járásban létrejött, illetve kötendő együttműködések a HEP-ek alapján:

- Aranyosgadány település együttműködése a Pécs-Baranyai Értelmiség Egyesülettel a helyi turizmus fejlesztése munkahely teremtéssel.
- Civil szervezetekkel való együttműködés tevékenység ellátására.
- Közszolgáltatókkal való együttműködés feladatellátás céljából.
- Projektegyüttműködések infrastrukturális fejlesztések, eszközbeszerzések megvalósítására.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok igénybevételének megszervezése a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó többi településsel (Bosta, Pogány, Szalánta, Szilvás).

Az első négy intézkedés nem a vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések körébe tartozik, így nem szerepel a fenti táblázatban.

Az egészségügyi szűrővizsgálatok igénybevételének nehézségei a közösségi közlekedés hiányaira mutat rá, amelynek érdekében egy térségfejlesztési együttműködés indokolt.

A Baranya Vármegyei Önkormányzat fejlesztéseinek helyszíne Pécs városa, amely jelölésre került a táblázatban.

Bakonya, Cserkút, Kővágószőlős és Kővágótöttös lakossága a települési önkormányzat tagjaként a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásban (NYMTIT) aktívan vehet részt közösségfejlesztő programokban.

Pécsvárad

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Apátvarasd			X
Erdősmecke			X
Erzsébet			X
Fazekasboda			X
Geresdlak			X
Hidas			X
Kátoly			X
Kékesd			X
Lovászhety			X
Martonfa			X
Mecseknádasd			X
Nagypall			X
Óbánya			X
Ófalu			X
Pécsvárad			X
Szellő			X
Zengővárkony			X

A Pécsvárad járásban létrejött, illetve kötendő együttműködés a HEP-ek alapján: Erzsébet, Kátoly, Kékesd, Szellő települések önkormányzatai több tevékenység megvalósításában kívánnak a jövőben együttműködni. A tevékenységek kiterjednek közösségi programok, képzések, tanfolyamok, szolgáltatások megvalósítására valamennyi esélyegyenlőségi célcsoport érdekében.

Sellyei járás

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Adorjás			X
Baksa			X

Baranyahídvég			X
Besence			X
Bogádmindszent			X
Bogdása			X
Csányoszró			X
Drávafok			X
Drávaiványi			X
Drávakeresztúr			X
Drávasztára			X
Felsőszentmárton			X
Gilvánfa			X
Hegyszentmárton			X
Hirics			X
Kákics			X
Kemse			X
Kisasszonyfa			X
Kisszentmárton			X
Kórós			X
Lúzsok			X
Magyarmecske			X
Magyartelek			X
Markóc			X
Marócsa			X
Nagycsány			X
Okorág			X
Ózdfalu			X
Páprád			X
Piskó			X
Sámod			X
Sellye			X
Sósvertike			X
Tengeri			X
Téseny			X
Vajszló			X
Vejtí			X
Zaláta			X

A Sellyei járásban létrejött, illetve kötendő együttműködések a HEP-ek alapján:

- Projektegységműködések infrastrukturális fejlesztések érdekében.
- Az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása érdekében a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települések (Drávaiványi, Kákics, Marócsa, Okorág, Sósvertike, Drávafok, Bogdása, Markóc és Sellye) együttműködése a jövőben:
  - mélyszegénységben élők képzése, kompetenciafejlesztése,
  - szabadidős, sport, egészségfejlesztési programok, nyári táborok szervezése gyerekeknek,
  - fogyatékkal élők munkába helyezése,

Siklósi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Alsószentmárton			X
Babarcszőlős			X
Beremend	X		X
Bisse			X
Cún			X
Csarnóta			X
Diósvizló			X
Drávacsehi	X		X
Drávacsepely			X
Dráwapalkonya			X
Dráwapiski			X
Drávaszabolcs			X
Drávaszerdahely			X
Egyházasharaszti			X
Garé			X
Gordisa			X
Harkány			X
Illocska			X
Ipacsfa			X
Ivánbattyán			X
Kásád			X
Kémes	X		X
Kisdér			X
Kisharsány	X		X
Kisjakabfalva			X
Kiskassa			X
Kislippó			X
Kistapolca			X
Kistótfalu	X		X
Kovácskőhida			X
Lapáncsa			X
Magyarbóly			X
Márfa			X
Márok			X
Matty			X
Nagyharsány			X

Nagytótfalu	X		X
Old			X
Palkonya	X		X
Pécsdevecser			X
Peterd	X		X
Rádfalva			X
Siklós	X		X
Siklósbodony			X
Siklósnagyfalu			X
Szaporca	X		X
Szava			X
Tésenfa	X		X
Túrony			X
Újpetre			X
Villány			X
Villánykövesd	X		X
Vókány			X

A Siklósi járásban létrejött, illetve kötendő együttműködések a HEP-ek alapján:

- Projektegyüttműködések infrastrukturális fejlesztések érdekében.
- A gyerekek és mélyszegénységben élők, romák esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása érdekében Magyarbóly és Illocska együttműködése a jövőben.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok igénybevételének megszervezése érdekében együttműködés Kiskassa, Pécsdevecser, Palkonya, Peterd, Vókány, Ivánbattyán, Kistótfalu önkormányzatai által. Továbbá Alsószentmárton és Siklósnagyfalu is ezért működne együtt. Az egészségügyi szűrővizsgálatok igénybevételének nehézségei közvetetten a közösségi közlekedés hiányaira mutat rá.
- Közösségi közlekedés javítása érdekében Szava, Garé, Siklósbodony és Babarcszőlős együttműködése. A közösségi közlekedés javítása érdekében egy térségfejlesztési együttműködés indokolt.

Térségi összefogásban valósul meg évente a Drávaszögi Magyarok Találkozója, a Bököz és az Ördögkatlan fesztivál.

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bicsérd	X		X
Boda	X		X

Bükkösd	X		X
Cserdi	X		X
Csonkamindszent			X
Dinnyeberki	X		X
Gerde			X
Gyöngyfa			X
Helesfa	X		X
Hetvehely	X		X
Kacsóta			X
Királyegyháza			X
Okorvölgy			X
Pécsbagota			X
Sumony			X
Szabadszentkirály			X
Szendénes			X
Szentkatalin			X
Szentlőrinc			X
Velény			X
Zók	X		X

A Szentlőrinci járásban létrejött, illetve kötendő együttműködés a HEP-ek alapján: szennyvízelvezetési infrastrukturális fejlesztés érdekében együttműködés.

Bicsérd és Zók együtt szervezi a Burgonyafesztivált és a Mediterrán Ősz fesztivált.

Boda, Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki, Helesfa, Hetvehely lakossága a települési önkormányzat tagjaként a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásban (NYMTIT) aktívan vehet részt közösségfejlesztő programokban.

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Almamellék			X
Almáskeresztúr			X
Bánfa			X
Basal			X
Boldogasszonyfa			X
Botykapeterd			X
Bürös			X
Csebény			X

Csertő			X
Dencsháza			X
Endróc			X
Gyöngyösmellék			X
Hobol			X
Horváthertelend			X
Ibafa	X		X
Katádfa			X
Kétújfalu			X
Kisdobsza			X
Kistamási			X
Magyarlukafa			X
Merenye			X
Molvány			X
Mozsgó			X
Nagydobsza			X
Nagypeterd			X
Nagyváty			X
Nemeske			X
Nyugotszenterzsébet			X
Patapoklosi			X
Pettend			X
Rózsafa			X
Somogyapáti			X
Somogyhárságy			X
Somogyhatvan			X
Somogyviszló			X
Szentegát			X
Szentlászló			X
Szigetvár			X
Szörény			X
Szulimán			X
Teklafalu			X
Tótszentgyörgy			X
Várad			X
Vásárosbéc			X
Zádor			X

A Szigetvári járásban térségi identitás erősítésére és térségi, járási szintű térségfejlesztési együttműködésekre a HEP-ek nem tartalmaznak intézkedéseket.

Ibafa lakossága a települési önkormányzat tagjaként a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásban (NYMTIT) aktívan vehet részt közösségfejlesztő programokban.

5.6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, szegénységben élő és munkanélküli nők között felülreprezentáltak a roma nők a HEP-ek alapján.

Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok elérhetősége a vármegyében jelenleg a felzárkózó települések programokoz köthetők leginkább, illetve azon civil szervezetek tevékenységéhez, akik a roma célcsoporttal való foglalkozás esetében nem kötöttek a projektfinanszírozáshoz. Ki kell emelni még a Foglalkoztatási paktumprojektet, és a Baranya Vármegyei Kormányhivatal foglalkoztatási programjait. Jelenleg az álláskereső roma nők a Járási Hivatalokban érdeklődhetnek elhelyezkedési, illetve munkaerő-piaci szolgáltatások igénybe vételi szándékkal.

A 2020-as SZÚT úgy fogalmaz, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani a kifejezetten a hátrányos helyzetű emberek, köztük a roma népesség önfoglalkoztatását, vállalkozóvá válását támogató gazdaság- és vállalkozásfejlesztési, beruházási programok indítására. Nagy hangsúlyt kell helyezni a roma vállalkozások fejlesztésére és folyamat-tanácsadást, mentorálást, képzést is magában foglaló módszertani, szakmai támogatására. Azt hozzá kell tenni, hogy 2020-ban a roma nők még nem volt kiemelt célcsoport, ugyanakkor a SZÚT felhívta a figyelmet arra, hogy a romák társadalmi-gazdasági kirekesztődése számba véve a gazdasági teljesítményt és a költségvetés egyenlegét az egész társadalom számára hátrányt jelent. A többszörös diszkrimináció, azaz a nemi és az etnikai alapú diszkrimináció összefonódása a legösszetettebben a roma nőket sújtja.

Szintén említi a korábbi SZÚT, hogy a tudatos családtervezés, a korai várandósság, illetve az egészséges várandósságra való felkészülés témáival foglalkozó kampányokat kell folytatni a roma nők körében, valamint olyan, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat, lehetőségeket ismertető tájékoztató programokat kell támogatni, illetve megvalósítani, melyek segítségével az esetleges egészségügyi/lelki krízishelyzetek megelőzhetőek, orvosolhatóak. Mindezek közvetve segítik a roma nők foglalkoztathatóságát.

A roma nők foglalkoztathatóságával kapcsolatosan a HEP-ek specifikusan nem foglalkoznak, általában a mélyszegénységben élők és romák és/vagy a nők esélyegyenlőségi célcsoportokban jelennek meg. A munkaerő-piaci esélyegyenlőségük, a foglalkoztatásuk elősegítésére hozott intézkedések esetében sincs másképp.

Több település is megállapította a HEP-jében, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők jelentős része munkanélküli, illetve az alacsony iskolai végzettség, vagy a nem megfelelő képzettség miatt nehéz a nők elhelyezkedése, munkavállalása.

A HEP-ek alapján a roma nők foglalkoztatása érdekében a főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- kompetenciafejlesztő képzések, tanfolyamok,
- a munkavállalást segítő egyéb képzések, tréningek, tanácsadások szervezése,
- közmunka programok,
- közlekedési nehézségek megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
- helyi munkahely teremtés,

- részmunkaidős foglalkoztatásba helyezés.

Amiről nem szólnak a HEP-ek, az a hátrányos helyzetből fakadó kilátástalanság és perspektíva hiánya, amely végső soron az elhelyezkedési, munkavállalói motiválatlansághoz vezethetnek. Szintén kiemelendő, hogy a munkaerőpiacon tapasztalt elutasítottság egyrészt hat a munkavállalási szándékra, másrészt rámutat az érzékenyítő programok hiányára is.

Bólyi járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Babarc				
Belvárdgyula				
Bóly				
Borjád				
Hásságy				
Kisbudmér				
Liptód				
Máriakéménd				
Monyoród				
Nagybudmér				
Olasz				
Pócsa				
Szajk				
Szederkény				
Töttös				X
Versend				X

A Bólyi járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok jelenleg nincsenek. Versenden valósult meg a közelmúltban szegregátum rehabilitációs projekt. Töttösön az EFOP-1.5.3. Felhívás keretében megvalósult projektben kompetenciamérések hiányszakmákhoz, álláskeresői foglalkozás, munkavállalói szocializációs tréning volt. A roma nők részvételéről nem áll rendelkezésre információ.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- közmunka programok,
- részmunkaidős foglalkoztatásba helyezés.

Hegyháti járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Ág				
Alsómocsolád				X
Bakóca				
Baranyajenő				
Baranyaszentgyörgy				
Felsőegerszeg				
Gerényes				
Gödre				X
Kisbeszterce				
Kishajmás				
Kisvaszar				
Mágocs				X
Mekényes				X
Meződ				X
Mindszentgodisa				X
Nagyhajmás				X
Palé				X
Sásd				X
Szágy				
Tarrós				
Tékes				
Tormás				
Varga				X
Vásárosdombó				X
Váznok				X

A Hegyháti járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok jelenleg nincsenek. Mágocsban és Kisvaszaron valósult meg a közelmúltban szegregátum rehabilitációs projekt. Kisvaszarban OKJ szakmai képzések, alapkompentencia tréningek voltak, Mágoacson munkaerő-piaci tréning és tanácsadás.

A korábban megvalósult EFOP-1.5.3. projektekben álláskeresési tanácsadás, munkavállalói tanácsadás alapkompentencia képzés, reintegrációs tréning, álláskeresési tréning, idegen nyelvi képzés volt elérhető. Kisvaszaron, Alsómocsoládon, Mágoacson és Nagyhajmásán. Sásdon részt vehettek szakmai és kompetenciafejlesztő képzéseken. A résztvevő roma nők számáról nem áll rendelkezésre adat.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése (hiányszakmák),
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- álláskereső tanácsadás, munkaszocializációs tréning,
- kompetenciafejlesztés,
- közmunka programok,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekfelügyelet biztosítása.

Komlói járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Bikal				X
Bodolyabér				
Egyházaskozár				
Hegyhátmaróc				
Kárász				
Komló	X			X
Köblény				
Liget				
Magyaregregy				
Magyarhertelend				
Magyarszék				
Mánfa				
Máza				
Mecsekpölöske				
Oroszló				
Szalatnak				
Szárász				
Szászvár				
Tófű				
Vékény				

A Komlói járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok jelenleg nincsenek. Komlón szegregátum rehabilitációs programok valósultak meg a 2010-es évek elején. E programokban álláskereső tréningek, valamint OKJ és betanított szakmai képzések valósultak meg.

Komlón a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Komlói Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- önkormányzatnál, vagy annak szervezeteinél foglalkoztatás,
- informatikai jártasság növelése,
- közmunka programok,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása.

Komló esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- atipikus, rugalmas foglalkoztatási formákban elhelyezés.

Mohácsi járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Bár				
Bezedek				
Dunaszekcső				
Erdősmárok				
Feked				
Görcsönydoboka				
Himesháza				
Homorúd				
Ivándárda				
Kisnyárad				
Kölked				
Lánycsók				
Lippó				
Majs				
Maráza				
Mohács	X			X
Nagynyárad				
Palotabozsok				
Sárok				

Sátorhely				
Somberek				
Szebény				
Székelyszabar				
Szűr				
Udvar				
Véménd				

A Mohácsi járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok jelenleg nincsenek. Mohácson valósultak meg szegregátum rehabilitációs programok, melyekben komplex munkaerőpiaci mentorálás, álláskereső klub, álláskereső tanácsadás, önismereti, személyiségfejlesztő foglalkozások, antidiszkriminációs programok, 7-8 osztályos képzés, OKJ képzések, képzésbe irányítás, képzési tanácsadás voltak elérhetőek.

Mohácson a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Mohácsi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- önkormányzatnál, vagy annak szervezeteinél foglalkoztatás,
- alapkompenciák fejlesztése,
- álláskereső technikák oktatása,
- informatikai jártasság növelése,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása.

Mohács esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- a nők foglalkoztathatóságának növelése.

Pécsi járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Abaliget				X
Aranyosgyárdány				
Áta				
Bakonya				
Berkesd				

Birján				
Bogád				
Bosta				
Cserkút				
Egerág				
Ellend				
Görcsöny				
Gyód				
Hosszúhetény				
Husztót				X
Keszü				
Kisherend				
Kovácsszénája				X
Kozármisleny				
Kökény				
Kővágószőlős				
Kővágótöttös				
Lothárd				
Magyarsarlós				
Nagykozár				
Ócsárd				
Orfú				X
Pécs	X			X
Pécsudvard				
Pellérd				
Pereked				
Pogány				
Regenye				
Romonya				
Szalánta				X
Szemely				
Szilágy				
Szilvás				
Szőke				
Szőkéd				

A Pécsi járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok jelenleg nincsenek. Pécsen valósultak meg szegregátum rehabilitációs programok, melyekben munkaerő-piaci szolgáltatások, különféle tanácsadások, fejlesztések, képzések, voltak elérhetőek.

Pécsen a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket, továbbá a családok átmeneti otthonában élők tájékozódhatnak a munkalehetőségekről, át/képzési programokról.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,

- részmunkaidős foglalkoztatás,
- közmunka program,
- álláskeresési tréning tartása,
- informatikai jártasság növelése,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása.

Pécs esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- munkáltatók érzékenyítése, tájékoztatása.

Pécsváradi járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Apátvarasd				
Erdősmecske				
Erzsébet				
Fazekasboda				
Geresdlak				
Hidas				
Kátoly				
Kékesd				
Lovászhetény				
Martonfa				
Mecseknádasd				
Nagypall				
Óbánya				
Ófalu				
Pécsvárad				
Szellő				
Zengővárkony				

A Pécsváradi járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok jelenleg nincsenek.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,

- álláskeresési technikák oktatása,
- közmunka programok,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása.

Sellyei járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Adorjás				X
Baksa				X
Baranyahídvég				X
Besence				X
Bogádmindszent	X			X
Bogdása				X
Csányoszró				X
Drávafok				X
Drávaiványi	X			X
Drávakeresztúr				X
Drávasztára				X
Felsőszentmárton				X
Gilvánfa	X			X
Hegyszentmárton				X
Hirics	X			X
Kákics				
Kemse				
Kisasszonyfa				X
Kisszentmárton	X			X
Kórós				
Lúzsok	X			
Magyarmecske				X
Magyartelek				
Markóc				X
Marócsa				
Nagycsány				
Okorág				X
Ózdfalu				X
Páprád				
Piskó				X

Sámod				
Sellye	X			X
Sósvertike				X
Tengeri				
Téseny	X			X
Vajszló				X
Vejeti				X
Zaláta				X

A Sellyei járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási folyamatok a Felzárkózó települések programokon belül találhatóak. Sellyén a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Sellyei Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket.

A járásban Gilvánfán valósult meg szegregált területek rehabilitációs programja, amelynek keretében képzésre jelentkezés segítése, a OKJ szakmai, nyelvi, informatikai képzések valósultak meg, továbbá önismereti, önfejlesztő tréning, munkaerő-piaci tanácsadás, foglalkoztatási tanácsadás, elhelyezkedés segítése, munkába járás megszervezése voltak a foglalkoztatáshoz kapcsolódó szolgáltatások.

Az EFOP-1.5.3. konstrukcióban a hátrányos helyzetű nők is részt vehettek különböző mértékű és mélységű, a foglalkoztathatóságot növelő programokban, tanácsadásokban és tréningeken, mint például kompetenciafejlesztés, munkavállalási tanácsadások, motivációs tréningek stb. A projektekbe következő települések kerültek bevonásra: Adorjás, Baksa, Bogádmindszent, Bogdása, Csányoszró, Drávafook, Drávakeresztúr, Drávasztára, Felsőszentmárton, Hegyszentmárton, Hirics, Kísszentmárton, Magyarmecske, Piskó, Sellye, Vajszló, Vejeti és Zaláta.

A Sellyei járásban működik a legtöbb Felzárkózó Települések Program a vármegyében, de nem minden program tartalmaz foglalkoztatási elemeket. Bogádmindszenten munkaszocializációs tanácsadást nyújtanak. Drávaiványi, Kísszentmárton és Lúzsok településeken munkaerő-piaci fókuszú szociális munkát végeznek. Gilvánfán a cél az elhelyezkedés, a munkahely megtartás segítése és új lehetőségek felkutatása. Hiricsben munkaerő-piaci mentorálás segítségével az elsődleges munkaerőpiacra való re/integráció segítése a cél. Tésenyben a sokgyermekes édesanyák munkaerő-piaci kompetenciáinak fejlesztése a cél.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- alap- és egyéni kompetenciák fejlesztése,
- álláskeresői technikák oktatása, állásinterjúra felkészítés,
- közmunka program,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása.

Siklósi járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Alsószentmárton	X			X
Babarcszőlős				
Beremend				X
Bisse				
Cún				
Csarnóta				
Diósvizló				
Drávacsehi				
Drávacsepely				
Dráwapalkonya				
Dráwapiski				
Drávaszabolcs				
Drávaszerdahely				
Egyházasharaszti				X
Garé				
Gordisa				X
Harkány				X
Illocska				
Ipacsfa				
Ivánbattyán				
Kásád				
Kémes				X
Kisdér				
Kisharsány				X
Kisjakabfalva				
Kiskassa				
Kislippó				
Kistapolca				X
Kistótfalu				
Kovácskőhida				
Lapáncsa				
Magyarbóly				
Márfa				
Márok				X
Matty				X
Nagyharsány				
Nagytótfalu				

Old				X
Palkonya				
Pécsdevecser				
Peterd				
Rádfalva				
Siklós	X			X
Siklósbodony				
Siklónagyfalu	X			
Szaporca				
Szava				
Tésenfa				
Túrony				
Újpetre				
Villány				
Villánykövesd				
Vókány				

A Siklói járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási folyamatok a Felzárkózó települések programokon belül találhatóak. Siklóson a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Siklói Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket.

Oldon és Siklóson valósult meg szegregálódott területek rehabilitációjára vonatkozó projekt, amelyek már lezárultak és fenntartási időszakban vannak. Oldon OKJ szakmai képzések, motivációs foglalkozások és tanácsadások voltak a munkavállalás érdekében, Siklóson OKJ és betanított szakmai képzések is megvalósultak, valamint foglalkoztatási munkatársak segítették az elhelyezkedést.

Jelentős volt a járási települések részvétele az EFOP-1.5.3. konstrukciókban, amelyekben többek között munkavállalást elősegítő programokon is részt vehettek a helyi lakosok. A különböző projektekben és településeken eltérő szolgáltatások voltak elérhetők. Beremenden kompetenciamérések hiányszakmákhoz, képességfejlesztő programsorozat, munkavállalói szocializációs tréning, voltak. Gordisán csak hiányszakmákhoz kompetenciamérések voltak, Egyházasharasziban ez kiegészült álláskereső foglalkozásokkal. Harkányban idegen nyelvi képzések (angol, német, horvát), vállalkozóvá válást segítő képzés, munkavállalói kompetenciafejlesztés, OKJ szakmai képzések és számítástechnikai és info-kommunikációs képzések kerültek megszervezésre. Kásádon és Márokban munkavállalói szocializációs tréning és álláskereső foglalkozás volt. Kémesen kompetencia fejlesztés, álláskereső tanácsadás, munkaszocializációs tanácsadás, mentor szolgáltatás volt. Kistapolcán és Mattyon munkavállalói szocializációs tréninget nyújtottak. A roma nők részvételéről nem áll rendelkezésre információ.

Alsószentmártonban a Felzárkózó Települések Programban munkaerő-piaci segítség, mentorálást nyújtanak, míg Siklónagyfaluban képzéseket szerveznek majd, és munkaerő-piaci szereplőkkel együttműködéseket a helyi munkavállalók elhelyezkedése érdekében.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,

- kompetenciamérések végzése,
- álláskeresői tréningek nyújtása,
- közmunka program,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása.

Szentlőrinci járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Bicsérd				X
Boda				
Bükkösd				X
Cserdi	X			X
Csonkamindszent				
Dinnyeberki				
Gerde				
Gyöngyfa				
Helesfa				
Hetvehely				
Kacsóta				
Királyegyháza				X
Okorvölgy				
Pécsbagota				
Sumony				X
Szabadszentkirály				X
Szentdénes				X
Szentkatalin				
Szentlőrinc	X			X
Velény				
Zók				

A Szentlőrinci járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási folyamatok a Cserdiben folyó Felzárkózó települések programon belül találhatóak. Szentlőrincen a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Szentlőrinci Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket.

A Szentlőrinci járásban a legjelentősebb projektek az elmúlt időszakban az EFOP-1.5.3. konstrukcióban valósultak meg a hátrányos helyzetű felnőttek célcsoportját tekintve. A hátrányos

helyzetű felnőtteknek szóló programok és szolgáltatások projektenként és településenként változó képet mutattak. Bicsérd, Bükkösd, Királyegyháza, Sumony, Szabadszentkirály, Szentdénés és Szentlőrinc településeken munkavállalást segítő tanácsadások, foglalkozások is megvalósultak. A roma nők programokban való részvételéről nem áll rendelkezésre információ.

Cserdiben a Felzárkózó Települések Programban munkaszocializációs felzárkóztatás folyik munkaerő-piaci mentor közreműködésével. Cél a munkahelyhez segítség, illetve a munkahely megtartás.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- kompetenciamérések végzése, kompetenciafejlesztés,
- alapfokú digitális kompetencia fejlesztés,
- közmunka program,
- munkahely teremtés az önkormányzat által,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása.

Szigetvári járás:

Település	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben	Egyéb támogatásokból az érintett célcsoport számára megvalósult programok
Almamellék				
Almáskeresztúr				
Bánfa				X
Basal				
Boldogasszonyfa				X
Botykapeterd				
Bűrüs				
Csebény				
Csertő				
Dencsháza	X			X
Endrőc				
Gyöngyösmellék				
Hobol				
Horváthertelend				
Ibafa				
Katádfa				
Kétújfalu				

Kisdobsza				
Kistamási				
Magyarlukafa				
Merenye				
Molvány				
Mozsgó				
Nagydobsza				X
Nagypeterd				
Nagyváty				
Nemeske				
Nyugotszenterzsébet				
Patapoklosi				
Pettend				
Rózsafa				
Somogyapáti				X
Somogyhárságy				
Somogyhatvan				
Somogyviszló				
Szentegát				
Szentlászló				X
Szigetvár	X			X
Szörény				
Szulimán				
Teklafalu				
Tótszentgyörgy				
Várad				
Vásárosbéc				
Zádor	X			X

A Szigetvári járásban a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási folyamatok a Dencsházán és Zádorban folyó Felzárkózó települések programon belül találhatóak, valamint a Szigetváron jelenleg megvalósuló szegregátum rehabilitációs projektben. Szigetváron a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Szigetvári Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket.

A Szentlőrinci járásban a legjelentősebb projektek az elmúlt időszakban az EFOP-1.5.3 konstrukcióban valósultak meg a hátrányos helyzetű felnőttek célcsoportját tekintve. A hátrányos helyzetű felnőtteknek szóló programok és szolgáltatások projektenként és településenként változó képet mutattak. A legjellemzőbb szolgáltatások többek között a képzések megvalósítása, az ön/foglalkoztatást elősegítő programok voltak. Bánfán mentorálás mellett álláskeresői tréning, kulcskompetencia fejlesztő tréning, önismereti és indulatkezelési tréning, valamint számítástechnikai képzés valósult meg. Patapoklosiban és Somogyapátiban ezek mellett szakmai képzéseket is szerveztek. Boldogasszonyfán mentorálás, szakmai képzés, álláskeresői tréning, önfoglalkoztatást segítő tanácsadás és számítástechnikai képzés volt. Nagydobszán kompetenciaméréseket folytattak le hiányszakmákhoz, álláskeresői foglalkozáson és munkavállalói szocializációs tréningen vehettek részt a helyi lakosok. Szentlászlón és Szigetváron mentorálás mellett szakmai képzés, álláskeresői tréning, számítástechnikai képzés és

önfoglalkoztatást segítő tanácsadás volt elérhető. A roma nők programokban való részvételéről nem áll rendelkezésre információ.

A Felzárkózó Települések Programban Zádorban a cél a gazdaságfejlesztési lehetőségek teljeskörű kiaknázásával munkahelyek teremtése, míg Dencsházán munkaerő-piaci tanácsadás, mentorálás a munkahelyhez segítség, illetve a munkahely megtartás érdekében.

A HEP-ekben megfogalmazott főbb intézkedések:

- piacképes szakmai képzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- magasabb fokú iskolai végzettség megszerzésére irányuló képzések szervezése,
- álláskereső tréning szervezése,
- közmunka program,
- közlekedési problémák megoldása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása.

5.7. Digitális kompetenciafejlesztés

A digitális kompetenciák hiánya gondot jelenthet a továbbtanulás és az elsődleges munkaerő-piacon való elhelyezkedés szempontjából. Ma már egy irodai alkalmazottnak komplex szoftvercsomagot kell tudnia önállóan használnia, egy raktáros, egy termelő üzem dolgozó szintén speciális szoftverekkel dolgoznak. Míg utóbbinál a betanítás fontos szerepet játszhat az alkalmazásnál, addig egy irodai alkalmazottól már személyes adottságnak kell lennie.

A helyi esélyegyenlőségi programok szerint a digitális kompetenciahiányok általában az idősek és a mélyszegénységben élők, romák körében jelentkeznek. Az egyik életkori sajátosságból adódik, a másik az anyagi helyzetből. A mélyszegénységben élők, roma emberek elhelyezkedését jelentősen befolyásolhatja az alapfokú digitális kompetenciák hiánya.

Napjainkban már az általános iskolákban is a pedagógiai program (és a NAT) része is az informatika oktatás. A táblázatokban ezért jelöltük azokat a településeket ahol iskola működik.

Fontos megemlíteni a Digitális Jólét Programot (DJP), melyben létrehozott pontokon az alábbi szolgáltatások állnak rendelkezésre ingyenesen:

- digitáliseszköz- és internethasználat,
- digitáliskompetencia-fejlesztő foglalkozások,
- nyomtatás, szkennelés, fénymásolás.

A DJP Pontok általában a polgármesteri hivatalokban és a közművelődési intézményekben létesültek. A Pontok szolgáltatásaihoz való hozzáférést erősen befolyásolja a helyet adó intézmény, hivatal nyitvatartása. A táblázatokban szintén jelöltük azokat a településeket, ahol DJP pont működik.

Fontos azt is kiemelni egyrészt, hogy a DJP Pontok száma a települések számához viszonyítva alacsony (40,5%), ugyanakkor nagyon sok kisközségben, illetve aprófaluban kialakításra került., másrészt, hogy nagyon kevés HEP-ben kerül elő a digitális kompetenciahiány (34%).

Az alapfokú digitális kompetencia leírása is folyamatosan változik az informatikai, infokommunikációs szempontból gyorsan fejlődő világunkban. Ezért fontos a digitális

kompetenciák megszerzése, szinten tartása, folyamatos fejlesztése. A kompetenciahiányok megszüntetésére a képzéseket, tanfolyamokat tartják a legjobb megoldásnak a települések a HEP intézkedési tervekben. Számos település a nemzedékek közötti programokat gondolja jó gyakorlatnak, amelyekben a fiatalok „tanítják” az időseket a digitális eszközök használatára.

Bólyi járás:

Település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Babarc	X		X
Belvárdgyula			X
Bóly	X		X
Borjád	X		X
Hásságy			X
Kisbudmér			X
Liptód	X		X
Máriakéménd	X		X
Monyoród			X
Nagybudmér			X
Olasz	X		X
Pócsa			X
Szajk	X		X
Szederkény	X		X
Töttös			X
Versend	X		X

A Bólyi járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 8897 fő végez digitális tevékenységet, 2224-en pedig semmilyen digitális tevékenységet nem folytatnak. A legtöbb használó a járásszékhelyen él. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók közel 36%-a, közel 50%-uk középszintű használó.

A Bólyi járásban a HEP-ek alapján az idősek és a mélyszegénységben élők, romák körében vannak digitális kompetenciahiányok. DJP Pont Liptódon, Borjádán és Máriakéménden van.

Hegyháti járás:

Település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Ág			X
Alsómocsolád	X		X
Bakóca	X		X
Baranyajenő	X		X
Baranya-szentgyörgy			X
Felsőegerszeg			X
Gerényes	X		X
Gödre	X		X
Kisbeszterce			X
Kishajmás			X
Kisvaszar	X		X
Mágocs	X		X
Mekényes	X		X
Meződ	X		X
Mindszentgodisa	X		X
Nagyhajmás	X		X
Palé			X
Sásd	X		X
Szágy	X		X
Tarrós			X
Tékes			X
Tormás	X		X
Varga	X		X
Vásárosdombó	X		X
Váznok			X

A Hegyháti járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 8628 fő végez digitális tevékenységet, 2525-en pedig semmilyen digitális tevékenységet nem folytatnak. A legtöbb használó a járásszékhelyen él. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók 40%-a, 49%-uk középszintű használó.

A Hegyháti járásban a HEP-ek alapján főleg az idősek körében van digitális kompetenciahiány, pár település említette a mélyszegénységben élők, romák társadalmi csoportját és Meződ település szerint a gyerekek is fejlesztésre szorulnak.

A járásban összesen 16 DJP pont található, közülük Alsómocsoládon 3 került kiépítésre, az egyik az Idősek Otthonában.

Komlói járás:

Település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Bikal	X		X
Bodolyabér			X
Egyházaskozár	X		X
Hegyhátmaróc			X
Kárász	X		X
Komló	X		X
Köblény	X		X
Liget			X
Magyaregregy	X		X
Magyarhertelend	X		X
Magyarszék	X		X
Mánfa			X
Máza	X		X
Mecsekpölöske			X
Oroszló	X		X
Szalatnak			X
Szárász			X
Szászvár	X		X
Tófű			X
Vékény			X

A Komlói járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 25 531 fő végez digitális tevékenységet, 6444-en pedig semmilyen digitális tevékenységet nem folytatnak. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók közel 39%-a, 49,5%-uk középszintű használó. A járási használók 69%-a Komlón él. Komlón van a legtöbb használó és nem használó egyaránt. A komlói válaszadók közel 20%-a nem végez digitális tevékenységet. A válaszadók közel 39%-a alapfokú, közel 49%-a pedig középfokú használó.

A HEP-ek intézkedési tervei szerint a Komlói járásban alapvetően szintén az idősek digitális kompetenciahiánya a számottevő, de a a mélyszegénységben élők, romák esetében is említi pár település. A gyerekek esetében Szárász emeli ki fejlesztendő területként.

A járásban 13 DJP Pont található 2-2 Szászváron, Kárászon és Magyaregregyen. E településeken a polgármesteri hivatalokban és a közművelődési intézményekben is kialakításra kerültek.

Mohácsi járás:

Település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Bár			X
Bezedek	X		X
Dunaszekcső	X		X
Erdősmárok			X
Feked	X		X
Görcsönydoboka	X		X
Himesháza	X		X
Homorúd			X
Ivándárda			X
Kisnyárad			X
Kölked	X		X
Lánycsók	X		X
Lippó	X		X
Majs	X		X
Maráza	X		X
Mohács	X		X
Nagynyárad	X		X
Palotabozsok	X		X
Sárok			X
Sátorhely			X
Somberek	X		X
Szebény			X
Székelyszabar	X		X
Szűr			X
Udvar			X
Véménd	X		X

A Mohácsi járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 25 888 fő végez digitális tevékenységet, 6817-en pedig semmilyen digitális tevékenységet nem folytatnak. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók 38%-a, 48,5%-uk középszintű használó. A járási használók 54%-a Mohácson él, de Dunaszekcsőn és Lánycsókön is jelentős a számuk. Ezzel együtt Mohácson van a legtöbb használó és nem használó egyaránt. A mohácsi válaszadók közel

18,5%-a nem végez digitális tevékenységet. A válaszadók 36,8%-a alapfokú, közel 50%-a pedig középfokú használó.

A Mohácsi járásban a HEP-ek szerint az idősek mellett a mélyszegénységben élők, romák körében tapasztalható digitális kompetenciahiány. A gyerekek esetében Somberek emeli ki a problémát, míg Fekeden településszintű problémaként jelentkezik a digitális járatlanság az elektronikus ügyintézésben.

A járásban 16 DJP Pont működik, általában közművelődési intézményekben.

Mohácson a HEP nem említ digitális kompetenciahiányt egyik esélyegyenlőségi csoport esetében sem. A városban 2 DJP Pont található, a polgármesteri hivatalban és a könyvtárban.

Pécsi járás:

Település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Abaliget	X		X
Aranyosgadány			X
Áta			X
Bakonya			X
Berkesd	X		X
Birján			X
Bogád	X		X
Bosta			X
Cserkút			X
Egerág	X		X
Ellend	X		X
Görcsöny	X		X
Gyód	X		X
Hosszúhetény	X		X
Husztót			X
Keszű	X		X
Kisherend			X
Kovácsszénája			X
Kozármisleny	X		X
Kökény	X		X
Kővágószőlős	X		X
Kővágótotós			X
Lothárd			X
Magyarsarlós			X

Nagykozár			X
Ócsárd	X		X
Orfú	X		X
Pécs	X		X
Pécsudvard			X
Pellérd	X		X
Pereked	X		X
Pogány	X		X
Regenye			X
Romonya	X		X
Szalánta	X		X
Szemely			X
Szilágy	X		X
Szilvás			X
Szóke			X
Szókéd			X

A Pécsi járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 147 909 fő végez digitális tevékenységet, 24 999-en pedig semmiféle digitális tevékenységet nem folytatnak. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók 28,4%-a, 53%-uk középszintű használó. A járási használók több mint 80%-a Pécsen él. Pécsen van a legtöbb használó és nem használó egyaránt. A pécsi válaszadók 14,35%-a nem végez digitális tevékenységet. A válaszadók 28,1%-a alapfokú, több mint 53%-a középfokú használó, magasfokú használók aránya 13,4%.

A Pécsi járásban a legtöbb település a HEP-jében az idősek digitális kompetenciahiányát említi. Azonban több község településszintű problémaként kezeli ezt a hiányosságot a lakosság körében (Ellend, Berkesd, Szilágy).

3 településen (Kővágószőlős, Ellend és Berkesd) több esélyegyenlőségi csoportot érint a probléma: nők, gyerekek, idősek és a mélyszegénységben élők, romák. Aranyosgadányban wifi kiépítésről intézkednek, Kővágószőlősön az internet hozzáférés kiépítése az egész településen előirányzott, főleg a gyerekek érdekében.

A járásban 14 DJP Pont található nem számítva Pécsen. A DJP Pontok többsége nem a polgármesteri hivatalokban található.

Pécsen az idősek digitális kompetenciahiánya került kiemelésre. A városban 9 DJP Pont működik közművelődési intézményekben és civil szervezeteknél. Pécsen emellett számos lehetőség áll rendelkezésére a lakosoknak a digitális kompetenciáik fejlesztésére, de többségük nem ingyenes.

Pécsváradi járás:

Település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Apátvarasd			X
Erdősmecke	X		X
Erzsébet	X		X
Fazekasboda	X		X
Geresdlak	X		X
Hidas	X		X
Kátoly			X
Kékesd	X		X
Lovászhety			X
Martonfa			X
Mecseknádasd	X		X
Nagypall	X		X
Óbánya	X		X
Ófalu	X		X
Pécsvárad	X		X
Szellő	X		X
Zengővárkony	X		X

A Pécsváradi járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 8826 fő végez digitális tevékenységet, 2285-en pedig semmiféle digitális tevékenységet nem folytatnak. A legtöbb használó a járásszékhelyen él. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók több mint 37%-a, és 48,2%-uk középszintű használó.

A Pécsváradi járásban kizárólag az idősek digitális kompetenciahiányát tartalmazzák a HEP-ek. A járásban 9 DJP Pont található többségében a közösségi terekben.

Sellyei járás:

Település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Adorjás	X		X
Baksa	X		X
Baranyahídvég	X		X
Besence			X
Bogádmindszent	X		X
Bogdása			X
Csányoszró	X		X
Drávafok	X		X
Drávaiványi			X
Drávakeresztúr			X
Drávasztára	X		X
Felsőszentmárton	X		X
Gilvánfa			X
Hegyszentmárton	X		X
Hirics			X
Kákics			X
Kemse			X
Kisasszonyfa			X
Kisszentmárton	X		X
Kórós			X
Lúzsok	X		X
Magyarmecske	X		X
Magyartelek			X
Markóc			X
Marócsa			X
Nagycsány			X
Okorág			X
Ózdfalu	X		X
Páprád	X		X
Piskó	X		X
Sámod	X		X
Sellye	X		X
Sósvertike			X
Tengeri			X
Téseny			X
Vajszló	X		X

Vejti	X		X
Zaláta			X

A Sellyei járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 9870 fő végez digitális tevékenységet, 2752-en pedig semmiféle digitális tevékenységet nem folytatnak. A legtöbb használó a járasszékhelyen él. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók 43,5%-a, 45%-uk középszintű használó.

A Sellyei járásban a HEP-ek alapján az idősek kompetenciahiánya a meghatározó, azonban több település az idősek informatikai jártasságát szeretné előbb felmérni. Kisasszonyfa HEP-jében szerepel a fogyatékkal élők internethasználatának akadálymentesítése és képzés szervezése számukra. Gilvánfa ingyenes internet hozzáférési pontok létesítését irányozta elő.

A járásban 17 DJP Pontot alakítottak ki, ezek közül 2-2 található Hegyszentmártonban, Kísszentmártonban és Baranyahídvégen.

Siklósi járás:

Település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Alsószentmárton	X		X
Babarcszőlős			X
Beremend	X		X
Bisse			X
Cún	X		X
Csarnóta			X
Diósvizló	X		X
Drávacsehi			X
Drávacsepely	X		X
Drávapalkonya			X
Drávapiski			X
Drávaszabolcs	X		X
Drávaszerdahely			X
Egyházasharaszti	X		X
Garé	X		X
Gordisa			X
Harkány	X		X
Illocska			X
Ipacsfa			X
Ivánbattyán	X		X

Kásád			X
Kémes	X		X
Kisdér			X
Kisharsány			X
Kisjakabfalva			X
Kiskassa			X
Kislippó			X
Kistapolca	X		X
Kistótfalu	X		X
Kovácskida			X
Lapáncsa			X
Magyarbóly	X		X
Márfa	X		X
Márok	X		X
Matty	X		X
Nagyharsány	X		X
Nagytótfalu			X
Old	X		X
Palkonya			X
Pécsdevecser			X
Peterd			X
Rádfalva			X
Siklós	X		X
Siklósbodony			X
Siklósnagyfalu			X
Szaporca			X
Szava	X		X
Tésenfa			X
Túrony			X
Újpetre	X		X
Villány	X		X
Villánykövesd			X
Vókány	X		X

A Siklói járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 26 981 fő végez digitális tevékenységet, 6639-en pedig semmilyen digitális tevékenységet nem folytatnak. A legtöbb használó Siklóson, Harkányban és Villányban él. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók 40%-a, és több mint 47%-uk középszintű használó.

A Siklói járásban az idősek digitális kompetenciahiányát említik a települések a HEP-jeikben, Beremend településszintű problémaként kezeli a digitális tartalmakhoz való hozzáférés biztosítását, melyet tanfolyamokkal és okospadok kihelyezésével kíván orvosolni. A járásban 16 DJP Pont található, ezek közül Beremenden 2, és minden városban található egy.

Szentlőrinci járás:

település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Bicsérd	X		X
Boda			X
Bükkösd	X		X
Cserdi	X		X
Csonkamindszent			X
Dinnyeberki			X
Gerde	X		X
Gyöngyfa			X
Helesfa	X		X
Hetvehely	X		X
Kacsóta			X
Királyegyháza	X		X
Okorvölgy			X
Pécsbagota			X
Sumony			X
Szabadszentkirály	X		X
Szentedénes			X
Szentkatalin			X
Szentlőrinc	X		X
Velény	X		X
Zók			X

A Szentlőrinci járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 11 148 fő végez digitális tevékenységet, 2753-an pedig semmiféle digitális tevékenységet nem folytatnak. A legtöbb használó a járásszékhelyen él. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók 37%-a, közel 50%-uk középszintű használó.

A Szentlőrinci járásban az idősek és a mélyszegénységben élők, romák digitális kompetenciahiányát emelik ki a HEP-ek. A járásban Bicsérden, Cserdiben, Velényben, Helesfán és Gerdében van DJP Pont.

Szigetvári járás:

település	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetencia-fejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Almamellék	X		X
Almáskeresztúr			X
Bánfa	X		X
Basal			X
Boldogasszonyfa			X
Botykapeterd			X
Bürös	X		X
Csebény			X
Csertő	X		X
Dencsháza	X		X
Endrőc	X		X
Gyöngyösmellék	X		X
Hobol	X		X
Horváthertelend			X
Ibafa			X
Katádfa	X		X
Kétújfalu	X		X
Kisdobsza	X		X
Kistamási			X
Magyarlukafa			X
Merenye			X
Molvány			X
Mozsgó	X		X
Nagydobsza	X		X
Nagypeterd	X		X
Nagyváty			X
Nemeske			X
Nyugotszenterzsébet			X
Patapoklosi	X		X
Pettend			X
Rózsafa	X		X
Somogyapáti	X		X
Somogyhárság	X		X
Somogyhatvan			X
Somogyviszló			X
Szentegát			X

Szentlászló	X		X
Szigetvár	X		X
Szörény	X		X
Szulimán			X
Teklafalu	X		X
Tótszentgyörgy			X
Várad	X		X
Vásárosbéc			X
Zádor	X		X

A Szigetvári járásban a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 17 839 fő végez digitális tevékenységet, 5057-en pedig semmilyen digitális tevékenységet nem folytatnak. A legtöbb használó a járásszékhelyen él. Alapszintű digitális tevékenységet végez a válaszadók közel 40%-a, közel 48%-uk középszintű használó.

A Szigetvári járásban a digitális kompetenciahiány településszintű probléma a lakosság körében, amely megoldását informatikai képzések szervezésében látják. A járásban az idősek digitális kompetenciahiányát említik a HEP-ek. Basal viszont a fogyatékkal élők informatikai jártasságának emelését tűzte ki célul képzésekkel a HEP-jében.

A járásban 23 DJP Pont került kialakításra, ebből 5 Szigetváron található. A településeken vagy a polgármesteri hivatalban vagy közösségi, közművelődési intézményekben találhatók.

5.8 Idősek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

Az idősek esélyegyenlőségi célcsoport Baranya vármegye előregedő társadalmában jelentős tényezőként van jelen.

A 2020-ban készített SZÚT vármegyei szinten az alábbi intézkedéseket tartalmazta a helyi esélyegyenlőségi programok alapján az idősekkel kapcsolatban:

- bűnmegelőzési programok,
- polgárőrségi és önkéntes járőrszolgálati tevékenységek,
- térfigyelő kamerarendszer kiépítése,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- az idősek életmód váltásával, sportolással (rendszeres testmozgással) kapcsolatos intézkedések,
- az egészségügyi szűrésekhez való hozzáférés javítása,
- egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés javítása,
- a falugondnoki szolgálat létrehozása, illetve működtetése,
- a házi segítségnyújtás és gondozás biztosítása,
- a közlekedési problémák megoldása,
- napközi otthon, idős otthon, senior apartman házak létrehozása és működtetése,
- az időseknek szóló közösségi, kulturális programok: Idős klubok létrehozása, működtetése a tagjai által, közösségi programok, közös kirándulások, közös kézműves foglalkozások, csoport összejövetelek, idős-fiatal generációk közös programjai.

Kiemelendő, hogy járásonként a prioritások eltérőek voltak.

A jelenlegi felmérés alapján a prioritások köre nem változott, bár egyes intézkedések háttérbe kerültek (polgárőrségi és önkéntes járőrszolgálati tevékenységek, falugondnoki szolgálat) és néhány esetben konkrétabb megfogalmazás, új specifikum jelent meg. A HEP-ek általában a közösségi programok hiányát említik, azok különböző specifikumait.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Babarc	X			X
Belvárdgyula				X
Bóly	X			X
Borjád				X
Hásságy				X
Kisbudmér				X
Liptód				X
Máriakéménd	X			X
Monyoród				X
Nagybudmér				X
Olasz	X			X
Pócsa	X			X
Szajk				X
Szederkény	X			X
Töttös	X			X
Versend				X

A Bólyi járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai.

A Bólyi járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- digitális kompetenciák fejlesztése,

- szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- lakásfenntartási problémák (anyagi),
- idős otthon fejlesztése (Bóly),
- polgárőrségi és önkéntes járőrszolgálati tevékenységek.

Hegyháti járás:

település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Ág				X
Alsómocsolád				X
Bakóca				X
Baranyajenő				X
Baranyaszentgyörgy	X			X
Felsőegerszeg				X
Gerényes	X			X
Gödre	X			X
Kisbeszterce				X
Kishajmás				X
Kisvaszar				X
Mágocs	X			X
Mekényes				X
Meződ	X			X
Mindszentgodisa				X
Nagyhajmás				X
Palé	X			X
Sásd	X			X
Szágy				X
Tarrós				X
Tékes				X
Tormás				X
Varga				X
Vásárosdombó	X			X
Váznok				X

A Hegyháti járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a

nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai. Vásárosdombón a Skóciai Szent Margit Gondozóotthonban szintén vannak programok.

A Hegyháti járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- közlekedési nehézségek a szolgáltatások elérése szempontjából,
- szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- falugondnoki szolgálat működtetése és fejlesztése.

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bikal	X			X
Bodolyabér				X
Egyházaskozár	X			X
Hegyhátmaróc				X
Kárász	X			X
Komló	X			X
Köblény				X
Liget	X			X
Magyaregregy	X			X
Magyarhertelend	X			X
Magyarszék	X			X
Mánfa				X
Máza	X			X
Mecsekpölöske	X			X
Oroszló				X
Szalatnak				X
Szárász				X
Szászvár	X			X
Tófú				X
Vékény				X

A Komlói járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai. Több településen valósulnak meg további, az idősebb korosztálynak szóló programok.

A Komlói járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- közlekedési nehézségek a szolgáltatások elérése szempontjából,
- szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- falugondnoki szolgálat működtetése és fejlesztése,
- polgárőrségi és önkéntes járőrszolgálati tevékenységek.

Komló esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- közösségi programok szervezése,
- egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása,
- szociális szolgáltatások fejlesztése (demens idősek relációjában),
- áldozattá válás megelőzése szükséges.

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bár	X			X
Bezedek				X
Dunaszekcső				X
Erdősmárok				X
Feked	X			X
Görcsönydoboka	X			X
Himesháza	X			X
Homorúd				X
Ivándárda				X
Kisnyárad	X			X

Kölked	X			X
Lánycsók	X			X
Lippó	X			X
Majs	X			X
Maráza				X
Mohács	X			X
Nagynyárad	X			X
Palotabozsok				X
Sárok	X			X
Sátorhely	X			X
Somberek	X			X
Szebény	X			X
Székelyszabar				X
Szűr				X
Udvar	X			X
Véménd	X			X

A Mohácsi járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai.

A Mohácsi járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- közlekedési nehézségek a szolgáltatások elérése szempontjából,
- szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- házi segítségnyújtás,
- polgárőrségi és önkéntes járőrszolgálati tevékenységek.

Mohács esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- szociális szolgáltatások fejlesztése (főleg demens idősek relációjában),
- közösségi programok szervezése,
- áldozattá válás megelőzése szükséges.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Abaliget	X			X
Aranyosgadány	X			X
Áta	X			X
Bakonya	X			X
Berkesd				X
Birján	X			X
Bogád				X
Bosta				X
Cserkút	X			X
Egerág	X			X
Ellend				X
Görcsöny				X
Gyód				X
Hosszúhetény	X			X
Husztót				X
Keszü	X			X
Kisherend	X			X
Kovácsszénája			X	
Kozármisleny	X			X
Kökény	X			X
Kővágószőlős	X			X
Kővágótöttös	X			X
Lothárd				X
Magyarsarlós				X
Nagykozár	X			X
Ócsárd				X
Orfú	X			X
Pécs	X			X
Pécsudvard	X			X
Pellérd				X
Pereked				X
Pogány	X			X
Regenye	X			X
Romonya				X
Szalánta				X

Szemely	X			X
Szilágy				X
Szilvás				X
Szőke	X			X
Szőkéd	X			X

A Pécsi járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatók. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai.

A Pécsi járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- az időskori fizikai aktivitási, egészségmegőrzési programok,
- falugondnoki szolgáltatás fenntartása.

Pécs esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- lakhatás problémák (pénzügyi fenntartás),
- szociális szolgáltatásokhoz a hozzáférés biztosítása (szolgáltatás fejlesztés),
- Szenior Központ létrehozása,
- áldozattá válás megelőzése szükséges (időskori abúzus),
- társadalmi érzékenyítés az idős korosztály érdekében.

Pécsváradi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Apátvarasd	X			X
Erdősmecke				X
Erzsébet	X			X
Fazekasboda				X
Geresdlak	X			X
Hidas	X			X
Kátoly				X

Kékesd				X
Lovászetény	X			X
Martonfa	X			X
Mecseknádasd	X			X
Nagypall	X			X
Óbánya	X			X
Ófalu	X			X
Pécsvárad	X			X
Szellő	X			X
Zengővárkony				X

A Pécsvárad-i járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatók. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai.

A Pécsvárad-i járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- az időskori fizikai aktivitási, egészségmegőrzési programok,
- étel házhoz szállítása,
- polgárőrségi és önkéntes járőrszolgálati tevékenységek,
- gondozó központ, idős otthon fejlesztése (Mecseknádasd, Pécsvárad).

Sellyei járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Adorjás	X			X
Baksa	X			X
Baranyahídvég				X
Besence				X
Bogádmindszent				X
Bogdása				X
Csányoszló				X

Drávafok	X			X
Drávaiványi				X
Drávakeresztúr				X
Drávasztára	X			X
Felsőszentmárton				X
Gilvánfa				X
Hegyszentmárton				X
Hirics				X
Kákics				X
Kemse	X			X
Kisasszonyfa				X
Kisszentmárton				X
Kórós				X
Lúzsok				X
Magyarmecske				X
Magyartelek				X
Markóc				X
Marócsa				X
Nagycsány				X
Okorág				X
Ózdfalu	X			X
Páprád				X
Piskó				X
Sámod	X			X
Sellye	X			X
Sósvertike	X			X
Tengeri			X	
Téseny	X			X
Vajszló	X			X
Vejti				X
Zaláta				X

A Sellyei járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai. Több településen valósul meg további, az idősebb korosztálynak szóló programok.

A Sellyei járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- szociális szolgáltatások fejlesztése, javítása,
- házi segítségnyújtás,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- térfelügyelő kamerarendszer kiépítése és működtetése,

- falugondnoki szolgáltatás fenntartása.

Siklósi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Alsószentmárton				X
Babarcszőlős	X			X
Beremend	X			X
Bisse				X
Cún				X
Csarnóta				X
Diósvizló	X			X
Drávacsehi				X
Drávacsepely	X			X
Dráwapalkonya				X
Dráwapiski				X
Drávaszabolcs	X			X
Drávaszerdahely				X
Egyházasharaszti	X			X
Garé	X			X
Gordisa				X
Harkány	X			X
Illocska	X			X
Ipacsfá				X
Ivánbattyán	X			X
Kásád	X			X
Kémes	X			X
Kisdér	X			X
Kisharsány				X
Kisjakabfalva	X			X
Kiskassa				X
Kislippó	X			X
Kistapolca				X
Kistótfalu				X
Kovácskőháza				X
Lapáncsa				X
Magyarbóly	X			X

Márfa				X
Márok	X			X
Matty	X			X
Nagyharsány	X			X
Nagyótfalu				X
Old				X
Palkonya				X
Pécsdevecser				X
Peterd				X
Rádfalva	X			X
Siklós	X			X
Siklósbodony				X
Siklósnagyfalu				X
Szaporca				X
Szava	X			X
Tésenfa				X
Túrony	X			X
Újpetre				X
Villány	X			X
Villánykövesd	X			X
Vókány	X			X

A Siklói járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai. Több településen valósul meg további, az idősebb korosztálynak szóló programok.

A Siklói járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- az időskori fizikai aktivitási, egészségmegőrzési programok,
- szociális szolgáltatások fejlesztése, javítása,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- idősek foglalkoztatásának elősegítése,
- térfelügyelő kamerarendszer kiépítése és működtetése,
- polgárőrségi és önkéntes járőrszolgálati tevékenységek.

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bicsérd	X			X
Boda	X			X
Bükkösd	X			X
Cserdi				X
Csonkamindszent				X
Dinnyeberki				X
Gerde	X			X
Gyöngyfa				X
Helesfa				X
Hetvehely	X			X
Kacsóta	X			X
Királyegyháza	X			X
Okorvölgy				X
Pécsbagota				X
Sumony				X
Szabadszentkirály				X
Szentdénes	X			X
Szentkatalin				X
Szentlőrinc	X			X
Velény	X			X
Zók				X

A Szentlőrinci járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai.

A Szentlőrinci járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- az időskori fizikai aktivitási, egészségmegőrzési programok,
- szociális szolgáltatások fejlesztése, javítása,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,

- idősek foglalkoztatásának elősegítése,
- térfigyelő kamerarendszer kiépítése és működtetése,
- falugondnoki szolgálat fenntartása.

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Almamellék				X
Almáskeresztúr	X			X
Bánfa				X
Basal	X			X
Boldogasszonyfa	X			X
Botykapeterd				X
Bürös	X			X
Csebény				X
Csertő	X			X
Dencsháza	X			X
Endróc				X
Gyöngyösmellék				X
Hobol				X
Horváthertelend				X
Ibafa				X
Katádfa	X			X
Kétújfalu	X			X
Kisdobsza	X			X
Kistamási	X			X
Magyarlukafa				X
Merenye	X			X
Molvány	X			X
Mozsgó	X			X
Nagydobsza				X
Nagypeterd	X			X
Nagyváty				X
Nemeske				X
Nyugotszenterzsébet	X			X
Patapoklosi				X
Pettend				

Rózsafa	X			X
Somogyapáti	X			X
Somogyhárságy				X
Somogyhatvan	X			X
Somogyviszló	X			X
Szentegát				X
Szentlászló	X			X
Szigetvár	X			X
Szörény				
Szulimán				X
Teklafalu	X			X
Tótszentgyörgy	X			X
Várad				
Vásárosbéc	X			X
Zádor				X

A Szigetvári járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak. A közösségi programok, amelyek kimondottan az idősek számára szerveznek a nyugdíjas/idős/szépkorú nap, illetve a nyugdíjas klub/egyesület programjai.

A Szigetvári járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- időseknek szóló közösségi, kulturális programok: generációk közötti programok szervezése, hasznos szabadidő eltöltés, nyugdíjas klubok létrehozása és működtetése, közösségi színtér kialakítása és működtetése,
- egészségügyi szűrések biztosítása,
- szociális szolgáltatások fejlesztése, javítása,
- térfelügyelő kamerarendszer kiépítése és működtetése,
- áldozattá válás (betörés, lopás, online csalás) megelőzése,
- digitális kompetenciák fejlesztése,
- idősek foglalkoztatásának elősegítése.

5.9 Fogyatékkal élők számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

A fogyatékkal élők célcsoportjába a helyi esélyegyenlőségi programokban beleértik a megváltozott munkaképességű személyeket is. A 2020-ban készített SZÚT intézkedéscsoportjai járásonként némiképp eltérőek voltak, de összességében az alábbi főbb intézkedéseket foglalmazták meg az önkormányzatok:

- középületek és szolgáltató épületek fizikai akadálymentesítése,
- közterületek fizikai akadálymentesítése,
- járdák felújítása, akadálymentesítése,
- infokommunikációs akadálymentesítés,
- felmérés készítése a fogyatékkal élőkről és szükségleteikről,
- az egészségügyi szak/ellátásokhoz és a szűrésekhez való hozzáférés javítása.

Jelen felmérés alapján a vármegyében szinte minden településén vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak, ugyanakkor csak olyan településeken érhetőek el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény, illetve azon településeken, ahol vannak évről-évre megrendezett programok.

A jelenlegi helyzetben a települések szerint még mindig a legfontosabb feladatok

- a középületek és szolgáltató épületek fizikai akadálymentesítése,
- a közterületek fizikai akadálymentesítése,
- a járdák felújítása, akadálymentesítése és
- az infokommunikációs akadálymentesítés.

Szintén szükséges a szolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása. Ehhez leginkább a helybeli szolgáltatási kör bővítése szükséges és a közlekedési nehézségek megoldása. Ehhez kapcsolódóan a következő intézkedéseket említik a települések a HEP-ekben:

- az egészségügyi szűrésekhez való hozzáférés biztosítása,
- falugondnoki szolgáltatás kiterjesztése a fogyatékkal élők számára,
- információkhoz való hozzáférés biztosítása.

Ide tartozik még az intézmény- és szolgáltatás hiány a Komlói és a Pécsváradi járásokban.

Az érdekvédelmi tevékenység kiépítése, fogyatékkal élők számára információs szolgálat, illetve fogyatékkal élők információjuthoz segítése, jelzőrendszer kiépítése számos településen hiányzik. De az önrendelkezést biztosító szolgáltatás hiánya, a személyi asszisztencia igénybevételi lehetőségének hiánya is nagy probléma.

A HEP-ekben több járás és település esetében is problémaként azonosítják a fogyatékkal élők alacsony arányú foglalkoztatását. A foglalkoztatottság javítása érdekében több intézkedést fogalmaztak meg:

- potenciális munkáltatók azonosítása,
- munkahelyteremtés az önkormányzatnál, illetve szervezeteinél,
- foglalkoztathatóság növelése képzéssel, fejlesztéssel,
- közlekedési nehézségek megoldása.

A hátrányos helyzetükből, a folyamatos munkaerő-piaci elutasítottságból fakadó jövőkép hiány is sok embernél, például a megváltozott munkaképességűeknél és a fizikai fogyatékkal élőknel szintén megjelenik. Az ebből adódó motivációs deficit leküzdésére szintén kevés program található a vármegyében.

A tömeg/közlekedési problémákkal kapcsolatban a települések többfajta intézkedést határoztak meg, többek között a közlekedés akadálymentesítését (távolsági buszok akadálymentesítése), illetve akadálymentesített falubuszok beszerzése vagy a meglévők akadálymentesítése.

Számos HEP-ben még a mai napig problémaként fogalmazzák meg az információhiányt a településen élő fogyatékkal élőkről. Sok településnek még mindig nincs információja a fogyatékkal élők számáról, a fogyatékoság típusáról, a fogyatékkal élők szükségleteiről és igényeiről.

Több települési HEP-be bekerültek a fogyatékkal élőknek szervezett programok, a közös családi programok. Továbbá a családtagoknak szóló programok (pl.: önsegítő csoport) is sokhelyütt hiányoznak. Ezekon kívül említik még az érzékenyítő és integrációs programokat, amelyek inkább már a társadalom többi tagjának bevonásáról szólnak a fogyatékkal élők érdekében.

További szolgáltatások, lehetőségek elérhetők a főleg megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató szervezetek esetében (ERFO, Kézmű és Főkefe Közhasznú Nkft.-k). Az ERFO Alapítvány a fogyatékossgal élő, kiemelten nehéz szociális anyagi körülmények között élő családokat, illetve a krízishelyzetbe került egyéneket támogatja anyagilag.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Babarc				X
Belvárdgyula				X
Bóly	X			X
Borjád				X
Hásságy				X
Kisbudmér				X
Liptód				X
Máriakéménd				X
Monyoród				X
Nagybudmér				X
Olasz				X
Pócsa				X
Szajk	X			X
Szederkény				X
Töttös				X
Versend				X

A Bólyi járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak, ugyanakkor csak olyan településeken érhetőek el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény.

Bólyban fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona, fogyatékos személyek otthona, fejlesztő foglalkoztatás nyújtása, Szajkon fogyatékos személyek otthona és fogyatékos személyek nappali ellátása van.

A Bólyi járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek akadálymentesítése,
- köz- és szolgáltatóépületek akadálymentesítése,
- közösségi közlekedés akadálymentesítése,
- szociális szolgáltatások biztosítása,

- a fogyatékkal élők problémáit, mindennapi nehézségeit nem ismerik a társadalom ép tagjai, ezért különböző programok szervezése szükséges,
- munkahely teremtés.

Az infokommunikációs akadálymentesítést nem emelték ki az önkormányzatok a HEP intézkedési tervekben.

Hegyháti járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Ág				X
Alsómocsolád				X
Bakóca				X
Baranyajenő				X
Baranyaszentgyörgy				X
Felsőegerszeg				X
Gerényes				X
Gödre				X
Kisbeszterce				X
Kishajmás				X
Kisvaszar				X
Mágocs	X			X
Mekényes				X
Meződ				X
Mindszentgodisa				X
Nagyhajmás				X
Palé				X
Sásd				X
Szágy				X
Tarrós				X
Tékes				X
Tormás				X
Varga				X
Vásárosdombó				X
Vázsnok				X

A Hegyháti járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak, ugyanakkor csak olyan településeken érhető el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény. A Hegyháti járásban nincs ilyen intézmény.

Mágocson a Kézmű Közhasznú Nkft-nél dolgozók számára elérhető az ún. Tehetségalap. Pénzügyi támogatást kaphatnak azon munkatársak, akik a művészetekben, sportban vagy egyéb területen példamutató, kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az alkotások bemutatásra kerülnek, valamint a megpályázható pénzalap által az egyéni fejlődéshez járul hozzá a munkáltató.

A Hegyháti járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek akadálymentesítése,
- középületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése,
- adományosztás,
- közlekedési nehézségek megoldása, hogy a nem helyben található szolgáltatásokhoz hozzáférjenek,
- foglalkoztathatóság elősegítése képzési és fejlesztő programokkal, tanácsadásokkal,
- szociális szolgáltatások helybeli biztosítása,
- falugondnoki szolgáltatás kiterjesztése a fogyatékkal élők számára,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- közösségi programok szervezése,
- érzékenyítő, integrációs programok az ép emberek, gyerekek bevonásával,
- információhiány a fogyatékkal élők és családjaik esetében,
- fogyatékkal élőt foglalkoztatók felkutatása.

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bikal				X
Bodolyabér				X
Egyházaskozár				X
Hegyhátmaróc				X
Kárász				X
Komló	X			X
Köblény				X
Liget				X
Magyaregregy				X
Magyarhertelend	X			X

Magyarszék				X
Mánfa				X
Máza				X
Mecsekpölöske				X
Oroszló				X
Szalatnak				X
Szárász				X
Szászvár				X
Tófü				X
Vékény				X

A Komlói járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatók, ugyanakkor csak olyan településeken érhetők el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény. A Komlói járásban nincs ilyen intézmény.

Komlón a Főkefe Közhasznú Nkt. termelési üzemében, Magyarhertelenden az ERFO Közhasznú Nkt-nél dolgozók számára elérhető az ún. Tehetségalap. Pénzügyi támogatást kaphatnak azon munkatársak, akik a művészetekben, sportban vagy egyéb területen példamutató, kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az alkotások bemutatásra kerülnek, valamint a megpályázható pénzalap által az egyéni fejlődéshez járul hozzá a munkáltató.

A Komlói járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek akadálymentesítése,
- középületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése,
- falugondnoki szolgáltatás kiterjesztése a fogyatékkal élők számára,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- súlyos fogyatékkal élők számára nincs intézmény,
- rehabilitációs foglalkoztatás nem elérhető a járásban,
- érzékenyítő, integrációs programok,
- fogyatékkal élőt foglalkoztatók felkutatása.

Komló esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- a középületek teljes körű akadálymentesítése,
- egészségügyi szűrésekre való eljutás biztosítása,
- foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bár				X
Bezedek				X
Dunaszekcső				X
Erdősmárok				X
Feked				X
Görcsönydoboka				X
Himesháza				X
Homorúd				X
Ivándárda				X
Kisnyárad				X
Kölked				X
Lánycsók				X
Lippó				X
Majs				X
Maráza				X
Mohács	X			X
Nagynyárad				X
Palotabozsok				X
Sárok				X
Sátorhely				X
Somberek				X
Szebény				X
Székelyszabar				X
Szúr				X
Udvar				X
Véménd				X

A Mohácsi járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak, ugyanakkor csak olyan településeken érhetőek el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény.

Mohácson támogatott lakhatás fogyatékos személyek számára vehető igénybe, továbbá fogyatékos személyek otthona, fejlesztő foglalkoztatás nyújtása és fogyatékos személyek nappali ellátása van. A nappali ellátás csak a Mohácsi kistérségre terjed ki.

Mohácson az ERFO Közhasznú Nkt. termelési üzemében dolgozók számára elérhető az ún. Tehetségalap. Pénzügyi támogatást kaphatnak azon munkatársak, akik a művészetekben, sportban vagy egyéb területen példamutató, kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az alkotások bemutatásra kerülnek, valamint a megpályázható pénzalap által az egyéni fejlődéshez járul hozzá a munkáltató.

A Mohácsi járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek akadálymentesítése,
- középületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése,
- falugondnoki szolgáltatás kiterjesztése a fogyatékkal élők számára,
- közösségi programok fogyatékkal élők számára,
- érzékenyítő, integrációs programok,
- fogyatékkal élők szükségleteinek, igényeinek felmérése,
- fogyatékkal élők közfoglalkoztatása.

Mohács esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- a középületek teljes körű akadálymentesítése,
- a közterületek akadálymentesítése,
- beszéd, hallás és látássérültek felmérése,
- férőhelyszám bővítés a szociális intézményekben,
- autizmus spektrumzavarral küzdők ellátási szükségleteinek felmérése
- fogyatékkal élők esetében a függőség kezelése,
- foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Abaliget				X
Aranyosgadány				X
Áta				X
Bakonya				X
Berkesd	X			X
Birján				X
Bogád				X
Bosta				X
Cserkút				X
Egerág				X
Ellend				X

Görcsöny				X
Gyód				X
Hosszúhetény				X
Husztót				X
Keszü				X
Kisherend				X
Kovácsszénája				
Kozármisleny	X			X
Kökény				X
Kővágószőlős				X
Kővágótöttös				X
Lothárd				X
Magyarsarlós				X
Nagykozár				X
Ócsárd				X
Orfú	X			X
Pécs	X			X
Pécsudvard				X
Pellérd				X
Pereked				X
Pogány				X
Regenye				X
Romonya				X
Szalánta				X
Szemely				X
Szilágy				X
Szilvás				X
Szőke				X
Szőkéd				X

A Pécsi járásban minden településen (kivéve Kovácsszénája) vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak, ugyanakkor csak olyan településeken érhető el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény.

Kozármislenyben fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona, fejlesztő foglalkoztatás nyújtása érhető el. Pécssett fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthonai, fogyatékos személyek otthona, fogyatékos személyek gondozóháza, fejlesztő foglalkoztatás, nappali intézmény és nappali ellátások találhatóak hat szolgáltató intézmény működésében.

Az ÉFOÉSZ Önálló Életviteli Centrum workshopjai (Önálló életvitel, Önérvényesítés, Támogatott lakhatás, Támogatott döntéshozatal, Vészhelyzetek, Jogi ismeretek stb.), illetve szolgáltatásai, az IKT és Applikációs képzés könnyen érhető formában szintén elérhetőek mind a fogyatékkal élők, mind a családtagok számára.

Berkesden és Pécssett az ERFO Közhasznú Nkt. termelési üzemében dolgozók számára elérhető az ún. Tehetségalap. Pénzügyi támogatást kaphatnak azon munkatársak, akik a művészetekben, sportban vagy egyéb területen példamutató, kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az alkotások

bemutatásra kerülnek, valamint a megpályázható pénzalap által az egyéni fejlődéshez járul hozzá a munkáltató.

Orfún minden évben megrendezésre kerül az Akadálymentes turizmus napja. Pécssett rendszeresen kerülnek megrendezésre a fogyatékkal élőknek és családjaiknak programok a különböző civil szervezeteknek köszönhetően. Ezen kívül további integrációs, érzékenyítő események is megrendezésre kerülnek a városban szintén a civil szervezeteknek köszönhetően.

A Pécsi járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek akadálymentesítése,
- járdák javítása, felújítása
- középületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése,
- közösségi programok fogyatékkal élők számára,
- érzékenyítő, integrációs programok,
- fogyatékkal élők szükségleteinek, igényeinek felmérése,
- érdekvédelmi tevékenység kiépítése,
- egészségügyi szűrővizsgálatok, egészségmegőrző programok,
- akadálymentesített falubusz beszerzése,
- fogyatékkal élők számára információs szolgálat, illetve fogyatékkal élők információjutáshoz segítése,
- fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásba helyezése.

Pécs esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatási szintjének emelése az önkormányzati tulajdonú vállalkozások, illetve szervezetek tekintetében,
- lakhatás elősegítése,
- jelzőrendszer kiépítése a fizikai akadálymentesítettség hiányosságainak, problémáinak lakossági és érintettek által történő bejelentéséhez,
- a szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés elérésének támogatása.

Pécsváradi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Apátvarasd				X
Erdősmecske				X
Erzsébet				X
Fazekasboda				X
Geresdlak				X
Hidas				X

Kátoly				X
Kékesd				X
Lovászhetény				X
Martonfa				X
Mecseknádasd				X
Nagypall				X
Óbánya				X
Ófalu				X
Pécsvárad				X
Szellő				X
Zengővárkony				X

A Pécsvárad-i járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatók, ugyanakkor csak olyan településeken érhető el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény. A járásban nincs ilyen intézmény.

A Pécsvárad-i járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése,
- középületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése
- járdák javítása, felújítása
- közösségi programok fogyatékkal élők számára,
- fogyatékkal élők szükségleteinek, igényeinek felmérése.

Sellyei járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Adorjás				X
Baksa				X
Baranyahídvég				X
Besence				X
Bogádmindszent				X
Bogdása				X
Csányoszró				X
Drávaafok				X
Drávaiványi				X
Drávakeresztúr				X
Drávasztára				X

Felsőszentmárton				X
Gilvánfa				X
Hegyszentmárton				X
Hirics				X
Kákics				X
Kemse				X
Kisasszonyfa				X
Kisszentmárton				X
Kórós				X
Lúzsok				X
Magyarmecske				X
Magyartelek				X
Markóc				X
Marócsa				X
Nagycsány				X
Okorág				X
Ózdfalu				X
Páprád				X
Piskó				X
Sámod				X
Sellye	X			X
Sósvertike				X
Tengeri				
Téseny	X			X
Vajszló				X
Vejeti				X
Zaláta				X

A Sellyei járásban minden településen (kivéve Tengeri) vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak, ugyanakkor csak olyan településeken érhetőek el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény. A járásban nincs ilyen intézmény.

Az EFOP-1.5.1. projekt keretében Kisszentmárton és Téseny településeken létrehozott Jelenlét pontokon kialakításra került fejlesztő sarkok és mobil fejlesztő eszközpark értelmi sérülteknek, megváltozott munkaképességűeknek.

Kisszentmártonban és Vajszlón az ERFO Közhasznú Nkt. termelési üzemében dolgozók számára elérhető az ún. Tehetségalap. Pénzügyi támogatást kaphatnak azon munkatársak, akik a művészetekben, sportban vagy egyéb területen példamutató, kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az alkotások bemutatásra kerülnek, valamint a megpályázható pénzalap által az egyéni fejlődéshez járul hozzá a munkáltató.

A Sellyei járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek akadálymentesítése,
- köz- és szolgáltatóépületek akadálymentesítése,
- járdák javítása, felújítása,
- munkahelyteremtés, lehetséges munkahelyek azonosítása,

- védett munkahelyek létrehozása,
- az információkhoz való hozzáférés javítása,
- közösségi programok és képzések fogyatékkal élők számára,
- közösségi programok és képzések családtagok számára,
- érzékenyítő, integrációs programok,
- akadálymentesített falubusz beszerzése,
- fogyatékkal élők szükségleteinek, igényeinek felmérése.

Siklósi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Alsószentmárton				X
Babarcszőlős				X
Beremend				X
Bisse				X
Cún				X
Csarnóta				X
Diósvizló				X
Drávacsehi				X
Drávacsepely				X
Drávapalkonya				X
Dráwapiski				X
Drávaszabolcs				X
Drávaszerdahely				X
Egyházasharaszti				X
Garé				X
Gordisa				X
Harkány				X
Illocska				X
Ipacsfa				X
Ivánbattyán				X
Kásád				X
Kémes				X
Kisdér				X
Kisharsány	X			X
Kisjakabfalva				X
Kiskassa				X

Kislippó				X
Kistapolca				X
Kistótfalu				X
Kovácsbuda				X
Lapáncsa				X
Magyarbóly				X
Márfa				X
Márok				X
Matty				X
Nagyharsány				X
Nagytótfalu				X
Old				X
Palkonya				X
Pécsdevecser				X
Peterd				X
Rádfalva				X
Siklós				X
Siklósbodony				X
Siklósnagyfalu				X
Szaporca				X
Szava				X
Tésenfalva	X			X
Túrony				X
Újpetre				X
Villány				X
Villánykövesd				X
Vókány				X

A Siklói járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatók, ugyanakkor csak olyan településeken érhető el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény. A járásban Beremenden van fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító intézmény.

Kisharsányban és Tésenfán az ERFO Közhasznú Nkt. termelési üzemében dolgozók számára elérhető az ún. Tehetségalap. Pénzügyi támogatást kaphatnak azon munkatársak, akik a művészetekben, sportban vagy egyéb területen példamutató, kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az alkotások bemutatásra kerülnek, valamint a megpályázható pénzalap által az egyéni fejlődéshez járul hozzá a munkáltató.

A Siklói járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek akadálymentesítése,
- köz- és szolgáltatóépületek akadálymentesítése,
- járdák javítása, felújítása,
- lehetséges munkahelyek azonosítása, munkahelyteremtés,
- az információkhoz való hozzáférés javítása,
- fogyatékkal élők számának, szükségleteinek, igényeinek felmérése,
- oktatási és fejlesztési lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása,

- önszervező csoportok szervezése családtagoknak,
- egészségügyi szűrővizsgálatokhoz való hozzáférés biztosítása,
- helyi egészségügyi alapellátás kibővítése,
- közösségi programok szervezése,
- falgondnoki szolgálat kiterjesztése,
- hivatalos ügyintézésben segítségnyújtás,
- közösségi közlekedés akadálymentesítése, akadálymentesített falubusz, közlekedési helyzet javítása.

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bicsérd				X
Boda				X
Bükkösd				X
Cserdi				X
Csonkamindszent				X
Dinnyeberki				X
Gerde				X
Gyöngyfa				X
Helesfa	X			X
Hetvehely				X
Kacsóta				X
Királyegyháza	X			X
Okorvölgy				X
Pécsbagota				X
Sumony				X
Szabadszentkirály	X			X
Szentdénes				X
Szentkatalin				X
Szentlőrinc	X			X
Velény				X
Zók				X

A Szentlőrinci járásban minden településen vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak, ugyanakkor csak olyan településeken érhetőek el állandó programok és

szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény. A járásban Helesfán van fogyatékos személyek otthona.

Királyegyházán és Szentlőrincen a Kézmű, Szabadszentkirályon az ERFO Közhasznú Nkt. termelési üzemében dolgozók számára elérhető az ún. Tehetségalap. Pénzügyi támogatást kaphatnak azon munkatársak, akik a művészetekben, sportban vagy egyéb területen példamutató, kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az alkotások bemutatásra kerülnek, valamint a megpályázható pénzalap által az egyéni fejlődéshez járul hozzá a munkáltató.

A Szentlőrinci járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közterületek akadálymentesítése,
- köz- és szolgáltatóépületek akadálymentesítése,
- infokommunikációs akadálymentesítés,
- járdák javítása, felújítása,
- lehetséges munkahelyek azonosítása,
- az információkhoz való hozzáférés javítása,
- fogyatékkal élők számának, szükségleteinek, igényeinek felmérése,
- speciális szolgáltatások nyújtása,
- sportolási lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása,
- egészségügyi szűrővizsgálatokhoz való hozzáférés biztosítása,
- nappali ellátás biztosítása.

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Almamellék				X
Almáskeresztúr				X
Bánfa				X
Basal				X
Boldogasszonyfa				X
Botykapeterd	X			X
Bűrös				X
Csebény				X
Csertő				X
Dencsháza				X
Endrőc				X
Gyöngyösmellék				X
Hobol				X

Horváthertelend				X
Ibafa				X
Katádfa				X
Kétújfalu	X			X
Kisdobsza				X
Kistamási				X
Magyarlukafa				X
Merenye				X
Molvány				X
Mozsgó	X			X
Nagydobsza				X
Nagypeterd				X
Nagyváty				X
Nemeske				X
Nyugotszent- erzsébet				X
Patapoklosi				X
Pettend				
Rózsafa				X
Somogyapáti				X
Somogyhárság				X
Somogyhatvan				X
Somogyviszló				X
Szentegát				X
Szentlászló				X
Szigetvár	X			X
Szörény				
Szulimán				X
Teklafalu				X
Tótszentgyörgy				X
Várad				
Vásárosbéc				X
Zádor				X

A Szigetvári járásban szinte minden településen (kivétel: Várad, Szörény és Pettend) vannak olyan programok, amelyek mindenki számára látogathatóak, ugyanakkor csak olyan településeken érhetők el állandó programok és szolgáltatások, ahol található valamilyen szociális intézmény.

A járásban Szigetváron van fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona és fejlesztő foglalkoztatás nyújtása, Mozsgón fogyatékos személyek otthona található.

Mozsgón a Kézmű, Botykapeterden, Kétújfaluban és Szigetváron az ERFO Közhasznú Nkt. termelési üzemében dolgozók számára elérhető az ún. Tehetségalap. Pénzügyi támogatást kaphatnak azon munkatársak, akik a művészetekben, sportban vagy egyéb területen példamutató, kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az alkotások bemutatásra kerülnek, valamint a megpályázható pénzalap által az egyéni fejlődéshez járul hozzá a munkáltató.

A Szigetvári járásban a főbb intézkedések a helyi esélyegyenlőségi programok alapján:

- közlekedési lehetőségek javítása, közlekedési nehézségek megoldása
- közterületek akadálymentesítése,
- köz- és szolgáltatóépületek akadálymentesítése,
- járdák javítása, felújítása,
- lehetséges munkahelyek azonosítása,
- az információkhoz való hozzáférés javítása,
- fogyatékkal élők számának, a fogyatékoság típusának, szükségleteiknek, igényeiknek felmérése,
- egészségügyi szűrővizsgálatokhoz való hozzáférés biztosítása,
- egészségmegőrző programok szervezése,
- közösségi programok szervezése,
- informatikai képzés,
- természetbeni támogatások.

5.10 Gyermekeknek (0-14 év) nyújtott közösségi programok, szolgáltatások

A gyermekek számára nyújtott közösségi programok száma a legmagasabb a vármegyében. Minden település – ahol nagyobb létszámban vannak jelen a gyerekek, – próbál gyerekprogramokat szervezni, hol a helyi nevelési intézménnyel, hol a nemzetiségi önkormányzatokkal összefogva. Ezek a hagyományos rendezvények általában:

- a farsangi programok,
- a húsvéti programok,
- a gyermeknap,
- a nyári gyermektáborok,
- a halloween programok, valamint
- az adventi, mikulás és-karácsonyi programok.

Nagyon sok településen e programokhoz kézműves, kreatív programok is kapcsolódnak, mint például a jelmez és vagy álarckészítés, tojásfestés, különféle tárgykészítés, tökfáragás és karácsonyi asztaldíszek, karácsonyfadíszek készítése.

A gyerekek energiáinak lekötésére játszóházi, gyermek élménytár szolgáltatások nyújtása is jellemző, olyan rendezvényeken is, amelyek nem kimondottan a gyerekeknek szólnak, például falunapok, búcsúk. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi hagyományőrző gyermekprogramok, amelyek a helyi identitás megőrzését is hivatottak erősíteni.

A gyerekeket tekintve a szabadidős, közösségi programok szervezése háttérben számos szükséglet, igény állhat:

- a tartalmas szabadidő eltöltése, nemcsak „csellengés”, ad hoc találkozások a barátokkal az utcán, a buszmegállók környékén;
- helyi közösségbe tartozás, az identitástudat megerősítése;
- kézműves foglalkozások, kulturális programok, ismeretterjesztő, közművelődési programok az egyéni fejlődés érdekében;
- helyi hagyományok megismertetése, megismerése;
- egészségmegőrzés, sportolás;

- az idős korosztályal való időtöltés, nem csak társaságnyújtás, hanem kölcsönös tudás- és tapasztalatátadás céljából (például falutörténet – okos telefon használat);
- családi programok a funkcionálisan jól működő családok érdekében;
- a számítógép használatból, állandó internetezésből fakadó izoláltság elkerülése;
- szocializáció, integráció.

Ha megnézzük a programok többségét, akkor a kulturális programok, ismeretterjesztő, közművelődési programok terén elég nagy hiány tapasztalható és az egészségmegőrzési és sportprogramok többsége is a nevelési intézményekhez kötött. A programok száma, típusa a helyi közösség-szervező, könyvtáros aktivitásától nagymértékben függ.

A vármegyében számos tehetségpont működik, melyek tevékenységi területe az általános tehetségfejlesztés, a tantárgyi tehetséggondozás mellett a német (nemzetiségi) és angol nyelvi, zenei, néptánc, sport (különböző sportágak) és képzőművészeti és színművészeti tehetséggondozást is lefedi. Sok tehetségpont hatóköre nemcsak az intézménybe járó diákokra, pedagógusokra terjed ki, hanem akár a vármegye teljes területére.

A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb szolgáltatási hiányok:

- rendszeres szabadidős programok hiánya: sport, kultúra stb.,
- szünidei gyermekéktetés hiánya,
- szünidei gyermekfelügyelet hiánya,
- egészségfejlesztési, egészségtudatosági programok hiánya,
- prevenciós programok (drog, alkohol, bűnelkövetővé válás) hiánya,
- infrastrukturális fejlesztések hiánya.

Továbbá a gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása és működtetése szükséges számos település szerint, valamint javítani szükséges az intézmények és a szülők közötti kommunikáción. Sokatmondó, hogy több település szerint információhiánnyal küzdenek a szülők, például a szociális, gyermekvédelmi támogatásokat tekintve.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Babarc	X			X
Belvárdgyula	X			X
Bóly	X			X
Borjád	X			X
Hásságy	X			X
Kisbudmér				X

Liptód	X			X
Máriakéménd	X			X
Monyoród				X
Nagybudmér				X
Olasz	X			X
Pócsa	X			X
Szajk	X			X
Szederkény	X			X
Töttös	X			X
Versend	X			X

A Bólyi járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi, hagyományőrző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. Kevés a tanításon kívüli sportolási lehetőség.

A sváb diaszpóra településein általában szélesebb és színesebb a gyermekprogram paletta. Közülük is kiemelkedik a járásszékhely. Bólyban a gyerekprogram kínálatban már szerepelnek színházi, zenei, kulturális rendezvények, mesefoglalkozások és ismeretterjesztő előadások is.

A Bólyi járásban egy tehetségpont található. A Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tehetségpontjának programjai művészeti, matematikai, sport és az idegen nyelv területét érintik.

Szederkényben az Erasmus+ Mobilitás projektben a diákok külföldi utazására (Németország) és német anyanyelvű tanárok, óvónők érkezésére van lehetőség.

A Bólyi járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- szabadidős programok számának növelése,
- prevenciós programok szervezése (drog és alkohol),
- szülők felvilágosítása a támogatási lehetőségekről,
- gyermeknevelési tanácsadások szülőknek,
- infrastrukturális fejlesztések (játsszótér kialakítása, illetve meglévő karbantartása, felújítása).

Hegyháti járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Ág	X			X
Alsómocsolád	X			X

Bakóca			X	X
Baranyajenő	X			X
Baranyaszentgyörgy				X
Felsőegerszeg				X
Gerényes	X			X
Gödre	X			X
Kisbeszterce			X	X
Kishajmás	X		X	X
Kisvaszar	X			X
Mágocs	X			X
Mekényes				X
Meződ	X			X
Mindszentgodisa	X			X
Nagyhajmás	X			X
Palé				X
Sásd	X			X
Szágy				X
Tarrós	X			X
Tékes	X			X
Tormás	X			X
Varga				X
Vásárosdombó	X			X
Váznok	X			X

A Hegyháti járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi, hagyományörző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. Kevés tanításon kívüli sportolási lehetőség.

A sváb diaszpóra településein általában szélesebb és színesebb a gyermekprogram paletta. A programkínálatból kiemelkedik Gödre, Mágocs, Mindszentgodisa, Vásárosdombó és Sásd. E településeken a nemzetiségi programok mellett jelentősebbek a zenei és a sportprogramok is.

A Hegyháti járásban két tehetségpont található. A Mindszentgodisai Általános Iskola hatóköre elsősorban az intézmény tanulóinak köre, családjaik, valamint az iskola vonzáskörzetébe tartozó települések Mindszentgodisa, Kishajmás, Kisbeszterce, Bakóca lakói. Tehetségpontjának programjai a rajz és kézműves szakkört, német táncot, labdarúgás és asztalitenisz foglalkozások területére terjednek ki. A Sásdi Általános Iskola zenei és ének tehetséggondozást folytat.

A Hegyháti járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- közösségi programok szervezése,
- kulturális programok szervezése,
- gyermekétkeztetés biztosítása a szünidőkben,
- szülők és köznevelési intézmények közötti kapcsolat javítása,
- infrastrukturális fejlesztések (játsszótér kialakítása, illetve meglévő karbantartása, felújítása; közösségi terek kialakítása; sportolási lehetőségek kialakítása, eszközbeszerzés).

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bikal	X			X
Bodolyabér				X
Egyházaskozár	X			X
Hegyhátmaróc	X			X
Kárász				X
Komló	X			X
Köblény	X			X
Liget	X			X
Magyaregregy				X
Magyarhertelend	X			X
Magyarszék	X			X
Mánfa				X
Máza	X			X
Mecsekpölöske	X			X
Oroszló				X
Szalatnak	X			X
Szárász				X
Szászvár	X			X
Tófű	X			X
Vékény				X

A Komlói járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. De emellett több településen is megrendezésre kerülnek sportprogramok.

A járásban Komlón van a legtöbb gyerekprogram: a hagyományos programok mellett nemzetiségi programok, néptánc programok, zenei és színházi programok, filmvetítések, kiállítások, ismeretterjesztő előadások, sportolási lehetőségek, túra és természetjáró programok, sőt prevenciós programok is elérhetőek, bár nem minden program vehető igénybe ingyenesen. A Komlói járásban nem található tehetségpont.

A többi településen a gyermekprogramok száma jóval alacsonyabb, bár Szászvár és Magyaregregy a várrendezvényekkel színesítik a programkínálatukat, Magyarhertelenden pedig fürdőhöz kapcsolódnak egyes lehetőségek. Bikalon az Élménybirtok programjai kiemelkedőek, de korosztálytól függően belépőjegy kötelesek.

A Komlói járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- sportolási lehetőségek bővítése,
- prevenciós előadások szervezése a bűnelkövetés megelőzése érdekében,
- gyermekétkeztetés biztosítása a szünidőkben,
- szünidei gyermekfelügyelet biztosítása,
- egészséges életmód programok szervezése,
- játéklklub működtetése,
- infrastrukturális fejlesztések (játszótér kialakítása, közösségi terek kialakítása; sportpálya kialakítása, eszközbeszerzés).

Komló esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- szabadidős programok szervezése gyerekeknek,
- kulturális színterek működtetése,
- gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása és működtetése.

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bár	X			X
Bezedek	X			X
Dunaszekcső	X			X
Erdősmárok	X			X
Feked	X			X
Görcsönydoboka	X			X
Himesháza	X			X
Homorúd	X			X
Ivándárda	X			X
Kisnyárad	X			X
Kölked	X			X
Lánycsók	X			X
Lippó	X			X
Majs	X			X
Maráza				X
Mohács	X			X
Nagynyárad	X			X
Palotabozsok	X			X
Sárok	X			X
Sátorhely	X			X
Somberek	X			X

Szebény	X			X
Székelyszabar	X			X
Szúr	X			X
Udvar	X			X
Véménd	X			X

A Mohácsi járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi (német, horvát, sokac, roma) hagyományőrző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. A sportolási lehetőségek száma a nagyobb településeken magasabb az átlagnál.

A sváb, horvát és sokac diaszpóra településein általában szélesebb és színesebb a gyermekprogram paletta. Véménden a helyi roma nemzetiségi önkormányzat aktivitásának köszönhetően a roma nemzetiségi programok is (például roma nemzetiségi tábor) számottevőek.

A Mohácsi járásban a gyerekeknek a járásszékhelyen kívül 5 tehetségpont működik Dunaszekcsón, Himesházán, Lippón, Sombereken és Véménden. A dunaszekcsői és a somberek-i iskolákban az elsődleges tehetséggondozás a német nemzetiségi nyelvoktatáson folyik. Mindkét iskolában nagy hangsúlyt fektetnek a néptáncra és a sportolásra. A dunaszekcsői intézményben a múzeumpedagógiai foglalkozásokat, míg a somberekiben a színházlátogatásokat preferálják. A himesházi és a lippói iskolában szintén a német nemzetiségi nyelvoktatás a fő tehetséggondozási terület, továbbá különböző projektnapokat szerveznek a gyerekeknek. A vémeédi intézményben az iskolán belüli és kívüli versenyekre fektetnek nagy hangsúlyt. A tehetségpontok intézményi hatókörűek.

A Mohácsi járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- szünidei és napközbeni gyermekfelügyelet biztosítása,
- fejlesztő foglalkozások gyerekeknek,
- szabadidős programok szervezése,
- beiskolázási támogatás a családoknak,
- prevenciós programok szervezése (alkohol, drog),
- gyermekétkeztetés biztosítása a szünidőkben,
- egészséges életmód, táplálkozás programok szervezése,
- gyermekek szűrővizsgálatának biztosítása a településen kívül, szállítás megoldása,
- kulturális programok szervezése, olvasás népszerűsítése,
- infrastrukturális fejlesztések (játsszótér kialakítása, közösségi terek kialakítása; óvodafejlesztés, eszközbeszerzés).

Mohács a gyermekprogram kínálat sokszínűségében, hasonlóan Komlóhoz kiemelkedik a járásából. A sportolási lehetőségek szintén itt a leggazdagabbak.

Mohácson 5 tehetségpont működik gyerekeknek, ebből 2 óvodában. Az egyik óvodában zenei készség és képességfejlesztés folyik. A másik óvodában nyelvi, zenei, vizuális, környezeti, logikai-matematikai nevelés, valamint a mozgásfejlesztés és az interperszonális képességek fejlesztése kiemelkedő. Két általános iskolai tehetségpont a tanulmányi, művészeti és sportversenyekre helyezi a hangsúlyt, míg a harmadik a művészetoktatást állítja középpontba (zene- és képzőművészet, drámatagozat).

Mohács esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- szünidei programok szervezése gyerekeknek,
- szünidei gyermekfelügyelet.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Abaliget	X			X
Aranyosgyárdány	X			X
Áta	X			X
Bakonya	X			X
Berkesd	X			X
Birján	X			X
Bogád	X			X
Bosta	X			X
Cserkút	X			X
Egerág	X			X
Ellend	X			X
Görcsöny	X			X
Gyód	X			X
Hosszúhetény	X			X
Husztót				X
Keszű	X			X
Kisherend	X			X
Kovácsszénája				
Kozármisleny	X			X
Kökény	X			X
Kővágószőlős	X			X
Kővágótöttös	X			X
Lothárd	X			X
Magyarsarlós				X
Nagykozár	X			X
Ócsárd	X			X
Orfű	X			X
Pécs	X			X
Pécsudvard	X			X
Pellérd	X			X

Pereked				X
Pogány	X			X
Regenye	X			X
Romonya	X			X
Szalánta	X			X
Szemely	X			X
Szilágy				X
Szilvás	X			X
Szóke	X			X
Szókéd	X			X

A Pécsi járásban Pécset nem számítva a legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi, hagyományőrző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. A tanításon kívüli sportolási lehetőségek száma Kozármislenyben számottevő, rendszerint csatlakoznak minden országos tömegsport felhíváshoz. Orfú az adottságait tekintve számos sportolási lehetőséget kínál, klasszikus gyermektábor helyszín, azonban a turizmus dominál az igénybe vételt tekintve.

A Pécsi járásban a gyerekeknek a járásszékhelyen kívül 2 tehetségpont működik Hosszúhetényben és Kozármislenyben. Hosszúhetényben az ének, képzőművészeti és sporttevékenységek és versenyek állnak a tehetségpont fókuszában. A kozármislenyi tehetségpont fő profilja a művészeti nevelés, ahol zenei és táncos foglalkozásokat tartanak óvodásoknak.

A Pécsi járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- gyermekétkeztetés biztosítása a szünidőkben,
- szabadidős programok szervezése,
- tábor szervezése,
- beiskolázási támogatás a családoknak,
- sportprogramok szervezése,
- kulturális programok szervezése,
- gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása és működtetése,
- infrastrukturális fejlesztések (játsszótér és sportolási lehetőségek kialakítása, közösségi terek kialakítása; óvoda és bölcsőde fejlesztés, ifjúsági szoba kialakítása, eszközbeszerzés).

Pécsett a legszélesebb a gyerekprogramválaszték a vármegyében, szinte minden korosztálynak és érdeklődési körnek lehet programokat találni. Azonban kiemelendő, hogy számos program fizetős. A sportolási lehetőségek, a sportprogramok száma a vármegyében a legmagasabb. A sporttevékenységre szakosodott civil szervezetek számos sportágban kínálnak gyerekfoglalkozásokat, gyerek edzésprogramokat.

Pécsett számos tehetségpont működik gyerekeknek, ebből 1 óvodában, 4 civil szervezet, 2 közművelődési intézmény által működtetett és 13 alapfokú intézményhez köthető. Az óvodai tehetségpontban a zenei nevelés, alkotó barkácsoló tevékenység, mozgásos, táncos, zenei tevékenységek dominálnak. A civil szervezeti tehetségpontok jóval specifikusabbak. A civil szervezeti tehetségpontok fő területei: sakk, szertorna és sport-aerobic, színjátás,

mozgásművészet és cirkuszművészet, informatika, robotika, néptánc. A hatókörük is általában túlmutat Pécs határain. A közművelődési intézmények tehetségpontjainak működési területei nagyon hasonlóak egymáshoz, viszont a választott módszerek mások. Lefedett területek: természettudomány, vizuális, képzőművészeti, zenei, balett, mozgásfejlesztés, néptánc stb. Az iskolai tehetségpontok általában általános tehetségfejlesztési tevékenységet folytatnak, de vannak specifikus területek attól függően, hogy melyik intézménybe járnak a gyerekek. Ezek közül kiemelkednek a zenei, ének, sport, angol nyelvi, néptánc, színjátszás, vagy éppen a tantárgyi fejlesztések, például irodalom, történelem, matematika, informatika. Egyes tehetségpontok tevékenysége túlmutat a város határain, főleg a tehetséghálózati kapcsolatok révén.

Pécs esetében a főbb intézkedés a HEP alapján a gyermekétkeztetés fejlesztése.

Pécsváradi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Apátvarasd	X			X
Erdősmecke	X			X
Erzsébet	X			X
Fazekasboda	X			X
Geresdlak	X			X
Hidas	X			X
Kátoly	X			X
Kékesd	X			X
Lovászhetyén				X
Martonfa	X			X
Mecseknádasd	X			X
Nagypall	X			X
Óbánya	X			X
Ófalu	X			X
Pécsvárad	X			X
Szellő	X			X
Zengővárkony	X			X

A Pécsváradi járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi, hagyományőrző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. Kevés tanításon kívüli sportolási lehetőség.

A sváb diaszpóra településein általában szélesebb és színesebb a gyermekprogram paletta. A programkínálatból kiemelkedik Pécsvárad.

A járásban 2 tehetségpont működik Mecseknádasdon és Pécsváradon. A mecseknádasdi általános iskola tehetségpontja az általános tehetségfejlesztésen és -gondozáson kívül a német nemzetiségi hagyományokra (nyelv, néptánc, zene) és a sakkra helyezi a hangsúlyt. A járásszékhelyi civil szervezeti tehetségpont a zenei, néptánc, kreatív/vizuális és logikai műhelyt emeli ki a tevékenységei közül, valamint az iskolaelőkészítést.

A Pécsvárad járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- gyermekétkeztetés biztosítása a szünidőkben,
- szabadidős programok szervezése,
- egészségnap, egészséges táplálkozás programok szervezése,
- nemzedékek közti kapcsolat erősítése,
- szakmai együttműködések létrehozása és működtetése a gyerekek esélyegyenlősége érdekében,
- infrastrukturális fejlesztések (óvodai és bölcsődei infrastruktúra korszerűsítése).

Sellyei járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Adorjás	X			X
Baksa	X			X
Baranyahídvég	X			X
Besence				X
Bogádmindszent	X			X
Bogdása	X			X
Csányoszró	X			X
Drávafok	X			X
Drávaiványi				X
Drávakeresztúr	X			X
Drávasztára	X			X
Felsőszentmárton	X			X
Gilvánfa				X
Hegyszentmárton	X			X
Hirics	X			X
Kákics	X			X

Kemse	X			X
Kisasszonyfa				X
Kisszentmárton	X			X
Kőrös	X			X
Lúzsok	X			X
Magyarmecske	X			X
Magyartelek				X
Markóc				X
Marócsa	X			X
Nagycsány				X
Okorág	X			X
Ózdfalu				X
Páprád	X			X
Piskó	X			X
Sámod	X			X
Sellye	X			X
Sósvertike	X			X
Tengeri				
Téseny				X
Vajszló	X			X
Veji	X			X
Zaláta	X			X

Bár e járás a legelmaradottabb a vármegyében, azért a települések többsége próbál a gyerekek kedvére tenni, legalább évente egyszer-kétszer. Arra nagyon ügyelnek, hogy mikulás program és/vagy ajándékosztás legyen. A Sellyei járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi, hagyományőrző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. Nagyon kevés tanításon kívüli szervezett sportolási lehetőség.

A közösségi gyermekprogramokat tekintve a legjelentősebb település egyértelműen Sellye. A sellyei fürdő által kínált programok tovább színesítik a programlehetőségeket.

A Sellyei járásban Drávafokon működik egy tehetségpont a helyi általános iskolában. Kiemelt céljuk az ormánsági hon és népismeret oktatása, komplex művészeti tehetséggondozó program megvalósítása, sportfoglalkozások és versenyek, kertész szakkör (konyha kert művelés) és főzőcske szakkör tartása.

A Sellyei járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- sportprogramok szervezése,
- egészségfejlesztési, egészségtudatosítási programok szervezése,
- baba-mama klub működtetése,
- gyermeknevelési tanácsadás, ismeretek bővítése,
- szülők és köznevelési intézmények közötti kapcsolat javítása,
- gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása és fejlesztése,
- védőnői szolgálat hunán és tárgyi fejlesztése,
- ökonapok, ökotáborok szervezése,

- tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése,
- közlekedési nehézségek megoldása,
- infrastrukturális fejlesztések (bölcsőde, óvoda és iskolafejlesztés, eszközbeszerzés, játszótér kialakítása, felújítása, sportpálya fejlesztés).

Siklósi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Alsószentmárton	X			X
Babarcszőlős	X			X
Beremend	X			X
Bisse	X			X
Cún	X			X
Csarnóta	X			X
Diósvizló	X			X
Drávacsehi	X			X
Drávacsepely	X			X
Drávapalkonya				X
Dráwapiski				X
Drávaszabolcs	X			X
Drávaszerdahely	X			X
Egyházasharaszti	X			X
Garé	X			X
Gordisa				X
Harkány	X			X
Illocska	X			X
Ipacsfa	X			X
Ivánbattyán	X			X
Kásád	X			X
Kémes	X			X
Kisdér	X			X
Kisharsány	X			X
Kisjakabfalva	X			X
Kiskassa				X
Kislippó	X			X
Kistapolca	X			X
Kistótfalu	X			X

Kovácsbida	X			X
Lapáncsa	X			X
Magyarbóly	X			X
Márfa	X			X
Márok	X			X
Matty	X			X
Nagyharsány	X			X
Nagytótfalu				X
Old				X
Palkonya	X			X
Pécsdevecser	X			X
Peterd	X			X
Rádfalva	X			X
Siklós	X			X
Siklósbodony	X			X
Siklósnagyfalu	X			X
Szaporca	X			X
Szava	X			X
Tésenfa	X			X
Túrony	X			X
Újpetre	X			X
Villány	X			X
Villánykövesd	X			X
Vókány	X			X

A Siklói járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi, hagyományőrző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. Viszonylag több a sportolási lehetőség, amelyek a városokhoz köthetők.

A horvát településeken általában szélesebb és színesebb a gyermekprogram paletta. A programkínálatból kiemelkedik Siklós és Harkány. E településeken a városokra jellemző kulturális és ismeretterjesztő programok is megtalálhatóak.

A járásban 9 tehetségpont működik, az egyik egy óvoda. A Drávaszabolcson működő óvodában általános óvodai tehetségfejlesztés és gondozás folyik. A járásszékhelyen kívül Nagyharsányban, Újpetrén és Villányban az általános iskolákban vehető igénybe tehetségpont szolgáltatás. A fő területek Újpetrén a német nemzetiségi nyelvoktatás és a sport (pl. íjászat). Nagyharsányban a művészetekre, sport-mozgás foglalkozásokra, illetve angol-német nyelvi műhelyekre helyezik a hangsúlyt. Villányban a német nemzetiségi hagyományok dominálnak: néptánc, nyelv, zene területen. Siklóson attól függően, hogy melyik intézménybe jár a gyerek különböző tehetségfejlesztési és –gondozási lehetőségek vannak: angol és német nyelv, irodalom, matematika, fizika, zene, tánc, képzőművészet.

A Siklói járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- sportprogramok szervezése,
- egészségfejlesztési, egészségtudatosági programok szervezése,
- kulturális programok szervezése,

- szabadidő hasznos eltöltésére szervezett programok (specifikumok nélkül),
- tanulmányi előrehaladással küzködő diákok felzárkóztatása,
- szünidei gyermekfelügyelet biztosítása,
- szünidei gyermekétkeztetés biztosítása,
- drogprevenciós programok szervezése,
- bűnelkövetés megelőzésére szolgáló programok szervezése,
- szülők és köznevelési intézmények közötti kapcsolat javítása,
- gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása és fejlesztése,
- környezettudatosságot erősítő programok szervezése,
- szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról,
- infrastrukturális fejlesztések (oktatási-nevelési intézmények fejlesztése, közösségi terek létrehozása, eszközbeszerzés, játszótér felújítása).

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bicsérd	X			X
Boda	X			X
Bükkösd	X			X
Cserdi	X			X
Csonkamindszent	X			X
Dinnyeberki	X			X
Gerde	X			X
Gyöngyfa	X			X
Helesfa	X			X
Hetvehely	X			X
Kacsóta	X			X
Királyegyháza	X			X
Okorvölgy				X
Pécsbagota				X
Sumony	X			X
Szabadszentkirály	X			X
Szentdénes	X			X
Szentkatalin	X			X
Szentlőrinc	X			X
Velény				X
Zók				X

A Szentlőrinci járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi, hagyományőrző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. Kevés tanításon kívüli szervezett sportolási lehetőség.

A járásban meghatározó Szentlőrinc programkínálata, bár Bicsérden és Bükkösdön is több program kerül megszervezésre a járási átlaghoz képest.

A járásban Szentlőrincen és Bükkösdön vannak tehetségpontok. Bükkösdön az óvodában és az általános iskolában, Szentlőrincen az óvodában. a bükkösdői óvodában német nyelv oktatása, a szentlőrinciben a vizuális kultúra és néptánc a fő területek. A bükkösdői iskolában a természettudomány, a sport és a térbeli-vizuális tehetségterületek a kiemelték. A tehetségpontok a hatóterülete az intézményekével azonos.

A Szentlőrinci járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- egészségfejlesztési, egészségtudatossági programok szervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- szünidei gyermekétkeztetés biztosítása,
- infrastrukturális fejlesztések (közösségi terek létrehozása, eszközbeszerzés, játszótér felújítása).

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Almamellék	X			X
Almáskeresztúr				X
Bánfa				X
Basal				X
Boldogasszonyfa	X			X
Botykapeterd	X			X
Bűrüs	X			X
Csebény	X			X
Csertő	X			X
Dencsháza	X			X
Endrőc				X
Gyöngyösmellék	X			X
Hobol	X			X

Horváthertelend	X			X
Ibafa	X			X
Katádfa	X			X
Kétújfalu	X			X
Kisdobsza	X			X
Kistamási	X			X
Magyarlukafa				X
Merenye				X
Molvány				X
Mozsgó	X			X
Nagydobsza	X			X
Nagypeterd	X			X
Nagyváty	X			X
Nemeske				X
Nyugotszent- erzsébet	X			X
Patapoklosi				X
Pettend				
Rózsafa	X			X
Somogyapáti	X			X
Somogyhárságy	X			X
Somogyhatvan	X			X
Somogyviszló	X			X
Szentegát	X			X
Szentlászló	X			X
Szigetvár	X			X
Szörény				
Szulimán				X
Teklafalu	X			X
Tótszentgyörgy	X			X
Várad				
Vásárosbéc	X			X
Zádor				X

A Szigetvári járásban legjellemzőbbek a hagyományos gyermekprogramok. Ezeket egészítik ki a nemzetiségi, hagyományőrző rendezvények, amelyekbe rendszerint bevonják a gyerekeket előadóként, fellépőként. Kevés tanításon kívüli szervezett sportolási lehetőség.

A járásból kiemelkedik Szigetvár programkínálata, ahol a helyi infrastrukturális adottságok és közművelődési intézmények kulturális programkínálata is meghatározó.

A járásban Szigetváron vannak csak tehetségpontok. Attól függően, hogy melyik iskolába jár a gyermek a tehetséggondozási területek különbözőek: társastánc, grafika, szobrászat, gyöngyfűzés, üvegfestés, egészségtan, helytörténet, táncművészet, képző-és iparművészet, zene.

A Szigetvári járásban a helyi esélyegyenlőségi programokban az alábbi intézkedéseket foglalmazták meg a gyermekek esélyegyenlőségével kapcsolatban:

- szabadidős programok szervezése,
- szünidei gyermekfelügyelet biztosítása,
- sportprogramok szervezése,
- szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,
- prevenciós programok szervezése (alkohol, drog),
- életvezetési ismeretek bővítésére programok szervezése,
- háztartástani ismeretek bővítésére programok szervezése,
- infrastrukturális fejlesztések (közösségi terek felújítása, átalakítása, eszközbeszerzés, játszótér kialakítása, felújítása, sportpálya felújítása).

5.11. Nők számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

A nők esélyegyenlőségi helyzetének javítását a HEP-ek alapján a települések 3 tényezőcsoporttal hozzák összefüggésbe: a munkavállalási, foglalkoztatási intézkedésekkel, a specifikus közösségi programok szervezésével és a háztartáson belüli veszélyeztetettség csökkentésével.

A 2020-as SZÚT-ban a munkavállalási és foglalkoztatási intézkedések az alábbiak voltak:

- a nevelési-oktatási intézményfejlesztések, köztük a bölcsődék és családi napközik létrehozása, illetve az általuk nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása a nők munkavállalási esélyeinek növelése érdekében tett intézkedések,
- a nők szakmai képzettségének növelésével, azaz a (piacképes) szakmaszerzéssel megnövekednek az elhelyezkedési esélyeik,
- foglalkoztatottság növelése, elsősorban közfoglalkoztatás által,
- atipikus foglalkoztatási formák, a részmunkaidős foglalkoztatás, illetve legalább a rugalmas munkarend bevezetése,
- álláskeresési tanácsadások és programok.

A specifikus közösségi programok a körébe a szülői kompetenciák fejlesztését és nevelési tanácsadás nyújtását, baba-mama klubokat, a nőknek, illetve nőkről, a nők megbecsüléséről szóló programokat értették korábban a települések.

A harmadik topik a családon belüli erőszak, a nők háztartáson belüli veszélyeztetettsége csökkentése érdekében meghatározott intézkedések voltak, általában krízisközpontok létrehozásáról intézkedtek.

Jelenleg a településeken a nőknek szóló közösségi programok, sportlehetőségek és gyermekneveléssel kapcsolatos foglalkozások a leggyakoribbak. Jellemzően a nőnap és anyáknapi rendezvények, a torna és fitness lehetőségek, valamint a baba-mama és ringató foglalkozások.

A képzések és a foglalkoztatást elősegítő programok általában a Baranya Vármegyei Kormányhivatal által nyújtott szolgáltatásokat jelentik. Korábban a hazai és európai uniós projektek által sokkal több lehetőség volt. Jelenleg is az intézkedési tervek nagyon sokszor a pályázati finanszírozásból látják megoldhatónak a helyi problémákat.

A szabadidős programok közül napjainban kiemelkedőek a kézműves foglalkozások, amelyek megvalósítását nagyban segíti a Nemzeti Művelődési Intézet „A szakkör“ (<https://aszakkor.hu/>) című programja.

A jelenleg hatályos HEP-ek alapján a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a települések főbb intézkedési tervei a következők:

- munkavállalást segítő intézkedések:
  - a nők végzettségének, szakmai képzettségének növelése,
  - atipikus foglalkoztatási formákban való elhelyezkedés segítése,
  - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
  - közmunka program,
  - közlekedési nehézségek megoldása,
  - családbarát munkahelyek felkutatása vagy éppen kialakítása,
  - önkormányzat általi munkahely teremtés,
  - helyi gazdaság fejlesztésével munkahely teremtés,
  - szociális szövetkezet létrehozása,
- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- tornafoglalkozások,
- információnyújtás a szociális szolgáltatásokról,
- célzott szociális támogatások,
- gyermekvállalás:
  - családtervezési tájékoztatók tartása,
  - háztartásvezetési tanfolyam szervezése,
  - börzék (ruha, játék) tartása,
  - adományozás babaváráshoz,
  - egyedülálló anyák segítése: érdekvédelem, adományozás,
  - baba-mama klub létrehozása és működtetése,
  - szülőklubok létrehozása,
  - szülésre felkészítő tanácsadáson, terhesgondozáson való részvétel elősegítése,
- a családon belüli erőszak témakörében:
  - adatgyűjtés szükséges,
  - felvilágosító akciók, tájékoztatók szervezése, jelzőrendszer bevezetése,
  - krízisotthonok kialakítása,
  - krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokról információnyújtás,
  - családon belül kialakuló konfliktusok kezelése a szociális szolgáltatások keretében,
  - átmeneti elhelyezés lehetőségeinek bővítése.

Bólyi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Babarc	X			X
Belvárdgyula	X			X
Bóly	X			X
Borjád				X
Hásságy	X			X
Kisbudmér				X
Liptód	X			X
Máriakéménd				X
Monyoród				X
Nagybudmér				X
Olasz				X
Pócsa				X
Szajk	X			X
Szederkény	X			X
Töttös	X			X
Versend				X

A Bólyi járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: a nőnap rendezvények és az anyák napi ünnepségek. Utóbbiak a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezekon kívül van pár tornafoglalkozás lehetőség néhány településen, továbbá baba-mama foglalkozás. Két településen jelenleg is vannak kézműves foglalkozások és nőknek szóló spirituális program és workshop.

A Bólyi járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire koncentrálnak. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése kulturális, sport, mentálhigiénés témakörökben,
- egészséges életmód programok szervezése,
- részmunkaidős foglalkoztatás,
- családi napközi léterhozása,
- szakmai/képzések, tanulás elősegítése,
- munkanélküli nőkről felmérés a településen,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások helyben nem érhetőek el, ezért az igénybe vétel elősegítése,

- a családon belüli erőszakról nincsenek adatok a településen, ezért adatgyűjtés szükséges.

Hegyháti járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Ág	X			X
Alsómocsolád				X
Bakóca				X
Baranyajenő				X
Baranyaszentgyörgy				X
Felsőegerszeg				X
Gerényes	X			X
Gödre				X
Kisbeszterce				X
Kishajmás				X
Kisvaszar				X
Mágocs	X			X
Mekényes	X			X
Meződ				X
Mindszentgodisa	X			X
Nagyhajmás				X
Palé				X
Sásd	X			X
Szágy				X
Tarrós				X
Tékes				X
Tormás				X
Varga				X
Vásárosdombó				X
Váznok				X

A Hegyháti járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan elsősorban a közösségi programok jelennek meg: a nőnap rendezvények, a kézműves foglalkozások és az anyák napi ünnepek. Utóbbiak a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezekon kívül van pár tornafoglalkozás lehetőség Sásdon, továbbá baba-mama foglalkozás.

A Hegyháti járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire, illetve az időskorú nőkre koncentrálnak. Ez utóbbiak esetében felmerülő szolgáltatáshiányok az idősek célcsoport keretében már bemutatásra kerültek. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése kulturális, sport, mentálhigiénés témakörökben,
- szakmai/képzések,
- közmunka program,
- gyermekfelügyelet megoldása,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- közlekedési problémák megoldása.

A közlekedési nehézségek miatt nehéz az eljutás az egészségügyi intézményekbe, valamint a gyerekek eljuttatása és hazavitele a nevelési-oktatási intézmények relációjában.

Komlói járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bikal				X
Bodolyabér				X
Egyházaskozár				X
Hegyhátmaróc				X
Kárász				X
Komló	X			X
Köblény				X
Liget				X
Magyaregregy				X
Magyarhertelend	X			X
Magyarszék	X			X
Mánfa				X
Máza	X			X
Mecsekpölöske	X			X
Oroszló	X			X
Szalatnak				X
Szárász				X
Szászvár	X			X
Tófü	X			X

Vékény				X
--------	--	--	--	---

A Komlói járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: a nőnap rendezvények és az anyák napi ünnepek. Utóbbiak a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezekon kívül elérhetőek sport- és edzésprogramok Komlón (többségükben nem ingyenesek), továbbá ringató foglalkozás. Szászváron szintén van sportolási lehetőség és baba-mama foglalkozás.

A Komlói járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire koncentrálnak, alapvetően a munkaerő-piaci visszatérésre. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- munkavállalás elősegítésére irányuló intézkedések:
  - szakmai/képzések szervezése,
  - önkormányzatnál, vagy annak szervezeteinél foglalkoztatás,
  - családbarát munkahelyek felkutatása,
  - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- a családon belüli erőszakról nincsenek adatok a településen, ezért adatgyűjtés szükséges.

Komló esetében a főbb intézkedések a HEP alapján:

- szakmai/képzések szervezése,
- atipikus, rugalmas foglalkoztatási formákban elhelyezés,
- szociális és gyermekjóléti szolgáltatások kiterjesztése.

A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások kiterjesztése arra irányul, hogy az egyedülálló anyukák, illetve a többgyermekes családok esetében magas az elszegényedési kockázat.

Mohácsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bár	X			X
Bezedek				X
Dunaszekcső	X			X
Erdősmárok				X

Feked	X			X
Görcsönydoboka				X
Himesháza	X			X
Homorúd				X
Ivándárda				X
Kisnyárad	X			X
Kölked	X			X
Lánycsók				X
Lippó				X
Majs	X			X
Maráza				X
Mohács	X			X
Nagynyárad	X			X
Palotabozsok	X			X
Sárok				X
Sátorhely	X			X
Somberek	X			X
Szebény				X
Székelyszabar				X
Szúr				X
Udvar				X
Véménd	X			X

A Mohácsi járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: az anyák napi ünnepek és a nőnap rendezvények. Az előbbieket a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezekon kívül Mohácson vannak sportolási és fitnesz lehetőségek Mohácson, továbbá baba-mama foglalkozások.

A járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire koncentrálnak, alapvetően a munkaerő-piaci visszatérésre. Ugyanakkor nagyon hangsúlyosan jelenik meg a HEP-ekben a családon belüli bántalmazás témaköre is. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- munkavállalás elősegítésére irányuló intézkedések:
  - szakmai/képzések szervezése,
  - önkormányzatnál, vagy annak szervezeténél foglalkoztatás,
  - közfoglalkoztatásból kiléptetés, elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedés segítése
  - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
  - közlekedési feltételek összehangolása a munkába járással,
- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- tornafoglalkozások,
- gyermekvállalás:
  - családtervezési tájékoztatók tartása,
  - háztartásvezetési tanfolyam szervezése,

- adományozás babaváráshoz,
- egyedülálló anyák segítése: érdekvédelem, adományozás,
- baba-mama klub létrehozása és működtetése,
- a családon belüli erőszak témakörében:
  - adatgyűjtés szükséges,
  - felvilágosító akciók, tájékoztatók szervezése, jelzőrendszer bevezetése,
  - krízisotthonok kialakítása,
  - átmeneti elhelyezés lehetőségeinek bővítése.

Mohács esetében nem térnek el nagyon az intézkedések a járáshoz képest. Mindezeket figyelembe véve a főbb intézkedések a HEP alapján:

- krízisotthon nincs, annak létrehozása,
- nők foglalkoztathatóságának növelése,
- családon belüli bántalmazás számának csökkentése,
- egyedül álló anyák segítése.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Abaliget	X			X
Aranyosgadány	X			X
Áta				X
Bakonya	X			X
Berkesd	X			X
Birján				X
Bogád	X			X
Bosta	X			X
Cserkút	X			X
Egerág	X			X
Ellend	X			X
Görcsöny	X			X
Gyód				X
Hosszúhetény	X			X
Husztót				X
Keszű	X			X
Kisherend				X
Kovácsszénája				
Kozármisleny	X			X

Kökény	X		X
Kővágószőlős	X		X
Kővágótöttös			X
Lothárd			X
Magyarsarlós			X
Nagykozár	X		X
Ócsárd	X		X
Orfú	X		X
Pécs	X		X
Pécsudvard	X		X
Pellérd	X		X
Pereked			X
Pogány	X		X
Regenye			X
Romonya	X		X
Szalánta	X		X
Szemely			X
Szilágy			X
Szilvás	X		X
Szóke			X
Szőkéd	X		X

A Pécsi járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: az anyák napi ünnepségek és a nőnap rendezvények. Az előbbieket a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezekon kívül számos helyen jellemzőek a kézműves és a baba-mama, illetve ringató foglalkozások. Sportolási lehetőségek több helyen adóttak, nemcsak Pécsen, de ezek általában ingyenesen nem vehetők igénybe.

Pécsen működik családok átmeneti otthona teljeskörű szolgáltatásnyújtással. Nemcsak pécsi illetőségű krízishelyzetbe került családokon és anyákon segítenek. Áldozatsegítő központ Pécsen van a vármegyében.

A Pécsi járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire koncentrálnak, alapvetően a munkaerő-piaci visszatérésre. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- munkavállalás elősegítésére irányuló intézkedések:
  - szakmai/képzések, átképzések szervezése,
  - atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák elősegítése,
  - közmunka program,
  - közlekedési feltételek összehangolása a munkába járással, vagy éppen falubusz vásárlása,
  - helyi gazdaság fejlesztése a női munkanélküliség csökkentése érdekében,
  - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
  - potenciális munkáltatók felmérése,
  - egyedül álló anyák segítése a szociális háló keretében,
- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,

- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- baba-mama klub létrehozása és működtetése,
- a családon belüli erőszak témakörében:
  - adatgyűjtés szükséges,
  - felvilágosító akciók, tájékoztatók szervezése, jelzőrendszer bevezetése.

Pécs esetében a főbb szolgáltatáshiányok a HEP alapján:

- A nők munkavállalása nehezebb, munkavállalói karrierjük hátrányt szenved. Kifejezetten a női célcsoportra irányuló, munkaerőpiaci igényekhez igazodó differenciált képzések/továbbképzések, hatékony kommunikáció és személyreszabott stratégiák hiányoznak, valamint a családi, otthoni és munkahelyi feladatok nehéz összehangolhatósága jelentik a legfőbb problémát.
- Nagyfokú látencia jellemzi a családon belüli erőszakot, sok eset nem kerül a szakemberek látókörébe, továbbá fennáll a társfüggőség problémája, a bizalom hiánya a hatóságokkal, illetve a távoltartás nyújtotta megoldásokkal szemben.
- Az esetkezelés nem mondható teljes mértékben áldozatbarátnak (áldozat hibáztatása, áldozatsegítés hiánya stb.), a szakemberek (egészségügyi, szociális szektor, rendészeti dolgozók stb.) az ilyen esetekre nincsenek igazán felkészítve, jellemzőek az ellátórendszer kapacitáshiányai. Áldozatsegítést és megelőzést elősegítő különféle biztonságos terek (védett háztól a női parkolóig) nem megfelelő számban állnak rendelkezésre.
- Szemléletformáló programok és kampányok indítása révén növekedjen a lakosság érzékenysége a női célcsoportba tartozók problémái, speciális szükségletei iránt. Ismerjék meg élethelyzetüket, a teljes élethez és integrációhoz kapcsolódó szükségleteiket. Ismerjék meg a kulturális különbözőségben, sokszínűségben rejlő együttműködési lehetőségeket.

Pécsváradi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Apátvarasd				X
Erdősmecske	X			X
Erzsébet				X
Fazekasboda				X
Geresdlak	X			X
Hidas	X			X
Kátoly				X
Kékesd	X			X

Lovászhetény	X			X
Martonfa	X			X
Mecseknádasd	X			X
Nagypall	X			X
Óbánya	X			X
Ófalu	X			X
Pécsvárad	X			X
Szellő				X
Zengővárkony	X			X

A Pécsvárad járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: a nőnap rendezvények és az anyák napi ünnepek. Utóbbiak a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők.

A Pécsvárad járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire koncentrálnak, alapvetően a munkaerő-piaci visszatérésre. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- munkavállalás elősegítésére irányuló intézkedések:
  - szakmai/képzések szervezése,
  - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, (közösségi) gyermekfelügyelet biztosítása,
  - szociális szövetkezet létrehozása,
- börzék (ruha, játék) szervezése, adományozás az egyedülálló anyák, illetve a rossz anyagi helyzetben lévő háztartások számára,
- célzott támogatások körének kialakítása,
- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- nők önszervező klubjának létrehozása és működtetése.

Sellyei járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Adorjás				X
Baksa	X			X
Baranyahídvég				X
Besence	X			X

Bogádmindszent				X
Bogdása	X			X
Csányoszró	X			X
Drávafok	X			X
Drávaiványi				X
Drávakeresztúr				X
Drávasztára	X			X
Felsőszentmárton	X			X
Gilvánfa				X
Hegyszentmárton	X			X
Hirics	X			X
Kákics				X
Kemse	X			X
Kisasszonyfa				X
Kisszentmárton	X			X
Kórós	X			X
Lúzsok	X			X
Magyarmecske	X			X
Magyartelek				X
Markóc				X
Marócsa				X
Nagycsány	X			X
Okorág	X			X
Ózdfalu				X
Páprád	X			X
Piskó	X			X
Sámod				X
Sellye	X			X
Sósvertike				X
Tengeri			X	
Téseny				X
Vajszló	X			X
Vejti	X			X
Zaláta	X			X

A Sellyei járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: a nőnap rendezvények és az anyák napi ünnepek. Utóbbiak a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezekon kívül van pár tornafoglalkozás, baba-mama foglalkozás. Kézműves programokat szintén széles körben szerveznek a településeken.

A Sellyei járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire koncentrálnak, alapvetően a munkaerő-piaci visszatérésre. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- munkavállalás elősegítésére irányuló intézkedések:
  - szakmai/képzések szervezése,
  - közmunka program fenntartása,

- családbarát munkahelyek kialakítása,
- gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- szülőklubok szervezése,
- a nők jogaival, lehetőségeivel foglalkozó rendezvények, események szervezése,
- krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokról információnyújtás,
- családon belül kialakuló konfliktusok kezelése a szociális szolgáltatások keretében,
- adatgyűjtés a családon belüli bántalmazásokról,
- krízisszálló létrehozása a járásban.

Pécsi járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Alsószentmárton	X			X
Babarcszőlős	X			X
Beremend	X			X
Bisse				X
Cún				X
Csarnóta	X			X
Diósvizló	X			X
Drávacsehi				X
Drávacsepely	X			X
Drávapalkonya				X
Drávapiski				X
Drávaszabolcs	X			X
Drávaszerdahely				X
Egyházasharaszti	X			X
Garé	X			X
Gordisa				X
Harkány	X			X
Illocska	X			X
Ipacsfa				X
Ivánbattyán	X			X
Kásád	X			X
Kémes	X			X
Kisdér	X			X

Kisharsány	X		X
Kisjakabfalva			X
Kiskassa			X
Kislippó	X		X
Kistapolca			X
Kistótfalu			X
Kovácskő	X		X
Lapáncsa	X		X
Magyarbóly	X		X
Márfa			X
Márok	X		X
Matty			X
Nagyarsány	X		X
Nagyótfalu	X		X
Old	X		X
Palkonya	X		X
Pécsdevecser			X
Peterd			X
Rádfalva	X		X
Siklós	X		X
Siklósbodony			X
Siklósnagyfalva			X
Szaporca			X
Szava	X		X
Tésénfa			X
Túrony			X
Újpetre	X		X
Villány	X		X
Villánykövesd	X		X
Vókány	X		X

A Siklói járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: a nőnap rendezvények és az anyák napi ünnepségek. Utóbbiak a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezeken kívül van pár tornafoglalkozás, baba-mama foglalkozás. Kézműves programokat szintén széles körben szerveznek a településeken.

A Siklói járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire koncentrálnak, alapvetően a munkaerő-piaci visszatérésre. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- munkavállalás elősegítésére irányuló intézkedések:
  - szakmai/képzések és átképzések szervezése,
  - családbarát munkahelyek felkutatása,
  - atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése,
  - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,

- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- a nők jogaival, lehetőségeivel foglalkozó rendezvények, események szervezése,
- információnyújtás a szociális szolgáltatásokról,
- célzott szociális támogatások,
- felderítés és adatgyűjtés a családon belüli bántalmazásokról,
- a családon belüli bántalmazásokról tájékoztató események.

Szentlőrinci járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Bicsérd	X			X
Boda	X			X
Bükkösd	X			X
Cserdi				X
Csonkamindszent	X			X
Dinnyeberki				X
Gerde	X			X
Gyöngyfa	X			X
Helesfa	X			X
Hetvehely				X
Kacsóta	X			X
Királyegyháza	X			X
Okorvölgy				X
Pécsbagota				X
Sumony	X			X
Szabadszentkirály	X			X
Szentdénes				X
Szentkatalin	X			X
Szentlőrinc	X			X
Velény				X
Zók				X

A Szentlőrinci járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: a nőnap rendezvények és az anyák napi ünnepségek. Utóbbiak a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezekon kívül van pár sportolási lehetőség és program, baba-mama

foglalkozás inkább csak Szentlőrincen. Kézműves programokat szintén széles körben szerveznek a települések.

A Szentlőrinci járásban a főbb intézkedések elsősorban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők igényeire, szükségleteire koncentrálnak, alapvetően a munkaerő-piaci visszatérésre, illetve első elhelyezkedésre. A kisgyermekes anyukák a másik nagyobb csoport, ahol az elhelyezkedés elsődleges. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- munkavállalás elősegítésére irányuló intézkedések:
  - szakmai/képzések szervezése,
  - közmunka program,
  - munkahely teremtés az önkormányzat által,
  - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
  - közlekedési problémák megoldása,
- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,
- adatgyűjtés a családon belüli bántalmazásokról.

Szigetvári járás:

Település	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben	Mindenki számára látogatható programok helyben
Almamellék	X			X
Almáskeresztúr	X			X
Bánfa				X
Basal	X			X
Boldogasszonyfa				X
Botykapeterd	X			X
Bűrös				X
Csebény	X			X
Csertő				X
Dencsháza				X
Endrőc				X
Gyöngyösmellék				X
Hobol	X			X
Horváthertelend				X
Ibafa				X
Katádfa				X

Kétújfalú	X			X
Kisdobsza				X
Kistamási	X			X
Magyarlukafa				X
Merenye	X			X
Molvány				X
Mozsgó	X			X
Nagydobsza				X
Nagypeterd	X			X
Nagyváty				X
Nemeske				X
Nyugotszenterzsébet	X			X
Patapoklosi	X			X
Pettend				
Rózsafa	X			X
Somogyapáti	X			X
Somogyhárságy				X
Somogyhatvan	X			X
Somogyviszló				X
Szentegát	X			X
Szentlászló	X			X
Szigetvár	X			X
Szörény				
Szulimán				X
Teklafalu	X			X
Tótszentgyörgy	X			X
Várad				
Vásárosbéc	X			X
Zádor				X

A Szigetvári járásban a nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan a közösségi programok jelennek meg: a nőnap rendezvények és az anyák napi ünnepségek. Ez utóbbi a nevelési-oktatási intézményekhez köthetők. Ezeken kívül van pár tornafoglalkozás, baba-mama foglalkozás. Kézműves programokat szintén széles körben szerveznek a települések.

A Szigetvári járásban a főbb intézkedések a kisgyermekes anyukák igényeire, szükségleteire koncentrálnak, alapvetően a munkaerő-piaci visszatérésre. Mindezeket figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok alapján a nők esélyegyenlőségének növelésére hozott intézkedések a következők:

- munkavállalás elősegítésére irányuló intézkedések:
  - szakmai/képzések szervezése,
  - közmunka program,
  - közlekedési nehézségek megoldása,
  - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, családi napközi létrehozása, gyermekfelügyelet biztosítása,
- szabadidős programok, szakkörök, klubok létrehozása és működtetése,
- szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének elősegítése,

- szülésre felkészítő tanácsadáson, terhesgondozáson való részvétel elősegítése,
- adatgyűjtés a családon belüli bántalmazásokról,
- a családon belüli bántalmazásokról felvilágosító, tájékoztató események
- szakmai segítségnyújtás a családon belüli bántalmazás esetében.

5.12. Civil társadalom

A Baranya vármegyében megvalósuló közösségi programok jelentős része a települési önkormányzatok mellett nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek közreműködésével valósulnak meg. A SZÚT elkészítéséhez ezért fontosnak tartottuk a civil szervezetek helyi szerepének vizsgálatát is.

A 21. századi tendenciák hatásai a vármegyében is megfigyelhetők. A közlekedés, az információs, kommunikációs technikák folyamatos fejlődése eredményeként az elmúlt években lehetőség nyílt különféle rendszerek, szervezetek digitális és fizikai összekapcsolására. A civil szervezetek esetében ez azt jelenti, hogy nem csupán a helyi igényekre, szükségletekre reagálva működhetnek, hanem más, akár távoli területeken is kifejthetik tevékenységeiket, illetve az alapítók, közreműködő tagok csak valamilyen praktikus okból (lakóhely, munkahely, esetleges kedvezmények, támogatások stb.) választották az adott települést. Ilyen esetben az adott helyen bejegyzett szervezet természetesen máshol is kifejtheti tevékenységét. A térségben ilyen például a székhely szerint Pécssett bejegyzett MIOK a hátrányos helyzetű emberekért Alapítvány, amely nyilvánvalóan nem csak a székhelyként működő Pécssett fejtik ki a tevékenységét például tanodát működtetve, hanem Siklóson volt konzorciumi tag a Váraljai szegregátumot érintő szociális rehabilitációs projektben.

Emellett a kisebb településeken működő szervezetek esetében a tevékenységek keveredhetnek. Egy, esetleg két szervezet több feladatot is felvállal (ilyen például a Diósvizlói Polgárőr és Szociális, Kulturális Egyesület). A nagyobb településeken működő szervezetek esetében is előfordul a több funkció vállalása, amely idővel leszűkülhet a meghatározó, tényleges feladatellátásra. A harmadik csoportba azok a „projektszervezetek” tartoznak, amelyek nonprofit szervezetként rendszeresen projekteket valósítanak meg, és ezek ellátásához van szükség a viszonylag sok tevékenységi körre.

Baranya vármegyében jelen felmérésben szereplő 1516 civil szervezet (Pécsset nem számítva) többsége a tágan értelmezett kulturális területen működik, összesen 444. Így elmondható, hogy a vizsgálatba került civil szervezetek 29,3%-a a kultúrában tevékenykedik. Tehát minden járást figyelembe véve a legjellemzőbb tevékenységi kör a tágan értelmezett kultúra. Ez jól mutatja a helyi társadalom és közösségek igényét és érzékenységét településük kulturális hagyományaira, örökségére. Ezt követi 6 járásban a sporttevékenység. A komplex programokkal fejlesztendő Sellyei és Hegyháti járásban a szociális ellátás területén működő szervezetek száma a második meghatározó tevékenységi kör.

Fontos kiemelni, hogy a polgárvédelmet ellátó egyesületeket alapvetően a közbiztonság erősítésére hozták létre, a közbiztonság javítása érdekében, de elláthatnak ezen kívül más, hagyományőrző, vagy sporttevékenységeket is. A járások többségében a természeti környezet, a vadban gazdag, összefüggő erdőterületek kedvező adottságokat jelentenek a vadászat szerelmeseinek, így általában magas a vadásztársaságok száma a vármegyében. Az adatok között

megtalálhatók a helyi önkéntes tűzoltóegyesületek is. A 21. században sokkal inkább hagyományőrzéssel és közös programok szervezésével, mint tényleges tűzoltással foglalkoznak, ugyanakkor katasztrófa-helyzetek, káresemények során segítségnyújtásukra számos példát hozhatunk. Figyelemre méltó, hogy ha a településen működik valamilyen köznevelési és/vagy egészségügyi intézmény, akkor ezeket a társadalom igyekszik támogatni a feladatellátást segítő öntevékeny szerveződések által, illetve általában az intézmények megsegítésére létrehozott alapítványokon keresztül.

A rendelkezésre álló adatok elemzésénél olyan szervezetek esetében, amelyek több tevékenységet is folytatnak, a legjellemzőbb tevékenységeik alapján történt meg a működési kör kategóriákba történő besorolás. A besorolások követik a KSH nonprofit szektorra vonatkozó adatgyűjtéseik során alkalmazott kategóriákat, azonban a vizsgált térségben megfigyelhető jellegzetes tevékenységekkel kiegészítve szerepelnek.

Figyelembe kell venni azt is, hogy jelen felmérésben nem szerepelnek a jogi személyiséggel nem rendelkező civil, állampolgári szerveződések, melyek jellemző példái a nyugdíjas klubok, varró/patchwork klubok, illetve baráti körök.

A vizsgálathoz elsősorban a Baranya Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ adatbázisa és a TOP-5.3.2-17-BA1-2020-00002 Baranya kincsei projektben készített közösségi tevékenységek történeti feltárása kiadványok kerültek felhasználásra.

Bólyi járás:

A Bólyi járásban jelenleg 13 településen 75 társadalmi szervezet működik, melynek több mint 1/3-a Bólyban működik (27). A járásban működő szervezetek legjellemzőbb tevékenysége a tágran értelmezett kultúra (31%). A kulturális tevékenységet folytató szervezetek többsége, főleg a kisközségek esetében, az adott település múltjával, helyi kulturális értékeivel foglalkozik; illetve segíti a helyi értékek megőrzését. A járásban a helyi szervezetek jelentős részét a nemzetiségi (német, horvát, sokác) hagyományok, kultúra és nyelv ápolására és megőrzésére hozták létre.

A kultúra mellett a másik fontos tevékenység a hasznos szabadidő-eltöltés és hobbitevékenységek köre. A járásban működő szervezetek 12%-a foglalkozik ezzel. A térségben működő sportszervezetek száma és aránya is figyelemre méltó (11%). A vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselőket ellátó szervezetek számaránya (9%) és a polgárvédelemmel és a szociális területtel foglalkozó szervezeteké közel azonos (8-8%). A vadásztársaságok és az oktatáshoz kapcsolódó szervezetek aránya 5-5%. A járásban vannak még egészségüghöz kapcsolódó tevékenységet folytató szervezetek (4%), környezetvédelemmel és a természettel foglalkozó társadalmi szervezetek (3%), gazdaságfejlesztéssel foglalkozó szereplők (1%), horgászegyesületek (1%) és nyugdíjas klubok (1%) is.

A járás adataihoz hasonlóan Bólyban is a kultúrával foglalkozó szervezetek száma a legmagasabb (7 szervezet, 26%). Helyi viszonylatban jelentős a vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselőket ellátó szervezetek száma (5 szervezet, 19%). A sport, az oktatás és a szociális ellátás területén azonos arányban (3-3 szervezet, 11-11%) működik szervezet. A településen 2 szabadidős és hobbitevékenységekkel foglalkozó szervezet van (7%), az egészségügy, a gazdaságfejlesztés és a polgárvédelem egy-egy szervezetet jelent (4%). A városban egy vadásztársaság is működik.

A fenti adatokból egy kisváros sajátos helyi társadalomképe rajzolódik ki: megjelennek a nagyobb városokra jellemző közösségek, tevékenységi körök, de – értelemszerűen – kisebb számban.

Bólyt nem számítva a járásban is a kulturális tevékenység a legjellemzőbb (16 szervezet, 33%). Nagyságrendben következnek a szabadidős és hobbitevékenységekkel foglalkozó társadalmi szervezetek (7 szervezet, 15%), majd a sport és a polgárvédelem (10-10%), valamint a szociális területen tevékenykedő szereplők és a térségben működő vadásztársaságok (6-6%). A járás településein lényeges szerepet játszanak még a vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselések, az egészségügyhöz kapcsolódó tevékenységet folytató, illetve környezet- és természetvédelemmel foglalkozó szervezetek (4-4%) is. Az oktatási területhez kapcsolódó tevékenységek, a horgászegyesületek és a nyugdíjasklubok mérsékeltbb szerepet játszanak a Bólyi járás településein.

Bóly és a járás többi települése között fennálló különbségek a helyi közösségek eltérő igényeit, társadalmi irányultságát tükrözik.

Hegyháti járás:

A Hegyháti járásban 104 társadalmi szervezet működik 24 településen. A legtöbb szervezet Sásdon jött létre (22), ez a járásban működő szervezetek 21%-a. Jelentős számú szervezet működik még Mágocson (14), illetve Alsómocsoládon (10) is.

Sajátos vonása a Hegyháti járásnak, hogy több településén a jellegzetes közösségi tevékenységekre külön-külön egy-egy szervezetet hoznak létre: például Nagyhajmás (Nagyhajmási Nyugdíjas Egyesület, a Nagyhajmási Polgárőr Egyesület, a Nagyhajmási Sport Egyesület, és az Őszi Kikerics Faluszépítő Egyesület), Vásárosdombó (többek között a Vásárosdombó Községi Sport Egyesület, a Vásárosdombóért Egyesület, a Vásárosdombói Polgárőr Egyesület, a Vásárosdombói Romák Érdekvédelmi Szervezete), vagy Gerényes (az Együtt Gerényesért Egyesület, a Gerényesi Emlékparkért Alapítvány és a Gerényesi Falufejlesztő Egyesület).

2020-ban a Hegyháti járásban működő 104 szervezet 31%-a foglalkozott kulturális tevékenységgel. A járásban jelentősek a nemzetiségi (német, roma) hagyományok, kultúra és nyelv ápolására és megőrzésére létrehozott szervezetek.

A kultúra mellett a másik fontos tevékenység a szociális területet érinti: a járásban működő szervezetek 11%-a foglalkozik ezzel a tevékenységgel. Szintén jelentősnek mondható a térségben működő sportszervezetek száma és aránya (9%), a szabadidős és hobbi tevékenységekkel, valamint a polgárvédelemmel foglalkozó szervezetek és a vadásztársaságok (8-8%). A járásban működő szervezetek 7%-a foglalkozik jogvédelemmel, és 6%-uk pedig településfejlesztéssel. Több olyan szervezet működik a térségben, amely a helyi oktatási intézmény mellett lát el feladatokat, illetve jelen vannak még a környezetvédelemhez és a helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó szervezetek (3-3%), nyugdíjas szervezetek (2%). szakmai, vállalkozói érdekképviselői szervezetek (2%), valamint elenyésző számban a kutatással és az egészségüggyel foglalkozó társadalmi szervezetek is (1-1%).

Sásdon is a kultúrával foglalkozó szervezetek száma és aránya (6 szervezet, 27%) a legmagasabb. A sport, a szociális ellátáshoz kötődő, a szabadidős- és hobbitevékenységeket folytató szervezetek száma is jelentős (3-3 szervezet, 14-14%). A járás társadalmi életében jelen vannak még az

oktatáshoz kapcsolódó szerveződések, a vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselések, környezetvédelemmel, gazdaságfejlesztéssel, polgárvédelemmel foglalkozó szervezetek (1-1 szervezet, 5-5%), valamint működik a városban egy vadásztársaság is.

A fentiek alapján Sásd egy kisváros sajátos helyi társadalomképét mutatja, ahol megjelennek a nagyobb városokat jellemző közösségek, de kisebb számban.

A Hegyháton járási központot nem számítva a szervezetek kulturális tevékenysége a leghangsúlyosabb (26 szervezet, 32%). Jelentősek a szociális területhez kapcsolódó tevékenységet folytató társadalmi szervezetek (8 szervezet, 10%), a polgárvédelemmel foglalkozó szervezetek, illetve a vadásztársaságok (9-9%). A településfejlesztés, a sport, a jogvédelem (7-7%), valamint a szabadidős és hobbi szervezetek (6%) mondhatók még jelentősnek. Az oktatáshoz kapcsolódó, a természet- és környezetvédelemmel, gazdaságfejlesztéssel, egészségügyi területtel, szakmai, vállalkozói érdekképviseléssel, kutatással foglalkozó szervezetek, illetve nyugdíjas egyesületek kisebb jelentőséggel bírnak. Az eltérő arányok jól tükrözik a helyi közösségek értékirányultságát, céljait.

Komlói járás:

A Baranya Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ adatbázisa szerint a Komlói járásban 198 társadalmi szervezet működik, 18 településen. Komlón működik a szervezetek fele, összesen 99. Napjainkban a Komlói járásban a legtöbb szervezet (27%) kulturális tevékenységet folytat. A járásban jelentősek a nemzetiségi (német, roma) kultúra ápolására és megőrzésére létrehozott szervezetek.

A kultúra mellett a másik fontos tevékenység a sport. A járásban működő szervezetek 13%-a foglalkozik ezzel. Jelentősnek mondhatók az oktatáshoz és a szabadidős tevékenységet folytató szervezetek aránya (11%). Számottevőek a szociális ellátáshoz kötődő és a településfejlesztéssel foglalkozó szervezetek, valamint a vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezetek (6-6%), a polgárvédelemmel és az egészségügyi területtel foglalkozó szervezetek (4-4%). A polgárvédelemmel foglalkozó szervezetek sok esetben kulturális, hagyományőrző, vagy sporttevékenységet is ellátnak. Kevésbé jelentősek a nyugdíjas klubok, a természet- és környezetvédelemmel, valamint jogvédelemmel foglalkozó szervezetek, ezek a járás szervezeteinek 3-3%-át alkotják. A járásban 4 tűzoltó egyesület, 4 horgászegyesület és 4 vadásztársaság működik. Komlón olyan társadalmi szervezetek is működnek, amelyek oktatási, képzési tevékenységet végeznek.

A járás közösségi tevékenységeinek sokszínűsége alapvetően a komlói szervezetek sokféleségének köszönhető. Komló gazdasági, társadalmi és kulturális központ-jellegéből és méretéből fakadóan a járás más településeihez viszonyítva sokkal több és sokszínűbb tevékenységnek ad otthont. Az itt tapasztalható jellegzetességek eltérnek Baranya megye városaiban, kisvárosaiban megfigyelhető mintáktól.

Komló esetében is a leghangsúlyosabb a tágran értelmezett kultúrával foglalkozó szervezetek száma és aránya (21 szervezet, 21%). A sportszervezetek és az oktatáshoz kapcsolódó tevékenységet folytató társadalmi szervezetek (17-17 szervezet, 17-17%), a szabadidős- és hobbitevékenységekkel foglalkozó szervezetek (11 szervezet, 11%) száma is jelentős. A városban 6 szakmai, vállalkozói érdekképviselő és 6 egészségügyhöz kapcsolódó szervezet működik (6-

6%). Szociális területen 5 szervezet (5%), a természet- és környezetvédelem területén pedig 4 szervezet tevékenykedik (4%). Komlón 4 nyugdíjas szervezet van (4%), a településfejlesztés, a jogvédelem területén 2-2, a gazdaságfejlesztés területén pedig egy szervezet végez közösségi tevékenységet. A városban horgászegyesületet is létrehozta.

A fenti adatok alapján Komló egy közepes méretű város sajátos társadalomképét mutatja. Ebben jelen vannak a nagyobb városokat jellemző közösségi tevékenységi körök, amit viszonylag – a megye többi kisvárosaihoz képest – nagyszámú közösségi szervezet lát el.

Komlót nem számítva a járás településein a kulturális szervezetek száma a legnagyobb (32 szervezet, 32%). A szabadidős és hobbitevékenységekkel foglalkozó társadalmi szervezetek (11 szervezet, 11%), a sport és a településfejlesztés (9-9%), a polgárvédelem (7%), valamint a szociális területen tevékenykedő szervezetek (6%) jelentősek a térségben. A vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviseletek (5%), az oktatáshoz kapcsolódó tevékenységet ellátó szervezetek és a vadásztársaságok is (4-4%) is fontos szerepet töltenek be a helyi társadalomban. Jogvédelemmel 3 szerveződés (3%) foglalkozik a Komlói járásban. 3 horgászegyesület is található a térségben (3%). A nyugdíjas szervezetek (2%), a tűzoltó egyesületek (2%), valamint az egészségügyhöz, és a természet- és környezetvédelemhez kapcsolódó tevékenységek (1-1%) kevésbé jelentősek a járás helyi közösségeiben.

Mohácsi járás:

A Mohácsi járásban jelenleg 23 településen 183 társadalmi szervezet működik. A legnagyobb számban a járási központban, Mohácson találunk szervezeteket (88), ami a járásban működő szervezetek közel felét jelenti. Több olyan település is van, ahol viszonylag nagy számban működnek szervezetek.

A Mohácsi járásban működő 183 szervezet legjellemzőbb tevékenysége a tágan értelmezett kultúrához köthető (35%). A kulturális tevékenységet végző szervezetek egy jelentős része a járás településeinek gazdag nemzetiségi örökségével foglalkozik. Ez rendkívül fontos az adott népcsoport hagyományainak, nyelvének, a kultúrájának ápolásában, megőrzésében. A járás nagyobb településeire jellemző, hogy a különböző nemzetiségek hasonló profilú szervezeteket működtetnek, amely egyfajta egészséges versenyt is keletkeztet a szervezetek között.

A kultúra mellett másik markáns tevékenység a sport, a járásban működő szervezetek 15%-a foglalkozik ezzel a területtel. Ezt követik az oktatáshoz kapcsolódó szervezetek, a vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviseletek, valamint a szociális területen tevékenykedő szervezetek (7-7%). A járás társadalmi szervezeteinek 6%-a (11 szervezet) szabadidős és hobbi szervezet. Hasonló számban és súllyal működnek az egészségügyhöz kapcsolódó szereplők, a vadásztársaságok és a horgászegyesületek (4-4%). A szervezetek 3%-a polgárvédelemmel foglalkozó szervezet, 2-2%-ot képviselnek a természet- és környezetvédelemmel foglalkozó szereplők, illetve a tűzoltóegyesületek. Gazdaságfejlesztéssel és településfejlesztéssel, közvetlen adományosztással foglalkozó, illetve nyugdíjas szervezetek, bár működnek a Mohácsi járásban, számuk azonban nem meghatározó.

A járáshoz hasonlóan Mohács esetében is a kultúrával foglalkozó szervezetek dominálnak (25%). Ezt követik a sportszervezetek és a szociális területen tevékenykedő szervezetek (13%). A szakmai érdekképviseletek és az oktatási területet érintő tevékenységeket folytató szervezetek (10%),

egészségügy területén működő szervezetek (8%), hasznos szabadidőeltöltéssel és hobbitevékenységekkel foglalkozó szervezetek (7%), valamint a természet- és környezetvédelem, illetve a horgászegyesületek (5%) jelenléte is számottevő a helyi közösségi életben. A gazdaság- és településfejlesztéssel, polgárvédelemmel is foglalkoznak társaságok, van nyugdíjas klub és vadásztársaság, de számuk elenyésző. A fenti adatokból egy kisváros sajátos társadalomképe rajzolódik ki. Itt is megjelennek a nagyobb városokra jellemző szervezetek, tevékenységi körök, de a kisebb település méretéből adódóan a szervezetek száma is kevesebb.

A járás településein – Mohácsot leszámítva – a kulturális tevékenység toronymagasan a legjellemzőbb (42 szervezet, illetve 44%). Ezt követi a sport (17%), a vadásztársaságok (7%), és a hasznos szabadidőeltöltéssel, illetve hobbitevékenységekkel foglalkozó szervezetek (5%). Az oktatási tevékenységekhez kötődő szervezetek, a tűzoltó egyesületek, a szakmai érdekképviselőket, illetve a polgárvédelemmel foglalkozó szervezetek azonos számban és arányban (4%) vannak jelen a járás településein. A szervezetek 4%-a horgászegyesület. Az egészségügyi, a település- és gazdaságfejlesztési, a szociális és jótékonyági tevékenységet folytató szervezetek, valamint a nyugdíjas szervezetek száma és jelentősége kicsi; nem játszanak meghatározó szerepet a helyi közösségi életben.

Pécsi járás:

A Baranya Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ civil szervezetekre vonatkozó adatbázisa szerint a Pécsi járásban (Pécset nem számítva) jelenleg 241 társadalmi szervezet működik 36 településen.

A Pécsi járásban (Pécs nélkül) működő 241 szervezet 29 %-a foglalkozik kulturális tevékenységgel, melyek jelentős része a nemzetiségi (német, horvát, roma) hagyományok, valamint az anyanyelv ápolására és megőrzésére irányul.

A kultúra mellett a másik legfontosabb tevékenység a sport. A járásban működő szervezetek 17%-a foglalkozik ezzel. Jelentősnek mondható szabadidős és hobbitevékenységekkel foglalkozó társadalmi szervezetek száma és aránya (14%). A szociális feladatokat felvállaló szervezetek (8%), a polgárvédelemmel (6%), és az oktatáshoz kapcsolódó tevékenységekkel foglalkozó szervezetek (5%) is fontos szereplői a helyi társadalmi életnek. A vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselőket ellátó szervezetek, a településfejlesztéssel, környezet- és természetvédelemmel, valamint egészségüggyel kapcsolatos feladatokat felvállaló szervezetek aránya 3-3%. A járásban 6 horgászegyesület és 6 vadásztársaság működik (2-2%), a térség településein működő tűzoltó egyesületek, jogvédelemmel, gazdaságfejlesztéssel foglalkozó szereplők, valamint nyugdíjas szervezetek nem játszanak kiemelt szerepet a járásban, számuk és arányuk sem jelentős.

A Pécsi járásra a legjellemzőbbek a 21. századi folyamatok, főleg a megyeszékhely meghatározó szerepéből adódóan, amely több településen nagyságrendekkel jelentősebb közösségi aktivitást eredményeznek, mint ami hasonló méretű baranyai településeknél megfigyelhető: Hosszúhetényben például 32, Kozármislenyben 31, Orfűn 22, Pogányban 15, Nagykozárban 12, Pellérdén 11, Kővágószőlősen, Göröcsönyben, Szalántán, illetve Cserkúton 9-9 társadalmi szervezet, illetve alapítvány működik.

Pécsett 1024 civil szervezet működik, amelynek 26%-a a tágan értelmezett kultúra területén folytatja tevékenységét, 17% a sport területén, 13% az oktatás-nevelésben, 12% a szociális területen és közel 10% az érdekképviselet és érdekvédelem területén.

A járási adatokhoz képest a kulturális területen működő szervezetek többsége nem a hagyományőrzéshez, hanem a pécsi közművelődési, múzeumi, színházi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, emellett jelentősek a történelmi értékek megőrzését közérdeknek tartó civil szervezetek száma.

A sporttevékenységek területén kiemelkedők a nagy hagyományokkal rendelkező sportegyesületek, a hozzájuk köthető szakági civil szervezetek, valamint a rendkívül sokfajta sporttevékenységre létrehozott szervezetek a lövészegylettől, a sárkányhajózásról és a különböző ázsiai harcművészeti ágakon keresztül a kerékpáros egyesületekig.

Az adatokból jól látszik, hogy Pécs felső/oktatási központ, ahol az intézmények fenntartásához szívesen hozzájárul a társadalom. A civil szervezetek támogatnak bölcsődét, óvodákat, általános iskolákat, gimnáziumokat, szakképzési intézményeket és a Pécsi Tudományegyetemet, valamint a gyerekeket, tanulókat, hallgatókat. Ide tartozik még a kutatási tevékenységek köre, amelyek többségükben a PTE-hez köthetők.

Sok a szociális területen tevékenykedő szervezet, melyek az esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók támogatására szakosodtak. Ezek a szervezetek nemcsak Pécsett, hanem a vármegye többi településén is számos alkalommal nyújtanak szolgáltatásokat, vesznek részt programokban, projektekben.

Pécs egészségügyi központ is egyben, betegekért létrehozott alapítványok mellett nagyon sok egészségügyi civil szervezet az intézmények személyi és tárgyi feltételeinek fejlesztéséhez, a szolgáltatások javításához próbálnak hozzájárulni.

Az érdekképviselet és érdekvédelmi szervezetek Pécs gazdasági központként való működésére is rámutat, sok szakszervezet működik a városban. A gazdaságfejlesztéssel foglalkozó szervezetek aránya (0,6%) alacsony, viszont a vármegyét tekintve a számuk magas. Ugyanez igaz a településfejlesztési szervezetekre (0,7%).

A sportszervezetek mellett a szabadidős és hobbi tevékenységet folytató szervezetek száma és aránya eltörpül, de számos esetben sporttevékenységre lettek bejegyezve olyan szervezetek, amelyek inkább a szabadidős elfoglaltságokhoz kapcsolódnak. A horgászegyesületek és vadásztársaságok bár Pécsre lettek bejegyezve, tevékenységeik viszont a városon kívüli területekhez köthetők.

Pécsváradi járás:

A Pécsváradi járásjárásban 86 társadalmi szervezet működik 16 településen. A legtöbb szervezet Pécsváradon (29). Viszonylag nagy számban működnek még szervezetek Mecseknádasdon (18), Hidason (7) és Zengővárkonyban (6).

A Pécsváradi járásban működő szervezetek 40%-a foglalkozik kulturális tevékenységgel. A járás többnemzetiségű településein nagyszámú német, illetve horvát kulturális örökséget ápoló szervezet működik.

A kultúra mellett a másik markáns tevékenység a hasznos szabadidős és hobbitevékenységek köre. A járásban működő szervezetek 12%-a foglalkozik ezzel. Az oktatáshoz kapcsolódó, illetve oktatási intézmények mellett működő szervezetek (10%), a polgárvédelem (8%), a vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselőket, valamint a sportszervezetek (7-7%) tevékenysége jelentős tényező a helyi társadalom életében. Azonos arányú, 3%-3%-os a térségben a környezet- és természetvédelemmel foglalkozó szervezetek, illetve vadásztársaságok jelenléte. A szervezetek 2%-a nyugdíjas egyesület. Egészségügygel, településfejlesztéssel, szociális ellátással egy-egy szervezet foglalkozik. A járásban egy tűzoltóegyesület és egy horgászegyesület működik.

Pécsvárad esetében is a legtöbb szervezet (24%) a kultúra területén működik. A szabadidős- és hobbitevékenységekkel foglalkozó szervezetek és az oktatási területen tevékenykedő szervezetek (14-14%), a sportszervezetek, a szakmai érdekképviselőket és a környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek (10%) jelentősek még a város társadalmi életében. Kutatással, polgárvédelemmel egy-egy szervezet foglalkozik, ugyancsak egy-egy szervezete van a városban a horgászoknak, vadászoknak és a nyugdíjasoknak.

Pécsvárad egy kisváros sajátos közösségi arculatát mutatja: itt is megjelennek a nagy városokra jellemző közösségi tevékenységek, de kisebb számban, és szerényebb keretek között.

A járás településein és Pécsváradon működő szervezetek tevékenységeit összehasonlítva az eltérések rávilágítanak a kisebb településeken megmutató helyi prioritásokra:

A járás településein – nem számítva Pécsváradot – a kulturális szervezetek száma kiugróan magas (27 szervezet, 47%). A szabadidős és hobbitevékenység, és a polgárvédelem (11-11%), az oktatáshoz kötődő szervezetek (9%), a szakmai érdekképviselőket és sportegyesületek (3-3 szervezet, 5%) száma viszonylag magas. A járásban két vadásztársaság, a szociális ellátás, a településfejlesztés, az egészségügy területein egy-egy szervezet működik, valamint egy nyugdíjas szervezet és egy tűzoltó egyesület. A járás településein működő szervezetek száma és tevékenységeik köre – amelyek némileg eltérnek a pécsváradai szervezetektől – jól tükrözik a helyi közösségek elsődleges társadalmi igényeit, célkitűzéseit.

Sellyei járás:

A Sellyei járás 27 településén 90 civil szervezet működik. Természetesen a legnagyobb számban a járás központjában, Sellyén találunk szervezeteket (23 szervezet, 26%), de a járás második legnagyobb településén, Vajszlón is jelentős számú (13 szervezet, 14%) szervezet működik.

A Sellyei járásban, hasonlóan a többihez a szervezetek legjellemzőbb tevékenysége a tágran értelmezett kultúrához köthető. A kultúra melletti másik markáns, közel hasonló súlyú tevékenység a szociális terület, a járásban működő szervezetek 16%-a foglalkozik ezzel. Szintén jelentős a térségben működő vadásztársaságok száma és aránya (12%). A sellyei járásban lévő szervezetek 9-9%-a foglalkozik polgárvédelemmel és horgászattal. A járásban működő szervezetek 7%-a sportszervezet. A térségben működő vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselőket ellátó szervezetek, illetve az oktatáshoz kapcsolódó szervezetek azonos számban és arányban (6-6%) vannak jelen. Megfigyelhető, hogy több olyan szervezet működik a térségben, amely az adott település oktatási intézménye mellett lát el feladatokat. A térségben jelen vannak a szabadidős és hobbitevékenységeket szervező társadalmi szervezetek és

gazdaságfejlesztéssel foglalkozó szereplők (4-4%), a környezetvédelemmel és a természettel foglalkozó, illetve vallási jellegű szervezetek (3-3%). Az egészségvédelemmel foglalkozó és tűzoltó egyesületek, valamint a nyugdíjas egyesületek elenyésző számban vannak jelen. (1%).

A teljes járás adataihoz eltérően Sellye esetében a leghangsúlyosabb a szociális ellátással foglalkozó szervezetek száma és aránya (4 szervezet, 17%), ezt követi a sport, a gazdaságfejlesztés, valamint a szabadidős és hobbiszervezetek (13-13%). Az oktatás és a kultúra 2-2 szervezetet, illetve 9-9%-ot jelent Sellyén. Vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselő és a környezetvédelem területén egy-egy szervezet működik, valamint egy tűzoltóegyesület, egy horgászegyesület, egy nyugdíjas klub és egy vadásztársaság.

A Sellye társadalmi szervezeteinek adatait elemezve egy kisváros sajátos helyi társadalomképe rajzolódik ki. Eszerint a szervezetek tevékenységei köre hasonló a nagyobb városokéhoz, de a szervezetek kisebb számban vannak jelen a helyi társadalom életében.

Ha a járás településeit Sellye nélkül tekintjük, a kultúra vezet (13 szervezet, illetve 19%), ezt követik a vadásztársaságok (11 szervezet, 16%), majd a szociális ellátás (15%), a polgárvédelem (12%), valamint a térségben működő horgászegyesületek (10%). Az eltérő arányok jól tükrözik a helyi közösségek prioritásait, preferenciarendszerét. A járás településein lényeges szerepet játszik még a vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselő (6%), a sportszervezetek, vallási szervezetek és oktatáshoz kötődő szervezetek azonos számban és súllyal vannak jelen (3-3 szervezet, 4-4%), míg a környezetvédelem, a szabadidő és hobbi, a gazdaságfejlesztés és az egészségügy mérsékeltebb szerepet játszik a járás településein.

Siklósi járás:

A Siklósi járásban 42 településen 245 társadalmi szervezet működik. A legtöbb Siklóson alakult. (67 szervezet; 27%). Több olyan település is van, ahol viszonylag nagy számban működnek szervezetek, ezek elsősorban Siklóshoz közel eső települések. A járáson belül szervezetszám tekintetében megfigyelhetők „alközpontok”, például Villány, Harkány, Beremend, Drávaszabolcs, vagy éppen Nagyharsány is.

A 245 szervezet legjellemzőbb tevékenységi köre a tágan értelmezett kultúrához köthető (30%). A kulturális területen belül arányait tekintve nagy számú német hagyományőrző egyesület működik, amelyek a járás településeinek egy részén élő jelentős német kisebbség kultúráját, szellemi és anyagi örökségét, hagyományait ápolja. A térség több településén jelentős számú roma lakosság él, ahol szintén működnek a roma hagyományokat őrző szervezetek, másrészt ezek a szervezetek jogvédelemmel és az ifjúsággal is foglalkoznak, így segítve a közösség tagjait, illetve a jövő generációkat.

A kultúra mellett a másik markáns tevékenység a sport (13%). A járásban működő összes szervezet 9%-a foglalkozik polgárvédelemmel. Jelentősnek tekinthetőek még a vállalkozói, szakmai, munkavállalói érdekképviselő (7%). A hasznos szabadidő-eltöltéssel, hobbitevékenységekkel, szociális ellátással, oktatással foglalkozó szervezetek hasonló számban fordulnak elő. Az oktatáshoz kapcsoló szervezetek jellemzően az adott településen működő oktatási intézmény mellett látnak el feladatokat. A járásban a vadásztársaságok száma is jelentős, a működő szervezetek 5%-át teszik ki. Kisebb számmal és súllyal, de működnek még a járásban természet és környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek, horgászegyesületek, jogvédő

szervezetek, tűzoltó egyesületek, nyugdíjas szervezetek, gazdaságfejlesztéssel, turisztikával, egészségüggyel foglalkozó szervezetek is.

A leghangsúlyosabb a kultúra területén tevékenykedő szervezetek dominanciája (25%), ezt követik a sportszervezetek (16%), a hobbi- és szabadidős tevékenységeket folytató szervezetek (13%), az oktatási területhez kapcsolódó tevékenységeket folytató szervezetek (12%), a szociális szervezetek és a szakmai érdekképviselők (9-9%). A természet- és környezetvédelemmel, valamint a jogvédelemmel foglalkozó szerveződések kevésbé hangsúlyosak (2-2 szervezet, 3-3%). Siklóson a gazdaságfejlesztéssel, az egészségüggyel 1-1 szervezet foglalkozik. Ugyancsak 1-1 nyugdíjas szervezet, vadásztársaság, és temetkezési egyesület működik a városban. A siklósi adatokat elemezve egy kisváros sajátos helyi társadalomképe rajzolódik ki. A szervezetek tevékenységi körei nagyban hasonlítanak egy nagyobb városéhoz, de számuk és méretük jóval szerényebb.

A járás településein – a székhely nélkül vizsgálva – a kultúra toronymagasan vezet (57 szervezet, illetve 32%). A polgárvédelem és a sport (21-21 szervezet, 12%), a szakmai érdekképviselőt ellátó szervezetek (7%), a vadásztársaságok (6%) és a szociális szervezetek (6%). A természet- és környezetvédelem, az oktatás, a horgászegyesületek, a hobbitevékenységek és a hasznos szabadidő-eltöltés kisebb szerepet játszik a járás településeinek közösségi életében (4-4%). Működnek még jogvédelemmel, gazdaságfejlesztéssel, egészségüggyel foglalkozó szervezetek és nyugdíjas klubok is, számuk és arányuk azonban elenyésző.

Szentlőrinci járás

A 22 településből álló Szentlőrinci járásban jelenleg 18 településen működik társadalmi szervezet; szám szerint 112. A legtöbb (36) Szentlőrincen van, ez a járásban működő szervezetek 32%-át jelenti. Több település is van, ahol viszonylag nagy számban működnek szervezetek; ezek elsősorban Szentlőrinc vonzáskörzetébe tartozó helységek (például Bicsérd, Szabadszentkirály, Bükkösd). A szervezetek számát tekintve a járáson belül megfigyelhetők „alközpontok” (például Királyegyháza, Hetvehely) is.

A Szentlőrinci járásban működő 112 szervezet 24%-a foglalkozik kulturális tevékenységek ellátásával. A kultúra melletti másik markáns tevékenység a sport, a járásban működő szervezetek 13%-a foglalkozik ezzel a területtel. Szintén jelentősnek tekinthető a hasznos szabadidőeltöltéssel, hobbitevékenységekkel foglalkozó szervezetek száma és aránya (12%). Ezt követik a polgárvédelemmel foglalkozó szervezetek (8%), továbbá jelentős még a térségben működő nagyszámú vadásztársaság is (7%). Az oktatás, szociális ellátás hasonló súllyal szerepelnek a tevékenységek között (6-6%). A Szentlőrinci járás esetében is megfigyelhető, hogy több olyan szervezet működik a térségben, amely az adott településen működő oktatási intézmény mellett lát el feladatokat, segítve annak tevékenységét és működését.

A teljes járás adataihoz eltérően a központ esetében a leghangsúlyosabb az oktatáshoz, oktatási intézményekhez kötődő szervezetek száma és aránya (6 szervezet, 17%), ezt követi a sport (14%), és a kultúra (11%). Az eltérő mintázat lehetséges magyarázata, hogy a más területeken dominánsabban megjelenő kulturális termékekkel és szolgáltatásokkal, illetve a tágran értelmezett kultúrával foglalkozó szervezetekre a közelben elhelyezkedő nagyváros Pécs sokszínű

kulturális kínálata miatt kisebb szükség mutatkozik, ugyanakkor a település életében a közösségi tevékenységek is jól mutatják az oktatás és a sport kitüntetett szerepét.

Az adatokat elemezve az is megfigyelhető, amelyre a korábbi időszak közösségi tevékenységeinek, szervezeteinek vizsgálatánál már ráirányítottuk a figyelmet: Szentlőrinc esetében egy kisváros sajátos helyi társadalomképe rajzolódik ki, ahol a legtöbb, nagyobb településen is megtalálható tevékenységi kör megjelenik, azonban e szervezetek a település mérete miatt nem találhatók meg nagy számban.

Amennyiben viszont a járás településeit Szentlőrinc nélkül tekintjük, a kultúra toronymagasan vezet (23 szervezet, illetve 30%), ezt követik a hasznos szabadidőeltöltéssel és a hobbitevékenységekkel foglalkozó szervezetek (10 szervezet, 13%), majd a sport, polgárvédelem és szociális ellátás. Az eltérő arányok jól tükrözik a helyi közösségek prioritásait, preferenciarendszerét. A járás településein lényeges szerepet játszik még a szociális ellátás (8%), a járás területén működő vadásztársaságok (7%), valamint horgászegyesületek, illetve nyugdíjas klubok is (4%).

Szigetvári járás:

A 45 településből álló Szigetvári járásban 31 településen 182 társadalmi szervezet működik. A legnagyobb számban Szigetváron találunk szervezeteket (81 szervezet, 45%). Szigetvár vonzáskörében több olyan település is van, ahol viszonylag nagy számban működnek szervezetek. Ezeknek a községeknek a társadalmi fejlődéséhez hozzájárult a járásközpontból történő kiköltözés, például Somogyapáti, Hobol, Mozsgó, de a járáson belül szervezetszám tekintetében megfigyelhetők „alközpontok” is, például Kétújfalu, Nagydobsza.

A járásban működő szervezetek legjellemzőbb tevékenysége a tágan értelmezett kultúrához köthető (29%). A kultúra mellett másik markáns tevékenység a sport (16%). Jelentős még, a járásban működő szervezetek 8%-át kitevő nagyszámú vadásztársaság. A szociális ellátás, a szabadidős és hobbi-tevékenységek, a horgászegyesületek, a polgárvédelemmel foglalkozó és az oktatás köréhez kapcsolódó szervezetek közel hasonló súllyal szerepelnek a tevékenységek között. A járás kisebb településein a helyi társadalom számára kitüntetett jelentőségűek az ott működő oktatási intézmények. A polgári védelem a járás több településén kiépült. A járásban működő érdekvédelmi szervezetek szinte mindegyike a roma közösségek tagjait igyekszik érdekvédelemmel, jogi tanácsadással, adminisztratív ügyek intézésével segíteni.

A teljes járás adataihoz hasonlóan a központ esetében is a leghangsúlyosabb a kultúra (28%), ezt követi a sporttevékenység (20%), majd a szabadidő, hobbi, az adományoztási tevékenységeket folytató szervezetek, illetve a vadásztársaságok (9%).

Amennyiben a járás településeit a központ nélkül tekintjük, a kultúra és a sport ebben az esetben is vezet (29, illetve 13%), azonban eltérő arányokat figyelhetünk meg, amelyek jól tükrözik a helyi közösségek prioritásait, preferenciarendszerét. Jelentős még a polgárvédelem (9%), a járás területén működő vadásztársaságok (8%), horgászegyesületek, illetve a szociális és oktatási tevékenységeket folytató szervezetek is (7%).

5.13. A közösségi programok vármegyei szintű összegzése

A közösségi programok múltbéli és jelenkori, közelmúlti és napjainkbeli megvalósítását közvetett és közvetlen, összetett jelenségek és/vagy egyszeri hatások befolyásolhatják, közrejátszanak benne a közösségek és az azt alkotó emberek igényei és szükségletei, a helyi prioritások és preferenciák alakulása. A közösséget körülvevő társadalmi, gazdasági és jogi környezet alapvetően meghatározzák a közösségek és a közösségi tevékenységek motivációját. Az közösség jellemzői (értékei, hagyományai, kapcsolatai, kommunikációja, belső és konfliktusai) és a helyi társadalmi élet eseményei, valamint az önkormányzatok közösségi szerepvállalása szintén komoly hatást gyakorolnak a helyi közösségekre, és a tevékenységeikre. Ez jellemzően igaz Baranya vármegyére is.

Az elmúlt 5 évben meghatározó tényező volt a COVID egészségügyi járványhelyzet, amely egyszer jogi úton is ellehetetlenítette a rendezvények, közösségi programok megvalósítását, továbbá számos esetben vezetett a közösségfejlesztési projektek idő előtti lezárásához vagy teljes átütemezéséhez, a későbbiekben pedig egy-két rendezvény elmaradásához járult hozzá. A közösségi programok esetében a 2021-es év az újra szervezés időszaka volt, majd 2022-ben a programok számának növekedése volt megfigyelhető. 2023-ban a kedvezően gazdasági helyzet következtében a helyi programok száma csökkent. Szintén jellemző, hogy sok településen a projektek hatására növekedett a közösségi tevékenységek, programok száma, a projekt lezárultával finanszírozási forrás nélkül az új közösségi kezdeményezések egy része pár év alatt elsovadt.

Az viszont elmondható, hogy sok településen évről évre van legalább egy-egy olyan program, amelyben részt vesz a lakosság többsége. Ezek általában a községekben a vallási, illetve hitéleti programok, búcsúk és az eredendően ahhoz kapcsolódó falunapok, illetve az adventi-karácsonyi programok, míg a városokban a jellegét tekintve „Városnap” rendezvények. A városokban és egyes községekben továbbá megvalósulnak olyan programok is, amelyek turisztikai szerepkört is betöltenek. Ilyenek például Mohácson a busójárás, Szigetváron a Zrínyi napok, Nagynyáradon a Kékfestő Fesztivál, Geresdlakon a Gőzgombócfőző Fesztivál, Gödrén a Töpörtyű és Forraltbor Ünnepe, Mozsgón a Kakasfesztivál, Kémesen és a környező településeken a Bóköz Fesztivál, illetve az Ördögkatlan Fesztivál a Villányi-hegység környezetében. Ugyanakkor vannak olyan programok, amelyekben a helyiek kevésbé tudnak részt venni és inkább turisztikai célokat szolgálnak, mint például Orfűn a Fishing On Orfű vagy a Palkonyai Pünkösdi Nyitott Pincék. Ez viszont nem jelenti azt, hogy ezeken a településeken nem valósulnak meg közösségi programok.

A célzott közönségnek szóló programok, folyamatok közül a mélyszegénységben élő és roma emberek tekintetében meghatározóak a most is futó Felzárkózó Települések komplex programjai, valamint a szegregátum rehabilitációs projektek. Ezek a projektek mindig tartalmaznak gyerekeknek, fiataloknak szóló programelemeket. A mélyszegénységben élő és roma gyerekek, fiatalok szempontjából pedig a Tanoda, Jó kis hely, a Biztos Kezdet Gyerekház és Gyerekesély programok a meghatározóak. Ezeket egészítik ki általában a helyi önkormányzatok és a civil szervezetek közösségi akciói, programjai, például pénzügyi és természetbeni adományok, ösztöndíjak, „roma programok”.

A sajátos nevelési igényű gyermekek és fiatalok (18 éves korig) számára nyújtott programok és szolgáltatások általában köznevelési intézményekhez, gyógypedagógiai szolgáltatásokat nyújtó intézményekhez és projektekhez kötődnek, mindezeket árnyalja a gyermekek, illetve fiatalok állapota. Az intézményi kötöttségből fakadóan az adott intézménynek helyet adó településen

érhetők el a szükséges és megfelelő szolgáltatások, programok. Így egy bejáró diák esetében a közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben. Itt is fontos kiemelni, hogy a települési közösségi programok többsége mindenki számára nyitott, ugyanakkor az SNI gyerekeknek, fiataloknak szóló célzott helyi programok, ellátások csak a járás székhelyeken és esetlegesen nagyobb településeken jellemző.

Az ifjúságot célzó programok esetében kettősség figyelhető meg, egyrészt a köznevelési, szakképzési és felsőoktatási rendszerben még bentlívőknek szóló programok mellett olyan lehetőségeket is figyelembe kell venni, amelyek már a fiatal, önálló életvitelt folytató 18-29 éves korosztálynak, jellemzően a rendszeres munkajövedelemmel rendelkező, családalapítás, gyermekvállalás előtt állóknak, illetve kisgyermekes szülőknek szólnak. A tanulmányokat folytatók esetében a programok, szolgáltatások elérhetősége alapvetően a köznevelési, szakképzési, illetve felsőoktatási intézményhez kötött. Az utóbbiak esetében lépnek be alapvetően az önkormányzatok, a nemzetiségi önkormányzatok és a civil szervezetek. E programok, szolgáltatások nyújtásakor a pénzügyi fedezet megteremtése a legnagyobb befolyásoló tényező. Jellemzően ifjúsági programok, akciók lehetnek az ösztöndíjak, a természetbeni támogatások, az ifjúsági projektek célzott programjai, a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok, táborok, valamint számos esetben a prevenciós programok és a családalapításra, gyermekvállalásra felkészítő tanfolyamok, foglalkozások. Problémaként jelennek meg a tanulóifjúság körében a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás, a továbbtanulási motivátlanság, a szenvedélybetegségek korai megjelenése. Szintén fontos kiemelni, hogy a közösségi és sportolási célzott programok hiánya néhány településen az infrastrukturális adottságok hiányából fakad. De ettől függetlenül is kevés a célzott közösségi, kulturális, szabadidős, ismeretterjesztő program a településeken. A családi életre felkészítő programok, foglalkozások hiánya, a fiatalok (nők) életvezetési, háztartási, háztartásvezetési hiányosságai, az öngondoskodásra való felkészületlenség pedig az iskolapadot elhagyókkal kapcsolatos észrevételek. Az ifjúság, a fiatalok társadalmi aktivitásának növelése, bevonásuk a helyi civilszervezetekbe, a helyi közéletbe a lakóhelyéhez való kötődést növelheti, az elvándorlást csökkentheti. Mint szinte minden esélyegyenlőségi csoportnál itt is probléma a közlekedés megoldása a tanulmányok folytatása és/vagy a munkavállalás szempontjából.

Baranya vármegyében minden település próbálkozik legalább egy helyi program évente történő megrendezéséhez anyagi forrást biztosítani. Ezek a település teljes lakosságának – beleértve minden esélyegyenlőségi célcsoportot – szólnak. A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok körébe tartoznak a település teljes lakosságát, illetve a népesség jelentős hányadát megmozgató programok mellett a közösségi tervezést is alkalmazó települési folyamatok, például Alsómocsolád, Vásárosbéc esetében, de ide kapcsolódik a helyi újságok, kiadványok megjelentetése is (Bükkösd, Geresdlak), illetve a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásba tömörülő települések Tájékoztató c. rendszeres kiadványa. Szintén figyelemre méltó az egyes települési közművelődési intézmények (könyvtárak és/vagy művelődési házak), az IKSZT-ek munkatársai által végzett közösségfejlesztést szolgáló tevékenységei, beleértve a közösségi média oldalakat, többségében a Facebook oldalak működtetését. A lakosságnak szóló programok szervezése, megvalósítása, nyomon követése esetében meghatározó a helyi humán és pénzügyi kapacitások rendelkezésre állása. A falunapok, a majálisok, jünálisok mellett azonban szükséges volna olyan programok megvalósítása is, amelyek közösségi tervezésen alapulnak, a helyi lakosság közreműködésével szerveződnek és nemcsak a szórakozásban vesznek részt. A szervezés során a lakosság együttműködésével lehetőség nyílik a helyi közösség fejlődésére és az identitás erősítésére. Ezek a programok sokhelyütt hiányoznak, néhány esetben az esélyegyenlőségi célcsoportok igényeit, szükségleteit

sem ismerik az önkormányzatok. Szintén hiányoznak azok a programok, amelyek a helyi kisközösségeket szólítják meg.

A vármegyei és térségi közösségépítés fejlesztése révén erősödik a vármegyei lakosság identitástudata. Az azonos, közös értékek, érdeklődési körök mentén megvalósuló programok, folyamatok és közösségfejlesztési akciók eredményeként erősödik a társadalmi csoportok közötti kommunikáció, együttműködés és közösséggé formálás. Az egyik ilyen tényező a vármegyei és a helyi értékek, hagyományok megőrzése, ápolása, illetve a hagyományok átadása a következő generációnak. Vármegyei és térségi identitás erősítése Baranyában a hagyományok művelésére, a helyi értékek megőrzésére irányuló programokon alapul. Számos esetben megfigyelhető, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek erre nagy hangsúlyt fektetnek járásoktól függetlenül, amit jól támasztanak alá a vármegyei civil társadalom jellemzői. Ugyanakkor nagyon kevés a vármegyében az együttműködés a különböző önkormányzatok, szervezetek között a projekteket nem számítva, pedig egy nagyobb térség lakosságának identitástudatát, kohézióját csak partnerségek létrehozásával lehet erősíteni. Kiemelendő a Vármegyei Önkormányzat értékek bemutatására irányuló fejlesztései, kiadványai (www.baranyakincsei.hu), valamint egyes honlapok, például az Interaktív, Nemzetiségi, Helytörténeti Értéktár és Tudásközpont a www.bokoz.hu oldalon. Térségfejlesztési együttműködések közül kiemelendő a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás, amelynek települései rendszeresen szerveznek közös programokat. A vármegyei és térségi identitás tudat erősítéséhez olyan programokra van szükség, amelyek a lakosság, a helyi közösségek együttműködését, a térségfejlesztési folyamatokat segítik és hosszabb távon fenntarthatók.

A roma nők foglalkoztatását elősegítő programok nem jellemzőek a vármegyében. A roma nőket célzó projektek közül kiemelkedett a EFOP-1.4.4. Bari Shej program. Általánosságban a mélyszegénységben élők és roma embereknek szóló projektek, komplex fejlesztések tartalmaztak és tartalmaznak erre irányuló programelemeket. Ezeken kívül nincsenek a roma nők foglalkoztatását elősegítő kezdeményezések, az elhelyezkedési folyamatban a roma nők nincsenek kivételezett helyzetben. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján az alacsony végzettségük és alulképzettségük az elhelyezkedésük legfőbb akadályozó tényezői. A roma származású nőknek a gyerekvállalás után még tovább nehezedik a helyzete, mivel a gyermekfelügyeletet, a gyermekek intézménybe juttatását és hazavitelét is meg kell oldaniuk a munkaidőn kívül. A lakóhelyüktől függően a közlekedési problémákkal, anomáliákkal is meg kell küzdeniük.

A digitális kompetenciafejlesztés általában a rendelkezésre álló eszközkapacitás függvénye. Viszonylag kevés program valósult meg eddig a községekben, több a városokban. Ki kell emelni a Digitális Jólét Programot (DJP), amely a vármegyében sok településre lejutott, működő DJP Pontokat létrehozva a polgármesteri hivatalokban és a helyi közművelődési intézményekben, közösségi terekben. Általában a városokban vannak olyan civil és képző szervezetek, amelyek rendszeresen indítanak tanfolyamokat, utóbbiak esetében ez inkább fizetős szolgáltatást jelentenek. A HEP intézkedési tervek alapján a digitális kompetenciafejlesztésben érintett két esélyegyenlőségi célcsoport az idősek és a mélyszegénységben élők, romák. Az előbbiek esetében a kapcsolattartás, a hasznos időtöltés és az ügyintézés szempontjából fontos, az utóbbiak esetében az ügyintézés mellett a munkavállalás érdekében szükséges.

Az időseknek szóló programok ott számottevőek, ahol jogi személyiséggel rendelkező és/vagy közösségi kezdeményezésként nyugdíjas klubok működnek. A rendszeres programjaik nagymértékben hozzájárulhatnak az idősebb korosztály életminőségéhez. A települési önkormányzatok többsége (főleg a községek) nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az évben legalább

egy nyugdíjas rendezvény (általában az idősek világnapjához kötődően) megrendezésre kerüljön. Több településen próbálnak tornalehetőséget biztosítani vagy éppen örömtánc foglalkozásokat tartani, de ezek száma elenyésző a településszámhoz képest. A mindennapokban a falugondnoki szolgálat, a házi betegápolás biztosítása a jellemző. Szintén meg kell említeni az idősek otthonaiban nyújtott szolgáltatásokat, az otthonok részvételét a település életében. Az idősekkel kapcsolatban felmerülő program és szolgáltatáshiányok négy területet érintenek: az egészségmegőrzést, a biztonságukat, a hasznos időtöltést és a közlekedést.

A fogyatékkal élők számára a helyi esélyegyenlőségi programokat tekintve az akadálymentesítés a legfőbb probléma. Az egyes intézmények által nyújtott szolgáltatások és programok meghatározóak, amelynek földrajzi elhelyezkedése determinálja az elérhetőséget. Szintén meg kell említeni az infokommunikációs akadálymentesítések és fejlesztésekhez való hozzáférés problémáját is. A fogyatékkal élők szempontjából az egyik fontos szolgáltatási anomália a közösségi közlekedés megoldása, a buszok akadálymentesítése. Bár a fogyatékkal élők foglalkoztatásában és foglalkoztathatóságában nagy szerepet játszik az ERFO, a Kézmű és a FŐKEFE Közhasznú Nkft.-k tevékenysége, ez nem minden fogyatékkal élőknek megfelelő munkalehetőség. Az önkormányzatok a foglalkoztatottság javítása érdekében több intézkedést foglaltak meg, mint például a potenciális munkáltatók azonosítását, a munkahelyteremtést az önkormányzatnál, illetve szervezeteinél, illetve a foglalkoztathatóság növelését képzéssel, fejlesztéssel. A fogyatékkal élőknek szervezett programok, a közös családi programok száma az intézményekhez, civil szervezetekhez kötött. A családtagoknak szóló programok (pl.: önségítő csoport) is csak e helyeken érhetők el. Szinte teljesen hiányoznak (Pécset kivéve) az érzékenyítő és integrációs programok, amelyek inkább a társadalom többi tagjának, csoportjának bevonásáról szólnának a fogyatékkal élők érdekében.

A gyerekek számára szinte minden település legalább egy programot, eseményt megszervez. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján a főbb szolgáltatási hiányok a gyerekek esélyegyenlőségi célcsoport esetében a rendszeres szabadidős programok (sport, kultúra stb. irányultsággal), a szünidei gyermekétkeztetés és gyermekfelügyelet, az egészségfejlesztési, egészségtudatosítási programok és a prevenció programok (drog, alkohol, bűnelkövetővé válás) hiánya. Továbbá a gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása és működtetése szükséges számos település szerint, valamint javítani szükséges az intézmények és a szülők közötti kommunikáción. A célzott gyermekprogramok megvalósítását pedig számos esetben gátolják a nem megfelelő, elavult infrastrukturális adottságok.

A nők esélyegyenlőségével kapcsolatosan az egyik legnagyobb probléma a gyermekvállalás utáni elhelyezkedés, amit gátol, hogy a vármegyére nem jellemzők az atipikus foglalkoztatási formák, részmunkaidős megoldások, valamint a gyermekfelügyelet megoldása leginkább a szünidőkben. De a HEP-ek alapján több önkormányzat szerint a nők végzettségének, szakmai képzettségének növelése is indokolt. A másik nagy terület az egészségmegőrzés, egészségfejlesztés esetében fellépő szolgáltatás és programhiányok: szűrővizsgálatok, szakrendelések, tanácsadások igénybe vételének nehézségei, amit a közösségi közlekedés hiányosságai tovább súlyosbítanak. A gyermekvállalással és gyermekneveléssel kapcsolatos programok, tanácsadások száma, de a nőknek szóló szabadidős programok, szakkörök, klubfoglalkozások száma is település és járásfüggő. A családon belüli erőszak prevenciójával kapcsolatosan még mindig az adatgyűjtés az elsődleges prioritás a HEP-ekben.

Baranya vármegyében a civil szervezetek többsége a tágan értelmezett kulturális területen működik, azaz minden járást figyelembe véve a legjellemzőbb tevékenységi kör a tágan értelmezett kultúra. Ez jól mutatja a helyi társadalom és közösségek igényét és érzékenységét

településük kulturális hagyományaira, örökségére. Ezt követi 6 járásban és Pécsen a sporttevékenység. A komplex programokkal fejlesztendő Sellyei és Hegyháti járásban a szociális ellátás területén működő szervezetek száma a második meghatározó tevékenységi kör. A civil szervezetek tekintetében Pécs és a városok szerepe meghatározó, számos civil szervezet nemcsak a székhelyén végez közösségi tevékenységet.

Össességében elmondható, hogy Pécs és a városok intézményi ellátottsága alapvetően befolyásolja a közösségi szolgáltatások és ellátások volumenét a járásokban. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat tekintve minden településen van fejlesztési lehetőség a közösségi programok tekintetében, legfőképpen a specifikus szolgáltatások és programok területén.

A SZÚT jelen fejezetének elkészítéséhez felhasználásra kerültek az elmúlt 5 évben (EFOP és TOP felhívások keretében) megvalósult közösségfejlesztési projektek, a települési és helyi intézményi honlapok, közösségi média felületek és a települési helyi esélyegyenlőségi programok.

Adatforrások:

2023. októberi köznevelési statisztikai adatok - OH KIR - Felnőttoktatást végző intézmények feladatellátási helyeinek listája elérhetőségi adatokkal, a feladat típusa szerinti bontásban tanulói létszámadatokkal - letölthető Excel tábla

2023. októberi köznevelési statisztikai adatok - OH KIR - Gyermekek, tanulók száma feladatellátási helyenként, a feladat típusa szerint - letölthető Excel tábla

2023. októberi köznevelési statisztikai adatok - OH KIR - Pedagógusok száma, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók száma feladatellátási helyenként - letölthető Excel tábla

2023. októberi köznevelési statisztikai adatok - OH KIR - Pedagógusok száma, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók száma feladatellátási helyenként - letölthető Excel tábla <https://dari.oktatas.hu/kirpub/index>

2023. októberi köznevelési statisztikai adatok - OH KIR - Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók száma fogyatékoság szerinti bontásban - letölthető Excel tábla

KSH - Népszámlálási adatbázis - A népesség adatai településenként

KSH - Népszámlálási adatbázis - Lakásadatok

KSH - STADAT - 15.1.2.23. A közüzemi ivóvízvezeték- és szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya vármegye és régió szerint, december 31. [%]

KSH - STADAT - 15.1.2.26. Távfűtés- és melegvízszolgáltatás vármegye és régió szerint [darab]

KSH - STADAT - 20.1.2.2. A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása, vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - 20.1.2.5. A nyilvántartott álláskeresők száma, vármegye és régió szerint, december [fő]

KSH - STADAT - 20.1.2.6. Az álláskeresők támogatása, vármegye és régió szerint, december [fő]

KSH - STADAT - 20.1.2.9. Üres álláshelyek száma és aránya a munkáltató székhelyének elhelyezkedése szerint

KSH - STADAT - 21.1.2.1. Bruttó hazai termék (GDP) vármegye és régió szerint [piaci beszerzési áron, millió Ft]

KSH - STADAT - 21.1.2.2. Egy főre jutó bruttó hazai termék vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - 25.1.2.9. Szociális alap- és nappali ellátás vármegye és régió szerint [fő]

TEIR - KSH - Vármegyei MR-STAR és egyéb adatok - Szociális alapszolgáltatások és nappali ellátások

KSH - STADAT - 8.1.2.2. A települések száma és népessége jogállás szerint, 2023. január 1.

KSH - STADAT - 9.1.2.1. A regisztrált gazdasági szervezetek száma gazdálkodási forma, vármegye és régió szerint, december 31. – GFO'14

KSH - STADAT - 9.1.2.2. Vállalkozásdemográfia (működő vállalkozások száma) vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Egészségügy, baleset - 4.1.2.13. Személysérüléses közúti közlekedési balesetek száma, vármegye és régió szerint [eset]

KSH - STADAT - Egészségügy, baleset - 4.1.2.14. Az ittas állapotban előidézett személysérüléses közúti közlekedési balesetek száma, vármegye és régió szerint [eset]

KSH - STADAT - Egészségügy, baleset - 4.1.2.15. Személysérüléses közúti közlekedési balesetekben megsérült személyek száma, vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Életkörülmények - 5.1.2.1. A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya régió és településtípus szerint (EU2030 cél) [%]

KSH - STADAT - Életkörülmények - 5.1.2.10. Biztonságérzet alakulása régió és településtípus szerint [%]

KSH - STADAT - Életkörülmények - 5.1.2.2. A relatív jövedelmi szegénységi arány a régió és településtípus szerint [%]

KSH - STADAT - Életkörülmények - 5.1.2.3. Súlyos anyagi és szociális deprivációban élők aránya régió és a településtípus szerint (EU2030 cél) [%]

KSH - STADAT - Életkörülmények - 5.1.2.4. A nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők aránya régió és településtípus szerint (0–64 évesek) (EU2030 cél) [%]

KSH - STADAT - Igazságszolgáltatás - 11.1.2.1. Regisztrált bűncselekmények vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Igazságszolgáltatás - 11.1.2.2. Regisztrált elkövetők, elkövetések vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Igazságszolgáltatás - 11.1.2.3. Regisztrált sértettek, sértetté válások vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Jövedelem és fogyasztás - 14.1.2.10. Az egy főre jutó éves kiadások részletezése COICOP-csoportosítás, régió és településtípus szerint [forint/fő/év]

KSH - STADAT - Jövedelem és fogyasztás - 14.1.2.2. Egy főre jutó bruttó munkajövedelem régió és településtípus szerint [forint/fő/év]

KSH - STADAT - Jövedelem és fogyasztás - 14.1.2.3. Egy főre jutó bruttó társadalmi és egyéb jövedelmek régiók és településtípus szerint [forint/fő/év]

KSH - STADAT - Jövedelem és fogyasztás - 14.1.2.4. Egy főre jutó bruttó és nettó jövedelem régió és településtípus szerint [forint/fő/év]

KSH - STADAT - Jövedelem és fogyasztás - 14.1.2.5. A különböző megélhetési szintekhez szükségesnek tartott jövedelemösszeg régió és településtípus szerint [ezer forint/hó/fő]

KSH - STADAT - Kultúra, sport - 16.1.2.1. Muzeális intézmények vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Kultúra, sport - 16.1.2.2. Települési könyvtárak vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Kultúra, sport - 16.1.2.3. Közművelődési intézmények és rendezvények vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Kultúra, sport - 16.1.2.4. Színházak vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Kultúra, sport - 16.1.2.5. Mozik vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Népeség és népmozgalom - Területi adatok - 22.1.2.1. A lakónépeség nem, vármegye és régió szerint, január 1.

KSH - STADAT - Népeség és népmozgalom - Területi adatok - 22.1.2.13. Állandó belföldi vándorlás vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Népeség és népmozgalom - Területi adatok - 22.1.2.2. A lakónépeség korcsoport, vármegye és régió szerint, január 1.

KSH - STADAT - Népeség és népmozgalom - Területi adatok - 22.1.2.3. A 15 éves és annál idősebb népeség nem, családi állapot, vármegye és régió szerint, január 1.

KSH - STADAT - Népeség és népmozgalom - Területi adatok - 22.1.2.5. Eltartottsági ráták, öregedési index vármegye és régió szerint, január 1.

KSH - STADAT - Népeség és népmozgalom - Területi adatok - 22.1.2.8. A népmozgalom főbb arányszámai vármegye és régió szerint
22.1.2.8. A népmozgalom főbb arányszámai vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Oktatás - Területi adatok - 23.1.2.10. Technikumi, szakgimnáziumi oktatás és nevelés vármegye és régió szerint

TEIR - KSH - Oktatás - Középszintű iskolák, szakiskolák (külön szerepelnek)

KSH - STADAT - Oktatás - Területi adatok - 23.1.2.5. Óvodai nevelés vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Oktatás - Területi adatok - 23.1.2.6. Általános iskolai oktatás és nevelés vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Oktatás - Területi adatok - 23.1.2.7. Szakiskolai és készségfejlesztő iskolai oktatás és nevelés vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Oktatás - Területi adatok - 23.1.2.8. Szakképző iskolai oktatás és nevelés vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Oktatás - Területi adatok - 23.1.2.9. Gimnáziumi oktatás és nevelés vármegye és régió szerint

KSH - STADAT - Szállítás, közlekedés - 24.1.2.1. Az országos közutak hossza vármegye és régió szerint [kilométer]

KSH - STADAT - Szállítás, közlekedés - 24.1.2.3. A vasútvonalak hossza vármegye és régió szerint [kilométer]

KSH - Tájékoztatási adatbázis - Ágazati gazdaságstatisztika - Közúti személyszállítás - Helyi személyszállítás

KSH - Tájékoztatási adatbázis - Egészségügy - Egyéb egészségügyi ellátások - Az Országos Mentőszolgálat főbb adatai

KSH - Tájékoztatási adatbázis - Egészségügy - Egyéb egészségügyi ellátások - Mentőfeladat

KSH - Tájékoztatási adatbázis - Egészségügy - Fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás - Fekvőbeteg-gyógyintézetek ágyszáma és betegforgalma

KSH - Tájékoztatási adatbázis - Egészségügy - Megelőzés - Fokozott gondozást igénylő 0-6 évesek havi átlagos száma

KSH - Tájékoztatási adatbázis - Egészségügy - Megelőzés - Fokozott gondozást igénylő várandós anyák

KSH - Tájékoztatási adatbázis - Egészségügy - Megelőzés - Várandós anyák gondozása

KSH - Tájékoztatási adatbázis - Népeség és népmozgalom - Továbbvezetett népeség

"KSH - Tájékoztatási adatbázis - Területi adatok - Éves településstatisztikai adatok 2022-es településszerkezetben - Egészségügy, szociális ellátás - Háziorvosok, védőnők"

Magyar Közút

NEAK - Szerződött szolgáltatók - Fekvőbeteg ellátást nyújtó intézmények, kórházak - letölthető Excel tábla

NEAK - Szerződött szolgáltatók - Mozdó szakorvosi szolgálatok - letölthető Excel tábla

OH KIR - Működő köznevelési feladatellátási helyek listája - letölthető Excel tábla

OH KIR - A LEMORZSOLÓDÁS MEGELŐZÉSÉT SZOLGÁLÓ KORAI JELZŐ- ÉS PEDAGÓGIAI TÁMOGATÓ RENDSZER 1.1 - "Ellátott feladat" szűrőt használva

OH KIR - Keresés a köznevelés információs rendszerének (KIR) intézménytörzsi nyilvántartásában - "Ellátott feladatok" mező használatával

Szociális Ágazati Portál - Szakmai intézménykereső - Ellátási típus mező (külön a falu- és tanyagondnok)

Szociális Ágazati Portál - Szakmai intézménykereső - Ellátási típus mező (külön-külön lehet lekérdezni)

TEIR - GEOX Kft. - Közúti elérhetőség

TEIR - HEP tabló

TEIR - KSH - Oktatás - Általános iskolák

TEIR - KSH - Oktatás - Általános iskolák (főállásúak)

TEIR - KSH - Oktatás - Középiskolák, szakiskolák

TEIR - KSH - Oktatás - Középiskolák, szakiskolák (főállásúak)

TEIR - KSH - Oktatás - Óvodák

TEIR - KSH - Települési T-star és egyéb adatok

TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - Munkanélküliség - Nyilvántartott álláskereső

TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - ntézményi ellátottság

TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - Bölcsődék, gyermekjóléti ellátás

TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - Kommunális ellátás - Hulladékgyűjtés, zöldterület

TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - Kommunális ellátás - Szennyvízelvezetés, - tisztítás

TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - Kommunális ellátás - Villamosenergia-, gáz-, távhő-, melegvízellátás

TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - Szociális ellátás - Bölcsődék, gyermekjóléti ellátás

TEIR - KSH - Települési T-STAR és egyéb adatok - Szociális ellátás - Szociális alapszolgáltatások és nappali ellátások

TEIR - KSH - Vármegyei MR-STAR és egyéb adatok

TEIR - KSH - Vármegyei MR-STAR és egyéb adatok - Egészségügy - Mentőszolgálat

TEIR - MK - Magyar Közút NZrt. - Helyi közutak

TEIR - TEIR mutatók - Egészségügy

Társadalmi Esélyegyenlőségi Főigazgatóság - Helyi Esélyegyenlőségi Programok